

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

SEXTVS EMPIRICVS

EDIDIT

H. MVTSCHMANN

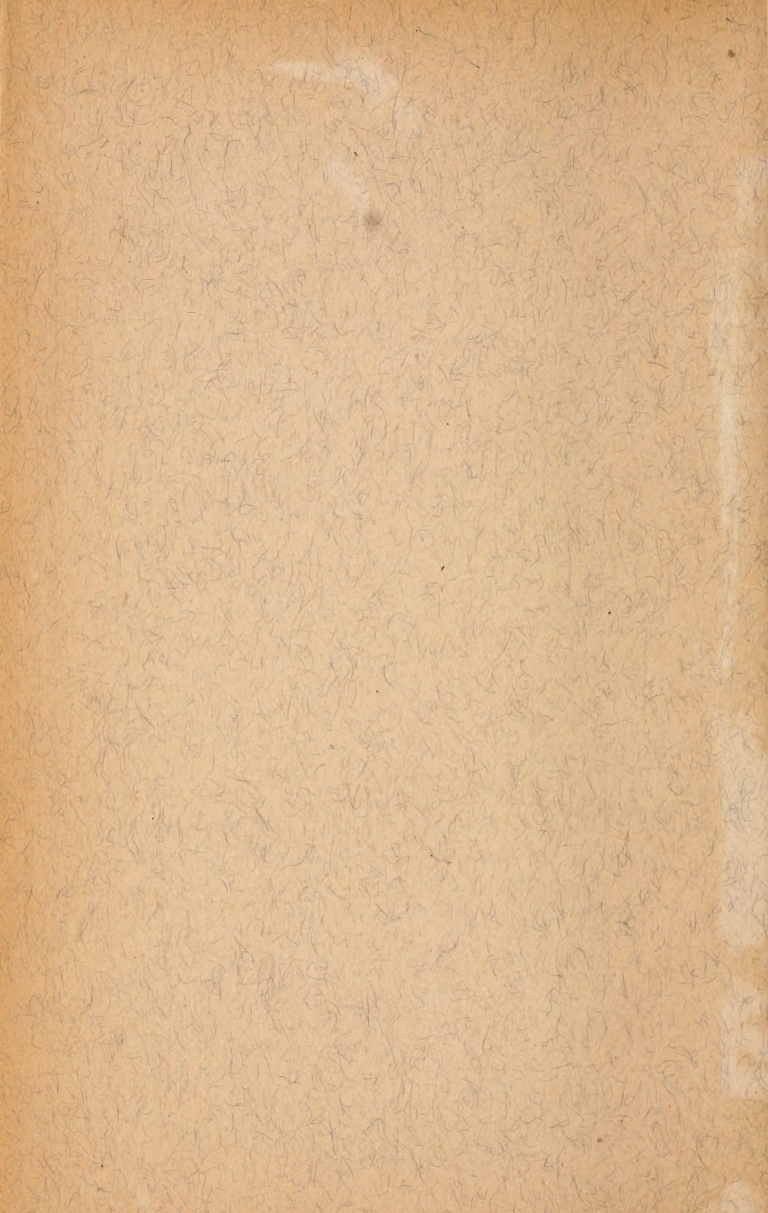
VOL. I

L I P S I A E
I N A E D I B V S B . G . T E V B N E R I

840

Sept

AFK 805
SEXTI EMPIRICI
OPERA

RECENSUIT

HERMANNUS MUTSCHMANN

VOL. I

ΠΥΡΡΩΝΕΙΩΝ ΥΠΟΤΥΠΩΣΕΩΝ

LIBROS TRES

CONTINENS

THE LIFE OF
OF

THE

BY

THE

OF

OF

Neue Hs. der Typogr. in Wien

(unpubl. Arbeit):

PAW. 1927, 2924

SAMUELIS SCHASS

DIS MANIBUS

S.

Dr. phil. Richard Harder

PRAEFATIO.

Pauci exstant scriptores e quibus studiosus veteris philosophiae plura discere, atque si sano iudicio instructus ad lectionem eius accedat, maiorem fructum capere possit.

(Fabricius in Praef.
ad Sextum Empiricum)

Cum ante hos quinque annos de nova Sexti Empirici editione paranda consilium iniissem, id mihi in primis proposui, ut scriptoris memoriam quam maxime fieri posset enuclearem. Recensionem igitur primum, emendationem alterum locum tribui, cum ab omnibus qui ante me fuerunt editoribus illud munus miro quodam modo neglectum esse animadvertissem. Quo factum est, ut viri illi egregii in emendandis Sexti verbis haud infeliciter versati multos tamen committerent errores, cum de traditis male edocti essent. Operam igitur dedi, ut textus traditi antiquissimam formam restituerem, quem ad finem omnes qui ad notitiam meam venerunt codices aut ipse contuli aut inspiciendos curavi. Quod inceptum ut felicem ad finem perducere possem, benevolentia eorum virorum factum est, qui legatum Schassianum Kiloniense administrant. Adiuventum enim lautissimum ad iter Gallicum semel, ad Italicum vel bis instituendum humanissime praebuerunt. Qua de re omnes, quibus meae copiae usui erunt, grato animo mecum colant memoriam Samuelis Schass liberalium artium fautoris, cuius manibus haec editio sacra esto.

I. DE RECENSIONE HYPOTYPOSEON.

De Sexti codicibus quae dicenda habebam, fusius exposui in Mus. Rhen. vol. LXIV (1909) p. 244 sqq., quae De codicibus Graecis

hic paucis repetere liceat.¹⁾ Atque demonstrare hac dissertatione studui speroque me demonstravisse omnes qui exstant Sexti libros Graecos integros ex uno archetypo manasse. Quorum condicio ac necessitudo cum alia sit in Hypotyposibus, alia in ceteris scriptis Sextianis, hic de illis tantum dicam. Statui igitur duas eorum classes esse: alteram cuius signifer est Laurentianus L (olim siglo I a me nuncupatus), alteram codicum deteriorum, quorum ingenti ex turba selegi Parisinos E et A et Berolinensem B. Sed nondum videram Monacensem M, quem ubi primum inspexi, statim tertium testem nullo cognationis vinculo cum utraque classe coniunctum esse cognovi. Quo fortunatius nihil evenire poterat, cum nunc in locis dubiis duobus testibus contra tertium conspirantibus antiqua archetypi lectio facile eruatur. Ecce stemma librorum quibus Hypotyposes continentur:

Archetypus (= G)

M L EAB

Codicum EAB consensum uno siglo comprehendere nolui, ne legentium mentem iusto plus turbarem, scito vero eos — in Hypotyposibus quidem — quasi Menaechmos et unius patris habendos esse. Attuli autem E ut optimum huius classis, B ut vulgatae lectionis perfectissimum exemplar, A ut a Nicolao Sophiano Graeculo semidocto scriptum atque inter permultas ineptas hariolationes paucas maioris pretii emendationes exhibentem.²⁾ Qui liber hac

1) Gaudeo quod quae de codicum necessitudine illic deserui assensum tulerunt Augusti Nebe, viri de Sexto optime meriti, qui (Berl. philol. Wochenschr. 1909 col. 1456) dicit: „soweit ich . . . nachprüfen kann, ist sein S. 277 für das Hauptwerk des S. gegebenes Handschriftenstemma im wesentlichen zutreffend.“

2) Idem iam cognovit Hermannus Diels qui in editione *διαλέξεων* quae dicuntur Doricarum in corpore Sextiano traditarum dicit (Frg. d. Vorsokr. II 1² p. 635 adn.): „Seine Dialektberichtigungen scheinen nicht auf Überlieferung, sondern auf halbgelehrter Konjektur zu beruhen.“

in re similis est Parisini suppl. gr. 133 s. XVII (D). Nam hic quoque a viro quodam docto exaratus in textu contaminato interdum optime excogitata praebet, quae — contuli enim in Hypotyposibus quidem totum — suo quaeque loco adnotavi. Ceterorum autem catervam missam feci neque credo ullum librum, si quis quando prodierit, ad textum constituendum vel minimo usui fore, nisi ex alio atque quem nunc tenemus archetypo fluxerit. Talium librorum, quos caeca servaverunt fata, unum esse cognovi Matritensem O—30 (cf. Mus. Rhen. LXIV p. 281²), cuius paginas nonnullas Ioannes Mewaldt, qua est erga me benevolentia, lucis ope depinxit. Ex quo Vesontinus ille U (cf. l. l. p. 248 et 255) descriptus esse mihi quidem videtur, ipse autem pessimae notae ac plane abiciendus est. Idem de Monacensi 493 interim a me inspecto dicendum est. Neque magnam spem mihi movent codices Norimbergensis (cf. Murr Memorabilia Norimbergensia vol. I p. 53, Norimb. 1786), utpote qui sicut d (Escor. Ψ, IV 16) et Londinensis (e libris Regis 16 D III, quem in illa dissertatione littera L signavi cf. l. l. p. 248 et 249) ab Andrea Darmario homine nefario et fraudulento ex parte scriptus sit, et Rossicus 24 s. XVII (cf. Gollob, Sitz.-Ber. d. Wiener Akad. vol. CLXIV fasc. 3 p. 72), ad quos Hugo Rabe solita comitate me revocavit. Sed quo facilius tales libri in stemma nostrum redigi possent, in afferendis codicum, etiam deteriorum, lectionibus plus mihi indulsi quam hoc ad ipsum textum restituendum necessarium fuisse iure putaveris.

Haec igitur parata sunt refingendi archetypi subsidia. Quem ipsum olim (l. l. p. 277) initio saeculi XV in Occidentem illatum et statim describi coeptum esse affirmavi. Quae sententia stare iam non potest, cum Monacensis noster s. XIV ex scriptus sit. Deinde quod illic (p. 281) conieci archetypum illum Venetias primum delatum ibique, antequam evanesceret, descriptum esse, nolim hodie tanto cum pondere premere, id tamen teneo communem patrem vulgatae recensione (EAB) illa in urbe olim exstitisse et ibi iterum atque iterum descriptum esse. Et quisquis ad-

notationes meas criticas attento animo perlustraverit, facile videbit hunc librum vigentibus iam litterarum antiquarum studiis ab homine erudito scriptum esse, qui interdum levia menda sustulit, interdum autem tradita ingenio nimis confisus corrumpit, quam audaciam successores eius, velut ii qui A et D descripserunt (vide supra p. VI sq.), imitati sunt. Elucet exinde egregia Laurentiani et Monacensis fides, librorum ex archetypo iniuria temporum plus atque plus adeso descriptorum, quod docet Laurentiani condicio, qui *διαλέξεις* quae vocantur uno cum Sexto traditas ac ne in deterioribus quidem integras in fine non iam exhibeat, docent lacunae quae in solo M exstant, qui plerumque talia fideliter indicat (cf. e. g. p. 50, 7. 68, 14. 92, 12).

Teneo ea quoque quae illic (p. 278 sq.) de archetypi forma disserui. Duae enim lacunae in L et M p. 71, 21 et 72, 25 fenestris indicantur, quarum EAB, cum textum continuum praebeant, ne mentionem quidem faciunt. Quas inde ortas puto, quod in archetypo male habito folium unum perforatum erat, ita ut spatium inter utramque lacunam intermissum pro complexu unius paginae haberi possit. Itaque sescentenae fere syllabae in singulis illius paginis exstabant, ut externa specie Laurentianum in singulis paginis vicenos sescentenos fere syllabas continentem adaequasse videatur, praesertim si ponas eum quoque ut illum binis columnis exaratum fuisse. Similiter iudicandum puto de lacunis, quarum unam p. 145, 10 Otto Apelt, alteram p. 146, 7 Immanuel Bekker indicavit; spatium quod inter eas est quingentenas fere tricenae syllabas complectitur.

Haec de librorum Graecorum communi archetypo. Sed iam ipsos describam:

M = Monac. gr. 439 est codex miscellaneus in primis 58 foliis Sexti *ὑποτυπώσεις* continens, in charta Italica s. XIV exeunte haud ineleganter, sed festinante manu exaratus¹⁾, formae quartae (29 × 21,5 cm).

1) Multis e foliis forficularum, quarum quattuor genera distinxi, imagines pellucet (cf. C. M. Briquet, *Les filigranes* vol. II, Lutetiae 1907 s. v. ciseaux: „*Les ciseaux sont un fili-*

- L** = Laur. 81, 11 omnia Sexti opera continet, fol. 345, chartaceus, formae quartae ($28 \times 20,5$ cm), binas in singulis paginis exhibet columnas, scriptus a. 1465 a Thoma Prodromita.
- E** = Parisinus 1964 omnia Sexti opera et *διαλέξεις* quae vocantur usque ad verbum *ποιέοντι* continet, fol. 279, chartaceus, formae quartae (27×20 cm), binas in singulis paginis exhibet columnas, s. XV ex.
- A** = Parisinus 1963 omnia Sexti opera et *διαλέξεις* usque ad verbum *ἐπειὸν* continet, fol. 327, chartaceus, formae quartae (33×22 cm) a. 1534 a Nicolao Sophiano Venetiis exaratus.
- B** = Berol. Phill. 1518, codicis A, quem ambitu specie fide fere adaequat, plane gemellus, fol. 330, chartaceus, formae quartae ($32 \times 23,5$ cm) a. 1542 a Camillo Bartolomeo de Zanettis Brixiano Venetiis scriptus.

Sed iam satis sit de communi librorum Graecorum archetypo. Alius autem fons exiguus quidem manat: servata enim sunt duo folia membranacea, quae finem Hypotyposeon continent, in Paris. suppl. 1156 (**P**), ubi cum aliis Mynoidae Mynae spoliis, quae ex itinere a. 1840 per Graeciam et Asiam Minorem instituto secum asportaverat, conglutinata inverso ordine exstant, signata numeris 21 et 22, e codice, ut videtur, formae quartae (28×20 cm) oriunda. Scriptura est s. X. Leguntur in singulis paginis 35 versus, ipsa autem folia media in parte detrita et quinquies perforata sunt, cum implicata sine dubio libri minoris formae quasi tegmina (*Schutzblätter*) habita sint. Et verisimillimum duco Hypotyposes tantum in illo libro exstitisse, cum miro quodam casu factum esset, ut barbarus ille haec folia e medio quodam libro, quo omnia Sexti opera continebantur, evellens in ipsum illarum finem incideret. Et facile intellegitur Hypotyposes illis temporibus seorsum circumlatas esse, utpote e quibus optima Scepticae philo-

De
Paris.
suppl.
1156

grane exclusivement italien. Ils apparaissent sous une forme très rudimentaire à la fin du XIIIe siècle.). Ac simillimae sunt eis, quarum formae inde a numero 3655 apud Briquetium exstant, ita ut charta illa anno 1376 vetustior vix esse possit. Quare, sed praecipue scripturae indole commotus sum, ut hanc codicis partem, quam Hardtius (Cat. cod. graec. bibl. reg. Bav. IV (1810) p. 358) s. XIV attribuit, in s. XIV ex. vel. XV. in. referam.

sophiae notitia sumi posset.¹⁾ Valde autem lugendum est, quod folia illa tam exiguum textus partem exhibeant, ita ut nihil fere novi afferant. At tamen plane perspici potest non eandem eorum memoriam esse, quam et archetypus codicum Graecorum et Translatio Latina nobis servaverunt. Vides igitur iam decimo saeculo libros fuisse, quorum verba a verbis communis illorum fontis discreparent, et sperandum est, quamquam de origine illorum foliorum neque Mynas certiores nos fecit neque aliunde quid comperi, tamen illum codicem aut totum aut mutilatum aut gemellum eius ad notitiam nostram venturum esse. Sed vereor, cum folia nostra totius libri quasi specimina habeam, ut magnum ex eo fructum capturi essemus. Nam si aliquid conicere licet: credo Sextianorum scriptorum omnium corpus (cf. p. XXIV) multo rarius quam singulas Hypotyposes descriptum melius genuina scriptoris verba servavisse, ita ut Sextum haud ita male nobis traditum esse optimo iure affirmare possimus.

De
Transla-
tioneLa-
tina

Sed iam venimus ad tertium multo uberiorem textus fontem: Translationem Latinam Hypotyposeon (T) dico, quam Parisinus lat. 14700 (olim St. Victoris 32) fol. 83—132 nobis servavit. Quam e libro ab archetypo nostro diverso factam esse e variis quas praebet lectionibus elucet neque dubium esse potest, quin ex Graeco statim in Latinum sermonem conversa sit. Nam codex ille miscellaneus saeculo XIV in. (cf. Cl. Baeumker, Arch. für Gesch. d. Philos. IV p. 576) summa cum arte exaratus, membranaeus, forma maxima (34 × 22 cm), binas in singulis paginis columnas praebens, inter alia scripta philosopha in fol. 229sq. continet Vitam Aristotelis, quae secundum Valentinum Rose editorem (Aristot. Fragm. Lips. 1886 p. 442) „*ex graeca utraque (scil. vita) dedita confusaque opera con-*

1) Tales libros auctoris nomine caruisse docet Translatio Latina, de qua iam verba facturus sum, docet et scholiasta ad Luciani Icaromen. c. 25 p. 108, 20 Rabe, ubi *Πυρρόωνειοι Ἰπποπόσεις* tantum appellantur (vide p. XIX) et locus insignis Cosmae Hierosolymitani, quem infra (p. XX) exscribam.

flata est ab interprete anonymo saeculo quidem XIII“. Atque haec quidem vita in aliis quoque codicibus exstat, Translatio autem nostra, ni fallor, in hoc solo libro servata est, ubi sub titulo „*Pirronie informationes*“ latens Aristotelique perperam adscripta viros doctos diu effugit, donec a Carolo Jourdain ad lucem protracta est (*Excursions philosophiques et historiques à travers le moyen-âge, Lutetiae 1888 p. 221 sqq.*). Et expressit ea totum opus omissis tantum duobus locis: p. 51, 11—26, ubi interpretem Timonis versus difficiles sane ac spinosos non intellexisse verisimile est, et p. 145, 3—160, 20. Dubitari quidem potest, utrum hanc partem futtili argumentatione et crebris iterationibus molestam quasi supervacaneam ipse interpres an is demum qui nostrum codicem exaravit, transsiluerit. Equidem crediderim interpretem, utpote qui tanta fide singula verba vertisset, omnia quae posset reddidisse, scribam autem, qui iam in extremis quae hunc locum antecedunt paginis miro modo somniavit, ad finem operis festinavisse. Quod ei in primis animadvertendum duco, qui aliquando secunda fortuna aliud Translationis exemplar invenerit.

Quo plus in ea Translatione elaborabam, quam primus ad recensionem adhibere potui, eo magis praestantia eius mihi effulgebat neque dubito affirmare in omnibus eam Graeci exemplaris instar habendam esse. Quis eam confecerit, nescio, censeo autem eum, quisquis fuit, aequalem fere Guilelmi a Moerbecke fratris ex ordine praedicatorum (s. XIII) Aristotelis interpretis fuisse. Sed iam plus non contendam, sperans me aliquando a viris egregiis, qui nostris temporibus tam assidue cum in res gestas et historiam philosopham litterariamque mediæ aevi tum maxime in fata librorum inquirunt, melius edoctum iri. Interdum admiror illum, qui textum Graecum summa cum religione, ne dicam stupore, usque ad horrendam sermonis Latini depravationem expresserit, qui etiam in rebus minusculis, velut verba *καί, ἔν, μὲν, οὖν* diligenter reddendo, modum coniunctivum aut indicativum vel contra grammaticae Latinae praecepta tuendo semper exemplar Graecum secutus sit.

Lacunae autem, quibus scatet codex, eiusdem generis sunt atque in Graecis libris, homoeoteleuto aut iterato eodem verbo ortae, quales non interpreti, sed scribis culpaе vertas.

Hanc Translationem cum textu Graeco aestate anni VII h. s. contuli Lutetiae et primas illas lectiones dedil l. p. 257 sqq. Sed cum in dies magis intellegerem non omnibus eam locis a me exhaustam esse, intercedente Hermanno Diels facile ab eorum virorum, qui Bibliothecae Nationali Parisiensi praesunt, benevolentia impetravi, ut codicem autumnu anni IX Berolinum missum per tres fere menses denuo tractare possem. Descripsi autem totam Translationem. Quam in schedis teneo apud me, omnibus viris doctis, qui altius in eam investigare voluerint, copiam earum libenter facturus. Nam totam eam typis mandare nolui — quamquam erant qui, hoc ut facerem, suaderent —, ne pretium huius voluminis immodice augetur; attuli autem omnes eius lectiones, quae a verbis librorum Graecorum vel minime discrepare videbantur. Sed ut ipse indolem eius cognoscere possis, specimen in fine huius voluminis addidi: videbis, quomodo munere meo functus sim.¹⁾

Sed iam satis sit de recensione. Codices ipse contuli, in Laurentiano a Petro Von der Mühl, in Monacensi ab Alfredo Wolff fideliter adiutus.

De argu-
mentis et
titulis

Restat, ut unum moneam. Restitui enim argumenta et titulos, quos omnibus in codicibus et in Translatione Latina (ubi interdum rubricatoris socordia omittuntur) traditos Bekkerus suo more plane omisit. De quibus quid sentiam, cum nuperrime in Hermae tomo XLVI (1911)

1) Iam haec scripseram, cum mihi editoris comitate suo tempore allatus est libellus nuperrime ab Hermanno Schöne evulgatus (Galenus de partibus artis medicativae Progr. univ. Gryphiensis a. 1911), quo de vita ingenio scriptis Nicolai Regini ita edoctus sum, ut iam non dubitem, quin ille, qui s. XIV in multa Galeni scripta ex Graeco sermone in Latinum transtulit, nostrae quoque Translationis auctor habendus sit. Qua de re propediem fusius disputaturus sum, interim velim adeas quae in ephemeride Berl. philol. Wochenschr. 1911 col. 691 sqq. disserui.

p. 93 sqq. fusius explanaverim, nolo me hic ipse exscribere. Genuinos eos esse puto, ita tamen ut ad externam libri speciem pertineant, cum eos in margine adpictos esse doceant vestigia nonnulla in codicibus nostris deprehensa, doceat Didymi papyrus, ubi in supremis columnarum marginibus tales tituli exstant. Invitus igitur eos in textum, quem interdum interrumpunt, recepi, typothetae rationibus obtemperans.

Servandos quoque, quoad fieri poterat, curavi Bekkerianae editionis paginas et versus, quos in interiore paginae <sup>De exor-
nanda
editione</sup> margine adscripsi, eorum gratia qui Sexti locos secundum hanc editionem laudare consueverant. Fragmenta auctorum, quos Sextus exscripsit, diductis litteris indicavi et numeris syllogarum signavi, quae hodie omnium in manibus sunt. Sed hac quoque in re certos denique fines esse arbitratus perspicua tantum et ab omnibus concessa ita adornavi, quamquam haud ignoro fore, qui me non prorsus mihi constituisse asseverent. Vereor enim, ne Sextus omnia fere quae praebet, ex aliorum libris congesserit. Deinde laudavi in inferiore paginarum margine eos locos Sextianos qui nostrorum vicem gerunt: quibus praecipue nisus spero me mox ea, quae de compositione consilio vicissitudine operum Sexti Empirici dicenda habeo, ad lucem proferre posse.

II. DE SEXTI EMPIRICI EDITIONIBUS.

Sextus Empiricus ter Graece editus est: primum a. 1621 Genevae a Petro et Iacobo Chouet, iterum a. 1718 Lipsiae ab J. A. Fabricio, tertium a. 1842 Berolini ab Immanuele Bekker. Quae inter alteram et tertiam editionem prodierunt editio Hypotyposeon Mundtiana (Halis Saxonum a. 1796) et editio Lipsiensis (a. 1840) Fabricium denuo excusserunt, quam ob rem neglegendae nobis erunt.

Sed iam ante primam editionem Graecam prodiit Parisiis a. 1562 versio Latina ab Henrico Stephano confecta, in qua multa iam textus vitia a viro praeclari ingenii sublata et adnotationes quaedam criticae additae <sup>Stepha-
nus</sup>

erant. Quo codice Graeco ille usus sit, nescio, sed erat inter libros eius qui nunc est codex Taurinensis gr. 12, quod ipsa eius inscriptione indicatur: *Ex libris Henrici Stephani Florentiis emptus anno 1555*. Qui liber codicibus AB simillimus ea re insignis est, quod in margine eius variae lectiones a manu altera, fortasse ab ipso Stephano adscriptae sunt, quas e libro quodam codicis L simillimo fluxisse statim cognoscitur (cf. Mus. Rhen. LXIV p. 252¹).

P. et J.
Chouet

Editores Genevenses de libro quem adhibuerunt, tacent, nisi quod conspectum quendam variarum lectionum vel coniecturarum ad marginem codicis sui repertarum editioni praemiserunt. At tamen mira res videtur, quod hic cum L, illic cum EAB fecisse deprehenditur codex ille fabulosus; nam ab M mox intelleges hunc prorsus alienum esse. Quam rem priusquam in iudicium vocemus, locos quosdam memorabiles exponam, ceterorum codicum lectionibus eas Vesontini gr. 409 (= H; cf. l. l. p. 245 et 255) addens, utpote quae miro quodam modo interdum cum Genevensium lectione conspirent:

In editione exstant	Adnotaverunt editores
6, 25 παραπλήσια — καὶ (= L)	<i>haec verba non habebat ms. noster (om. EABH).</i>
8, 2 ἐν βιωτικῇ αὐτῇ (= ABH)	<i>legitur αὐτῇ ἢ βιωτικῇ (= L).</i>
8, 3 μὲν τι (= L)	<i>legitur τὸ μὲν τοι (= EABH).</i>
8, 6 ἐσμὲν (= LE)	<i>pro ἐσμὲν alius legit δ' οἱ μὲν (= ABH).</i>
8, 14 διελθεῖν (= EABH).	<i>scribitur διεξελθεῖν in alio (= L).</i>
9, 24 εἴη λέγειν ἄν (= L)	<i>alter habet ἄν εἴη λέγειν (= EABH).</i>
10, 27 διαθέσεις (= EABH)	<i>legit alter θέσεις tantum (= L).</i>
11, 18 σωμαίων (= L)	<i>legitur ὀνομάτων in ms. (= EABH).</i>
12, 7 καὶ οἱ ὑπόσφαγμα (= L)	<i>ms. καὶ ὑπόφασμα (= EABH).</i>
13, 15 παραβήσαντες (= LH ²)	<i>pro π. fortasse παραβύσαντες (= EABH).</i>
13, 21 εἶναι (= EABH)	<i>scribit alter ταῦτα (L).</i>
18, 16 τοῦτο (= LEB)	<i>legitur ταῦτα (A; H: τοῦτα).</i>
20, 7 χύσερμος (= L)	<i>scribit alter χύσερμος (EABH).</i>
20, 28 βιοτὰ (= L)	<i>scriptum βιωταῖς (EABH).</i>

Quid est ms., quis alter? Ubi scriptum est, ubi legitur? Equidem nullo alio modo hanc quaestionem dirimi posse censeo, nisi quis statuerit editores, prout videretur, aut verba quae in textu exstabant aut notas margini adscriptas probasse, in adnotationibus autem semper lectionem repudiata „alteri“ dedisse. Sed cui classi codex ipse, cui marginalia attribuenda sunt? Animadvertas velim, ubicumque „ms.“ diserte laudatur (velut ad p. 6, 25. 11, 18. 12, 7), codicum EABH lectiones reddi. Accedit alia res. Omnibus locis quibus in codice L alia atque in EABH traduntur, editores, nisi lectio discrepans ab eis commemoratur, semper fere librorum EABH verba atque ea quidem saepe misere corrupta expresserunt, ita ut coniciam codicem classis EABH cui non semper lectiones alterius classis (cuius signifer est L) adpictae erant, illis ad manum fuisse. Quae res eo comprobatur, quod saepe cum Vesontino H libro pessimo vulgatae lectionis faciunt, ut ex hoc conspectu facile perspicias:

Genevenses	Altera lectio
7, 14 τὸ φαινόμενον (cum EABH)	τῶν φαινομένων (ceteri).
8, 33 ὑπῆρξαι! (cum H)	ὑπῆρξε ceteri.
24, 18 ἀπὸ φορᾶς (cum EABH)	ἀποφορᾶς ceteri.
25, 22 σφαῖρα! (cum H)	σφαῖραι ceteri.
28, 14 θαλάσση (cum H)	θαλάττη ceteri.
39, 4 ἀπὸ (cum EABH)	ὑπὸ ceteri.
42, 3 ἄνω ἢ κάτω (cum ABH)	ἄνω κάτω ceteri.
50, 8 καὶ μία (cum EABH)	μία ceteri.

Liber igitur quem Genevenses adhibuerunt vulgatam lectionem praebebat¹⁾, deterioribus autem adnumerandus et Vesontino H similis erat. At tamen haud paucae alterius classis lectiones, quippe quae in margine eius exstarent, in editionem Genevensium receptae sunt. Periisse illum codicem inter omnes libros, qui quidem mihi innotuerunt, non agnatum vix aegre feres, cum multo meliora subsidia nunc praesto sint. Quibus id quoque effectum est, ut coniecturas quas ille simul cum varia lectione in margine exhibebat a

1) Corrīgenda igitur sunt, quae in Mus. Rhen. LXIV p. 282 dixi.

lectionibus traditis nunc secernere possimus — e. g. Gen. p. 100, 11 ἀληθείς, 110, 11 ὄν, 110, 25 ὁ tamquam e libro addiderunt —, quas cum ceteris aequo iudicio perpendere debemus.

Fabri-
cius

J. A. Fabricio praesto erant ad Hypotyposeon recensionem codex Savilianus 11 s. XVI (S) et Vratislaviensis Rhedig. 45 s. XV vel XVI (V). Genevensium autem editionem sedulo adhibuit, et possidebat exemplar cui coniecturae Salmasii ad marginem adscriptae erant, nec non lectiones quasdam Parisinorum Mediceorum Ottobonianorum, quibus raro tamen utitur. Uterque librorum quos adhibuit eidem classi cui Laurentianus adnumerandus est, ex quo V — ut a me l. l. p. 252 demonstratum est — manavit, cum Savilianus, eiusdem fere originis, ne una quidem lectione excellat. Itaque editio Fabriciana illa classe nititur, cuius exemplar nos Laurentianum habemus, cum editio Genevensium vulgatam plerumque lectionem suppeditaverit, quo factum est, ut textus acutissimi editoris opera optime constitueretur, quamquam de traditis male edoctus saepe in falsum incidit. Stephani quoque versionem elegantem et copiosas notas addidit vir eruditissimus, ut vel hodie editionem illam non sine fructu consulas.

Bekker

Immanuel Bekker in Hypotyposibus nullum alium librum adhibuit, nisi quod Vratislaviensem denuo contulit. Neque omnem quam scriptor flagitabat curam ab eo adhibitam esse docet praefatio exilis quam editioni praefixit. Quid? qui ipse dicit (p. IV) *inspexi alios* (scil. codices), *Monacenses Venetos Florentinos, quos cum viderem neque externa specie commendari et in mendas lacunasque conspirare, non sum cunctatus de manibus deponere*, nonne facile perspicere poterat codicum Graecorum strenuus investigator Vratislaviensem sedulo a se ipso collatum e Laurentiano totum descriptum esse, Cizensem, cuius lectiones attulit, sine dubio e Marciano 262 manasse, Monacensem denique ceteros libros fide superare? Quae res in Vratislaviensi eo magis mira est, quod codex ille in fine mutilus omnia quae inter p. 365, 6 et p. 596, 5 intercedunt non

habet, cum Laurentianus totum Sextum exhibeat. Quo factum est, ut saepe e Genevensium editione deteriorum lectiones aut meras coniecturas repeteret, cum genuina verba, quae in V occurrebant, tamquam spernenda adnotationibus insereret. Sed nolo viro admirabili maioraque quam Sexti editionem animo volventi opprobrio vertere, quod infimae aetatis codices perscrutandos — ingratum sane munus — epigonis reliquerit. In emendandis autem scriptoris verbis pro eximia sermonis Graeci peritia optime versatus textum Fabriciano multis locis meliorem reddidit, ita ut editio eius hodie omnium fere in manibus sit, cuius paginas et versus, quam maxime fieri poterat, indicare studui.

Post Bekkeri editionem Hypotyposeon textui emendando operam navaverunt hi:

Com-
mentati-
ones cri-
ticae

L. Kayser, Beiträge zur Erklärung und Kritik des S. E., Philol. IV (1849) p. 48 sqq.

A. Nauck, Zu S. E., Philol. IV p. 199 sqq.

R. Hercher (ad p. 20, 2), Philol. IX (1854) p. 591.

Franciscus Kern (ad p. 51, 14 sqq.), Zu Timon Phliasius, Philol. XXXV (1876) p. 373 sq.

E. Pappenheim, Zum Text des S. E., Philol. XXXVI p. 415 sqq.
— id. in commentario ad versionem Germanicam (Lipsiae 1881).

O. Apelt, Zu S. E., Mus. Rhen. XXXIX (1884) p. 27 sqq.

E. Weber, Adversaria critica in Dion. Chrysost. et Sext. Emp. in Comment. in honor. O. Ribbeckii, Lips. 1888, p. 500 sqq.

Deinde Alfredus Holder, cum fama accepisset novam Sexti editionem a me parari, certio rem me fecit adservari Karlsruhiis in Bibliotheca Magni Ducis, cui praeest, exemplar editionis Bekkerianae cum aliis schedis ad Sextum pertinentibus, in quibus Ludovicus Kayser olim Heidelbergensis studiorum Sextianorum fructus deposuerat. Quae statim Berolinum misit vir humanissimus, ita ut coniecturas, quae ineditae ibi latebant, excerpere possem. Sed religionis putavi esse in adnotatione mea ea tantum afferre, quae seria viderentur, ommissis omnibus eis qualia philologi ludi causa et quasi prima tentamina marginibus auctorum adscribere solemus.

III. DE SEXTI EMPIRICI VITAE ET OPERUM MEMORIA.

De Sexti vita et scriptis tradita sunt haec:

Diog. Laert. IX 116: Ἡροδότου δὲ διήκουσε Σέξτος ὁ Ἐμπειρικός, οὗ καὶ τὰ δέκα τῶν Σκεπτικῶν καὶ ἄλλα κάλλιστα. Σέξτου δὲ διήκουσε Σατορνῖνος ὁ Κυθηναῖος, ἔμπειρικός καὶ αὐτός.

Suid. s. v.¹⁾ (p. 3283 Gaisf.): Σέξτος [Χαιρωνεύς, ἀδελφιδουὺς Πλουτάρχου, γεγωνὸς κατὰ Μάρκον Ἄντωνῖνον τὸν Καίσαρα, φιλόσοφος,] μαθητὴς Ἡροδότου τοῦ Φιλαδελφάου. Ἦν δὲ τῆς Πυρρώνειου ἀγωγῆς [καὶ τοσοῦτον πρὸς τιμῆς τῷ βασιλεῖ ἦν, ὥστε καὶ συνδικάζειν αὐτῷ]. Ἐγραψεν [Ἠθικά,] Ἐπισκεπτικά²⁾ βιβλία δέκα.

ib. (p. 3284 Gaisf.): Σέξτος, Λίβυς, φιλόσοφος. Σκεπτικά ἐν βιβλίοις ἰ', Πυρρώνεια.

Galeni Introductio s. Medicus c. 4 (XIV p. 683 Kühn): τῆς δὲ ἔμπειρικῆς (scil. αἰρέσεως) προέστησε Φιλῖνος Κῶος, ὁ πρῶτος αὐτὴν ἀποτεμνόμενος ἀπὸ τῆς λογικῆς αἰρέσεως, τὰς ἀφορμὰς λαβὼν παρὰ Ἡροφίλου, οὗ καὶ ἀκουστῆς ἐγένετο. Θέλונτες δὲ ἀπαρχαίσειν ἑαυτῶν τὴν αἴρεσιν, ἵνα ἢ πρὸςβυτέρᾳ τῆς λογικῆς, Ἄκρωνα τὸν Ἀκρωγαντῖνόν φασιν ἄρξασθαι αὐτῆς. μετὰ Φιλῖνον ἐγένετο Σερᾶπιον Ἀλεξανδρεὺς, εἶτα Ἀπολλώνιοι δύο, πατήρ τε καὶ υἱός, Ἀντιοχεῖς. μεθ' οὓς Μηρόδοτος καὶ Σέξτος, οἳ καὶ ἀκριβῶς ἐκράτυναν αὐτὴν.

Anonymus Lambecii (Comment. de august. bibl. Caes. Vindob. VI [1674] p. 152)³⁾: συνεστήσαντο τὴν ἔμπειρικὴν

1) Diu est, cum cognoverunt viri docti Sextum nostrum a Suida cum Sexto Chaeronensi Plutarchi nepote confundi, ad quem quae cancellis saepiuntur pertinere videntur. Pseudo-Eudocia quae in violario c. 900 (p. 650 Flach) praebet, omnia e Suida hausit, nisi quod in primo lemmate post δέκα addit καὶ ἄλλα (fortasse e Diogene sumpta), in altero ἐν βιβλίοις ε' praebet. Sed non curamus tales Byzantinorum infimae aetatis fraudes (cf. Cohn P.-W. col. 912sq.).

2) Vide p. XX².

3) De hoc loco et eo qui sequitur velim consulas O. Kroehner Canonesne poetarum scriptorum artificum per antiquitatem fuerunt (Diss. Regimont. 1897) p. 60sq.

οἶδε· Ἄκρων Ἀκραγαντῖνος, Φύλιος Κῶος, Σεραπίων Ἀλεξανδρεύς, Σέξτος, Ἀπολλώνιος.

Cramer Anecd. Paris. I p. 395, 20sq. : πόσοι εἰσὶν οἱ συστησάμενοι τὴν ἐμπειρικὴν ἰατρικὴν; — τέσσαρες. — τίνες οὗτοι; — Ἄκρων ὁ Ἀκραγαντῖνος· Φιλῖνος ὁ Κῶος· Σεραπίας ὁ Ἀλεξανδρεύς καὶ Σερξέστας¹⁾ ὁ Ἀπολλώνιος.

Cedreni comp. hist. ed. Bekker I p. 283, 15sq. : Τρισκαιδέκατος Σέξτοι καὶ Πύρρωνες, ὁ μὲν μὴ εἶναι πάντη γνωστὸν καὶ καταληπτὸν ὁ Σέξτος δογματίζων, ἐπέχων καὶ ἐνιστάμενος· οὗτος καὶ πρὸς πᾶσαν ἀντειπε τέχνην καὶ ἐπιστήμην Ἀκαδημαῖκοι καὶ Πυρρώνειοι ἄλλη αἴρεσις φιλοσόφων (e Sexti Hyp. I 220 — 235). ἐκλήθησαν δὲ Ἀκαδημαῖκοι διὰ τὸ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τὰς διατριβὰς αὐτοὺς ποιῆσθαι. ὧν ἄρξας ὁ Πύρρων, ἀφ' οὗ Πυρρώνειοι ἐπεκλήθησαν φιλόσοφοι, τὴν ἀκαταληψίαν ἀπάντων πρῶτος εἰσήγαγεν, ὡς ἐπιχειρεῖν μὲν εἰς ἑκάτερα, μὴ μέντοι ἀποφαίνεσθαι μηδὲν· οὐδὲν γὰρ εἶναι ἔλεγεν οὔτε νοητὸν οὔτε αἰσθητὸν ἀληθές, ἀλλὰ δοκεῖν τοῖς ἀνθρώποις οὕτως ἔχειν.

Agathias II 29 (p. 127 sq. Niebuhr): Ἀνὴρ γὰρ τις Σύρος τὸ γένος, Οὐράνιος ὄνομα . . . ἠβούλετο μὲν γὰρ τὴν ἐφεκτικὴν καλουμένην ζηλοῦν ἐμπειρίαν κατὰ τὴν Πύρρωνα καὶ Σέξτον τὰς ἀποκρίσεις ποιῆσθαι καὶ τέλος ἔχειν τὴν ἀταραξίαν τῷ μηδὲν ὀτιοῦν οἶεσθαι ληπτὸν καθεστάναι.

Schol. in Luc. Icarom. 25 (p. 108, 15 Rabe): οὐκ ἀκριβῶς τὴν Ἀκαδημίαν τοῖς Πυρρωναίοις ἤτοι Ἐφεκτικοῖς ἀπονέμεις, Λουκιανέ· ἀντιδιαστέλλονται γὰρ τούτοις οἱ ἐξ Ἀκαδημίας, ὡς αὐτῶν ἔστιν ἐκείνων τῶν Πυρρωναίων ἀκοῦσαι ἐν ταῖς Ὑποτυπώσεσιν (= I 220—235). ἔπασχον γοῦν τοῦτο ὑπὸ τῆς ἰσοσθενείας τῶν ἀντιπάλων λόγων οὐκ ἔχοντες, ὁποτέρῳ παράσχοιεν αὐτοὺς εἰς συγκατάθεσιν.

Greg. Naz. or. XXI 12 (vol. 35 col. 1096 Migne): ἀφ' οὗ δὲ Σέξτοι καὶ Πύρρωνες καὶ ἡ ἀντίθετος γλῶσσα ὥσπερ

1) Facile intellegitur hic Sexti nomen latere fortasse cum alio conflatum.

τι νόσημα δεινὸν καὶ κακόηθες ταῖς ἐκκλησίαις ἡμῶν εἰσεφθάρη κτλ.

id. *carm.* II 1, 12, 304 (vol. 37 col. 1188 Migne):

μή μοι τὰ Σέξτου μηδὲ Πύρρωνος πλέκε'
Χρύσιππος ἔρρει, μακρὰν δὲ Σταγειρίτης,
μηδὲ Πλάτωνος στέργε τὴν εὐγλωττίαν.

Doxographica aus Basiliusscholien von Giorgio Pasquali (Nachr. der K. Gesellsch. der Wissensch. zu Göttingen, Phil.-hist. Klasse 1910) p. 201: XXVIII: τὸ πέμπτον σῶμα, ὃ δὴ καλοῦσιν αἰθέριον καὶ κυκλοφορικόν, Ἀριστοτέλης πρώτος εἰσηγήσατο· ὡς δὲ τινες οἴονται ὁ Λευκανὸς Ὁκελλος, ὡς καὶ Σέξτος ἐν ὀγδόῳ παρέθετο τῶν Σκεπτικῶν (= *adv. phys.* II 316).

Accedit locus Cosmae Hierosolymitani cognomine Philogregorii, qui in commentario ad Carmina Gregorii Nazianzeni Theologica (vol. 38 col. 555sq. Migne) descripsit argumenta Hypotyposeon nonnullis additis quae e primis earum paginis vix intellecta corrasit¹):

Λέγονταί τινες Πυρρώνιοι ὑποτυπώσεις περὶ τῆς σκέψεως οἶον

Lib. I

περὶ τῶν λόγων τῆς σκέψεως καὶ
ὀνομασιῶν αὐτῆς καὶ
ἐννοιῶν καὶ
ἀρχῶν αὐτῆς
εἰ δογματίζει ὁ ἐπισκεπτικός²)
εἰ αἴρεσιν ἔχει
εἰ φυσιολογεῖ

1) Vide Herm. tom. XLVI p. 106sq. — Descripsi locum ex Mignei editione adhibita nova Vaticani 1260, qui solus servavit opus, collatione a Georgio Pasquali, qua est erga me comitate, sedulo confecta. Qua nesus multa ab Angelo Mai perperam lecta restituere potui; emendavi autem non nisi quae manifeste corrupta videbantur, lacunarum signa eis locis ponens, quibus titulos excidisse docent argumenta nostrorum librorum (vide p. 3. 63. 132).

2) Memorabilis ea de re videtur varia lectio ἐπισκεπτικός pro σκεπτικός, quod apud Suidam (cf. p. XVIII²) et in codicibus EAB (cf. ad p. 5, 21) recurrit.

εἰ ἀναιρεῖ τὰ φαινόμενα,
 τί τὸ κριτήριον τῆς σκέψεως
 τί τὸ τέλος
 τίνες οἱ ὀλοσχερεῖς τρόποι τῆς ἐποχῆς
 τίνες οἱ δέκα τρόποι καὶ
 τίνες οἱ πέντε

< >
 < >

τίνες αἱ σκεπτικαὶ φωναί

τίς ἢ οὐδέν

τίς ἢ μᾶλλον

τίς ἢ ἀσάφεια

τί τὸ ἕξεστιν καὶ

τὸ τάχα καὶ

τί τὸ ἐπέχω

οὐδέν ὀρίζω

τί τὸ πάντα ἀκατάληπτα¹⁾

ὅτι παντὶ λόγῳ λόγος ἴσος ἀντίκειται

< >

τίς ἢ ἐπισκεπτικὴ ὁδὸς [τὴν] ἐπὶ τὴν Ἡρακλείτου φι-
 λосоφίαν

εἰ διαφέρει τι ἢ Δημοκρίτου τῆς σκέψεως

εἰ διαφέρει τι τῶν Ἀκαδημιῶν ἢ σκέψις

< >

< >

εἰ ἢ κατὰ ἰατρικὴν ἐμπειρίαν ἢ αὐτὴ ἐστὶν τῇ σκέψει

< >

πόθεν ἀρκτέον τῆς πρὸς τοὺς δογματικούς ζητήσεως Lib. II

τί τὸ κριτήριον

εἰ ἔστι κριτήριον ἀληθείας

τί τὸ ὑφ' οὗ

τί τὸ δι' οὗ

τί τὸ καθ' ὃ

περὶ ἀληθοῦς καὶ ἀληθείας

εἴ τι τὸ ἀληθές

1) ἀκαταλείπτως (sic) cod.

τί τὸ σημεῖον
 εἰ ἔστι τι¹⁾ σημεῖον ἐνδεικτικόν
 τίς ἢ ἀπόδειξις
 < >
 τίνες οἱ συλλογισμοί
 < >
 < >
 τί τὸ φυσικὸν μέρος
 τίνες αἱ δραστικαὶ ἀρχαί
 τί θεός
 τί τὸ αἷτιον [καὶ ἢ περὶ τὸν βίον τέχνη]
 < >
 τίνες αἱ ὄλικάι ἀρχαί
 εἰ καταληπτὰ τὰ σώματα
 [εἰ ἀκατάληπτα τὰ ἀσώματα]
 τίς ἢ κρᾶσις
 τίς ἢ κίνησις
 περὶ τῆς μεταβλητικῆς (sic) κινήσεως
 περὶ ἀυξήσεως καὶ μειώσεως
 περὶ ἀφαιρέσεως καὶ προ<σ>θέσεως
 περὶ μεταθέσεως
 περὶ ὅλου καὶ μέρους
 περὶ φυσικῆς μεταβολῆς
 περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς
 < >
 περὶ τόπου
 περὶ χρόνου
 < >
 τί τὸ²⁾ ἡθικὸν μέρος
 < >
 εἰ ἔστιν τι τούτων³⁾ φύσει
 < >
 εἰ ἔστιν τις περὶ τὸν βίον τέχνη

Lib. III

1) εἰεὶ τίς cod.

2) τοῦτο cod.

3) τοῦτο cod.

εἰ ὠφελεῖ τὸν ἔχοντα αὐτήν

[περὶ ἀριθμοῦ]

[τί ἐστι φύσει ἀγαθὸν καὶ κακὸν (καὶ ἀ)διάφορον].

Αὗται μὲν αἱ τῶν Πυρρωνίων ὑποτυπώσεις πλοκαί λῆρον δὲ ταύτας φησὶν ὁ θεῖος Γρηγόριος. Παρεισάγουσι γὰρ Ἀριστοτέλην καὶ Ἐπίκουρον καὶ ἄλλους τῶν Στωϊκῶν, ὡς ἀπεφήναντο περὶ ἀκαταλήπτων¹⁾. αὖθις Κλειτόμαχον καὶ Καρνεάδην καὶ λοιπῶν αἱ ζητήσεις τῶν Ἀκαδημαϊκῶν. αἱ τῶν σκεπτικῶν ἐφεξῆς· περὶ τῶν ἀνωτάτω τριῶν φιλοσοφιῶν, τῆς δογματικῆς, τῆς Ἀκαδημαϊκῆς καὶ τῆς σκεπτικῆς²⁾. καὶ ἀπὸ τοῦ φαίνεσθαι τὸν Πύρρωνα περὶ τὴν σκεπτικὴν τῶν πρὸ αὐτοῦ σωματικώτερον καὶ ἐπιφανέστερον προσεληλυθέναι τῇ σκέψει³⁾, ἦντινα καὶ δύναμιν ὀρίζονται⁴⁾, καὶ πάθος⁵⁾ περὶ τῶν σκεπτομένων. — Καὶ πολὺς ἂν εἴη λόγος τὰ ἐφεξῆς ἐν πλάτει ληρήματα διεξιέναι, ὅσα τε ἀπορεῖν οἶδόν τε καὶ ἀμνηχανεῖν καὶ ἐνθουσιᾶν καὶ ἐξεστημέναι⁶⁾, ἅτινα πάντα τεχνιτῶν ὁ θεῖος Γρηγόριος ληρήματα ἀπεφήνατο.

Quae testimonia si attento animo perlustraveris, sine dubio haerebis in eis, quae de titulis et numeris operum Sextianorum in sensum prorsus contrarium illic dicta invenies. Ipse autem ut meam quoque de eis sententiam hic breviter aperiam, eo moveor, quod video omnia fere quae Eug. Pappenheim (*De Sexti Empirici librorum numero et ordine, Progr. Berol. 1874*) et alii disputaverunt, quamquam nulla sint, tamen in compendiis, quibus plurimi utuntur, pro veris atque certissimis venditari. Qui vir doctus, in Sexto Empirico ceteroquin optime versatus decem illa *Σκεπτικά* apud Diogenem et Suidam obvia pro decem notissimis modis Scepticis (τρόποις) habenda esse non veritus

1) cf. Hyp. I 3. 2) cf. Hyp. I 4. 3) cf. Hyp. I 7.

4) cf. Hyp. I 8.

5) cf. Hyp. I 7, ubi περὶ τὸν σκεπτόμενον codd.

6) ἀπορεῖν et ἀμνηχανεῖν cf. Hyp. I 7; verbum ἐνθουσιᾶν, cum desit apud Sextum, aut corruptum aut ab ipso Cosma per errorem receptum puto, ἐξεστημέναι fort. ad Hyp. I 68 (ἐκστάντος τῆς καταληπτικῆς φαντασίας) aut ad glossema aliquod referendum est.

est asserere, quamquam ipse Diogenes testatur hos modos omnibus Scepticis communes fuisse, sedulo enarrans quomodo Aenesidemus, Sextus, Favorinus eos adornaverint (IX 87). Silentio autem praetermitto, quod de Suida compilatore tamquam de homine litterato abunde verba facit, quin etiam totas paginas ingenti locorum mole implet, quibus nihil in rem probatur, cum ipsum cardinem, in quo tota quaestio vertatur, ne attinxerit quidem.

Nobis autem proficiscendum est a Diogene Laertio ut a teste antiquissimo: ille igitur decem libros *Σκεπτικά* noverat. Atque facile unusquisque perspiciet ex eo fluxisse quae Suidas in primo lemmate exhibet, cum in altero subito *Πυρρώνεια* exsurgant. Quae res quomodo explicanda sit, iam videamus.

Atque primum quidem omnes viri docti mirum in modum consentiunt decem illa *Σκεπτικά* eos libros esse, quibus Sextus dogmaticos et mathematicos, i. e. liberalium artium magistros, impugnat. Sed titulis eorum perpenis invenies undecim illos esse. Quam ob rem Fabricius disputationem quae est contra arithmeticos cum ea quae in geometras est instituta conglutinavit. Sed cum Bekkerus codicum divisionem restituisset, vetus illa difficultas manebat, quae Eugenium Pappenheim ad infelicissimam coniecturam abduxit. Nam dubitari non potest, quin *δέκα* numerus ad libros Sexti referendus sit. Sed aliter instituenda erat quaestio, quod nec ipse nec alius temptavit.

Quid? quod Diogenes tres *ὑποτυπώσεων* libros omnino non affert? Atque noverat quidem illos, cum nisi ex primo eorum quae de modis Scepticis habet repetere non posset. Neque verisimile est ipsas Hypotyposes a posteris solas fere lectitatas (vide p. IX/X), quae totius quasi Scepticae compendium suo iure appellentur, ab eo neglectas esse. Immo erant in manibus Diogenis cum reliquis Sexti operibus: omnia autem haec *Σκεπτικά*, inter quae tres primi libri erant *ὑποτυπώσεις*, decem voluminibus continebantur. Ipsum igitur corpus illud, quod nobis traditum est, iam

Diogenis temporibus exstitit, cum omnia Sexti Empirici scripta Sceptica in unum coacta essent.

At tamen iure quaesiveris, quo tandem modo, si ita rem se habere statuerimus, decem librorum numerus evasurus sit. Sed fac volumina papyracea eos fuisse, et facile videbis recta esse, quae proposui. Adscribam autem singulorum operum — nam librorum dicere non amplius placet — ambitum, quem veterum morem secutus¹⁾ ad versuum, quos complectuntur, numerum computavi. Est autem hic versus heroicus, i. e. 36 fere litterarum. Rationem, quam secundum Bekkerianae editionis paginas et versus institui, ad apicem rectam esse vix exspectabis, neque spondeo de numeris; ad ea autem quae dixi comprobanda satis, opinor, valebunt.

ordo codi- cum	ordo Bek- keri		versus (<i>στίχοι</i>)
1	1	Hyp. I	2000
2	2	Hyp. II	2100
3	3	Hyp. III	2500
4	9	adv. gramm.	2600
5	10	adv. rhet.	770
		adv. geom.	840
		adv. arithm.	250
		adv. astrol.	540
		adv. music.	470
			2870
6	4	adv. log. I	3500
7	5	adv. log. II	3600
8	6	adv. phys. I	3000
9	7	adv. phys. II	2200
10	8	adv. eth.	1800

Omnes igitur contra rhetores geometras arithmeticos astrologicos musicos disputationes uno volumine inclusae erant, quod modum solitum exaequabat. Nam vix credendum est cum magnis illis voluminibus 3600 vel 3500 versuum alia adservata esse, quae ne sextam quidem eorum partem continerent.

Haec de Scepticorum Sexti Empirici corpore. Sed

1) Cf. Th. Birt, Das antike Buchwesen, Berol. 1882, p. 307sqq.

Hypotyposes seorsum circumlatas esse iam supra adnotavimus (p. X¹). Unde titulum *Πυροώνεια* in alterum Suidae lemma receptum esse mihi quidem verisimile videtur. Notissimum enim illud opus omnium operum Sextianorum fuisse e testimoniis perspicitur.

Sed plura nunc didicimus. Volumina decem cum in codicis formam transcriberentur, Hypotyposes quidem primo loco ponendas esse unusquisque scriba facile videbat. Sed de quinque adv. dogmaticos et duobus adversus mathematicos scriptis dubitatio esse poterat. Itaque factum est, ut ille qui archetypum librorum nostrorum vel potius exemplar eius antiquissimum quod codicis forma exaratum erat, descripsit, duos adv. math. libros post Hypotyposes collocaret, quinque adv. dogm. adderet. Priorum autem voluminum memoriam servaverunt subscriptiones quaedam in codicibus nostris obviae: nam post librum adv. log. I legitur *σέξτου ἐμπειρικοῦ ὑπομνημάτων τὸ ἕβδομον*, post librum adv. phys. I *σέξτου τῶν εἰς δέκα τὸ ὄγδοον*, post librum adv. eth. *σέξτου ἐμπειρικοῦ ὑπομνημάτων τὸ δέκατον τέλος κτλ.* Quae omnia, nisi mecum facies, numquam expedire poteris.

Sin autem amplius repugnaveris in sententiam ire meam, afferam locum insignem e scholiis in Basilium, quae nuperime e codice praecipue Genuensi Georgii Pasquali sollertia protracta sunt (vide p. XX). Laudatur hic secundus adv. phys. liber ut octavus. Quod neque in codicum neque in Bekkerianum ordinem quadrare primo quidem obtutu videtur, cum illic nonum, hic septimum locum obtineat. Sin autem sumpseris scholiastam vel potius eius auctorem *Σέξτος ἐν γ'* (i. e. in septimo libro) legisse, quod perperam pro numero VIII acceperit, tota quaestio solvetur. Mos autem libros litteris secundum ordinem alphabeticum notandi a carminibus Homericis ductus apud posteros quoque vigeat; unde nascebantur eiusmodi errores. Quibus e. g. obviam itur in subscriptione libri sexti Stromatum Clementis Alexandrini, aequalis Sexti Empirici, ubi adnotatur: *στρωματεὺς ἕκτος ὁ καὶ ζῆτα*. In septimo igitur legerat

scriptor ea quae affert, ita ut eluceat in eius codice libros eodem modo quo apud Bekkerum dispositos esse.

Sed alia quaestio inter viros doctos orta est: omniane Sexti scripta Sceptica servata sint? Nam cum Sextus ipse multis locis lectores — neque id sine magna inconstantia — ad sua relegasset, fieri non poterat, quin de quibusdam scriptis tamquam deperditis hariolarentur. Quae optime enodavit Pappenheimius, quem hic in omnibus sequor. Adscripsi igitur singulis locis, quibus Sextus se ipse citat eos locos, ad quos respicit: in dubio tamen sum, quid verba II 219 *ἐν ἄλλοις διαλεξόμεθα* et II 215 *περὶ μὲν τούτων καὶ εἰσαῦθις διαλεξόμεθα* sibi velint. Incertum esse, num Sextus promissum solverit, cum Pappenheimio (p. 7) equidem credo, sed cum sciamus Sextum non semper eam curam, quam par erat, in scribendo adhibuisse, quippe qui — ut cetera transeam — easdem sententias eisdem fere verbis Hyp. II 117—118 et 119—120 repetiverit, cavendum est, ne quid ex verbis illis obscurioribus de scriptis quibusdam deperditis vel capitibus interceptis eruere studeamus. Haud aliter de libro vel libris *περὶ ψυχῆς* inscriptis iudicandum est, de quibus Pappenheimius litem sub iudice reliquit: cum enim Sextus dicat adv. mus. 55 *ἀλλὰ μὴν οὐδὲν ἔστι ψυχῆ, καθὼς ἐν τοῖς περὶ αὐτῆς ὑπομνήμασιν ἐδείκνυμεν* et adv. dogm. IV 284 *εἴρηται δὲ περὶ τούτων ἀκριβέστερον κὰν τῇ περὶ κριτηρίου σκέψει κὰν τοῖς περὶ ψυχῆς* primo loco ad ea quae Hyp. II 31sq., altero ad ea quae adv. dogm. I i. e. *ἐν τῇ περὶ κριτηρίου σκέψει* passim de anima proferuntur, illum nos relegare persuasum habeo.

Quae tamen laudantur ab ipso Empirico adv. dogm. I 202 *Ἱατρικὰ ὑπομνήματα* aetatem non tulerunt. Id eo factum esse puto, quod in alio corpore atque scripta Sceptica exstabant, ita ut, cum hominum curiositatem non eodem modo allicerent, temporum iniuria evanescerent. Scripta autem philosopha, in primis Hypotyposes, in schola Sceptica tamquam maxima eius propugnacula adservata esse docent testimonia, quibus Sexti nomen cum Pyrrhonis

saepe coniungitur: inde per temporum decursum miro quodam fortunae beneficio ad nostram aetatem pervenerunt.

Sed iam in eo est, ut hoc volumen, quod cetera dis adiuvantibus mox sequentur, in publicum prodeat. Restat officium sane iucundissimum gratias agendi amicis sollertissimis, qui in plagulis purgandis non solum typos thetae sed meos quoque errores sustulerunt: Christiano Jensen Georgio Pasquali Alexandro Rüstow Alfredo Wolff. In exornanda autem editione maxime adiutus sum benigno Hermanni Diels consilio, qui inspectis schedis meis, ut de eis ad amplissimum philosophorum ordinem universitatis nostrae referret, pro eximia sua doctrina multa adnotaverit, quae in usum meum vocare potui, interdum ipsi textui manum admovens. Quibus omnibus quid ipse Sextus debeat, docebit adnotatio critica.

Scr. Berolini m. Mai. a. h. s. XI.

HERMANNUS MUTSCHMANN.

ΣΕΞΤΟΥ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΥ
ΠΥΡΡΩΝΕΙΩΝ ΥΠΟΤΥΠΩΣΕΩΝ

Α Β Γ

Conspectus siglorum.

a: Codices.

L = Laur. 85, 11 s. XV.

M = Monac. 439 s. XIV.

E = Paris. 1964 s. XV.

A = Paris. 1963 s. XVI.

B = Berol. Phill. 1518 s. XVI.

G = consensus horum codicum.

P = Paris. suppl. 1156 foll. 21 et 22 s. X.

T = Translatio latina in Paris. lat. 14700 foll. 83r—132v
s. XIV. in.

b: Editiones.

Gen. = Petri et Jacobi Chouetorum Genevae 1621.

Fabr. = J. A. Fabricii Lipsiae 1718.

Bekk. = Immanuelis Bekker Berolini 1842.

ΠΥΡΡΩΝΕΙΩΝ ΥΠΟΤΥΠΩΣΕΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πυρρωνείων
ὑποτυπώσεις·

- α' περι τῆς ἀνωτάτω διαφορᾶς τῶν φιλοσοφιῶν
β' περι τῶν λόγων τῆς σκέψεως
5 γ' περι τῶν ὀνομασιῶν αὐτῆς
δ' τίς ἔννοια σκέψεως
ε' περι τοῦ σκεπτικοῦ
ς' περι τῶν ἀρχῶν αὐτῆς
ζ' εἰ δογματίζει ὁ σκεπτικός
10 η' εἰ αἵρεσιν ἔχει
θ' εἰ φυσιολογεῖ
ι' εἰ ἀναιρεῖ τὰ φαινόμενα
ια' περι τοῦ κριτηρίου τῆς σκέψεως
ιβ' περι τοῦ τέλους αὐτῆς
15 ιγ' περι τῶν ὀλοσχερῶν τρόπων τῆς σκέψεως
ιδ' περι τῶν δέκα τρόπων
ιε' περι τῶν πέντε τρόπων
ισ' περι τῶν δύο τρόπων
ιζ' τίνες τρόποι <τῆς> τῶν αἰτιολογικῶν ἀνατροπῆς
20 ιη' περι τῶν σκεπτικῶν φωνῶν
ιθ' περι τῆς 'οὐ μᾶλλον' <φωνῆς>
κ' περι ἀφασίας
κα' περι τοῦ 'τάχα'· καὶ τοῦ 'ἔξεστι'· καὶ τοῦ 'ἐνδέχεται'
κβ' περι τοῦ 'ἐπέχω'

Argumentum primi libri in codicibus misere foedatum
correxī secundum titulos 3 διανωτάτω G 15 ὀλοσχερῶς L
19 τίνες τρόποι τῶν αἰτιολογουμένων ἀνατροπῆς G 21 περι
τοῦ οὐδὲν μᾶλλον G || φωνῆς addidi 23 περι τοῦ ἔξεστι
καὶ τοῦ τάχα G

- κγ' περὶ τοῦ 'οὐδὲν ὀρίζω'
 κδ' περὶ τοῦ 'πάντα ἐστὶν ἀόριστα'
 κε' περὶ τοῦ 'πάντα ἐστὶν ἀκατάληπτα'
 κς' περὶ τοῦ 'ἀκαταληπτῶ' <καὶ 'οὐ καταλαμβάνω>
 κζ' περὶ τοῦ 'παντὶ <λόγῳ λόγον ἴσον ἀντικείμεθα>', 5
 κη' παραπήματα περὶ τῶν σκεπτικῶν φωνῶν
 κθ' εἰ ἢ σκεπτικὴ ὁδὸς ἐστὶν ἐπὶ τὴν 'Ἡρακλείτειον φιλο-
 σοφίαν
 λ' εἰ διαφέρει ἡ Δημοκρίτειος αἴρεσις τῆς σκέψεως
 λα' εἰ διαφέρει ἡ Κυρηναϊκὴ τῆς σκέψεως 10
 λβ' εἰ διαφέρει ἡ Πρωταγόρειος τῆς σκέψεως
 λγ' εἰ διαφέρει τῶν Ἀκαδημαϊῶν ἡ σκέψις
 λδ' εἰ ἢ κατὰ τὴν ἰατρικὴν ἐμπειρία ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῆ σκέψις

α' περὶ τῆς ἀνωτάτω διαφορᾶς τῶν φιλοσοφῶν.

Τοῖς ζητοῦσί τι πρᾶγμα ἢ εὐρεσιν ἐπακολουθεῖν εἰκὸς ἢ
 ἄρνησιν εὐρέσεως καὶ ἀκαταληψίας ὁμολογίαν ἢ ἐπιμονὴν
 2 ζητήσεως. διόπερ ἴσως καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν ζη-
 τουμένων οἱ μὲν εὐρηκέναι τὸ ἀληθὲς ἔφασαν, οἱ δ' ἀπεφή-
 ναυτο μὴ δυνατὸν εἶναι τοῦτο καταληφθῆναι, οἱ δὲ ἔτι 5
 3 ζητοῦσιν. καὶ εὐρηκέναι μὲν δοκοῦσιν οἱ ἰδίως καλούμενοι
 δογματικοί, οἷον οἱ περὶ Ἀριστοτέλην καὶ Ἐπίκουρον καὶ
 τοὺς Στωικοὺς καὶ ἄλλοι τινές, ὡς δὲ περὶ ἀκατάληπτων
 ἀπεφήναντο οἱ περὶ Κλειτόμαχον καὶ Καρνεάδην καὶ ἄλ-
 4 λοι Ἀκαδημαϊκοί, ζητοῦσι δὲ οἱ σκεπτικοί. ὅθεν εὐλόγως 10
 δοκοῦσιν αἱ ἀνωτάτω φιλοσοφίαι τρεῖς εἶναι, δογματικὴ
 Ἀκαδημαϊκὴ σκεπτικὴ. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἐτέροις
 ἀρμόσει λέγειν, περὶ δὲ τῆς σκεπτικῆς ἀγωγῆς ὑποτυπω-
 τικῶς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡμεῖς ἐροῦμεν, ἐκεῖνο προειπόντες,
 ὅτι περὶ οὐδενὸς τῶν λεχθησομένων διαβεβαιούμεθα ὡς 15
οὕτως ἔχοντος πάντως κατὰπερ λέγομεν, ἀλλὰ κατὰ τὸ νῦν
φαινόμενον ἡμῖν ἱστορικῶς ἀπαγγέλλομεν περὶ ἐκάστου.

Argum. 3 καταληπτὰ G 4 καὶ οὐ κατ. om. G 5 λόγῳ
 — ἀντικείμεθα om. G 6 τῆς σκεπτικῆς φωνῆς G 11 ὁ πρω-
 ταγόρειος τῆς σκέψεως εἰ διαφέρει ἢ ser.: ὁ G 13 τὴν om. B ||
 Textus 13 ὑποτυπωτικῶς om. T 14 προειπόντες T (pre-
 dicentes): προσειπ. G

3

β' περὶ τῶν λόγων τῆς σκέψεως.

Τῆς σκεπτικῆς οὖν φιλοσοφίας ὁ μὲν λέγεται καθόλου 5
 λόγος ὁ δὲ εἰδικός, καὶ καθόλου μὲν ἐν ᾧ τὸν χαρακτῆρα
 20 τῆς σκέψεως ἐκτιθέμεθα, λέγοντες τίς ἔννοια αὐτῆς καὶ
 τίνες ἀρχαὶ καὶ τίνες λόγοι, τί τε κριτήριον καὶ τί τέλος,
 καὶ τίνες οἱ τρόποι τῆς ἐποχῆς, καὶ πῶς παραλαμβάνομεν
 τὰς σκεπτικὰς ἀποφάσεις, καὶ τὴν διάκρισιν τῆς σκέψεως
 ἀπὸ τῶν παρακειμένων αὐτῇ φιλοσοφιῶν· εἰδικὸς δὲ ἐν ᾧ 6
 25 πρὸς ἕκαστον μέρος τῆς καλουμένης φιλοσοφίας ἀντιλέγο-
 4 μεν. περὶ τοῦ καθόλου δὴ πρῶτον διαλάβωμεν λόγου,
 ἀρξάμενοι τῆς ὑφηγήσεως ἀπὸ τῶν τῆς σκεπτικῆς ἀγωγῆς
 ὀνομάτων.

γ' Περὶ τῶν ὀνομασιῶν τῆς σκεπτικῆς.

Ἡ σκεπτικὴ τοίνυν ἀγωγή καλεῖται μὲν καὶ ζητητικὴ 7
 5 ἀπὸ ἐνεργείας τῆς κατὰ τὸ ζητεῖν καὶ σκέπτεσθαι, καὶ
 ἐφεκτικὴ ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν ζήτησιν περὶ τὸν σκεπτόμενον
 γινομένου πάθους, καὶ ἀπορητικὴ ἦτοι ἀπὸ τοῦ περὶ παν-
 τὸς ἀπορεῖν καὶ ζητεῖν, ὡς ἔνιοί φασιν, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀμηχα-
 νεῖν πρὸς συγκατάθεσιν ἢ ἄρνησιν, καὶ Πυρρώνειος ἀπὸ
 10 τοῦ φαίνεσθαι ἡμῖν τὸν Πύρρωνα σωματικώτερον καὶ ἐπι-
 φανεστέρον τῶν πρὸ αὐτοῦ προσεληλυθέναι τῇ σκέψει.

δ' Τί ἐστὶ σκέψις.

Ἔστι δὲ ἡ σκεπτικὴ δύναμις ἀντιθετικὴ φαι- 8
 νομένων τε καὶ νοουμένων καθ' οἷονδῆποτε τρό-
 πον, ἀφ' ἧς ἐρχόμεθα διὰ τὴν ἐν τοῖς ἀντικειμέ-
 15 νοις πράγμασι καὶ λόγοις ἰσοσθένειαν τὸ μὲν πρῶ-
 15^a του εἰς ἐποχὴν, τὸ δὲ μετὰ τοῦτο εἰς ἀταραξίαν.
 'δύναμιν' μὲν οὖν αὐτὴν καλοῦμεν οὐ κατὰ τὸ πε- 9

§ 7 ~ Diog. Laert. IX 69. 70.

1 πρῶτον LM: πρώτου EAB 6 τῶν σκεπτομένων Gen.
 7 γινομένου LM: γενομένου EAB || γιν. πάθ. om. T 10 τὸν
 om. Gen. 11 προσελ. LM: προσελ. EAB 13/14 τρόπον MEAB:
 τρόπων L

ρίεργον ἄλλ' ἄπλῶς κατὰ τὸ δύνασθαι· 'φαινόμενα' δὲ
 λαμβάνομεν νῦν τὰ αἰσθητά, διόπερ ἀντιδιαστέλλομεν
 αὐτοῖς τὰ νοητά. τὸ δὲ 'καθ' οἰονδήποτε τρόπον' δύνα-
 ται προσαρμόζεσθαι καὶ τῇ δυνάμει, ἵνα ἄπλῶς τὸ τῆς 20
 δυνάμεως ὄνομα, ὡς εἰρήκαμεν, παραλαμβάνωμεν, καὶ τῶ
 'ἀντιθετικῆ φαινομένων τε καὶ νοουμένων'· ἐπεὶ γὰρ ποι-
 κίλως ἀντιτίθεμεν ταῦτα, ἢ φαινόμενα φαινομένοις ἢ
 νοούμενα νοουμένοις ἢ ἐναλλάξ ἀντιτιθέντες, ἵνα πᾶσαι
 αἱ ἀντιθέσεις ἐμπεριέχωνται, λέγομεν 'καθ' οἰονδήποτε 25
 τρόπον'. ἢ 'καθ' οἰονδήποτε τρόπον φαινομένων τε καὶ
 νοουμένων', ἵνα μὴ ζητῶμεν πῶς φαίνεται τὰ φαινόμενα
 ἢ πῶς νοεῖται τὰ νοούμενα, ἄλλ' ἄπλῶς ταῦτα λαμβάνω-
 10 μεν. 'ἀντικειμένους' δὲ λόγους παραλαμβάνομεν οὐχὶ πάν-
 τως ἀπόφασιν καὶ κατάφασιν, ἄλλ' ἄπλῶς ἀντὶ τοῦ μαχομέ- 30
 νους. 'ἰσοσθένειαν' δὲ λέγομεν τὴν κατὰ πίστιν καὶ ἀπιστίαν
 ἰσότητα, ὡς μηδένα μηδενὸς προκειῖσθαι τῶν μαχομένων
 λόγων ὡς πιστότερον. 'ἐποχή' δὲ ἐστὶ στάσις διανοίας δι' ἣν 5
 οὔτε αἴρομέν τι οὔτε τίθεμεν. 'ἀταραξία' δὲ ἐστὶ ψυχῆς
 ἀοχλησία καὶ γαληνότης. πῶς δὲ τῇ ἐποχῇ συνεισέρχεται ἡ
 ἀταραξία, ἐν τοῖς περὶ τέλους (§ 25—30) ὑπομνήσομεν.

ε' Περὶ τοῦ σκεπτικοῦ.

11 Καὶ ὁ Πυρρώνειος δὲ φιλόσοφος δυνάμει τῇ τῆς σκε- 5
 πτικῆς ἀγωγῆς ἐννοία συναποδέδοται· ἔστι γὰρ ὁ μετέχων
 ταύτης τῆς δυνάμεως.

ς' Περὶ ἀρχῶν τῆς σκέψεως.

12 Ἀρχὴν δὲ τῆς σκεπτικῆς αἰτιώδη μὲν φαμεν εἶναι τὴν
 ἐλπίδα τοῦ ἀταρακτῆσειν· οἱ γὰρ μεγαλοφρεεῖς τῶν ἀνθρώ-
 πων ταρασσόμενοι διὰ τὴν ἐν τοῖς πράγμασιν ἀνωμαλίαν, 10
 καὶ ἀποροῦντες τίσιν αὐτῶν χρὴ μᾶλλον συγκατατίθεσθαι,
 ἦλθον ἐπὶ τὸ ζητεῖν, τί τε ἀληθές ἐστὶν ἐν τοῖς πράγμασι

21 τῶ Fabr.: τῶν G: τὸ Gen. 23 post φαινόμενα add. ἢ
 EAB 24 post νοούμενα add. ἢ AB 26 ἢ—τρόπον om. EAB||
 τε EAB: om. LM 30 ἀπόφασιν καὶ κατάφασιν L 3 ἢ
 MEAB: τῇ L 9 οἱ γὰρ MEAB: οἱ μὲν L 11 μᾶλλον χρὴ M

5

καὶ τί ψεῦδος, ὡς ἐκ τῆς ἐπικρίσεως τούτων ἀταρακτῆσον-
τες. συστάσεως δὲ τῆς σκεπτικῆς ἐστὶν ἀρχὴ μάλιστα τὸ
15 παντὶ λόγῳ λόγον ἴσον ἀντικειῖσθαι· ἀπὸ γὰρ τούτου κατα-
λήγειν δοκοῦμεν εἰς τὸ μὴ δογματίζειν.

ξ' Εἰ δογματίζει ὁ σκεπτικός.

Λέγομεν δὲ μὴ δογματίζειν τὸν σκεπτικὸν οὐ κατ' ἐκεῖνο 13
τὸ σημαίνοντον τοῦ δόγματος καθ' ὃ δόγμα εἶναι φασί
τινες κοινότερον τὸ εὐδοκεῖν τινι πράγματι (τοῖς γὰρ
20 κατὰ φαντασίαν κατηναγκασμένοις πάθεσι συγκατατίθεται
ὁ σκεπτικός, οἷον οὐκ ἂν εἴποι θερμοαινόμενος ἢ ψυχόμενος
ὅτι δοκῶ μὴ θερμαίνεσθαι ἢ ψύχεσθαι), ἀλλὰ μὴ δογματίζειν
λέγομεν καθ' ὃ δόγμα εἶναι φασί τινες τὴν τινι πράγ-
ματι τῶν κατὰ τὰς ἐπιστήμας ζητουμένων ἀδήλων
25 συγκατάθεσιν (οὐδενὶ γὰρ τῶν ἀδήλων συγκατατίθεται ὁ
Πυρρῶνειος). ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῷ προφέρεσθαι περὶ τῶν ἀδήλων 14
τὰς σκεπτικὰς φωνὰς, οἷον τὴν 'οὐδὲν μᾶλλον' ἢ τὴν 'οὐδὲν
ὀρίζω' ἢ τινὰ τῶν ἄλλων περὶ ὧν ὕστερον λέξομεν (§ 187
sqq.) δογματίζει. ὁ μὲν γὰρ δογματίζων ὡς ὑπάρχον τίθεται
30 τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ὃ λέγεται δογματίζειν, ὁ δὲ σκεπτικός τὰς
φωνὰς τίθησι ταύτας οὐχ ὡς πάντως ὑπαρχούσας· ὑπολαμ-
βάνει γὰρ ὅτι, ὥσπερ ἢ 'πάντα ἐστὶ ψευδῆ' φωνὴ μετὰ τῶν
ἄλλων καὶ ἑαυτὴν ψευδῆ εἶναι λέγει, καὶ ἢ 'οὐδὲν ἐστὶν
6 ἀληθές' ὁμοίως, οὕτως καὶ ἢ 'οὐδὲν μᾶλλον' μετὰ τῶν
ἄλλων καὶ ἑαυτὴν φησι μὴ μᾶλλον εἶναι καὶ διὰ τοῦτο
τοῖς ἄλλοις ἑαυτὴν συμπεριγράφει. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων σκεπτικῶν φωνῶν λέγομεν. πλὴν ἀλλ' εἰ ὁ δογμα- 15
5 τίζων τίθησιν ὡς ὑπάρχον τοῦτο ὃ δογματίζει, ὁ δὲ σκεπτι-
κὸς τὰς φωνὰς αὐτοῦ προφέρειται ὡς δυνάμει ὑφ' ἑαυτῶν
περιγράφεσθαι, οὐκ ἂν ἐν τῇ προφορᾷ τούτων δογματίζειν
λεχθεῖη. τὸ δὲ μέγιστον, ἐν τῇ προφορᾷ τῶν φωνῶν τού-

13 ἀταρακτῆσαντες EAB 15 ἴσον om. EAB 18 post ὃ
inser. καὶ edd. 19 ἐνδοκεῖν L 21 ὁ ἐπισκεπτικός EAB
33 ἢ ex ei L: ei EABM 6 malim προφερόμενος δυνα-
μένας Kayser 7 fort. τούτων <οὔτος> Diels 8 τῶν φω-
νῶν om. EAB

των τὸ ἑαυτῶ φαινόμενον λέγει καὶ τὸ πάθος ἀπαγγέλλει τὸ ἑαυτοῦ ἀδοξάστως, μηδὲν περὶ τῶν ἕξωθεν ὑποκειμέ- 10
νων διαβεβαιούμενος.

ή' εἰ αἴρεσιν ἔχει ὁ σκεπτικός.

- 16 Ὅμοίως δὲ φερόμεθα καὶ ἐν τῷ ἐρωτᾶσθαι εἰ αἴρεσιν ἔχει ὁ σκεπτικός. εἰ μὲν <γάρ> τις αἴρεσιν εἶναι λέγει πρόσκλισιν δόγμασι πολλοῖς ἀκολουθίαν ἔχουσι πρὸς ἄλληλά τε καὶ <τὰ> φαινόμενα, καὶ λέγει δόγμα 15
πράγματι ἀδήλω συγκατάθεσιν, φήσομεν μὴ ἔχειν 15^a
17 αἴρεσιν. εἰ δέ τις αἴρεσιν εἶναι φάσκει τὴν λόγῳ τινὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκολουθοῦσαν ἀγωγὴν, ἐκείνου τοῦ λόγου ὡς ἔστιν ὀρθῶς δοκεῖν ζῆν ὑποδεικνύοντος (τοῦ ὀρθῶς μὴ μόνον κατ' ἀρετὴν λαμβανόμενου ἀλλ' ἀφελέστερον) καὶ ἐπὶ τὸ ἐπέχειν δύνασθαι 20
διατείνοντος, αἴρεσίν φαμεν ἔχειν· ἀκολουθοῦμεν γάρ τινι λόγῳ κατὰ τὸ φαινόμενον ὑποδεικνύντι ἡμῖν τὸ ζῆν πρὸς τα πάτρια ἔθη καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀγωγὰς καὶ τὰ οἰκεῖα πάθη.

θ' εἰ φυσιολογεῖ ὁ σκεπτικός.

- 18 Παραπλήσια δὲ λέγομεν καὶ ἐν τῷ ζητεῖν εἰ φυσιολο- 25
γητέον τῷ σκεπτικῷ· ἔνεκα μὲν γὰρ τοῦ μετὰ βεβαίου πείσματος ἀποφαίνεσθαι περὶ τινος τῶν κατὰ τὴν φυσιολογίαν δογματιζομένων οὐ φυσιολογοῦμεν, ἔνεκα δὲ τοῦ παντὶ λόγῳ λόγον ἴσον ἔχειν ἀντιτιθέναι καὶ τῆς ἀταραξίας ἀπτόμεθα τῆς φυσιολογίας. οὕτω δὲ καὶ τὸ λογικὸν μέρος 30
καὶ τὸ ἠθικὸν τῆς λεγομένης φιλοσοφίας ἐπερχόμεθα.

§§ 16—17 ~ Diog. Laert. I 20. Suid. s. v. αἴρεσις.

12/13 αἴρεσιν ἔχει MEABT (*sectam habeat*): ἔχει αἴρ. L
13 γάρ add. T (*si enim aliquis vel sectam*) 15 τὰ add. Bekk. ||
λέγει—συγκ. om. T. 15/15^a δόγματι ἀδήλω G correxi coll.
p. 5, 23/24: δόγμα τινὶ ἀδ. Gen. 16 φάσκοι EABT (*dicat*)
18 δοκεῖν fort. secl. 21 αἴρεσιν <δέ> EAB 25 παραπλήσια—
καὶ om. EAB

ί εἰ ἀναιροῦσι τὰ φαινόμενα οἱ σκεπτικοί.

7 Οἱ δὲ λέγοντες ὅτι ἀναιροῦσι τὰ φαινόμενα οἱ 19
 σκεπτικοὶ ἀνήκοοί μοι δοκοῦσιν εἶναι τῶν παρ' ἡμῖν λεγο-
 μένων· τὰ γὰρ κατὰ φαντασίαν παθητικὴν ἀβουλήτως ἡμᾶς
 ἄγοντα εἰς συγκατάθεσιν οὐκ ἀνατρέπομεν, ὡς καὶ ἔμπρο-
 5 σθεν (§ 17) ἐλέγομεν· ταῦτα δὲ ἔστι τὰ φαινόμενα. ὅταν δὲ
 ζητῶμεν, εἰ τοιοῦτον ἔστι τὸ ὑποκείμενον ὁποῖον φαίνεται, τὸ
 μὲν ὅτι φαίνεται δίδομεν, ζητοῦμεν δ' οὐ περὶ τοῦ φαινομέ-
 νου ἀλλὰ περὶ ἐκείνου ὃ λέγεται περὶ τοῦ φαινομένου·
 τοῦτο δὲ διαφέρει τοῦ ζητεῖν περὶ αὐτοῦ τοῦ φαινομένου.
 10 οἷον φαίνεται <μὲν> ἡμῖν γλυκάζειν τὸ μέλι (τοῦτο συγχωροῦ- 20
 μεν· γλυκαζόμεθα γὰρ αἰσθητικῶς), εἰ δὲ καὶ γλυκὴ ἔστιν
 ὅσον ἐπὶ τῷ λόγῳ, ζητοῦμεν· ὃ οὐκ ἔστι τὸ φαινόμενον
 ἀλλὰ <τὸ> περὶ τοῦ φαινομένου λεγόμενον. ἔαν δὲ καὶ ἀντικρυς
 κατὰ τῶν φαινομένων ἐρωτῶμεν λόγους, οὐκ ἀναιρεῖν βου-
 15 λόμενοι τὰ φαινόμενα τούτους ἐκτιθέμεθα, ἀλλ' ἐπιδεικνύν-
 τες τὴν τῶν δογματικῶν προπέτειαν· εἰ γὰρ τοιοῦτος ἀπα-
 τεῶν ἔστιν ὁ λόγος ὥστε καὶ τὰ φαινόμενα μόνον οὐχὶ
 τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ὑφαρπάξουσιν, πῶς οὐ χρὴ ὑφορᾶσθαι
 αὐτὸν ἐν τοῖς ἀδήλοις, ὥστε μὴ κατακολουθοῦντας αὐτῷ
 20 προπετεῦσθαι;

ιά περὶ τοῦ κριτηρίου τῆς σκεπτικῆς.

Ἵτι δὲ τοῖς φαινομένοις προσέχομεν, δῆλον ἀπὸ τῶν 21
 λεγομένων ἡμῖν περὶ τοῦ κριτηρίου τῆς σκεπτικῆς ἀγωγῆς.
 κριτήριον δὲ λέγεται διχῶς, τό τε εἰς πίστιν ὑπάρξεως ἢ ἀνυ-
 παρξίας λαμβανόμενον, περὶ οὗ ἐν τῷ ἀντιρρητικῷ λέξομεν
 25 λόγῳ (= II 14sq.), τό τε τοῦ πράσσειν, ᾧ προσέχοντες
 κατὰ τὸν βίον τὰ μὲν πράσσομεν τὰ δ' οὐ, περὶ οὗ νῦν λέγο-
 μεν. κριτήριον τοίνυν φαμὲν εἶναι τῆς σκεπτικῆς ἀγωγῆς 22
 τὸ φαινόμενον, δυνάμει τὴν φαντασίαν οὕτω καλοῦντες·

1 ἀναιροῦσι om. EAB 3 παθητικὴν LMT (*fantasiam*
passibilem): παθητικὰ EAB 4 ἄγοντας EAB 10 μὲν addidi
 13 τὸ add. coll. v. 8 || καὶ ἀντικρυς om. T 14 τὸ φαινομέ-
 νον EAB Gen. 19 αὐτῶν L 24 οὖν EAB 26/27 λέγομεν κρι-
 τήριον εἶναι· φαμὲν εἶναι περὶ τῆς σκ. EAB 28 <αὐτοῦ>
 οὕτω Fabr. e codice Saviliano

ἐν πείσει γὰρ καὶ ἀβουλήτῳ πάθει κειμένη ἀζήτητός ἐστιν.
 διὸ περὶ μὲν τοῦ φαίνεσθαι τοῖον ἢ τοῖον τὸ ὑποκεί- 30
 μενον οὐδείς ἴσως ἀμφισβητήσει, περὶ δὲ τοῦ εἶ τοιοῦ-
 23 τον ἔστιν ὁποῖον φαίνεται ζητεῖται. τοῖς φαινομένοις οὖν
 προσέχοντες κατὰ τὴν βιωτικὴν τήρησιν ἀδοξάστως βιοῦ-
 μεν, ἐπεὶ μὴ δυνάμεθα ἀνενέργητοι παντάπασιν εἶναι. ἔοικε 8
 δὲ αὕτη ἢ βιωτικὴ τήρησις τετραμερῆς εἶναι καὶ τὸ
 μὲν τι ἔχειν ἐν ὑψηλήσει φύσεως, τὸ δὲ ἐν ἀνάγκῃ
 παθῶν, τὸ δὲ ἐν παραδόσει νόμων τε καὶ ἐθῶν, τὸ
 24 δὲ ἐν διδασκαλίᾳ τεχνῶν, ὑψηλήσει μὲν φυσικῇ καθ' ἣν 5
 φυσικῶς αἰσθητικοὶ καὶ νοητικοὶ ἐσμεν, παθῶν δὲ ἀνάγκῃ καθ'
 ἣν λιμὸς μὲν ἐπὶ τροφήν ἡμᾶς ὀδηγεῖ, δίψος δ' ἐπὶ πόμα,
 ἐθῶν δὲ καὶ νόμων παραδόσει καθ' ἣν τὸ μὲν εὐσεβεῖν παρα-
 λαμβάνομεν βιωτικῶς ὡς ἀγαθὸν τὸ δὲ ἀσεβεῖν ὡς φαῦλον,
 τεχνῶν δὲ διδασκαλίᾳ καθ' ἣν οὐκ ἀνενέργητοὶ ἐσμεν ἐν 10
 αἷς παραλαμβάνομεν τέχναις. ταῦτα δὲ πάντα φαρμὲν ἀδο-
 ξάστως.

ιβ' τί τὸ τέλος τῆς σκεπτικῆς.

25 Τούτοις ἀκόλουθον ἂν εἶη καὶ περὶ τοῦ τέλους τῆς σκεπτι-
 κῆς ἀγωγῆς διεξελεῖν. ἔστι μὲν οὖν τέλος τὸ οὐ χάριν
 πάντα πράττεται ἢ θεωρεῖται, αὐτὸ δὲ οὐδενὸς ἔνε- 15
 κα, ἢ τὸ ἔσχατον τῶν ὀρεκτῶν. φαρμὲν δὲ ἄχρι νῦν τέλος
 εἶναι τοῦ σκεπτικοῦ τὴν ἐν τοῖς κατὰ δόξαν ἀταραξίαν καὶ
 26 ἐν τοῖς καθηναγκασμένοις μετριοπάθειαν. ἀρξάμενος γὰρ φι-
 λοσοφεῖν ὑπὲρ τοῦ τὰς φαντασίας ἐπικριῖναι καὶ καταλαβεῖν,
 τίνες μὲν εἰσιν ἀληθεῖς τίνες δὲ ψευδεῖς, ὥστε ἀταρακτῆ- 20
 σαι, ἐνέπεσεν εἰς τὴν ἰσοσθενῆ διαφανίαν, ἣν ἐπικριῖναι
 μὴ δυνάμενος ἐπέσχευ· ἐπισχόντι δὲ αὐτῷ τυχικῶς παρ-
 27 ηκολούθησεν ἢ ἐν τοῖς δοξαστοῖς ἀταραξία. ὁ μὲν γὰρ
 δοξάζων τι καλὸν τῇ φύσει ἢ κακὸν εἶναι ταράσσεται διὰ
 παντός· καὶ ὅτε μὴ πάρεστιν αὐτῷ τὰ καλὰ εἶναι δοκοῦντα, 25

§§ 25—27 ~ III 235—237

31 ἀμφισβητήσει T (*dubitabit*): ἀμφισβητεῖ G 2 αὕτη
 ἢ βιωτικὴ LM: ἢ βιωτικὴ αὕτη E: ἐν βιωτικῇ αὕτη (sic) AB
 3 μέντοι EAB 7 ὀδηγεῖ ἡμᾶς M 14 διεξελεῖν LM: διελ-
 θεῖν EAB

8

ὑπό τε τῶν φύσει κακῶν νομίζει ποινηλατεῖσθαι καὶ διώκει
 τὰ ἀγαθὰ, ὡς οἶεται· ἄπερ κτησάμενος πλείοσι ταραχαῖς
 περιπίπτει, διὰ τε τὸ παρὰ λόγον καὶ ἀμέτρως ἐπαίρε-
 30 μὴ ἀποβάλῃ τὰ ἀγαθὰ αὐτῷ δοκοῦντα εἶναι. ὁ δὲ ἀορι- 28
 στῶν περὶ τῶν πρὸς τὴν φύσιν καλῶν ἢ κακῶν οὔτε φεύγει
 τι οὔτε διώκει συντόμως· διόπερ ἀταρακτεῖ. ὅπερ οὖν περὶ
 Ἀπελλοῦ τοῦ ζωγράφου λέγεται, τοῦτο ὑπῆρξε τῷ σκεπτικῷ.
 9 φασὶ γὰρ ὅτι ἐκεῖνος ἵππον γράφων καὶ τὸν ἀφρὸν τοῦ
 ἵππου μιμήσασθαι τῇ γραφῇ βουλευθεὶς οὕτως ἀπετύγχανεν
 ὥς ἀπειπεῖν καὶ τὴν σπογγιὰν εἰς ἣν ἀπέμασσε τὰ ἀπὸ
 τοῦ γραφείου χρώματα προσρῖψαι τῇ εἰκόνι· τὴν δὲ προ-
 5 σαφαμένην ἵππου ἀφροῦ ποιῆσαι μίμημα. καὶ οἱ σκεπτικοὶ 29
 οὖν ἠλιθίζον μὲν τὴν ἀταραξίαν ἀναλήψεσθαι διὰ τοῦ τὴν
 ἀνωμαλίαν τῶν φαινομένων τε καὶ νοουμένων ἐπικροῖναι,
 μὴ δυνηθέντες δὲ ποιῆσαι τοῦτο ἐπέσχον· ἐπισχοῦσι δὲ
 αὐτοῖς οἷον τυχικῶς ἢ ἀταραξία παρηκολούθησεν ὡς σκιά
 10 σώματι. οὐ μὴν ἀόχλητον πάντη τὸν σκεπτικὸν εἶναι νο-
 μίζομεν, ἀλλ' ὀχλεῖσθαι φαμεν ὑπὸ τῶν κατηναγκασμένων·
 καὶ γὰρ ὄργοῦν ποτε ὁμολογοῦμεν καὶ διψῆν καὶ τοιουτό-
 τροπά τινα πάσχειν. ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις οἱ μὲν ἰδιῶται 30
 15 δισσαῖς συνέχονται περιστάσεσιν, ὑπὸ τε τῶν παθῶν αὐ-
 τῶν καὶ οὐχ ἦττον ὑπὸ τοῦ τὰς περιστάσεις ταύτας κακὰς
 εἶναι φύσει δοκεῖν· ὁ δὲ σκεπτικὸς τὸ προσδοξάζειν ὅτι
 ἔστι κακὸν τούτων ἕκαστον ὡς πρὸς τὴν φύσιν περιαιρῶν
 μετριώτερον καὶ ἐν τούτοις ἀπαλλάσσει. διὰ τοῦτο οὖν ἐν
 20 πτικοῦ, ἐν δὲ τοῖς κατηναγκασμένοις μετριοπάθειαν. τινὲς
 δὲ τῶν δοκίμων σκεπτικῶν προσέθηκαν τούτοις καὶ
 τὴν ἐν ταῖς ζητήσεσιν ἐποχήν.

ἢ περὶ τῶν ὁλοσχερῶν τρόπων τῆς ἐποχῆς.

Ἐπεὶ δὲ τὴν ἀταραξίαν ἀκολουθεῖν ἐφάσκομεν τῇ περὶ 31
 πάντων ἐποχῇ, ἀκόλουθον ἂν εἴη λέγειν ὅπως ἡμῖν ἡ ἐποχὴ

27 et pluribus T 28 καὶ <τὸ> LEAB edd. 33 ὑπῆρξαι
 Gen. (sic) e Vesontino 409 vel cognato aliquo libro 22 a (in
 titulo): σκέψεως Gen. 23 ἐπεὶ M: ἐπὶ LEAB 24 ἂν εἴη
 λέγειν MEAB: εἴη λ. ἂν L

περιγίνεται. γίνεται τοίνυν αὕτη, ὡς ἂν ὀλοσχερότερον 25
 εἴποι τις, διὰ τῆς ἀντιθέσεως τῶν πραγμάτων. ἀντιτίθε-
 μεν δὲ ἢ φαινόμενα φαινομένοις ἢ νοούμενα νοουμένοις
 32 ἢ ἑναλλάξ, οἷον φαινόμενα μὲν φαινομένοις, ὅταν λέγω-
 μεν ὁ αὐτὸς πύργος πόρρωθεν μὲν φαίνεται στρογγύλος,
 ἐγγύθεν δὲ τετράγωνος, νοούμενα δὲ νοουμένοις, ὅταν 30
 πρὸς τὸν κατασκευάζοντα ὅτι ἔστι πρόνοια ἐκ τῆς τάξεως
 τῶν οὐρανίων, ἀντιτιθῶμεν τὸ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς δυσ-
 πραγεῖν πολλάκις τοὺς δὲ κακοὺς εὐπραγεῖν, καὶ διὰ 10
 33 τούτου συνάγωμεν τὸ μὴ εἶναι πρόνοιαν· νοούμενα δὲ
 φαινομένοις, ὡς ὁ Ἀναξαγόρας (A 97 Diels) τῷ
 <κατασκευάζοντι> λευκὴν εἶναι τὴν χιόνα ἀντε-
 τίθει, ὅτι ἡ χιὼν ὕδωρ ἐστὶ πεπηγός, τὸ δὲ ὕδωρ 5
 ἐστὶ μέλαν, καὶ ἡ χιὼν ἄρα μέλαινά ἐστιν. καθ' 5a
 ἑτέραν δὲ ἐπίνοιαν ἀντιτίθεμεν ὅτε μὲν παρόντα παρ-
 οὔσιν, ὡς τὰ προειρημένα· ὅτε δὲ παρόντα παρεληλυθόσιν
 ἢ μέλλουσιν, οἷον ὅταν τις ἡμᾶς ἐρωτήσῃ λόγον ὃν λῦσαι
 34 οὐ δυνάμεθα, φαιμέν πρὸς αὐτὸν ὅτι, ὥσπερ πρὸ τοῦ γενέ-
 σθαι τὸν εἰσηγησάμενον τὴν αἴρεσιν ἦν μετέροχη, οὐδέπω ὁ 10
 κατ' αὐτὴν λόγος ὑγιῆς ὢν ἐφαίνετο, ὑπέκειτο μέντοι ὡς
 πρὸς τὴν φύσιν, οὕτως ἐνδέχεται καὶ τὸν ἀντικείμενον τῷ
 ὑπὸ σοῦ ἐρωτηθέντι νῦν λόγῳ ὑποκεῖσθαι μὲν ὡς πρὸς τὴν
 φύσιν, μηδέπω δ' ἡμῖν φαίνεσθαι, ὥστε οὐδέπω χρὴ συγκατα-
 τίθεσθαι ἡμᾶς τῷ δοκοῦντι νῦν ἰσχυρῶ εἶναι λόγῳ. ὑπερ 15
 35 δὲ τοῦ τὰς ἀντιθέσεις ταύτας ἀκριβέστερον ἡμῖν ὑποπε-
 σεῖν, καὶ τοὺς τρόπους ὑποθήσομαι δι' ὧν ἡ ἐποχὴ συ-
 νάγεται, οὔτε περὶ τοῦ πλήθους οὔτε περὶ τῆς δυνάμεως
 αὐτῶν διαβεβαιούμενος· ἐνδέχεται γὰρ αὐτοὺς καὶ σαθροὺς
 εἶναι καὶ πλείους τῶν λεχθησομένων. 20

ιδ' περὶ τῶν δέκα τρόπων.

36 Παραδίδονται τοίνυν συνήθως παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέ-
 ροις σκεπτικοῖς τρόποι, δι' ὧν ἡ ἐποχὴ συνάγεται δοκεῖ,

27 post φαινόμενα add. ἢ EAB, post νοούμενα add. ἢ
 AB 4 suppl. e T (construenti) coll. p. 9, 31 8 ἐρωτήσῃ L
 Gen. 10 ἡγησάμενον EAB 13 ὑποκεῖσθω EAB 15 δο-
 κοῦν EAB

10

δέκα τὸν ἀριθμὸν, οὓς καὶ λόγους καὶ τύπους συνωνύμως
καλοῦσιν. εἰσὶ δὲ οὗτοι, πρῶτος ὁ παρὰ τὴν τῶν ζῶων ἐξαλλα-
25 γήν, δεύτερος ὁ παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων διαφορὰν, τρίτος
ὁ παρὰ τὰς διαφοροὺς τῶν αἰσθητηρίων κατασκευάς, τέ-
ταρτος ὁ παρὰ τὰς περιστάσεις, πέμπτος ὁ παρὰ τὰς θέσεις
καὶ τὰ διαστήματα καὶ τοὺς τόπους, ἕκτος ὁ παρὰ τὰς
ἐπιμιξίας, ἑβδομος ὁ παρὰ τὰς ποσότητας καὶ σκευασίας 37
30 τῶν ὑποκειμένων, ὄγδοος ὁ ἀπὸ τοῦ πρὸς τι, ἔννατος ὁ
παρὰ τὰς συνεχεῖς ἢ σπανίους ἐγνωρήσεις, δέκατος ὁ παρὰ
τὰς ἀγωγὰς καὶ τὰ ἔθη καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς μυθικὰς
11 πίστεις καὶ τὰς δογματικὰς ὑπολήψεις. χρώμεθα δὲ τῇ 38
τάξει ταύτῃ θετικῶς. τούτων δὲ ἐπαναβεβηκότες εἰσὶ τρό-
ποι τρεῖς, ὁ ἀπὸ τοῦ κρίνοντος, ὁ ἀπὸ τοῦ κρινομένου, ὁ
ἐξ ἀμφοῖν· τῆ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ κρίνοντος ὑποτάσσονται
5 οἱ πρῶτοι τέσσαρες (τὸ γὰρ κρῖνον ἢ ζῶον ἔστιν ἢ ἄνθρω-
πος ἢ αἴσθησις ἢ ἐν τινι περιστάσει), εἰς δὲ τὸν ἀπὸ τοῦ
κρινομένου <ἀνάγονται> ὁ ἑβδομος καὶ ὁ δέκατος, εἰς δὲ τὸν ἐξ
ἀμφοῖν σύνθετον ὁ πέμπτος καὶ ὁ ἕκτος καὶ ὁ ὄγδοος καὶ ὁ ἔν-
νατος. πάλιν δὲ οἱ τρεῖς οὗτοι ἀνάγονται εἰς τὸν πρὸς τι, 39
10 ὡς εἶναι γενικώτατον μὲν τὸν πρὸς τι, εἰδικοὺς δὲ τοὺς
τρεῖς, ὑποβεβηκότες δὲ τοὺς δέκα. ταῦτα μὲν περὶ τῆς
ποσότητος αὐτῶν κατὰ τὸ πιθανὸν λέγομεν· περὶ δὲ τῆς
δυνάμεως τάδε.

Πρῶτον ἐλέγομεν εἶναι λόγον καθ' ὃν <παρὰ> τὴν δια- 40

§§ 36—163: cf. Diog. Laert. IX § 79—88. Philo de ebr. 171 sqq. (cf. v. Arnim Quellenstudien zu Philo p. 59 sqq.) Aristocles apud Euseb. Praep. Ev. XIV 18, 11 sqq.

§§ 40—78: cf. Diog. Laert. IX § 79—80. Philo de ebr. 171.

23 τύπους GT (*figuras*): τόπους edd.: τρόπους Kayser || συνωνύμως M: συνωνύμους LEAB 27 θέσεις ML: διαθέσεις EAB 31 fort. γνωρήσεις sicut p. 33, 4. 2 θετικῶς om. T 5 κρίνειν EAB 6 ἢ ἐν scripsi: καὶ ἐν GT 7 add. Pappenh. 8 ὁ ἑβδομος post ὁ ἕκτος iterum EAB 10 ὡς—τι om. EABT 11 ἑννέα Kayser 14 εἶναι ἐλέγομεν EAB || παρὰ add. Gen.

φορὰν τῶν ζώων οὐχ αἱ αὐταὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὑποπίπτουσι 15
 φαντασίαι. τοῦτο δὲ ἐπιλογιζόμεθα ἔκ τε τῆς περὶ τὰς γε-
 νέσεις αὐτῶν διαφορᾶς καὶ ἔκ τῆς περὶ τὰς συστάσεις τῶν
 41 σωματίων παραλλαγῆς. περὶ μὲν οὖν τὰς γενέσεις, ὅτι
 τῶν ζώων τὰ μὲν χωρὶς μίξεως γίνεται τὰ δ' ἔκ συμπλο-
 κῆς. καὶ τῶν μὲν χωρὶς μίξεως γινομένων τὰ μὲν ἔκ πυρὸς 20
 γίνεται ὡς τὰ ἐν ταῖς καμίνοις φαινόμενα ζωῦφια, τὰ
 δ' ἐξ ὕδατος φθειρομένου ὡς κώνωπες, τὰ δ' ἐξ οἴνου
 τροπομένου ὡς σκνῖπες, τὰ δ' ἔκ γῆς <ὡς...>, τὰ δ' ἐξ ἰλύος ὡς
 βάτραχοι, τὰ δ' ἔκ βορβόρου ὡς σκόληκες, τὰ δ' ἐξ ὄνων
 ὡς κάνθαροι τὰ δ' ἔκ λαχάνων ὡς κάμπαι, τὰ δ' ἔκ καρ- 25
 πῶν ὡς οἱ ἔκ τῶν ἐρινεῶν ψῆνες, τὰ δ' ἔκ ζώων σηπομέ-
 42 νων ὡς μέλισσαι ταύρων καὶ σφῆκες ἵππων· τῶν δ' ἔκ
 συμπλοκῆς τὰ μὲν ἐξ ὁμοιογενῶν ὡς τὰ πλειῖστα, τὰ δ' ἐξ
 ἀνομοιογενῶν ὡς ἡμίονοι. πάλιν κοινῇ τῶν ζώων τὰ μὲν
 ζωοτοκεῖται ὡς ἄνθρωποι, τὰ δ' ὠροτοκεῖται ὡς ὄρνιθες, τὰ 30
 43 δὲ σαρκοτοκεῖται ὡς ἄρκτοι. εἰκὸς οὖν τὰς περὶ τὰς γενέ-
 σεις ἀνομοιότητος καὶ διαφορᾶς μεγάλας ποιεῖν ἀντιπα-
 θείας, τὸ ἀσύγκρατον καὶ ἀσυνάρμοστον καὶ μαχόμενον 12
 44 ἐκεῖθεν φερομένης. ἀλλὰ καὶ ἡ διαφορὰ τῶν κυριωτά-
 των μερῶν τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τῶν πρὸς τὸ ἐπικρίνειν
 καὶ πρὸς τὸ αἰσθάνεσθαι πεφυκότων, μεγίστην δύναται
 ποιεῖν μάχην τῶν φαντασιῶν [παρὰ τὴν τῶν ζώων παραλ- 5
 λαγήν]. οἱ γοῦν ἰκτεριῶντες ὠχρὰ φασιν εἶναι τὰ ἡμῖν
 φαινόμενα λευκά, καὶ οἱ ὑπόσφαγμα ἔχοντες αἰμωπά. ἐπεὶ
 οὖν καὶ τῶν ζώων τὰ μὲν ὠχροὺς ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς τὰ
 δ' ὑφαίμους τὰ δὲ λευκανθίζοντας τὰ δ' ἄλλην χροιάν
 ἔχοντας, εἰκὸς, οἴμαι, διάφορον αὐτοῖς τὴν τῶν χρωμάτων 10
 45 ἀτίληψιν γίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ ἐνατενίσαντες ἐπὶ πολὺν
 χρόνον τῷ ἡλίῳ, εἶτα ἐγκύψαντες βιβλίῳ τὰ γράμματα
 χρυσοειδῆ δοκοῦμεν εἶναι καὶ περιφερόμενα. ἐπεὶ οὖν καὶ
 τῶν ζώων τινὰ φύσει λαμπηδόνα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχει

15 ἀπὸ τῶν αὐτῶν om. T 18 ὀνομάτων EAB 19 et 20
 μίξεων M 21 ζωῦφια Bekker: animalia parvula T: ζωόφντα G
 23 lac. stat. Fabr. addens ὡς μῦς 26 οἱ om. M 28 μὲν
 <ὡς> EAB 5/6 seclusi ut glossema ad p. 11, 14 7 καὶ ὑπό-
 σφαγμα EAB 14 λαμπ. ἐν τοῖς ὀφθαλμοῦ ἔχει LE (sic): ἐν τοῖς
 ὀφθαλμοῖς λ. ἔχει AB: λ. ἔχει ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς M

12

15 καὶ φῶς λεπτομερές τε καὶ εὐκίνητον ἀπ' αὐτῶν ἀποστέλλει, ὡς καὶ νυκτὸς ὄραῖν, δεόντως ἂν νομίζοιμεν ὅτι μὴ ὅμοια ἡμῖν τε κἀκείνοις τὰ ἐκτὸς ὑποπίπτει. καὶ γε οἱ 46
 γόητες χροῖοντες τὰς θρυαλλίδας ἰῶ χαλκοῦ καὶ θολῶ ση-
 πίας ποιοῦσιν ὅτε μὲν χαλκοῦς ὅτε δὲ μέλανας φαίνεσθαι
 20 τοὺς παρόντας διὰ τὴν βραχεῖαν τοῦ μιχθέντος παρασπο-
 ράν. πολὺ δῆπου εὐλογώτερόν ἐστι, χυμῶν διαφόρων ἀνα-
 κεκραμένων τῇ ὁράσει τῶν ζῴων, <καὶ> διαφόρους τῶν ὑποκει-
 μένων φαντασίας αὐτοῖς γίνεσθαι. ὅταν τε παραθλίψωμεν 47
 τὸν ὀφθαλμόν. ἐπιμήκη καὶ στενὰ φαίνεται τὰ εἶδη καὶ
 25 τὰ σχήματα καὶ τὰ μεγέθη τῶν ὄρατῶν. εἰκὸς οὖν ὅτι *
 ὅσα τῶν ζῴων λοξὴν ἔχει τὴν κόρην καὶ προμήκη, καθά-
 περ αἴγες αἰλουροὶ καὶ τὰ εἰοικότα, διάφορα φαντάζεται τὰ
 ὑποκείμενα εἶναι, καὶ οὐχ οἷα τὰ περιφεροῇ τὴν κόρην
 ἔχοντα ζῶα εἶναι αὐτὰ ὑπολαμβάνει. τὰ τε κάτοπτρα παρὰ 48
 30 τὴν διάφορον κατασκευὴν ὅτε μὲν μικρότατα δείκνυσι τὰ
 ἐκτὸς ὑποκείμενα ὡς τὰ κοῖλα, ὅτε δ' ἐπιμήκη καὶ στενὰ
 ὡς τὰ κυρτά· τινὰ δὲ τὴν μὲν κεφαλὴν κάτω δείκνυσι τοῦ
 κατοπτριζομένου, τοὺς δὲ πόδας ἄνω. ἐπεὶ οὖν καὶ τῶν 49
 13 περὶ τὴν ὄψιν ἀγγείων τὰ μὲν ἐξὸφθαλμα κομιδῇ προπέ-
 πτωκεν ὑπὸ κυρτότητος, τὰ δὲ κοιλότερά ἐστι, τὰ δ' ἐν ὑπέρῳ
 πλάτει βέβηκεν, εἰκὸς καὶ διὰ τοῦτο ἀλλοιοῦσθαι τὰς φαν-
 τασίας, καὶ μῆτε ἴσα τοῖς μεγέθεσι μῆτε ὅμοια ταῖς μορ-
 5 φαιῖς ὄραῖν τὰ αὐτὰ κύννας ἰχθύας λέοντας ἀνθρώπους πάρ-
 νοπας, ἀλλ' οἷαν ἐκάστου ποιεῖ τύπωσιν ἢ δεχομένη τὸ
 φαινόμενον ὄψις. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ περὶ τῶν ἄλλων αἰσθή- 50
 σεων λόγος· πῶς γὰρ ἂν λεχθεῖη ὁμοίως κινεῖσθαι κατὰ
 τὴν ἀφήν τὰ τε ὀστρακόδεσμα καὶ τὰ σαρκοφανῆ καὶ τὰ
 10 ἡμανθωμένα καὶ τὰ ἐπτερωμένα ἢ λελεπιδωμένα; πῶς
 δὲ ὁμοίως ἀντιλαμβάνεσθαι κατὰ τὴν ἀκοὴν τὰ τε στε-
 νώτατον ἔχοντα τὸν πόρον τὸν ἀκουστικὸν καὶ τὰ εὐρυ-
 τάτω τούτω κεχρημένα, ἢ τὰ τετριχωμένα τὰ ὦτα καὶ

15 ἀπ' αὐτῶν om. T 21 ἀλογώτερον Gen. 22 add. e T (et differentes) 28 οἷα M: οἷς LEAB 29 αὐτὰ EAB: αὐτήν M: αὐτὰς L 1 ἀγγείων G: ὀργάνων iam a Bekkero coni. T (instrumentorum) at cf. Philo leg. alleg. II 37 (I 97, 28 Cohn) 1/2 προπέπτωκεν EAB et M (ommisso τ) T (procidunt): πέπτωκεν L edd. 4 ὅμοια LEAB: ὄραῖν M 5 ὄραῖν om. M 13 τὰ ante ὄτα om. EAB || καὶ G: ἢ T (vel)

τὰ ψιλὰ ταῦτα ἔχοντα; ὅπου γε καὶ ἡμεῖς ἄλλως μὲν
 κινούμεθα κατὰ τὴν ἀκοὴν παραβύσαντες τὰ ὦτα, ἄλλως 15
 51 δὲ ἦν ἀπλῶς αὐτοῖς χρώμεθα. καὶ ἡ ὄσφρησις δὲ διαφέρει
 ἂν παρὰ τὴν τῶν ζῴων ἐξαλλαγήν· εἰ γὰρ καὶ ἡμεῖς ἄλλως
 μὲν κινούμεθα ἐμψυγέντες καὶ τοῦ φλέγματος πλεονάσαν-
 τος ἐν ἡμῖν, ἄλλως δὲ ἦν τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν ἡμῶν μέρη
 πλεονασμὸν αἵματος ὑποδέξεται, ἀποστρεφόμενοι τὰ εὐώδη 20
 τοῖς ἄλλοις δοκοῦντα εἶναι καὶ ὥσπερ πλήττεσθαι ὑπ' αὐ-
 τῶν νομίζοντες, ἐπεὶ καὶ τῶν ζῴων τὰ μὲν πλαδαρά τέ
 ἐστὶ φύσει καὶ φλεγματώδη, τὰ δὲ πολυαἷμα σφόδρα, τὰ
 δ' ἐπικρατοῦσαν καὶ πλεονάζουσαν ἔχοντα τὴν ξανθὴν χολὴν
 ἢ τὴν μέλαιναν, εὐλογον καὶ διὰ τοῦτο διάφορα ἐκάστοις 25
 52 αὐτῶν φαίνεσθαι τὰ ὄσφρητά. καὶ τὰ γευστὰ ὁμοίως τῶν
 μὲν τραχεῖαν καὶ ἄνικμον ἐχόντων τὴν γλῶσσαν τῶν δὲ
 ἔνυγρον σφόδρα, εἶγε καὶ ἡμεῖς ξηροτέραν ἐν πυροτοῖς τὴν
 γλῶτταν σχόντες γεώδη καὶ κακόχυμα ἢ πικρὰ τὰ προσ-
 φερόμενα εἶναι νομίζομεν, τοῦτο δὲ πάσχομεν καὶ παρὰ 30
 τὴν διάφορον ἐπικράτειαν τῶν ἐν ἡμῖν χυμῶν εἶναι λεγο-
 μένων· ἐπεὶ οὖν καὶ τὰ ζῶα διάφορον τὸ γευστικὸν αἰσθη-
 τήριον ἔχει καὶ διαφόροις χυμοῖς πλεονάζον, διαφόρους ἂν 14
 καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν φαντασίας τῶν ὑποκειμένων λαμβά-
 53 νοι. ὥσπερ γὰρ ἡ αὐτὴ τροφή ἀναδιδομένη ὅπου μὲν γίνε-
 ται φλῆψ ὅπου δὲ ἀρτηρία ὅπου δὲ ὀστέον ὅπου δὲ νεῦρον
 καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, παρὰ τὴν διαφορὰν τῶν ὑποδεχο- 5
 μένων αὐτὴν μερῶν διάφορον ἐπιδεικνυμένη δύναμιν, καὶ
 ὥσπερ τὸ ὕδωρ ἐν καὶ μονοειδὲς ἀναδιδόμενον εἰς τὰ δένδρα
 ὅπου μὲν γίνεται φλοιὸς ὅπου δὲ κλάδος ὅπου δὲ καρπὸς καὶ
 54 ἤδη σῦκον καὶ ῥοιὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, καὶ καθάπερ τὸ
 τοῦ μουσουργοῦ πνεῦμα ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐμπνεόμενον τῷ 10
 αὐλῷ ὅπου μὲν γίνεται ὄξυ ὅπου δὲ βαρὺ, καὶ ἡ αὐτὴ ἐπέρει-
 σις τῆς χειρὸς ἐπὶ τῆς λύρας ὅπου μὲν βαρὺν φθόγγον ποιεῖ
 ὅπου δὲ ὄξύν, οὕτως εἰκὸς καὶ τὰ ἐκτὸς ὑποκείμενα διά-

15 παραβύσαντες MEAB: παραβήσαντες L 21 εἶναι M et
 EAB (comp. script.): ταῦτα L 25 εὐλογον Salmasius: εὐλογα
 G: *rationabile est* T 26 αὐτῶν om. T 28 εἶγε καὶ ἡμεῖς
 MEABT (*si quidem et nos*): καὶ ἡ. εἶγε L 29 fort. ἔχοντες
 coll. p. 13, 12. 14. 24. 27. || καὶ: ἢ Pasquali 30 παρὰ MT (*secun-*
dum): περὶ LEAB 2 λαμβάνοι L: λαμβάνει MEABT (*assumit*)
 6 αὐτὴν MEAB: αὐτῶν L 10 post αὐτὸ add. πνεῦμα MEAB

14

φορα θεωρεῖσθαι παρὰ τὴν διάφορον κατασκευὴν τῶν
 15 τὰς φαντασίας ὑπομενόντων ζώων. ἐναργέστερον δὲ τὸ 55
 τοιοῦτον ἔστι μαθεῖν ἀπὸ τῶν αἰρετῶν τε καὶ φευκτῶν
 τοῖς ζώοις. μύρον γοῦν ἀνθρώποις μὲν ἥδιστον φαίνεται,
 κανθάροις δὲ καὶ μελίσσαις δυσανάσχετον· καὶ τὸ ἔλαιον
 τοὺς μὲν ἀνθρώπους ὠφελεῖ, σφῆκας δὲ καὶ μελίσσας ἀν-
 20 αἰρεῖ καταρραϊνόμενον· καὶ τὸ θαλάττιον ὕδωρ ἀνθρώποις
 μὲν ἀηδὲς ἔστι πινόμενον καὶ φαρμακῶδες, ἰχθύσι δὲ
 ἥδιστον καὶ πότιμον. σύες τε ἥδιον βορβόρω λούονται 56
 δυσωδεστάτῳ ἢ ὕδατι διειδεῖ καὶ καθαρῶ. τῶν τε ζῴων τὰ
 μὲν ἔστι ποηφάγα τὰ δὲ θαμνοφάγα τὰ δὲ ὑληνόμα τὰ δὲ
 25 σπερμοφάγα τὰ δὲ σαρκοφάγα τὰ δὲ γαλακτοφάγα, καὶ
 τὰ μὲν σεσηπητῖα χείρει τροφῇ τὰ δὲ νεαρῶ, καὶ τὰ μὲν ὠμῇ
 τὰ δὲ μαγειρικῶς ἐσκευασμένη. καὶ κοινῶς τὰ ἄλλοις ἠδέα
 ἄλλοις ἔστιν ἀηδῆ καὶ φευκτά καὶ θανάσιμα. τὸ γοῦν κώ- 57
 νειον πιάνει τοὺς ὄρτυγας καὶ ὁ ὑοσκύαμος τὰς ὄς, αἱ
 30 δὲ χείρουσι καὶ σαλαμάνδρας ἐσθίουσαι. ὡσπεροῦν ἔλαφοι
 τὰ ἰοβόλα ζῶα καὶ αἱ χελιδόνες κανθαριδίας. οἱ τε μύρ-
 μηκες καὶ οἱ σκνῖπες ἀνθρώποις μὲν ἀηδίας καὶ στρόφους
 ἐμποιοῦσι καταπινόμενοι· ἢ δὲ ἄρκτος ἦν ἄρρωστία τινὶ
 περιπέσῃ, τούτους καταλιχμωμένη ὀώννυται. ἔχιδνα δὲ 58
 15 θιγόντος αὐτῆς μόνον φηγοῦ κλάδου καροῦται, καθάπερ
 καὶ νυκτερὶς πλατάνου φύλλου. φεύγει δὲ κριὸν μὲν ἐλέφας,
 λέων δὲ ἀλεκτρούνα, καὶ θραγμὸν κνάμων ἐρεικομένων τὰ
 θαλάττια κήτη, καὶ τίγρις ψόφον τυμπάνου. καὶ ἄλλα δὲ
 5 πλείω τούτων ἔνεστι λέγειν· ἀλλ' ἵνα μὴ μᾶλλον τοῦ δέον-
 τος ἐνδιατρίβειν δοκῶμεν, εἰ τὰ αὐτὰ τοῖς μὲν ἔστιν ἀηδῆ
 τοῖς δὲ ἠδέα, τὸ δὲ ἠδὺ καὶ ἀηδὲς ἐν φαντασίᾳ κεῖται,
 διάφοροι γίνονται τοῖς ζώοις ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων φαν-
 τασίαι. εἰ δὲ τὰ αὐτὰ πράγματα ἀνόμοια φαίνεται παρὰ 59
 10 τὴν τῶν ζώων ἐξαλλαγὴν, ὁποῖον μὲν ἡμῶν θεωρεῖται τὸ
 ὑποκείμενον ἔξομεν λέγειν, ὁποῖον δὲ ἔστι πρὸς τὴν φύ-

20 ἀνθρώποις om. EAB 22 τε GT: δὲ edd. 28 <ἦ> καὶ
 θαν. (aut et) T 29 αἱ L: ἂ MEAB 31 δὲ (vero) T 34 ἀναρρώ-
 ννται Pasquali coll. Aelian. h. a. II 9 1 μόνον Bekk.: μόνου
 G || φηγοῦ LEAB 4 δὲ om. T 7 εὐηδὲς L 10 ζώων ML:
 νόμων EAB

σιν ἐφέξομεν. οὐδὲ γὰρ ἐπικρίνειν αὐτοὶ δυνησόμεθα τὰς
 φαντασίας τὰς τε ἡμετέρας καὶ τὰς τῶν ἄλλων ζῶων, μέ-
 ρος καὶ αὐτοὶ τῆς διαφωνίας ὄντες καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ἐπι-
 κρινοῦντος δεησόμενοι μᾶλλον ἢ αὐτοὶ κρίνειν δυνάμενοι. 15
 60 καὶ ἄλλως οὔτε ἀναποδείκτως δυνάμεθα προκρίνειν τὰς
 ἡμετέρας φαντασίας τῶν παρὰ τοῖς ἀλόγοις ζῴοις γινομέ-
 νων οὔτε μετ' ἀποδείξεως. πρὸς γὰρ τῷ μὴ εἶναι ἀπό-
 δεῖξιν ἴσως, ὡς ὑπομνήσομεν, αὐτὴ ἢ λεγομένη ἀπόδειξις
 ἦτοι φαινομένη ἡμῖν ἔσται ἢ οὐ φαινομένη. καὶ εἰ μὲν μὴ 20
 φαινομένη, οὐδὲ μετὰ πεποιθήσεως αὐτὴν προοισόμεθα·
 εἰ δὲ φαινομένη ἡμῖν, ἐπειδὴ περὶ τῶν φαινομένων τοῖς
 ζῴοις ζητεῖται καὶ ἢ ἀπόδειξις ἡμῖν φαίνεται ζῴοις οὔσι, καὶ
 αὐτὴ ζητηθήσεται εἰ ἔστιν ἀληθὴς καθό ἔστι φαινομένη.
 61 ἄτοπον δὲ τὸ ζητούμενον διὰ τοῦ ζητουμένου κατασκευάζειν 25
 ἐπιχειρεῖν, ἐπεὶ ἔσται τὸ αὐτὸ πιστὸν καὶ ἄπιστον, ὅπερ
 ἀμήχανον, πιστὸν μὲν ἢ βούλεται ἀποδεικνύειν, ἄπιστον
 δὲ ἢ ἀποδεικνύεται. οὐχ ἔξομεν ἄρα ἀπόδειξιν δι' ἧς προ-
 κρινοῦμεν τὰς ἑαυτῶν φαντασίας τῶν παρὰ τοῖς ἀλόγοις
 καλουμένοις ζῴοις γινομένων. εἰ οὖν διάφοροι γίνονται αἱ 30
 φαντασίαι παρὰ τὴν τῶν ζῶων ἐξαλλαγὴν, ἅς ἐπικρίναι
 ἀμήχανόν ἐστιν, ἐπέχειν ἀνάγκη περὶ τῶν ἐκτὸς ὑποκειμένων.
 62 Ἐκ περιουσίας δὲ καὶ συγκρίνομεν τὰ ἄλογα καλούμενα 16
 ζῶα τοῖς ἀνθρώποις κατὰ φαντασίαν· καὶ γὰρ καταπαίξειν
 τῶν δογματικῶν τετυφωμένων καὶ περιαντολογούντων οὐκ
 ἀποδοκιμάζομεν μετὰ τοὺς πρακτικοὺς τῶν λόγων. οἱ μὲν
 οὖν ἡμέτεροι τὸ πλῆθος τῶν ἀλόγων ζῶων ἀπλῶς εἰώθασι 5
 63 συγκρίνειν τῷ ἀνθρώπῳ· ἐπεὶ δὲ εὐρεσιλογοῦντες οἱ δογ-
 ματικοὶ ἄνισον εἶναι φασὶ τὴν σύγκρισιν, ἡμεῖς ἐκ πολ-
 λοῦ τοῦ περιόντος ἐπὶ πλέον παίζοντες ἐπὶ ἐνὸς ζῴου
 στήσομεν τὸν λόγον, οἷον ἐπὶ κυνός, εἰ δοκεῖ, τοῦ εὐτελε-
 στάτου δοκοῦντος εἶναι. εὐρήσομεν γὰρ καὶ οὕτω μὴ λει- 10
 64 πόμενα ἡμῶν τὰ ζῶα, περὶ ὧν ὁ λόγος, ὡς πρὸς τὴν πίστιν
 τῶν φαινομένων. ὅτι τοίνυν αἰσθήσει διαφέρει τοῦτο τὸ ζῶον

12 οὐ (non) T 18 τῷ M: τὸ LEAB 21 προοισόμεθα G:
 producemus T: προσησόμεθα a Gen. coniectum recepit Bekk.
 30 οὖν ML: γοῦν EAB || αἱ om. EAB 1 τὰ ἄλ. ζῶα οὕτω κα-
 λούμενα EAB 6 εὐρεσιλογοῦντες Gen.: εὐρεσιλογοῦντες G
 8 παίζειν ἔχοντες Kayser 11 ὡς om. T

ἡμῶν, οἱ δογματικοὶ συνομολογοῦσιν· καὶ γὰρ τῇ ὀσφρή-
 σει μᾶλλον ἡμῶν ἀντιλαμβάνεται, τὰ μὴ ὀρώμενα αὐτῷ
 15 θηρία διὰ ταύτης ἀνιχνεύων καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς θάττον
 ἡμῶν ταῦτα ὀρῶν καὶ τῇ ἀκοῇ αισθανόμενος ὀξέως. οὐκοῦν 65
 ἐπὶ τὸν λόγον ἔλθωμεν. τούτου δὲ ὁ μὲν ἐστὶν ἐνδιὰ-
 θετος ὁ δὲ προφορικός. ἴδωμεν οὖν πρότερον περὶ τοῦ
 ἐνδιαθέτου. οὗτος τοίνυν κατὰ τοὺς μάλιστα ἡμῶν ἀντι-
 20 δοξοῦντας νῦν δογματικούς, τοὺς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἐν
 20^α τούτοις ἔοικε σαλεύειν, τῇ αἰρέσει τῶν οἰκείων καὶ
 φυγῇ τῶν ἀλλοτριῶν, τῇ γνώσει τῶν εἰς τοῦτο συν-
 τεινουσῶν τεχνῶν, τῇ ἀντιλήψει τῶν κατὰ τὴν
 οἰκείαν φύσιν ἀρετῶν <καὶ> τῶν περὶ τὰ πάθη. ὁ 66
 τοίνυν κύων, ἐφ' οὗ τὸν λόγον ἔδοξε στηῆσαι παραδείγματος
 25 ἔνεκα, αἰρέσειν ποιεῖται τῶν οἰκείων καὶ φυγὴν τῶν βλαβερῶν,
 τὰ μὲν τρόφιμα διώκων, μάστιγος δὲ ἀναταθείσης ὑποχωρῶν.
 ἀλλὰ καὶ τέχνην ἔχει ποριστικὴν τῶν οἰκείων, τὴν θηρευτι-
 κήν. ἔστι δὲ οὐδ' ἀρετῆς ἐκτός· τῆς γέ τοι δικαιοσύνης 67^β
 οὔσης τοῦ κατ' ἀξίαν ἀποδοτικῆς ἐκάστω, ὁ κύων τοὺς
 30 μὲν οἰκείους γε καὶ εὖ ποιοῦντας σαίνων καὶ φρουρῶν τοὺς
 δὲ ἀνοικείους καὶ ἀδικοῦντας ἀμνυόμενος οὐκ ἔξω ἂν εἶη
 τῆς δικαιοσύνης. εἰ δὲ ταύτην ἔχει, τῶν ἀρετῶν ἀντακο- 68
 λουθουσῶν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἔχει, ἄς οὐ φασιν ἔχειν
 17 τοὺς πολλοὺς ἀνθρώπους οἱ σοφοί. καὶ ἄλκιμον δὲ αὐτὸν
 ὄντα ὀρώμεν ἐν ταῖς ἀμύναις καὶ συνετόν, ὡς καὶ Ὀμηρος
 ἔμαρτύρησεν, ποιήσας τὸν Ὀδυσσεᾶ πᾶσι μὲν τοῖς οἰκείοις
 ἀνθρώποις ἀγνώτα ὄντα ὑπὸ μόνου δὲ τοῦ Ἄργου ἐπιγνώ-
 5 σθέντα, μήτε ὑπὸ τῆς ἀλλοιώσεως τῆς κατὰ τὸ σῶμα τάν-
 δρὸς ἀπατηθέντος τοῦ κυνός, μήτε ἐκστάντος τῆς καταλη-
 πτικῆς φαντασίας, ἣν μᾶλλον τῶν ἀνθρώπων ἔχων ἐφάνη.
 κατὰ δὲ τὸν Χρῦσιππον τὸν μάλιστα συμπολεμοῦντα τοῖς 69
 ἀλόγοις ζῴοις καὶ τῆς ἀοιδίμου διαλεκτικῆς μετέχει.

§ 65 cf. Porphyri. de abstin. III 2

23 <καὶ> add. e T (et in eo quod est circa passio-
 nes) coll. p. 17, 17. 28 τοι L: τι MEAB 30 γε LM: om. T:
 τε EAB 1 δὲ G: μὲν (quidem) T 4 ὄντα G: εἶναι T (esse)
 8 συμπολεμοῦντα scripsi: πολεμοῦντα GT (qui maxime re-
 pugnat): προσέχοντα Diels

φησὶ γοῦν αὐτὸν ὁ προειρημένος ἀνὴρ ἐπιβάλλειν τῷ 10
 πέμπτῳ διὰ πλειόνων ἀναποδείκτῳ, ὅταν ἐπὶ τρί-
 οδον ἔλθῶν καὶ τὰς δύο ὁδοὺς ἰχνεύσας δι' ὧν οὐ
 διῆλθε τὸ θηρίον, τὴν τρίτην μηδ' ἰχνεύσας εὐθέως
 ὁρμήσῃ δι' αὐτῆς. δυνάμει γὰρ τοῦτο αὐτὸν λογιζε-
 σθαὶ φησιν ὁ ἀρχαῖος ἤτοι τῆδε ἢ τῆδε ἢ τῆδε διῆλθε 15
 70 τὸ θηρίον· οὔτε δὲ τῆδε οὔτε τῆδε· τῆδε ἄρα.' ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἑαυτοῦ παθῶν ἀντιληπτικός τέ ἐστι καὶ
 παραμυθητικός· σκόλοπος γὰρ αὐτῷ καταπαγέντος
 ἐπὶ τὴν ἄρσιν τούτου ὁρμᾶ τῆ τοῦ ποδὸς πρὸς τὴν
 γῆν παρατρίψει καὶ διὰ τῶν ὀδόντων. ἔλκος τε εἰ 19^a
 ἔχει που, ἐπεὶ τὰ μὲν ὄυπαρὰ ἔλκη δυσάλθη ἐστίν, 20
 τὰ δὲ καθαρὰ ῥαδίως θεραπεύεται, πρῶτως ἀποψᾶ
 71 τὸν γινόμενον ἰχώρα. ἀλλὰ καὶ τὸ Ἴπποκράτειον
 φυλάσσει μάλα καλῶς· ἐπεὶ γὰρ ποδὸς ἄκος ἀκινή-
 σία, εἴ ποτε τραῦμα ἐν ποδὶ σχοίη, μετεωρίζει τοῦ-
 τον καὶ ὡς οἶόν τε ἄσχυλον τηρεῖ. ὀχλούμενός τε 24^a
 ὑπὸ χυμῶν ἀνοικκίων πόαν ἐσθίει, μεθ' ἧς ἀπο- 25
 72 βλύζων τὸ ἀνοικκίον ὑγιάζεται. εἰ τοίνυν ἐφάνη τὸ
 ζῶον, ἐφ' οὗ τὸν λόγον ἐστήσαμεν παραδείγματος ἕνεκα, καὶ
 αἰρούμενον τὰ οἰκεία καὶ τὰ ὀκληρὰ φεῦγον, τέχνην τε ἔχον
 ποριστικὴν τῶν οἰκείων, καὶ τῶν ἑαυτοῦ παθῶν ἀντιληπτικὸν
 καὶ παραμυθητικόν, καὶ οὐκ ἔξω ἀρετῆς, ἐν οἷς κεῖται ἡ 30
 τελειότης τοῦ ἐνδιαθέτου λόγου, τέλειος ἂν εἴη κατὰ τοῦτο ὁ
 κύων· ὅθεν μοι δοκοῦσί τινες τῶν κατὰ φιλοσοφίαν ἑαυτοὺς
 73 σεμνῦναι τῆ τοῦ ζῴου τούτου προσηγορία. περὶ δὲ τοῦ
 προφορικοῦ λόγου τέως μὲν οὐκ ἔστιν ἀναγκαῖον ζητεῖν· 18
 τοῦτον γὰρ καὶ τῶν δογματικῶν ἔνιοι παρητήσαντο ὡς ἀντι-
 πράττοντα τῆ τῆς ἀρετῆς ἀναλήψει, διὸ καὶ παρὰ τὸν τῆς
 μαθήσεως χρόνον ἠσκησαν σιωπῆν· καὶ ἄλλως, εἰ καθ' ὑπό-
 θεσιν εἴη ἀνθρωπος ἐνεός, οὐδεὶς φήσει αὐτὸν εἶναι ἄλο- 5
 γον. ἵνα δὲ καὶ ταῦτα παραλίπωμεν, μάλιστα μὲν ὀρῶμεν

11 ἀναποδείκτῳ Apelt coll. Plut. de soll. anim. p. 969 B
 (vide p. 93, 11): ἀναποδείκτων G: per plura inmittere quinto
 indemonstrativo T 12 ἔλθῶν MT (veniens): ἔλθειν LEAB 14 ὁρ-
 μήσῃ Bekk.: ὁρμήσει G 16 οὔτε τῆδε T (neque hac): ἢ τῆδε
 G 20 δυσάλθη L 22 τῶν γινόμενων L 24^a ἄσχυλον EAB
 31 εἴη τοῦτο κατὰ τούτου EB: εἴη τοῦτο κατὰ τοῦτο A 3 τῆ
 om. L || παρὰ M: περὶ LEAB

τὰ ζῶα, περὶ ὧν ὁ λόγος, καὶ ἀνθρωπίνας προφερόμενα
 φωνάς, ὡς κίττας καὶ ἄλλα τινά. ἵνα δὲ καὶ τοῦτο ἐάσω- 74
 μεν, εἰ καὶ μὴ συνίεμεν τὰς φωνὰς τῶν ἀλόγων κα-
 10 λουμένων ζώων, ὅλως οὐκ ἔστιν ἀπεικὸς διαλέγεσθαι μὲν
 ταῦτα, ἡμᾶς δὲ μὴ συνιέναι· καὶ γὰρ τῆς τῶν βαρβάρων
 φωνῆς ἀκούοντες οὐ συνίεμεν ἀλλὰ μονοειδῆ ταύτην εἶ-
 ναι δοκοῦμεν. καὶ ἀκούομεν δὲ τῶν κυνῶν ἄλλην μὲν 75
 φωνὴν προιεμένων ὅταν ἀμύνονται τινας, ἄλλην δὲ ὅταν
 15 ὠρῶνται, καὶ ἄλλην ὅταν τύπτονται, καὶ διάφορον ἐπὶ
 σαίνωσιν. καὶ ὅλως εἴ τις εἰς τοῦτο ἀτενίσειεν, εὗροι
 ἂν πολλὴν παραλλαγὴν τῆς φωνῆς παρὰ τούτῳ τε καὶ τοῖς
 ἄλλοις ζώοις ἐν ταῖς διαφόροις περιστάσεσιν, ὥστε διὰ
 ταῦτα εἰκότως λέγοιτ' ἂν καὶ τοῦ προφορικοῦ μετέχειν λό-
 20 γου τὰ καλούμενα ἄλογα ζῶα. εἰ δὲ μήτε ἀκριβεῖα τῶν 76
 αἰσθήσεων λείπεται τῶν ἀνθρώπων ταῦτα μήτε τῷ ἐν-
 διαθέτῳ λόγῳ, ἐκ περιορισίας δὲ εἰπεῖν μηδὲ τῷ προφο-
 ρικῷ, οὐκ ἂν ἀπιστότερα ἡμῶν εἶη κατὰ τὰς φαντασίας.
 καὶ ἐφ' ἑκάστου δὲ τῶν ἀλόγων ζώων ἴσως ἰστέντας τὸν 77
 25 λόγον ταῦτα ἀποδεικνύειν δυνατόν ἐστιν. οἷον γοῦν τίς
 οὐκ ἂν εἴποι τοὺς ὄρνιθας ἀγχινοῖα τε διαφέρειν καὶ τῷ
 προφορικῷ κεχρησθαι λόγῳ; οἷ γε οὐ μόνον τὰ παρόντα
 ἀλλὰ καὶ τὰ ἐσόμενα ἐπίστανται καὶ ταῦτα τοῖς συνιέναι
 δυναμένοις προδηλοῦσιν, ἄλλως τε σημαίνοντες καὶ τῇ
 30 φωνῇ προαγορεύοντες.

Τὴν δὲ σύγκρισιν ἐποιησάμην, ὡς καὶ ἔμπροσθεν 78
 ἐπεσημηνάμην, ἐκ περιόντος, ἰκανῶς, ὡς οἶμαι, δείξας [ἔμ-
 προσθεν] ὅτι μὴ δυνάμεθα προκρίνειν τὰς ἡμετέρας φαν-
 19 τασίας τῶν παρὰ τοῖς ἀλόγοις ζώοις γινομένων. πλὴν
 ἀλλ' εἰ μὴ ἐστιν ἀπιστότερα τὰ ἄλογα ζῶα ἡμῶν πρὸς τὴν
 κρίσιν τῶν φαντασιῶν, καὶ διάφοροι γίνονται φαντασίαι
 παρὰ τὴν τῶν ζώων παραλλαγὴν, ὅποῖον μὲν ἕκαστον τῶν
 5 ὑποκειμένων ἐμοὶ φαίνεται δυνήσομαι λέγειν, ὅποῖον δὲ
 ἔστι τῇ φύσει διὰ τὰ προειρημένα ἐπέχειν ἀναγκασθήσομαι.

17 παρὰ τούτῳ Gen.: περὶ τούτῳ MEAB: περὶ τού-
 του L || τε MT (in eo quoque et): om. LEAB 24 ἀλόγων
 om. T 25 ἀποδεικνύειν Gen.: ὑποδεικνύειν G || δυνατόν om.
 EAB 32/3 ἔμπροσθεν secl., fort. ἐν τούτοις 2 ἀλλ' om. M

- 79 Καὶ ὁ μὲν πρῶτος τῆς ἐποχῆς τρόπος τοιοῦτός ἐστι, δεύτερον δὲ ἐλέγομεν εἶναι τὸν ἀπὸ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀνθρώπων· ἵνα γὰρ καθ' ὑπόθεσιν καὶ συγχωρήσῃ τις πιστοτέρους εἶναι τῶν ἀλόγων ζώων τοὺς ἀνθρώπους, εὐρήσομεν καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ διαφορᾷ τὴν ἐποχὴν εἰσαγομένην. δύο τοίνυν εἶναι λεγομένων ἐξ ὧν σύγκειται ὁ ἀνθρώπος, ψυχῆς καὶ σώματος, κατ' ἄμφω ταῦτα διαφέρομεν ἀλλήλων, οἷον κατὰ σῶμα ταῖς τε μορφαῖς καὶ ταῖς
80 ἰδιοσυγκρισίαις. διαφέρει μὲν γὰρ κατὰ μορφήν σῶμα Σκύθου Ἰνδοῦ σώματος, τὴν δὲ παραλλαγὴν ποιεῖ, καθάπερ φασίν, ἢ διάφορος τῶν χυμῶν ἐπικράτεια. παρὰ δὲ τὴν διάφορον τῶν χυμῶν ἐπικράτειαν διάφοροι γίνονται καὶ αἱ φαντασίαι, καθάπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ (§ 52) παρεστήσαμεν. ταῦτά τοι καὶ ἐν τῇ αἰρέσει καὶ φυγῇ τῶν ἐκτὸς διαφορὰ πολλὴ κατ' αὐτοὺς ἐστίν· ἄλλοις γὰρ χαίρουσιν Ἴνδοὶ καὶ ἄλλοις οἱ καθ' ἡμᾶς, τὸ δὲ διάφοροις χαίρειν τοῦ παρηλλαγμένου ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων φαντασίας λαμβάνειν ἐστὶ μνηστικόν. κατὰ δὲ ἰδιοσυγκρισίας διαφέρομεν ὡς ἐπίουσι κρέα βόεια πετραίων ἰχθυοῖν ὅσον πέττειν καὶ ὑπὸ Λεσβίου οἰναρίου εἰς χολέραν περιτρέπεσθαι. ἦν δέ, φασίν, γραῦς Ἀττικὴ τριάκοντα ὀκτὰς κωνείου ἀκινδύνως προσφερομένη, Αὔσις δὲ καὶ μηκωνείου τέσσαρας ὀκτὰς
82 ἀλύπως ἐλάμβανεν. καὶ Δημοφῶν μὲν ὁ Ἀλεξάνδρου τραπεζοποιὸς ἐν ἡλίῳ γινόμενος ἢ ἐν βαλανείῳ ἐρρίγου, ἐν σκιᾷ δὲ ἐθάλπτο, Ἀθηναγόρας δὲ ὁ Ἀργεῖος ὑπὸ σκορπίων καὶ φαλαγγίων ἀλύπως ἐπλήσσετο, οἱ δὲ καλούμενοι Ψυλλαεῖς οὐδ' ὑπὸ ὄψεων ἢ ἀσπίδων δακνόμενοι βλάπτονται, οἱ δὲ Τεντυρίται τῶν Αἰγυπτίων οὐ βλάπτονται πρὸς

§§ 79—89 cf. Diog. Laert IX § 80—81. Philo de ebr. 175 sqq.

9 συγχωρήσῃ EAB: συγχωρήσει MLT (concedet) 11 τὴν om. L 15 μὲν om. T 17 παρὰ δὲ MT (secundum autem): παρὰ LEAB 17 ἐπικράτεια—18 χυμῶν om. L 20 ταῦτά τοι G: quapropter T 21 κατὰ τοὺς ἀνθρώπους Kayser 28 καὶ om. T 31 ἐνεθάλπτο EAB 33 Ψυλλαεῖς G: Ψύλλοι iam desid. a Salmasio praeb. T (psilli) || post ὄψεων M add. ἢ σκορπίων 1 Τεντυρίται Fabr.: Τιντυρίται GT (tintarite) || προσνηχόμενοι ἄνω κάτω Diels

20

[ἄνω κάτω] τῶν κροκοδείλων. ἀλλὰ καὶ Αἰθιοπῶν οἱ ἀντι-
 πέραν τῆς Μερόης παρὰ τὸν Ἀστάπουν ποταμὸν οἰκοῦντες
 σκορπίους καὶ ὄφεις καὶ τὰ παραπλήσια ἀκινδύνως ἐσθίουσιν.
 5 καὶ Ῥουφῖνος δὲ ὁ ἐν Χαλκίδι πίνων ἐλλέβορον οὔτε ἤμει
 οὔτε ὄλως ἐκαθαίρετο, ἀλλ' ὡς τι τῶν συνήθων προσεφέρετο
 καὶ ἔπεσεν. Χρῦσερμος δὲ ὁ Ἡροφίλειος εἴ ποτε πέπερι 84
 προσηέγκατο, καρδιακῶς ἐκινδύνευεν. καὶ Σωτήριχος δὲ ὁ
 χειρουργὸς εἴ ποτε σιλόρων ἤσθετο κνίσσης, χολέρα ἤλισκετο.
 10 Ἄνδρων δὲ ὁ Ἀργεῖος οὕτως ἄδιψος ἦν ὡς καὶ διὰ τῆς ἀνύδρου
 Λιβύης ὀδεύειν αὐτὸν μὴ ἐπιζητοῦντα ποτόν. Τιβέριος δὲ ὁ
Καῖσαρ ἐν σκότῳ ἔωρα. Ἀριστοτέλης δὲ ἱστορεῖ (Meteor.
 p.373b4) Θάσιόν τινα ᾧ ἐδόκει ἀνθρώπου εἶδωλον
 προηγείσθαι αὐτοῦ διὰ παντός. τοσαύτης οὖν παρ- 85
 15 ἀλλαγῆς οὔσης ἐν τοῖς ἀνθρώποις κατὰ τὰ σώματα, ἵνα ὀλίγα
 ἀπὸ πολλῶν τῶν παρὰ τοῖς δογματικοῖς κειμένων ἀρκεσθῶ-
 μεν εἰπόντες, εἰκὸς ἐστὶ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ψυχὴν διαφέ-
 ρειν ἀλλήλων τοὺς ἀνθρώπους· τύπος γάρ τις ἐστὶ τὸ σῶμα
 τῆς ψυχῆς, ὡς καὶ ἡ φυσιογνωμονικὴ σοφία δείκνυσιν. τὸ
 20 δὲ μέγιστον δεῖγμα τῆς κατὰ τὴν διάνοιαν τῶν ἀνθρώπων
 πολλῆς καὶ ἀπείρου διαφορᾶς ἢ διαφωνία τῶν παρὰ τοῖς
 δογματικοῖς λεγομένων περὶ τε τῶν ἄλλων καὶ περὶ τοῦ
 τίνα μὲν αἰρεῖσθαι προσήκει τίνα δὲ ἐκκλίνειν. δεόντως 86
 οὖν καὶ οἱ ποιηταὶ περὶ τούτων ἀπεφήναντο· ὁ μὲν γάρ
 25 Πίνδαρός φησιν (fr. 242 Boeckh, 221 Schroed.)
 ἀελλοπόδων μὲν τιν' εὐφραίνουσιν ἵππων
 τιμαί <τε> καὶ στέφανοι,
 τοὺς δ' ἐν πολυχρύσοις θαλάμοις βιωτά·
 τέρπεται δὲ καὶ τις ἐπ' οἴδμ' ἄλιον
 29 α ναῖ θοᾶ διαμείβων.

2 ἄνω κάτω ab Apeltio olim deletum omisit T (non le-
 duntur a crocodillis) 3 Ἀστάπουν olim ab Herchero inven-
 tum praeb. T (astarum): ὑδάσπην G edd. 7 χρῦσερμος
 EAB: chrisormus T 8 καὶ om. T 11 ποταμόν M 13 ᾧ T (cui
 videbatur) cf. Aristot. l. l.: ὡς Paris. suppl. 133: ὄς G 16
 τῶν om. M 27 τε add. Schroeder 28 βιωτά L: βιωτά M:
 βιωταῖς EAB 29 οἴδμα G 29^a θοᾶ LMT (navi veloci):
 θοσῶν EAB: θοᾶ σῶν Gen.: θοᾶ σῶς Fabr. || διαμείβων Maas:
 διαστείβων G: pergens T

ὁ δὲ ποιητῆς λέγει (ξ 228)

ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρεται ἔργοις.

ἀλλὰ καὶ ἡ τραγωδία μεστή τῶν τοιούτων ἐστὶ· λέγει γοῦν (Eurip. Phoen. 499)

εἰ πᾶσι ταῦτόν καλὸν ἔφν σοφόν θ' ἅμα,
οὐκ ἦν ἂν ἀμφίλεκτος ἀνθρώποις ἕρις,

καὶ πάλιν (Fragm. Trag. adesp. 462 Nauck)

δεινὸν γε ταῦτόν τοῖς μὲν ἀνδάνειν βροτῶν
τοῖς δ' ἔχθος εἶναι.

- 87 ἐπεὶ οὖν ἡ αἴρεσις καὶ ἡ φυγὴ ἐν ἡδονῇ καὶ ἀηδισμῶ ἐστίν, ἡ δὲ ἡδονὴ καὶ ὁ ἀηδισμὸς ἐν αἰσθήσει κεῖται καὶ φαντασίᾳ, ὅταν τὰ αὐτὰ οἱ μὲν αἰρῶνται οἱ δὲ φεύγωσιν, ἀκόλουθον ἡμᾶς ἐπιλογίεσθαι ὅτι οὐδὲ ὁμοίως ὑπὸ τῶν αὐτῶν κινουῦνται, ἐπεὶ ὁμοίως ἂν τὰ αὐτὰ ἤροῦντο ἢ ἐξέκλινον. 10 εἰ δὲ τὰ <αὐτὰ> διαφόρως κινεῖ παρὰ τὴν διαφορὰν τῶν ἀνθρώπων, εἰσαγοιτ' ἂν εἰκότως καὶ κατὰ τοῦτο ἡ ἐποχὴ, ὅ τι μὲν ἕκαστον φαίνεται τῶν ὑποκειμένων ὡς πρὸς ἕκαστην διαφορὰν ἴσως λέγειν ἡμῶν δυναμένων, τί δὲ ἔστι [κατὰ δύναμιν] ὡς πρὸς τὴν φύσιν οὐχ οἶον τε ὄντων ἀπο- 15
- 88 φήρασθαι. ἦτοι γὰρ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις πιστεύσομεν ἢ τισίν. ἀλλ' εἰ μὲν πᾶσιν, καὶ ἀδυνάτοις ἐπιχειρήσομεν καὶ τὰ ἀντικείμενα παραδεξόμεθα· εἰ δὲ τισίν, εἰπάτωσαν ἡμῖν τίσι χρὴ συγκατατίθεσθαι· ὁ μὲν γὰρ Πλατωνικὸς λέξει ὅτι Πλάτωνι, ὁ Ἐπικούρειος δὲ Ἐπικούρῳ, καὶ οἱ ἄλλοι 20 ἀναλόγως, καὶ οὕτως ἀνεπικρίτως στασιάζοντες αὐθις ἡμᾶς
- 89 εἰς τὴν ἐποχὴν περιστήσουσιν. ὁ δὲ λέγων ὅτι τοῖς πλείστοις δεῖ συγκατατίθεσθαι παιδαριῶδῆς τι προοίσειται, οὐδενὸς δυναμένου πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἐπελθεῖν καὶ διαλογί- 25 σασθαι τί τοῖς πλείστοις ἀρέσκει, ἐνδεχομένου τοῦ ἔν τισιν ἐθνεσιν, ἃ ἡμεῖς οὐκ ἴσμεν, τὰ μὲν παρ' ἡμῖν σπάνια

4 γε LM: τε EABT (quoque) 11 αὐτὰ add. Bekk. 12 εἰσάγει EAB 15 κατὰ δύναμιν delevi 16 τοῖς om. M 20 Ἐπικούρειος a Stephano restitutum praeb. T (Epicurius) et Paris. suppl. 133: Ἐπίκουρος G 23 προοίσειται M: προοίσειται LEAB: infert T: προοίσειται edd. || οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων M

21

τοῖς πλειοσι προσεῖναι τὰ δὲ ἡμῶν τοῖς πολλοῖς συμβαί-
νοντα σπάνια ὑπάρχειν, ὡς τοὺς πολλοὺς μὲν ὑπὸ φαλαγγί-
ων δακνομένους μὴ ἀλγεῖν, τινὰς δὲ σπανίως ἀλγεῖν, καὶ
30 ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ἔμπροσθεν (§ 81 sqq.) εἰρημένων
ιδιουσυγκρισιῶν τὸ ἀνάλογον. ἀναγκαῖον οὖν καὶ διὰ τὴν τῶν
ἀνθρώπων διαφορὰν εἰσάγεσθαι τὴν ἐποχὴν.

22 Ἐπεὶ δὲ φίλαντοί τινες ὄντες οἱ δογματικοὶ φασὶ δεῖν 90
τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἑαυτοὺς προκρίνειν ἐν τῇ κρίσει τῶν
πραγμάτων, ἐπιστάμεθα μὲν ὅτι ἄτοπός ἐστιν ἡ ἀξίωσις
αὐτῶν (μέρος γὰρ εἰσι καὶ αὐτοὶ τῆς διαφωνίας· καὶ ἔαν
5 αὐτοὺς προκρίνοντες οὕτω κρίνωσι τὰ φαινόμενα, πρὶν
ἄρξασθαι τῆς κρίσεως τὸ ζητούμενον συναρπάζουσιν, ἑαυ-
τοῖς τὴν κρίσιν ἐπιτρέποντες), ὅμως δ' οὖν ἵνα καὶ ἐπὶ 91
ἐνὸς ἀνθρώπου τὸν λόγον ἰστώντες, οἷον τοῦ παρ' αὐτοῖς
ὄνειροπολουμένου σοφοῦ, ἐπὶ τὴν ἐποχὴν καταντῶμεν, τὸν
10 τρίτον τῇ τάξει τρόπον προχειριζόμεθα. τοῦτον δ' ἐλέγομεν
τὸν ἀπὸ τῆς διαφορᾶς τῶν αἰσθήσεων. ὅτι δὲ διαφέρονται
αἱ αἰσθήσεις πρὸς ἀλλήλας, πρόδηλον. αἱ γοῦν γραφαὶ τῇ 92
μὲν ὕψει δοκοῦσιν εἰσοχὰς καὶ ἐξοχὰς ἔχειν, οὐ μὴν καὶ
τῇ ἀφῆ. καὶ τὸ μέλι τῇ μὲν γλώττῃ ἠδὲ φαίνεται ἐπὶ
15 τινων, τοῖς δ' ὀφθαλμοῖς ἀηδές· ἀδύνατον οὖν εἶπεῖν
πότερον ἠδὲ ἐστιν εἰλικρινῶς ἢ ἀηδές. καὶ ἐπὶ τοῦ μύρου
ὁμοίως· τὴν μὲν γὰρ ὄσφρησιν εὐφραίνει, τὴν δὲ γεῦσιν
ἀηδίζει. τό τε εὐφόρβιον ἐπεὶ τοῖς μὲν ὀφθαλμοῖς λυπη- 93
ρόν ἐστι τῷ δὲ ἄλλῳ σώματι παντὶ ἄλυπον, οὐχ ἔξομεν
20 εἶπεῖν, πότερον ἄλυπὸν ἐστιν εἰλικρινῶς τοῖς σώμασιν ὅσον
ἐπὶ τῇ ἑαυτοῦ φύσει ἢ λυπηρόν. τό τε ὄμβριον ὕδωρ
ὀφθαλμοῖς μὲν ἐστιν ὠφέλιμον, ἀρτηρίαν δὲ καὶ πνεύμονα
τραχύνει, καθάπερ καὶ τὸ ἔλαιον, καίτοι τὴν ἐπιφάνειαν
παρηγοροῦν. καὶ ἡ θαλαττία νάρκη τοῖς μὲν ἄκροις προσ-
25 τεθεῖσα ναρκᾶν ποιεῖ, τῷ δ' ἄλλῳ σώματι ἀλύπως παρα-

§§ 90—99: cf. Diog. Laert. IX 81.

29 τινὰς—ἀλγεῖν om. T 31 ἀναγκαῖων L || διὰ MEAB:
ἐπὶ L 6 τὸ ζητούμενον T (quod queritur subripiunt): τὰ φαι-
νόμενα G edd. 7 ἵνα om. M 10 προχειρ. ML (cf. p. 115, 1 e.
a.): ἐγγ. EAB edd.: proponimus T || δ' ἐλέγομεν Diels: δὲ λέ-
γομεν GT (autem dicimus) cf. p. 33, 5

τίθεται. διόπερ ὁποῖον μὲν ἔστι πρὸς τὴν φύσιν ἕκαστον
 τούτων οὐχ ἔξομεν λέγειν, ὁποῖον δὲ φαίνεται ἕκαστοτε
 94 δυνατὸν εἰπεῖν. καὶ ἄλλα δὲ πλείω τούτων ἔνεστι λέγειν·
 ἀλλ' ἵνα μὴ διατρίβωμεν, διὰ τὴν πρόθεσιν [τοῦ τρόπου]
 τῆς συγγραφῆς ἐκείνο λεκτέον. ἕκαστον τῶν φαινομένων 30
 ἡμῖν αἰσθητῶν ποικίλον ὑποπίπτειν δοκεῖ, οἷον τὸ μῆλον
 λεῖον εὐῶδες γλυκὺ ξανθόν. ἄδηλον οὖν πότερόν ποτε
 ταύτας μόνας ὄντως ἔχει τὰς ποιότητας, ἢ μονόποιον μὲν
 ἔστιν, παρὰ δὲ τὴν διάφορον κατασκευὴν τῶν αἰσθητηρίων 27
 διάφορον φαίνεται, ἢ καὶ πλείονας μὲν τῶν φαινομένων
 ἔχει ποιότητας, ἡμῖν δ' οὐχ ὑποπίπτουσί τινες αὐτῶν.
 95 μονόποιον μὲν γὰρ εἶναι τοῦτο ἐνδέχεται λογίζεσθαι ἐκ τῶν
 ἔμπροσθεν ἡμῖν εἰρημένων (§ 53) περὶ τῆς εἰς τὰ σώ- 5
 ματα ἀναδιδομένης τροφῆς καὶ τοῦ ὕδατος τοῦ εἰς τὰ δένδρα
 ἀναδιδόμενου καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ [ἐν] αὐλοῖς καὶ σύριγγι
 καὶ τοῖς παραπλησίοις ὄργανοις <ἐμπνεομένου>. δύναται
 γὰρ καὶ τὸ μῆλον μονοειδὲς μὲν εἶναι, διάφορον δὲ θεωρεῖ-
 σθαι παρὰ τὴν διαφορὰν τῶν αἰσθητηρίων περὶ ἃ γίνεται 10
 96 αὐτοῦ ἢ ἀντίληψις. πλείονας δὲ τῶν φαινομένων ἡμῖν
 ποιότητων ἔχειν τὸ μῆλον ποιότητας δύνασθαι οὕτως ἐπι-
 λογιζόμεθα. ἐννοήσωμέν τινα ἐκ γενετῆς ἀφήν μὲν ἔχοντα
 καὶ ὄσφρησιν καὶ γεῦσιν, μήτε δὲ ἀκούοντα μήτε ὄρωντα.
 οὗτος τοίνυν ὑπολήφεται μήτε ὄρατόν τι εἶναι τὴν ἀρχὴν 15
 μήτε ἀκουστόν, ἀλλὰ μόνᾳ ἐκεῖνα τὰ τρία γένη τῶν ποιο-
 97 τήτων ὑπάρχειν ὧν ἀντιλαμβάνεσθαι δύναται. καὶ ἡμᾶς οὖν
 ἐνδέχεται τὰς πέντε μόνας αἰσθησεις ἔχοντας μόνον ἀντι-
 λαμβάνεσθαι, ἐκ τῶν περὶ τὸ μῆλον ποιότητων, ὧν ἔσμεν
 ἀντιληπτικοί· ὑποκεῖσθαι δὲ ἄλλας οἷον τέ ἐστι ποιότητας, 20
 ὑποπιπτούσας ἑτέροις αἰσθητηρίοις, ὧν ἡμεῖς οὐ μετεσχῆ-
 καμεν, διὸ οὐδὲ ἀντιλαμβανόμεθα τῶν κατ' αὐτὰς αἰσθη-
 98 τῶν. ἀλλ' ἢ φύσις συνεμετρήσατο, φήσει τις, τὰς αἰσθη-
 σεις πρὸς τὰ αἰσθητά. ποῖα φύσις, διαφωνίας τσαύτης ἀν-

27 ὁποῖον — 28 λέγειν om. M 29 τ. τρ. delevi 32 ποτε
 om. T 33 μόνας ὄντως ἔχει L: μόνας ἔχει ὄντως M: μόνας
 ἔχιν EAB: solas vere ipsum habere T 4 μὲν om. EAB 7 ἐν
 delevi 8 ἐμπν. rest. e T (aspiratione) coll. p. 14, 10. 10 τὰς
 διαφορὰς EAB 12 τὸ μῆλον om. EAB

23

25 επικρίτου παρὰ τοῖς δογματικοῖς οὐσης περὶ τῆς ὑπάρξεως
 τῆς κατ' αὐτήν; ὁ γὰρ ἐπικρίνων αὐτὸ τοῦτο εἰ ἔστι φύ-
 σις, εἰ μὲν ἰδιώτης εἴη, ἄπιστος ἔσται κατ' αὐτούς, φιλό-
 σοφος δὲ ὢν μέρος ἔσται τῆς διαφωνίας καὶ κρινόμενος 99
 30 μόνος ὑποκεισθαι παρὰ τῷ μῆλῳ τὰς ποιότητας ὧν ἀντι-
 λαμβάνεσθαι δοκοῦμεν, καὶ πλείους τούτων, ἢ πάλιν μηδὲ
 τὰς ἡμῖν ὑποπιπτούσας, ἄδηλον ἡμῖν ἔσται ὁποῖόν ἐστι
 τὸ μῆλον. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν λό-
 24 γος. τῶν αἰσθήσεων μέντοι μὴ καταλαμβάνουσῶν τὰ ἐκτός,
 οὐδὲ ἢ διάνοια ταῦτα δύναται καταλαμβάνειν, <σφαλλουσῶν
 αὐτήν τῶν ὀδηγῶν> ὥστε καὶ διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἢ περὶ
 τῶν ἐκτός ὑποκειμένων ἐποχὴ συνάγεσθαι δόξει.

5 Ἴνα δὲ καὶ ἐπὶ μιᾶς ἐκάστης αἰσθήσεως ἰστάντες τὸν 100
 λόγον, ἢ καὶ ἀφιστάμενοι τῶν αἰσθήσεων, ἔχωμεν κατα-
 λήγειν εἰς τὴν ἐποχὴν, παραλαμβάνομεν καὶ τὸν τέταρτον
 τρόπον αὐτῆς. ἔστι δ' οὗτος ὁ παρὰ τὰς περιστάσεις κα-
 λούμενος, περιστάσεις λεγόντων ἡμῶν τὰς διαθέσεις. θεω-
 10 ρεῖσθαι δ' αὐτόν φαμεν ἐν τῷ κατὰ φύσιν ἢ παρὰ φύσιν
 <ἔχειν>, ἐν τῷ ἐργηγορέναι ἢ καθεύδειν, παρὰ τὰς ἡλικίας,
 παρὰ τὸ κινεῖσθαι ἢ ἡρεμεῖν, παρὰ τὸ μισεῖν ἢ φιλεῖν, παρὰ
 τὸ ἐνδεεῖς εἶναι ἢ κεκορεσμένους, παρὰ τὸ μεθύειν ἢ νήφειν,
 παρὰ τὰς προδιαθέσεις, παρὰ τὸ θαρσεῖν ἢ δεδιέναι, [ἢ]
 15 παρὰ τὸ λυπεῖσθαι ἢ χαίρειν. οἷον παρὰ μὲν τὸ κατὰ 101
 φύσιν ἢ παρὰ φύσιν ἔχειν ἀνόμοια ὑποπίπτει τὰ πράγματα,
 ἐπεὶ οἱ μὲν φρενιτίζοντες καὶ οἱ θεωφορούμενοι δαιμόνων
 ἀκούειν δοκοῦσιν, ἡμεῖς δὲ οὐ. ὁμοίως δὲ ἀποφορᾶς στύ-
 ρακος ἢ λιβανωτοῦ ἢ τινος τοιοῦτου καὶ ἄλλων πλειόνων

§§ 100—117: Diog. Laert. IX 82. Philo de ebr. 178 sqq.

29 εἰ Gen. T (*verum etiamsi*): om. G cf. p. 6, 4. 30 μό-
 νας Bekk.: πλείονας GT (*plures*): πάσας Stephanus (*omnes*)
 31 ἢ καὶ πλείους Kayser 32 τὰς ἡμῖν om. M || ἔστι om. EAB
 33/1 ante λόγος inser. ἡμῖν M, ὁ L 1 suppl. e T (*ductoribus*
eum fallentibus) cf. p. 30, 11 5 στάντες Gen. Fabr. 6/7 κα-
 ταλλαγὴν L 11 ἔχειν addidi coll. p. 24, 16. 14 ἢ a Bekkero
 del. om. T 17 θεωφορούμενοι L 18 ἀπὸ φορᾶς EAB
 Gen. Fabr.: *odorem* T

- ἀντιλαμβάνεσθαι πολλάκις λέγουσιν, ἡμῶν μὴ αἰσθανο- 20
 μένων. καὶ τὸ αὐτὸ ὕδωρ φλεγμαίνουσι μὲν τόποις ἐπι-
 χυθὲν ζεστὸν εἶναι δοκεῖ, ἡμῖν δὲ χλιαρόν. καὶ τὸ αὐτὸ
 ἱμάτιον τοῖς μὲν ὑπόσφαγμα ἔχουσι φαίνεται κισρόν, ἐμοὶ
 δὲ οὐ. καὶ τὸ αὐτὸ μέλι ἐμοὶ μὲν φαίνεται γλυκύ, τοῖς
 102 δὲ ἰκτερικοῖς πικρόν. εἰ δὲ τις λέγει ὅτι χυμῶν τινων παρα- 25
 πλοκῇ ἀνοικείους φαντασίας ἐκ τῶν ὑποκειμένων ποιεῖ τοῖς
 παρὰ φύσιν ἔχουσιν, λεκτέον ὅτι ἐπεὶ καὶ οἱ ὑγιαίνοντες
 χυμοὺς ἔχουσιν ἀνακεκραμένους, δύνανται οὗτοι τὰ ἐκτὸς
 ὑποκείμενα, τοιαῦτα ὄντα τῇ φύσει ὁποῖα φαίνεται τοῖς
 παρὰ φύσιν ἔχειν λεγομένοις, ἕτεροῖα φαίνεσθαι ποιεῖν τοῖς 30
 103 ὑγιαίνουσιν. τὸ γὰρ ἐκείνοις μὲν τοῖς χυμοῖς μεταβλη-
 τικὴν τῶν ὑποκειμένων διδόναι δύναμιν, τούτοις δὲ μή,
 πλασματικόν ἐστιν, ἐπεὶ καὶ ὥσπερ οἱ ὑγιαίνοντες κατὰ 25
 φύσιν μὲν τὴν τῶν ὑγιαίνόντων ἔχουσι, παρὰ φύσιν δὲ
 τὴν τῶν νοσοῦντων, οὕτω καὶ οἱ νοσοῦντες παρὰ φύσιν
 μὲν ἔχουσι τὴν τῶν ὑγιαίνόντων, κατὰ φύσιν δὲ τὴν τῶν
 νοσοῦντων, ὥστε κἀκείνοις πρὸς τι κατὰ φύσιν ἔχουσι πι- 5
 104 στεντέον. παρὰ δὲ τὸ ὑπνοῦν ἢ ἐργηγορέναι διάφοροι γί-
 νονται φαντασίαι, ἐπεὶ ὡς καθ' ὑπνοὺς φανταζόμεθα, οὐ
 φανταζόμεθα ἐργηγορότερες, οὐδὲ ὡς φανταζόμεθα ἐργηγο-
 ρότερες, καὶ κατὰ τοὺς ὑπνοὺς φανταζόμεθα, ὥστε εἶναι
 αὐταῖς ἢ μὴ εἶναι γίνεται οὐχ ἀπλῶς ἀλλὰ πρὸς τι 10
 πρὸς γὰρ τὸ καθ' ὑπνοὺς ἢ πρὸς ἐργήγορσιν. εἰκότως οὖν
 καθ' ὑπνοὺς ὁρῶμεν ταῦτα ἃ ἐστὶν ἀνύπαρκτα ἐν τῷ ἐργη-
 γορέναι, οὐ[κ ἐν τῷ] καθάπαξ ἀνύπαρκτα ὄντα· ἐστι
 γὰρ καθ' ὑπνοὺς, ὥσπερ τὰ ὑπὸρ ἐστὶν κὰν μὴ ἦ καθ'
 105 ὑπνοὺς. παρὰ δὲ τὰς ἡλικίας, ὅτι ὁ αὐτὸς ἀῆρ τοῖς μὲν 15
 γέρουσι ψυχρὸς εἶναι δοκεῖ τοῖς δὲ ἀκμάζουσιν εὐκράτος,

23 κισρόν Fabr.: κισρόν G 25 λέγοι T (dicat) || τινων
 om. L 29 τῇ φύσει G cf. p. 39, 10: φύσει edd. 31 μετα-
 βάλλει post χυμοῖς add. M 5 ἔχοντες EAB 9 <τὸ> εἶναι
 ci.: quare esse et non esse fit eis T 10 αὐταῖς Apelt: αὐτοῖς G
 11 ἐργήγορσιν <γίνεται> Pappenheim 12 ἀνύπαρκτα ἐν τῷ
 ἐργ. MLT (que sunt non existentiam in devigilando) sic: ἐν τῷ
 om: EAB: ἐν τῷ ἐργ. ἀν. edd. 13 ἐν τῷ delevi: οὐ καὶ τὸ
 καθ. Diels coll. p. 565, 16 15 ὅτι T (quia) edd.: ἔτι G

25

καὶ τὸ αὐτὸ χρῶμα τοῖς μὲν πρεσβυτέροις ἀμαυρὸν φαί-
 νεται τοῖς δὲ ἀκμάζουσι κατακορές, καὶ φωνὴ ὁμοίως ἢ
 αὐτῇ τοῖς μὲν ἀμαυρὰ δοκεῖ τυγχάνειν τοῖς δ' ἐξάκουστος.
 20 καὶ παρὰ τὰς αἰρέσεις δὲ καὶ φυχὰς ἀνομοίως κινοῦνται 106
 οἱ ταῖς ἡλικίαις διαφέροντες· παισὶ μὲν γάρ, εἰ τύχοι,
 σφαῖραι καὶ τροχοὶ διὰ σπουδῆς εἰσιν, οἱ ἀκμάζοντες δὲ
 ἄλλα αἰροῦνται, καὶ ἄλλα οἱ γέροντες. ἐξ ὧν συνάγεται
 ὅτι διάφοροι γίνονται φαντασίαι ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὑποκει-
 25 μένων καὶ παρὰ τὰς διαφόρους ἡλικίας. παρὰ δὲ τὸ κι- 107
 νεῖσθαι ἢ ἡρεμεῖν ἀνόμοια φαίνεται τὰ πράγματα, ἐπεὶ
 ἄπερ ἐστῶτες ὀρθῶμεν ἀτρεμοῦντα, ταῦτα παραπλέοντες
 κινεῖσθαι δοκοῦμεν. παρὰ δὲ τὸ φιλεῖν ἢ μισεῖν, ὅτι κρέα 108
 ὕεια τινὲς μὲν ἀποστρέφονται καθ' ὑπερβολήν, τινὲς δὲ
 30 ἥδιστα προσφέρονται. ὅθεν καὶ ὁ Μέλανδρος (fr. 518
 Koek cf. Nauck Mél. gr. VI 120 Cobet N. L. p. 85.) ἔφη

οἶος δὲ καὶ τὴν ὄψιν εἶναι φαίνεται;

ἀφ' οὗ τοιοῦτος γέγονεν; οἶον θηρίον.

τὸ μηδὲν ἀδικεῖν καὶ καλοὺς ἡμᾶς ποιεῖ.

26 πολλοὶ <δὲ> καὶ ἐρωμένως αἰσχρὰς ἔχοντες ὠραιότητας αὐτὰς
 εἶναι δοκοῦσιν. παρὰ δὲ τὸ πεινῆν ἢ κεκορέσθαι, ὅτι τὸ 109
 αὐτὸ ἔδεσμα τοῖς μὲν πεινῶσιν ἥδιστον εἶναι δοκεῖ, τοῖς
 δὲ κεκορεσμένοις ἀηδές. παρὰ δὲ τὸ μεθύειν ἢ νήφειν,
 5 ὅτι ἄπερ νήφοντες αἰσχρὰ εἶναι δοκοῦμεν, ταῦτα ἡμῖν
 μεθύουσιν οὐκ αἰσχρὰ φαίνεται. παρὰ δὲ τὰς προδιαθέ- 110
 σεις, ὅτι ὁ αὐτὸς οἶνος τοῖς μὲν φοίνικας ἢ ἰσχάδας προ-
 φαγοῦσιν ὀξώδης φαίνεται, τοῖς δὲ κάρνα ἢ ἐρεβίνθους
 προσενεγκαμένοις ἡδὺς εἶναι δοκεῖ, καὶ ἡ τοῦ βαλανείου
 10 παραστὰς τοὺς μὲν ἔξωθεν εἰσιόντας θερμαίνει, ψύχει δὲ
 τοὺς ἐξιόντας, εἰ ἐν αὐτῇ διατρίβοιεν. παρὰ δὲ τὸ φο- 111
 βεῖσθαι ἢ θαρρεῖν, ὅτι τὸ αὐτὸ πράγμα τῷ μὲν δειλῷ
 φοβερὸν καὶ δεινὸν εἶναι δοκεῖ, τῷ θαρραλεωτέρῳ δὲ οὐδα-
 μῶς. παρὰ δὲ τὸ λυπεῖσθαι ἢ χαίρειν, ὅτι τὰ αὐτὰ

17 χρῶμα Bekk.: βρωμα GT (cibus) 24 ἀπὸ Pappenh.
 coll. p. 58, 28. 27 πλέοντες T (navigantes) v. 34 om. T
 sed addit etc. (cf. p. XI) 1 δὲ quod iam Bekk. ci. addit
 T (etiam et) || ἔχοντες om. T 4 περὶ EAB 8 γίνεται M 9 εἶναι
 δοκεῖ om. T 14 περὶ δὲ τοῦ EAB

πράγματα τοῖς μὲν λυπουμένοις ἐστὶν ἐπαχθῆ τοῖς δὲ χαί- 15
 112 ρουσιν ἡδέα. Τοσαύτης οὖν οὔσης ἀνωμαλίας καὶ πα- 16/7
 ρὰ τὰς διαθέσεις, καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἐν ταῖς διαθέσει τῶν
 ἀνθρώπων γινομένων, ὅποιον μὲν ἕκαστον τῶν ὑπο-
 κειμένων ἐκάστῳ φαίνεται ῥᾶδιον ἴσως εἰπεῖν, ὅποιον 20
 δὲ ἔστιν οὐκέτι, ἐπεὶ καὶ ἀνεπίκριτός ἐστιν ἡ ἀνω-
 μαλία. ὁ γὰρ ἐπικρίνων ταύτην ἦτοι ἐν τισὶ τῶν προειρη-
 μένων διαθέσεων ἐστὶν ἢ ἐν οὐδεμιᾷ τὸ παράπαν ἐστὶ δια-
 θέσει. τὸ μὲν οὖν λέγειν ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ διαθέσει τὸ σύν-
 λόν ἐστιν, οἷον οὔτε ὑγιαίνει οὔτε νοσεῖ, οὔτε κινεῖται οὔτε 25
 ἡρμεῖ, οὔτε ἐν τινὶ ἡλικίᾳ ἐστίν, ἀπήλλακται δὲ καὶ τῶν
 ἄλλων διαθέσεων, τελῶς ἀπεμφαίνει. εἰ δὲ ἐν τινὶ διαθέσει
 113 ὦν κρινεῖ τὰς φαντασίας, μέρος ἔσται τῆς διαφωνίας, καὶ
 ἄλλως οὐκ εἰλικρινῆς τῶν ἐκτὸς ὑποκειμένων ἔσται κριτῆς
 διὰ τὸ τεθολῶσθαι ταῖς διαθέσεις ἐν αἷς ἔστιν· οὔτε οὖν ὁ 30
 ἐρηγορῶς δύναται συγκρίνειν τὰς τῶν καθευδόντων φαντα-
 σίας ταῖς τῶν ἐρηγορότων, οὔτε ὁ ὑγιαίνων τὰς τῶν νοσοῦν-
 των ταῖς τῶν ὑγιαίνοντων· τοῖς γὰρ παροῦσι καὶ κινουῦσι
 ἡμᾶς κατὰ τὸ παρὸν συγκατατιθέμεθα μᾶλλον ἢ τοῖς μὴ 27
 114 παροῦσιν. καὶ ἄλλως δὲ ἀνεπίκριτός ἐστιν ἢ τῶν τοιούτων
 φαντασιῶν ἀνωμαλία. ὁ γὰρ προκρίνων φαντασίαν φαν-
 τασίας καὶ περιστάσιν περιστάσεως ἦτοι ἀκρίτως καὶ ἄνευ
 ἀποδείξεως τοῦτο ποιεῖ ἢ κρίνων καὶ ἀποδεικνύς. ἀλλ' οὔτε 5
 ἄνευ τούτων (ἄπιστος γὰρ ἔσται), οὔτε σὺν τούτοις. εἰ γὰρ
 115 κρινεῖ τὰς φαντασίας, πάντως κριτηρίῳ κρινεῖ. τοῦτο οὖν
 τὸ κριτήριον ἦτοι ἀληθὲς εἶναι λέξει ἢ ψευδές. ἀλλ' εἰ
 μὲν ψευδές, ἄπιστος ἔσται. εἰ δὲ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο φή-
 σει, ἦτοι ἄνευ ἀποδείξεως λέξει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶ τὸ κριτή- 10
 ριον, ἢ μετὰ ἀποδείξεως. καὶ εἰ μὲν ἄνευ ἀποδείξεως,
 ἄπιστος ἔσται· εἰ δὲ μετὰ ἀποδείξεως, πάντως δεήσει καὶ
 τὴν ἀπόδειξιν ἀληθῆ εἶναι, ἐπεὶ ἄπιστος ἔσται. ἀληθῆ

16/17 περὶ EABT (circa) 18 καὶ ἄλλοτε — 19 μὲν om. EAB
 18 ἄλλως MLT (aliter) cf. Philo de ebr. 176: ἄλλων EAB
 21 ἔστιν om. T 24 τὸ — 25 κινεῖται om. EAB 29 ἔσται T
 (erit): ἐστὶ G 33 ταῖς T (his que sanorum sunt): καὶ τὰς G
 7 πάντως om. M || κρινεῖ κριτηρίῳ EAB 9 ἄπιστος Bekk.:
 ἄπιστον GT (incredibile) 10 λέξει — 11 μετὰ ἀποδείξεως om.
 EAB 11 εἰ LMT (si): ὁ EAB

27

οὖν λέξει τὴν ἀπόδειξιν τὴν εἰς πίστωσιν τοῦ κριτη-
 15 ρίου λαμβανομένην πότερον κερικῶς αὐτὴν ἢ μὴ κερικ-
 κῶς; εἰ μὲν γὰρ μὴ κρίνας, ἄπιστος ἔσται, εἰ δὲ κρίνας, 116
 δῆλον ὅτι κριτηρίῳ φήσει κερικένας, οὗ κριτηρίου ζητήσο-
 μεν ἀπόδειξιν, κἀκεῖνης κριτήριον. χρῆζει γὰρ αἰεὶ καὶ ἡ
 ἀπόδειξις κριτηρίου, ἵνα βεβαιωθῇ, καὶ τὸ κριτήριον ἀπο-
 20 δείξεως, ἵνα ἀληθὲς εἶναι δειχθῇ· καὶ οὔτε ἀπόδειξις ὑγίης
 εἶναι δύναται μὴ προϋπάρχοντος κριτηρίου ἀληθοῦς, οὔτε
 κριτήριον ἀληθὲς μὴ προπεπιστωμένης τῆς ἀποδείξεως. καὶ 117
 οὕτως ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν διάλληλον τρόπον τό τε κριτή-
 ριον καὶ ἡ ἀπόδειξις, ἐν ᾧ ἀμφοτέρω εὐρίσκειται ἄπιστα·
 25 ἑκάτερον γὰρ τὴν θατέρου πίστιν περιμένον ὁμοίως τῷ
 λοιπῷ ἔστιν ἄπιστον. εἰ οὖν μήτε ἄνευ ἀποδείξεως <καὶ>
 κριτηρίου μήτε σὺν τούτοις δύναται τις προκρῖναι φαντα-
 σίαν φαντασίας, ἀνεπίκριτοι ἔσονται αἱ παρὰ τὰς διαφόρους
 διαθέσεις διάφοροι γινόμεναί φαντασίαι, ὥστε εἰσάγεται
 30 ἡ περὶ τῆς φύσεως τῶν ἐκτὸς ὑποκειμένων ἐποχὴ καὶ ὅσον
 ἐπὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ.

28 Πέμπτος ἔστι λόγος ὁ παρὰ τὰς θέσεις καὶ τὰ διαστή- 118
 ματα καὶ τοὺς τόπους· καὶ γὰρ παρὰ τούτων ἕκαστον τὰ
 αὐτὰ πράγματα διάφορα φαίνεται, οἷον ἡ αὐτὴ στοὰ ἀπὸ
 μὲν τῆς ἐτέρας ἀρχῆς ὀρωμένη μείουρος φαίνεται, ἀπὸ δὲ
 5 τοῦ μέσου σύμμετρος πάντοθεν, καὶ τὸ αὐτὸ πλοῖον πόρρω-
 θεν μὲν μικρὸν φαίνεται καὶ ἐστῶς, ἐγγύθεν δὲ μέγα καὶ
 κινούμενον, καὶ ὁ αὐτὸς πύργος πόρρωθεν μὲν φαίνεται
 στρογγύλος ἐγγύθεν δὲ τετράγωνος. ταῦτα μὲν παρὰ τὰ δια- 119
 στήματα, παρὰ δὲ τοὺς τόπους ὅτι τὸ λυχνιαῖον φῶς ἐν
 10 ἡλίῳ μὲν ἀμαυρὸν φαίνεται ἐν σκότῳ δὲ λαμπρὸν, καὶ ἡ
 αὐτὴ κόπη ἕναλος μὲν κεκλασμένη ἕξαλος δὲ εὐθεῖα, καὶ
 τὸ φῶν ἐν μὲν τῇ ὄρνιθι ἀπαλὸν ἐν ἀέρι δὲ σκληρόν, καὶ
 τὸ λυγγούριον ἐν μὲν λυγγί ὑγρὸν ἐν ἀέρι δὲ σκληρόν, καὶ

§§ 118—123: cf. Diog. Laert. IX 85—86. Philo de ebr. 181 sqq.

14 εἰς <τὴν> L edd. 20 καὶ ἵνα EAB 26 καὶ add.
 Stephanus 30 περὶ EABT (de): παρὰ LM || καὶ om. T || ὅσον
 MT (quantum): ὅς LEAB: ὡς Gen., del. Kayser 4 μείουρος A:
 μούουρος LMEB 10 ἀμαυρῶ L 13 λυγγούριον et λυγγί LM

- τὸ κοράλιον ἐν θαλάττῃ μὲν ἀπαλὸν ἐν ἀέρι δὲ σκληρόν,
καὶ φωνὴ ἄλλοία μὲν φαίνεται ἐν σύριγγι γινομένη, ἄλλοία 15
120 δὲ ἐν αὐτῷ, ἄλλοία δὲ ἐν ἀέρι ἀπλῶς. παρὰ δὲ τὰς θέσεις
ὅτι ἡ αὐτὴ εἰκὼν ἐξυπτιαζομένη μὲν λεία φαίνεται, ποσῶς
δὲ ἐπινευομένη εἰσοχὰς καὶ ἐξοχὰς ἔχειν δοκεῖ. καὶ οἱ τράχη-
λοι δὲ τῶν περιστερῶν παρὰ τὰς διαφόρους ἐπικλίσεις διά-
121 φοροι φαίνονται κατὰ χρῶμα. ἐπεὶ οὖν πάντα τὰ φαινόμενα 20
ἐν τινι θεωρεῖται καὶ ἀπὸ τινος διαστήματος καὶ κατὰ τινα
θέσιν, ὧν ἕκαστον πολλὴν ποιεῖ παραλλαγὴν περὶ τὰς φαντα-
σίας, ὡς ὑπεμνήσαμεν (§ 118sq.), ἀναγκασθησόμεθα
καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου κατανατῶν εἰς ἐποχὴν. καὶ γὰρ ὁ
βουλόμενος τούτων τῶν φαντασιῶν προκρίνειν τινὰς ἀδυ- 25
122 νάτοις ἐπιχειρήσει. εἰ μὲν γὰρ ἀπλῶς καὶ ἄνευ ἀποδείξεως
ποιήσεται τὴν ἀπόφασιν, ἄπιστος ἔσται· εἰ δὲ ἀποδείξει
βουλήσεται χρήσασθαι, εἰ μὲν ψευδῆ λέξει τὴν ἀπόδειξιν
εἶναι, ἑαυτὸν περιτρέψει, ἀληθῆ δὲ λέγων εἶναι τὴν ἀπό-
δειξιν αἰτηθήσεται ἀπόδειξιν τοῦ ἀληθῆ αὐτὴν εἶναι, κα- 30
κείνης ἄλλην, ἐπεὶ καὶ αὐτὴν ἀληθῆ εἶναι δεῖ, καὶ μέχρις
ἀπίρου. ἀδύνατον δὲ ἔστιν ἀπίρους ἀποδείξεις παρα- 29
123 στῆσαι· οὐκοῦν οὐδὲ μετὰ ἀποδείξεως δυνήσεται προκρί-
νειν φαντασίαν φαντασίας. εἰ δὲ μήτε ἄνευ ἀποδείξεως
μήτε μετὰ ἀποδείξεως δυνατὸς ἔσται τις ἐπικρίνειν τὰς
προειρημένας φαντασίας, συνάγεται ἡ ἐποχὴ, ὁποῖον μὲν 5
φαίνεται ἕκαστον κατὰ τήνδε τὴν θέσιν ἢ κατὰ τόδε τὸ
διάστημα ἢ ἐν τῷδε εἰπεῖν ἴσως δυναμένων ἡμῶν, ὁποῖον
δὲ ἔστιν ὡς πρὸς τὴν φύσιν ἀδυνατούντων ἀποφαίνεσθαι
διὰ τὰ προειρημένα.
- 124 Ἐκτος ἔστί τρόπος ὁ παρὰ τὰς ἐπιμιγὰς, καθ' ὃν 10
συνάγομεν ὅτι, ἐπεὶ μηδὲν τῶν ὑποκειμένων καθ' ἑαυτὸ

§§ 124—128: cf. Diog. Laert. IX 84—85. Philo de ebr. 189 sqq.

15 γίνεται M (sicut p. 26, 8) 21 τόπω post τινι dubitanter Bekk., at cf. p. 29, 7 || καὶ alt. GT: ἢ edd. 22 περὶ EABT (circa): παρὰ ML 24 τούτου τοῦ τρόπου Bekk.: τούτους τοὺς τρόπους GT (hos modos) 28 βουληθήσεται A 30 αὐτὸν L 31 δεῖ MLT (oportet): δοκεῖ EAB 1 ἔστιν T (est): ἔσται G || περιστῆσαι EAB 7 τῷδε <τῷ τόπω> dub. Bekk. at cf. p. 28, 21. 11 καθ' ἑαυτὸ ἡμῖν MEBAT (secundum se ipsum): αὐτὸ ἡμῖν L

ἡμῖν ὑποπίπτει ἀλλὰ σὺν τινι, ὁποῖον μὲν ἔστι τὸ
 μῖγμα ἔκ τε τοῦ ἐκτός καὶ τοῦ ὧ συνθεωρεῖται τάχα δυ-
 νατὸν εἰπεῖν, ὁποῖον δὲ ἔστι τὸ ἐκτός ὑποκειμένου εἰλι-
 15 κρινῶς οὐκ ἂν ἔχοιμεν λέγειν. ὅτι δὲ οὐδὲν τῶν ἐκτός
 καθ' αὐτὸ ὑποπίπτει ἀλλὰ πάντως σὺν τινι, καὶ ὅτι
 παρὰ τοῦτο ἀλλοῖον θεωρεῖται, πρόδηλον, οἶμαι. τὸ γοῦν 125
 ἡμέτερον χρωμα ἀλλοῖον μὲν ὁρᾶται ἐν ἀλεινῷ ἀέρι, ἀλ-
 λοῖον δὲ ἐν [τῷ] ψυχρῷ, καὶ οὐκ ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν ὁποῖον
 20 ἔστι τῇ φύσει τὸ χρωμα ἡμῶν, ἀλλ' ὁποῖον σὺν ἐκάστῳ
 τούτων θεωρεῖται. καὶ ἡ αὐτὴ φωνὴ ἀλλοία μὲν φαίνεται
 σὺν λεπτῷ ἀέρι, ἀλλοία δὲ σὺν παχυμερεῖ, καὶ τὰ ἀρώματα
 ἐν βαλανείῳ καὶ ἡλίῳ πληκτικιώτερα μᾶλλον ἔστιν ἢ ἐν ἀέρι
 καταψύχρῳ, καὶ τὸ σῶμα ὑπὸ ὕδατος μὲν περιεχόμενον
 25 κοῦφόν ἐστιν, ὑπὸ δὲ ἀέρος βαρύ. ἵνα δὲ καὶ τῆς ἕξωθεν 126
 ἐπιμιξίας ἀποστῶμεν, οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν ἔχουσιν ἐν ἑαυ-
 τοῖς καὶ χιτῶνας καὶ ὑγρά. τὰ οὖν ὁρατὰ ἐπεὶ μὴ ἄνευ
 τούτων θεωρεῖται, οὐ καταληφθήσεται πρὸς ἀκριβείαν·
 τοῦ γὰρ μίγματος ἀντιλαμβανόμεθα, καὶ διὰ τοῦτο οἱ μὲν
 30 ἰκτερικοὶ πάντα ὠχρὰ ὁρῶσιν, οἱ δ' ὑπόσφραγμα ἔχοντες
 ὕφαιμα. καὶ ἐπεὶ ἡ φωνὴ ἡ αὐτὴ ἀλλοία μὲν φαίνεται ἐν
 ἀναπεπταμένοις τόποις, ἀλλοία δὲ ἐν στενοῖς καὶ ἐλικοειδέσι,
 35 καὶ ἀλλοία μὲν ἐν καθαρῷ ἀέρι, ἀλλοία δὲ ἐν τεθολωμένῳ,
 εἰκὸς ἔστι μὴ ἀντιλαμβάνεσθαι ἡμᾶς εἰλικρινῶς τῆς φω-
 νῆς· τὰ γὰρ ὦτα σκολιόπορα ἔστι καὶ στενόπορα καὶ ἀτμώ-
 δεσιν ἀποφορήσειν, αἱ δὲ ἀπὸ τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν φέ-
 5 ρεσθαι λέγονται τόπων, τεθολωμένα. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς 127
 μυξωτῆρσι καὶ ἐν τοῖς τῆς γεύσεως τόποις ὑλῶν ὑποκειμέ-
 νων, μετ' ἐκείνων ἀντιλαμβανόμεθα τῶν γευστῶν καὶ τῶν
 ὀσφρητῶν, ἀλλ' οὐκ εἰλικρινῶς. ὥστε διὰ τὰς ἐπιμιξίας αἱ
 αἰσθήσεις οὐκ ἀντιλαμβάνονται ὁποῖα πρὸς ἀκριβείαν τὰ
 10 ἐκτός ὑποκειμένα ἔστιν. ἀλλ' οὐδὲ ἡ διάνοια, μάλιστα μὲν 128
 ἐπεὶ αἱ ὁδηγοὶ αὐτῆς αἰσθήσεις σφάλλονται· ἴσως δὲ καὶ
 αὕτη ἐπιμιξίαν τινὰ ἰδίαν ποιεῖται πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν αἰσθη-

12 αὐτὸ post ἡμῖν edd. 18 et 19 σὺν T (cum) 19 ἐν
 om. EAB || τῷ delevi: ἐν καταψύχρῳ Bekk. dub. 4 διαφορήσειν
 M: productionibus T 4 αἱ — 5 τόπων glossema? 6 χυμῶν Kayser
 (cf. v. 14) 11 sensus ductores eius fallunt T (vide p. 24, 2)

σεων ἀναγγελλόμενα· περὶ γὰρ ἕκαστον τῶν τόπων ἐν οἷς τὸ ἡγεμονικὸν εἶναι δοκοῦσιν οἱ δογματικοί, χυμούς τινας ὑποκειμένους θεωροῦμεν, εἴτε περὶ ἐγκέφαλον εἴτε περὶ 15 καρδίαν εἴτε περὶ ὀτιδήποτε οὖν μέρος τοῦ ζώου τοῦτο τίθεσθαι βούλοίτο τις. καὶ κατὰ τοῦτον οὖν τὸν τρόπον ὀρῶμεν, ὅτι περὶ τῆς φύσεως τῶν ἐκτὸς ὑποκειμένων οὐδὲν εἰπεῖν ἔχοντες ἐπέχειν ἀναγκαζόμεθα.

- 129 Ἐβδομον τρόπον ἐλέγομεν εἶναι τὸν παρὰ τὰς ποσό- 20 τητας καὶ σκενασίας τῶν ὑποκειμένων, σκενασίας λέγοντες κοινῶς τὰς συνθέσεις. ὅτι δὲ καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπέχειν ἀναγκαζόμεθα περὶ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, δῆλον. οἷον γοῦν τὰ ξέσματα τοῦ κέρατος τῆς αἰγὸς φαίνεται μὲν λευκὰ ἀπλῶς καὶ ἄνευ συνθέσεως θεωρού- 25 μενα, συντιθέμενα δὲ ἐν τῇ τοῦ κέρατος ὑπάρξει μέλανα θεωρεῖται. καὶ τοῦ ἀργύρου [τὰ μέρη] τὰ ρινήματα κατ' ἰδίαν μὲν ὄντα μέλανα φαίνεται, σὺν δὲ τῷ ὄλῳ ὡς λευκὰ 130 ὑποπίπτει. καὶ τῆς Ταιναρείας λίθου τὰ μὲν μέρη λευκὰ ὀρᾶται ὅταν λεανθῇ, σὺν δὲ τῇ ὀλοσχερεῖ ξανθὰ φαίνεται. 30 καὶ αἱ ἀπ' ἀλλήλων ἐσκεδασμένοι ψάμμοι τραχεῖαι φαίνονται, ὡς σωρὸς δὲ συντεθεῖσαι ἀπαλῶς κινουσί τὴν αἴσθησιν. καὶ ὁ ἐλλέβορος λεπτὸς μὲν καὶ χροῶδης προσφερό- 131 μενος πνιγμὸν ἐπιφέρει, κριμνώδης δὲ ὢν οὐκέτι. καὶ ὁ 31 οἶνος σύμμετρος μὲν πινόμενος ρώννυσιν ἡμᾶς, πλείων δὲ λαμβανόμενος παραλύει τὸ σῶμα. καὶ ἡ τροφή παραπλησίως παρὰ τὴν ποσότητα διάφορον ἐπιδείκνυται δύναμιν· 5 132 σῶμα διὰ τε ἀπεψιῶν καὶ χολερικῶν παθῶν. ἔξομεν οὖν κἀνταῦθα λέγειν ὁποῖόν ἐστι τοῦ κέρατος τὸ λεπτὸν καὶ

§§ 129—134: cf. Diog. Laert. IX 86 (hic octavus modus). Philo de ebr. 189 sqq.

13 post ἕκαστον inser. ποιεῖται EAB 14 εἶναι δοκοῦσιν MLT (putant esse): ἔχει. καὶ ὁποῖον εἶναι δοκ. EAB 27 τὰ μέρη GT (partes scilicet lineatura): seclusi 28 ὡς om. M 29 ταιναρείας Gen.: ταιναρέας L: ταιναρίας EAB: τεναρείας M: tenarii lapidis T 1 κριμνώδης Fabr.: κριμώδης G 3 παραπλ. om. T 5 καθαίρει GT (purgat): καθαιρεῖ Fabr.

31

ὅποιον τὸ ἐκ πολλῶν λεπτομερῶν συγκείμενον, καὶ ὅποιος
 μὲν ἐστὶν ὁ μικρομερῆς ἄργυρος ὅποιος δὲ ὁ ἐκ πολλῶν
 10 μικρομερῶν συγκείμενος, καὶ ὅποια μὲν ἡ ἀκαριαία Τα-
 ναρεία λίθος ὅποια δὲ ἡ ἐκ πολλῶν μικρῶν συγκειμένη,
 καὶ ἐπὶ τῶν ψάμμων καὶ τοῦ ἔλλεβόρου καὶ τοῦ οἴνου καὶ
 τῆς τροφῆς τὸ πρὸς τι, τὴν μέντοι φύσιν τῶν πραγμάτων
 καθ' ἑαυτὴν οὐκέτι διὰ τὴν παρὰ τὰς συνθέσεις τῶν φαν-
 15 τασιῶν ἀνωμαλίαν. καθόλου γὰρ δοκεῖ καὶ τὰ ὠφέλιμα 133
 λυπηρὰ γίνεσθαι παρὰ τὴν κατὰ ποσότητα ἄμετρον αὐτῶν
 χρῆσιν, καὶ τὰ βλαβερὰ εἶναι δοκοῦντα ἐν τῷ καθ' ὑπερ-
 βολὴν παραλαμβάνεσθαι ἀκαριαῖα μὴ λυπεῖν. μαρτυρεῖ
 δὲ τῷ λόγῳ μάλιστα τὸ κατὰ τὰς ἰατρικὰς δυνάμεις θεω-
 20 ρούμενον, ἐν αἷς ἡ μὲν πρὸς ἀκρίβειαν μῖξις τῶν ἀπλῶν
 φαρμάκων ὠφέλιμον ποιεῖ τὸ συντεθέν, ἡσυχίας δὲ βραχυ-
 τάτης ἐνίοτε παροραθείσης οὐ μόνον οὐκ ὠφέλιμον ἀλλὰ
 καὶ βλαβερώτατον καὶ δηλητήριον πολλάκις. οὕτως ὁ κατὰ 134
 τὰς ποσότητας καὶ σκευασίας λόγος συγγεῖ τὴν τῶν ἐκτὸς
 25 ὑποκειμένων ὑπαρξίν. διόπερ εἰκότως ἂν καὶ οὗτος ὁ τρό-
 πος εἰς ἐποχὴν ἡμᾶς περιάγοι μὴ δυναμένους εἰλικρινῶς
 ἀποφῆρασθαι περὶ τῆς φύσεως τῶν ἐκτὸς ὑποκειμένων.

Ὁ γδοός ἐστὶ τρόπος ὁ ἀπὸ τοῦ πρὸς τι, καθ' ὃν συ- 135
 νάγομεν ὅτι, ἐπεὶ πάντα ἐστὶ πρὸς τι, περὶ τοῦ τίνα ἐστὶν
 30 ἀπολύτως καὶ ὡς πρὸς τὴν φύσιν ἐφέξομεν. ἐκεῖνο δὲ χρῆ
 γνώσκειν ὅτι ἐνταῦθα, ὡσπερ καὶ ἐν ἄλλοις, τῷ 'ἐστὶ' κατα-
 32 χρώμεθα ἀντὶ τοῦ 'φαίνεται', δυνάμει τοῦτο λέγοντες 'πρὸς
 τι πάντα φαίνεται.' τοῦτο δὲ διχῶς λέγεται, ἅπαξ μὲν ὡς
 πρὸς τὸ κρῖνον (τὸ γὰρ ἐκτὸς ὑποκείμενον καὶ κρινόμενον
 πρὸς τὸ κρῖνον φαίνεται), καθ' ἕτερον δὲ τρόπον πρὸς τὰ
 5 συνθεωρούμενα, ὡς τὸ δεξιὸν πρὸς τὸ ἀριστερόν. ὅτι δὲ 136

§§ 135—140: cf. Diog. Laert. IX 87—88 (hic decimus modus). Philo de ebr. 186 sqq.

8 λεπτῶν μερῶν Stephanus: *subtilibus partibus* T 10 μι-
 κρῶν μερῶν Stephanus: *parvis partibus* T 13 τροφῆς L 19
 <καὶ> μάλιστα T (*et maxime*) 21 ἡσυχίας LM: τροφῆς EAB
 24 συνέχει T (*continet*) 30 ἀπολύτως GT (*absolute*): ἀπλῶς
 Gen. Fabr. 4 κρῖνειν EAB 5 πρὸς LM: παρὰ EAB

πάντα ἐστὶ πρὸς τι, ἐπελογισάμεθα μὲν καὶ ἔμπροσθεν, οἶον κατὰ τὸ κρῖνον, ὅτι πρὸς τόδε τὸ ζῶον καὶ τόνδε τὸν ἄνθρωπον καὶ τήνδε τὴν αἴσθησιν ἕκαστον φαίνεται καὶ πρὸς τοιάνδε περιστάσιν, κατὰ δὲ τὰ συνθεωρούμενα, ὅτι πρὸς τήνδε τὴν ἐπιμιξίαν καὶ τόνδε τὸν τρόπον καὶ τὴν 10 σύνθεσιν τήνδε καὶ τὴν ποσότητα καὶ τὴν θέσιν ἕκαστον
 137 φαίνεται. καὶ ἰδίᾳ δὲ ἐνδέχεται συνάγειν ὅτι πάντα ἐστὶ πρὸς τι, τόνδε τὸν τρόπον· πότερον διαφέρει τῶν πρὸς τι τὰ κατὰ διαφορὰν ἢ οὐ; εἰ μὲν οὐ διαφέρει, καὶ αὐτὰ πρὸς τι ἐστίν· εἰ δὲ διαφέρει, ἐπεὶ πᾶν τὸ διαφέρον πρὸς 15 τι ἐστίν (λέγεται γὰρ πρὸς ἐκεῖνο οὐ διαφέρει), πρὸς τι
 138 ἐστὶ τὰ κατὰ διαφορὰν. τῶν τε ὄντων τὰ μὲν ἐστὶν ἀνωτάτω γένη κατὰ τοὺς δογματικούς, τὰ δ' ἔσχατα εἶδη, τὰ δὲ γένη καὶ εἶδη· πάντα δὲ ταῦτα ἐστὶ πρὸς τι· πάντα ἄρα ἐστὶ πρὸς τι. ἔτι τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶ πρόδηλα, τὰ δὲ 20 ἄδηλα, ὡς αὐτοὶ φασιν, καὶ σημαίνοντα μὲν τὰ φαινόμενα, σημαίνόμενα δὲ ὑπὸ τῶν φαινομένων τὰ ἄδηλα· ὅψις γὰρ κατ' αὐτοὺς (Anaxag. B21^a Diels) τῶν ἀδήλων τὰ φαινόμενα. τὸ δὲ σημαῖνον καὶ τὸ σημαίνόμενόν ἐστὶ πρὸς τι· πρὸς
 139 τι ἄρα ἐστὶ πάντα. πρὸς τούτοις τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶν ὁμοία 25 τὰ δὲ ἀνόμοια καὶ τὰ μὲν ἴσα τὰ δὲ ἄνισα· ταῦτα δὲ ἐστὶ πρὸς τι· πάντα ἄρα ἐστὶ πρὸς τι. καὶ ὁ λέγων δὲ μὴ πάντα εἶναι πρὸς τι βεβαιοῖ τὸ πάντα εἶναι πρὸς τι· καὶ αὐτὸ γὰρ τὸ πάντα εἶναι πρὸς τι πρὸς ἡμᾶς εἶναι δείκνυσι,
 140 καὶ οὐ καθόλου, δι' ὧν ἡμῖν ἐναντιοῦται. πλὴν ἀλλ' οὕτω 30 παριστάντων ἡμῶν ὅτι πάντα ἐστὶ πρὸς τι, δηλόν ἐστὶ λοιπόν, ὅτι ὁποῖον ἔστιν ἕκαστον τῶν ὑποκειμένων κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν καὶ εἰλικρινῶς λέγειν οὐ δυνησόμεθα, ἀλλ' 33 ὁποῖον φαίνεται ἐν τῷ πρὸς τι. <ὧ> ἀκολουθεῖ τὸ περὶ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων δεῖν ἡμᾶς ἐπέχειν.

10 καὶ τόνδε τὸν τρόπον del. Kayser: τόπον pro τρόπον Pappenheim || τήνδε τὴν σύνθ. M 15 διάφορον EAB 17 τε Bekk.: δὲ GT (autem) 29 πάντα εἶναι LMT (omnia esse): εἶναι πάντα EAB || <μῆ> εἶναι πάντα Pappenheim || εἶναι δείκνυσι MLT (esse ostendit): ἀποδείκνυσι EAB 30 <εἰ> οὕτω conii. Kayser 2 ὧ add. e T (quod sequitur) || ἀκολουθεῖν LT: ἀκολουθεῖν MEAB 3 δι' ἡμᾶς EAB

Περὶ δὲ τοῦ κατὰ τὰς συνεχεῖς ἢ σπανίους συγκυρή- 141
 5 σεις τρόπου, ὃν ἔννατον ἐλέγομεν εἶναι τῇ τάξει, τοιαῦτά
 τινα διέξιμεν. ὁ ἥλιος πολλῶ δήπου ἐκπληκτικώτερός ἐστιν
 ἀστéρος κομήτου· ἀλλ' ἐπεὶ τὸν μὲν ἥλιον συνεχῶς ὀρῶ-
 10 μεν, τὸν δὲ κομήτην ἀστéρα σπανίως, ἐπὶ μὲν τῷ ἀστéρι
 ἐκπλησσομεθα ὥστε καὶ διοσημεῖαν αὐτὸν εἶναι δοκεῖν,
 ἐπὶ δὲ τῷ ἡλίῳ οὐδαμῶς. ἐὰν μέντοι γε ἐννοήσωμεν τὸν
 ἥλιον σπανίως μὲν φαινόμενον, σπανίως δὲ δυόμενον, καὶ
 πάντα μὲν ἀθρόως φωτίζοντα, πάντα δὲ ἐξαίφνης ἐπισκιά-
 15 ζεσθαι ποιοῦντα, πολλὴν ἐκπληξιν ἐν τῷ πράγματι θεω-
 ρήσομεν. καὶ ὁ σεισμὸς δὲ οὐχ ὁμοίως θορυβεῖ τοὺς τε 142
 πρῶτον αὐτοῦ πειρωμένους καὶ τοὺς ἐν ἔθει τούτου γε-
 γενημένους. πόσην δὲ ἐκπληξιν ἀνθρώπων φέρει θάλασσα
 πρῶτον ὀφθεῖσα. ἀλλὰ καὶ κάλλος σώματος ἀνθρωπίνου
 πρῶτον καὶ ἐξαίφνης θεωρούμενον συγκινεῖ μᾶλλον ἡμᾶς
 20 ἢ εἰ ἐν ἔθει τοῦ ὀρᾶσθαι γένοιτο. καὶ τὰ μὲν σπάνια
 τίμια εἶναι δοκεῖ, τὰ δὲ σύντροφα ἡμῖν καὶ εὐπορα οὐδα- 143
 μῶς. ἐὰν γοῦν ἐννοήσωμεν τὸ ὕδωρ σπανίζον, πόσῳ ἂν
 τῶν τιμίων εἶναι δοκούντων ἀπάντων τιμιώτερον ἡμῖν φα-
 νεῖη. ἢ ἐὰν ἐνθυμηθῶμεν τὸν χρυσὸν ἀπλῶς ἐπὶ τῆς γῆς
 ἔροισμένον πολὺν παραπλησίως τοῖς λίθοις, τίμη δόξομεν
 25 ἔσεσθαι τοῦτον τίμιον ἢ κατάκλειστον οὕτως; ἐπεὶ οὖν τὰ 144
 αὐτὰ πράγματα παρὰ τὰς συνεχεῖς ἢ σπανίους περιπτώ-
 σεις ὅτε μὲν ἐκπληκτικὰ ἢ τίμια, ὅτε δὲ οὐ τοιαῦτα εἶναι
 δοκεῖ, ἐπιλογιζόμεθα ὅτι ὁποῖον μὲν φαίνεται τούτων ἕκα-
 στον μετὰ συνεχοῦς περιπτώσεως ἢ σπανίας ἴσως δυνησό-
 30 μεθα λέγειν, ψιλῶς δὲ ὁποῖον ἔστιν ἕκαστον τῶν ἐκτὸς
 ὑποκειμένων οὐκ ἔσμεν δυνατοὶ φάσκειν. καὶ διὰ τοῦτον
 οὖν τὸν τρόπον περὶ αὐτῶν ἐπέχομεν.
 34 Δέκατός ἐστι τρόπος, ὃς καὶ μάλιστα συνέχει πρὸς τὰ 145

§§ 141—144: cf. Diog. Laert. IX 87, deest apud Philonem.

§§ 145—163: cf. Diog. Laert. IX 83—84 (hic quintus modus) Philo de ebr. 193 sqq. (cf. v. Arnim, Quellenstudien zu Philo v. Al. p. 66).

5 ἐλέγομεν εἶναι T (dicebamus esse): εἶναι λέγομεν G 9
 καὶ om. T 18 καὶ GT: μὲν Gen. Fabr. 19 εἰ om. L 27 δὲ
 om. EAB 1 πρὸς del. Kayser: pertinet ad T

- ἠθικά, ὁ παρὰ τὰς ἀγωγὰς καὶ τὰ ἔθνη καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς μυθικὰς πίστεις καὶ τὰς δογματικὰς ὑπολήψεις. ἀγωγή μὲν οὖν ἐστὶν αἴρεσις βίου ἢ τινος πράγματος περὶ ἓνα ἢ πολλοὺς γινομένη, οἷον περὶ Διογένην ἢ τοὺς 5
- 146 Λάκωνας· νόμος δὲ ἐστὶν ἔγγραφος συνθήκη παρὰ τοῖς πολιτευομένοις, ἣν ὁ παραβαίνων κολάζεται, ἔθος δὲ ἢ συνήθεια (οὐ διαφέρει γάρ) πολλῶν ἀνθρώπων κοινὴ πράγματός τινος παραδοχή, ἣν ὁ παραβὰς οὐ πάντως κολάζεται, οἷον νόμος ἐστὶ τὸ μὴ 10 μοιχεύειν, ἔθος δὲ ἡμῖν τὸ μὴ δημοσίᾳ γυναικὶ μίγνυσθαι.
- 147 μυθικὴ δὲ πίστις ἐστὶ πραγμάτων ἀγενήτων τε καὶ πεπλασμένων παραδοχή, οἷα ἐστὶν ἄλλα τε καὶ τὰ περὶ τοῦ Κρόνου μυθευόμενα· ταῦτα γὰρ πολλοὺς εἰς πίστιν ἄγει. δογματικὴ δὲ ἐστὶν ὑπόληψις παραδοχὴ πράγ- 15 ματος δι' ἀναλογισμοῦ ἢ τινος ἀποδείξεως κρατύνεσθαι δοκοῦσα, οἷον ὅτι ἄτομα ἐστὶ τῶν ὄντων στοιχεῖα
- 148 ἢ ὁμοιομερῆ <ἢ> ἐλάχιστα ἢ τινα ἄλλα. ἀντιτίθεμεν δὲ τούτων ἕκαστον ὅτε μὲν ἑαυτῷ, ὅτε δὲ τῶν ἄλλων ἕκαστῳ. οἷον ἔθος μὲν ἔθει οὕτως· τινὲς τῶν Αἰθιοπῶν στίζουσι τὰ 20 βρέφη, ἡμεῖς δ' οὐ· καὶ Πέρσαι μὲν ἀνθοβαφεῖ ἐσθῆτι καὶ ποδήρει χρῆσθαι νομίζουσιν εὐπρεπὲς εἶναι, ἡμεῖς δὲ ἀπρεπὲς· καὶ οἱ μὲν Ἴνδοι ταῖς γυναιξὶ δημοσίᾳ μίγνυνται, οἱ δὲ
- 149 πλεῖστοι τῶν ἄλλων αἰσχρὸν τοῦτο εἶναι ἠγοῦνται. νόμον δὲ νόμῳ οὕτως ἀντιτίθεμεν· παρὰ μὲν τοῖς Ῥωμαίοις ὁ τῆς 25 πατρῴας ἀποστάς οὐσίας οὐκ ἀποδίδωσι τὰ τοῦ πατρὸς χρεῖα, παρὰ δὲ τοῖς Ῥοδίοις πάντως ἀποδίδωσιν· καὶ ἐν μὲν Ταύροις τῆς Σκυθίας νόμος ἦν τοὺς ξένους τῇ Ἀρτέμιδι καλλιερεῖσθαι, παρὰ δὲ ἡμῖν ἀνθρώπων ἀπειρήται πρὸς
- 150 ἱερῷ φονεύεσθαι. ἀγωγὴν δὲ ἀγωγῆ, ὅταν τὴν Διογένους 30 ἀγωγὴν ἀντιτιθῶμεν τῇ τοῦ Ἀριστίππου ἢ τὴν τῶν Λακῶνων τῇ τῶν Ἰταλῶν. μυθικὴν δὲ πίστιν πίστει μυθικῆ, ὅταν ὅπου μὲν <λέγωμεν> τὸν Δία μυθεύεσθαι πατέρα ἀνδρῶν

7 a concivibus T (συμπολ.?) 8 ἢ T (vel): ἢ G 9 ὁ — 11 δὲ bis EAB 18 ἢ add T (aut) at cf. Doxogr. gr. p. 312, 4 Diels 24 ἄλλων G: Ἑλλήνων T (grecorum) || τοῦτο εἶναι L: εἶναι τοῦτο M: εἶναι EAB 30 τὴν <τοῦ> EAB 31 τοῦ om. M 33 λέγωμεν add. T (dicimus) cf. p. 35, 3. 8.

35 τε θεῶν τε, ὅπου δὲ τὸν Ὀκεανόν, λέγοντες (Ξ 201)

Ὀκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν.

δογματικὰς δὲ ὑπολήψεις ἀλλήλαις ἀντιτίθεμεν, ὅταν λέ- 151
 γωμεν τοὺς μὲν ἐν εἶναι στοιχείῳ ἀποφαίνεσθαι, τοὺς δὲ
 5 ἄπειρα, καὶ τοὺς μὲν θνητὴν τὴν ψυχὴν, τοὺς δὲ ἀθάνα-
 τον, καὶ τοὺς μὲν προνοία θεῶν διοικεῖσθαι τὰ καθ' ἡμᾶς,
 τοὺς δὲ ἀπρονοήτως. τὸ ἔθος δὲ τοῖς ἄλλοις ἀντιτίθεμεν, 152
 οἷον νόμῳ μὲν, ὅταν λέγωμεν παρὰ μὲν Πέρσαις ἔθος
 εἶναι ἀρρενομιξίαις χρῆσθαι, παρὰ δὲ Ῥωμαίοις ἀπαγο-
 10 ρεύεσθαι νόμῳ τοῦτο πράττειν, καὶ παρ' ἡμῶν μὲν τὸ
 μοιχεύειν ἀπειρῆσθαι, παρὰ δὲ Μασσαγέταις <ἐν> ἀδιαφορίας
 ἔθει παραδεδῶσθαι, ὡς Εὐδοξος ὁ Κνίδιος ἱστορεῖ ἐν τῷ
 πρώτῳ τῆς περιόδου (fr. 15 Brandes), καὶ παρ' ἡμῶν μὲν
 ἀπηγορεύεσθαι μηράσι μίγνυσθαι, παρὰ δὲ τοῖς Πέρσαις ἔθος
 15 εἶναι μάλιστα οὕτω γαμεῖν. καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὰς
 ἀδελφὰς γαμοῦσιν, ὃ παρ' ἡμῶν ἀπέριηται νόμῳ. ἀγωγή δὲ 153
 ἔθος ἀντιτίθεται, ὅταν οἱ μὲν πολλοὶ ἄνθρωποι ἀναχωροῦντες
 μίγνύονται ταῖς ἐαυτῶν γυναῖξιν, ὃ δὲ Κράτης τῇ Ἰπ-
 παρχίᾳ δημοσίᾳ· καὶ ὁ μὲν Διογένης ἀπὸ ἐξωμίδος περιήει,
 20 ἡμεῖς δὲ ὡς εἰώθαμεν. μυθικῇ δὲ πίστει, [ὡς] ὅταν λέγω- 154
 σιν οἱ μῦθοι ὅτι ὁ Κρόνος κατήσθιεν αὐτοῦ τὰ τέκνα,
 ἔθους ὄντος ἡμῶν προνοεῖσθαι παίδων· καὶ παρ' ἡμῶν μὲν
 συνήθεια ὡς ἀγαθοὺς καὶ ἀπαθεῖς κακῶν σέβειν τοὺς
 θεοὺς, τιρωσκόμενοι δὲ καὶ φθονοῦντες ἀλλήλοις ὑπὸ
 25 τῶν ποιητῶν εἰσάγονται. δογματικῇ δὲ ὑπολήψει, ὅταν 155
 ἡμῶν μὲν ἔθος ἢ παρὰ θεῶν αἰτεῖν τὰ ἀγαθὰ, ὃ δὲ
 Ἐπίκουρος λέγῃ μὴ ἐπιστρέφεσθαι ἡμῶν τὸ θεῖον,
 καὶ ὅταν ὁ μὲν Ἀρίστιππος ἀδιάφορον ἡγήται
 τὸ γυναικεῖαν ἀμφιέννυσθαι στολήν, ἡμεῖς
 30 δὲ αἰσχρὸν τοῦτο ἡγώμεθα εἶναι. ἀγωγήν δὲ ἀντι- 156

3 δὲ om. L 11 μασσαγέταις LM || ἐν addidi coll. p. 33, 19
 13 μὲν om. EAB 16 γαμεῖν T (in uxores ducere) 18 ἰππαρχία G: Praxarchidi T 19 ἀπὸ ἐξωμίδος GT (ob exomide) in-
 usitatum, at fersitan rectum: ἀπο<δὺς τῆς> ἐξωμίδος conieci coll.
 Aristoph. Thesmoph. 656: ἀπεξωμίδος vel ἀπλη ἐξωμίδι Pas-
 quali 20 ὡς om. T (quando) 23 consuetudo est T || ἀπειθεῖς
 EAB 27 λέγῃ Bekk.: λέγει GT (dicit) 28 ἡγήται L: ἡγεῖται
 MEABT (putat) 30 ἡγώμεθα MEAB: ἡγούμεθα LT (arbitramur)

τίθεμεν νόμῳ μὲν, ὅταν νόμου ὄντος μὴ ἐξεῖναι τύ-
πτειν ἄνδρα ἐλεύθερον καὶ εὐγενῆ οἱ παγκρατιασται
τύπτωσιν ἀλλήλους διὰ τὴν ἀγωγὴν τοῦ κατ' αὐτοὺς
βίου, καὶ ὅταν ἀπειρημένου τοῦ ἀνδροφονεῖν οἱ μονομάχαι 36
157 ἀναιρῶσιν ἀλλήλους διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. μυθικὴν δὲ
πίστιν ἀγωγῇ ἀντιτίθεμεν, ἐπειδὴν λέγωμεν ὅτι οἱ μὲν μῦθοι
παρὰ τῇ Ὀμφάλῃ τὸν Ἡρακλέα λέγουσιν (ξ 423)

εἰριά τε ξαίνειν καὶ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι 5

καὶ ταῦτα ποιῆσαι ἄπερ οὐδ' ἂν μετρίως προηρημένος
ἐποίησεν ἄν τις, ἡ δὲ ἀγωγή τοῦ βίου τοῦ Ἡρακλέους ἦν
158 γενναία. δογματικῇ δὲ ὑπολήψει, ὅταν οἱ μὲν ἀθληταὶ ὡς
ἀγαθοῦ <τινος> τῆς δόξης ἀντιποιοῦμενοι ἐπίπονον ἀγωγὴν
βίου δι' αὐτὴν ἐπαναιρῶνται, πολλοὶ δὲ τῶν φιλοσόφων φαῦ- 10
159 λον εἶναι τὴν δόξαν δογματίζουσιν. τὸν δὲ νόμον ἀντιτίθεμεν
μυθικῇ μὲν πίστει, ὅταν οἱ μὲν ποιηταὶ εἰσάγωσι τοὺς θεοὺς
καὶ μοιχεύοντας καὶ ἀρενομιξίαις χρωμένους, νόμος δὲ παρ'
160 ἡμῖν κωλύη ταῦτα πράττειν, δογματικῇ δὲ ὑπολήψει, ὅταν
οἱ μὲν περὶ Χρῦσιππον (III 745 Arn.) ἀδιάφορον 15
εἶναι λέγωσι τὸ μητράσιν ἢ ἀδελφαῖς μίγνυσθαι,
161 ὁ δὲ νόμος ταῦτα κωλύη. μυθικὴν δὲ πίστιν δογματικῇ ὑπο-
λήψει ἀντιτίθεμεν, ὅταν οἱ μὲν ποιηταὶ λέγωσι τὸν Δία κατελ-
θόντα θνηταῖς γυναιξὶ μίγνυσθαι, παρὰ δὲ τοῖς δογματικοῖς
162 ἀδύνατον τοῦτο εἶναι νομιζῆται, καὶ ὁ μὲν ποιητῆς λέγη, 20
ὅτι Ζεὺς διὰ τὸ πένθος τὸ ἐπὶ Σαρπηδόνι αἵματοέσσας ψεκά-
δας κατέχευεν ἕραζε (II 459), δόγμα μέντοι φιλοσόφων <ἦ>
ἀπαθὲς εἶναι τὸ θεῖον, καὶ ὅταν (<....>) τὸν τῶν ἵπποκενταύρων
μῦθον ἀναιρῶσιν, ἀνυπαρξίας παράδειγμα τὸν ἵπποκέν-
163 ταυρον ἡμῖν φέροντες. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἐνῆν καθ' 25
ἐκάστην τῶν προειρημένων ἀντιθέσεων λαμβάνειν παρα-

31 <εἶναι> νόμῳ EAB || ὅταν Bekk.: οὕτως GT (sic) ||
νόμου <μὲν> ὄντος T (lege quidem existente) 33 τύπτωσιν Bekk.:
τύπτουσιν G 2 ἐαυτῶν EAB 6 ζῆν post μετρ. add. dubit.
Bekk. || προηρημένος L: προειρημένος M: προειρημένως EAB:
moderate discretus T 9 τινος add. T (tamquam bonum ali-
quid) 11 φανήναι M: pravam rem T 14 et 17 κωλύη Bekk.:
κωλύει GT (prohibet) 17 μυθικὴν δογματικῇ δὲ πίστιν ὑπο-
λήψει EAB 21 λέγη Bekk.: λέγει GT (dicit) 22 ἦ add. T
(est) 23 lacunam post ὅταν statui || τὸν EAB: τὸ M: om. L

36

δείγματα· ὡς ἐν συντόμῳ δὲ λόγῳ ταῦτα ἀρκέσει. πλὴν
 τοςαύτης ἀνωμαλίας πραγμάτων καὶ διὰ τούτου τοῦ τρό-
 30 που δεικνυμένης, ὁποῖον μὲν ἔστι τὸ ὑποκείμενον κατὰ
 τήν φύσιν οὐκ ἔξομεν λέγειν, ὁποῖον δὲ φαίνεται πρὸς
 37 τὴνδε τὴν ἀγωγὴν ἢ πρὸς τόνδε τὸν νόμον ἢ πρὸς τόδε
 τῆς φύσεως τῶν ἐκτὸς ὑποκειμένων πραγμάτων ἐπέχειν ἡμᾶς
 ἀνάγκη. οὕτω μὲν οὖν διὰ τῶν δέκα τρόπων καταλήγομεν
 εἰς τὴν ἐποχὴν.

ιε' περὶ τῶν πέντε τρόπων.

5 οἱ δὲ νεώτεροι σκεπτικοὶ παραδιδοῦσι τρόπους τῆς 164
 ἐποχῆς πέντε τούσδε, πρῶτον τὸν ἀπὸ τῆς διαφωνίας,
 δεύτερον τὸν εἰς ἄπειρον ἐκβάλλοντα, τρίτον τὸν ἀπὸ τοῦ
 πρὸς τι, τέταρτον τὸν ὑποθετικόν, πέμπτον τὸν διάλλη-
 λον. καὶ ὁ μὲν ἀπὸ τῆς διαφωνίας ἐστὶ καθ' ὃν περὶ τοῦ 165
 10 προτεθέντος πράγματος ἀνεπίκριτον στάσιν παρὰ τε τῷ
 βίῳ καὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις εὐρίσκουμεν γεγεννημένην,
 δι' ἣν οὐ δυνάμενοι αἰρεῖσθαι τι ἢ ἀποδοκιμάζειν κατα-
 λήγομεν εἰς ἐποχὴν. ὁ δὲ ἀπὸ τῆς εἰς ἄπειρον ἐκπτώσεως 166
 15 πράγματος πίστεως ἐτέρας χρήζειν λέγομεν, κακείνο ἄλλης,
 καὶ μέχρις ἀπείρου, ὡς μὴ ἔχόντων ἡμῶν πόθεν ἀρξό-
 μεθα τῆς κατασκευῆς τὴν ἐποχὴν ἀκολουθεῖν. ὁ δὲ ἀπὸ 167
 τοῦ πρὸς τι, καθὼς προειρήκαμεν, ἐν ᾧ πρὸς μὲν τὸ κρι-
 20 τικόν καὶ τὰ συνθεωρούμενα τοῖον ἢ τοῖον φαίνεται τὸ ὑπο-
 κείμενον, ὁποῖον δὲ ἔστι πρὸς τὴν φύσιν ἐπέχομεν. ὁ δὲ 168
 25 ἔξ ὑποθέσεως ἔστιν ὅταν εἰς ἄπειρον ἐκβαλλόμενοι οἱ
 δογματικοὶ ἀπὸ τινος ἀρξῶνται ὃ οὐ κατασκευάζουσιν ἀλλ'
 ἀπλῶς καὶ ἀναποδείκτως κατὰ συγχώρησιν λαμβάνειν ἀξιού-
 σιν. ὁ δὲ διάλληλος τρόπος συνίσταται, ὅταν τὸ ὀφειλόν 169
 τοῦ ζητουμένου πράγματος εἶναι βεβαιωτικόν χρειαν ἔχη

164—177: cf. Diog. Laert. IX 88—89 (οἱ περὶ Ἀργίππαν).

3 οὖν EAB: om. LM: sic igitur T 7 τοῦ LEAB: τῶν M:
 ἀπὸ τοῦ om. T (qui est ad aliquid) 8 τὸν post τέταρτον om.
 EAB 18 κρινον MEABT (id quod iudicat): κρινεῖν L

τῆς ἐκ τοῦ ζητουμένου πίστεως· ἔνθα μηδέτερον δυνάμε-
 νοι λαβεῖν πρὸς κατασκευὴν θατέρου, περὶ ἀμφοτέρων
 ἐπέχομεν. ὅτι δὲ πᾶν τὸ ζητούμενον εἰς τούτους ἀνάγειν
 τοὺς τρόπους ἐνδέχεται, διὰ βραχέων ὑποδείξομεν οὕτως.
 170 τὸ προτεθὲν ἤτοι αἰσθητόν ἐστιν ἢ νοητόν, ὁποῖον δ' ἂν 30
 ἦ, διαπεφώνηται· οἱ μὲν γὰρ τὰ αἰσθητὰ μόνα φασὶν
 εἶναι ἀληθῆ, οἱ δὲ μόνα τὰ νοητά, οἱ δὲ τινα μὲν αἰ-
 σθητὰ, τινα δὲ νοητά. πότερον οὖν ἐπικριτὴν εἶναι φή-
 σουσι τὴν διαφωνίαν ἢ ἀνεπίκριτον; εἰ μὲν ἀνεπίκριτον, 38
 λέγομεν ὅτι δεῖ ἐπέχειν· περὶ γὰρ τῶν ἀνεπικρίτως διαφω-
 νουμένων οὐχ οἷόν τε ἐστὶν ἀποφαίνεσθαι. εἰ δὲ ἐπικρι-
 171 τὴν, πόθεν ἐπικριθῆσεται πυνθανόμεθα. οἷον τὸ αἰσθη-
 τόν (ἐπὶ τούτου γὰρ προτέρου στήσομεν τὸν λόγον) πότερον 5
 ὑπὸ αἰσθητοῦ ἢ ὑπὸ νοητοῦ; εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ αἰσθητοῦ,
 ἐπεὶ περὶ τῶν αἰσθητῶν ζητοῦμεν, καὶ ἐκεῖνο ἄλλου δεή-
 σεται πρὸς πίστιν. εἰ δὲ κακεῖνο αἰσθητὸν ἔσται, πάλιν
 καὶ αὐτὸ ἄλλου δεήσεται τοῦ πιστώσαντος, καὶ τοῦτο μέ-
 172 χρις ἀπείρου. εἰ δὲ ὑπὸ νοητοῦ ἐπικρίνεσθαι δεήσει τὸ 10
 αἰσθητόν, ἐπεὶ καὶ τὰ νοητὰ διαπεφώνηται, δεήσεται καὶ
 τοῦτο νοητὸν ὃν κρίσεως τε καὶ πίστεως. πόθεν οὖν πι-
 στωθῆσεται; εἰ μὲν ὑπὸ νοητοῦ, εἰς ἀπειρον ἐκπεσεῖται
 ὁμοίως· εἰ δ' ὑπὸ αἰσθητοῦ, ἐπεὶ πρὸς μὲν τὴν πίστιν
 τοῦ αἰσθητοῦ παρελήφθη νοητόν, πρὸς δὲ τὴν τοῦ νοητοῦ 15
 173 πίστιν αἰσθητόν, ὁ διάλληλος εἰσάγεται τρόπος. εἰ δὲ
 ταῦτα φεύγων ὁ προσδιαλεγόμενος ἡμῶν κατὰ συγχώρησιν
 καὶ ἀναποδείκτως ἀξιόσπει λαμβάνειν τι πρὸς ἀπόδειξιν
 τῶν ἐξῆς, ὁ ὑποθετικὸς εἰσαχθήσεται τρόπος, ἄπορος ὑπάρχων.
 εἰ μὲν γὰρ ὁ ὑποτιθέμενος πιστός ἐστιν, ἡμεῖς ἀεὶ τὸ 20
 ἀντικείμενον ὑποτιθέμενοι οὐκ ἐσόμεθα ἀπιστότεροι. καὶ
 εἰ μὲν ἀληθές τι ὑποτίθεται ὁ ὑποτιθέμενος, ὑποπτον
 αὐτὸ ποιεῖ, καθ' ὑπόθεσιν αὐτὸ λαμβάνων ἀλλὰ μὴ μετὰ

26 τοῖς L || τοῦ om. EAB 32 οἱ δὲ τινα — 33 νοητά
 om. ABT 2 λέγομεν scripsi: ἔχομεν GT (*habemus*) 5 στήσο-
 μεν T (*constituemus*): στήσωμεν G 7 προσδεήσεται M 9 τοῦτο
 om. T 12 ὃν ML: οὖν EAB: om. T 13 *si enim* T 16 ὁ δὲ
 ἄλληλος L 19 εἰσαχθήσεται T (*introducetur*): εἰς ἀπόδειξιν G ||
et modus T 20 *erit* T

38

κατασκευῆς· εἰ δὲ ψεῦδος, σαθρὰ ἔσται ἡ ὑποβάθρα τῶν
 25 κατασκευαζομένων. καὶ εἰ μὲν ἀνύει τι τὸ ὑποτίθεσθαι 174
 πρὸς πίστιν, αὐτὸ τὸ ζητούμενον ὑποτιθέσθω, καὶ μὴ
 ἕτερόν τι δι' οὗ δὴ κατασκευάσει τὸ πρᾶγμα περὶ οὗ ὁ
 λόγος· εἰ δὲ ἄτοπόν ἐστὶ τὸ ὑποτίθεσθαι τὸ ζητούμενον,
 ἄτοπον ἔσται καὶ τὸ ὑποτίθεσθαι τὸ ἐπαναβεβηκός. ὅτι 175
 30 δὲ καὶ πρὸς τι ἐστὶ πάντα τὰ αἰσθητά, δῆλον· ἔστι γὰρ
 πρὸς τοὺς αἰσθανομένους. φανερόν οὖν ὅτι ὅπερ ἂν ἡμῖν
 προτεθῆ ἡ πρᾶγμα αἰσθητόν, εἰς τοὺς πέντε τρόπους ἀ-
 νάγειν τοῦτο εὐμαρές ἐστίν. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τοῦ νοητοῦ
 39 ἐπιλογιζόμεθα. εἰ μὲν γὰρ ἀνεπικρίτως διαπεφωνῆσθαι
 λέγοιτο, δοθήσεται ἡμῖν τὸ δεῖν ἐπέχειν περὶ αὐτοῦ. εἰ δὲ 176
 ἐπικριθήσεται ἡ διαφωνία, εἰ μὲν διὰ νοητοῦ, εἰς ἄπειρον
 ἐκβαλοῦμεν, εἰ δὲ ὑπὸ αἰσθητοῦ, εἰς τὸν διάλληλον· τὸ
 5 γὰρ αἰσθητὸν πάλιν διαφωνούμενον, καὶ μὴ δυνάμενον
 δι' αὐτοῦ ἐπικρίνεσθαι διὰ τὴν εἰς ἄπειρον ἐκπτωσιν, τοῦ
 νοητοῦ δεήσεται ὡσπερ καὶ τὸ νοητὸν τοῦ αἰσθητοῦ. διὰ 177
 ταῦτα δὲ ὁ ἐξ ὑποθέσεως λαμβάνων τι πάλιν ἄτοπος ἔσται.
 ἀλλὰ καὶ πρὸς τί ἐστὶ τὰ νοητά· πρὸς γὰρ τὸν νοῦν νοητά
 10 λέγεται, καὶ εἰ ἦν τῇ φύσει τοιοῦτον ὁποῖον λέγεται, οὐκ
 ἂν διεφωνήθη. ἀνήχθη οὖν καὶ τὸ νοητὸν εἰς τοὺς πέντε
 τρόπους, διόπερ ἀνάγκη περὶ τοῦ προτεθέντος πράγματος
 πάντως ἡμᾶς ἐπέχειν.

Τοιοῦτοι μὲν καὶ οἱ παρὰ τοῖς νεωτέροις παραδιδο-
 15 μενοι πέντε τρόποι· οὓς ἐκτίθενται οὐκ ἐκβάλλοντες τοὺς
 δέκα τρόπους, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ποικιλώτερον καὶ διὰ τούτων
 σὺν ἐκείνοις ἐλέγχειν τὴν τῶν δογματικῶν προπέτειαν.

ἰς τίνες οἱ δύο τρόποι.

Παραδιδόασι δὲ καὶ δύο τρόπους ἐποχῆς ἐτέρους· ἐπεὶ 178
 γὰρ πᾶν τὸ καταλαμβανόμενον ἦτοι ἐξ ἑαυτοῦ καταλαμ-

25 κατασκευασμένων EB: κατεσκευασμένων A 28 sermo
 erit T 29 ἔσται καὶ om. T 4 ὑπὸ ML: ἀπὸ EAB S ὁ
 ἐξ ὑπ. scripsi coll. T (qui ex supponere aliquid): ἐξ ὑπ. ὁ G
 9 νοῦν νοητά T (ad intellectum enim intelligibilia): νοῦντα G
 cf. p. 38, 30sq. 13 ἐπέχειν Salmasius post Stephanum: ἐπελ-
 θεῖν G: ἐπεξελθεῖν T (pertransire) 14 παρὰ Gen.: περὶ G:
 α T 16 καὶ om. EAB || τούτων T (per hos): τοῦτο G

βάνεσθαι δοκεῖ ἢ ἐξ ἑτέρου, <ὑπομιμνήσκοντες ὅτι οὔτε ἐξ 20
 ἑαυτοῦ τι οὔτε ἐξ ἑτέρου> καταλαμβάνεται, τὴν περὶ πάν- 20^a
 των ἀπορίαν εἰσάγειν δοκοῦσιν. καὶ ὅτι μὲν οὐδὲν ἐξ
 ἑαυτοῦ καταλαμβάνεται, φασί, δῆλον ἐκ τῆς γεγενημένης
 παρὰ τοῖς φυσικοῖς περὶ τε τῶν αἰσθητῶν καὶ τῶν νοη-
 τῶν ἀπάντων οἶμαι διαφωνίας, ἢ δὴ ἀνεπίκριτός ἐστι
 μὴ δυναμένων ἡμῶν μήτε αἰσθητῶ μήτε νοητῶ κριτηρίῳ 25
 179 χρῆσθαι διὰ τὸ πᾶν, ὅπερ ἂν λάβωμεν διαπεφωνημένον,
 εἶναι ἄπιστον, διὰ δὲ τοῦτο οὐδ' ἐξ ἑτέρου τι καταλαμ-
 βάνεσθαι συγχωροῦσιν. εἰ μὲν γὰρ τὸ ἐξ οὔ τι κατα-
 λαμβάνεται ἀεὶ ἐξ ἑτέρου καταλαμβάνεσθαι δεήσει, εἰς τὸν
 διάλληλον ἢ τὸν ἄπειρον ἐμβάλλουσι τρόπον. εἰ δὲ βού- 30
 λοιτό τις λαβεῖν ὡς ἐξ ἑαυτοῦ καταλαμβανόμενόν τι ἐξ οὔ
 καταλαμβάνεται ἕτερον, ἀντιπίπτει τὸ μηδὲν ἐξ ἑαυτοῦ κατα- 40
 λαμβάνεσθαι διὰ τὰ προειρημένα. τὸ δὲ μαχόμενον πῶς ἂν
 δύναιτο καταληφθῆναι <ἢ> ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ ἀφ' ἑτέρου, ἀπο-
 ροῦμεν, τοῦ κριτηρίου τῆς ἀληθείας ἢ τῆς καταλήψεως μὴ
 φαινομένου, σημείων δὲ καὶ δίχα ἀποδείξεως διατροπομένων, 5
 καθάπερ ἐν τοῖς ἐξῆς εἰσόμεθα. τοσαῦτα μὲν οὖν καὶ περὶ
 τῶν τρόπων τῆς ἐποχῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκέσει λελέχθαι.

ἰς' τίνες τρόποι τῆς τῶν αἰτιολογικῶν
 ἀνατροπῆς.

180 Ὅσπερ δὲ τοὺς τρόπους <τῆς> ἐποχῆς παραδίδομεν, οὔτω
 καὶ τρόπους ἐκτίθενται τινες, καθ' οὓς ἐν ταῖς κατὰ μέρος
 αἰτιολογίαις διαποροῦντες ἐφιστῶμεν τοὺς δογματικούς διὰ 10

§ 180 sqq.: cf. Phot. Bibl. 212 (p. 170b 17—22 Bekk.).

20 suppl. e T *ex alio rememorantes quia neque ex se ipso
 quid neque ex alio* cf. p. 80, 15 23 αἰσθητικῶν EAB
 26/27 διαπεφ. εἶναι ἄπιστον T (*quod omne dissonans
 incredibile est*): ἄπιστον εἶναι διαπεφ. G 29 καταλαμβάνεται L
 1 καταλαμβάνεται T (*ex quo apprehenditur aliud*): τι κατα-
 λαμβάνειν G (sed M καταλαμβάνε^{εἶναι}) || αὐτοῦ EAB 3 ἢ add.
 T (*vel ex se ipso vel*) 3/4 *et dubitamus* T 5 δίχα LEAB:
 δι' M: om. T (καὶ ἀποδείξεως?) 8 τοὺς om. M || τῆς add.
 Bekk. 10 *invenimus* T

40

τὸ μάλιστα ἐπὶ ταύταις αὐτοὺς μέγα φρονεῖν. καὶ δὴ Αἰνη-
 σίδημος ὀκτὼ τρόπους παραδίδωσι καθ' οὓς οἶεται πᾶσαν
 δογματικὴν αἰτιολογίαν ὡς μοχθηρὰν ἐλέγχων ἀποφήνασθαι,
 ὧν πρῶτον μὲν εἶναί φησι καθ' ὃν [τρόπον] τὸ τῆς αἰτιο- 181
 15 λογίας γένος ἐν ἀφανέσιν ἀναστρεφόμενον οὐχ ὁμολογουμέ-
 νην ἔχει τὴν ἐκ τῶν φαινομένων ἐπιμαρτύρησιν· δεύτερον
 δὲ καθ' ὃν πολλάκις εὐεπιφορίας οὐσης δαφιλοῦς ὥστε
 πολυτρόπως αἰτιολογησάτω τὸ ζητούμενον, καθ' ἓνα μόνον
 τρόπον τοῦτό τινες αἰτιολογοῦσιν· τρίτον καθ' ὃν τῶν τε- 182
 20 ταγμένως γινομένων αἰτίας ἀποδιδόασιν οὐδεμίαν τάξιν
 ἐπιφαινούσας· τέταρτον καθ' ὃν τὰ φαινόμενα λαβόντες
 ὡς γίνεται, καὶ τὰ μὴ φαινόμενα νομίζουσιν ὡς γίνεται
 κατειληφέναι, τάχα μὲν ὁμοίως τοῖς φαινομένοις τῶν ἀφα-
 νῶν ἐπιτελουμένων, τάχα δ' οὐχ ὁμοίως ἀλλ' ἰδιαζόντως·
 25 πέμπτον καθ' ὃν πάντες ὡς ἔπος εἰπεῖν κατὰ τὰς ἰδίας 183
 τῶν στοιχείων ὑποθέσεις ἀλλ' οὐ κατὰ τινὰς κοινὰς καὶ
 ὁμολογουμένας ἐφόδους αἰτιολογοῦσιν· ἕκτον καθ' ὃν πολ-
 λάκις τὰ μὲν φωρατὰ ταῖς ἰδίαις ὑποθέσεσι παραλαμβά-
 νουσιν, τὰ δὲ ἀντιπίπτοντα καὶ τὴν ἴσην ἔχοντα πιθανότητα
 30 παραπέμπουσιν· ἕβδομον καθ' ὃν πολλάκις ἀποδιδόασιν 184
 αἰτίας οὐ μόνον τοῖς φαινομένοις ἀλλὰ καὶ ταῖς ἰδίαις
 ὑποθέσεσι μαχομένας· ὄγδοον καθ' ὃν πολλάκις ὄντων
 41 ἀπόρων ὁμοίως τῶν τε φαίνεσθαι δοκούντων καὶ τῶν ἐπι-
 ζητουμένων, ἐκ τῶν ὁμοίως ἀπόρων περὶ τῶν ὁμοίως ἀπό-
 ρων ποιοῦνται τὰς διδασκαλίας. οὐκ ἀδύνατον δὲ φησι 185
 καὶ κατὰ τινὰς ἐπιμύκτους τρόπους, ἠρημένους ἐκ τῶν
 5 προειρημένων, διαπίπτειν ἐνίοις ἐν ταῖς αἰτιολογίαις. τάχα
 δ' ἂν καὶ οἱ πέντε τρόποι τῆς ἐποχῆς ἀπαρκοῖεν πρὸς τὰς
 αἰτιολογίας. ἤτοι γὰρ σύμφωνον πάσαις ταῖς κατὰ φιλο-
 σοφίαν αἰρέσεσι καὶ τῇ σκέψει καὶ τοῖς φαινομένοις αἰτίαν
 ἐρεῖ τις ἢ οὐ. καὶ σύμφωνον μὲν ἴσως οὐκ ἐνδέχεται· τὰ
 10 τε γὰρ φαινόμενα καὶ τὰ ἄδηλα πάντα διαπεφώνηται. εἰ 186
 δὲ διάφωνον, ἀπαιτηθήσεται καὶ ταύτης τὴν αἰτίαν, καὶ

11/12 Αἰνησίδημος Fabr.: ὀνησίδημος G: onisidimus T
 14 τρόπον om. T (iam del. Kayser) 22 νομίζηται EAB 28
 convenientia T 6 ἀπαρκοῖεν Kayser: ἀπαρκοῦσι GT (suffi-
 ciunt) 11 διάφωνον Bekk.: διαφωνεῖ G

φαινομένην μὲν φαινομένης ἢ ἄδηλον ἀδήλου λαμβάνων εἰς ἄπειρον ἐκπεσεῖται, ἐναλλάξ δὲ αἰτιολογῶν εἰς τὸν διάλληλον. ἰσάμενος δὲ που, ἢ ὅσον ἐπὶ τοῖς εἰρημένους λέξει τὴν αἰτίαν συνεστάναι, καὶ εἰσάγει τὸ πρὸς τι, ἀναιρῶν 15 τὸ πρὸς τὴν φύσιν, ἢ ἐξ ὑποθέσεως τι λαμβάνων ἐπισηθίσηται. ἔστιν οὖν καὶ διὰ τούτων ἐλέγχειν ἴσως τὴν τῶν δογματικῶν ἐν ταῖς αἰτιολογίαις προπέτειαν.

ιη' περὶ τῶν σκεπτικῶν φωνῶν.

- 187 Ἐπεὶ δὲ ἐκάστῳ χρώμενοι τούτων τε καὶ τῶν τῆς ἐποχῆς τρόπων ἐπιφθεγγόμεθα φωνάς τινας τῆς σκεπτικῆς 20 διαθέσεως καὶ τοῦ περὶ ἡμᾶς πάθους μηνυτικῆς, οἷον λέγοντες 'οὐ μᾶλλον'· 'οὐδὲν ὀριστεῖον' καὶ ἄλλας τινάς, ἀκόλουθον ἂν εἶη καὶ περὶ τούτων ἐξῆς διαλαβεῖν. ἀρξώμεθα δὲ ἀπὸ τῆς 'οὐ μᾶλλον.'

ιβ' περὶ τῆς 'οὐ μᾶλλον' φωνῆς.

- 188 Ταύτην τοίνυν ὅτε μὲν ὡς ἔφην προφερόμεθα, ὅτε 25 δὲ οὕτως 'οὐδὲν μᾶλλον'· οὐ γὰρ ὡς τινες ὑπολαμβάνουσι, τὴν μὲν 'οὐ μᾶλλον' ἐν ταῖς εἰδικαῖς ζητήσεσι παραλαμβάνομεν, τὴν δὲ 'οὐδὲν μᾶλλον' ἐν ταῖς γενικαῖς, ἀλλ' ἀδιαφόρως τὴν τε 'οὐ μᾶλλον' καὶ τὴν 'οὐδὲν μᾶλλον' προφερόμεθα, καὶ νῦν ὡς περὶ μιᾶς διαλεξό- 30 μεθα. ἔστι μὲν οὖν αὕτη ἡ φωνὴ ἐλλιπής. ὡς γὰρ ὅταν λέγωμεν 'διπλῆ', δυνάμει φαμὲν 'ἐστία διπλῆ', καὶ ὅταν λέγωμεν 'πλατεῖα', δυνάμει λέγομεν 'πλατεῖα ὁδός', οὕτως ὅταν 42 εἴπωμεν 'οὐ μᾶλλον,' δυνάμει φαμὲν 'οὐ μᾶλλον τότε ἢ
- 189 τότε, ἄνω κάτω.' τινὲς μέντοι τῶν σκεπτικῶν παραλαμβάνουσιν ἀντὶ πύσματος τὸ 'οὐ' (<ἀντὶ>) τοῦ τί μᾶλλον τότε ἢ τότε, τὸ

12 et 16 λαμβάνειν EAB 15 εἰσάξει Kayser 19 τούτων τε om. EAB || τῶν om. M 20 <τινες> φωνάς τινας EAB 24 δὲ om. L 32 διπλῆ δυνάμει L: δυνάμει διπλῆ EAB: *duplicem potentiam* T || δυνάμει φαμὲν om. M || ἐστία G: *domum* T (fort. οἰκία cf. Lys. I 9): ἐσθῆς Fabr.: ἀπερίστικτος vel ἄστικτος Pappenheim 1 πλατεῖα et πλατεῖα ὁδός Diels: πλατεῖαν et πλατεῖαν ὁδόν GT (*latam et viam latam*) 4 τὸ οὐ Paris. Suppl. 133: τοῦ οὐ G: *pro inter-*

42

5 τί παραλαμβάνοντες νῦν ἀντὶ αἰτίας), ἴν' ἧ τὸ λεγόμενον
 'διὰ τί μᾶλλον τόδε ἢ τόδε;' σύνηθες δέ ἐστι καὶ πύσμασιν
 ἀντὶ ἀξιωμαίων χρησθαι, οἶον (Eur. Herc. fr. 1)

τίς τὸν Διὸς σύλλεκτρον οὐκ οἶδε βροτῶν;

καὶ ἀξιωμασίῳ ἀντὶ πυσμάτων, οἶον 'ζητῶ ποῦ οἰκεῖ Δίων'
 10 καὶ 'πυνθάνομαι τίνος ἔνεκα χρῆ θαναμάζειν ἄνδρα ποιη-
 τήν.' ἀλλὰ καὶ τὸ τί ἀντὶ τοῦ διὰ <τί> παραλαμβάνεται
 παρὰ Μεγάνδρου: (fr. 900 Kock.)

τί γὰρ ἐγὼ κατελειπόμην;

δηλοῖ δὲ τὸ 'οὐ μᾶλλον τόδε ἢ τόδε' καὶ πάθος ἡμέτερον, καθ' 109
 15 ὃ διὰ τὴν ἰσοσθένειαν τῶν ἀντικειμένων πραγμάτων εἰς ἀρρε-
 ψίαν καταλήγομεν, ἰσοσθένειαν μὲν λεγόντων ἡμῶν τὴν <ἰσό-
 τητα τὴν> κατὰ τὸ φαινόμενον ἡμῖν πιθανόν, ἀντικείμενα δὲ
 κοινῶς τὰ μαχόμενα, ἀρρεψίαν δὲ τὴν πρὸς μηδέτερον συγκατά-
 θεσιν. ἢ γοῦν 'οὐδὲν μᾶλλον' φωνὴ καὶ ἐμφαίνῃ χαρακτηριστῆρα 191
 20 συγκαταθέσεως ἢ ἀρνήσεως, ἡμεῖς οὐχ οὕτως αὐτῇ χρώ-
 μεθα, ἀλλ' ἀδιαφόρως αὐτὴν παραλαμβάνομεν καὶ κατα-
 χρηστικῶς, ἦτοι ἀντὶ πύσματος ἢ ἀντὶ τοῦ λέγειν 'ἀγνοῶ
 τίνι μὲν τούτων χρῆ συγκατατίθεσθαι, τίνι δὲ μὴ' [συγ-
 κατατίθεσθαι]. πρόκειται <γὰρ> ἡμῖν δηλῶσαι τὸ φαινόμε-
 25 νον ἡμῖν· κατὰ δὲ τὴν φωνὴν δι' ἧς αὐτὸ δηλοῦμεν ἀδιαφο-
 ροῦμεν. κἀκεῖνο δὲ χρῆ γινώσκειν, ὅτι προφερόμεθα τὴν
 'οὐδὲν μᾶλλον' φωνὴν οὐ διαβεβαιούμενοι περὶ τοῦ πάν-
 τως ὑπάρχειν αὐτὴν ἀληθῆ καὶ βεβαίαν, ἀλλὰ κατὰ τὸ
 φαινόμενον ἡμῖν καὶ περὶ αὐτῆς λέγοντες.

rogatione et non pro quid hoc quam hoc T || <ἀντὶ> τοῦ
 ego: τὸ G || locus non integer: ἀντὶ ἀξιωματός τοῦ 'οὐ
 μᾶλλον' πύσμα τὸ 'τί μᾶλλον', οἶον τί μᾶλλον τόδε ἢ τόδε
 Bekk.: ἀντὶ τοῦ 'διὰ τί' πύσματος τὸ 'τί μᾶλλον τόδε ἢ
 τόδε' Kayser 7 ἀντὶ om. EAB 11 τί add. T (propter quid)
 16 ἰσοσθένειαν Pappenheim: ἰσότητα GT 16/17 ἰσότητα τὴν
 add. Pappenh. 17 πιθανόν <καὶ ἀπιθανόν ἰσότητα> E. Weber
 19 γοῦν Gen.: οἶν LEAB: om. M: igitur T || ἐμφαίνῃ MET
 (licet ostendat): ἐμφαίνει LAB 23/24 συγκ. om. T 24 γὰρ
 add T. (propositum est enim nobis) 29 fort. περὶ ταύτης?

κ' περὶ ἀφασίας.

- 192 Περὶ δὲ τῆς ἀφασίας λέγομεν τάδε. φάσις καλεῖται δι- 30
 χῶς, κοινῶς καὶ ἰδίως, κοινῶς μὲν ἢ δηλοῦσα θέσιν
 ἢ ἄρσιν φωνή, οἷον 'ἡμέρα ἔστιν, οὐχ ἡμέρα ἔστιν,' 43
 ἰδίως δὲ ἢ δηλοῦσα θέσιν μόνου, καθ' ὃ ση-
 μαινόμενον τὰ ἀποφατικὰ οὐ καλοῦσι φάσεις. ἢ
 οὖν ἀφασία ἀπόστασις ἐστὶ τῆς κοινῶς λεγομένης φάσεως,
 ἣ ὑποτάσσεσθαι λέγομεν τὴν τε κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφα- 5
 σιν, ὡς εἶναι ἀφασίαν πάθος ἡμέτερον δι' ὃ οὔτε τιθέναι τι
 193 οὔτε ἀναιρεῖν φαμεν. ὅθεν δῆλόν ἐστιν, ὅτι καὶ τὴν ἀφασίαν
 παραλαμβάνομεν οὐχ ὡς πρὸς τὴν φύσιν τοιούτων ὄντων
 τῶν πραγμάτων ὥστε πάντως ἀφασίαν κινεῖν, ἀλλὰ δηλοῦντες
 ὅτι ἡμεῖς νῦν, ὅτε προφερόμεθα αὐτήν, ἐπὶ τῶνδε τῶν ζη- 10
 τουμένων τοῦτο πεπόνθαμεν. κάκεινο χρῆ μνημονεύειν, ὅτι
 μηδὲν τιθέναι μηδὲ ἀναιρεῖν φαμεν τῶν κατὰ τὸ ἄδηλον
 δογματικῶς λεγομένων· τοῖς γὰρ κινουῦσιν ἡμᾶς παθητικῶς
 καὶ ἀναγκαστικῶς ἄρουσιν εἰς συγκατάθεσιν εἴκομεν.

κα' περὶ τοῦ 'τάχα'· καὶ τοῦ 'ἔξεστι'· καὶ τοῦ
 'ἐνδέχεται'.

- 194 Τὸ δὲ 'τάχα' καὶ 'οὐ τάχα' καὶ 'ἔξεστι' καὶ 'οὐκ 15
 ἔξεστι' καὶ 'ἐνδέχεται' καὶ 'οὐκ ἐνδέχεται' παραλαμβάνο-
 μεν ἀντὶ τοῦ 'τάχα μὲν ἔστιν τάχα δ' οὐκ ἔστιν', καὶ 'ἔξεστι
 μὲν εἶναι ἔξεστι δὲ μὴ εἶναι', καὶ 'ἐνδέχεται μὲν εἶναι ἐν-
 δέχεται δὲ μὴ εἶναι', ὡς παραλαμβάνειν ἡμᾶς συντομίας
 χάριν τὸ 'μὴ ἐξεῖναι' ἀντὶ τοῦ 'ἐξεῖναι μὴ εἶναι', καὶ τὸ 'μὴ 20
 ἐνδέχεσθαι' ἀντὶ τοῦ 'ἐνδέχεσθαι μὴ εἶναι', καὶ τὸ 'οὐ τάχα'
 195 ἀντὶ 'τοῦ τάχα μὴ εἶναι'. πάλιν δὲ ἐνταῦθα οὐ φωνομαχοῦ-
 μεν, οὐδὲ εἰ φύσει ταῦτα δηλοῦσιν αἱ φωναί, ζητοῦμεν, ἀλλ'
 ἀδιαφόρως αὐτάς, ὡς εἶπον, παραλαμβάνομεν. ὅτι μέντοι
 αὐταὶ αἱ φωναὶ ἀφασίας εἰσὶ δηλωτικαί, πρόδηλον, οἶμαι. 25
 ὁ γοῦν λέγων 'τάχα ἔστιν' δυνάμει τίθησι καὶ τὸ μάχεσθαι
 δοκοῦν αὐτῷ, τὸ 'τάχα μὴ εἶναι', τῷ μὴ διαβεβαιουῦσθαι
 περὶ τοῦ εἶναι αὐτό. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἔχει.

31 post κοινῶς inser. τε L 1 ἄρρησιν AB 2/3 σημαῖνον
 (sic) L 5 ἐλέγομεν T (dicebamus) 6 οὔτε T (neque): εὐδὲ G
 12 τοῦ ἀδήλου dub. Bekk. 22 μονομαχοῦμεν EAB 23 ταῦτά
 Pappenheim dubit.

κβ' περὶ τοῦ 'ἐπέχω'.

Τὸ δὲ 'ἐπέχω' παραλαμβάνομεν ἀντὶ τοῦ 'οὐκ ἔχω' 196
 30 εἰπεῖν τίνι χρῆ τῶν προκειμένων πιστεῦσαι ἢ τίνι ἀπιστή-
 σαι', δηλοῦντες ὅτι ἴσα ἡμῖν φαίνεται τὰ πράγματα πρὸς
 πίστιν καὶ ἀπιστίαν. καὶ εἰ μὲν ἴσα ἐστίν, οὐ διαβεβαιού-
 μεθα· τὸ δὲ φαινόμενον ἡμῖν περὶ αὐτῶν, ὅτε ἡμῖν ὑπο-
 44 πίπτει, λέγομεν. καὶ ἡ ἐποχὴ δὲ εἴρηται ἀπὸ τοῦ ἐπέχε-
 σθαι τὴν διάνοιαν ὡς μήτε τιθέναι τι μήτε ἀναιρεῖν διὰ
 τὴν ἰσοσθένειαν τῶν ζητουμένων.

κγ' περὶ τοῦ 'οὐδὲν ὀρίζω'.

Περὶ δὲ τοῦ 'οὐδὲν ὀρίζω' ταῦτα φασί. ὀρίζειν 197
 5 εἶναι νομίζομεν οὐχὶ τὸ ἀπλῶς λέγειν τι, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα
 ἀδήλων προφέρεσθαι μετὰ συγκαταθέσεως. οὕτω γὰρ οὐ-
 δὲν ὀρίζων ὁ σκεπτικὸς τάχα εὐρεθήσεται, οὐδὲ αὐτὸ τὸ
 'οὐδὲν ὀρίζω' οὐ γάρ ἐστι δογματικὴ ὑπόληψις, τουτέστιν
 ἀδήλω συγκατάθεσις, ἀλλὰ φωνὴ πάθους ἡμετέρου δηλω-
 10 τική. ὅταν οὖν εἴπῃ ὁ σκεπτικὸς 'οὐδὲν ὀρίζω', τοῦτό
 φησιν 'ἐγὼ οὕτω πέπονθα νῦν ὡς μηδὲν τῶν ὑπὸ τὴν
 ζήτησιν τήνδε πεπωκότων τιθέναι δογματικῶς ἢ ἀναιρεῖν'.
 τοῦτο δὲ φησι λέγων τὸ ἑαυτῷ φαινόμενον περὶ τῶν προ-
 κειμένων ἀπαγγελτικῶς, οὐ δογματικῶς μετὰ πεποιθήσεως
 15 ἀποφαινόμενος, ἀλλ' ὁ πάσχει διηγούμενος.

κδ' περὶ τοῦ 'πάντα ἐστὶν ἀόριστα'.

Καὶ ἡ ἀοριστία δὲ πάθος διανοίας ἐστί, καθ' ὃ οὔτε 198
 αἴρομεν τι οὔτε τίθεμεν τῶν δογματικῶς ζητουμένων,
 τουτέστι τῶν ἀδήλων. ὅταν οὖν λέγῃ ὁ σκεπτικὸς 'πάντα
 ἐστὶν ἀόριστα', τὸ μὲν 'ἐστί' λαμβάνει ἀντὶ τοῦ 'φαίνεσθαι
 20 αὐτῷ', πάντα δὲ λέγει οὐ τὰ ὄντα ἀλλ' ἅπερ διεξήλθε τῶν
 παρὰ τοῖς δογματικοῖς ζητουμένων ἀδήλων, ἀόριστα δὲ
 μὴ προύχοντα τῶν ἀντικειμένων ἢ κοινῶς μαχομένων κατὰ
 πίστιν ἢ ἀπιστίαν. καὶ ὡσπερ ὁ λέγων 'περιπατῶ' δυνά- 199

7 <τὸ> αὐτὸ τὸ ΕΑΒ 11 οὔτε ΕΑΒ 14 ἀπαγγελτικῶς, οὐ
 δογματικῶς T (assertive non dogmatic): οὐκ ἀπαγγελτικῶς G cf.
 p. 45, 26/7. 22 προύχοντα Gen.: προϋπάρχοντα GT (preexistentia)

μει φησὶν 'ἐγὼ περιπατῶ', οὕτως ὁ λέγων 'πάντα ἐστὶν ἀόριστα' συσσημαίνει 'καθ' ἡμᾶς' ἢ 'ὡς πρὸς ἐμέ' ἢ 'ὡς 25 ἐμοὶ φαίνεται', ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον τοιοῦτον 'ὅσα ἐπῆλθον τῶν <παρὰ τοῖς> δογματικοῖς ζητουμένων, τοιαυτά μοι φαίνεται ὡς μηδὲν αὐτῶν τοῦ μαχομένου προύχειν μοι δοκεῖν κατὰ πίστιν ἢ ἀπιστίαν.'

κέ περὶ τοῦ 'πάντα ἐστὶν ἀκατάληπτα'.

200 Οὕτω δὲ φερόμεθα καὶ ὅταν λέγωμεν 'πάντα ἐστὶν 30 ἀκατάληπτα.' καὶ γὰρ τὸ 'πάντα' ὁμοίως ἐξηγούμεθα καὶ τὸ 'ἐμοὶ' συνεκδεχόμεθα, ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον τοιοῦτον 'πάντα ὅσα ἐφώδευσα τῶν δογματικῶς ζητουμένων ἀδήλων φαίνεται μοι ἀκατάληπτα.' τοῦτο δὲ ἐστὶν οὐ δια- 45 βεβαιουμένου περὶ τοῦ τὰ παρὰ τοῖς δογματικοῖς ζητούμενα φύσεως εἶναι τοιαύτης ὡς εἶναι ἀκατάληπτα, ἀλλὰ τὸ ἑαυτοῦ πάθος ἀπαγγέλλοντος, καθ' ὃ, φησὶν, ὑπολαμβάνω ὅτι ἄχρι νῦν οὐδὲν κατέλαβον ἐκείνων ἐγὼ διὰ τὴν 5 τῶν ἀντικειμένων ἰσοσθένειαν· ὅθεν καὶ τὰ εἰς περιτροπὴν φερόμενα πάντα ἀπάδοντα εἶναι δοκεῖ μοι τῶν ὑφ' ἡμῶν ἀπαγγελλομένων.

κς' περὶ τοῦ 'ἀκαταληπτῶ' καὶ 'οὐ καταλαμβάνω'.

201 Καὶ ἡ 'ἀκαταληπτῶ' δὲ καὶ ἡ 'οὐ καταλαμβάνω' φωνὴ πάθους οἰκείου ἐστὶ δηλωτικὴ, καθ' ὃ ἀφίσταται ὁ 10 σκεπτικὸς ὡς πρὸς τὸ παρὸν τοῦ τιθέναι τι τῶν ζητουμένων ἀδήλων ἢ ἀναιρεῖν, ὡς ἔστι δῆλον ἐκ τῶν προειρημένων ἡμῖν περὶ τῶν ἄλλων φωνῶν.

κς' περὶ τοῦ παντὶ λόγῳ λόγον ἴσον ἀντικεῖσθαι.

202 'Ὅταν δὲ λέγωμεν 'παντὶ λόγῳ λόγος ἴσος ἀντίκειται', παντὶ μὲν λέγομεν τῷ ὑφ' ἡμῶν διεξωδευμένῳ, λόγον δέ 15 φραμεν οὐχ ἀπλῶς ἀλλὰ τὸν κατασκευάζοντά τι δογματι-

24 et dicit T 25 ἢ primum T (vel quo ad me): τὸ G 27 παρὰ τοῖς add. T (corum que a dogmaticis queruntur) coll. p. 44, 21: τῶν δογματικοῖς ML (sic): τοῖς δογματικοῖς EAB: τῶν δογματικῶς Bekk. 32 ἐμοὶ <φαίνεται> Kayser coll. p. 45, 20. 296, 26. 2 τὰ om. EAB || τοῖς om. M 9 ἡ ὑπολαμβάνω EAB 14 ἴσος om. T

45

κῶς, τουτέστι περὶ ἀδήλου, καὶ οὐ πάντως τὸν ἐκ λημμά-
των καὶ ἐπιφορᾶς ἀλλὰ τὸν ὅπως οὖν κατασκευάζοντα. ἴσον'
20 δέ φαμεν κατὰ πίστιν ἢ ἀπιστίαν, τό τε ἀντίκειται' λαμ-
βάνομεν ἀντὶ τοῦ 'μάχεται' κοινῶς, καὶ τὸ 'ὡς ἐμοὶ φαί-
νεται' συνεκδεχόμεθα. ὅταν οὖν εἴπω 'παντὶ λόγῳ λόγος 203
ἴσος ἀντίκειται', δυνάμει τοῦτο φημι 'παντὶ τῷ ὑπ' ἐμοῦ
ζητουμένῳ λόγῳ, ὃς κατασκευάζει τι δογματικῶς, ἕτερος
λόγος κατασκευάζων τι δογματικῶς, ἴσος αὐτῷ κατὰ πίστιν
25 καὶ ἀπιστίαν, ἀντικεῖσθαι φαίνεται μοι', ὡς εἶναι τὴν τοῦ
λόγου προφορὰν οὐ δογματικὴν ἀλλ' ἀνθρωπέου πάθους
ἀπαγγελίαν, ὃ ἐστι φαινόμενον τῷ πάσχοντι. προφέρονται 204
δὲ τινες καὶ οὕτω τὴν φωνήν 'παντὶ λόγῳ λόγον ἴσον
ἀντικεῖσθαι', ἀξιοῦντες παραγγελματικῶς τοῦτο 'παντὶ
30 λόγῳ δογματικῶς τι κατασκευάζοντι λόγον δογματικῶς ζη-
τοῦντα, ἴσον κατὰ πίστιν καὶ ἀπιστίαν, μαχόμενον αὐτῷ
ἀντιτιθῶμεν', ἵνα ὁ μὲν λόγος αὐτοῖς ἢ πρὸς τὸν σκε-
46 πτικόν, χρῶνται δὲ ἀπαρεμφάτῳ ἀντὶ προστακτικοῦ, τῷ
'ἀντικεῖσθαι' ἀντὶ τοῦ 'ἀντιτιθῶμεν'. παραγγέλλουσι δὲ τοῦτο 205
τῷ σκεπτικῷ, μή πως ὑπὸ τοῦ δογματικοῦ παρακρουσθεὶς
ἀπέιπῃ τὴν περὶ αὐτοῦ ζήτησιν, καὶ τῆς φαινομένης ἀν-
5 τοῖς ἀταραξίας, ἣν νομίζουσι παρυφίστασθαι τῇ περὶ πάν-
των ἐποχῇ, καθὼς ἔμπροσθεν ὑπεμνήσαμεν (§ 29),
σφαλῆ προπετευσάμενος.

κὴ παραπήγματα ὑπὲρ τῶν σκεπτικῶν φωνῶν.

Περὶ τοσοῦτων ἀρκέσει τῶν φωνῶν ὡς ἐν ὑποτυπώσει 206
διεξελεθεῖν, ἄλλως τε καὶ ἐπεὶ ἐκ τῶν νῦν ἡμῶν εἰρημένων
10 δυνατόν ἐστι λέγειν καὶ περὶ τῶν παραλελειμμένων. περὶ
πασῶν γὰρ τῶν σκεπτικῶν φωνῶν ἐκείνο χρὴ προειληφέναι,
ὅτι περὶ τοῦ ἀληθεῖς αὐτὰς εἶναι πάντως οὐ διαβε-
βαιούμεθα, ὅπου γε καὶ ὑφ' ἑαυτῶν αὐτὰς ἀναιρεῖσθαι
λέγομεν δύνασθαι, συμπεριγραφομένης ἐκείνοις περὶ ὧν

17/18 τῶν ἐγκλημάτων M 23 ζητουμένῳ Gen.: ἐζητημένῳ
ML: ἐζητουμένῳ EB: ἐξητουμένῳ A 27 ὅ — πάσχοντι om. T
28/29 ἴσον ἀντικ. ML: ἀντικεῖσθαι τὸν ἴσον EAB: ἴσον om. T
4/5 αὐτῆς EAB 8 de tot autem T 14 συμπεριγρ. T (circum-
scriptas cum illis): ἔμπεριγρ. G

λέγονται, καθάπερ τὰ καθαρτικὰ τῶν φαρμάκων οὐ μόνον 15
 τοὺς χυμοὺς ὑπεξαίρει τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὰ τοῖς
 207 χυμοῖς συνεχῆζει. φαρμὲν δὲ καὶ ὡς οὐ κυρίως δηλοῦντες
 τὰ πράγματα, ἐφ' ὧν παραλαμβάνονται, τίθεμεν αὐτάς,
 ἀλλ' ἀδιαφόρως καὶ εἰ βούλονται καταχρηστικῶς· οὔτε γὰρ
 πρέπει τῷ σκεπτικῷ φωνομαχεῖν, ἄλλως τε ἡμῖν συνεργεῖ 20
 τὸ μηδὲ ταύτας τὰς φωνὰς εἰλικρινῶς σημαίνειν λέγεσθαι,
 208 ἀλλὰ πρὸς τι καὶ ὡς πρὸς τοὺς σκεπτικούς. πρὸς τούτοις
 κἀκεῖνου δεῖ μεμνηῖσθαι, ὅτι οὐ περὶ πάντων τῶν πραγμά-
 των καθόλου φαρμὲν αὐτάς, ἀλλὰ περὶ τῶν ἀδήλων καὶ
 τῶν δογματικῶς ζητουμένων, καὶ ὅτι τὸ φαινόμενον ἡμῖν 25
 φαρμὲν καὶ οὐχὶ διαβεβαιωτικῶς περὶ τῆς φύσεως τῶν ἐκτὸς
 ὑποκειμένων ἀποφαινόμεθα· ἐκ γὰρ τούτων πᾶν σόφισμα
 πρὸς φωνὴν ἐνεχθὲν σκεπτικὴν οἶομαι δύνασθαι διατρέπε-
 209 σθαι. ἐπεὶ δὲ τὴν ἔννοιαν καὶ τὰ μέρη καὶ τὸ κριτήριον
 καὶ τὸ τέλος, ἔτι δὲ τοὺς τρόπους τῆς ἐποχῆς ἐφοδεύσαν- 30
 τες, καὶ περὶ τῶν σκεπτικῶν φωνῶν εἰπόντες, τὸν χα- 47
 ρακτῆρα τῆς σκέψεως ἐμπεφανίκαμεν, ἀκόλουθον ἡγού-
 μεθα εἶναι καὶ τῶν παρακειμένων αὐτῇ φιλοσοφιῶν τὴν
 πρὸς αὐτὴν διάκρισιν συντόμως ἐπελθεῖν, ἵνα σαφέστερον
 τὴν ἐφεκτικὴν ἀγωγὴν κατανοήσωμεν. ἀρξώμεθα δὲ ἀπὸ 5
 τῆς Ἑρακλειτείου φιλοσοφίας.

καθ' ὅτι διαφέρει ἡ σκεπτικὴ ἀγωγὴ τῆς
 Ἑρακλειτ(εί)ου φιλοσοφίας.

210 Ὅτι μὲν οὖν αὕτη διαφέρει τῆς ἡμετέρας ἀγωγῆς, πρό-
 δηλον· ὁ μὲν γὰρ Ἑράκλειτος περὶ πολλῶν ἀδήλων ἀπο-
 φαίνεται δογματικῶς, ἡμεῖς δ' οὐχί, καθάπερ εἴρηται. ἐπεὶ
 δὲ οἱ περὶ τὸν Αἰνησίδημον ἔλεγον ὁδὸν εἶναι τὴν 10
 σκεπτικὴν ἀγωγὴν ἐπὶ τὴν Ἑρακλειτείου φιλοσο-
 φίαν, διότι προηγεῖται τοῦ τάναντία περὶ τὸ αὐτὸ ὑπάρχειν
 τὸ τάναντία περὶ τὸ αὐτὸ φαίνεσθαι, καὶ οἱ μὲν σκεπτικοὶ
 φαίνεσθαι λέγουσι τὰ ἐναντία περὶ τὸ αὐτό, οἱ δὲ Ἑρακλει-
 τεῖοι ἀπὸ τούτου καὶ ἐπὶ τὸ ὑπάρχειν αὐτὰ μετέρχονται, 15

20 ἄλλως Bekk.: ἀλλ' ὡς GT (set sicut) 22 καὶ ὡς
 Kayser: καλῶς GT (bene) 29 τὰ μέρη GT (partes): malim τὰς
 ἀρχὰς cf. p. 3, 21. 10 ὀνησίδημον G: enesidimum T cf. p. 40, 12.

47

φαιμέν πρὸς τούτους, ὅτι τὸ τὰ ἐναντία περὶ τὸ αὐτὸ φαίνε-
σθαι οὐ δόγμα ἐστὶ τῶν σκεπτικῶν ἀλλὰ πρᾶγμα οὐ μόνον
τοῖς σκεπτικοῖς ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις φιλοσόφοις καὶ
πᾶσιν ἀνθρώποις ὑποπίπτει· οὐδεὶς γοῦν τολμήσει ἂν 211
20 εἰπεῖν ὅτι τὸ μέλι οὐ γλυκάζει τοὺς ὑγιαίνοντας ἢ ὅτι
τοὺς ἰκτερικοὺς οὐ πικράζει, ὥστε ἀπὸ κοινῆς τῶν ἀν-
θρώπων προλήψεως ἄρχονται οἱ Ἑρακλείτειοι, καθάπερ
καὶ ἡμεῖς, ἴσως δὲ καὶ αἱ ἄλλαι φιλοσοφίαι. διότερ εἰ
μὲν ἀπὸ τινος τῶν σκεπτικῶς λεγομένων ἐλάμβανον τὸ
25 τὰναντία περὶ τὸ αὐτὸ ὑποκεισθαι, οἷον τοῦ ἄπαντα
ἐστὶν ἀκατάληπτα ἢ τοῦ οὐδὲν ὀρίζω ἢ τινος τῶν πα-
ραπλησίων, ἴσως ἂν συνῆγον ὃ λέγουσιν· ἐπεὶ δὲ ἀρχὰς
ἔχουσιν οὐ μόνον ἡμῖν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις φιλοσόφοις
καὶ τῷ βίῳ ὑποπιπτούσας, τί μᾶλλον τὴν ἡμετέραν ἀγω-
30 γὴν ἢ ἐκάστην τῶν ἄλλων φιλοσοφιῶν ἢ καὶ τὸν βίον
ὁδὸν ἐπὶ τὴν Ἑρακλείτειον φιλοσοφίαν εἶναι λέγοι τις
ἂν, ἐπειδὴ πάντες κοιναῖς ὕλαις κεχρημέθα; μήποτε δὲ 212
οὐ μόνον οὐ συνεργεῖ πρὸς τὴν γνῶσιν τῆς Ἑρακλει-
48 τείου φιλοσοφίας ἢ σκεπτικὴ ἀγωγή, ἀλλὰ καὶ ἀποσυνεργεῖ,
εἴγε ὁ σκεπτικὸς πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἑρακλείτου δογματι-
ζόμενα ὡς προπετιῶς λεγόμενα διαβάλλει, ἐναντιούμενος
μὲν τῇ ἐκπυρώσει, ἐναντιούμενος δὲ τῷ τὰ ἐναντία περὶ
5 τὸ αὐτὸ ὑπάρχειν, καὶ ἐπὶ παντὸς δόγματος τοῦ Ἑρα-
κλείτου τὴν μὲν δογματικὴν προπέτειαν διασύρων, τὸ δὲ
ἄπο καταλαμβάνω καὶ τὸ οὐδὲν ὀρίζω ἐπιφθεγγόμενος,
ὡς ἔφην ἔμπροσθεν· ὅπερ μάχεται τοῖς Ἑρακλειτείοις.
ἄτοπον δὲ ἐστὶ τὸ τὴν μαχομένην ἀγωγὴν ὁδὸν εἶναι λέ-
10 γειν τῆς αἰρέσεως ἐκείνης ἢ μάχεται· ἄτοπον ἄρα τὸ τὴν
σκεπτικὴν ἀγωγὴν ἐπὶ τὴν Ἑρακλείτειον φιλοσοφίαν ὁδὸν
εἶναι λέγειν.

λ' τίνοι διαφέρει ἢ σκεπτικὴ ἀγωγή τῆς Δημο-
κριτείου φιλοσοφίας.

Ἄλλὰ καὶ ἡ Δημοκρίτειος φιλοσοφία λέγεται κοινω- 213
νίαν ἔχειν πρὸς τὴν σκέψιν, ἐπεὶ δοκεῖ τῇ αὐτῇ ὕλῃ ἡμῖν

16 τούτους ML: αὐτοὺς EAB: *ad quos ita dicimus* T 24
σκεπτικῶν EAB 7 οὐ καταλ. Stephanus: οὐχ ὑπολαμβάνω GT
(non presumo) 10 λέγειν <πρὸς γνῶσιν> Kayser || ἢς EAB

κεχρησθαι· ἀπὸ γὰρ τοῦ τοῖς μὲν γλυκὺ φαίνεσθαι τὸ 15
 μέλι τοῖς δὲ πικρὸν τὸν Δημόκριτον (A 134 Diels)
 ἐπιλογίζεσθαι φασὶ τὸ μήτε γλυκὺ αὐτὸ εἶναι μήτε
 πικρὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιφθέγγεσθαι τὴν 'οὐ μᾶλλον'
 φωνὴν σκεπτικὴν οὕσαν. διαφόρως μέντοι χρῶνται τῇ 'οὐ
 μᾶλλον' φωνῇ οἱ τε σκεπτικοὶ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Δημοκρίτου· 20
 ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ μηδέτερον εἶναι τάττουσι τὴν
 φωνήν, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τοῦ ἀγνοεῖν, πότερον ἀμφοτέρω ἢ οὐ-
 214 θέτερόν τι ἔστι τῶν φαινομένων. ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο
 μὲν διαφέρομεν, προδηλοτάτη δὲ γίνεται ἡ διάκρισις ὅταν
 ὁ Δημόκριτος (B 9 Diels) λέγῃ 'έτεῖ δὲ ἄτομα καὶ 25
 κενόν'. 'έτεῖ' μὲν γὰρ λέγει ἀντὶ τοῦ 'ἀληθεία'. κατ' ἀλή-
 θειαν δὲ ὑφesseτάται λέγων τὰς τε ἀτόμους καὶ τὸ κενὸν ὅτι
 διενήνοχεν ἡμῶν, εἰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀνωμαλίας τῶν φαινομέ-
 νων ἄρχεται, περιττόν οἶμαι λέγειν.

λα' τίνι διαφέρει τῆς Κυρηναικῆς ἢ σκέψις.

215 Φασὶ δὲ τινες ὅτι ἡ Κυρηναικὴ ἀγωγή ἢ αὐτὴ ἔστι τῇ 29^a
 σκέψει, ἐπειδὴ κακείνη τὰ πάθη μόνον φησὶ καταλαμβάνε- 30
 σθαι. διαφέρει δὲ αὐτῆς, ἐπειδὴ ἐκείνη μὲν τὴν ἡδονὴν καὶ
 τὴν λείαν τῆς σαρκὸς κίνησιν τέλος εἶναι λέγει, ἡμεῖς
 δὲ τὴν ἀταραξίαν, ἣ ἔναντιοῦται τὸ κατ' ἐκείνους τέλος· 49
 καὶ γὰρ παρούσης τῆς ἡδονῆς καὶ μὴ παρούσης ταραχᾶς
 ὑπομένει ὁ διαβεβαιούμενος τέλος εἶναι τὴν ἡδονήν, ὡς ἐν
 τῷ περὶ τοῦ τέλους (§ 25—30) ἐπελογισάμεν. εἶτα ἡμεῖς
 μὲν ἐπέχομεν ὅσον ἐπὶ τῷ λόγῳ περὶ τῶν ἐκτὸς ὑποκειμένων, 5
 οἱ δὲ Κυρηναικοὶ ἀποφαίνονται φύσιν αὐτὰ ἔχειν ἀκατά-
 ληπτον.

לב' τίνι διαφέρει τῆς Πρωταγορείου ἀγωγῆς ἢ
 σκέψις.

216 Καὶ ὁ Πρωταγόρας (A 14 Diels) δὲ βούλεται πάν-
 των χρημάτων εἶναι μέτρον τὸν ἄνθρωπον, τῶν μὲν

30/31 καταλαμβάνεσθαι Pohlenz coll. adv. dogm. I 191:
 καταλαμβάνειν ΓΓ (comprehendere) 5 περὶ om. T

49

10 ὄντων ὡς ἔστιν, τῶν δὲ οὐκ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν,
 'μέτρον' μὲν λέγων τὸ κριτήριον, 'χρημάτων' δὲ τῶν πραγμά-
 των, ὡς δυνάμει φάσκειν πάντων πραγμάτων κριτήριον
 εἶναι τὸν ἄνθρωπον, τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστιν, τῶν δὲ οὐκ
 ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν. καὶ διὰ τοῦτο τίθησι τὰ φαινόμενα
 15 ἐκάστῳ μόνῃ, καὶ οὕτως εἰσάγει τὸ πρὸς τι. διὸ καὶ δοκεῖ 217
 κοινωνίαν ἔχειν πρὸς τοὺς Πυρρωνελοῦς. διαφέρει δὲ αὐ-
 τῶν, καὶ εἰσόμεθα τὴν διαφορὰν, ἐξαπλώσαντες συμμέτρως
 τὸ δοκοῦν τῷ Πρωταγόρῃ. φησὶν οὖν ὁ ἀνὴρ τὴν ὕλην
 ῥευστὴν εἶναι, ῥεούσης δὲ αὐτῆς συνεχῶς προσθέ-
 20 σεις ἀντὶ τῶν ἀποφορήσεων γίνεσθαι καὶ τὰς αἰ-
 σθήσεις μετακοσμεῖσθαι τε καὶ ἄλλοιοῦσθαι
 παρὰ τε <τὰς> ἡλικίας καὶ παρὰ τὰς ἄλλας κατα-
 σκευὰς τῶν σωμάτων. λέγει δὲ καὶ τοὺς λόγους πάν- 218
 των τῶν φαινομένων ὑποκειῖσθαι ἐν τῇ ὕλῃ, ὡς
 25 δύνασθαι τὴν ὕλην ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ πάντα εἶναι
 ὅσα πᾶσι φαίνεται. τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἄλλοτε
 ἄλλων ἀντιλαμβάνεσθαι παρὰ τὰς διαφόρους
 αὐτῶν διαθέσεις· τὸν μὲν γὰρ κατὰ φύσιν ἔχοντα
 ἐκείνα τῶν ἐν τῇ ὕλῃ καταλαμβάνειν ἢ τοῖς κατὰ
 30 φύσιν ἔχουσι φαίνεσθαι δύναται, τὸν δὲ παρὰ
 φύσιν ἢ τοῖς παρὰ φύσιν. καὶ ἤδη παρὰ τὰς 219
 ἡλικίας καὶ κατὰ τὸ ὑπνοῦν ἢ ἐγρηγορέναι καὶ
 καθ' ἕκαστον εἶδος τῶν διαθέσεων ὁ αὐτὸς λόγος.
 γίνεται τοίνυν κατ' αὐτὸν τῶν ὄντων κριτήριον
 35 ὁ ἄνθρωπος· πάντα γὰρ τὰ φαινόμενα τοῖς ἀνθρώ-
 ποις καὶ ἔστιν, τὰ δὲ μηδενὶ τῶν ἀνθρώπων φαι-
 50 νόμενα οὐδὲ ἔστιν. ὀρῶμεν οὖν ὅτι καὶ περὶ τοῦ τὴν
 ὕλην ῥευστὴν εἶναι καὶ περὶ τοῦ τοὺς λόγους τῶν φαινο-
 μένων πάντων ἐν αὐτῇ ὑποκειῖσθαι δογματίζει, ἀδήλων
 ὄντων καὶ ἡμῖν ἐφεκτῶν.

11 μέτρον — 14 ἔστιν om. EAB 15 οὕτως LEABT
 (ita): διὰ τοῦτο M 15 διὸ — 16 Πυρρ. om. T 22 τὰς
 addidi coll. p. 49, 31. 30 τὸν T (praeter naturam habentem):
 τοὺς G

λγ' τίνι διαφέρει τῆς Ἀκαδημαϊκῆς φιλοσοφίας
ἢ σκέψις.

- 220 Φασὶ μέντοι τινὲς ὅτι ἡ Ἀκαδημαϊκὴ φιλοσοφία ἢ αὐτὴ 5
ἔστι τῇ σκέψει· διόπερ ἀκόλουθον ἂν εἶη καὶ περὶ τούτου
διεξελεθεῖν. Ἀκαδημαῖοι δὲ γεγόνασιν, ὡς φασὶ (<ν οἱ>
πλείους [ἦ]), τρεῖς, μία μὲν καὶ ἀρχαιοτάτη ἢ τῶν
περὶ Πλάτωνα, δευτέρᾳ δὲ καὶ μέση ἢ τῶν περὶ
Ἀρκεσίλαον τὸν ἀκουστὴν Πολέμωνος, τρίτη δὲ καὶ 10
νέα ἢ τῶν περὶ Καρνεάδην καὶ Κλειτόμαχον· ἔνιοι
δὲ καὶ τετάρτην προστιθέασιν τὴν περὶ Φίλωνα καὶ
Χαρμίδα, τινὲς δὲ καὶ πέμπτην καταλέγουσι τὴν
221 περὶ [τὸν] Ἀντίοχον. ἀρξάμενοι τοίνυν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας
ἴδωμεν τὴν <πρὸς ἡμᾶς> διαφορὰν τῶν εἰρημένων φιλο- 15
σοφιῶν. τὸν Πλάτωνα οὖν οἱ μὲν δογματικὸν ἔφασαν
εἶναι, οἱ δὲ ἀπορητικόν, οἱ δὲ κατὰ μὲν τι ἀπορη-
τικόν, κατὰ δὲ τι δογματικόν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς
γυμναστικοῖς [φασί] λόγοις, ἔνθα ὁ Σωκράτης εἰσάγεται
ἦτοι παίζων πρὸς τινὰς ἢ ἀγωνιζόμενος πρὸς σοφιστάς, 20
γυμναστικόν τε καὶ ἀπορητικόν φασιν ἔχειν αὐτὸν χαρα-
κτῆρα, δογματικὸν δέ, ἔνθα σπουδάζων ἀποφαίνεται ἦτοι
222 διὰ Σωκράτους ἢ Τιμαίου ἢ τινος τῶν τοιούτων. περὶ μὲν
οὖν τῶν δογματικῶν αὐτὸν εἶναι λεγόντων, ἢ κατὰ μὲν τι
δογματικόν, κατὰ δὲ τι ἀπορητικόν, περισσὸν ἂν εἶη λέγειν 25
νῦν· αὐτοὶ γὰρ ὁμολογοῦσι τὴν πρὸς ἡμᾶς διαφορὰν. περὶ
δὲ τοῦ εἰ ἔστιν εἰλικρινῶς σκεπτικὸς πλατύτερον μὲν ἐν

§§ 220—235 (om. fort. 223—225) Aenesidemo attribuit
Natorp Mus. Rhen. 38 p. 32.

7 δὲ om. M || γεγόνασιν om. EAB || post φασὶ M habet lacunam 5 literarum, οἱ suppl. Kayser 8 post πλείους EAB add. μὲν || ἦ del. Kayser || καὶ μία EAB || τὸν EAB 9 τὸν MEAB 12 τῆν Fabr.: τῶν G 13 τὴν <τῶν> Gen. 14 τὸν delevi 15 πρὸς ἡμᾶς suppl. coll. 50, 26. 52, 5. 17 17/18 21 25 ἀπορητικὸν Bekk.: ἀπορηματικὸν G 19 φασί om. T 21 γυμναστικόν τε καὶ del. ut glossema Rüstow 26 καὶ τὴν EAB || quae inter nos et illos est differentia T

50

τοῖς ὑπομνήμασι διαλαμβάνομεν, νῦν δὲ ὡς ἐν ὑποτυπώ-
 30 σει λέγομεν κατὰ <τοὺς> περὶ Μηνόδοτον καὶ Αἰνησίδημον
 ὁ Πλάτων ἀποφαίνεται περὶ ἰδεῶν ἢ περὶ τοῦ πρόνοιαν
 εἶναι ἢ περὶ τοῦ τὸν ἐνάρετον βίον αἰρετώτερον εἶναι τοῦ
 51 μετὰ κακιῶν, εἴτε ὡς ὑπάρχουσι τούτοις συγκατατίθεται,
 δογματίζει, εἴτε ὡς πιθανωτέροις προστίθεται, ἐπεὶ προ-
 κρίνει τι κατὰ πίστιν ἢ ἀπιστίαν, ἐκπέφενγε τὸν σκεπτι-
 κὸν χαρακτήρα· ὡς γὰρ καὶ τοῦτο ἡμῖν ἐστὶν ἀλλότριον,
 5 ἐκ τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων πρόδηλον. εἰ δέ τινα καὶ 223
 σκεπτικῶς προφέρεται, ὅταν, ὡς φασί, γυμνάξῃται, οὐ
 παρὰ τοῦτο ἐστὶ σκεπτικός· ὁ γὰρ περὶ ἐνὸς δογματίζων,
 ἢ προκρίνων φαντασίαν φαντασίας ὅλως κατὰ πίστιν ἢ
 ἀπιστίαν <ἢ ἀποφαινόμενος> περὶ τινος τῶν ἀδήλων, τοῦ
 10 δογματικοῦ γίνεται χαρακτήρος, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Τίμων (Fr.
 poet. phil. p. 200 Diels = Vorsokr.² 11 A 35) διὰ τῶν περὶ
 Ξενοφάνους αὐτῶ λεγομένων. ἐν πολλοῖς γὰρ αὐτὸν ἐπαι- 224
 νέσας [τὸν Ξενοφάνην], ὡς καὶ τοὺς σίλλους αὐτῶ ἀναθεῖ-
 ναι, ἐποίησεν αὐτὸν ὀδυρόμενον καὶ λέγοντα
 15 ὡς καὶ ἐγὼν ὄφελον πυκινοῦ νόου ἀντιβολῆσαι
 ἀμφοτερόβλεπτος· δολίη δ' ὀδῶ ἔξαπατήθη
 πρεσβυγενῆς ἔτ' ἐὼν καὶ ἀμενθήριστος ἀπάσης
 σκεπτοσύνης. ὄππῃ γὰρ ἐμὸν νόον εἰρύσαιμι,
 εἰς ἐν ταυτό τε πᾶν ἀνελύετο· πᾶν δ' ἐὼν αἰεὶ
 20 πάντῃ ἀνελκόμενον μίαν εἰς φύσιν ἴσταθ' ὁμοίην.
 διὰ τοῦτο γοῦν καὶ ὑπάτυφον αὐτὸν λέγει, καὶ οὐ τέλειον
 ἄτυφον, δι' ὧν φησι (Diels Vorsokr.² 11 A 35)

29 λέγομεν T (*dicimus*): διαλαμβάνομεν G || κατὰ <τοὺς>
 περὶ Μηνόδοτον Natorp: κατὰ περιμήδοτον GT (*secundum*
perimēdotum): κατὰ Μηνόδοτον Fabr.: κατὰ Ἡρόδοτον Pappen-
 heim 6 σκεπτικὰ EAB 7 περὶ τούτου EAB 8 ὅλως om. T
 9 add. Pappenheim 12 ἐν — 25 διέσυρεν om. T 13 τ.
 Ξ. del. Kayser 16 ἀμφοτερόβλεπτος LM: ἀμφοτερόβλεπτα
 EAB: ἀμφοτεροβλέπτον dubit. Bekk. 17 ἔτ' ἐὼν G: ἐτέων
 dubit. Bekk.: τε γέρον Nauck || ἀμενθήριστος Bergk: ἀπενθή-
 ριστος G 18 ὄππῃ ML: ὄπου EAB 19 ταυτό τε ML: ταυτό-
 της EAB 20 ὁμοίην EAB: ὁμοία L: ἰσοσταθμοίην M 21 τε-
 λείως Menagius

Ξεινοφάνης ὑπάτυφος, ὀμηραπάτης ἐπισκόπτῃς,
 · εἰ τὸν ἀπ' ἀνθρώπων θεὸν ἐπλάσατ' ἴσον ἀπάντη,
 <ἀτρεμῆ> ἀσκηθῆ νοερώτερον ἢ νόημα.

25

ὑπάτυφον μὲν γὰρ εἶπε τὸν κατὰ τι ἄτυφον, ὀμηραπά-
 τῃς δὲ ἐπισκόπτῃν, ἐπεὶ τὴν παρ' Ὀμήρῳ ἀπάτην διέσυρεν.
 225 ἐδογματίζεε δὲ ὁ Ξεινοφάνης παρὰ τὰς τῶν ἄλλων ἀνθρώ- 52
 πων προλήψεις ἐν εἶναι τὸ πᾶν, καὶ τὸν θεὸν συμφυῆ
 τοῖς πᾶσιν, εἶναι δὲ σφαιροειδῆ καὶ ἀπαθῆ καὶ
 ἀμετάβλητον καὶ λογικόν· ὅθεν καὶ ῥᾶδιον τὴν Ξεινο-
 φάνους πρὸς ἡμᾶς διαφορὰν ἐπιδεικνύει. πλὴν ἀλλ' ἐκ 5
 τῶν εἰρημένων πρόδηλον, ὅτι κἂν περὶ τινῶν ἐπαπορῆ ὁ
 Πλάτων, ἀλλ' ἐπεὶ ἐν τισὶ φαίνεται ἢ περὶ ὑπάρξεως ἀπο-
 φαινόμενος πραγμάτων ἀδήλων ἢ προκρίνων ἀδηλα κατὰ
 πίστιν, οὐκ ἂν εἶη σκεπτικός.

226 Οἱ δὲ ἀπὸ τῆς νέας Ἀκαδημίας, εἰ καὶ ἀκατάληπτα 10
 εἶναι πάντα φασί, διαφέρουσι τῶν σκεπτικῶν ἴσως μὲν καὶ
 κατ' αὐτὸ τὸ λέγειν πάντα εἶναι ἀκατάληπτα (διαβεβαιοῦνται
 γὰρ περὶ τούτου, ὁ δὲ σκεπτικός ἐνδέχεται καὶ καταληφθῆ-
 ναί τινα προσδοκᾷ), διαφέρουσι δὲ ἡμῶν προδήλως ἐν τῇ
 τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν κρίσει. ἀγαθὸν γὰρ τί φασιν 15
 εἶναι οἱ Ἀκαδημαῖκοι καὶ κακὸν οὐχ ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ
 μετὰ τοῦ πεπεῖσθαι ὅτι πιθανόν ἐστὶ μᾶλλον ὃ λέ-
 γουσιν εἶναι ἀγαθὸν ὑπάρχειν ἢ τὸ ἐναντίον, καὶ
 ἐπὶ τοῦ κακοῦ ὁμοίως, ἡμῶν ἀγαθόν τι ἢ κακὸν εἶναι
 λεγόντων οὐδὲν μετὰ τοῦ πιθανόν εἶναι νομίζειν ὃ φασιν, 20
 ἀλλ' ἀδοξάστως ἐπομένον τῷ βίῳ, ἵνα μὴ ἀνευέργητοι ᾖμεν.
 227 τὰς τε φαντασίας ἡμεῖς μὲν ἴσως λέγομεν εἶναι κατὰ
 πίστιν ἢ ἀπιστίαν ὅσον ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἐκεῖνοι δὲ τὰς μὲν

§§ 226—231 ~ adv. dogm. II 166—189, cf. Mus. Rhen. LXVI (1911) p. 190sqq.

23 Ξεινοφάνης Gen.: Ξεινοφάνης G 24 εἰ τὸν Diels: ἕα
 τὸν G: ἕκ τὸν Paris. Suppl. 133: ἐκτὸς Bekk.: ὅς τὸν Roe-
 per || ἀπ' ἀνθρώπων Fabr.: ἀπάνθρωπον G 25 ἀτρεμῆ add.
 Diels || νοερώτερον Diels: νοερωτὸν G 26 μὲν om. L 26/27
 ὀμηραπάτης M: ὀμηραπάτην L: ὀμυραπάτην EAB: 6 ἐπαπορεῖ
 EAB 8 ἀδηλα <ἀδήλων> Pappenheim 10 οἱ MET (qui
 autem): οὐ L: εἰ AB (deerat prima litera in archetypo) 11
 εἶναι MLT (esse): οὐν EAB || πάντα om. M 12 πάντα om. M
 13 καὶ om. T 14 et in T 19 ἀγαθῶν et κακῶν EAB

52

πιθάνως εἶναι φασὶ τὰς δὲ ἀπιθάνους. καὶ τῶν πι-
 25 θανῶν δὲ λέγουσι διαφοράς· τὰς μὲν γὰρ αὐτὸ μόνον
 πιθάνως ὑπάρχειν ἡγοῦνται, τὰς δὲ πιθάνως καὶ διε-
 ξωδευμένας, τὰς δὲ πιθάνως καὶ περιωδευμένας καὶ
 ἀπερισπάστους. οἷον ἐν οἴκῳ σκοτεινῷ ποσῶς κει-
 μένου σχοινίου ἐσπειραμένου πιθανῆ ἀπλῶς φαν-
 29^a τασία γίνεται ἀπὸ τούτου ὡς ἀπὸ ὄψεως τῷ ἀθρόως
 30 ἐπεισελθόντι· τῷ μέντοι περισκοπήσαντι ἀκριβῶς 228
 καὶ διεξοδεύσαντι τὰ περὶ αὐτό, οἷον ὅτι οὐ κινεῖται,
 ὅτι τὸ χρῶμα τοῖόν ἐστι, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον,
 φαίνεται σχοινίου κατὰ τὴν φαντασίαν τὴν πιθα-
 53 νὴν καὶ περιωδευμένην. ἢ δὲ καὶ ἀπερίσπαστος
 φαντασία τοιάδε ἐστίν. λέγεται ὁ Ἑρακλῆς ἀπο-
 θανούσαν τὴν Ἀλκῆστιν αὐθις ἐξ Ἄιδου ἀναγα-
 γεῖν καὶ δεῖξαι τῷ Ἀδμήτῳ, ὃς πιθανῆν <μὲν>
 4^a ἐλάμβανε φαντασίαν τῆς Ἀλκῆστιδος καὶ περιω-
 5 δευμένην· ἐπεὶ μέντοι ἦδει ὅτι τέθνηκεν, περι-
 εσπᾶτο αὐτοῦ ἢ διάνοια ἀπὸ τῆς συγκαταθέσεως
 καὶ πρὸς ἀπιστίαν ἔκλινεν. <...> προκρίνουσιν 229
 οὖν οἱ ἐκ τῆς νέας Ἀκαδημίας τῆς μὲν πιθανῆς
 ἀπλῶς τὴν πιθανῆν καὶ περιωδευμένην φαντασίαν,
 9^a ἀμφοτέρων δὲ τούτων τὴν πιθανῆν καὶ περιωδευ-
 10 μένην καὶ ἀπερίσπαστον. εἰ δὲ καὶ πείθεσθαι τισιν οἶ-
 τε ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας καὶ οἱ ἀπὸ τῆς σκέψεως λέγουσι,
 πρόδηλος καὶ ἢ κατὰ τοῦτο διαφορὰ τῶν φιλοσοφιῶν. τὸ 230
 γὰρ πείθεσθαι λέγεται διαφόρως, τό τε μὴ ἀντιτείνειν ἀλλ'
 ἀπλῶς ἔπεσθαι ἄνευ σφοδρᾶς προσκλίσεως καὶ προσπαθείας,
 15 ὡς ὁ παῖς πείθεσθαι λέγεται τῷ παιδαγωγῷ· ἅπαξ δὲ τὸ
 μετὰ αἰρέσεως καὶ οἰονεὶ συμπαθείας κατὰ τὸ σφόδρα βού-
 λεσθαι συγκατατίθεσθαι τινι, ὡς ὁ ἄσωτος πείθεται τῷ
 δαπανητικῶς βιοῦν ἀξιοῦντι. διόπερ ἐπειδὴ οἱ μὲν περὶ
 Καρνεάδην καὶ Κλειτόμαχον μετὰ προσκλίσεως

26/27 περιωδ. Kayser 1 καὶ post δὲ om. T 4 ὃς πιθα-
 νὴν μὲν T (qui probabilem quidem sumebat): καὶ πιθανῆν G
 5 cf. Mus. Rhen. l. l. 11 fortasse λέγονται 15 ἅπαξ — 17 τινι:
 et consentire alicui secundum valde. cum electione et quasi con-
 passione T 15 τὸ Gen.: τῷ G 17 ὁ om. L 18 moventi T

- σφοδρᾶς πείθεσθαι τε καὶ πιθανὸν εἶναι τί φασιν, 20
 ἡμεῖς δὲ κατὰ τὸ ἀπλῶς εἴκειν ἄνευ προσπαθείας, καὶ κατὰ
 231 τοῦτο ἂν αὐτῶν διαφέρομεν. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πρὸς τὸ
 τέλος διαφέρομεν τῆς νέας Ἀκαδημίας· οἱ μὲν γὰρ κατ'
 αὐτὴν κοσμεῖσθαι λέγοντες ἄνδρες τῷ πιθανῷ προσχρῶν-
 ται κατὰ τὸν βίον, ἡμεῖς δὲ τοῖς νόμοις καὶ τοῖς ἔθεσι 25
 καὶ τοῖς φυσικοῖς πάθεσιν ἐπόμενοι βιοῦμεν ἀδοξάστως.
 καὶ πλείω δ' ἂν εἴπομεν πρὸς τὴν διάκρισιν, εἰ μὴ τῆς
 συντομίας ἐστοχαζόμεθα.
- 232 Ὁ μέντοι Ἀρκεσίλαος, ὃν τῆς μέσης Ἀκαδημίας ἐλέ-
 γομεν εἶναι προστάτην καὶ ἀρχηγόν, πάννυ μοι δοκεῖ τοῖς 30
 Πυρρωνείοις κοινωνεῖν λόγοις, ὡς μίαν εἶναι σχεδὸν τὴν κατ'
 αὐτὸν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἡμετέραν· οὔτε γὰρ περὶ ὑπάρξεως
 ἢ ἀνυπαρξίας τινὸς ἀποφαινόμενος εὐρίσκειται,
 οὔτε κατὰ πίστιν ἢ ἀπιστίαν προκρίνει τι ἕτερον 54
 ἕτερου, ἀλλὰ περὶ πάντων ἐπέχει. καὶ τέλος μὲν
 εἶναι τὴν ἐποχὴν, ἣ συνεισέρχεσθαι τὴν ἀταραξίαν
 233 ἡμεῖς ἐφάσκομεν. λέγει δὲ καὶ ἀγαθὰ μὲν εἶναι τὰς
 κατὰ μέρος ἐποχάς, κακὰ δὲ τὰς κατὰ μέρος συγ- 4a
 καταθέσεις. ἐκτὸς εἰ μὴ λέγοι τις, ὅτι ἡμεῖς μὲν κατὰ 5
 τὸ φαινόμενον ἡμῖν ταῦτα λέγομεν καὶ οὐ διαβεβαιω-
 τικῶς, ἐκεῖνος δὲ ὡς πρὸς τὴν φύσιν, ὥστε καὶ ἀγαθὸν μὲν
 εἶναι αὐτὸν λέγειν τὴν ἐποχὴν, κακὸν δὲ τὴν συγκατάθεσιν.
- 234 εἰ δὲ δεῖ καὶ τοῖς περὶ αὐτοῦ λεγομένοις πιστεῦειν, φασὶν
 ὅτι κατὰ μὲν τὸ πρόχειρον Πυρρωνεῖος ἐφαίνετο εἶναι, κατὰ 10
 δὲ τὴν ἀλήθειαν δογματικὸς ἦν· καὶ ἐπεὶ τῶν ἐταίρων ἀπό-
 πειραν ἐλάμβανε διὰ τῆς ἀπορητικῆς, εἰ εὐφυῶς ἔχουσι πρὸς
 τὴν ἀνάληψιν τῶν Πλατωνικῶν δογμάτων, δόξαι αὐτὸν
 ἀπορητικὸν εἶναι, τοῖς μέντοι γε εὐφυέσι τῶν ἐταίρων τὰ
 Πλάτωνος παρεγχειρεῖν. ἔνθεν καὶ τὸν Ἀρίστωνα (Stoic. 15
 fr. I 344 Arn. cf. Z 181) εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ

20 σφοδρῶς L 22 περὶ τοῦ τέλους T (de fine) 23/24 qui
 ipsam decora videntur viri T 31 εἶναι δοκεῖν M 3 est esse
 (sic) T, unde fortasse verbum eliciendum: λέγει vel φησὶ 5
 ἐκτὸς scripsi coll. p. 243, 12. 746, 26: ἔξον M: ἦτοι πλὴν LEAB:
 nisi quis dicat T || λέγει L || ἡμεῖς μὲν κατὰ om. L 8 εἶναι om.
 T || αὐτὸν scripsi T secutus (unde et bonum quidem ipse dicit):
 αὐτὴν G 11 ἐπὶ LEAB || ἐτέρων M: sodalium T: ἐτέρων LEAB
 14 ἐταίρων MT (sodalium): ἐτέρων LEAB 15 παρεγχει-

54

πρόσθε Πλάτων, ὅτιθεν Πύρρων, μέσος Διόδωρος,
διὰ τὸ προσχρησθῆαι τῇ διαλεκτικῇ τῇ κατὰ τὸν Διόδωρον,
εἶναι δὲ ἄντικρος Πλατωνικόν.

20 Οἱ δὲ περὶ Φίλωνά φασιν ὅσον μὲν ἐπὶ τῷ Στωικῷ 235
κριτηρίῳ, τουτέστι τῇ καταληπτικῇ φαντασίᾳ,
ἀκατάληπτα εἶναι τὰ πράγματα, ὅσον δὲ ἐπὶ τῇ
φύσει τῶν πραγμάτων αὐτῶν, καταληπτά. ἀλλὰ καὶ
δ' Ἀντίλοχος τὴν Στοᾶν μετήγαγεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὡς
25 καὶ εἰρησθῆαι ἐπ' αὐτῷ ὅτι ἐν Ἀκαδημίᾳ φιλοσοφεῖ τὰ Στωικά·
ἐπεδείκνυε γὰρ ὅτι παρὰ Πλάτωνι κεῖται τὰ τῶν
Στωικῶν δόγματα. ὡς πρόδηλον εἶναι τὴν τῆς σκεπτικῆς
ἀγωγῆς διαφορὰν πρὸς τε τὴν τετάρτην καὶ τὴν πέμπτην
καλουμένην Ἀκαδημίαν.

λδ' εἰ ἢ κατὰ τὴν ἰατρικὴν ἐμπειρία ἢ αὐτὴ ἐστὶ
τῇ σκέψει.

30 Ἐπεὶ δὲ καὶ τῇ ἐμπειρίᾳ τῇ κατὰ τὴν ἰατρικὴν αἰρέ- 236
σει τὴν αὐτὴν εἶναι λέγουσὶ τινες τὴν σκεπτικὴν φιλοσο-
φίαν, γνωστέον ὅτι, εἴπερ ἢ ἐμπειρία ἐκείνη περὶ τῆς ἀκα-
55 ταληψίας τῶν ἀδήλων διαβεβαιουῦται, οὔτε ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῇ
σκέψει οὔτε ἀρμόζοι ἂν τῷ σκεπτικῷ τὴν αἴρεσιν ἐκείνην
ἀναλαμβάνειν. μᾶλλον δὲ τὴν καλουμένην μέθοδον, ὡς
ἐμοὶ δοκεῖ, δύναται ἂν μετιέναι· αὐτὴ γὰρ μόνη τῶν κατὰ 237
5 ἰατρικὴν αἰρέσεων περὶ μὲν τῶν ἀδήλων δοκεῖ μὴ προπε-
τεύεσθαι, πότερον καταληπτά ἐστὶν ἢ ἀκατάληπτα λέγειν
αὐθαδειαζομένη, τοῖς δὲ φαινομένοις ἐπομένη ἀπὸ τούτων
λαμβάνει τὸ συμφέρον δοκοῦν κατὰ τὴν τῶν σκεπτι-
κῶν ἀκολουθίαν. ἐλέγομεν γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
10 (§ 23), ὅτι ὁ βίος ὁ κοινός, ᾧ καὶ ὁ σκεπτικός χρῆται,
τετραμερὴς ἐστὶν, τὸ μὲν τι ἔχων ἐν ὑψηλῇ φύσει, τὸ
δ' ἐν ἀνάγκῃ παθῶν, τὸ δ' ἐν παραδόσει νόμων τε καὶ
ἐθῶν, τὸ δ' ἐν διδασκαλίᾳ τεχνῶν. ὥσπερ οὖν κατὰ τὴν 238
ἀνάγκην τῶν παθῶν ὁ σκεπτικός ὑπὸ μὲν δίψους ἐπὶ
15 ποτόν ὀδηγεῖται, ὑπὸ δὲ λιμοῦ ἐπὶ τροφήν, καὶ ἐπὶ τι τῶν
ἄλλων ὁμοίως, οὕτω καὶ ὁ μεθοδικὸς ἰατρὸς ὑπὸ τῶν

ρίζειν Bekk. dubit. || exinde fertur T 30 ἐπεὶ δὲ EABT (quando autem): ἐπεὶ δὲ L: ἐπειδὴ δὲ M 9 <καὶ> ἐλέγ. edd. 16 ἰατρὸς om. T cf. p. 56,1

παθῶν ἐπὶ τὰ κατάλληλα ὁδηγεῖται, ὑπὸ μὲν στεγνώσεως ἐπὶ τὴν χαύνωσιν, ὡς καταφεύγει τις ἀπὸ τῆς διὰ ψυχῆς ἐπιτεταμένον πυκνώσεως ἐπὶ ἀλέαν, ὑπὸ δὲ ὄψεως ἐπὶ τὴν ἐποχὴν αὐτῆς, ὡς καὶ οἱ ἐν βαλανείῳ ἰδρῶτι πολλῶ 20 περιρροόμενοι καὶ ἐκλυόμενοι ἐπὶ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ παραγίνονται καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τὸν ψυχρὸν ἀέρα καταφεύγουσιν. ὅτι δὲ καὶ τὰ φύσει ἀλλότρια ἐπὶ τὴν ἄρσιν αὐτῶν ἵνα καταναγκάζει, πρόδηλον, ὅπου γε καὶ ὁ κύων σκόλοπος αὐτῶ καταπαγέντος ἐπὶ τὴν ἄρσιν αὐτοῦ παραγίνε- 25
 239 ται. καὶ ἵνα μὴ καθ' ἕκαστον λέγων ἐκβαίνω τὸν ὑποτυπωτικὸν τρόπον τῆς συγγραφῆς, πάντα οἶμαι τὰ ὑπὸ τῶν μεθοδικῶν οὕτω λεγόμενα ὑποτάσσεσθαι δύνασθαι τῇ ἐκ τῶν παθῶν ἀνάγκῃ, τῶν τε κατὰ φύσιν <καὶ τῶν παρὰ φύσιν>, πρὸς τῷ καὶ τὸ ἀδόξαστόν τε καὶ ἀδιάφορον τῆς χρήσεως τῶν ὀνο- 30
 240 μάτων κοινὸν εἶναι τῶν ἀγωγῶν. ὡς γὰρ ὁ σκεπτικὸς <ἀδοξάστως> χρῆται τῇ 'οὐδὲν ὀρίζω' φωνῇ καὶ τῇ 'οὐδὲν καταλαμβάνω,' καθάπερ εἰρήκαμεν, οὕτω καὶ ὁ μεθοδικὸς 56
 'κοινότητα' λέγει καὶ 'διήκειν' καὶ τὰ παραπλήσια ἀπεριέργως. οὕτω δὲ καὶ τὸ τῆς ἐνδείξεως ὄνομα ἀδοξάστως παραλαμβάνει ἀντὶ τῆς ἀπὸ τῶν φαινομένων παθῶν τῶν τε κατὰ φύσιν καὶ τῶν παρὰ φύσιν ὁδηγήσεως ἐπὶ τὰ κατάλ- 5
 241 τῶν ἄλλων ὑπεμίμησκον. ὅθεν οἰκειότητά τινα ἔχειν τὴν ἀγωγὴν τὴν κατὰ ἰατρικὴν τῶν μεθοδικῶν πρὸς τὴν σκέψιν, μᾶλλον τῶν ἄλλων κατὰ ἰατρικὴν αἰρέσεων (καὶ ὡς πρὸς σύγκρισιν ἐκείνων, οὐχ ἀπλῶς), ῥητέον ἐκ τούτων καὶ 10 τῶν παραπλησίων τούτοις τεκμαιρομένους.

Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν παρακεῖσθαι δοκούντων τῇ κατὰ τοὺς σκεπτικὸς ἀγωγῇ διεξελθόντες, ἐν τούτοις ἀπαρτίζομεν τὸν τε καθόλου τῆς σκέψεως λόγον καὶ τὸ πρῶτον τῶν ὑποτυπώσεων σύνταγμα.

15

17 ἐπὶ τὴν ἐμπειρίαν T (*ad experientiam*), at cf. p. 56,5.
 20 οἱ om. EAB 23 ἄρσιν Pappenheim: φύσιν GT (*naturam*)
 24 τε EAB 29 add. Steph. 31/32 suppl. e T (*inopinabiliter utitur*) 5/6 ea que convenientia esse videntur T 7 ὑπεμίμησκον Bekk.: ὑπομιμνήσκον LT (*memorans*): ὑπομιμνήσκων EABM
 11 τεκμαιρομένους LMT (*argumentantes*): τεκμαιρομένους EAB

ΠΥΡΡΩΝΕΙΩΝ ΥΠΟΤΥΠΩΣΕΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Πυρρωνείων
ὑποτυπώσεων.

- 5 α' εἰ δύναται ζητεῖν ὁ σκεπτικός περὶ τῶν λεγομένων παρὰ
τοῖς δογματικοῖς
β' πόθεν ἀρχτέον τῆς πρὸς τοὺς δογματικοὺς ζητήσεως
γ' περὶ κριτηρίου
δ' εἰ ἔστι κριτήριον ἀληθείας
10 ε' περὶ τοῦ ὕψ' οὐ
ς' περὶ τοῦ δι' οὐ
ζ' περὶ τοῦ καθ' ὅ
η' περὶ ἀληθοῦς καὶ ἀληθείας
θ' εἰ ἔστι τι φύσει ἀληθές
15 ι' περὶ σημείου
ια' εἰ ἔστι τι σημεῖον ἐνδεικτικόν
ιβ' περὶ ἀποδείξεως
ιγ' εἰ ἔστιν ἀπόδειξις
ιδ' περὶ συλλογισμῶν
20 ιε' περὶ ἐπαγωγῆς
ισ' περὶ ὄρων
ιζ' περὶ διαιρέσεων
ιη' περὶ τῆς ὀνόματος εἰς σημαινόμενα διαιρέσεως
ιθ' εἰ διαιρεῖται ὄλον εἰς μέρη
25 κ' περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν
κα' περὶ κοινῶν συμβεβηκότων
κβ' περὶ σοφισμάτων

α' εἰ δύναται ζητεῖν ὁ σκεπτικός περὶ τῶν λεγομέ-
νων παρὰ τοῖς δογματικοῖς.

18 Ἐπεὶ δὲ τὴν ζήτησιν τὴν πρὸς τοὺς δογματικοὺς μετήλ-
θομεν, ἕκαστον τῶν μερῶν τῆς καλουμένης φιλοσοφίας συν-

τόμως καὶ ὑποτυπωτικῶς ἐφοδεύσωμεν, πρότερον ἀποκρινά- 20
 μενοι πρὸς τοὺς ἀεὶ θρυλοῦντας ὡς μήτε ζητεῖν μήτε
 νοεῖν ὅλως οἷός τέ ἐστιν ὁ σκεπτικός περὶ τῶν δογ-
 2 ματιζομένων παρ' αὐτοῖς. φασὶ γὰρ ὡς ἦτοι καταλαμ-
 βάνει ὁ σκεπτικός τὰ ὑπὸ τῶν δογματικῶν λεγόμενα
 ἢ οὐ καταλαμβάνει· καὶ εἰ μὲν καταλαμβάνει, πῶς 25
 ἂν ἀποροίῃ περὶ ὧν κατείληφέναι λέγει; εἰδ' οὐ κα-
 ταλαμβάνει, ἄρα περὶ ὧν οὐ κατείληφεν οὐδὲ οἶδε
 3 λέγειν. ὥσπερ γὰρ ὁ μὴ εἰδώς, εἰ τύχοι, τί ἐστι τὸ
 * καθ' ὃ περιαιρουμένου ἢ τὸ διὰ δύο τροπικῶν *
 θεώρημα, οὐδὲ εἰπεῖν τι δύναται περὶ αὐτῶν, οὐ- 30
 τως ὁ μὴ γινώσκων ἕκαστον τῶν λεγομένων παρὰ
 τοῖς δογματικοῖς οὐ δύναται ζητεῖν πρὸς αὐτοὺς
 περὶ ὧν οὐκ οἶδεν. οὐδαμῶς ἄρα δύναται ζητεῖν ὁ 57
 σκεπτικός περὶ τῶν λεγομένων παρὰ τοῖς δογματι-
 4 κοῖς. οἱ δὴ ταῦτα λέγοντες ἀποκρινάσθωσαν ἡμῖν, πῶς
 λέγουσι νῦν τὸ καταλαμβάνειν, πότερον τὸ νοεῖν ἀπλῶς
 ἄνευ τοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως ἐκείνων περὶ ὧν ποιούμεθα 5
 τοὺς λόγους διαβεβαιοῦσθαι, ἢ μετὰ τοῦ νοεῖν καὶ <τὸ>
 τὴν ὑπαρξιν ἐκείνων τιθέναι περὶ ὧν διαλεγόμεθα. εἰ μὲν
 γὰρ καταλαμβάνειν εἶναι λέγουσιν ἐν τῷ λόγῳ τὸ κατα-
 ληπτικῆ φαντασίᾳ συγκατατίθεσθαι, τῆς καταλη-
 πτικῆς φαντασίας οὔσης ἀπὸ ὑπάρχοντος, κατ' αὐτὸ 9^a
 τὸ ὑπάρχον ἐναπομεμαγμένης καὶ ἐναπεσφραγι- 10
 σμένης, οἷα οὐκ ἂν γένοιτο ἀπὸ μὴ ὑπάρχοντος,
 οὐδὲ αὐτοὶ βουλήσονται τάχα μὴ δύνασθαι ζητεῖν περὶ
 5 ἐκείνων ἢ μὴ κατείληφασιν οὕτως. οἷον γοῦν ὅταν ὁ Στωι-
 κὸς πρὸς τὸν Ἐπικούρειον ζητῆ λέγοντα ὅτι διήρηται
 ἡ οὐσία ἢ ὡς ὁ θεὸς οὐ προνοεῖ τῶν ἐν κόσμῳ ἢ 15
 ὅτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν, πότερον κατείληφεν ἢ οὐ κατεί-

23 φησὶ EAB || ὡς ἦτοι om. T 28 ὥσπερ — 30 εἰπεῖν: quem-
 admodum enim qui non novit si contigerit quid est omnis
 triangulus habet tres angulos equales duobus rectis vel duos
 trepidos theorema. nec dicere T 29 περιαιρ.: κριτήριον Kayser
 dubit. 3 δὲ ABT (autem) 5 ἄνευ — καὶ G: sine eo quod est
 intelligere et T 6 τὸ addidi 13 οὕτως Bekk.: οὗτοι G: ipsi
 T at cf. v. 27. || ὅταν om. M 14 ζητεῖ EAB 15 ὁ om. EAB

57

ληφεν; καὶ εἰ μὲν κατείληφεν, ὑπάρχειν αὐτὰ λέγων ἄρδην
ἀναιρεῖ τὴν Στοάν· εἰ δ' οὐ κατείληφεν, οὐ δύναται τι πρὸς
αὐτὰ λέγειν. τὰ δὲ παραπλήσια καὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν 6
20 ἄλλων αἰρέσεων ἀναγομένους λεκτέον, ὅταν τι ζητεῖν περὶ
τῶν δοκούντων τοῖς ἑτεροδόξοις αὐτῶν ἐθέλωσιν. ὥστε οὐ
δύναται περὶ τινος ζητεῖν πρὸς ἀλλήλους. μᾶλλον δέ, εἰ
χορὴ μὴ ληρεῖν, συγχυθήσεται μὲν αὐτῶν ἅπανσα ὡς ἔπος
εἰπεῖν ἢ δογματικῇ, συντόμως δὲ προσαχθήσεται ἢ σκε-
25 πτικῇ φιλοσοφίᾳ, διδομένου τοῦ μὴ δύνασθαι ζητεῖν περὶ
τοῦ μὴ οὕτως κατελιημένον. ὁ γὰρ περὶ τινος ἀδήλου 7
πράγματος ἀποφαινόμενός τε καὶ δογματίζων ἦτοι κατε-
ληφώς αὐτὸ ἀποφαίνεσθαι περὶ αὐτοῦ λέξει ἢ μὴ κατελιη-
φώς. ἀλλ' εἰ μὲν μὴ κατελιηφώς, ἄπιστος ἔσται· εἰ δὲ κατ-
30 ειληφώς, ἦτοι αὐτόθεν καὶ ἐξ ἑαυτοῦ καὶ κατ' ἐνάργειαν
ὑποπεσὸν αὐτῷ τοῦτο λέξει κατελιηφέναι ἢ διὰ τινος ἐρεῦ-
νης καὶ ζητήσεως. ἀλλ' εἰ μὲν ἐξ ἑαυτοῦ περιπτωτικῶς 8
58 κατ' ἐνάργειαν λέγοι ὑποπεσεῖν αὐτῷ καὶ κατελιῆφθαι τὸ
ἄδηλον, οὕτως ἂν οὐδὲ ἄδηλον εἶη ἀλλὰ πᾶσιν ἐπ' ἴσης
φαινόμενον καὶ ὁμολογούμενον καὶ μὴ διαπεφωνημένον.
περὶ ἐκάστου δὲ τῶν ἀδήλων ἀνήνυτος γέγονε παρ' αὐτοῖς
5 διαφωνία· οὐκ ἄρα ἐξ ἑαυτοῦ καὶ κατ' ἐνάργειαν ὑποπεσὸν
αὐτῷ κατελιηφώς ἂν εἶη τὸ ἄδηλον ὁ περὶ τῆς ὑπάρξεως
αὐτοῦ διαβεβαιούμενός τε καὶ ἀποφαινόμενος δογματικός.
εἰ δὲ διὰ τινος ἐρεῦνης, πῶς οἶός τε ἦν ζητεῖν πρὸ τοῦ 9
καταλαβεῖν ἀκριβῶς αὐτὸ κατὰ τὴν προκειμένην ὑπόθε-
10 σιν; τῆς μὲν γὰρ ζητήσεως χρηζούσης τοῦ πρότερον ἀκρι-
βῶς κατελιῆφθαι τὸ μέλλον ζητεῖσθαι καὶ οὕτω ζητεῖσθαι,
τῆς δὲ καταλήψεως τοῦ ζητουμένου πράγματος δεομένης
πάλιν αὐτῆς τοῦ προεξητηῆσθαι πάντως αὐτό, κατὰ τὸν

17 καὶ — κατείληφεν om. ABT 21 αὐτῶν secl. Kayser
24 συντόμως G; *instante* T: ὁμόσε Kayser 26 οὕτως L
29 ἄπιστος MEAB T (*incredibilis*): ἄπιστον L 30 αὐτοῦ L ||
ἐνάργειαν Fabr.: ἐνέργειαν GT (*actum*) 31 αὐτῷ T (*sibi*):
αὐτῷ G 1 <καὶ> κατ' ἐν. T (*et secundum actum*) at cf.
p. 594, 25 || ἐνάργειαν Fabr.: ἐνέργειαν GT || λέγοι T (*dicat*):
λέγοιτο LEAB; λέγει τὸ M 1 et 6 αὐτῷ T (*sibi*): αὐτῷ G
7 τε MEAB: om. LT 10 γὰρ om. M 13 αὐτῆς om. T

- διάλληλον τρόπον τῆς ἀπορίας ἀδύνατον αὐτοῖς γίνεται καὶ τὸ ζητεῖν περὶ τῶν ἀδήλων καὶ τὸ δογματίζειν, ἦν τε 15 ἀπὸ τῆς καταλήψεως ἄρχεσθαι βούλωνται τινες, μεταγόντων ἡμῶν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δεῖν αὐτὸ προεξηγηκέναι πρὸ τοῦ κατελληφέναι, ἦν τε ἀπὸ τῆς ζητήσεως, ἐπὶ τὸ δεῖν πρὸ τοῦ ζητεῖν κατελληφέναι τὸ μέλλον ζητεῖσθαι, ὥστε διὰ ταῦτα μήτε καταλαμβάνειν αὐτοὺς δύνασθαι τι τῶν 20 ἀδήλων μήτε ἀποφαίνεσθαι διαβεβαιωτικῶς ὑπὲρ αὐτῶν. ἐξ ὧν ἀναιρεῖσθαι μὲν τὴν δογματικὴν εὐρεσιλογίαν αὐτόθεν, οἴμαι, συμβήσεται, τὴν ἐφεκτικὴν δὲ εἰσάγεσθαι φιλοσοφίαν. εἰ δὲ φήσουσι μὴ τοιαύτην [λέγειν] κατάληψιν 10 ἡγεῖσθαι ζητήσεως προσήκειν, νόησιν δὲ ἀπλῶς, οὐκ ἔστιν 25 ἀδύνατον [ἐν] τοῖς ἐπέχουσι περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἀδήλων ζητεῖν. νοήσεως γὰρ οὐκ ἀπείργεται ὁ σκεπτικός, οἴμαι, ἀπὸ τε τῶν παθητικῶς ὑποπιπτόντων <καί> κατ' ἐνάργειαν φαινομένων αὐτῶ λόγων γινομένης καὶ μὴ πάντως εἰσαγωγύσης τὴν ὑπαρξίν τῶν νοουμένων· οὐ γὰρ μόνον 30 τὰ ὑπάρχοντα νοοῦμεν, ὡς φασιν, ἀλλ' ἤδη καὶ τὰ ἀνύπαρκτα. ὅθεν καὶ ζητῶν καὶ νοῶν ἐν τῇ σκεπτικῇ διαθήσει μένει ὁ ἐφεκτικός· ὅτι γὰρ τοῖς κατὰ φαντασίαν παθητικὴν ὑποπίπτουσιν αὐτῶ, καθὼ φαίνεται αὐτῶ, συγ- 59 11 κατατίθεται, δεδήλωται. ὅρα δὲ μὴ καὶ νῦν οἱ δογματικοὶ ζητήσεως ἀπείργονται. οὐ γὰρ τοῖς ἀγνοεῖν τὰ πράγματα ὡς ἔχει πρὸς τὴν φύσιν ὁμολογοῦσι τὸ ζητεῖν ἔτι περὶ αὐτῶν ἀνακόλουθον, τοῖς δ' ἐπ' ἀκριβῆς οἰομένοις ταῦτα 5 γινώσκειν· οἷς μὲν γὰρ ἐπὶ πέρας ἤδη πάρεστιν ἢ ζήτησις, ὡς ὑπειλήφασιν, οἷς δὲ τὸ δι' ὃ πᾶσα συνίσταται ζήτησις ἀκμὴν ὑπάρχει, τὸ νομίζειν ὡς οὐχ εὐρήκασιν.
- 12 Οὐκοῦν ζητητέον ἡμῖν ἐστὶ περὶ ἐκάστου μέρους τῆς καλουμένης φιλοσοφίας συντόμως ἐπὶ τοῦ παρόντος. καὶ ἐπεὶ 10

16/17 μεταγόντων ἡμῶν MLT (*deducentibus nobis*): μετὰ τούτων αὐτῶν EAB 23 ἐφεκτικὴν L 24 λέγειν om. T 26 ἐν del. Bekk.: καὶ Pappenheim 28 παθητικῶς Gen. cf. p. 43, 13: παθηματικῶς G || καὶ add. T (*et*) 29 λόγων GT (*a rationibus*): λόγῳ Gen. e cod. Vesontino 409 vel cognato aliquo libro, quod omnes editores receperunt 1 ἐνεργητικὴν EAB 3 ἀπείργονται LT (*prohibeantur*): ἀπείργονται MEAB 9 ἡμῖν ἐστὶ MEABT (*est nobis*): ἡμῖν L

59

πολλή γέγονε παρὰ τοῖς δογματικοῖς διαφωνία περὶ τῶν μερῶν τῆς φιλοσοφίας, τῶν μὲν ἕν, τῶν δὲ δύο, τῶν δὲ τρία εἶναι λεγόντων, περὶ ἧς οὐκ ἂν εἶη προσῆκον πλείω νῦν διεξιέναι, τὴν δόξαν τῶν δοκούντων τελειότερον ἀνε-
15 στράφθαι κατὰ τὸ ἴσον ἐκθέμενοι κατ' αὐτὴν προσάξομεν τὸν λόγον.

β' πόθεν ἀρκτέον τῆς πρὸς τοὺς δογματικοὺς ζητήσεως.

Οἱ Στωικοὶ τοίνυν καὶ ἄλλοι τινὲς τρία μέρη τῆς 13 φιλοσοφίας εἶναι λέγουσι, λογικὸν φυσικὸν ἠθικόν· καὶ ἀρχονται γε τῆς διδασκαλίας ἀπὸ τοῦ λογικοῦ, καίτοι
20 πολλῆς καὶ περὶ τοῦ πόθεν ἀρχεσθαι δεῖ στάσεως γεγεννη-
μένης. οἷς ἀκολουθήσαντες ἀδοξάστως, ἐπεὶ τὰ ἐν τοῖς τρισὶ μέρεσι λεγόμενα κρίσεως χορῆζει καὶ κριτηρίου, ὃ δὲ περὶ κριτηρίου λόγος ἐμπεριέχεσθαι δοκεῖ τῷ λογικῷ μέρει, ἀρξώ-
μεθα ἀπὸ τοῦ περὶ κριτηρίου λόγου καὶ τοῦ λογικοῦ μέρους,

γ' περὶ κριτηρίου.

ἐκεῖνο προειπόντες, ὅτι κριτήριον μὲν λέγεται τό τε 14
ᾧ κρίνεσθαι φασιν ὑπαρξιν καὶ ἀνυπαρξίαν καὶ τὸ ᾧ
προσέχοντες βιοῦμεν, πρόκειται δὲ ἡμῖν νῦν περὶ τοῦ
κριτηρίου τῆς ἀληθείας εἶναι λεγομένου διαλαβεῖν· περὶ
γὰρ τοῦ κατὰ τὸ ἕτερον σημαίνομενον ἐν τῷ περὶ τῆς
30 σκέψεως λόγῳ (I 21—24) διεξήλθομεν.

Τὸ κριτήριον τοίνυν περὶ οὗ ὁ λόγος ἐστὶν λέγεται 15
τριχῶς, κοινῶς ἰδίως ἰδιαιτάτα, κοινῶς μὲν πᾶν μέτρον
καταλήψεως, καθ' ὃ σημαίνομενον καὶ τὰ φυσικὰ οὕτω
60 προσαγορεύεται κριτήρια, ὡς ὄρασις· ἰδίως δὲ πᾶν μέτρον
καταλήψεως τεχνικὸν ὡς κανὼν καὶ διαβήτης· ἰδιαιτάτα
δὲ πᾶν μέτρον καταλήψεως ἀδήλου πράγματος, καθ' ὃ τὰ
μὲν βιωτικά οὐ λέγεται κριτήρια, μόνα δὲ τὰ λογικὰ καὶ
5 ἄπερ οἱ δογματικοὶ φέρουσι πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας κρίσιν.
φαμὲν οὖν προηγουμένως περὶ τοῦ λογικοῦ κριτηρίου 16

13 <αὐτὰ> εἶναι T (*ipsas esse*) 13/14 πλείων αὖ EAB
14 τελειότερον Kayser 23 τόπος T (*locus*) 24 <τοῦ> κριτηρίου
edd. 25 vide p. XIII 29 περὶ om. T (*in ratione skepticismos*). 3
καταλήψεως <τεχνικόν> EAB; cf. p. 197, 10. 5 πρὸς om. M

διεξιέναι. ἀλλὰ καὶ τὸ λογικὸν κριτήριον λέγοιτ' ἂν τριχῶς, τὸ ὑφ' οὗ καὶ τὸ δι' οὗ καὶ τὸ καθ' ὃ, οἷον ὑφ' οὗ μὲν ἄνθρωπος, δι' οὗ δὲ ἦτοι αἰσθησις ἢ διάνοια, καθ' ὃ δὲ ἢ προσβολὴ τῆς φαντασίας, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος 10 ἐπιβάλλει κρίνειν διὰ τινος τῶν προειρημένων.

- 17 Ταῦτα μὲν οὖν ἀρμόζον ἦν ἰσως προειπεῖν, ἵνα ἐννοήσωμεν, περὶ οὗ ἡμῖν ἔστιν ὁ λόγος· λοιπὸν δὲ ἐπὶ τὴν ἀντίρρησην χωρῶμεν τὴν πρὸς τοὺς λέγοντας προπετῶς κατεληφέναι τὸ κριτήριον τῆς ἀληθείας, ἀπὸ τῆς διαφωνίας ἀρξάμενοι. 15

δ' εἰ ὑπάρχει τι κριτήριον ἀληθείας.

- 18 Τῶν διαλαβόντων τοίνυν περὶ κριτηρίου οἱ μὲν εἶναι τοῦτο ἀπεφάνησαν, ὡς οἱ Στωικοὶ καὶ ἄλλοι τινές, οἱ δὲ μὴ εἶναι, ὡς ἄλλοι τε καὶ ὁ Κορίνθιος Ξενιάδης καὶ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος (B 34,4 Diels), λέγων 20 δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυται·
- 19 ἡμεῖς δ' ἐπέσχομεν, πότερον ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν. ταύτην οὖν τὴν διαφωνίαν ἦτοι ἐπικριτὴν εἶναι φήσουσιν ἢ ἀνεπίκριτον· καὶ εἰ μὲν ἀνεπίκριτον, αὐτόθεν [εἶναι] δώσουσι τὸ δεῖν ἐπέχειν, εἰ δὲ ἐπικριτὴν, τίνι κριθήσεται λεγέτωσαν, μήτε κριτήριον ὁμολογούμενον ἡμῶν ἐχόντων, μήθ' ὅλως 25
- 20 εἰ ἔστιν εἰδότεων ἀλλὰ ζητούντων. καὶ ἄλλως, ἵνα ἢ γενομένη περὶ τοῦ κριτηρίου διαφωνία ἐπικριθῇ, δεῖ κριτήριον ἡμᾶς ἔχειν ὁμολογημένον, δι' οὗ δυνησόμεθα κρίνειν αὐτήν· καὶ ἵνα κριτήριον ὁμολογούμενον ἔχωμεν, δεῖ πρότερον ἐπικριθῆναι τὴν περὶ τοῦ κριτηρίου διαφωνίαν. οὕτω 30 δὲ εἰς τὸν διάλληλον ἐμπέπτοντος τρόπον τοῦ λόγου, ἄπορος ἢ εὐρεσις τοῦ κριτηρίου γίνεται, μήτε ἐξ ὑποθέσεως ἡμῶν ἐόντων αὐτοὺς κριτήριον λαμβάνειν, ἔάν τε κριτη-

§ 18 ~ adv. dogm. l 48—53.

8 οἷον post τριχῶς add. T (*videlicet*) 8/9 οἷον transp. ante ἄνθρωπος T (*ut homo*) 15 διαφωνίας T (*a dissonantia*): ἀληθείας G cf. p. 37, 6 sqq., quam methodum sequitur in sequentibus Sextus 18 ἄλλοι τινές καὶ EAB 21 ἐπέσχομεν Kayser: *hesitamus* T: ἐπίσχομεν G 23 εἶναι om. T 24 ἐπικριτὴν T (*iudicabilem*) cf. p. 37, 33 sqq. 63, 25: ἐπικρίνεται G 25 μηδ' L 33 κριτηρίου λαμβάνειν L

61 ρίω τὸ κριτήριο κρίνειν ἐθέλωσιν, εἰς ἀπειρίαν αὐτοὺς ἐκβαλλόντων. ἀλλὰ καί, ἐπεὶ ἡ μὲν ἀπόδειξις δεῖται κριτηρίου ἀποδεδειγμένου, τὸ δὲ κριτήριο ἀποδείξεως κεραιμένης, εἰς τὸν διάλληλον ἐκβάλλονται τρόπον.

5 Οἰόμενοι οὖν ἱκανὰ καὶ ταῦτα εἶναι δεικνύουσι τὴν 21 τῶν δογματικῶν προπέτειαν κατὰ τὸν περὶ τοῦ κριτηρίου λόγον, ἵνα καὶ ποικίλως αὐτοὺς ἐλέγχωμεν, οὐκ ἄτοπον προσκαρτερῆσαι τῷ τόπῳ. οὐ μὴν ἐκάστη τῶν περὶ κριτηρίου δοξῶν ἀμιλληθῆναι προαιρούμεθα εἰδικῶς (ἀμύθητος γὰρ ἡ διαφωνία γέγονεν, καὶ οὕτως εἰς ἀμέθοδον καὶ ἡμᾶς λόγον ἐμπυσεῖν ἀναγκαῖον ἔσται), ἀλλ' ἐπεὶ τὸ κριτήριο περὶ οὗ ζητοῦμεν τρισὸν εἶναι δοκεῖ, τό τε ὑφ' οὗ καὶ τὸ δι' οὗ καὶ τὸ καθ' ὅ, ἕκαστον τούτων ἐπελθόντες ἐν μέρει τὴν ἀκαταληψίαν αὐτοῦ παραστήσομεν.

10 οὕτω γὰρ ἐμμέθοδος ἅμα καὶ τέλειος ἡμῖν ὁ λόγος ἔσται. ἀρξώμεθα δὲ ἀπὸ τοῦ ὑφ' οὗ. δοκεῖ γὰρ πως συναπορεῖσθαι τούτῳ καὶ τὰ λοιπά.

ε' περὶ τοῦ ὑφ' οὗ.

Ὁ ἄνθρωπος τοίνυν δοκεῖ μοι, ὅσον ἐπὶ τοῖς λεγομέ- 22 νοις ὑπὸ τῶν δογματικῶν, οὐ μόνον ἀκατάληπτος, ἀλλὰ καὶ 20 ἀνεπινώητος εἶναι. ἀκούομεν γοῦν τοῦ παρὰ Πλάτωνι Σωκράτους (Phaedr. p. 230a) διαρρήδην ὁμολογοῦντος μὴ εἰδέναι, πότερον ἄνθρωπός ἐστιν ἢ ἕτερόν τι. παριστάται τε βουλόμενοι τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ πρῶτον μὲν διαφωνοῦσιν, εἶτα καὶ ἀσύνετα λέγουσιν. ὁ μὲν γὰρ Δημό- 23 25 κριτός (B 165 Diels) φησιν ὅτι ἄνθρωπός ἐστιν ὃ πάντες ἴσμεν. ὅσον δ' ἐπὶ τούτῳ οὐ γνωσόμεθα τὸν ἄνθρωπον, ἐπεὶ καὶ κῦνα ἴσμεν, καὶ παρὰ τοῦτο ἔσται καὶ ὁ κῦων ἄνθρωπος. τινάς τε ἀνθρώπους οὐκ ἴσμεν· διὸ οὐκ ἔσονται ἄνθρωποι. μᾶλλον δέ, ὅσον ἐπὶ τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, οὐδεὶς

§§ 22—28 ~ adv. dogm. I 263—282.

1 ἄπορον Kayser 2 nobis eicientibus T 9 εἰδικῶς Gen.: ἰδικῶς G: specialiter T 15 ἐμμέθ.: artificialis T 19 ὑπὸ T (a[d] dogmaticis): ἀπὸ G 20 ἀκούωμεν L || γοῦν τοῦ LEAB: γὰρ τοῦτο M 26 ἴσμεν G: ἴδμεν p. 248, 26.

- ἔσται ἄνθρωπος· εἰ γὰρ ἐκεῖνος μὲν φησι δεῖν ὑπὸ πάντων γι- 30
 νόσκεσθαι τὸν ἄνθρωπον, οὐδένα δὲ ἄνθρωπον ἴσασι πάντες
 24 ἄνθρωποι, οὐδεὶς ἔσται κατ' αὐτὸν ἄνθρωπος. καὶ ὅτι ταῦτα οὐ
 σοφίζομενοι λέγομεν, ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀκολουθίας φαίνεται.
 μόνα γὰρ κατ' ἀλήθειαν ὑπάρχειν φησὶν ὁ ἀνήρ 62
 (B 125 Diels) τὰ άτομα καὶ τὸ κενόν, ἅπερ φησὶν
 οὐ μόνον τοῖς ζώοις ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς συγκρί-
 μασι ὑπάρχειν, ὥστε ὅσον μὲν ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπι-
 νοήσομεν τὴν τοῦ ἀνθρώπου ιδιότητα, ἐπειδὴ κοινὰ πάντων 5
 ἔστιν. ἀλλ' οὐδὲ ἄλλο τι ὑπόκειται παρὰ ταῦτα· οὐκ ἄρα
 ἔξομεν δι' οὗ τὸν ἄνθρωπον διακρινῆναι τε ἀπὸ τῶν ἄλλων
 25 ζῶων καὶ εἰλικρινῶς νοῆσαι δυνησόμεθα. ὁ δ' Ἐπίκου-
 ρός (fr. 310 Us.) φησιν ἄνθρωπον εἶναι τὸ τοιουτονὶ
 μόρφωμα μετὰ ἐμψυχίας. καὶ κατὰ τοῦτον δέ, ἐπεὶ ὁ 10
 ἄνθρωπος δείξει ἐμφανίζεται, ὁ μὴ δεικνύμενος οὐκ ἔστιν
 ἄνθρωπος, καὶ εἰ μὲν γυναικα δείκνυσί τις, ὁ ἀνήρ οὐκ ἔσται
 ἄνθρωπος, εἰ δὲ ἄνδρα, ἢ γυνή ἄνθρωπος οὐκ ἔσται. τὰ δὲ
 αὐτὰ ἐπιχειρήσομεν καὶ ἀπὸ τῆς διαφορᾶς τῶν περιστάσεων ἅς
 ἴσμεν ἐκ τοῦ τετάρτου τρόπου τῆς ἐποχῆς (I 100—117). 15
 26 ἄλλοι <δὲ> (cf. Aristot. Top. 133b2) ἔφασκον ἄνθρωπον
 εἶναι ζῶον λογικὸν θνητόν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δε-
 κτικόν. ἐπεὶ οὖν δείκνυται ἐν τῷ πρώτῳ τῆς ἐποχῆς τρό-
 πῳ (I 40—78), ὅτι οὐδέν ἐστι ζῶον ἄλογον, ἀλλὰ καὶ νοῦ καὶ
 ἐπιστήμης δεκτικά ἐστὶ πάντα ὅσον ἐπὶ τοῖς ὑπ' αὐτῶν λεγο- 20
 27 μένοις, οὐ γνωσόμεθα, τί ποτε λέγουσιν. τά τε κείμενα ἐν τῷ
 ὄρω συμβεβηκότα ἦτοι κατ' ἐνέργειαν λέγουσιν ἢ δυνάμει. εἰ
 μὲν οὖν κατ' ἐνέργειαν, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὁ μὴ ἐπιστήμην
 ἤδη τελείαν ἀνειληφώς καὶ ἐν τῷ λόγῳ τέλειος ὢν καὶ ἐν
 αὐτῷ τῷ ἀποθνήσκειν καθεστώς· τοῦτο γὰρ τὸ ἐνεργεῖα 25
 θνητόν ἐστιν. εἰ δὲ δυνάμει, οὐκ ἔσται ἄνθρωπος οὔτε ὁ

33 *apud ipsum* T (= παρ' αὐτῷ?) at cf. p. 82, 27. 6 παρὰ
 ML: περὶ EABT (*circa*) 8 ἐπινοῆσαι? 9 τοιουτονὶ scr.
 coll. p. 249, 4: τοιουτοῖ G 11 ἔσται? 12 μὲν om. M 16 δὲ
 addidi 20 addam τῶν δογματικῶν post αὐτῶν 24 ἀνειλη-
 φῶς Pappenheim coll. p. 62, 27. 167, 24: ἀπειληφῶς G: qui
 accerpit T (cf. ad v. 27/28)

62

τὸν λόγον ἔχων τέλειον οὔτε ὁ νοῦν καὶ ἐπιστήμην ἀνει-
 ληφώς· [καὶ] τοῦτο δὲ τοῦ προτέρου ἐστὶν ἀτοπώτερον. καὶ
 ταύτη ἄρα ἀσύστατος πέφηνεν ἢ ἐπίνοια τοῦ ἀνθρώπου.
 29^a ὁ γὰρ Πλάτων ([Plato] Def. p. 415a), ὅταν ἀποφαίνεται 28
 30 τὸν ἄνθρωπον εἶναι ζῷον ἄπτερον δίπουν πλατυώ-
 νυχον, ἐπιστήμης πολιτικῆς δεκτικόν, οὐδὲ αὐτὸς
 ἀξιοῖ διαβεβαιωτικῶς τοῦτο ἐκτίθεσθαι· εἰ γὰρ καὶ ὁ ἄνθρω-
 πος ἐν τί ἐστὶ τῶν κατ' αὐτὸν γινομένων μὲν, ὅντως δὲ οὐδέ-
 ποτε ὄντων, ἀδύνατον δὲ περὶ τῶν μηδέποτε ὄντων δια-
 63 βεβαιωτικῶς ἀποφαίνεσθαι κατ' αὐτόν, οὐδὲ ὁ Πλάτων
 ἀξιώσει τὸν ὄρον ἐκτίθεσθαι δοκεῖν ὡς διαβεβαιούμενος,
 ἀλλ' ὡσπερ εἶωθεν κατὰ τὸ πιθανὸν λέγων.

Εἰ μὲντοι καὶ δοίημεν κατὰ συγχώρησιν, ὅτι ἐπινοεῖ- 29
 5 σθαι δύναται ὁ ἄνθρωπος, ἀκατάληπτος εὑρεθήσεται. συ-
 νέστηκε μὲν γὰρ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, οὔτε δὲ τὸ σῶμα
 καταλαμβάνεται τάχα οὔτε ἡ ψυχὴ· οὐδὲ ὁ ἄνθρωπος ἄρα.
 καὶ ὅτι μὲν τὸ σῶμα οὐ καταλαμβάνεται, δῆλον ἐντεῦθεν· 30
 τὰ συμβεβηκότα τινὶ ἕτερά ἐστιν ἐκείνου ᾧ συμβέβηκεν.
 10 ὅταν οὖν χρῶμα ἢ τι παραπλήσιον ἡμῖν ὑποπίπτῃ, τὰ
 συμβεβηκότα τῷ σώματι εἰκὸς ἡμῖν ὑποπίπτειν, ἀλλ' οὐκ
 αὐτὸ τὸ σῶμα. τό γέ τοι σῶμα τριχῆ διαστατὸν εἶναι λέ-
 γουσιν· ὀφείλομεν οὖν τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ
 βάθος καταλαμβάνειν, ἵνα τὸ σῶμα καταλάβωμεν. εἰ γὰρ
 15 τοῦτο ἡμῖν ὑπέπιπτεν, ἐγινώσκομεν ἂν καὶ τὰ ὑπάργουσα
 χρυσία. οὐδὲ τὸ σῶμα ἄρα. ἵνα δὲ καὶ τὴν περὶ τοῦ 31
 σώματος ἀμφισβήτησιν παρῶμεν, πάλιν ὁ ἄνθρωπος εὑ-
 ρίσκεται ἀκατάληπτος διὰ τὸ ἀκατάληπτον εἶναι τὴν ψυ-
 χήν. ὅτι δὲ ἀκατάληπτός ἐστιν αὕτη, δῆλον ἐντεῦθεν·
 20 τῶν περὶ ψυχῆς διαλαβόντων, ἵνα τὴν πολλὴν καὶ ἀνήνυτον

§§ 29—33 ~ adv. dogm. I 283—313.

27 ἔχων τέλειον LT (*qui rationem habet perfectam*): τέλειον
 ἔχων M: ἔχων om. EAB 27/28 *qui accepit* T 28 καὶ del.
 Bekk. 29^a ἀποφαίνεται T (*assignat*): ἀξιοῖ G 31 πολιτικῆς:
 τῆς κατὰ λόγους [Plato] 32 ἀξιοῖ G: *vult* T 12 τό τε τοι vel
 τὸ μέντοι Pappenheim (*corpus autem* T) 14 post καταλάβω-
 μεν Kayser add. <οὐδέ γε τὸ βάθος καταλαμβάνομεν>, malim
 15 ταῦτα vel ταῦτα πάντα pro τοῦτο 19 ἐντεῦθεν om. EAB

μάχην παραλίπωμεν, οἱ μὲν μὴ εἶναι τὴν ψυχὴν ἔφασαν, ὡς οἱ περὶ τὸν Μεσσήνιον Δικαίλαρχον (fr. 63 Müller),
 32 οἱ δὲ εἶναι, οἱ δὲ ἐπέσχον. ταύτην οὖν τὴν διαφωνίαν εἰ μὲν ἀνεπίκριτον εἶναι λέξουσιν οἱ δογματικοί, δώσουσιν αὐτόθεν τὴν τῆς ψυχῆς ἀκαταληψίαν, εἰ δὲ ἐπικριτὴν, τίνι ἐπικρινοῦ- 25
 σιν αὐτὴν εἰπάτωσαν. αἰσθήσει μὲν γὰρ οὐ δύνανται διὰ τὸ νοητὴν ὑπ' αὐτῶν εἶναι λέγεσθαι· εἰ δὲ λέξουσιν ὅτι διανοία, ἐροῦμεν ὅτι, ἐπεὶ τῆς ψυχῆς τὸ ἀδηλότατόν ἐστιν ἢ διάνοια, ὡς δεικνύουσιν οἱ περὶ μὲν τῆς ὑπάρξεως τῆς ψυχῆς ὁμοφωνοῦντες, περὶ δὲ τῆς διανοίας διαφερόμενοι, 30
 33 εἰ τῇ διανοίᾳ τὴν ψυχὴν ἐθέλουσι καταλαμβάνειν καὶ τὴν περὶ αὐτῆς διαφωνίαν ἐπικρίνειν, τῷ μᾶλλον ζητουμένῳ τὸ ἥτιον ζητούμενον ἐπικρίνειν τε καὶ βεβαιοῦν ἐπιλή- 64
 σουσιν, ὅπερ ἄτοπον. οὐδὲ τῇ διανοίᾳ τοίνυν ἐπικριθί-
 σεται ἢ περὶ τῆς ψυχῆς διαφωνία. οὐδενὶ ἄρα. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἀκατάληπτός ἐστιν. ὅθεν οὐδὲ ὁ ἄνθρωπος καταλαμ-
 βάνοιτ' ἄν.

34 Ἴνα δὲ καὶ δῶμεν, ὅτι καταλαμβάνεται ὁ ἄνθρωπος, 5
 μῆποτε οὐκ <ἄν> ἐνδέχοιτο δεῖξαι, ὅτι ὑπ' αὐτοῦ κρίνεσθαι δεῖ τὰ πράγματα. ὁ γὰρ λέγων, ὅτι ὑπ' ἀνθρώπου δεῖ κρί-
 νεσθαι τὰ πράγματα, ἦτοι ἄνευ ἀποδείξεως τοῦτο λέξει ἢ μετὰ ἀποδείξεως. οὔτε δὲ μετὰ ἀποδείξεως· δεῖ γὰρ τὴν ἀπόδειξιν ἀληθῆ εἶναι καὶ κεκριμένην, διὰ δὲ τοῦτο καὶ 10
 ὑπό τινος κεκριμένην. ἐπεὶ οὖν οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν ὁμολο-
 γουμένως, ὑφ' οὗ κριθῆναι δυνήσεται αὐτὴ ἢ ἀπόδειξις (ζητοῦμεν γὰρ τὸ κριτήριο τὸ ὑφ' οὗ), οὐ δυνησόμεθα τὴν ἀπόδειξιν ἐπικρίνειν, διὰ δὲ τοῦτο οὐδὲ τὸ κριτήριον,
 35 περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀποδεικνύναι. εἰ δὲ ἀναποδείκτως λεχθή- 15
 σεται, ὅτι ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου δεῖ κρίνεσθαι τὰ πράγματα, ἄπιστον ἔσται, ὥστε οὐχ ἔχομεν διαβεβαιοῦσθαι, ὅτι τὸ ὑφ' οὗ κριτήριον ἐστιν ὁ ἄνθρωπος. ὑπὸ τίνος δὲ καὶ

§§ 34—36 cf. adv. dogm. I 314—316.

21 τὴν om. M 22 μεσσηνιον G: messanensem T 31 τὴν post καὶ om. EAB 6 ἄν add. Bekk. 10 καὶ post τοῦτο om. T 15 περὶ MLT (de quo est sermo): <τὸ ὑφ' οὗ> περὶ EAB || λεχθήσεται MLT (dicetur): ἐλεχθήσεται EB: ἐλεγχθήσεται A 16 κρίνεσθαι MEAB: κριθῆναι L 18 et 19 ὁ om. EAB

κριθήσεται, ὅτι τὸ ὑφ' οὗ κριτήριον ὁ ἄνθρωπος ἐστίν; οὐ
 20 γὰρ δὴ ἀκριτῶς τοῦτο λέγοντες πιστευθήσονται. ἀλλ' εἰ
 μὲν ὑπ' ἀνθρώπου, τὸ ζητούμενον συναρπασθήσεται. εἰ 36
 δ' ὑπὸ ἑτέρου ζώου, πῶς ἐκεῖνο πρὸς τὴν κρίσιν τοῦ ἄν-
 θρωπον εἶναι τὸ κριτήριον παραλαμβάνεται; εἰ μὲν γὰρ
 ἀκριτῶς, οὐ πιστευθήσεται, εἰ δὲ μετὰ κρίσεως, πάλιν ἐκεῖνο
 25 ὑπὸ τινος ὀφείλει κριθῆναι. ἀλλ' εἰ μὲν ὑφ' ἑαυτοῦ, μένει
 ἢ αὐτῇ ἀτοπία (τὸ ζητούμενον γὰρ διὰ τοῦ ζητουμένου κρι-
 θήσεται)· εἰ δὲ ὑπὸ ἀνθρώπου, ὁ δι᾿ ἄλληλος εἰσάγεται τρό-
 πος· εἰ δὲ ὑπὸ τινος παρὰ ταῦτα ἄλλον, πάλιν ἐκείνου τὸ
 κριτήριον ἀπαιτήσομεν τὸ ὑφ' οὗ, καὶ μέχρις ἀπέλθου. καὶ
 30 διὰ τοῦτο ἄρα οὐχ ἔξομεν λέγειν, ὡς ὑπὸ ἀνθρώπου δεῖ
 κρίνεσθαι τὰ πράγματα.

Ἔστω δὲ καὶ πεπιστώσθω τὸ δεῖν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου 37
 κρίνεσθαι τὰ πράγματα. οὐκοῦν, ἐπεὶ πολλῇ τῶν ἀνθρώ-
 65 πων ἐστὶ διαφορὰ, πρότερον οἱ δογματικοὶ συμφωνησάτω-
 σαν, ὅτι τῷδε τῷ ἀνθρώπῳ δεῖ προσέχειν, εἰθ' οὕτω καὶ
 ἡμᾶς αὐτῷ συγκατατίθεσθαι κελευτέωσαν. εἰ δ' (Plat. Phaedr.
 p. 264d. Herodot. vit. Homeri 11)

ἔστ' ἂν ὕδαρ τε νάη καὶ δένδρα μακρὰ τεθήλη
 5 — τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου — περὶ αὐτοῦ διαφωνήσουσιν, πῶς
 ἡμᾶς ἐπέιγουσι προπετῶς τινι συγκατατίθεσθαι; ἦν γὰρ καὶ 38
 λέγωσιν ὅτι τῷ σοφῷ πιστευτέον, ἐρωτήσομεν αὐτούς, ποίῳ
 σοφῷ. πότερον τῷ κατὰ Ἐπίκουρον ἢ τῷ κατὰ τοὺς Στωικοὺς
 ἢ <τῷ Κυρηναϊκῷ ἢ> τῷ Κυνικῷ; οὐχ ἔξουσι γὰρ συμφώνως
 10 εἰπεῖν. εἰ δὲ ἀξιῶσει τις ἡμᾶς τῆς περὶ τοῦ σοφοῦ ζητήσεως 39
 ἀποστάντας ἀπλῶς τῷ συνετωτέρῳ τῶν ὄντων ἀπάντων πι-
 στεύειν, πρῶτον μὲν καὶ περὶ τοῦ τίς συνετώτερός ἐστι
 τῶν ἄλλων διαφωνήσουσιν, εἶτα καὶ δοθῆ συμφώνως δύ-

§ 39—42 ~ adv. dogm. I 320—326.

24 ἐκεῖνο MLT (illud): ἐκεῖνο πρὸς τὴν κρίσιν EAB 29 τὸ
 ὑφ' οὗ fort. del. 32 πεπιστώσθω MEAB: πεπιστεύσθω LT (cre-
 datur) 1/2 φιλοσοφήσασαν EAB 3 αὐτῷ om. T || συγκατα-
 τίθεσθαι scripsi coll. vv. 6. 31. p. 66, 11: consentire T: θέσθαι G
 7 ἐρωτήσομεν L 9 add. T (aut cirinaico vel cunico) || συμφώ-
 νους L 11 ὄντων G: ἀνθρώπων Kayser: malim addere <καὶ
 γεγονότων> coll. v. 14 et 18. 13 δοθῆ Bekk.: concedatur T: δοίη G

νασθαι ληφθῆναι, τίς ἐστι τῶν τε ὄντων καὶ τῶν γεγονό-
 των συνετώτερος, οὐδ' οὕτως ἔσται πίστεως οὗτος ἄξιος. 15
 40 ἐπεὶ γὰρ πολλῆ καὶ σχεδὸν ἀπειρός ἐστιν ἐπίτασις τε καὶ
 ἄνεσις κατὰ σύνεσιν, φαμέν ὅτι τούτου τοῦ ἀνθρώπου ὃν
 λέγομεν εἶναι τῶν γεγονότων τε καὶ ὄντων συνετώτερον,
 ἕτερον συνετώτερον ἐνδέχεται γενέσθαι. ὥσπερ οὖν τῷ
 νῦν εἶναι λεγομένῳ φρονημωτέρῳ τῶν τε ὄντων καὶ τῶν 20
 γεγονότων διὰ τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πιστεύειν ἀξιούμεθα,
 οὕτω καὶ τῷ μετ' αὐτὸν ἐσομένῳ συνετωτέρῳ τούτου μᾶλ-
 λον [τούτου] χρῆ πιστεύειν. καὶ ἐκεῖνου γενομένου πάλιν
 ἄλλον ἐλπίζειν χρῆ συνετώτερον αὐτοῦ γενήσεσθαι, κακέι-
 41 νου ἄλλον, καὶ μέχρις ἀπείρου. καὶ ἄδηλον, πότερόν ποτε 25
 συμφωνήσουσιν ἀλλήλοις οὗτοι ἢ διάφωνα λέξουσιν. διό-
 περ, κὰν τῶν γεγονότων τε καὶ ὄντων συνετώτερος εἶναι
 ὁμολογηθῆ τις, ἐπεὶ οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν διαβεβαιωτικῶς, ὅτι
 οὐδεὶς ἔσται τούτου ἀγχινούστερος (ἄδηλον γάρ), ἀεὶ δεήσει
 τὴν τοῦ μετὰ ταῦτα ἐσομένου συνετωτέρου κρίσιν περι- 30
 42 μένειν καὶ μηδέποτε συγκατατίθεσθαι τῷ κρείττονι. ἵνα
 δὲ καὶ κατὰ συγχώρησιν δῶμεν, ὅτι οὐδεὶς τοῦ ὑποτιθεμέ- 66
 νου συνετοῦ συνετώτερος οὔτε ἔστιν οὔτε ἐγένετο οὔτε
 ἔσται, οὐδὲ ὡς πιστεύειν αὐτῷ προσήκει. ἐπεὶ γὰρ μάλιστα
 οἱ συνετοὶ φιλοῦσιν ἐν τῇ τῶν πραγμάτων κατασκευῇ τοῖς
 σαθροῖς παριστάμενοι πράγμασιν ὑγιῆ καὶ ἀληθῆ ταῦτα 5
 δοκεῖν εἶναι ποιεῖν, ὅταν τι λέγῃ οὗτος ὁ ἀγχίνους, οὐκ
 εἰσόμεθα πότερόν ποτε, ὡς ἔχει τὸ πρᾶγμα φύσει, οὕτω
 λέγει, ἢ ψεῦδος αὐτὸ ὑπάρχον ὡς ἀληθὲς παρίστησι καὶ
 ἡμᾶς πείθει φρονεῖν ὡς περὶ ἀληθοῦς, ἔτε δὴ συνετώτε-
 ρος τῶν ἀνθρώπων ἀπάντων ὑπάρχων καὶ διὰ τοῦτο ὑφ' 10
 ἡμῶν ἐλέγχεσθαι μὴ δυνάμενος. οὐδὲ τούτῳ τοίνυν συγ-
 καταθησόμεθα ὡς ἀληθῶς τὰ πράγματα κρῖνοντι, διὰ τὸ
 οἶόν τε μὲν εἶναι αὐτὸν ἀληθῆ λέγειν, οἷεσθαι δ' ὅτι δι' ὑπερ-
 βολὴν ἀγχινοῖας τὰ ψευδῆ τῶν πραγμάτων ὡς ἀληθῆ βου-

22 συνετωτέρῳ τούτου T (*intelligibilior illo*): τούτου συν. G
 23 τούτου om. T 30 μετὰ ταῦτα om. T 5/6 ταῦτα εἶναι δοκεῖν
 καὶ ποιεῖν EAB 7 φύσει T (*natura*): φύσεως G 8 αὐτῷ EAB
 13 οἶόν τε μὲν εἶναι Apelt: οἷεσθαι μὲν GT (*propter id, quod*
opinamur quidem) || ἀληθῆ εἶναι λέγειν EB: ἀληθῆ εἶναι λέγει A

15 *λόμενος παριστᾶν ἔ φησι λέγει. διὰ ταῦτα μὲν οὖν οὐδὲ τῷ τῶν ἀπάντων ἀγχινουστάτω δοκοῦντι ὑπάρχειν ἐν τῇ κρίσει τῶν πραγμάτων χρῆ πιστεύειν.*

Εἰ δὲ φήσῃ τις, ὅτι τῇ τῶν πολλῶν συμφωνίᾳ χρῆ 43 προσέχειν, λέξομεν ὅτι τοῦτ' ἔστι μάταιον. πρῶτον μὲν γὰρ σπάνιον ἴσως ἐστὶ τὸ ἀληθές, καὶ διὰ τοῦτο ἐνδέχεται 20 ἓνα τῶν πολλῶν φρονιμώτερον εἶναι. εἶτα καὶ παντὶ κριτηρίῳ πλείους ἀντιδοξοῦσι τῶν κατ' αὐτὸ συμφωνούντων· οἱ γὰρ ὁποιοοῦν ἀπολιπόντες κριτήριον ἕτερον τοῦ συμφωνεῖσθαι δοκοῦντος παρὰ τισιν ἀντιδοξοῦσί τε αὐτῷ καὶ 25 κατὰ πολὺ πλείους εἰσὶ τῶν περὶ αὐτοῦ συμφωνούντων. χωρὶς δὲ τούτων, οἱ συμφωνοῦντες ἤτοι ἐν διαφόροις εἰσὶ 44 διαθέσεσιν ἢ ἐν μιᾷ. ἐν διαφόροις μὲν οὖν οὐδαμῶς ὅσον ἐπὶ τῷ λεγομένῳ. πῶς γὰρ ἂν τὰ αὐτὰ ἔλεγον περὶ αὐτοῦ; εἰ δὲ ἐν μιᾷ, ἐπεὶ καὶ ὁ εἷς ὁ λέγων ἕτερόν τι μίαν 30 ἔχει διάθεσιν καὶ οὗτοι πάντες οἱ συμφωνοῦντες μίαν, ὅσον ἐπὶ ταῖς διαθέσεσιν αἷς προσέχομεν οὐδὲ κατὰ πλήθος εὐρίσκειται διαφορὰ τις. διόπερ οὐ χρῆ τοῖς πολλοῖς 45 προσέχειν μᾶλλον ἢ τῷ ἐνί, πρὸς τῷ καὶ ἀκατάληπτον 67 εἶναι, καθάπερ ἐν τῷ τετάρτῳ τρόπῳ τῆς σκέψεως (I 100—117) ὑπεμνήσαμεν, τὴν κατὰ πλήθος διαφορὰν τῶν κρίσεων, ἀπέλων τῶν κατὰ μέρος ἀνθρώπων ὑπαρχόντων καὶ ἡμῶν μὴ δυναμένων ἀπάντων αὐτῶν τὰς κρίσεις 5 ἐπελθεῖν καὶ ἀποφῆνασθαι, τί μὲν οἱ πλείους τῶν ἀνθρώπων ἀπάντων ἀποφαίνονται, τί δὲ οἱ ἐλάττους. καὶ κατὰ τοῦτο οὖν ἄτοπος ἢ κατὰ τὸ πλήθος πρόκρισις τῶν κρινόντων.

Εἰ δ' οὐδὲ τῷ πλήθει προσέξομεν, οὐχ εὐρήσομεν 46 οὐδένα ὑφ' οὗ κριθῆσεται τὰ πράγματα, καίτοι τοσαῦτα 10 κατὰ συγχώρησιν δόντες. διόπερ ἐξ ἀπάντων τούτων ἀκατάληπτον εὐρίσκειται τὸ κριτήριον ὑφ' οὗ κριθῆσεται τὰ πράγματα.

§§ 43—44 ~ adv. dogm. I 327—334.

18/19 γρ. δεῖ πιστεύειν A in marg.: δεῖ πιστεύειν in textu, γρ. χρ. πρ. i. m. B 23 οἱ — 25 συμφ. om. M 24 αὐτῷ om. T 7 τὸ om. EAB || πρόκρισις MEAB: πρόσκρισις L: *prelectio* T 10 <καὶ> κατὰ EAB || δόντες MEAB: διδόντες L

47 Συμπεριγραφόμενων δὲ τούτῳ καὶ τῶν ἄλλων κριτη-
 ρίων, ἐπεὶ ἕκαστον αὐτῶν ἤτοι μέρος ἢ πάθος ἢ ἐνέργημα
 ἐστὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἀκόλουθον μὲν ἦν ἴσως ἐπὶ τι τῶν 15
 ἐξῆς προΐεναι τῷ λόγῳ, ὡς καὶ περὶ ἐκείνων ἱκανῶς εἰρημένων
 ἐν τούτοις· ἵνα δὲ μὴδὲ τὴν εἰδικὴν ὡς πρὸς ἕκαστον ἀν-
 τίρρησιν φεύγειν δοκῶμεν, ὀλίγα καὶ περὶ αὐτῶν ἐξ ἐπι-
 μέτρου λέξομεν. πρότερον δὲ περὶ τοῦ κριτηρίου τοῦ δι' οὗ
 καλουμένου διαλεξόμεθα. 20

ς' περὶ τοῦ δι' οὗ.

48 Πολλὴ μὲν οὖν καὶ ἀπειρος σχεδὸν ἡ περὶ αὐτὸ γέγονε
 διαφωνία παρὰ τοῖς δογματικοῖς· ἡμεῖς δὲ πάλιν τοῦ ἐμ-
 μεθόδου προνοοῦμενοι φαμὲν ὅτι, ἐπεὶ κατ' αὐτοὺς ἀν-
 θρωπός ἐστὶ τὸ ὕφ' οὗ κρίνεται τὰ πράγματα, οὐδὲν δὲ 25
 οὗτος ἔχει ἀν' δι' οὗ κρίνεται δυνήσεται (καθάπερ καὶ αὐτοὶ 25
 συνομολογοῦσιν) ἢ αἰσθήσιν καὶ διάνοιαν, εἰάν δεῖξωμεν,
 ὅτι οὔτε δι' αἰσθήσεως μόνης δύναται κρίναι οὔτε διὰ
 μόνης τῆς διανοίας οὔτε δι' ἀμφοτέρων αὐτῶν, συντόμως
 πρὸς ἀπάσας τὰς κατὰ μέρος δόξας εἰρήκαμεν· πᾶσαι γὰρ
 49 δοκοῦσιν εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἀναφέρεσθαι στάσεις. ἀρξώ- 30
 μεθα δὲ ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων.

Οὐκοῦν ἐπεὶ τινὲς μὲν κενοπαθεῖν τὰς αἰσθήσεις φα-
 σίν (οὐδὲν γὰρ ὑποκεῖσθαι ὧν ἀντιλαμβάνεσθαι δοκοῦσιν), 68
 οἱ δὲ πάντα ὑποκεῖσθαι ὕφ' ὧν οἴονται κινεῖσθαι λέγου-
 σιν, οἱ δὲ τὰ μὲν ὑποκεῖσθαι, τὰ δὲ μὴ ὑποκεῖσθαι, τίνι
 συγκαταθησόμεθα οὐχ' ἔξομεν· οὔτε γὰρ τῇ αἰσθήσει τὴν
 διαφωνίαν ἐπικρινοῦμεν, ἐπεὶ περὶ αὐτῆς ζητοῦμεν, πότε- 5
 ρον κενοπαθεῖ ἢ ἀληθῶς καταλαμβάνει, οὔτε ἑτέρῳ τινί,
 ἐπεὶ μὴδὲ ἔστιν ἄλλο τι κριτήριον δι' οὗ χρὴ κρίναι κατὰ
 50 τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν. ἀνεπίκριτον ἄρα καὶ ἀκατά-
 ληπτον ἔσται, πότερον κενοπαθεῖ ἢ αἰσθήσεως ἢ καταλαμ-
 βάνει τι· ᾧ συνεισέρχεται τὸ μὴ δεῖν ἡμᾶς τῇ αἰσθήσει 10

§ 47 cf. adv. dogm. I 263.

§§ 48—50 ~ adv. dogm. I 343—346.

16 προΐεναι T (procedere): ἰέναι G || καὶ om. T || εἰρημένον
 Gen. Bekk. 25 οὗτος ἔχει MLT (hic habeat utique): οὗτος
 ἔχει EAB 6 καταλαμβάνειν EAB 8 ἀλλ' ἐπίκριτον L

μόνη προσέχειν ἐν τῇ κρίσει τῶν πραγμάτων, περὶ ἧς οὐκ
 ἔχομεν εἰπεῖν, εἰ καὶ τὴν ἀρχὴν καταλαμβάνει τι. ἀλλ' ἔστω 51
 κατὰ συγχώρησιν τὰς αἰσθήσεις ἀντιληπτικὰς εἶναι· οὐδὲν
 γὰρ ἦττον καὶ οὕτως ἄπιστοι εὐρεθήσονται πρὸς τὴν κρί-
 15 σιν τῶν ἐκτὸς ὑποκειμένων πραγμάτων. αἱ γοῦν αἰσθή-
 σεις ὑπεναντίως κινοῦνται ὑπὸ τῶν ἐκτὸς, οἷον ἡ γεῦσις
 ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μέλιτος ὅτε μὲν πικράζεται, ὅτε δὲ γλυκά-
 ζεται, καὶ ἡ ὄρασις τὸ αὐτὸ χρῶμα ὅτε μὲν αἰμωπὸν, ὅτε δὲ
 λευκὸν εἶναι <δοκεῖ>. ἀλλ' οὐδὲ ἡ ὄσφρησις ἑαυτῇ συμφωνεῖ· 52
 20 τὸ γοῦν μύρον ὃ μὲν κεφαλαλγικὸς ἀηδὲς εἶναι φησιν, ὃ
 δὲ μὴ οὕτως ἔχων ἡδύ. καὶ οἱ θεόληπτοι δὲ καὶ οἱ φρε-
 νιτίζοντες ἀκούειν δοκοῦσιν τινῶν διαλεγομένων αὐτοῖς,
 ὧν ἡμεῖς οὐκ ἐπακούομεν. καὶ τὸ αὐτὸ ὕδωρ τοῖς μὲν
 φλεγμαίνουσιν ἀηδὲς εἶναι δοκεῖ δι' ὑπερβολὴν θερμοότη-
 25 τος, τοῖς δ' ἄλλοις χλιαρόν. πότερον οὖν πάσας τὰς φαν- 53
 τασίας ἀληθεῖς εἶναι φήσει τις, ἢ τάσδε μὲν ἀληθεῖς, τάσδε
 δὲ ψευδεῖς, ἢ καὶ ψευδεῖς ἀπάσας, εἰπεῖν ἀμήχανον, μη-
 δὲν ἡμῶν ἐχόντων κριτήριο ὠμολογημένον δι' οὗ κρινοῦ-
 μεν ὃ προκρίνειν μέλλομεν, ἀλλὰ μηδὲ ἀποδείξεως εὐπο-
 30 ρούντων ἀληθοῦς τε καὶ κεκριμένης, διὰ τὸ μέχρι νῦν
 ζητεῖσθαι τὸ τῆς ἀληθείας κριτήριο, δι' οὗ καὶ τὴν ἀληθῆ
 ἀπόδειξιν ἐπικρίνεσθαι προσήκει. διὰ ταῦτα καὶ ὁ ἀξίωσιν 54
 69 τοῖς μὲν κατὰ φύσιν ἔχουσιν [ἐν τούτοις] πιστεύειν, τοῖς δὲ
 παρὰ φύσιν διακειμένοις μηδαμῶς, ἄτοπος ἔσται· οὔτε
 γὰρ ἀναποδείκτως τοῦτο λέγων πιστευθήσεται, οὔτε ἀπό-
 δεῖξιν ἀληθῆ καὶ κεκριμένην ἕξει διὰ τὰ προειρημένα. εἰ 55
 5 μέντοι καὶ συγχωρήσειε τις τὰς μὲν τῶν κατὰ φύσιν ἐχόν-
 των φαντασίας εἶναι πιστάς, τὰς δὲ τῶν παρὰ φύσιν δια-
 κειμένων ἀπίστους, καὶ οὕτως ἀδύνατος εὐρεθήσεται ἢ διὰ
 τῶν αἰσθήσεων μόνων κρίσις τῶν ἐκτὸς ὑποκειμένων. ἡ ὄρα-

§§ 51—56 e decem tropis sumpta (cf. adv. dogm. I 345).

13 inter εἶναι et οὐδὲν spat. 8—10 lit. habet L 13 τὰς αἰσθή-
 σεις et εἶναι—14 ἄπιστοι om. T 14 ἦττον EAB: ἡμῶν L: om. M
 sed lac. habet 8—10 lit. vide p. VIII 14/15 κρίσιν LEABT
 (iudicium): πίστιν M 15 πραγμάτων om. T 19 δοκεῖ add. T
 (esse putat) cf. p. 68, 22. 69, 16 e. a. 22 δοκοῦσι GT (putant)
 cf. v. 19 26 φήσει τις T (dicet aliquis): φήσειε τις G 1 ἐν
 τούτοις secl. Stephanus 4 ἀληθῆ <εἶναι> καὶ EAB

σις γοῦν καὶ ἡ κατὰ φύσιν ἔχουσα τὸν <αὐτὸν> πύργον ὅτε
 μὲν στρογγύλον, ὅτε δὲ τετράγωνον εἶναι λέγει, καὶ ἡ γεῦσις τὰ 10
 αὐτὰ σιτία ἐπὶ μὲν τῶν κεκορεσμένων ἀηδῆ, ἐπὶ δὲ τῶν
 πεινῶντων ἡδέα φησὶν εἶναι, καὶ ἡ ἀκοή παραπλησίως τῆς
 αὐτῆς φωνῆς νυκτὸς μὲν ὡς εὐμεγέθους ἀντιλαμβάνεται,
 56 ἡμέρας δὲ <ὡς> ἀμαυρᾶς, καὶ ἡ ὄσφρησις ἐπὶ μὲν τῶν
 πολλῶν δυσώδη ἐπὶ δὲ τῶν βυρσοδεψῶν οὐδαμῶς τὰ αὐτὰ 15
 εἶναι δοκεῖ, καὶ ἡ αὐτῆ ἀφή εἰσιόντων μὲν ἡμῶν εἰς
 τὸ βαλανεῖον θερμαίνεται ὑπὸ τῆς παραστάδος, ἐξιόντων
 δὲ ψύχεται. διόπερ ἐπεὶ καὶ κατὰ φύσιν ἔχουσαι αἱ αἰσθήσεις
 ἑαυταῖς μάχονται, καὶ ἡ διαφωνία ἐστὶν ἀνεπίκριτος, ἐπεὶ
 μὴ ἔχομεν ὁμολογημένον <κριτήριον>, δι' οὗ κρίνεσθαι δύ- 20
 νανται, τὰς αὐτὰς ἀπορίας ἀκολουθεῖν ἀνάγκη. καὶ ἄλλα δὲ
 πλείω μεταφέρειν πρὸς τὴν τούτου κατασκευὴν ἐνδέχεται ἐκ
 τῶν προειρημένων ἡμῖν περὶ τῶν τῆς ἐποχῆς τρόπων. διόπερ
 οὐκ ἂν εἴη ἀληθὲς ἴσως τὸ τὴν αἴσθησιν μόνην δύνασθαι
 κρίνειν τὰ ἐκτὸς ὑποκείμενα. 25

57 Οὐκοῦν ἐπὶ τὴν διάνοιαν μετέλθωμεν τῷ λόγῳ. οἱ τοίνυν
 ἀξιοῦντες τῆ διανοίᾳ μόνῃ προσέχειν ἐν τῇ κρίσει τῶν
 πραγμάτων πρῶτον μὲν ἐκεῖνο οὐκ ἔξουσιν δεικνύναι, ὅτι
 καταληπτὸν ἐστὶ τὸ εἶναι διάνοιαν. ἐπεὶ γὰρ ὁ μὲν Γοργίας
 οὐδὲν εἶναι φάσκων οὐδὲ διάνοιαν εἶναί φησι, τινὲς δὲ 30
 ταύτην ἀποφαίνονται ὑπάρχειν, πῶς οὖν ἐπικρινοῦσι τὴν
 διαφωνίαν; οὔτε γὰρ διανοία, ἐπεὶ τὸ ζητούμενον συναρ-
 πάσουσιν, οὔτε ἄλλῳ τινί· οὐδὲν γὰρ ἄλλο εἶναί φησι
 κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τὴν νῦν ὑποκειμένην, δι' οὗ κρίνεται 70
 τὰ πράγματα. ἀνεπίκριτον ἄρα καὶ ἀκατάληπτον ἔσται, πό-
 τερον ἔστι διάνοια ἢ οὐκ ἔστιν· ὧ συνεισέροχεται τὸ μὴ
 δεῖν μόνῃ τῆ διανοίᾳ προσέχειν ἐν τῇ τῶν πραγμάτων
 58 κρίσει, τῇ μηδέπω κατελημμένῃ. ἀλλὰ κατελήφθω ἡ διά- 5
 νοια, καὶ ὁμολογήσθω τὸ εἶναι ταύτην καθ' ὑπόθεσιν·

§§ 57—60 ~ adv. dogm. I 348—352.

9 suppl. coll. p. 9, 29. 28, 7. 13 ὡς om. T 14 ὡς add. Bekk. 16 μὲν om. AB 20 suppl. e T (*manifestum iudicium*) cf. p. 71, 18. 20/21 δύνανται G: poterunt T: δύναται Bekk. 31 οὖν om. A del. Kayser 6 ὁμολογήσθω Gen.: ὁμολογείσθω G: ὁμολογείσθω Paris. suppl. 133.

70

λέγω ὅτι οὐ δύναται κρίνειν τὰ πράγματα. εἰ γὰρ μὴδ' ἕαν-
 τὴν ἀκριβῶς ὀρεῖ, ἀλλὰ διαφωνεῖ περὶ τε τῆς οὐσίας αὐτῆς
 καὶ τοῦ τρόπου τῆς γενέσεως καὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἔστιν,
 10 πῶς ἂν δυνηθεῖη τῶν ἄλλων τι ἀκριβῶς καταλαμβάνειν;
 διδομένου δὲ καὶ τοῦ τὴν διάνοιαν κριτικὴν εἶναι τῶν 59
 πραγμάτων, οὐχ εὐρήσομεν πῶς κατ' αὐτὴν κρινοῦμεν.
 πολλῆς γὰρ οὐσης τῆς κατὰ διάνοιαν διαφορᾶς, ἐπειδὴ
 ἑτέρα μὲν ἔστιν ἡ Γοργίου διάνοια, καθ' ἣν φησι μὴδὲν
 15 εἶναι, ἑτέρα δὲ ἡ Ἑρακλείτου, καθ' ἣν λέγει πάντα
 εἶναι, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν λεγόντων τάδε μὲν εἶναι τάδε δὲ μὴ εἶναι,
 πῶς ἐπικρινώμεν τὴν τῶν διανοιῶν διαφορὰν οὐχ ἔξομεν,
 οὐδὲ δυνησόμεθα εἰπεῖν, ὅτι τῇ μὲν τοῦδε διανοία κατα-
 κολουθεῖν προσήκει, τῇ τοῦδε δὲ οὐδαμῶς. ἦν τε γὰρ δια- 60
 νοία τινὲ κρίνειν τολμῶμεν, τῆς διαφωνίας μέρει συγκατα-
 τιθέμενοι τὸ ζητούμενον συναρπάσομεν· ἦν τε ἑτέρῳ τινί,
 ψευσόμεθα ὅτι μόνῃ τῇ διανοίᾳ δεῖ κρίνειν τὰ πράγματα.
 λοιπὸν ἐκ τῶν περὶ τοῦ κριτηρίου τοῦ ὑφ' οὗ [λε- 61
 γομένων] ῥηθέντων (§§ 22—47) δεικνύναι δυνησόμεθα,
 25 ὅτι μήτε τὴν ἀγγινουστέραν τῶν ἄλλων διάνοιαν εὐρεῖν
 δύναμεθα, ὅτι τε ἂν εὐρωμεν τῶν τε γεγενημένων καὶ οὐσῶν
 διανοιῶν ἀγγινουστέραν διάνοιαν, ἐπεὶ ἀδηλόν ἐστιν, εἰ πάλιν
 ταύτης ἑτέρα ἔσται ἀγγινουστέρα, οὐ δεῖ προσέχειν αὐτῇ, ὅτι 62
 τε κἂν ὑποθώμεθα διάνοιαν ἧς ἐντροχεστέρα οὐκ ἂν γένοιτο,
 30 οὐ συγκαταθησόμεθα τῷ δι' αὐτῆς κρίνοντι, εὐλαβούμενοι
 μὴ ψευδῆ τινα λόγον προφερόμενος διὰ τὸ ὀξύτατης δια-
 νοίας μετεσχηκέναι δύναται ἡμᾶς πείθειν ὅτι ἔστιν ἀληθής.
 οὐκοῦν οὐδὲ τῇ διανοίᾳ μόνῃ δεῖ κρίνειν τὰ πράγματα.
 71 Λείπεται λέγειν ὅτι δι' ἀμφοτέρων. ὃ πάλιν ἔστιν ἀδύνα- 63
 τον· οὐ μόνον γὰρ οὐχ ὀδηγοῦσιν αἱ αἰσθήσεις τὴν διάνοιαν
 πρὸς κατάληψιν, ἀλλὰ καὶ ἐναντιοῦνται αὐτῇ. ἀμέλει γοῦν
 ἐκ τοῦ τὸ μέλι τοῖσδε μὲν πικρὸν τοῖσδε δὲ γλυκὺ φαίνεσθαι

11 καὶ om. EAB 13 οὐσης i. mg. L 15 λέγουσι EAB
 19 τῇ δὲ τοῦδε A (ut etiam Bekk. dubit.) 20 τολμῶμεν MLT
 (ausi fuerimus): δοκῶμεν EAB 22 fort. ψευσόμεθα <λέγον-
 τες> 23 τοῦ primum om. edd. || λεγομένων om. T: λεγομένου
 Bekk., idem Paris. suppl. 133 25 τῶν ἄλλων om. T 27 πάλιν
 om. T 32 ἔστιν ἀληθής MEABT (quod sit vera): ἀληθής
 ἔστιν L 2 γὰρ om. EAB

- ὁ μὲν Δημόκριτος (A 134 Diels) ἔφη μήτε γλυκὴ αὐτὸ 5
εἶναι μήτε πικρὸν, ὁ δὲ Ἡράκλειτος ἀμφοτέρω. καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων τε καὶ αἰσθητῶν ὁ αὐτὸς λόγος.
οὕτως ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων ὀρωμένη ἡ διάνοια διάφορά τε
καὶ μαχόμενα ἀποφαίνεσθαι ἀναγκάζεται. τοῦτο δὲ ἀλλό- 10
τριὸν ἐστὶ κριτηρίου καταληπτικοῦ. εἶτα κάκεινο λεπτέον· 10
- 64 ἦτοι πάσαις ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ταῖς πάντων διανοαῖς κρι-
νοῦσι τὰ πράγματα ἢ τισίν. ἀλλ' εἰ μὲν πάσαις λέξει τις,
ἀδύνατα ἀξιώσει τοσαύτης μάχης ἐν ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ταῖς
διανοαῖς ἐμφαινομένης, ἄλλως τε καὶ ἐπεὶ τῆς Γοργίου
διανοίας ἀπόφασίς ἐστὶ τὸ μὴ δεῖν μήτε αἰσθῆσει μήτε 15
διανοίᾳ προσέχειν, περιτραπήσεται ὁ λόγος. εἰ δὲ τισὶν,
πῶς κρινοῦσιν ὅτι ταῖσδε μὲν ταῖς αἰσθήσεσι καὶ <τῆδε>
τῇ διανοίᾳ προσέχειν δεῖ, ταῖσδε δὲ οὐ, μὴ ἔχοντες κριτή-
ριον ὁμολογημένον, δι' οὗ τὰς διαφόρους αἰσθήσεις τε καὶ 20
65 διανοίας ἐπικρινοῦσιν; ἦν δὲ λέγωσιν, ὅτι τὰς αἰσθήσεις καὶ 20
τὰς διανοίας τῇ διανοίᾳ καὶ ταῖς αἰσθήσεσι κρινοῦμεν,
<.....> τισὶ δὲ μὴ, τὸ ζητούμενον συναρπάξουσιν·
περὶ γὰρ τοῦ εἰ δύναται τις διὰ τούτων κρίνειν ζητοῦμεν.
- 66 εἶτα κάκεινο ρητέον, ὅτι ἦτοι ταῖς αἰσθήσεσι τὰς τε αἰσθήσεις 25
καὶ τὰς διανοίας κρινοῦσιν, ἢ ταῖς διανοαῖς τὰς τε αἰσθήσεις 25
καὶ τὰς διανοίας, ἢ ταῖς τε αἰσθήσεσι τὰς αἰσθήσεις καὶ
ταῖς διανοαῖς τὰς διανοίας, ἢ ταῖς μὲν αἰσθήσεσι τὰς διανοίας,
τῇ δὲ διανοίᾳ τὰς αἰσθήσεις. εἰ μὲν οὖν ταῖς αἰσθήσεσιν ἢ
τῇ διανοίᾳ ἀμφοτέρω κρίνειν ἐθέλησουσιν, οὐκέτι δι' αἰ-
σθήσεως καὶ διανοίας κρινοῦσιν, ἀλλὰ δι' ἑνὸς τούτων, ὅπερ 30
ἂν ἔλονται· καὶ παρακολουθήσουσιν αὐτοῖς αἱ ἔμπροσθεν 72

10 καταληπτοῦ EAB 11 διανοαῖς T (*intellectibus*): διαφω-
νίασι G 13 καὶ <ἐν> edd. 14 διανοαῖς MLT (*intellectibus*):
διαφωνίασι EAB 17 τῆδε add. Bekk.: ταῖς διανοαῖς Kayser
21 κρινοῦμεν LMT (*iudicabimus*): κρινόμενον EAB || post κρι-
νοῦμεν L hab. spat. 30, M 25 lit.: *ut quibus quoque conce-*
damus, quibusdam vero non T, unde sic fere suppleam <ὥστε
τισὶ μὲν συγκατατίθεσθαι> 23 τοῦ EAB: τούτου L: τ M:
de hoc T || τούτων T (*per hos*): τοῦτο G 24 αἰσθήσεις om. EB
exp. A 25 κρινοῦσιν T (*iudicabunt*) cf. v. 30: κρίνετε MEAB:
κρίνεται L 26 ἢ—27 διανοαῖς om. L 26 τε om. EABT
26 τὰς αἰσθήσεις—27 αἰσθήσεσι om. M 30 κρινοῦσιν G:
iudicabunt T

72

εἰρημέναι ἀπορίαι. εἰ δὲ ταῖς αἰσθήσεσι τὰς αἰσθήσεις 67
 καὶ τῇ διανοίᾳ τὰς διανοίας ἐπικρινοῦσιν, ἐπειδὴ μάχονται
 καὶ αἰσθήσεις αἰσθήσεσι καὶ διάνοιαι διανοίαις, ἦντινα ἂν
 5 λάβωσιν ἀπὸ τῶν μαχομένων αἰσθήσεων πρὸς τὴν κρίσιν
 τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, τὸ ζητούμενον συναρπάσουσιν· μέ-
 ρος γὰρ τῆς διαφωνίας ὡς πιστὸν ἤδη λήφονται πρὸς τὴν
 τῶν ἐπ' ἴσης αὐτῷ ζητουμένων ἐπίκρισιν. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ 68
 ἐπὶ τῶν διανοιῶν λόγος. εἰ δὲ ταῖς μὲν αἰσθήσεσι τὰς δια-
 10 νοίας ἐπικρινοῦσι, τῇ διανοίᾳ δὲ τὰς αἰσθήσεις, ὁ διάλ-
 ληλος εὐρίσκεται τρόπος, καθ' ὃν, ἵνα μὲν αἱ αἰσθήσεις
 ἐπικριθῶσι, δεῖ προκεκρίσθαι τὰς διανοίας, ἵνα δὲ αἱ διά-
 νοιαὶ δοκιμασθῶσι, γρηὶ προδιευκρινεῖσθαι τὰς αἰσθήσεις. 69
 ἐπεὶ οὖν μήτε ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν τὰ ὁμογενῆ κριτήρια
 15 δύναται ἐπικρίνεσθαι μήτε ὑπὸ ἐνὸς γένους ἀμφοτέρω τὰ
 γένη μήτε ὑπὸ τῶν ἑτερογενῶν ἐναλλάξ, οὐ δυνασόμεθα
 προκρίνειν διάνοιαν διανοίας ἢ αἰσθησιν αἰσθήσεως. διὰ
 δὲ τοῦτο οὐδὲ ἔξομεν διὰ τίνος κρινοῦμεν· εἰ γὰρ μήτε
 πάσαις ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ταῖς διανοίαις κρίνειν δυνασό-
 20 μεθα, μήτε εἰσόμεθα ποίαις μὲν δεῖ κρίνειν, ποίαις δὲ μή,
 οὐχ ἔξομεν δι' οὗ κρινοῦμεν τὰ πράγματα. ὥστε καὶ διὰ
 ταῦτα ἀνύπαρκτον ἂν εἶη τὸ κριτήριον τὸ δι' οὗ.

ζ' περὶ τοῦ καθ' ὅ.

Ἴδωμεν οὖν ἐξῆς περὶ τοῦ κριτηρίου καθ' ὃ κρίνεσθαι 70
 λέγουσι τὰ πράγματα. πρῶτον τοίνυν ἐκεῖνο ἔστιν εἰπεῖν
 25 περὶ αὐτοῦ, ὅτι < > ἀνεπινόητός ἐστιν ἢ φαντασία.
 λέγουσι γὰρ (Stoic. fr. I 484 Arn.) φαντασίαν εἶναι
 τύπωσιν ἐν ἡγεμονικῷ. ἐπεὶ οὖν ἡ ψυχὴ καὶ τὸ ἡγε-

§ 70 ~ adv. dogm. I 370—379

6 συναρπάζουσι EAB 11 invenietur T 12 τὰς — 13
 προδι. om. M 13 προδιευκρινεῖσθαι EAB: προδιακρίνεσθαι L:
 prius declarari T 15 δύνασθαι EAB 23 καθ' ὃ κριτηρίου
 EAB 24 τε post εἰπεῖν add. EAB 25 περὶ αὐτοῦ ὅτι &
 om. L spatio versus (circiter 30 lit.) libero || ἀνεπινόητός
 (om. α) LT (non intelligibilis) cf. p. 80, 17: νοητός post spa-
 tium 4 fere lit. vacuum M: ἀπερινόητός EAB; lacunam sic
 fere expleverim: ὅτι < οὐ μόνον ἀκατάληπτος, ἀλλὰ καὶ > ἀν-
 επινόητος coll. p. 61, 19. 248, 11 sqq. || ἔστιν om. M

μονικὸν πνεῦμά ἐστιν ἢ λεπτομερέστερόν τι πνεύ-
 ματος, ὡς φασίν, οὐ δυνήσεται τις τύπως ἐπινοεῖν ἐν αὐτῷ
 οὔτε κατ' εἰσοχὴν καὶ ἐξοχὴν, ὡς ἐπὶ τῶν σφραγι- 29^a
 δων ὀρῶμεν, οὔτε κατὰ τὴν τερατολογουμένην ἔτε- 30
 ροιωτικὴν· οὐ γὰρ ἂν μνήμην τοσοῦτων ἀναδέξαιτο θεω-
 ρημάτων ὅσα συνίστησι τέχνην, ἐν ταῖς ἐπιγινομέναις ἔτε-
 71 ροιώσεσι τῶν προϋποκειμένων ἀπαλειφομένων. εἰ μέντοι 73
 καὶ ἐπινοηθῆναι δύναιτο ἢ φαντασία, ἀκατάληπτος ἔσται·
 ἐπεὶ γὰρ πάθος ἐστὶν ἡγεμονικοῦ, τὸ δὲ ἡγεμονικὸν οὐ
 καταλαμβάνεται, ὡς ἐδείξαμεν, οὐδὲ τὸ πάθος αὐτοῦ κατα-
 72 ληφόμεθα. εἴτα εἰ καὶ δοίημεν, ὅτι καταλαμβάνεται ἢ φαν- 5
 τασία, οὐ δύναται κρίνεσθαι [καὶ] κατ' αὐτὴν τὰ πράγματα·
 οὐ γὰρ δι' ἑαυτῆς ἐπιβάλλει τοῖς ἐκτὸς καὶ <δι' αὐτῆς> φαν-
 τασιοῦται ἢ διάνοια, ὡς φασίν, ἀλλὰ διὰ τῶν αἰσθήσεων, αἱ
 δὲ αἰσθήσεις τὰ μὲν ἐκτὸς ὑποκείμενα οὐ καταλαμβάνουσιν,
 μόνα δέ, εἰ ἄρα, τὰ ἑαυτῶν πάθη. καὶ ἡ φαντασία οὖν τοῦ 10
 πάθους τῆς αἰσθήσεως ἔσται, ὅπερ διαφέρει τοῦ ἐκτὸς
 ὑποκειμένου· οὐ γὰρ τὸ αὐτὸ ἐστὶ τὸ μέλι τῷ γλυκάζε-
 σθαι με καὶ τὸ ἀπίνθιον τῷ πικράζεσθαι, ἀλλὰ διαφέρει.
 73 εἰ δὲ διαφέρει τοῦτο τὸ πάθος τοῦ ἐκτὸς ὑποκειμένου, ἡ
 φαντασία ἔσται οὐχὶ τοῦ ἐκτὸς ὑποκειμένου, ἀλλ' ἑτέρου 15
 τινὸς διαφέροντος αὐτοῦ. εἰ οὖν κατὰ ταύτην κρίνει ἡ
 διάνοια, φαύλως κρίνει καὶ οὐ κατὰ τὸ ὑποκείμενον. διό-
 περ ἄτοπόν ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν φαντασίαν τὰ ἐκτὸς κρίνε-
 74 σθαι λέγειν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἡ ψυχὴ
 καταλαμβάνει διὰ τῶν αἰσθητικῶν παθῶν τὰ ἐκτὸς ὑπο- 20
 κείμενα, διὰ τὸ ὅμοια τὰ πάθη τῶν αἰσθήσεων εἶναι τοῖς
 ἐκτὸς ὑποκειμένοις. πόθεν γὰρ εἴσεται ἡ διάνοια, εἰ ὅμοιά
 ἐστὶ τὰ πάθη τῶν αἰσθήσεων τοῖς αἰσθητοῖς, μήτε αὐτῇ
 τοῖς ἐκτὸς ἐντυγχάνουσα, μήτε τῶν αἰσθήσεων αὐτῇ τὴν
 φύσιν αὐτῶν δηλουσῶν ἀλλὰ τὰ ἑαυτῶν πάθη, καθάπερ 25

§§ 72—75 ~ adv. dogm. I 354—358.

30 κατὰ del. Arnim, at cf. p. 271, 8. 32 ἐπιγινομέναις AB
 5 ὁ L 6 δύνασθαι L || καὶ del. Bekk. 7 δι' αὐτῆς add. e T
 (per eam intellectus apprehendit) 13 πικράζεσθαι <με> MT
 14 εἰ δὲ διαφέρει om. EAB 17 φαῦλος L 18 ἔσται EAB 20
 αἰσθητικῶν — 21 τῶν om. EAB

73

ἐν τῶν τρόπων τῆς ἐποχῆς ἐπελογισάμην. ὥσπερ γὰρ ὁ 75
 ἀγνοῶν μὲν Σωκράτην, εἰκόνα δὲ τούτου θεασάμενος οὐκ
 οἶδεν, εἰ ὁμοία ἐστὶν ἢ εἰκὼν τῷ Σωκράτει, οὕτω καὶ ἡ
 διάνοια τὰ μὲν πάθη τῶν αἰσθήσεων ἐποπτεύουσα, τὰ
 30 δὲ ἐκτὸς μὴ θεωροῦσα, οὐδὲ εἰ ὁμοία ἐστὶ τὰ τῶν αἰσθή-
 σεων πάθη τοῖς ἐκτὸς ὑποκειμένοις εἴσεται. οὐδὲ καθ'
 ὁμοίωσιν ἄρα δυνήσεται ταῦτα κρίνειν κατὰ τὴν φαντα-
 σίαν. ἀλλὰ δῶμεν κατὰ συγχώρησιν, πρὸς τῷ ἐπινοεῖ- 76
 74 σθαι τὴν φαντασίαν καὶ καταλαμβάνεσθαι, ἔτι καὶ ἐπι-
 δεκτικὴν εἶναι τοῦ κρίνεσθαι κατ' αὐτὴν τὰ πράγματα,
 καίτοι τοῦ λόγου πᾶν τὸ ἐναντίον ὑπομνήσαντος. οὐκοῦν
 ἦτοι πάσῃ φαντασίᾳ πιστεύομεν <καὶ κατ' αὐτὴν ἐπικρι-
 4a νοῦμεν, ἢ τι. ἀλλ' εἰ μὲν πάσῃ, δηλον ὅτι καὶ τῇ Ξενιά-
 4b δου φαντασίᾳ πιστεύομεν>, καθ' ἣν ἔλεγε πάσας τὰς φαν-
 5 τασίας ἀπίστους εἶναι, καὶ περιτραπίσεται ὁ λόγος
 εἰς τὸ μὴ εἶναι πάσας τὰς φαντασίας ὥστε καὶ κατ' αὐτάς
 κρίνεσθαι δύνασθαι τὰ πράγματα. εἰ δέ τισιν, πῶς ἐπι- 77
 κρινοῦμεν ὅτι ταῖσδε μὲν ταῖς φαντασίαις πιστεύειν προ-
 σήκει, ταῖσδε δὲ ἀπιστεῖν; εἰ μὲν γὰρ ἄνευ φαντασίας, δώ-
 10 σουσιν, ὅτι παρέλκει ἡ φαντασία πρὸς τὸ κρίνειν, εἴγε
 χωρὶς αὐτῆς κρίνεσθαι δύνασθαι [τὰ] πράγματά τινα λέ-
 ξουσιν· εἰ δὲ μετὰ φαντασίας, πῶς λήφονται τὴν φαντα-
 σίαν, ἣν παραλαμβάνουσι πρὸς τὴν τῶν ἄλλων φαντασιῶν
 κρίσιν; ἢ πάλιν αὐτοῖς ἄλλης φαντασίας δεήσει πρὸς τὴν 78
 15 κρίσιν τῆς ἐτέρας φαντασίας, καὶ εἰς τὴν ἐκείνης κρίσιν

§ 76 ~ adv. dogm. I 388sqq.

30 οὐδὲ LM: εἰ δὲ EAB 31 εἴσεται ML: πόθεν γὰρ εἴσεται
 ἡ διάνοια; παρ' αὐτοῖς· EAB 32 τὴν om. EAB 33 τῷ MT (*cum
 eo quod intelligitur*): τὸ LEAB 2 τοῦτο EAB 4—4^b suppl. e
 T (*aut omni fantasie credemus et secundum ipsam iudicabimus
 aut alicui, set si omni quidem manifestum est <quia> et xenia de
 fantasie credemus secundum quam dicebat*). cf. p. 60, 18. 275, 1.
 277, 23. 6 εἶναι <πιστάς> πάσας Stephanus || καὶ om. T, fort.
 scr. μὴ 11 τὰ secl. (τινα deleverat Bekk.): *aliquas res* T 12
 πῶς — 14 φαντασίας transp. post 14 δεήσει EAB 15 τῆς
 ἐτέρας φαντασίας T (*secunde fantasie*) cf. p. 77, 13: τῶν ἄλλων
 φαντασιῶν G: del. Pappenheim

ἄλλης, καὶ εἰς ἄπειρον. ἀδύνατον δὲ ἄπειρα ἐπικρῖναι· ἀδύνατον ἄρα εὐρεῖν, ποίαις μὲν φαντασίαις ὡς κριτηρίοις δεῖ χρῆσθαι, ποίαις δὲ οὐδαμῶς. ἐπεὶ οὖν, κὰν δῶμεν ὅτι κατὰ τὰς φαντασίας δεῖ κρίνειν τὰ πράγματα, ἐκατέρωθεν περιτρέπεται ὁ λόγος, καὶ ἐκ τοῦ πᾶσι πιστεύειν καὶ ἐκ τοῦ 20 τισὶ μὲν πιστεύειν ὡς κριτηρίοις, τισὶ δὲ ἀπιστεῖν, συνάγεται τὸ μὴ δεῖν τὰς φαντασίας πρὸς τὴν κρίσιν τῶν πραγμάτων ὡς κριτήρια παραλαμβάνειν.

- 79 Ταῦτα μὲν ἀρκεῖ νῦν εἰπεῖν ὡς ἐν ὑποτυπώσει καὶ πρὸς τὸ κριτήριο καθ' ὃ κρίνεσθαι τὰ πράγματα ἐλέγγο. 25 εἰδέναι δὲ χρῆ, ὅτι οὐ πρόκειται ἡμῖν ἀποφῆναςθαι, ὅτι ἀνύπαρκτόν ἐστι τὸ κριτήριο [τὸ] τῆς ἀληθείας (τοῦτο γὰρ δογματικόν). ἀλλ' ἐπεὶ οἱ δογματικοὶ πιθανῶς δοκοῦσι κατεσκευακέναι, ὅτι ἔστι τι κριτήριο ἀληθείας, ἡμεῖς αὐτοῖς πιθανοὺς δοκοῦντας εἶναι λόγους ἀντεθήκαμεν, οὔτε 30 ὅτι ἀληθεῖς εἰσι διαβεβαιούμενοι οὔτε ὅτι πιθανώτεροι τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ διὰ τὴν φαινομένην ἴσην πιθανότητα τούτων τε τῶν λόγων καὶ τῶν παρὰ τοῖς δογματικοῖς κει- 75 μένων τὴν ἐποχὴν συνάγοντες.

ἡ περὶ ἀληθοῦς καὶ ἀληθείας.

- 80 Εἰ μέντοι καὶ δοίημεν καθ' ὑπόθεσιν εἶναι τι τῆς ἀληθείας κριτήριο, ἄχρηστον εὐρίσκεται καὶ μάταιον, ἐὰν ὑπομνήσω- 5 μεν ὅτι, ὅσον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τῶν δογματι- κῶν, ἀνύπαρκτος μὲν ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, ἀνυπόστατον δὲ τὸ ἀλη- 81 θές. ὑπομνήσκωμεν δὲ οὕτως (Stoic. fr. II 132 A.). λέγεται διαφέρειν τῆς ἀληθείας τὸ ἀληθές τριχῶς, οὐσία 5 συστάσει δυνάμει· οὐσία μὲν, ἐπεὶ τὸ μὲν ἀληθές ἀσώματόν ἐστιν (ἀξίωμα γὰρ ἐστὶ καὶ λεκτόν), ἡ δὲ 10 ἀλήθεια σῶμα (ἔστι γὰρ ἐπιστήμη πάντων ἀληθῶν ἀποφαντική, ἡ δὲ ἐπιστήμη πῶς ἔχον ἡγεμονικόν 11^a ὥσπερ καὶ ἡ πῶς ἔχουσα χεῖρ πυγμῆ, τὸ δὲ ἡγεμο- 82 νικὸν σῶμα· ἔστι γὰρ κατ' αὐτοῦς πνεῦμα)· συ-

§§ 81—83 ~ ad. dogm. I 38—42.

20 πᾶσι GT (*omnibus*): πάση edd. 27 τὸ secl. 29 τι MLT (*aliquod*): τὸ EAB || αὐτοῖς LT (*eis*): αὐτοὺς MEAB 11^a <τό> πωσ Kayser

75

στάσει δέ, ἔπει τὸ μὲν ἀληθὲς ἀπλοῦν τί ἐστίν, οἶον
 15 'ἐγὼ διαλέγομαι', ἢ δὲ ἀλήθεια ἀπὸ πολλῶν ἀλη-
 θῶν γνώσεων συνίσταται· δυνάμει δέ, ἔπει ἡ μὲν 83
 ἀλήθεια ἐπιστήμης ἔχεται, τὸ δὲ ἀληθὲς οὐ πάντως.
 διόπερ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἐν μόνῳ σπουδαίῳ φασὶν
 εἶναι, τὸ δὲ ἀληθὲς καὶ ἐν φάυλῳ· ἐνδέχεται γὰρ
 20 τὸν φαῦλον ἀληθὲς τι εἰπεῖν. ταῦτα μὲν οἱ δογματικοί. 84
 ἡμεῖς δὲ πάλιν τῆς κατὰ τὴν συγγραφὴν προαιρέσεως στοχα-
 ζόμενοι πρὸς μόνον τὸ ἀληθὲς νῦν τοὺς λόγους ποιησόμεθα,
 ἔπει συμπεριγράφεται τούτῳ καὶ ἡ ἀλήθεια, σύστημα τῆς
 τῶν ἀληθῶν γνώσεως εἶναι λεγομένη. πάλιν δέ, ἔπει
 25 τῶν λόγων οἱ μὲν εἰσι καθολικώτεροι, δι' ὧν αὐτὴν τὴν ὑπό-
 στασιν τοῦ ἀληθοῦς κινουμέν, οἱ δὲ εἰδικοί (quae exponun-
 26 a tur adv. dogm. II 69—139), δι' ὧν δεικνυμέν, ὅτι οὐκ ἔστιν
 ἐν φωνῇ τὸ ἀληθὲς ἢ ἐν λεκτῷ ἢ ἐν τῇ κινήσει τῆς δια-
 νοίας, τοὺς καθολικωτέρους ἐκθέσθαι μόνους ὡς πρὸς τὸ πα-
 ρὸν ἀρκεῖν ἡγοῦμεθα. ὥσπερ γὰρ τείλους θεμελίῳ κατ-
 30 ενεχθέντι καὶ τὰ ὑπερκείμενα πάντα συγκαταφέρεται, οὕτω
 τῇ τοῦ ἀληθοῦς ὑποστάσει διατρεπομένη καὶ αἱ κατὰ μέ-
 ρος τῶν δογματικῶν εὐρεσιλογίαι συμπεριγράφονται.

Θ' εἰ ἔστι τι φύσει ἀληθές.

Διαφωνίας τοίνυν οὔσης περὶ τοῦ ἀληθοῦς παρὰ τοῖς 85
 76 δογματικοῖς, ἔπει τινες μὲν φασὶν εἶναι τι ἀληθές, τινὲς
 δὲ μηδὲν εἶναι ἀληθές, οὐκ ἐνδέχεται τὴν διαφωνίαν ἐπι-
 κρῖναι, ἐπειδὴ ὁ λέγων εἶναι τι ἀληθὲς οὔτε ἄνευ ἀπο-
 5 τε καὶ ἀπόδειξιν βούληται φέρειν, ἢ μὲν ψευδῆ ταύτην
 εἶναι συνομολογήσῃ, ἄπιστος ἔσται, ἀληθῆ δὲ τὴν ἀπό-
 δεῖξιν εἶναι λέγων εἰς τὸν διάλληλόν τε ἐμπίπτει λόγον καὶ

85 ~ adv. dogm. II 15—16.

14 τὸ μὲν MEAB: μὲν τὸ L 16 γνώσεων T (a multis
 veris cognitionibus): γνώσεως G 21 τὴν om. EAB 22 τοῦ
 λόγου EAB 28 μόνους G: λόγους T (rationes) 32 συμπεπτώ-
 κασιν sed in marg. γρ. συμπεριγράφονται M 5 producere T
 sicut saepius 6 ἄπιστα L

- ἀπόδειξιν αἰτηθήσεται (τοῦ) ἀληθῆ αὐτὴν ὑπάρχειν, καὶ ἐκείνης ἄλλην, καὶ μέχρις ἀπείρου. ἀδύνατον δὲ ἄπειρα ἀποδείξαι· ἀδύνατον ἄρα γινῶναι καὶ ὅτι ἔστι τι ἀληθές. 10
- 86 καὶ μὴν τό 'τι', ὅπερ φασὶν εἶναι πάντων γενικώτατον, ἦτοι ἀληθές ἢ ψευδός ἐστίν ἢ οὔτε ψευδός οὔτε ἀληθές, ἢ καὶ ψευδός καὶ ἀληθές. εἰ μὲν οὖν ψευδός αὐτὸ εἶναι φήσουσιν, ὁμολογήσουσιν, ὅτι πάντα ἐστὶ ψευδῆ. ὥσπερ γάρ, ἐπεὶ τὸ ζῶον ἔμψυχόν ἐστι, καὶ πάντα τὰ ζῶα τὰ κατὰ 15 μέρος ἔμψυχά ἐστιν, οὕτως, εἰ τὸ γενικώτατον πάντων (τό 'τι') ψευδός ἐστι, καὶ πάντα τὰ κατὰ μέρος ἔσται ψευδῆ καὶ οὐδὲν ἀληθές. ᾧ συνεισάγεται τὸ μηδὲν εἶναι ψευδός· καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ 'πάντα ἐστὶ ψευδῆ' καὶ τὸ 'ἔστι τι ψευδός' τῶν πάντων καθεστῶς ψευδός ἔσται. εἰ δὲ ἀληθές 20 ἐστὶ τό 'τι', πάντα ἔσται ἀληθῆ· ᾧ συνεισάγεται πάλιν τὸ μηδὲν εἶναι ἀληθές, εἴγε καὶ αὐτὸ τοῦτο τί ὑπάρχον (λέγω
- 87 δὲ τὸ μηδὲν εἶναι ἀληθές) ἀληθές ἐστίν. εἰ δὲ καὶ ψευδός ἐστὶ καὶ ἀληθές τό 'τι', ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος καὶ ψευδός ἔσται καὶ ἀληθές. ἐξ οὗ συνάγεται τὸ μηδὲν φύ- 25 σει εἶναι ἀληθές· τὸ γὰρ φύσιν ἔχον τοιαύτην ὥστε ἀληθές εἶναι, πάντως οὐκ ἂν εἴη ψευδός. εἰ δ' οὔτε ψευδός ἐστίν οὔτε ἀληθές τό 'τι', ὁμολογεῖται ὅτι καὶ πάντα τὰ ἐπὶ μέρους μῆτε ψευδῆ μῆτε ἀληθῆ εἶναι λεγόμενα οὐκ ἔσται ἀληθῆ. καὶ διὰ ταῦτα μὲν οὖν ἄδηλον ἡμῖν ἔσται, 30
- 88 εἰ ἔστιν ἀληθές. πρὸς τούτοις ἦτοι φαινόμενά ἐστι μόνον τὰ ἀληθῆ, ἢ ἄδηλα μόνον, ἢ τῶν ἀληθῶν τὰ μὲν ἄδηλά ἐστι, τὰ δὲ φαινόμενα· οὐδὲν δὲ τούτων ἐστὶν ἀληθές, ὡς δείξομεν· οὐδὲν ἄρα ἐστὶν ἀληθές. εἰ μὲν οὖν φαινόμενα μόνον ἐστὶ τὰ ἀληθῆ, ἦτοι πάντα τὰ φαινόμενα λέξουσιν εἶναι ἀληθῆ ἢ τινά. καὶ εἰ μὲν πάντα, περιτρέπεται ὁ λόγος· φαίνεται γὰρ τισὶ τὸ μηδὲν εἶναι 5

§§ 86—87 ~ adv. dogm. II 32—36.

§§ 88—93 ~ adv. dogm. II 17—31.

S add. Bekk. 14 πάντα ἐστὶ T (omnia sunt): πάντες ἐστὶ EAB: πάντες ἔσται M: ἔστι πάντα L 18 et 27 ψευδός Bekk.: ψευδές G 19 τι M: om. LEABT 20 addam μέρος vel τι post καθεστῶς || τῶν—ψευδός om. T 22 εἴγε — 23 εἶναι ἀληθές om. EAB 31 ἔστι τι ἀληθές? cf. vv. 1. 3. 10. p. 78, 17.

77

ἀληθές. εἰ δέ τινα, ἀνεπικρίτως μὲν οὐ δύναται τις λέγειν, ὅτι τάδε μὲν ἐστὶν ἀληθῆ, τάδε δὲ ψευδῆ, κριτηρίῳ δὲ χρώμενος ἤτοι φαινόμενον εἶναι λέξει τοῦτο τὸ κριτήριον ἢ ἀδύλον. καὶ ἀδύλον μὲν οὐδαμῶς· μόνα γὰρ ὑπόκει-
 10 ται νῦν ἀληθῆ τὰ φαινόμενα. εἰ δὲ φαινόμενον, ἐπεὶ 89
 ζητεῖται, τίνα μὲν φαινόμενά ἐστὶν ἀληθῆ, τίνα δὲ ψευδῆ, καὶ τὸ λαμβανόμενον φαινόμενον πρὸς τὴν κρίσιν τῶν φαινομένων πάλιν ἑτέρου δεήσεται κριτηρίου φαινομένου, κακεῖνο ἄλλον, καὶ μέχρις ἀπειρου. ἀδύνατον δὲ ἄπειρα
 15 ἐπικρίνειν· ἀδύνατον ἄρα καταλαβεῖν, εἰ φαινόμενά ἐστι μόνον τὰ ἀληθῆ. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ λέγων τὰ ἀδύλα μό- 90
 νον εἶναι ἀληθῆ πάντα μὲν οὐ λέξει εἶναι ἀληθῆ (οὐ γὰρ καὶ τὸ ἀρίτους εἶναι τοὺς ἀστέρας ἀληθές εἶναι λέξει ἢ τὸ περιττοὺς τούτους ὑπάρχειν)· εἰ δέ τινα, τίνι κρινοῦμεν,
 20 ὅτι τάδε μὲν τὰ ἀδύλα ἐστὶν ἀληθῆ, τάδε δὲ ψευδῆ; φαινομένῳ μὲν γὰρ οὐδαμῶς· εἰ δὲ ἀδύλω, ἐπεὶ ζητοῦμεν, τίνα τῶν ἀδύλων ἐστὶν ἀληθῆ καὶ τίνα ψευδῆ, δεήσεται καὶ τοῦτο τὸ ἀδύλον ἀδύλου ἑτέρου τοῦ ἐπικρινουῦντος αὐτό, κακεῖνο ἄλλον, καὶ μέχρις ἀπειρου. διόπερ οὐδὲ ἀδύλα
 25 μόνον ἐστὶ τὰληθῆ. λείπεται λέγειν, ὅτι τῶν ἀληθῶν τὰ 91
 μὲν ἐστὶ φαινόμενα, τὰ δὲ ἀδύλα· ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ἄτοπον. ἤτοι γὰρ πάντα τὰ τε φαινόμενα καὶ τὰ ἀδύλα ἐστὶν ἀληθῆ, ἢ τίνα φαινόμενα καὶ τίνα ἀδύλα. εἰ μὲν οὖν πάντα, πάλιν περιτραπήσεται ὁ λόγος, ἀληθοῦς εἶναι δι-
 30 δομένον καὶ τοῦ μηδὲν εἶναι ἀληθές, λεχθήσεται τε ἀληθές καὶ τὸ ἀρίτους εἶναι τοὺς ἀστέρας καὶ τὸ περιττοὺς τούτους ὑπάρχειν. εἰ δέ τινα τῶν φαινομένων καὶ τίνα 92
 τῶν ἀδύλων ἐστὶν ἀληθῆ, πῶς ἐπικρινοῦμεν, ὅτι τῶν φαι-
 78 νομένων τάδε μὲν ἐστὶν ἀληθῆ, τάδε δὲ ψευδῆ; εἰ μὲν <γὰρ> διὰ φαινομένου, εἰς ἄπειρον ἐκβάλλεται ὁ λόγος· εἰ δὲ δι' ἀδύλου, ἐπεὶ καὶ τὰ ἀδύλα δεῖται κρίσεως, πάλιν τοῦτο <τὸ>

9 ὑπόκεινται L 10 εἰ δὲ φαινόμενον om. M 15 <τὰ> φαιν. del. v. 16 primo τὰ Kayser 16/17 μόνον M (qui εἶναι μόνον εἶναι): μόνα LEABT (sola) 21 ἐπεὶ ζητοῦμεν T (quia querimus) cf. v. 10 et p. 78, 3: ἐπιζητοῦμεν G 30 τε Bekk.: δὲ GT (autem) 1 τάδε μὲν LEAB: τὰ μὲν M || τάδε δὲ EAB: τὰ δὲ M: τάδε L || εἰ μὲν γὰρ scripsi coll. p. 74, 9: εἰ γὰρ G: si enim T 2 δι' om. L 3 τὸ add. Gen.

- ἄδηλον διὰ τίνος κριθήσεται; εἰ μὲν <γὰρ> διὰ φαινομένου,
 ὁ διάλληλος εὐρίσκεται τρόπος, εἰ δὲ δι' ἀδήλου, ὁ εἰς ἅπει- 5
 93 ρον ἐκβάλλων. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἀδήλων λεκτέον·
 ὁ μὲν γὰρ ἀδήλω τινὶ κρίνειν αὐτὰ ἐπιχειρῶν εἰς ἅπειρον
 ἐκβάλλεται, ὁ δὲ φαινομένῳ ἢ αἰεὶ φαινόμενον προσλαμβά-
 νων εἰς ἅπειρον, ἢ ἐπὶ ἀδηλον μεταβαίνων εἰς τὸν διάλ-
 ληλον. ψεῦδος ἄρα ἐστὶ τὸ λέγειν τῶν ἀληθῶν τὰ μὲν 10
 94 εἶναι φαινόμενα τὰ δὲ ἄδηλα. εἰ οὖν μήτε τὰ φαινό-
 μενά ἐστὶν ἀληθῆ μήτε τὰ ἄδηλα μόνα, μήτε τινὰ μὲν
 φαινόμενα, τινὰ δὲ ἄδηλα, οὐδέν ἐστὶν ἀληθές. εἰ δὲ μη-
 δέν ἐστὶν ἀληθές, τὸ δὲ κριτήριον δοκεῖ πρὸς τὴν κρίσιν
 τοῦ ἀληθοῦς χρησιμεύειν, ἄχρηστον καὶ μάταιόν ἐστι τὸ κρι- 15
 τήριον, κὰν δῶμεν αὐτῷ κατὰ συγχώρησιν ἔχειν τινὰ ὑπόστα-
 σιν. καὶ εἶγε ἐφεκτέον περὶ τοῦ εἶ ἔστι τι ἀληθές, ἀκόλουθόν
 ἐστὶ τοὺς λέγοντας ὡς διαλεκτικὴ ἐστὶν ἐπιστήμη ψευ-
 δῶν καὶ ἀληθῶν καὶ οὐδετέρων προπετεύεσθαι.
- 95 Ἀπόρου δὲ τοῦ κριτηρίου τῆς ἀληθείας φανέντος, οὔτε 20
 περὶ τῶν ἐναργῶν εἶναι δοκούντων, ὅσον ἐπὶ τοῖς λεγομέ-
 νοις ὑπὸ τῶν δογματικῶν, ἔτι οἷόν τέ ἐστι δυσχυρῖζεσθαι,
 οὔτε περὶ τῶν ἀδήλων· ἐπεὶ γὰρ ἀπὸ τῶν ἐναργῶν ταῦτα
 καταλαμβάνειν οἱ δογματικοὶ νομίζουσιν, ἐὰν ἐπέχειν περὶ
 τῶν ἐναργῶν καλουμένων ἀναγκάζόμεθα, πῶς ἂν περὶ 25
 96 τῶν ἀδήλων ἀποφαίνεσθαι τολμήσῃμεν; ἐκ πολλοῦ δὲ τοῦ
 περιόντος καὶ πρὸς τὰ ἄδηλα τῶν πραγμάτων ἰδίως ἐν-
 στησόμεθα. καὶ ἐπειδὴ ταῦτα διὰ σημείου τε καὶ ἀπο-
 δείξεως καταλαμβάνεσθαι καὶ κρατύνεσθαι δοκεῖ, διὰ βρα-
 χέων ὑπομνήσομεν, ὅτι καὶ περὶ τοῦ σημείου καὶ περὶ τῆς 30
 ἀποδείξεως ἐπέχειν προσήκει. ἀρξώμεθα δὲ ἀπὸ σημείου·
 καὶ γὰρ ἢ ἀπόδειξις τῷ γένει σημείου εἶναι δοκεῖ.

ἰ' περὶ σημείου.

- 97 Τῶν πραγμάτων τοίνυν κατὰ τοὺς δογματικοὺς 79
 τὰ μὲν ἐστὶ πρόδηλα, τὰ δὲ ἄδηλα, καὶ τῶν ἀδήλων

§§ 97—103 ~ adv. dogm. II 141—160.

4 γὰρ add. (cf. ad v. 1): μὲν G: γὰρ T (*si enim*) 5 δι' om. L
 12 μόνον Kayser 16 κὰν δῶμεν MT (*et si dabimus*): καὶ δῶμεν
 EAB: κὰν δοκῶμεν L || αὐτῷ AT (*ei*) Kayser coll. p. 721, 9:
 αὐτὸ MLEB 25 *conpelluntur* T

79

τὰ μὲν καθάπαξ ἄδηλα, τὰ δὲ πρὸς καιρὸν ἄδηλα, τὰ
 δὲ φύσει ἄδηλα. καὶ πρόδηλα μὲν εἶναί φασι τὰ ἐξ
 5 ἑαυτῶν εἰς γυνῶσιν ἡμῖν ἐρχόμενα, οἷόν ἐστι τὸ
 ἡμέραν εἶναι, καθάπαξ δὲ ἄδηλα, ἃ μὴ πέφυκεν εἰς
 τὴν ἡμετέραν πίπτειν κατάληψιν, ὥς τὸ ἀρτίους
 εἶναι τοὺς ἀστέρας, πρὸς καιρὸν δὲ ἄδηλα ἅπερ 98
 τὴν φύσιν ἔχοντα ἐναργῆ παρά τινος ἕξωθεν περι-
 9^a στάσεις κατὰ καιρὸν ἡμῖν ἀδηλεῖται, ὥς ἐμοὶ νῦν ἢ
 10 τῶν Ἀθηναίων πόλις, φύσει δὲ ἄδηλα τὰ μὴ ἔχοντα
 φύσιν ὑπὸ τὴν ἡμετέραν πίπτειν ἐνάργειαν, ὥς οἱ
 νοητοὶ πόροι· οὔτοι γὰρ οὐδέποτε ἐξ ἑαυτῶν φαί-
 νονται, ἀλλ' εἰ ἄρα, ἐξ ἑτέρων καταλαμβάνεσθαι
 ἂν νομισθεῖεν, οἷον τῶν ἰδρώτων ἢ τινος παρα-
 14^a πλησίου. τὰ μὲν οὖν πρόδηλα μὴ δεῖσθαι σημείου 99
 15 φασίν· ἐξ ἑαυτῶν γὰρ αὐτὰ καταλαμβάνεσθαι. ἀλλ'
 οὐδὲ τὰ καθάπαξ ἄδηλα ἅτε δὴ μηδὲ τὴν ἀρχὴν
 καταλαμβανόμενα. τὰ δὲ πρὸς καιρὸν ἄδηλα
 καὶ τὰ φύσει ἄδηλα διὰ σημείων μὲν καταλαμ-
 βάνεσθαι, οὐ μὴν διὰ τῶν αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν
 19^a πρὸς καιρὸν ἄδηλα διὰ τῶν ὑπομνηστικῶν, τὰ δὲ
 20 φύσει ἄδηλα διὰ τῶν ἐνδεικτικῶν. τῶν οὖν σημείων 100
 τὰ μὲν ἐστὶν ὑπομνηστικά κατ' αὐτοὺς, τὰ δ' ἐνδεικτικά.
 καὶ ὑπομνηστικὸν μὲν σημεῖον καλοῦσιν ὃ συμπαρα-
 τηρηθὲν τῷ σημειωτῷ δι' ἐναργείας ἅμα τῷ ὑποπε-
 σεῖν, ἐκείνου ἀδηλουμένου, ἄγει ἡμᾶς εἰς ὑπόμνη-
 25 σιν τοῦ συμπαρατηρηθέντος αὐτῷ καὶ νῦν ἐναρ-
 γῶς μὴ ὑποπίπτουτος, ὥς ἔχει ἐπὶ τοῦ καπνοῦ καὶ
 τοῦ πυρός. ἐνδεικτικὸν δὲ ἐστὶ σημεῖον, ὥς φασιν, 101
 ὃ μὴ συμπαρατηρηθὲν τῷ σημειωτῷ δι' ἐναρ-
 γείας, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδίας φύσεως καὶ κατασκευῆς
 29^a σημαίνει τὸ οὗ ἐστὶ σημεῖον, ὥσπεροῦν αἰ περὶ τὸ
 30 σῶμα κινήσεις σημειᾶ εἰσι τῆς ψυχῆς. ὅθεν καὶ ὀρίζονται

7 αἰτίους EAB 9 παρά Gen. dubitantē: περί GT (circa)

9^a καιροῦς T (per tempora) cf. p. 319, 3 15 καταλαμβάνεται T (apprehenduntur) 23 σημειωτῷ Bekk.: σημείω τῷ MLT (in signo quod est): σημειομένω τῷ EAB 25/26 ἐναργῶς LT (manifeste): ἐναργοῦς MEAB 28 σημειωτῷ T (significato): σημείω τῷ G 29 καὶ om. L

τοῦτο τὸ σημεῖον οὕτως ἑσημεῖόν ἐστιν ἐνδεικτικὸν ἀξίωμα ἐν ὑγιεῖ συνημμένῳ προκαθηγούμενον, ἐκ-
 102 καλυπτικὸν τοῦ λήγοντος. διττῆς οὖν οὔσης τῶν ση-
 μείων διαφορᾶς, ὡς ἔφαμεν, οὐ πρὸς πᾶν σημεῖον ἀντι- 80
 λέγομεν, ἀλλὰ πρὸς μόνον τὸ ἐνδεικτικὸν ὡς ὑπὸ τῶν
 δογματικῶν πεπλάσθαι δοκοῦν. τὸ γὰρ ὑπομνηστικὸν πε-
 πίστευται ὑπὸ τοῦ βίου, ἐπεὶ καπνὸν ἰδὼν τις σημειοῦται
 πῦρ καὶ οὐλήν θεασάμενος τραῦμα γεγενῆσθαι λέγει. ὅθεν 5
 οὐ μόνον οὐ μαχόμεθα τῷ βίῳ ἀλλὰ καὶ συναγωνιζόμεθα,
 τῷ μὲν ὑπ' αὐτοῦ πεπιστευμένῳ ἀδοξάστως συγκατατιθέμε-
 νοι, τοῖς δ' ὑπὸ τῶν δογματικῶν ἰδίως ἀναπλαττομένοις ἀν-
 θιστάμενοι.

103 Ταῦτα μὲν οὖν ἤρμοζεν ἴσως προειπεῖν ὑπὲρ τῆς σα- 10
 φηνείας τοῦ ζητουμένου· λοιπὸν δὲ ἐπὶ τὴν ἀντίρροσιν
 χωρῶμεν, οὐκ ἀνύπαρκτον δεῖξαι τὸ ἐνδεικτικὸν σημεῖον
 πάντως ἐσπουδακότες, ἀλλὰ τὴν φαινομένην ἰσοσθένειαν
 τῶν φερομένων λόγων πρὸς τε τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ καὶ τὴν
 ἀνυπαρξίαν ὑπομιμνήσκοντες. 15

ἰα' εἰ ἔστι τι σημεῖον ἐνδεικτικόν.

104 Τὸ σημεῖον τοίνυν, ὅσον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις περὶ αὐτοῦ
 παρὰ τοῖς δογματικοῖς, ἀνεπινόητόν ἐστιν. αὐτίκα γοῦν οἱ
 ἀκριβῶς περὶ αὐτοῦ διειληφέναι δοκοῦντες, οἱ Στωικοὶ
 (fr. II 221 Arn.), βουλόμενοι παραστῆσαι τὴν ἔννοιαν τοῦ
 σημείου, φασὶ σημεῖον εἶναι ἀξίωμα ἐν ὑγιεῖ συνημ- 20
 μένῳ προκαθηγούμενον, ἐκκαλυπτικὸν τοῦ λήγον-
 τος. καὶ τὸ μὲν ἀξίωμά φασιν (fr. II 193 A.) εἶναι λεκτὸν
 αὐτοτελὲς ἀποφαντὸν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, ὑγιὲς δὲ συ-
 νημμένον τὸ μὴ ἀρχόμενον ἀπὸ ἀληθοῦς καὶ λήγον
 105 ἐπὶ ψεῦδος. τὸ γὰρ συνημμένον ἦτοι ἄρχεται ἀπὸ ἀληθοῦς 24a
 καὶ λήγει ἐπὶ ἀληθές, οἷον 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστιν', 25
 ἢ ἄρχεται ἀπὸ ψεύδους καὶ λήγει ἐπὶ ψεῦδος, οἷον 'εἰ
 πέταται ἡ γῆ, πτερωτή ἐστιν ἡ γῆ,' ἢ ἄρχεται ἀπὸ

§§ 104—106 ~ adv. dogm. II 245—253.

3 memorativum enim signum T S δ' ὑπὸ T (a dogmaticis): δὲ G 10 περὶ AB 14 productarum rationum T 15 rememorantes T (cf. ad p. 39, 20) 16 ὅσον T (quantum): ὅσα G

80

ἀληθοῦς καὶ λήγει ἐπὶ ψεῦδος, οἷον 'εἰ ἔστιν ἡ γῆ, πέταται
 ἡ γῆ', ἢ ἀρχεται ἀπὸ ψεύδους καὶ λήγει ἐπὶ ἀληθές, οἷον 'εἰ
 30 πέταται ἡ γῆ, ἔστιν ἡ γῆ'. τούτων δὲ μόνον τὸ ἀπὸ
 ἀληθοῦς ἀρχόμενον καὶ λήγον ἐπὶ ψεῦδος μοχθη-
 ρὸν εἶναί φασιν, τὰ δ' ἄλλα ὑγιῆ. προκαθηγούμενον 106
 δὲ λέγουσι τὸ ἐν συνημμένῳ ἀρχομένῳ ἀπὸ ἀληθοῦς
 81 καὶ λήγοντι ἐπὶ ἀληθές ἡγούμενον. ἐκκαλυπτικὸν
 δὲ ἔστι τοῦ λήγοντος, ἐπεὶ τὸ 'γάλα ἔχει αὕτη' τοῦ 'κε-
 κύηκεν αὕτη' δηλωτικὸν εἶναι δοκεῖ ἐν τούτῳ τῷ συνημ-
 μένῳ 'εἰ γάλα ἔχει αὕτη, κεύηκεν αὕτη'. ταῦτα μὲν 107
 5 οὔτοι· ἡμεῖς δὲ λέγομεν πρῶτον, ὅτι ἀδηλόν ἐστιν, εἰ
 ἔστι <τι> λεκτόν. ἐπεὶ γὰρ τῶν δογματικῶν οἱ μὲν Ἐπι-
 6a κούρειοί (fr. 259 Us.) φασὶ μὴ εἶναί <τι> λεκτόν, οἱ
 δὲ Στωικοὶ εἶναι, ὅταν λέγωσιν οἱ Στωικοὶ εἶναί τι λεκτόν,
 ἦτοι μόνη φάσει χρῶνται ἢ καὶ ἀποδείξει. ἀλλ' εἰ μὲν φάσει,
 ἀντιθήσουσιν αὐτοῖς οἱ Ἐπικούρειοι φάσιν τὴν λέγουσαν,
 10 ὅτι οὐκ ἔστι τι λεκτόν· εἰ δὲ ἀπόδειξιν παραλήφουσι, ἐπεὶ
 ἔξ ἀξιωμαίων συνέστηκε λεκτῶν ἢ ἀποδείξεις, ἐκ τῶν λεκτῶν
 δὲ συνεστῶσα οὐ δυνήσεται πρὸς πίστιν τοῦ λεκτῶν εἶναι
 παραλαμβάνεσθαι (ὁ γὰρ μὴ διδοὺς εἶναι λεκτόν πῶς συγ-
 χωρήσει σύστημα λεκτῶν ὑπάρχει;) — διὰ τοῦ ζητούμε- 108
 15 νου τοίνυν τὸ ζητούμενον πιστοῦσθαι βούλεται ὁ ἐκ τῆς
 ὑπάρξεως τοῦ συστήματος τῶν λεκτῶν εἶναί τι λεκτόν
 πειρώμενος κατασκευάζειν. εἰ οὖν μήτε ἀπλῶς μήτε δι'
 ἀποδείξεως ἐνδέχεται παριστᾶν ὅτι ἔστι τι λεκτόν, ἀδηλόν
 ἐστιν ὅτι ἔστι τι λεκτόν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἔστιν ἀξίωμα·
 20 λεκτόν γὰρ ἔστι τὸ ἀξίωμα. μήποτε δὲ καὶ εἰ καθ' ὑπό- 109
 θεσιν εἶναί τι λεκτόν δοθείη, τὸ ἀξίωμα ἀνύπαρκτον εὐ-
 ρίσκεται, συνεστηκὸς ἐκ λεκτῶν μὴ συνυπαρχόντων ἀλλή-
 λους. οἷον γοῦν ἐπὶ τοῦ 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστιν', ὅτε
 λέγω τὸ 'ἡμέρα ἔστιν', οὐδέπω ἔστι τὸ 'φῶς ἔστιν', καὶ

§§ 107—108 ~ adv. dogm. II 258—261.

§ 109 cf. adv. dogm. II 80—84. 132. 135—136.

2 τὸ Gen.: τοῦ G || τοῦ Gen.: τὸ G 5 πρῶτον μὲν T (*primum
 quidem*) 6 et 6^a τι add. Gen. 11 <ὄντων> λεκτῶν Kayser 12 συν-
 ιστώσα L 19 ὅτι G: εἰ Bekk. dubitanter 24 si dies est T

ὅτε λέγω τὸ 'φῶς ἔστιν', οὐκέτι ἔστι τὸ 'ἡμέρα ἔστιν'. 25
 εἰ οὖν τὰ μὲν συγκείμενα ἔκ τινων ἀδύνατον ὑπάρχειν μὴ
 συνυπαρχόντων ἀλλήλοις τῶν μερῶν αὐτῶν, τὰ δὲ ἐξ ὧν
 σύγκεται τὸ ἀξίωμα οὐ συνυπάρχει ἀλλήλοις, οὐχ ὑπάρξει
 110 τὸ ἀξίωμα. ἵνα δὲ καὶ ταῦτα παραλείπωμεν, τὸ ὑγιὲς συ-
 νημμένον ἀκατάληπτον εὐρεθήσεται. ὁ μὲν γὰρ Φίλων φη- 30
 σὶν ὑγιὲς εἶναι συνημμένον τὸ μὴ ἀρχόμενον ἀπὸ
 ἀληθοῦς καὶ λῆγον ἐπὶ ψεῦδος, οἷον ἡμέρας οὔσης καὶ
 ἔμοῦ διαλεγομένου τὸ 'εἰ ἡμέρα ἔστιν, ἐγὼ διαλέγομαι', ὁ δὲ
 Διόδωρος, ὃ μήτε ἐνεδέχεται μήτε ἐνδέχεται ἀρχό- 82
 μενον ἀπὸ ἀληθοῦς λῆγειν ἐπὶ ψεῦδος· καθ' ὃν τὸ
 μὲν εἰρημένον συνημμένον ψεῦδος εἶναι δοκεῖ, ἐπεὶ ἡμέ-
 ρας μὲν οὔσης ἔμοῦ δὲ σιωπήσαντος ἀπὸ ἀληθοῦς ἀρχά-
 111 μενον ἐπὶ ψεῦδος καταλήξει, ἐκεῖνο δὲ ἀληθές 'εἰ οὐκ 5
 ἔστιν ἀμερῆ τῶν ὄντων στοιχεῖα, ἔστιν ἀμερῆ τῶν ὄντων
 στοιχεῖα'. αἰὲ γὰρ ἀπὸ ψεύδους ἀρχόμενον τοῦ 'οὐκ ἔστιν
 ἀμερῆ τῶν ὄντων στοιχεῖα' εἰς ἀληθές καταλήξει κατ'
 αὐτὸν τὸ 'ἔστιν ἀμερῆ τῶν ὄντων στοιχεῖα'. οἱ δὲ τὴν συ-
 νάρτησιν εἰσάγοντες ὑγιὲς εἶναι φασὶ συνημμένον, ὅταν 10
 τὸ ἀντικείμενον τῷ ἐν αὐτῷ λῆγοντι μάχεται τῷ ἐν
 αὐτῷ ἡγουμένῳ· καθ' οὗς τὰ μὲν εἰρημένα συνημμένα
 ἔσται μοχθηρά, ἐκεῖνο δὲ ἀληθές 'εἰ ἡμέρα ἔστιν, ἡμέρα
 112 ἔστιν'. οἱ δὲ τῇ ἐμφάσει κρινόντες φασὶν ὅτι ἀληθές ἔστι
 συνημμένον οὗ τὸ λῆγον ἐν τῷ ἡγουμένῳ περιέχεται 15
 δυνάμει· καθ' οὗς τὸ 'εἰ ἡμέρα ἔστιν, ἡμέρα ἔστι' καὶ πᾶν
 τὸ διαφοροῦμενον [ἀξίωμα] συνημμένον ἴσως ψεῦδος ἔσται·
 113 αὐτὸ γὰρ τι ἐν ἑαυτῷ περιέχεσθαι ἀμήχανον. ταύτην τοίνυν
 τὴν διαφωνίαν ἐπικριθῆναι ἀμήχανον ἴσως εἶναι δόξει.
 οὔτε γὰρ ἀναποδείκτως προκρίνοντές τινα τῶν στάσεων τῶν 20
 προειρημένων πιστοὶ ἐσόμεθα οὔτε μετὰ ἀποδείξεως. καὶ
 γὰρ ἢ ἀπόδειξις ὑγιῆς εἶναι δοκεῖ, ὅταν ἀκολουθῇ τῇ δια

§ 110 ~ adv. dogm. II 113—117.

28 οὐ συνυπάρξει EAB 31 μὴ secl. Kayser 10 συνάγον-
 τες L 12 *predicta* T 17 τὸ om. edd. || διαφοροῦμενον
 MEAB: διαφορόμενον (eras. α) L: *omne quod diversificatur* T ||
 ἀξίωμα del. Bekk. 19 post ἴσως add. ἐν L 20 *opinionum* T
 (φάσεων, quod iam conī. Gen.)

82

τῶν λημμάτων αὐτῆς συμπλοκῇ τὸ συμπέρασμα αὐτῆς ὡς
 λῆγον ἡγουμένων, οἷον οὕτως εἰ ἡμέρα ἔστιν, φῶς ἔστιν.
 25 ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἔστιν· φῶς ἄρα ἔστιν. εἴπερ ἡμέρα ἔστι,
 φῶς ἔστιν· καὶ ἡμέρα ἔστι καὶ φῶς ἔστιν. ζητουμένου δὲ 114
 περὶ τοῦ πῶς κρινοῦμεν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λήγοντος
 πρὸς τὸ ἡγούμενον, ὁ διάλληλος εὐρίσκειται τρόπος. ἵνα
 μὲν γὰρ ἡ κρίσις τοῦ συνημμένου ἀποδειχθῇ, τὸ συμ-
 30 πέρασμα τοῖς λήμμασι τῆς ἀποδείξεως ἀκολουθεῖ, ὡς προει-
 ρήκαμεν· ἵνα δὲ πάλιν τοῦτο πιστευθῇ, δεῖ τὸ συνημμέ-
 83 νον καὶ τὴν ἀκολουθίαν ἐπικεκρίσθαι· ὕπερ ἄτοπον. ἀκα- 115
 τάληπτου ἄρα τὸ ὕγιές συνημμένον. ἀλλὰ καὶ τὸ
 προκαθηγούμενον ἄπορόν ἐστιν. τὸ μὲν γὰρ προκα-
 θηγούμενον, ὡς φασιν, ἐστὶ τὸ ἡγούμενον ἐν τοι-
 5 ούτῳ συνημμένῳ, ὃ ἄρχεται ἀπὸ ἀληθοῦς καὶ
 λήγει ἐπὶ ἀληθείας. εἰ δὲ ἐκκαλυπτικόν ἐστι τοῦ λήγοντος 116
 τὸ σημεῖον, ἦτοι πρόδηλόν ἐστι τὸ λῆγον ἢ ἄδηλον. εἰ μὲν
 οὖν πρόδηλον, οὐδὲ τοῦ ἐκκαλύψοντος δεῖσεται, ἀλλὰ συγ-
 καταληφθήσεται αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτοῦ σημειωτόν, διόπερ
 10 οὐδὲ ἐκεῖνο τούτου σημεῖον. εἰ δὲ ἄδηλον, ἐπεὶ περὶ τῶν ἀδή-
 λων διαπεφώνηται ἀνεπικρίτως, ποῖα μὲν ἐστὶν αὐτῶν ἀληθῆ
 ποῖα δὲ ψευδῆ, καὶ ὅπως εἰ ἔστι τι αὐτῶν ἀληθές, ἄδηλον
 ἔσται, εἰ εἰς ἀληθές λήγει τὸ συνημμένον. ὧ συνεισέρχεται καὶ
 τὸ ἄδηλον εἶναι εἰ προκαθηγεῖται τὸ ἐν αὐτῷ ἡγούμενον.
 15 ἵνα δὲ καὶ ταῦτα παραλίπωμεν, οὐ δύναται ἐκκαλυπτικόν 117
 εἶναι τοῦ λήγοντος, εἶγε πρὸς τὸ σημεῖόν ἐστι τὸ σημειω-
 τὸν καὶ διὰ τοῦτο συγκαταλαμβάνεται αὐτῷ. τὰ γὰρ πρὸς
 τι ἀλλήλοις συγκαταλαμβάνεται· καὶ ὥσπερ τὸ δεξιὸν πρὸ
 τοῦ ἀριστεροῦ ὡς δεξιὸν ἀριστεροῦ καταληφθῆναι οὐ δύνα-
 20 ται, οὐδὲ ἀνάπαλιν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς τι πα-
 ραπλησίως, οὕτως οὐδὲ τὸ σημεῖον πρὸ τοῦ σημειωτοῦ
 ὡς σημειωτοῦ καταληφθῆναι δυνατόν ἔσται. εἰ δ' οὐ προ- 118
 καταλαμβάνεται τὸ σημεῖον τοῦ σημειωτοῦ, οὐδὲ ἐκκαλυπτικόν

§§ 117—118 (= 119—120) ~ adv. dogm. II 165.

26 καὶ ἡμέρα — ἔστιν om. T 27 περὶ τοῦ om. T (*quesito autem quomodo*) cf. p. 84, 16 8 ἐκκαλύψαντος L 9 ἔσται T (*erit*) cf. v. 13: ἔστιν G || σημειωτικόν A 22 ὡς σημειωτοῦ ML ex corr.: *signum ante signatum tamquam signati* T: om. EAB, fortasse scrib. ὡς <σημεῖον> σημειωτοῦ coll. v. 19.

- αὐτοῦ δύναται ὑπάρχειν τοῦ ἅμα αὐτῷ καὶ μὴ μετ' αὐτὸ
καταλαμβανομένου. οὐκοῦν καὶ ὅσον ἐπὶ τοῖς κοινότερον λε- 25
γομένοις ὑπὸ τῶν ἑτεροδόξων ἀνεπινόητόν ἐστι τὸ σημεῖον.
καὶ γὰρ πρὸς τι καὶ ἐκκαλυπτικὸν τοῦ σημειωτοῦ, πρὸς ᾧ
119 φασιν αὐτὸ εἶναι, τοῦτο εἶναι λέγουσιν. ὅθεν εἰ μὲν πρὸς
τι ἐστὶ καὶ πρὸς τῷ σημειωτῷ, συγκαταλαμβάνεσθαι πάν-
τως ὀφείλει τῷ σημειωτῷ, καθάπερ τὸ ἀριστερόν τῷ δεξιῷ 30
καὶ τὸ ἄνω τῷ κάτω καὶ τὰ ἄλλα <τὰ> πρὸς τι. εἰ δὲ ἐκκα-
λυπτικὸν ἐστὶ τοῦ σημειωτοῦ, προκαταλαμβάνεσθαι αὐτοῦ
πάντως ὀφείλει, ἵνα προεπιγνωσθῆν εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς
120 ἀγάγη τοῦ ἐξ αὐτοῦ γνωστικομένου πράγματος. ἀδύνατον 84
δὲ ἐννοῆσαι πρᾶγμα μὴ δυνάμενον πρὸ ἐκείνου γνωσθῆ-
ναι, οὗ προκαταλαμβάνεσθαι ἀνάγκη ἔχει· ἀδύνατον ἄρα
ἐπινοεῖν τι καὶ πρὸς τι ὃν καὶ ἐκκαλυπτικὸν ἐκείνου ὑπάρ-
χον πρὸς ᾧ νοεῖται. τὸ δὲ σημεῖον καὶ πρὸς τι φασὶν 5
εἶναι καὶ ἐκκαλυπτικὸν τοῦ σημειωτοῦ· ἀδύνατον ἄρα ἐστὶν
ἐπινοῆσαι τὸ σημεῖον.
- 121 Πρὸς τούτοις κάκεινο λεκτέον. διαφωνία γέγονε παρὰ
τοῖς πρὸ ἡμῶν, τῶν μὲν λεγόντων εἶναι τι σημεῖον ἐν-
δεικτικόν, τῶν δὲ μηδὲν εἶναι σημεῖον ἐνδεικτικὸν φασκόν- 10
των. ὁ λέγων οὖν εἶναι τι σημεῖον ἐνδεικτικὸν ἤτοι ἀπλῶς
ἔρει καὶ ἀναποδείκτως, ψιλῆ φάσει χρώμενος, ἢ μετὰ ἀπο-
δείξεως. ἀλλ' εἰ μὲν φάσει μόνη χρήσεται, ἄπιστος ἔσται,
εἰ δὲ ἀποδείξει βουλήσεται, τὸ ζητούμενον συναρπάσει.
- 122 ἐπεὶ γὰρ ἢ ἀπόδειξις τῷ γένει σημεῖον εἶναι λέγεται, ἀμ- 15
φιβητουμένου τοῦ πότερον ἔστι τι σημεῖον ἢ οὐκ ἔστιν,
ἀμφισβήτησις ἔσται καὶ περὶ τοῦ πότερον ἔστιν ἀπόδειξις
ἢ οὐδαμῶς, ὥσπερ καθ' ὑπόθεσιν ζητουμένου εἰ ἔστι ζῶον,
ζητεῖται καὶ περὶ τοῦ εἰ ἔστιν ἄνθρωπος· ζῶον γὰρ ὁ ἄν- 20
θρωπος. ἄτοπον δὲ τὸ ζητούμενον διὰ τοῦ ἐπ' ἴσης ζη-
τουμένου ἢ δι' ἑαυτοῦ ἀποδεικνύναι· οὐδὲ δι' ἀποδείξεως
- 123 ἄρα δυνήσεται τις διαβεβαιουῖσθαι, ὅτι ἔστι σημεῖον. εἰ δὲ
μήτε ἀπλῶς μήτε μετὰ ἀποδείξεως οἷόν τέ ἐστι περὶ τοῦ

§§ 119—120 ~ adv. dogm. II 165.

§§ 121—122 ~ adv. dogm. II 179—181.

31 τὰ suppl. e T (*alia que sunt ad aliquid*) 2 *percognosci* T
(fort. ἐπιγνωσθῆναι cf. p. 83, 33). 4/5 ὑπάρχον om. T 18 *quem-*
admodum enim T 19 περὶ τοῦ om. T 21 οὐδὲ Bekk.: οὐτε GT (*nec*)

84

σημείου διαβεβαιωτικῶς ἀποφαίνεσθαι, ἀδύνατόν ἐστι περὶ
 25 αὐτοῦ καταληπτικὴν ἀπόφασιν ποιήσασθαι· εἰ δὲ μὴ κα-
 ταλαμβάνεται μετὰ ἀκριβείας τὸ σημεῖον, οὐδὲ σημασι-
 κὸν εἶναι λεχθήσεται τινος ἅτε δὴ μηδὲ αὐτὸ ὁμολογού-
 μενον· διὰ δὲ τοῦτο οὐδὲ σημεῖον ἔσται. ὅθεν καὶ κατὰ
 30 ἀνεπινώθητον.

Ἔτι μέντοι κάκεινο ζητέον. ἦτοι φαινόμενα μόνον 124
 ἐστὶ τὰ σημεῖα ἢ ἄδηλα μόνον, ἢ τῶν σημείων τὰ μέν
 ἐστὶ φαινόμενα, τὰ δὲ ἄδηλα. οὐδὲν δὲ τούτων ἐστὶν ὑγιές·
 85 οὐκ ἄρα ἔστι σημεῖον. ὅτι μὲν οὖν ἄδηλα οὐκ ἔστι πάντα
 τὰ σημεῖα, ἐντεῦθεν δείκνυται. τὸ ἄδηλον οὐκ ἐξ ἑαυτοῦ
 φαίνεται, ὡς οἱ δογματικοὶ φασιν, ἀλλὰ δι' ἐτέρου ὑπο-
 πίπτει. καὶ τὸ σημεῖον οὖν, εἰ ἄδηλον εἶη, ἐτέρου δεήσε-
 5 ται σημείου ἀδήλου, ἐπεὶ μηδὲν φαινόμενόν ἐστι σημεῖον
 κατὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, κάκεινο ἄλλου, καὶ μέχρις
 ἀπίρου. ἀδύνατον δὲ ἀπειρα σημεῖα λαμβάνειν· ἀδύνατον
 ἄρα τὸ σημεῖον καταληφθῆναι ἄδηλον ὄν. διὰ δὲ τοῦτο
 καὶ ἀνύπαρκτον ἔσται, μὴ δυνάμενον σημαίνειν τι καὶ ση-
 10 μεῖον εἶναι διὰ τὸ μὴ καταλαμβάνεσθαι. εἰ δὲ πάντα τὰ 125
 σημεῖα φαινόμενά ἐστιν, ἐπεὶ καὶ πρὸς τι ἐστὶ τὸ σημεῖον
 καὶ πρὸς τῷ σημειωτῷ, τὰ δὲ πρὸς τι συγκαταλαμβάνεται
 ἀλλήλοις, τὰ σημειωτὰ εἶναι λεγόμενα σὺν τοῖς φαινομέ-
 νοις καταλαμβάνόμενα φαινόμενα ἔσται· ὥσπερ γὰρ ἅμα
 15 ὑποπιπτόντων τοῦ τε δεξιοῦ καὶ τοῦ ἀριστεροῦ οὐ μᾶλλον
 τὸ δεξιὸν τοῦ ἀριστεροῦ ἢ τὸ ἀριστερὸν τοῦ δεξιοῦ φαί-
 νεσθαι λέγεται, οὕτω συγκαταλαμβανομένων τοῦ τε ση-
 μείου καὶ τοῦ σημειωτοῦ οὐ μᾶλλον τὸ σημεῖον ἢ τὸ ση-
 μειωτὸν φαίνεσθαι ζητέον. εἰ δὲ φαινόμενόν ἐστι τὸ ση- 126
 20 μειωτόν, οὐδὲ σημειωτὸν ἔσται μὴ δεόμενον τοῦ σημα-
 νοῦντος αὐτὸ καὶ ἐκκαλύψοντος. ὅθεν ὥσπερ ἀναιρουμέ-
 νου δεξιοῦ οὐδὲ ἀριστεροῦ ἔστιν, οὕτως ἀναιρουμένου τοῦ
 σημειωτοῦ οὐδὲ σημεῖον εἶναι δύναται, ὥστε ἀνύπαρκτον

§ 125 ~ adv. dogm. II 174.

26/27 σημαντικὸν G: *signatum* T: ἀπόφασιν Kayser coll.
 p. 355, 22 9/10 *nec signum esse* T 11 καὶ πρὸς om. T

- εὐρίσκεται τὸ σημεῖον, εἴπερ φαινόμενα μόνα εἶναι λέγοι
 127 τις τὰ σημεῖα. λείπεται λέγειν, ὅτι τῶν σημείων τὰ μὲν 25
 ἔστι φαινόμενα, τὰ δὲ ἄδηλα· καὶ οὕτως δὲ αἱ ἀπορίαι μέ-
 νουσιν. τῶν τε γὰρ φαινομένων σημείων τὰ σημειωτὰ
 εἶναι λεγόμενα φαινόμενα ἔσται, καθὰ προειρήκαμεν, καὶ
 μὴ δεόμενα τοῦ σηματοῦντος οὐδὲ σημειωτὰ ὅλως ὑπάρ-
 ξει, ὅθεν οὐδὲ ἐκεῖνα σημεῖα ἔσται, μηδὲν σημαίνοντα· 90
 128 τὰ τε ἄδηλα σημεῖα χρῆζοντα τῶν ἐκκαλυφόντων αὐτά,
 ἔαν μὲν ὑπὸ ἀδήλων σημαίνεσθαι λέγεται, εἰς ἄπειρον
 ἐκπίπτοντος τοῦ λόγου ἀκατάληπτα εὐρίσκεται καὶ διὰ
 τοῦτο ἀνύπαρκτα, ὡς προειρήκαμεν· ἔαν δὲ ὑπὸ φαινο- 86
 μένων, φαινόμενα ἔσται σὺν τοῖς φαινομένοις αὐτῶν ση-
 μείοις καταλαμβανόμενα, διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἀνύπαρκτα.
 ἀδύνατον γὰρ εἶναι τι πρᾶγμα, ὃ καὶ ἄδηλόν ἐστι φύ-
 σει καὶ φαινόμενον, τὰ δὲ σημεῖα περὶ ὧν ἔστιν ὁ λόγος, 5
 ἄδηλα ὑποτεθέντα, φαινόμενα εὐρέθη κατὰ τὴν περιτρο-
 129 πὴν τοῦ λόγου. εἰ οὖν μήτε πάντα τὰ σημεῖα φαινό-
 μενά ἐστι μήτε πάντα ἄδηλα, μήτε τῶν σημείων τινὰ μὲν
 ἔστι φαινόμενα, τινὰ δὲ ἄδηλα, καὶ παρὰ ταῦτα οὐδὲν
 ἔστιν, ὡς καὶ αὐτοὶ φασιν, ἀνύπαρκτα ἔσται τὰ λεγόμενα 10
 σημεῖα.
- 130 Ταῦτα μὲν οὖν ὀλίγα ἀπὸ πολλῶν ἀρκέσει νῦν εἰρη-
 σθαι πρὸς ὑπόμνησιν τοῦ μὴ εἶναι σημεῖον ἐνδεικτικόν·
 ἐξῆς δὲ καὶ τὰς ὑπομνήσεις τοῦ εἶναι τι σημεῖον ἐκθησό-
 μεθα, ἵνα τὴν ἰσοσθένειαν τῶν ἀντικειμένων λόγων πα- 15
 ραστήσωμεν. ἦτοι οὖν σημαίνουσί τι αἱ κατὰ τοῦ ση-
 μείου φωναὶ φερόμεναι ἢ οὐδὲν σημαίνουσιν. καὶ εἰ μὲν
 ἄσημοι εἰσιν, πῶς ἂν κινήσειαν τὴν ὑπαρξιν τοῦ σημείου;
- 131 εἰ δὲ σημαίνουσί τι, ἔστι σημεῖον. ἔτι ἦτοι ἀποδεικτικοί
 εἰσιν οἱ λόγοι οἱ κατὰ τοῦ σημείου ἢ οὐκ ἀποδεικτικοί. 20
 ἀλλ' εἰ μὲν οὐκ ἀποδεικτικοί, οὐκ ἀποδεικνύουσι τὸ μὴ
 εἶναι σημεῖον· εἰ δὲ ἀποδεικτικοί, ἐπεὶ ἢ ἀπόδειξις τῷ γέ-
 νει σημεῖόν ἐστιν, ἐκκαλυπτικὴ οὕσα τοῦ συμπεράσματος,

§ 130 ~ adv. dogm. II 279.

§ 131 (— v. 24 σημεῖον) ~ adv. dogm. II 277—278.

31 αὐτά om. T 32 λέγεται G: videntur T 5 φαινόμε-
 νον T (manifesta): φαίνεται G 6 ὑποτιθέντα L 12 ἀρκέσειν
 EB 13 μὴ — 14 τοῦ om. EAB 15 ἀντικειμένων om. T

ἔσται σημεῖον. ὅθεν καὶ συνερωτᾶται λόγος τοιοῦτος· εἰ
 25 ἔστι τι σημεῖον, ἔστι σημεῖον, καὶ εἰ μὴ ἔστι σημεῖον, ἔστι
 σημεῖον· τὸ γὰρ μὴ εἶναι σημεῖον δι' ἀποδείξεως, ἢ δὴ
 ἔστι σημεῖον, δεικνύνται. ἦτοι δὲ ἔστι σημεῖον ἢ οὐκ ἔστι
 σημεῖον· ἔστιν ἄρα σημεῖον. τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ παρὰ- 132
 κείται τοιοῦτος λόγος. εἰ οὐκ ἔστι τι σημεῖον, οὐκ ἔστι
 30 σημεῖον· καὶ εἰ ἔστι σημεῖον ὅ φασιν οἱ δογματικοὶ ση-
 μεῖον εἶναι, οὐκ ἔστι σημεῖον. τὸ γὰρ σημεῖον περὶ οὗ ὁ
 λόγος, κατὰ τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ καὶ πρὸς τι εἶναι λεγόμε-
 νον καὶ ἐκκαλυπτικὸν τοῦ σημειωτοῦ, ἀνύπαρκτον εὐρίσκε-
 87 ται, ὡς παρεστήσαμεν. ἦτοι δὲ ἔστι σημεῖον ἢ οὐκ ἔστι 133
 σημεῖον· οὐκ ἄρα ἔστι σημεῖον. καὶ περὶ τῶν φωνῶν
 δὲ τῶν ὑπὲρ τοῦ σημείου αὐτοὶ ἀποκρινάσθωσαν οἱ δογμα-
 τικοί, πότερον σημαίνουσί τι ἢ οὐδὲν σημαίνουσιν. εἰ μὲν
 5 γὰρ οὐδὲν σημαίνουσιν, οὐ πιστοῦται τὸ εἶναι σημεῖον·
 εἰ δὲ σημαίνουσιν, ἀκολουθήσει αὐταῖς τὸ σημειωτόν. τοῦτο
 δὲ ἦν τὸ εἶναι τι σημεῖον· ᾧ ἔπεται τὸ <μὴ> εἶναι ση-
 μεῖον, ὡς ὑπεμνήσαμεν, κατὰ τὴν τοῦ λόγου περιτροπήν.

Πλὴν ἄλλ' οὕτω πιθανῶν καὶ πρὸς τὸ εἶναι σημεῖον
 10 καὶ πρὸς τὸ μὴ εἶναι λόγων φερομένων, οὐ μᾶλλον εἶναι
 σημεῖον ἢ μὴ εἶναι ζητέον.

ιβ' περὶ ἀποδείξεως.

Φανερόν μὲν οὖν ἐκ τούτων, ὅτι οὐδὲ ἢ ἀπόδειξις ὁμο- 134
 λογοῦμένον τι πράγμα ἔστιν· εἰ γὰρ περὶ τοῦ σημείου
 ἐπέχομεν, καὶ ἢ ἀπόδειξις δὲ σημεῖον τί ἔστι, καὶ περὶ,
 15 τῆς ἀποδείξεως ἐπέχειν ἀνάγκη. καὶ γὰρ εὐρήσομεν τοὺς
 περὶ τοῦ σημείου λόγους ἠρωτημένους ἐφαρμύζεσθαι δυ-
 ναμένους καὶ κατὰ τῆς ἀποδείξεως, ἐπεὶ καὶ πρὸς τι εἶναι
 δοκεῖ καὶ ἐκκαλυπτικὴ τοῦ συμπεράσματος, οἷς ἠκολούθει
 τὰ πρὸς τὸ σημεῖον ἡμῶν εἰρημένα σχεδὸν ἅπαντα. εἰ δὲ 135
 20 δεῖ καὶ ἰδίως περὶ ἀποδείξεως εἰπεῖν, συντόμως ἐπελεύ-

§ 131 (inde a. v. 24 ὅθεν) ~ adv. dogm. II 281—282.

§§ 134—135 ~ adv. dogm. II 299.

25 τι om. EAB 29 εἰ om. L 7 τι L: om. MEABT || μὴ
 add. Kayser 14 δὲ om. AT at cf. p. 32, 27. 17 κατὰ τὴν τῆς L
 20/21 ingrediemur T

σομαι τὸν περὶ αὐτῆς λόγον, πρότερον σαφηνίσαι πειραθεῖς διὰ βραχέων, τί φασιν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν.

- Ἔστιν οὖν, ὡς φασίν, ἡ ἀπόδειξις λόγος δι' ὁμο-
 λογουμένων λημμάτων κατὰ συναγωγὴν ἐπιφο-
 ρὰν ἐκκαλύπτων ἄδηλον. σαφέστερον δὲ ὃ λέγου- 25
 σιν ἔσται διὰ τούτων. λόγος ἐστὶ σύστημα ἐκ λημ-
 136 μάτων καὶ ἐπιφορᾶς· τούτου δὲ λήμματα μὲν εἶναι
 λέγεται τὰ πρὸς κατασκευὴν τοῦ συμπεράσματος
 συμφώνως λαμβανόμενα ἀξιώματα, ἐπιφορὰ δὲ
 [συμπέρασμα] τὸ ἐκ τῶν λημμάτων κατασκευαζό- 29^a
 μενον ἀξιῶμα. οἷον ἐν τούτῳ τῷ <λόγῳ> 'εἰ ἡμέρα 30
 ἔσται, φῶς ἔστιν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἔστιν· φῶς ἄρα ἔστιν' τὸ
 μὲν 'φῶς ἄρα ἔστιν' συμπέρασμα ἔστι, τὰ δὲ λοιπὰ λήμματα.
 137 τῶν δὲ λόγων οἱ μὲν εἰσι συνακτικοὶ οἱ δὲ ἀσύνακτοι, συν-
 ακτικοὶ μὲν, ὅταν τὸ συνημμένον τὸ ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ 88
 τοῦ διὰ τῶν τοῦ λόγου λημμάτων συμπεπλεγμένου, λῆ-
 γον δὲ εἰς τὴν ἐπιφορὰν αὐτοῦ, ὑγιὲς ἦ, οἷον ὁ προειρη-
 μένος λόγος συνακτικός ἐστιν, ἐπεὶ τῇ διὰ τῶν λημμάτων
 αὐτοῦ συμπλοκῇ ταύτῃ 'ἡμέρα ἔσται', καὶ 'εἰ ἡμέρα ἔσται, 5
 φῶς ἔστιν' ἀκολουθεῖ τὸ 'φῶς ἔστιν' ἐν τούτῳ τῷ συνημ-
 μένῳ '[εἰ] ἡμέρα ἔσται, καὶ εἰ ἡμέρα ἔσται, φῶς ἔστιν.' ἀσύν-
 138 ακτοι δὲ οἱ μὴ οὕτως ἔχοντες. τῶν δὲ συνακτικῶν οἱ μὲν
 εἰσιν ἀληθεῖς οἱ δὲ οὐκ ἀληθεῖς, ἀληθεῖς μὲν, ὅταν μὴ
 μόνον τὸ συνημμένον ἐκ τῆς τῶν λημμάτων συμπλοκῆς 10
 καὶ τῆς ἐπιφορᾶς, ὡς προειρήκαμεν, ὑγιὲς ἦ, ἀλλὰ καὶ τὸ
 συμπέρασμα καὶ τὸ διὰ τῶν λημμάτων αὐτοῦ συμπε-
 πλεγμένον ἀληθὲς ὑπάρχη, ὃ ἔστιν ἡρούμενον ἐν τῷ συ-
 νημμένῳ. ἀληθὲς δὲ συμπεπλεγμένον ἐστὶ τὸ πάντα ἔχον
 ἀληθῆ, ὡς τὸ 'ἡμέρα ἔσται, καὶ εἰ ἡμέρα ἔσται, φῶς ἔστιν.' 15
 139 οὐκ ἀληθεῖς δὲ οἱ μὴ οὕτως ἔχοντες. ὁ γὰρ τοιοῦτος λό-
 γος 'εἰ νυξ ἔσται, σκότος ἔστιν· ἀλλὰ μὴν νυξ ἔστιν.'

§§ 135—138 ~ adv. dogm. II 301—304.

§ 139 ~ adv. dogm. II 311.

21 *temptantes* T 29 ἢ post δὲ add. Gen. Bekk. 29^a συμ-
 πέρασμα om. T 30 ἀξιῶμα del. Pasquali servato v. 29^a συμ-
 πέρασμα || λόγῳ suppl. e T (ut in hac ratione) cf. v. 23 et p. 88
 passim 7 secl. Rüstow || φῶς ἔστιν bis ME 17 post λόγος edd.
 inser. ἡμέρας οὐσης coll. p. 356, 7. 17 ἀλλὰ — 19 καὶ εἰ v. ἔ. om. T

σκότος ἄρα ἔστιν' συνακτικὸς μὲν ἔστιν, ἐπεὶ τὸ συνημμένον
 τοῦτο ὑγιές ἐστιν [εἰ] νῦξ ἔστι, καὶ εἰ νῦξ ἔστι, σκότος
 20 <ἔστιν' σκότος> ἄρα ἔστιν', οὐ μέντοι ἀληθής. τὸ γὰρ ἡγού-
 μενον συμπεπλεγμένον ψεῦδός ἐστι, τὸ 'νῦξ ἔστι, καὶ εἰ
 νῦξ ἔστι, σκότος ἔστι,' ψεῦδος ἔχον ἐν ἑαυτῷ τὸ 'νῦξ
 ἔστιν.' ψεῦδος γὰρ ἔστι συμπεπλεγμένον τὸ ἔχον ἐν ἑαυτῷ
 ψεῦδος. ἔνθεν καὶ ἀληθῆ λόγον εἶναί φασι τὸν δι' ἀλη-
 25 θῶν λημμάτων ἀληθῆς συνάγοντα συμπέρασμα. πάλιν 140
 δὲ τῶν ἀληθῶν λόγων οἱ μὲν εἰσιν ἀποδεικτικοί, οἱ δ' οὐκ
 ἀποδεικτικοί, καὶ ἀποδεικτικοί μὲν οἱ διὰ προδηλῶν ἄδη-
 λόν τι συνάγοντες, οὐκ ἀποδεικτικοί δὲ οἱ μὴ τοιοῦτοι.
 οἷον ὁ μὲν τοιοῦτος λόγος 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστιν'
 30 ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἔστιν· φῶς ἄρα ἔστιν' οὐκ ἔστιν ἀπο-
 δεικτικός· τὸ γὰρ φῶς εἶναι, ὅπερ ἔστιν αὐτοῦ συμπέρασμα,
 προδηλόν ἐστιν. ὁ δὲ τοιοῦτος 'εἰ ἰδρωῖτες ῥέουσι διὰ τῆς
 ἐπιφανείας, εἰσὶ νοητοὶ πόροι· ἀλλὰ μὴν ἰδρωῖτες ῥέουσι
 89 διὰ τῆς ἐπιφανείας· εἰσὶν ἄρα νοητοὶ πόροι' ἀποδεικτικός
 ἔστι, τὸ συμπέρασμα ἔχον ἄδηλον, τὸ 'εἰσὶν ἄρα νοητοὶ
 πόροι'. τῶν δὲ ἄδηλόν τι συναγόντων οἱ μὲν ἐφοδευτι- 141
 κῶς μόνον ἄγουσιν ἡμᾶς διὰ τῶν λημμάτων ἐπὶ τὸ συμ-
 5 πέρασμα, οἱ δὲ ἐφοδευτικῶς ἅμα καὶ ἐκκαλυπτικῶς. οἷον
 ἐφοδευτικῶς μὲν οἱ ἐκ πίστεως καὶ μνήμης ἠρτῆσθαι
 δοκοῦντες, οἷός ἐστιν ὁ τοιοῦτος 'εἰ τίς σοι εἶπεν ὅτι
 πλουτήσῃ οὗτος, πλουτήσῃ οὗτος· οὗτος δὲ ὁ θεός
 (δείκνυμι δὲ καθ' ὑπόθεσιν τὸν Δία) εἶπέ σοι ὅτι πλου-
 10 τήσῃ οὗτος· πλουτήσῃ ἄρα οὗτος'· συγκατατιθέμεθα
 γὰρ τῷ συμπεράσματι οὐχ οὕτως διὰ τὴν τῶν λημμάτων
 ἀνάγκην ὡς πιστεύοντες τῇ τοῦ θεοῦ ἀποφάσει. οἱ δὲ οὐ 142
 μόνον ἐφοδευτικῶς ἀλλὰ καὶ ἐκκαλυπτικῶς ἄγουσιν ἡμᾶς
 ἐπὶ τὸ συμπέρασμα, ὡς ὁ τοιοῦτος 'εἰ ῥέουσι διὰ τῆς
 15 ἐπιφανείας ἰδρωῖτες, εἰσὶ νοητοὶ πόροι. ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶ-
 τον· τὸ δεύτερον ἄρα· τὸ γὰρ ρεῖν τοὺς ἰδρωῖτας ἐκκα-

§§ 140—143 ~ adv. dogm. II 305—310.

19 εἰ secl. Rüstow || καὶ εἰ νῦξ EABT (et si): καὶ ἡ νῦξ
 ML 20 add. Rüstow 21 τὸ <εἰ> νῦξ T (si n. est) 7 post σοι
 Fabr. add. Θεῶν coll. p. 355, 16, ubi delendum 11 τὴν om. M

λυπτικόν ἐστὶ τοῦ πόρους εἶναι, διὰ τὸ προειληφθαι ὅτι
 143 διὰ ναστοῦ σώματος ὑγρὸν οὐ δύναται φέρεσθαι. ἢ οὖν
 ἀπόδειξις καὶ λόγος εἶναι ὀφείλει καὶ συνακτικὸς καὶ ἀλη-
 θῆς καὶ ἄδηλον ἔχων συμπέρασμα [καὶ] ἐκκαλυπτόμενον 20
 ὑπὸ τῆς δυνάμεως τῶν λημμάτων, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι
 λέγεται ἀπόδειξις λόγος δι' ὁμολογουμένων λημμάτων κατὰ
 συναγωγὴν ἐπιφορὰν ἐκκαλύπτων ἄδηλον. διὰ τούτων μὲν
 οὖν σαφηνίζειν εἰώθασι τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποδείξεως.

ἢ εἰ ἔστιν ἀπόδειξις.

144 Ὅτι δὲ ἀνύπαρκτός ἐστιν ἢ ἀπόδειξις, ἀπ' αὐτῶν 25
 ὧν λέγουσιν ἐπιλογίζεσθαι δυνατόν, ἕκαστον τῶν περι-
 εχομένων ἐν τῇ ἐννοίᾳ διατρέποντα. οἷον γοῦν ὁ λόγος
 σύγκειται ἐξ ἀξιωματίων, τὰ δὲ σύνθετα πράγματα οὐ
 δύναται ὑπάρχειν, ἐὰν μὴ τὰ ἐξ ὧν συνέστηκεν ἀλλήλοις
 συνυπάρχη, ὡς πρόδηλον ἀπὸ κλίνης καὶ τῶν παραπλη- 30
 σίων, τὰ δὲ μέρη τοῦ λόγου ἀλλήλοις οὐ συνυπάρχει. ὅτε
 γὰρ λέγομεν τὸ πρῶτον λῆμμα, οὐδέπω ὑπάρχει οὔτε τὸ
 ἕτερον λῆμμα οὔτε ἢ ἐπιφορὰ· ὅτε δὲ τὸ δευτερόν φαμεν,
 τὸ μὲν πρότερον λῆμμα οὐκέτι ὑπάρχει, ἢ δὲ ἐπιφορὰ 90
 οὐδέπω ἔστιν· ὅτε δὲ τὴν ἐπιφορὰν προφερόμεθα, τὰ λήμ-
 ματα αὐτῆς οὐκέτι ὑφέστηκεν. οὐ συνυπάρχει ἄρα ἀλλή-
 λοις τὰ μέρη τοῦ λόγου· ὅθεν οὐδὲ ὁ λόγος ὑπάρχειν δόξει.
 145 χωρὶς δὲ τούτων ὁ συνακτικὸς λόγος ἀκατάληπτός ἐστιν· 5
 εἰ γὰρ οὗτος κρίνεται ἀπὸ τῆς τοῦ συνημμένου ἀκολου-
 θίας, ἢ δὲ κατὰ τὸ συνημμένον ἀκολουθία ἀνεπικρίτως
 διαπεφώνηται καὶ ἔστιν ἴσως ἀκατάληπτος, ὡς ἐν τῷ περὶ
 σημείου λόγῳ (§§ 110—114) ὑπεμνήσαμεν, καὶ ὁ συν-
 146 ακτικὸς λόγος ἀκατάληπτος ἔσται. οἷ γε μὴν διαλεκτικοί 10
 φασὶν ἀσύνακτον λόγον γίνεσθαι ἢτοι παρὰ διάρ-
 τησιν ἢ παρὰ ἔλλειψιν ἢ παρὰ τὸ κατὰ μοχθηρὸν
 ἠρωτηῆσθαι σχῆμα ἢ κατὰ παρολκῆν. οἷον κατὰ διάρ-
 τησιν μὲν, ὅταν μὴ ἔχη τὰ λήμματα ἀκολουθίαν πρὸς
 ἄλληλά τε καὶ τὴν ἐπιφορὰν, ὡς ὁ τοιοῦτος 'εἰ ἡμέρα 11a

§ 144 cf. § 109.

§§ 146—150 ~ adv. dogm. II 429—434.

20 καὶ del. Kayser, om. T 24 σαφηνίζων EAB

90

15 ἔστι, φῶς ἔστιν· ἀλλὰ μὴν πυροὶ ἐν ἀγορᾷ παλοῦν-
 ται· Δίῳν ἄρα περιπατεῖ'. παρὰ δὲ παρολκήν, ὅταν εὐ- 147
 ρίσκηται λῆμμα παρέλκον πρὸς τὴν τοῦ λόγου συναγω-
 γήν, οἷον 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστιν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα
 ἔστιν, ἀλλὰ καὶ Δίῳν περιπατεῖ· φῶς ἄρα ἔστιν'. παρὰ
 20 δὲ τὸ ἐν μοχθηρᾷ ἠρωτηῆσθαι σχήματι, ὅταν μὴ ἦ τὸ
 σχῆμα τοῦ λόγου συνακτικόν, οἷον ὄντων συλλογιστικῶν, ὡς
 φασί, τούτων 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστιν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα
 ἔστιν· φῶς ἄρα ἔστιν', 'εἰ ἡμέρα ἔστι, <φῶς ἔστιν>' οὐχὶ
 δὲ φῶς ἔστιν· οὐκ ἄρα ἡμέρα ἔστιν', ὁ λόγος ἀσύνακτός
 25 ἔστιν οὗτος 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστιν· ἀλλὰ μὴν φῶς
 ἔστιν· ἡμέρα ἄρα ἔστιν'. ἐπεὶ γὰρ ἐπαγγέλλεται τὸ συ- 148
 νημμένον ἐντὸς τοῦ ἐν αὐτῷ ἡγουμένου εἶναι καὶ τὸ λῆγον,
 εἰκότως τοῦ ἡγουμένου προσλαμβανομένου ἐπάγεται καὶ
 τὸ λῆγον, καὶ τοῦ λήγοντος ἀνηρημένου ἀναιρεῖται καὶ
 30 τὸ ἡγούμενον· εἰ γὰρ ἦν τὸ ἡγούμενον, ἦν ἂν καὶ τὸ
 λῆγον. τοῦ δὲ λήγοντος προσλαμβανομένου οὐ πάντως
 τίθεται καὶ τὸ ἡγούμενον· οὐδὲ γὰρ ὑπισχνεῖτο τὸ συ-
 νημμένον τῷ λήγοντι ἀκολουθεῖν τὸ ἡγούμενον, ἀλλὰ τῷ
 91 ἡγουμένῳ τὸ λῆγον μόνον. διὰ τοῦτο οὖν ὁ μὲν ἐκ συ- 149
 νημμένου καὶ τοῦ ἡγουμένου τὸ λῆγον συνάγων συλλογι-
 στικὸς εἶναι λέγεται, καὶ ὁ ἐκ συνημμένου καὶ τοῦ ἀντι-
 κειμένου τοῦ λήγοντος τὸ ἀντικείμενον τῷ ἡγουμένῳ
 5 συνάγων· ὁ δὲ ἐκ συνημμένου καὶ τοῦ λήγοντος τὸ ἡγού-
 μενον συνάγων ἀσύνακτος, ὡς ὁ προειρημένος, παρὸ καὶ
 ἀληθῶν ὄντων τῶν λημμάτων αὐτοῦ ψεῦδος συνάγει,
 ὅταν λυχνιαίου φωτὸς ὄντος νυκτὸς λέγεται. τὸ μὲν γὰρ
 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστι' συνημμένον ἀληθές ἐστιν, καὶ
 10 ἢ 'ἀλλὰ μὴν φῶς ἔστι' πρόσληψις, ἢ δὲ 'ἡμέρα ἄρα <ἔστιν>'
 ἐπιφορὰ ψευδῆς. κατὰ παράλειψιν δὲ ἔστι μοχθηρὸς λό- 150

16 et 19 socrates T 19 παρὰ — 23 ἔστιν om. T 21
 συλλογιστικῶν scr. coll. p. 91, 2; 382, 4: συλλογισμῶν G 23 φῶς
 ἔστιν add. T 25 οὗτος G: secundum hec T || φῶς alter. T
 (lumen): ἡμέρα G 26 ἡμέρα T (dies): φῶς G (transpos. iam
 Fabr.) 28 εἰκότως — 29 λῆγον om. EAB 29 ἀνηρημένου ML:
 ἀναιρουμένου EAB 6 προειρημένος MT (predicta): προειρη-
 κῶς LEAB 8 λέγεται EAB 10 ἔστιν add. T (ergo dies est)
 cf. p. 90, 26.

- γος, ἐν ᾧ παραλείπεται τι τῶν πρὸς τὴν συναγωγὴν τοῦ
 συμπεράσματος χρησιμεύοντων· οἷον ὑγιοῦς ὄντος, ὡς
 οἴονται, τοῦ λόγου τούτου ἤτοι ἀγαθός ἐστιν ὁ πλοῦτος
 ἢ κακός ἢ ἀδιάφορος· οὔτε δὲ κακός ἐστιν οὔτε ἀδιάφο- 15
 ρος· ἀγαθός ἄρα ἐστίν', φαῦλός ἐστι παρὰ ἔλλειψιν οὗτος
 ὁ λόγος ἤτοι ἀγαθός ἐστιν ὁ πλοῦτος ἢ κακός· οὐκ ἔστι
 151 δὲ κακός· ἀγαθός ἄρα ἐστίν'. εἰάν οὖν δείξω ὅτι οὐδεμία
 διαφορὰ τῶν ἀσυνάκτων διακρίνεσθαι δύναται κατ' αὐτοὺς
 ἀπὸ τῶν συνακτικῶν, ἔδειξα ὅτι ἀκατάληπτός ἐστιν ὁ συν- 20
 ακτικός λόγος, ὡς περιττὰς εἶναι τὰς κατὰ διαλεκτικὴν <παρ'>
 αὐτοῖς φερομένας ἀπειρολογίας. δείννυμι δὲ οὕτως.
 152 Ὁ κατὰ διάρτησιν ἀσύνακτος λόγος ἐλέγετο ἐγνωρίσθαι
 ἐκ τοῦ μὴ ἔχειν ἀκολουθίαν τὰ λήμματα αὐτοῦ πρὸς ἄλ-
 ληλά <τε> καὶ τὴν ἐπιφορὰν. ἐπεὶ οὖν τῆς γνώσεως τῆς 25
 ἀκολουθίας ταύτης δεῖ προηγεῖσθαι τὴν κρίσιν τοῦ συνημ-
 μένου, ἀνεπίκριτον δὲ ἐστὶ τὸ συνημμένον, ὡς ἐπελογι-
 σάμην, <ἀδιάκριτος> ἐστὶ καὶ ὁ κατὰ διάρτησιν ἀσύνακτος
 153 λόγος. καὶ γὰρ ὁ λέγων κατὰ διάρτησιν ἀσύνακτου εἶναι
 τινα λόγον, φάσιν μὲν προφερόμενος μόνην ἀντιτιθεμέ- 30
 νην αὐτῷ φάσιν ἔξει τὴν ἀντικειμένην τῇ προειρημένῃ·
 ἀποδεικνύς δὲ διὰ λόγου ἀκούσεται, ὅτι δεῖ τὸν λόγον τοῦ-
 τον πρότερον συνακτικὸν εἶναι, εἰδ' οὕτως ἀποδεικνύειν, 92
 ὅτι ἀσυνάρτητα τὰ λήμματα τοῦ διηρηθῆσθαι λεγομένου
 λόγου. οὐ γνωσόμεθα δὲ εἰ ἔστιν ἀποδεικτικός, μὴ ἔχον-
 τες συνημμένου σύμφωνον κρίσιν, ἣ κρινοῦμεν εἰ ἀκο-
 λουθεῖ τῇ διὰ τῶν λημμάτων τοῦ λόγου συμπλοκῇ τὸ 5
 συμπέρασμα. καὶ κατὰ τοῦτο οὖν οὐχ ἔξομεν διακρίνειν
 τῶν συνακτικῶν τὸν κατὰ διάρτησιν μοχθηρὸν εἶναι λε-
 154 γόμενον. τὰ δὲ αὐτὰ ἐροῦμεν πρὸς τὸν λέγοντα μοχθηρὸν

§§ 152—153 ~ adv. dogm. II 435—437.

§ 154 ~ adv. dogm. II 444—445.

15 ἐστὶν <ὁ πλοῦτος> L 18 οὖν ML: δὲ EAB: *si enim* T
 19 διακρίνεσθαι Bekk.: διακρίνασθαι G 20 συνακτικῶν L 21
 add. Kayser: *proferuntur ab eis* T 25 τε add. e T (*ad in-*
vicem quoque) 28 ἀδ. add. Bekk. Stephanum secutus || δια-
 κρισειν L 7/8 λεγόμενον Bekk.: λόγον GT (*ratio*)

εἶναι λόγον τινὰ παρὰ τὸ ἐν φαύλῳ σχήματι ἠρωτηῆσθαι·
 10 ὁ γὰρ κατασκευάζων ὅτι μοχθηρόν τι σχῆμά ἐστιν, οὐχ ἕξει
 ὁμολογούμενον συνακτικὸν λόγον δι' οὗ δυνήσεται συνάγειν
 ὃ φησιν. δυνάμει δὲ ἀντειρηγάμεν διὰ τούτων καὶ πρὸς 155
 τοὺς πειρωμένους παρ' ἔλλειψιν ἀσυνάκτους λόγους εἶναι
 δεικνύναι. εἰ γὰρ ὁ ἐντελής <καὶ> ἀπηρητισμένος ἀδιάκρι-
 15 τός ἐστι, καὶ ὁ ἔλλιπής ἀδηλος ἐστίν. καὶ ἔτι ὁ διὰ λόγον
 δεικνύναι τινὰ ἔλλιπῆ βουλόμενος λόγον, μὴ ἔχων συνημ-
 μένου κρίσιν ὁμολογημένην, δι' ἧς κρίνειν δυνήσεται
 τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ λεγομένου λόγου, οὐ
 δυνήσεται κεκριμένως καὶ ὀρθῶς λέγειν ὅτι ἔλλιπής ἐστιν.
 20 ἀλλὰ καὶ ὁ κατὰ παρολκῆν λεγόμενος εἶναι μοχθηρὸς ἀδιά- 156
 κριτός ἐστίν ἀπὸ τῶν ἀποδεικτικῶν. ὅσον γὰρ ἐπὶ τῇ
 παρολκῇ καὶ οἱ θρυλούμενοι παρὰ τοῖς Στωικοῖς ἀναπό-
 δεικτοὶ ἀσύνακτοὶ εὐρεθίσονται, ὧν ἀναιρουμένων ἢ πᾶσα
 διαλεκτικὴ ἀνατρέπεται· οὗτοι γὰρ εἰσιν οὓς φασιν ἀπο-
 25 δείξεως μὲν μὴ δεῖσθαι πρὸς τὴν ἑαυτῶν σύστασιν, ἀπο-
 δεικτικοὺς δὲ ὑπάρχειν <διὰ> τοῦ καὶ τοὺς ἄλλους συνάγειν
 λόγους. ὅτι δὲ παρέλκουσιν, ἔσται σαφὲς ἐκθεμένων ἡμῶν
 τοὺς ἀναποδείκτους καὶ οὕτως ὃ φάμεν ἐπιλογιζομένων.

Πολλοὺς μὲν <οὖν> ἀναποδείκτους ὀνειροπολοῦσιν 157
 29a (Stoic. fr. II 232A), πέντε δὲ τούτους μάλιστα ἐκτίθεν-
 30 ται, εἰς οὓς οἱ λοιποὶ πάντες ἀναφέρεσθαι δοκοῦ-
 σιν, πρῶτον <τὸν> ἐκ συνημμένου καὶ τοῦ ἡγουμέ-
 νου τὸ λῆγον συνάγοντα, οἷον 'εἰ ἡμέρα ἐστίν, φῶς
 93 ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· φῶς ἄρα ἐστίν'. δεύτε-

§ 155 ~ adv. dogm. II 446.

§ 156 ~ adv. dogm. II 438—443.

§§ 157—158 v. 8 νύξ ἐστίν ~ adv. dogm. II 224—226.

12 δυνάμει—τούτων om. M sed relinquitur spat. 26—28 lit.
 (vide p. VIII) || ἀντειρηγάμεν T (contradiximus) cf. p. 101, 32/3.
 384, 19: ἀντειρηθήσθω L: ἀντειρηθήσομεν EAB || τούτων T (per has):
 τοῦτο G 14 καὶ add. T 15 ἔλλιπής T (defectiva scilicet ratio)
 cf. p. 384, 21: ἐλλείψει G || ἔτι Bekk. Stephanum secutus: ὅτι
 GT (quia) 18 αὐτοῦ <ἐλλιποῦς> Pappenheim coll. v. 16
 26 διὰ addidi, fort. τῷ (cf. T: in colligendo) 29 οὖν add. e T
 (quidem igitur, sicut p. 93, 15. 95, 19 e. a.) 31 τὸν add. Bekk.

ρον τὸν ἐκ συνημμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ
 λήγοντος τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἡγουμένου συνάγον-
 τα, οἷον 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστιν' οὐκ ἔστι δὲ φῶς·
 158 οὐκ ἄρα ἡμέρα ἔστιν'. τρίτον τὸν ἐξ ἀποφατικοῦ 5
 συμπλοκῆς καὶ ἐνὸς τῶν ἐκ τῆς συμπλοκῆς τὸ ἀντι-
 κείμενον τοῦ λοιποῦ συνάγοντα, οἷον 'οὐχὶ ἡμέρα
 ἔστι καὶ νύξ ἔστιν' ἡμέρα δὲ ἔστιν' οὐκ ἄρα νύξ ἔστιν'.
 τέταρτον τὸν ἐκ διεξευγμένου καὶ ἐνὸς τῶν ἐπε-
 ζευγμένων τὸ ἀντικείμενον τοῦ λοιποῦ συνάγοντα, 9a
 οἷον 'ἤτοι ἡμέρα ἔστιν ἢ νύξ ἔστιν' ἡμέρα δὲ ἔστιν' 10
 οὐκ ἄρα νύξ ἔστιν'. πέμπτον τὸν ἐκ διεξευγμένου
 καὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐνὸς τῶν ἐπεζευγμένων τὸ
 λοιπὸν συνάγοντα, οἷον 'ἤτοι ἡμέρα ἔστιν ἢ νύξ
 ἔστιν' οὐχὶ δὲ νύξ ἔστιν' ἡμέρα ἄρα ἔστιν'.
 159 Οὗτοι μὲν οὖν εἰσιν οἱ θρυλούμενοι ἀναπόδεικτοι, 15
 πάντες δέ μοι δοκοῦσιν ἀσύνακτοι εἶναι κατὰ παρολκήν.
 αὐτίκα γοῦν, ἵνα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀρξώμεθα, ἤτοι ὁμο-
 λογεῖται ὅτι ἀκολουθεῖ τὸ 'φῶς ἔστιν' τῷ 'ἡμέρα ἔστιν'
 ἡγουμένῳ αὐτῷ ἐν τῷ 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστιν' συ-
 νημένῳ, ἢ ἀδηλὸν ἔστιν. ἀλλ' εἰ μὲν ἀδηλὸν ἔστιν, οὐ 20
 δῶσομεν τὸ συνημμένον ὡς ὁμολογούμενον· εἰ δὲ πρό-
 δηλὸν ἔστιν ὅτι ὄντως τοῦ 'ἡμέρα ἔστιν' ἐξ ἀνάγκης ἔσται
 καὶ τὸ 'φῶς ἔστιν,' εἰπόντων ἡμῶν ὅτι ἡμέρα ἔστιν, συν-
 ἀγεται καὶ τὸ φῶς ἔστιν, ὡς ἀρκεῖν τὸν τοιοῦτον λόγον
 'ἡμέρα ἔστι, φῶς ἄρα ἔστιν', καὶ παρέλκει τὸ 'εἰ ἡμέρα 25
 160 ἔστι, φῶς ἔστιν' συνημμένον. ὁμοίως δὲ φερόμεθα καὶ
 ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἀναποδείκτου. ἤτοι γὰρ ἐνδέχεται τοῦ
 λήγοντος μὴ ὄντος εἶναι τὸ ἡγούμενον, ἢ οὐκ ἐνδέχεται.
 ἀλλ' εἰ μὲν ἐνδέχεται, οὐκ ἔσται ὑγῆς τὸ συνημμένον· εἰ
 δὲ οὐκ ἐνδέχεται, ἅμα τῷ τεθῆναι τὸ 'οὐχὶ τὸ λῆγον' τί- 30
 θεται καὶ τὸ 'οὐχὶ τὸ ἡγούμενον', καὶ παρέλκει πάλιν τὸ
 συνημμένον, τῆς συνερωτήσεως τοιαύτης γινομένης 'οὐχὶ

§ 159 cf. § 156. adv. dogm. II 440.

2 ἐκ συνημμένου T (ex coniuncto): ἐκ κινουμένου G 4 εἰ
 om. L 6 ἐν τῇ συμπλοκῇ p. 94, 2 et 336, 19 14 ἄρα om. L
 19 αὐτῷ del. Kayser 22 ἔσται T (erit): ἔστι G 27 ἀναπο-
 δείκτου <λόγου> T (in secunda indemonstrativa ratione)

φῶς ἔστιν, οὐκ ἄρα [ὅτι] ἡμέρα ἔστιν'. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ 161
 94 ἐπὶ τοῦ τρίτου ἀναποδείκτου. ἦτοι γὰρ πρόδηλόν ἐστιν,
 ὅτι οὐκ ἐνδέχεται τὰ ἐν τῇ συμπλοκῇ συνυπάρξαι ἀλλή-
 λους, ἢ ἄδηλον. καὶ εἰ μὲν ἄδηλον, οὐ δώσομεν τὸ ἀπο-
 φατικὸν τῆς συμπλοκῆς· εἰ δὲ πρόδηλον, ἅμα τῷ τεθῆναι
 5 τὸ ἕτερον ἀναιρεῖται τὸ λοιπὸν, καὶ παρέλκει τὸ ἀποφατι-
 κὸν τῆς συμπλοκῆς, οὕτως ἡμῶν ἐρωτῶντων 'ἡμέρα ἔστιν,
 οὐκ ἄρα νῦξ ἔστιν'. τὰ δὲ παραπλήσια λέγομεν καὶ ἐπὶ 162
 τοῦ τετάρτου καὶ ἐπὶ τοῦ πέμπτου ἀναποδείκτου. ἦτοι γὰρ
 πρόδηλόν ἐστιν, ὅτι ἐν τῷ διεξευγμένῳ τὸ μὲν ἀληθές ἐστι
 10 τὸ δὲ ψεῦδος μετὰ μάχης τελείας, ὅπερ ἐπαγγέλλεται τὸ
 διεξευγμένον, ἢ ἄδηλον. καὶ εἰ μὲν ἄδηλον, οὐ δώσομεν
 τὸ διεξευγμένον· εἰ δὲ πρόδηλον, τεθέντος ἑνὸς ἀπ' αὐτῶν
 φανερόν ἐστιν ὅτι τὸ λοιπὸν οὐκ ἔστιν, καὶ ἀναιρεθέντος
 ἑνὸς πρόδηλον ὅτι τὸ λοιπὸν ἔστιν, ὡς ἀρκεῖν συνερωτῶν
 15 οὕτως 'ἡμέρα ἔστιν, οὐκ ἄρα νῦξ ἔστιν', 'οὐχὶ ἡμέρα ἔστιν,
 νῦξ ἄρα ἔστιν', καὶ παρέλκειν τὸ διεξευγμένον.

Παραπλήσια δὲ λέγειν ἔνεστι καὶ περὶ τῶν κατηγορι- 163
 κῶν καλουμένων συλλογισμῶν, οἷς μάλιστα χρῶνται οἱ ἀπὸ
 τοῦ Περιπάτου. οἷον γοῦν ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ 'τὸ δίκαιον
 20 καλόν, τὸ καλὸν (<δὲ> ἀγαθόν, τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν' ἦτοι
 ὁμολογεῖται καὶ πρόδηλόν ἐστιν ὅτι τὸ καλὸν ἀγαθόν ἐστιν,
 ἢ ἀμφισβητεῖται καὶ ἔστιν ἄδηλον. ἀλλ' εἰ μὲν ἄδηλόν
 ἐστιν, οὐ δοθήσεται κατὰ τὴν τοῦ λόγου συνερωτήσιν, καὶ
 διὰ τοῦτο οὐ συνάξει ὁ συλλογισμὸς· εἰ δὲ πρόδηλόν ἐστιν
 25 ὅτι πᾶν ὅπερ ἂν ἦ καλόν, τοῦτο πάντως καὶ ἀγαθόν
 ἐστιν, ἅμα τῷ λεχθῆναι ὅτι τὸδε τι καλόν ἐστὶ συνεισάγε-
 ται καὶ τὸ ἀγαθόν αὐτὸ εἶναι, ὡς ἀρκεῖν τὴν τοιαύτην
 συνερωτήσιν 'τὸ δίκαιον καλόν, τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν',
 καὶ παρέλκειν τὸ ἕτερον λῆμμα ἐν ᾧ τὸ καλὸν ἀγαθόν
 30 εἶναι ἐλέγετο. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ λόγῳ 'Σω- 164
 κράτης ἄνθρωπος, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν, Σωκράτης ἄρα
 ζῶν,' εἰ μὲν οὐκ ἔστι πρόδηλον αὐτόθεν, ὅτι πᾶν ὅ τι

33 ὅτι om. T 4 τῷ M: τὸ LEAB 10 ψεῦδος Gen.: ψευδὲς G
 12 ἀπ' om. T 17/18 κατοπτρικῶν EAB 20 δὲ add. T (bonum
 autem probum) 21 πρόδηλον MLT (manifestum): πρὸς ἡμῶν EAB
 25 ἂν Bekk.: ἐάν G: omne quod bonum est T 30 δὲ om. L

περ ἂν ἢ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ ζῷον ἐστίν, οὐχ ὁμολογεῖται ἢ καθόλου πρότασις, οὐδὲ δώσομεν αὐτὴν ἐν τῇ 95
 165 συνερωτήσῃ. εἰ δὲ ἔπεται τῷ ἄνθρωπον εἶναι τὸ καὶ ζῷον αὐτὸν ὑπάρχειν, καὶ διὰ τοῦτο ἀληθὴς ἐστίν ὁμολογούμενος ἢ 'πᾶς ἄνθρωπος ζῷον' πρότασις, ἅμα τῷ λεχθῆναι ὅτι Σωκράτης ἄνθρωπος συνεισάγεται καὶ τὸ ζῷον 5 αὐτὸν εἶναι, ὥς ἀρκεῖν τὴν τοιαύτην συνερώτησιν 'Σωκράτης ἄνθρωπος, Σωκράτης ἄρα ζῷον,' καὶ παρέλκειν τὴν
 166 'πᾶς ἄνθρωπος ζῷον' πρότασιν. παραπλησίαις δὲ μεθόδοις καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πρώτων κατηγορικῶν λόγων χρῆσθαι δυνατόν ἐστίν, ἵνα μὴ νῦν ἐνδιατριβώμεν. 10

Πλὴν ἐπεὶ παρέλκουσιν οὗτοι οἱ λόγοι ἐν οἷς τὴν ὑποβάθραν τῶν συλλογισμῶν οἱ διαλεκτικοὶ τίθενται, ὅσον ἐπὶ τῇ παροικῇ διατρέπεται πᾶσα ἢ διαλεκτικὴ, μὴ δυναμένων ἡμῶν διακρίναι τοὺς παρέλκοντας καὶ διὰ τοῦτο ἀσυνάκτους λόγους ἀπὸ τῶν συνακτικῶν καλουμένων συλ- 15
 167 λογισμῶν. εἰ δὲ οὐκ ἀρέσκει τισὶ λόγους μονολημμάτους εἶναι, οὐκ εἰσὶν ἀξιοπιστότεροι Ἀντιπάτρου (fr. Stoic. III 167 A.), ὃς οὐδὲ τοὺς τοιοῦτους λόγους ἀποδοκιμάζει.

Διὰ ταῦτα μὲν οὖν ἀνεπίκριτός ἐστίν ὁ παρὰ τοῖς διαλεκτικοῖς συνακτικὸς καλούμενος λόγος. ἀλλὰ καὶ ὁ ἀλη- 20
 θῆς λόγος ἀνεύρετός ἐστι διὰ τε τὰ προειρημένα καὶ ἐπεὶ πάντως ὀφείλει εἰς ἀληθὲς λήγειν. τὸ γὰρ συμπέρασμα τὸ ἀληθὲς εἶναι λεγόμενον ἤτοι φαινόμενόν ἐστίν ἢ ἄδη-
 168 λον. καὶ φαινόμενον μὲν οὐδαμῶς· οὐ γὰρ ἂν δέοιτο τοῦ διὰ τῶν λημμάτων ἐκκαλύπτεσθαι δι' ἑαυτοῦ προσπίπτον 25 καὶ οὐχ ἤττον τῶν λημμάτων αὐτοῦ φαινόμενον. εἰ δὲ ἄδηλον, ἐπεὶ περὶ τῶν ἀδήλων ἀνεπικρίτως διαπεφώνηται, καθάπερ ἔμπροσθεν ὑπεμνήσαμεν, διόπερ καὶ ἀκατάληπτά ἐστίν, ἀκατάληπτον ἔσται καὶ τὸ συμπέρασμα τοῦ

§§ 167—168 ~ adv. dogm. II 451—452.

33 ἂν Bekk.: ἐὰν G: omne utique (= ἂν) quod est homo T
 2 ἔπεται om. T (si autem essentiam hominis et animal ipsum esse et propter hoc) || τῷ ἄνθρωπον Bekk.: τοῦ ἀνθρώπου G || εἶναι τὸ scripsi: τῷ εἶναι E: τὸ εἶναι MLAB: τινα εἶναι τὸ Bekk. 3 ἀληθῆς T (vera scil. propositio): ἀληθῆς G 25 προσπίπτον T (incidens): προπίπτον G

95

- 30 ἀληθοῦς εἶναι λεγομένου λόγου. εἰ δὲ καὶ τοῦτο ἀκατά-
ληπτόν ἐστιν, οὐ γνωσόμεθα, πότερον ἀληθές ἐστι τὸ
συναγόμενον ἢ ψεῦδος. ἀγνοήσομεν οὖν, πότερον ἀληθῆς
96 λόγος. ἵνα δὲ καὶ ταῦτα παρῶμεν, ὁ διὰ προδήλων ἀδη- 169
λων συνάγων ἀνεύρετός ἐστιν. εἰ γὰρ ἔπεται τῇ διὰ τῶν
λημμάτων αὐτοῦ συμπλοκῇ ἢ ἐπιφορᾷ, τὸ δ' ἐπόμενον
καὶ τὸ λῆγον πρὸς τι ἐστὶ καὶ πρὸς τὸ ἠγούμενον, τὰ δὲ
5 πρὸς τι συγκαταλαμβάνεται ἀλλήλοις, ὡς παρεστήσαμεν, εἰ
μὲν ἀδηλόν ἐστι τὸ συμπέρασμα, ἀδηλα ἔσται καὶ τὰ λήμ-
ματα, εἰ δὲ πρόδηλά ἐστι τὰ λήμματα, πρόδηλον ἔσται
καὶ τὸ συμπέρασμα ἅτε συγκαταλαμβανόμενον αὐτοῖς προ-
δήλοις οὓσιν, ὡς μηκέτι ἐκ προδήλων ἀδηλον συνάγεσθαι.
- 10 διὰ δὲ ταῦτα οὐδὲ ἐκκαλύπτεται ὑπὸ τῶν λημμάτων ἢ 170
ἐπιφορᾷ, ἥτοι ἀδηλος οὖσα καὶ μὴ καταλαμβανομένη, ἢ
πρόδηλος καὶ μὴ δεομένη τοῦ ἐκκαλύφοντος. εἰ τοίνυν ἢ
ἀπόδειξις λόγος εἶναι λέγεται κατὰ συναγωγὴν, τουτέστι
συνακτικός, διὰ τινων ὁμολογουμένως ἀληθῶν ἐπιφορὰν
15 ἐκκαλύπτων ἀδηλον, ὑπεμνήσαμεν δὲ ἡμεῖς, ὅτι οὔτε λό-
γος τις ἔστιν οὔτε συνακτικός οὔτε ἀληθῆς οὔτε διὰ τινων
προδήλων ἀδηλον συνάγων οὔτε ἐκκαλυπτικός τοῦ συμ-
περάσματος, φανερόν ἐστιν ὅτι ἀνυπόστατός ἐστιν ἢ
ἀπόδειξις.
- 20 Καὶ κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἐπιβολὴν ἀνυπαρκτον ἢ καὶ 171
ἀνεπινώητον εὐρήσομεν τὴν ἀπόδειξιν. ὁ γὰρ λέγων εἶναι
ἀπόδειξιν ἥτοι γενικὴν τίθησιν ἀπόδειξιν ἢ εἰδικὴν τινα·
ἀλλ' οὔτε τὴν γενικὴν οὔτε εἰδικὴν ἀπόδειξιν τιθέναι δυ-
νατόν, ὡς ὑπομνήσομεν· παρὰ δὲ ταύτας ἄλλο τι νοεῖν
25 οὐκ ἐνδέχεται· οὐκ ἄρα δύναται τις ὡς ὑπάρχουσιν τι-
θέναι τὴν ἀπόδειξιν. ἢ μὲν οὖν γενικὴ ἀπόδειξις ἀνυπό- 172
στατός ἐστι διὰ τάδε. ἥτοι ἔχει λήμματα τινα καὶ τινα

§ 172 ~ adv. dogm. II 345 et 383—384.

30 ἀληθοῦς T (*rationis que dicitur esse vera*): ἀληθές G ||
εἰ δὲ καὶ G: etsi T, καὶ del. Bekk. 14 συνακτικῶς Bekk., qui
maluit τουτέστι συν. eicere || διὰ τινων ὁμολογουμένων T (*per
quedam manifesta*) || ἀληθῶν ἐπιφορὰν om. T 24 ἄλλο om. T

- ἐπιφορὰν ἢ οὐκ ἔχει. καὶ εἰ μὲν οὐκ ἔχει, οὐδὲ ἀπόδειξις
 ἔστιν· εἰ δὲ λήμματά τινα ἔχει καὶ ἐπιφορὰν τινα, ἐπεὶ
 πᾶν τὸ ἀποδεικνύμενον οὕτω καὶ ἀποδεικνύον ἐπὶ μέρους 30
 ἔστιν, εἰδικὴ ἔσται ἀπόδειξις· οὐκ ἄρα ἔστι τις γενικὴ
 173 ἀπόδειξις. ἀλλ' οὐδὲ εἰδική. ἦτοι γὰρ τὸ ἐκ τῶν λημμά-
 των καὶ τῆς ἐπιφορᾶς σύστημα ἀπόδειξιν ἐροῦσιν, ἢ τὸ σύ-
 στημα τῶν λημμάτων μόνον· οὐδέτερον δὲ τούτων ἔστιν 97
 ἀπόδειξις, ὡς παραστήσω· οὐκ ἄρα ἔστιν εἰδικὴ ἀπόδειξις.
 174 τὸ μὲν οὖν σύστημα τὸ ἐκ τῶν λημμάτων καὶ τῆς ἐπι-
 φορᾶς οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, πρῶτον μὲν ὅτι μέρος τι ἔχουσα
 ἄδηλον, τοντέστι τὴν ἐπιφορὰν, ἄδηλος ἔσται, ὅπερ ἄτο- 5
 πον· εἰ γὰρ ἄδηλός ἐστιν ἢ ἀπόδειξις, αὐτὴ δεήσεται τοῦ
 ἀποδείξοντος αὐτὴν μᾶλλον ἢ ἐτέρων ἔσται ἀποδεικτικὴ.
 175 εἶτα καὶ ἐπεὶ πρὸς τι φασὶν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν καὶ πρὸς
 τὴν ἐπιφορὰν, τὰ δὲ πρὸς τι πρὸς ἑτέροις νοεῖται, ὡς αὐ-
 τοί φασιν, ἕτερον εἶναι δεῖ τὸ ἀποδεικνύμενον τῆς ἀπο- 10
 δείξεως· εἰ οὖν τὸ συμπέρασμα ἔστι τὸ ἀποδεικνύμενον,
 οὐ νοηθήσεται ἢ ἀπόδειξις σὺν τῷ συμπεράσματι. καὶ γὰρ
 ἦτοι συμβάλλεται τι πρὸς τὴν ἀπόδειξιν ἑαυτοῦ τὸ συμ-
 πέραςμα ἢ οὐδαμῶς· ἀλλ' εἰ μὲν συμβάλλεται, ἑαυτοῦ
 ἔσται ἐκκαλυπτικόν, εἰ δὲ οὐ συμβάλλεται ἀλλὰ παρέλκει, 15
 οὐδὲ μέρος τῆς ἀποδείξεως ἔσται, ἐπεὶ κἀκείνην κατὰ πα-
 176 ρολκὴν ἐροῦμεν εἶναι μοχθηράν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ σύστημα τῶν
 λημμάτων μόνον ἀπόδειξις ἂν εἶη· τις γὰρ ἂν εἴποι τὸ
 οὕτω λεγόμενον 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστιν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα
 ἔστιν' [φῶς ἔστιν] ἢ λόγον εἶναι ἢ διάνοιαν ὅπως ἀπαρ- 20
 τίξειν; οὐκ ἄρα οὐδὲ τὸ σύστημα τῶν λημμάτων μόνον
 ἀπόδειξις ἔστιν. οὐδὲ ἢ εἰδικὴ ἄρα ἀπόδειξις ὑπόστασιν
 ἔχει. εἰ δὲ μήτε ἢ εἰδικὴ ἀπόδειξις ὑφέστηκε μήτε ἢ γενικὴ,
 παρὰ δὲ ταύτας οὐκ ἔστιν ἐννοεῖν ἀπόδειξιν, ἀνυπόστατός
 ἔστιν ἢ ἀπόδειξις.

25

§§ 173—176 ~ adv. dogm. II 385—390.

28 ἢ LT: om. MEAB 6 ἔσται T (erit) 7 αὐτὴν om. T ||
 ἢ <αὐτὴ> T (quam ipsa) 9 in aliis T 10 τὸν L 18 μόνον
 Kayser T (solum) cf. v. 1. 21: μόνων G 19 ἀλλὰ μὴν — 20 φῶς
 ἔστιν om. T 20 φ. ζ. del. Fabr. 21 μόνον T (solum): μόνων
 G 24 ταῦτα EAB

Ἔτι ἐκ τούτων τὸ ἀνυπόστατον τῆς ἀποδείξεως ἐν- 177
 εστιν ὑπομιμνήσκειν. εἰ γὰρ ἔστιν ἀπόδειξις, ἦτοι φαινο-
 μένη φαινομένου ἐστὶν ἐκκαλυπτική ἢ ἀδηλος ἀδήλου ἢ
 ἀδηλος φαινομένου ἢ φαινομένη ἀδήλου· οὐδενὸς δὲ τού-
 30 των ἐκκαλυπτικὴ δύναται ἐπινοεῖσθαι· ἀνεπινόητος ἄρα
 ἐστίν. εἰ μὲν γὰρ φαινομένη φαινομένου ἐκκαλυπτικὴ ἐστίν, 178
 ἔσται τὸ ἐκκαλυπτόμενον ἅμα φαινόμενόν τε καὶ ἀδηλον,
 98 φαινόμενον μὲν, ἐπεὶ τοιοῦτον εἶναι ὑπετέθη, ἀδηλον δέ,
 ἐπεὶ δεῖται τοῦ ἐκκαλύφοντος καὶ οὐκ ἐξ ἑαυτοῦ ὑποπίπτει
 ἡμῖν σαφῶς. εἰ δὲ ἀδηλος ἀδήλου, αὐτὴ δεήσεται τοῦ ἐκ-
 καλύφοντος αὐτὴν καὶ οὐκ ἔσται ἐκκαλυπτικὴ ἐτέρων, ὅπερ
 5 ἀφῆστηκε τῆς ἐννοίας τῆς ἀποδείξεως. διὰ δὲ ταῦτα οὐδὲ 179
 ἀδηλος προδήλου δύναται εἶναι ἀπόδειξις· ἀλλ' οὐδὲ πρό-
 δηλος ἀδήλου· ἐπεὶ γὰρ πρὸς τι ἐστίν, τὰ δὲ πρὸς τι ἀλλή-
 λους συγκαταλαμβάνεται, συγκαταλαμβανόμενον τῇ προδήλῳ
 ἀποδείξει τὸ ἀποδείκνυσθαι λεγόμενον πρόδηλον ἔσται, ὡς
 10 περιτρέπεσθαι τὸν λόγον καὶ μὴ εὐρίσκεσθαι πρόδηλον αὐ-
 τὴν ἀδήλου ἀποδεικτικὴν. εἰ οὖν μήτε φαινομένη φαινο-
 μένου ἐστὶν ἢ ἀπόδειξις μήτε ἀδηλος ἀδήλου μήτε ἀδηλος
 προδήλου μήτε πρόδηλος ἀδήλου, παρὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν εἶναι
 λέγουσιν, λεκτέον μῆδὲν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν.

15 Πρὸς τούτοις κάκεινο λεκτέον. διαπεφώνηται περὶ τῆς 180
 ἀποδείξεως· οἱ μὲν γὰρ μῆδὲ εἶναι λέγουσιν αὐτήν, ὡς οἱ
 μῆδὲν ὅλως εἶναι φάσκοντες, οἱ δὲ εἶναι, ὡς οἱ πολλοὶ
 τῶν δογματικῶν· ἡμεῖς δὲ μὴ μᾶλλον εἶναι αὐτήν ἢ μὴ
 εἶναι φαιμέν. καὶ ἄλλως ἢ ἀπόδειξις δόγμα πάντως περι- 181
 20 ἔχει, περὶ παντὸς δὲ δόγματος διαπεφωνήκασιν, ὥστε περὶ
 πάσης ἀποδείξεως ἀνάγκη εἶναι διαφωνίαν. εἰ γὰρ τῆς ἀπο-
 δείξεως τοῦ εἶναι κενὸν λόγου ἔνεκεν ὁμολογουμένης καὶ
 τὸ εἶναι κενὸν συνομολογεῖται, δῆλον ὅτι οἱ ἀμφισβητοῦν-
 τες περὶ τοῦ εἶναι κενὸν καὶ περὶ τῆς ἀποδείξεως αὐτοῦ

§§ 177—179 ~ adv. dogm. II 391—395.

§§ 180—181 ~ adv. dogm. II 327—334.

31 ἔστιν alt. om. T 3 δεηθήσεται EAB 8 συγκαταλαμ-
 βανομένων EAB || τῇ Bekk.: τῷ G 10 πρόδηλον αὐτήν G: εἶναι
 T (cum . . . non inveniat̄ur esse non manifesti demonstrativa):
 πρόδηλον τὴν Bekk. 14 dicendum est ergo T

- ἀμφισβητοῦσιν· καὶ περὶ τῶν ἄλλων δογμάτων, ὧν εἰσιν 25
αἱ ἀποδείξεις, ὁ αὐτὸς λόγος. πᾶσα τοίνυν ἀπόδειξις ἀμ-
182 φισβητεῖται καὶ ἐν διαφωνίᾳ ἐστίν. ἐπεὶ οὖν ἄδηλός ἐστιν
ἢ ἀπόδειξις διὰ τὴν διαφωνίαν τὴν περὶ αὐτῆς (τὰ γὰρ
διάφωνα, καθὸ διαπεφώνηται, ἄδηλά ἐστιν), οὐκ ἔστιν ἐξ
ἑαυτῆς προὔπτος ἀλλ' ἐξ ἀποδείξεως ὀφείλει ἡμῖν συνίστα- 30
σθαι. ἢ οὖν ἀπόδειξις δι' ἧς κατασκευάζεται ἢ ἀπόδειξις,
ὁμολογουμένη μὲν καὶ προὔπτος οὐκ ἔσται (ζητοῦμεν γὰρ
νῦν εἰ ἔστιν ἀπόδειξις ὅλως), διαφωνουμένη δὲ καὶ ἄδηλος
οὔσα δεήσεται ἀποδείξεως ἄλλης, κἀκείνῃ ἄλλης, καὶ μέγιστος 99
ἀπείρου. ἀδύνατον δὲ ἄπειρα ἀποδείξει· ἀδύνατον ἄρα
183 παραστήσαι ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις. ἀλλ' οὐδὲ διὰ σημείου
δύναται ἐκκαλύπτεσθαι. ζητουμένου γὰρ τοῦ εἰ ἔστι ση-
μεῖον, καὶ ἀποδείξεως τοῦ σημείου δεομένου πρὸς τὴν 5
ἑαυτοῦ ὑπαρξίν, ὁ δὲ ἀλλήλων εὐρίσκειται τρόπος, τῆς μὲν
ἀποδείξεως σημείου δεομένης, τοῦ δὲ σημείου πάλιν ἀπο-
δείξεως· ὅπερ ἄτοπον. διὰ δὲ ταῦτα οὐδὲ ἐπικριῖναι δυνα-
τόν ἐστι <τὴν> περὶ τῆς ἀποδείξεως διαφωνίαν, ἐπεὶ χρήζει
μὲν κριτηρίου ἢ ἐπίκρισις, ζητήσεως δὲ οὔσης περὶ τοῦ εἰ 10
ἔστι κριτήριο, ὡς παρεστήσαμεν, καὶ διὰ τοῦτο ἀποδείξεως
τοῦ κριτηρίου δεομένου τῆς δεικνουσύνης ὅτι ἔστι τι κριτή-
ριον, ὁ διάλληλος τρόπος τῆς ἀπορίας εὐρίσκειται πάλιν.
184 εἰ οὖν μήτε δι' ἀποδείξεως μήτε διὰ σημείου μήτε διὰ
κριτηρίου ἔστιν ὑπομῆσαι ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις, ἀλλ' οὐδ' 15
ἐξ ἑαυτῆς πρόδηλός ἐστιν, ὡς παρεστήσαμεν, ἀκατάληπτον
ἔσται εἰ ἔστιν ἀπόδειξις. διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἀνύπαρτος
ἔσται ἢ ἀπόδειξις· νενόηται μὲν γὰρ σὺν τῷ ἀποδεικνύναι,
ἀποδεικνύναι δὲ οὐκ ἂν δύναίτο μὴ καταλαμβανομένη.
διόπερ οὐδὲ ἀπόδειξις ἔσται. 20
- 185 Ταῦτα μὲν ὡς ἐν ὑποτυπώσει καὶ πρὸς τὴν ἀπόδειξιν
ἀρκέσει λελέχθαι. οἱ δὲ δογματικοὶ τούναντίον κατασκευά-
ζοντές φασιν, ὅτι ἦτοι ἀποδεικτικοὶ εἰσιν οἱ κατὰ τῆς ἀπο-

§ 185 ~ adv. dogm. II 465.

31 μὲν οὖν T (*quidem igitur*) 9 τὴν add. Bekk. (cf. T *dissonantiam que est*) 10 ἐπίκρισις G: διαφωνία T (*dissonantia*) 14 μήτε δι' ἀποδείξεως om. T 16 πρόδηλος T (*ex se ipsa manifestata*): πρόδηλον G

δείξεως ἠρωτημένοι λόγοι ἢ οὐκ ἀποδεικτικοί· καὶ εἰ μὲν
 25 οὐκ ἀποδεικτικοί, οὐ δύνανται δεικνύναι ὅτι οὐκ ἔστιν ἢ
 ἀπόδειξις· εἰ δὲ ἀποδεικτικοί εἰσιν, αὐτοὶ οὗτοι τὴν ὑπό-
 στασιν τῆς ἀποδείξεως ἐκ περιτροπῆς εἰσάγουσιν. ὅθεν καὶ 186
 τοιοῦτον συνερωτῶσι λόγον· 'εἰ ἔστιν ἀπόδειξις, ἔστιν ἀπό-
 δεξις· εἰ οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, ἔστιν ἀπόδειξις· ἦτοι δὲ
 30 ἔστιν ἀπόδειξις ἢ οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις· ἔστιν ἄρα ἀπόδειξις'.
 ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς δυνάμεως καὶ τοῦτον ἐρωτῶσι τὸν λό-
 γον· 'τὸ τοῖς ἀντικειμένοις ἐπόμενον οὐ μόνον ἀληθές
 ἔστιν, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον· ἀντίκειται δὲ ταῦτα ἀλλήλοις
 100 'ἔστιν ἀπόδειξις — οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις', ὧν ἑκατέρῳ ἀκο-
 λουθεῖ τὸ εἶναι ἀπόδειξιν· ἔστιν ἄρα ἀπόδειξις'. ἔνεστι 187
 μὲν οὖν πρὸς ταῦτα ἀντιλέγειν, οἷον γοῦν, ἐπεὶ μὴ νομί-
 ζομέν τινα λόγον εἶναι ἀποδεικτικόν, καὶ τοὺς κατὰ τῆς
 5 ἀποδείξεως λόγους οὐ πάντως φαιμέν ἀποδεικτικούς εἶναι
 ἀλλὰ φαίνεσθαι ἡμῖν πιθανούς· οἱ δὲ πιθανοὶ οὐκ ἐξ
 ἀνάγκης εἰσὶν ἀποδεικτικοί. εἰ δὲ ἄρα καὶ ἀποδεικτικοί
 εἰσιν (ὅπερ οὐ διαβεβαιούμεθα) πάντως καὶ ἀληθεῖς. ἀλη-
 θεῖς δὲ εἰσὶ λόγοι δι' ἀληθῶν ἀληθῆς συνάγοντες· οὐκοῦν
 10 ἀληθῆς ἔστιν αὐτῶν ἢ ἐπιφορά. ἦν δέ γε αὕτη 'οὐκ ἔστιν
 ἄρα ἀπόδειξις'. <ἀληθῆς> ἄρα ἔστι τὸ 'οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις'
 ἐκ περιτροπῆς. δύνανται δὲ οἱ λόγοι, καθάπερ καὶ τὰ 188
 καθαρτικὰ φάρμακα ταῖς ἐν τῷ σώματι ὑποκειμέναις ὕλαις
 ἑαυτὰ συνεξάγει, οὕτω καὶ αὐτοὶ τοῖς ἄλλοις λόγοις τοῖς
 15 ἀποδεικτικοῖς εἶναι λεγομένοις καὶ ἑαυτοὺς συμπεριγράφειν.
 τοῦτο γὰρ οὐκ ἔστιν ἀπεμφαῖνον, ἐπεὶ καὶ ἡ φωνὴ αὕτη
 ἢ 'οὐδέν ἔστιν ἀληθές' οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἑκαστον ἀναι-
 ρεῖ, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὴν ἐκείνοις συμπεριτρέπει. ὅ τε λόγος
 οὗτος δύναται δεικνυσθαι ἀσύνακτος 'εἰ ἔστιν ἀπόδειξις,
 20 ἔστιν ἀπόδειξις· εἰ οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, ἔστιν ἀπόδειξις·
 ἦτοι δὲ ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν· ἔστιν ἄρα', καὶ διὰ πλειόνων
 μὲν, ὡς δὲ πρὸς τὸ παρὸν ἀρκούντως διὰ τοῦδε τοῦ ἐπι-

§ 186 ~ adv. dogm. II 466—469.

§ 187 ~ adv. dogm. II 473—478.

§ 188 ~ adv. dogm. II 480.

- 189 χειρήματος. εἰ ὑγιές ἐστι τὸ συνημμένον τοῦτο 'εἰ ἔστιν ἀπόδειξις, ἔστιν ἀπόδειξις', δεῖ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐν αὐτῷ λήγοντος, τουτέστι τὸ 'οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις', μάλιστα 25
 χεσθαι τῷ 'ἔστιν ἀπόδειξις'. τοῦτο γὰρ ἐστι τοῦ συνημμένου τὸ ἡγούμενον. ἀδύνατον δέ ἐστι κατ' αὐτοὺς συνημμένον ὑγιές εἶναι ἐκ μαχομένων ἀξιωματῶν συνεστώσ. τὸ μὲν γὰρ συνημμένον ἐπαγγέλλεται ὄντος τοῦ ἐν αὐτῷ ἡγουμένου εἶναι καὶ τὸ λῆγον, τὰ δὲ μαχόμενα τοῦναντίον, 30
 ὄντος τοῦ ἐτέρου αὐτῶν ὅποιουδήποτε ἀδύνατον εἶναι τὸ λοιπὸν ὑπάρχειν. ὄντος ἄρα ὑγιούς τοῦδε τοῦ συνημμένου 'εἰ ἔστιν ἀπόδειξις, ἔστιν ἀπόδειξις' οὐ δύναται ὑγιές εἶναι τοῦτο <τὸ> συνημμένον 'εἰ οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, ἔστιν ἀπό- 101
 190 δεξις.' πάλιν δ' αὖ συγχωρούντων ἡμῶν καθ' ὑπόθεσιν ὑγιές εἶναι τότε τὸ συνημμένον 'εἰ οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, ἔστιν ἀπόδειξις', δύναται συνυπάρχειν τὸ 'εἰ ἔστιν ἀπόδειξις' τῷ 'οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις'. εἰ δὲ δύναται αὐτῷ συνυπά- 5
 ρχειν, οὐ μάχεται αὐτῷ. ἐν ἄρα τῷ 'εἰ ἔστιν ἀπόδειξις, ἔστιν ἀπόδειξις' συνημμένῳ οὐ μάχεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐν αὐτῷ λήγοντος τῷ ἐν αὐτῷ ἡγουμένῳ, ὥστε οὐκ
 191 ἔσται ὑγιές πάλιν τοῦτο τὸ συνημμένον, ἐκείνου κατὰ συγχώρησιν ὡς ὑγιούς τιθεμένου, μὴ μαχομένου δὲ τοῦ 10
 'οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις' τῷ 'ἔστιν ἀπόδειξις'. οὐδὲ τὸ διεξευγμένον ὑγιές ἔσται τὸ 'ἦτοι ἔστιν ἀπόδειξις ἢ οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις'. τὸ γὰρ ὑγιές διεξευγμένον ἐπαγγέλλεται ἐν τῶν ἐν αὐτῷ ὑγιές εἶναι, τὸ δὲ λοιπὸν ἢ τὰ λοιπὰ ψεύδος ἢ ψευδῆ μετὰ μάχης. ἢ εἴπερ ὑγιές ἐστι τὸ διεξευγμένον, 15
 πάλιν φραῦλον εὐρίσκειται τὸ 'εἰ οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, ἔστιν ἀπόδειξις' συνημμένον, ἐκ μαχομένων συνεστώσ. οὐκοῦν ἀσύμφωνά τέ ἐστι καὶ ἀλλήλων ἀναιρετικὰ τὰ ἐν τῷ λόγῳ
 192 τῷ προειρημένῳ λήμματα· διόπερ οὐκ ἔστιν ὑγιής ὁ λόγος. ἀλλ' οὐδὲ ὅτι ἀκολουθεῖ τι τοῖς ἀντικειμένοις δύναται 20
 δεικνύναι, μὴ ἔχοντες κριτήριον ἀκολουθίας, ὡς ἐπελογισάμεθα.

26 τοῦτο δὲ T (*hoc autem*) cf. v. 16 1 τὸ add. Gen. (*hoc coniunctum* T) 9 τοῦτο MLT: τὸ ὑπὸ EAB 10 μὴ μαχομένου δὲ secl. Kayser 20 post τι T add. *tam aliquid* (ὡς τι?) 21 ἀληθείας T (*veritatis*)

Ταῦτα δὲ ἐκ περιουσίας λέγομεν. εἰ γὰρ πιθανοὶ μὲν εἰσιν οἱ ὑπὲρ τῆς ἀποδείξεως λόγοι (ἔστωσαν γάρ), πιθα-
 25 ναὶ δὲ καὶ αἱ πρὸς τὴν ἀπόδειξιν λεγόμεναι ἐπιχειρήσεις, ἐπέχειν ἀνάγκη καὶ περὶ τῆς ἀποδείξεως, μὴ μᾶλλον εἶναι ἀπόδειξιν ἢ μὴ εἶναι λέγοντας.

ιδ' περὶ συλλογισμῶν.

Διὸ καὶ περὶ τῶν θρουλουμένων συλλογισμῶν ἴσως 193
 περιττόν ἐστιν διεξιέναι, τοῦτο μὲν συμπεριτροπομένων αὐ-
 30 τῶν τῇ ὑπάρξει τῆς ἀποδείξεως (δῆλον γὰρ ὅτι ἐκείνης μὴ οὔσης οὐδὲ ἀποδεικτικὸς λόγος χώραν ἔχει), τοῦτο δὲ καὶ δυνά-
 μει διὰ τῶν ἔμπροσθεν ἡμῶν λελεγμένων ἀντειρηκότων ἡμῶν (146 sqq.) πρὸς αὐτούς, ὅτε περὶ τῆς παροληκῆς διαλε-
 102 γόμενοι μέθοδόν τινα ἐλέγομεν δι' ἧς ἐνδέχεται δεικνύναι, ὅτι πάντες οἱ ἀποδεικτικοὶ λόγοι τῶν τε Στωικῶν καὶ τῶν
 Περιπατητικῶν ἀσύνακτοι τυγχάνουσιν ὄντες. ἐξ ἐπιμέτρου 194
 δὲ οὐ χειρόν ἴσως καὶ ἰδίᾳ περὶ αὐτῶν διαλαβεῖν, ἐπεὶ μά-
 5 λιστα ἐπ' αὐτοῖς μέγα φρονούσιν. πολλὰ μὲν οὖν ἔστι λέγειν τὸ ἀνυπόστατον αὐτῶν ὑπομιμνήσκοντας· ὡς ἐν ὑποτυπώσει δὲ ἀρκεῖ τῆδε τῇ μεθόδῳ χρῆσθαι κατὰ αὐτῶν. λέξω δὲ καὶ νῦν περὶ τῶν ἀναποδείκτων· τούτων γὰρ ἀναιρουμένων καὶ οἱ λοιποὶ σύμπαντες λόγοι διατρέπονται,
 10 τὴν ἀπόδειξιν τοῦ συνάγειν ἐπ' αὐτῶν ἔχοντες.

Ἡ πρότασις τοίνυν αὕτη 'πᾶς ἄνθρωπος ζῶον' ἐκ 195
 τῶν κατὰ μέρος ἐπαγωγικῶς βεβαιοῦται· ἐκ γὰρ τοῦ Σω-
 κράτην ἄνθρωπον ὄντα καὶ ζῶον εἶναι, καὶ Πλάτωνα
 ὁμοίως καὶ Δίωνα καὶ ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος, δυνατὸν
 15 εἶναι δοκεῖ διαβεβαιοῦσθαι καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ζῶον
 ἐστίν, ὡς εἰ κἂν ἐν τι τῶν κατὰ μέρος ἐναντιούμενον φαί-
 νοιτο τοῖς ἄλλοις, οὐκ ἔστιν ὑγιῆς ἢ καθόλου πρότασις,
 οἷον γοῦν, ἐπεὶ τὰ μὲν πλεῖστα τῶν ζῴων τὴν κάτω γένυν
 κινεῖ, μόνος δὲ ὁ κροκόδειλος τὴν ἄνω, οὐκ ἔστιν ἀληθῆς
 20 ἢ 'πᾶν ζῶον τὴν κάτω γένυν κινεῖ' πρότασις. ὅταν οὖν 196

27 ἀπόδειξιν G: αὐτὴν T (non magis ipsam esse quam)

32 λεγόμενων MA 33 ἡμῶν MEABT (contradicientibus nobis):
 ἡμῶν L 5 licet T (ἔνεστι?) 8 λέγω T (dico) 10 ἔχοντες om.
 M sed spat. 8 lit. rel. 12/13 σωκράτην EAB: σωκράτη MI

- λέγωσι 'πᾶς ἄνθρωπος ζῶν, Σωκράτης δ' ἄνθρωπος, Σωκράτης ἄρα ζῶν', ἐκ τῆς καθόλου προτάσεως τῆς 'πᾶς ἄνθρωπος ζῶν' τὴν κατὰ μέρος πρότασιν συνάγειν βουλόμενοι, τὴν 'Σωκράτης ἄρα ζῶν', ἢ δὴ βεβαιωτικὴ τῆς καθολικῆς προτάσεώς ἐστι κατὰ τὸν ἐπαγωγικὸν τρόπον, 25 ὡς ὑπεμνήσαμεν, εἰς τὸν διάλληλον ἐμπίπτουσι λόγον, τὴν μὲν καθολικὴν πρότασιν δι' ἐκάστης τῶν κατὰ μέρος<.....>
- 197 ἐκ τῆς καθολικῆς συλλογιστικῶς. παραπλησίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ τοιούτου λόγου 'Σωκράτης ἄνθρωπος, οὐδεὶς δὲ ἄνθρωπος τετράπους, Σωκράτης ἄρα οὐκ ἐστὶ τετράπους' 30 τὴν μὲν 'οὐδεὶς ἄνθρωπος τετράπους' πρότασιν ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἐπαγωγικῶς βουλόμενοι βεβαιοῦν, ἐκάστην δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐκ τῆς 'οὐδεὶς ἄνθρωπος τετράπους' συλλογίζεσθαι θέλοντες, τῇ κατὰ τὸν διάλληλον ἀπορία περι- 103
- 198 πίπτουσιν. ὁμοίως δὲ ἐφοδευτέον καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν παρὰ τοῖς Περιπατητικοῖς λεγομένων ἀναποδείκτων. ἀλλὰ καὶ τοὺς τοιούτους 'εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστίν'. τό τε γὰρ 'εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ' συνακτικόν ἐστίν, ὡς φασί, τοῦ 5 'φῶς ἐστὶ', τό τε 'φῶς ἐστὶ' μετὰ τοῦ 'ἡμέρα ἐστὶ' βεβαιωτικόν ἐστὶ τοῦ 'εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστίν'. οὐ γὰρ ἂν ὕγιες ἐνομισθῆ τὸ προειρημένον συνημμένον εἶναι, εἰ μὴ πρότερον τεθεώρητο συνυπάρχον αἰεὶ τὸ 'φῶς ἐστὶ'
- 199 τῷ 'ἡμέρα ἐστίν'. εἰ οὖν δεῖ προκατελιηφέναι, ὅτι ἡμέρας 10 οὐσης πάντως ἐστὶ καὶ φῶς, εἰς τὸ συνθεῖναι τὸ 'εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ' συνημμένον, διὰ δὲ τοῦ συνημμένου τούτου συνάγεται τὸ ὅτι ἡμέρας οὐσης φῶς ἐστίν, τὴν μὲν συνύπαρξιν τοῦ ἡμέραν εἶναι καὶ τοῦ φῶς εἶναι συνάγοντος τοῦ 'εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ' συνημμένου ὅσον ἐπὶ 15 τῷ προκειμένῳ ἀναποδείκτῳ, τὸ δὲ συνημμένον τῆς συνυπάρξεως τῶν προειρημένων βεβαιούσης, κἀνταῦθα ὁ διάλ-

26 τρόπον T (*modum*) 27 lacunam indic. Bekker, quam recte sic fere explendam censet μέρος <ἐπαγωγικῶς βεβαιοῦντες, συνάγοντες δὲ ἐκάστην τῶν κατὰ μέρος>: μέρος ἐκ τῆς τὴν δὲ κατὰ μέρος Paris. Suppl. 133 ex coniectura (cf. Mus. Rhén. LXIV p. 253). 1 post διὰλλ. add. T τρόπον (*modum*) 4 τε om. T 6 τε G: δὲ T (*autem*) 9 τεθεώρητο ML: τεθεώροιο EAB 11 τὸ primum om. L 13 ὅτι del. Bekk. || ἐστίν Pasquali: εἶναι G: om. T 17 τῶν προειρημένων G: τούτων T (*eorum*)

ληλος τρόπος τῆς ἀπορίας ἀνατρέπει τὴν ὑπόστασιν τοῦ
 λόγου. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ τοιούτου λόγου 'εἰ ἡμέρα 200
 20 ἔστι, φῶς ἔστιν· οὐχὶ δὲ φῶς ἔστιν· οὐκ ἄρα ἡμέρα ἔστιν'.
 ἐκ μὲν γὰρ τοῦ μὴ ἄνευ φωτὸς ἡμέραν θεωρεῖσθαι ὑγιὲς
 ἂν εἶναι νομισθεῖται τὸ 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστι' συνημ-
 μένον, ὡς εἶγε καθ' ὑπόθεσιν ἡμέρα μὲν φανεῖται ποτέ, φῶς
 δὲ μὴ, ψευδὸς ἂν λεχθεῖται τὸ συνημμένον εἶναι· ὅσον δὲ
 25 ἐπὶ τῷ προειρημένῳ ἀναποδείκτω τὸ μὴ εἶναι ἡμέραν φω-
 τὸς μὴ ὄντος διὰ τοῦ 'εἰ ἡμέρα ἔστι, φῶς ἔστι' συνάγε-
 ται, ὥστε ἐκάτερον αὐτῶν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ βεβαίωσιν
 χρήζει τοῦ τὸ ἕτερον βεβαίως εἰληφθαι, ἵνα δι' αὐτοῦ
 πιστὸν γένηται κατὰ τὸν διάλληλον τρόπον. ἀλλὰ καὶ ἐκ 201
 30 τοῦ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις συνυπάρχειν τινά, οἷον ἡμέ-
 ραν, εἰ τύχοι, καὶ νύκτα, τό τε ἀποφατικὸν τῆς συμπλοκῆς,
 τὸ 'οὐχ ἡμέρα ἔστι καὶ νύξ ἔστι', καὶ τὸ διεξευγμένον, τὸ
 'ἤτοι ἡμέρα ἔστιν ἢ νύξ ἔστιν', ὑγιῶ νομίζοιτο ἂν εἶναι.
 104 ἀλλὰ τὸ <μὴ> συνυπάρχειν αὐτὰ βεβαιουῦσθαι νομίζουσι διὰ
 τε τοῦ ἀποφατικοῦ τῆς συμπλοκῆς καὶ τοῦ διεξευγμένου,
 λέγοντες 'οὐχὶ ἡμέρα ἔστι καὶ νύξ ἔστιν· ἀλλὰ μὴν νύξ
 ἔστιν· οὐκ ἄρα ἡμέρα ἔστιν'. 'ἤτοι ἡμέρα ἔστιν ἢ νύξ
 5 ἔστιν· ἀλλὰ μὴν νύξ ἔστιν· οὐκ ἄρα ἡμέρα ἔστιν', ἢ 'οὐχὶ
 δὲ νύξ ἔστιν· ἡμέρα ἄρα ἔστιν'. ὅθεν ἡμεῖς πάλιν ἐπι- 202
 λογιζόμεθα, ὅτι εἰ μὲν πρὸς τὴν βεβαίωσιν τοῦ διεξευγμέ-
 νου καὶ τοῦ τῆς συμπλοκῆς ἀποφατικοῦ χρήζομεν τοῦ
 προκατειληφέναι, ὅτι τὰ ἐν αὐτοῖς περιεχόμενα ἀξιιώματά
 10 ἔστιν ἀσυνύπαρκτα, τὸ δὲ ἀσυνύπαρκτα ταῦτα εἶναι συν-
 ἄγειν δοκοῦσι διὰ τε τοῦ διεξευγμένου καὶ τοῦ τῆς συμ-
 πλοκῆς ἀποφατικοῦ, ὃ δι' ἀλλήλων εἰσάγεται τρόπος, μὴ
 δυναμένων ἡμῶν μήτε τοῖς προειρημένοις τροπικοῖς πι-
 στεύειν ἄνευ τοῦ τὸ ἀσυνύπαρκτον τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχο-
 15 μένων ἀξιωμάτων καταλαβεῖν, μήτε τὸ ἀσυνύπαρκτον αὐ-
 τῶν διαβεβαιουῦσθαι πρὸ τῆς τῶν συλλογισμῶν διὰ τῶν

23 ὡς εἶγε G: quodsi vere T (fort. ἀλλ' εἶγε) 25 τὸ Gen.:
 τῷ GT (in eo quod) 28 χρήζει T (indiget): χρήζον G: χρήσειν
 Gen. 1 ἀλλὰ—αὐτὰ om. T || μὴ add. Gen. 4 ἤτοι—5 ἡμέρα
 ἔστιν om. EABT 7 μὲν πρὸς EAB: πρὸς μὲν MLT (si ad cer-
 tificationem quidem)

203 τροπικῶν συνερωτήσεως. διόπερ οὐκ ἔχοντες, πόθεν ἀρξό-
μεθα τῆς πίστεως διὰ τὸ παλίνδρομον, λέξομεν μῆτε τὸν
τρίτον μῆτε τὸν τέταρτον μῆτε τὸν πέμπτον τῶν ἀναπο-
δείκτων ὅσον ἐπὶ τούτοις ὑπόστασιν ἔχειν. 20

Τοσαῦτα μὲν καὶ περὶ συλλογισμῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος
ἀρκέσει λελέχθαι.

ιε' περὶ ἐπαγωγῆς.

204 Εὐπαραίτητον δὲ εἶναι νομίζω καὶ τὸν περὶ ἐπαγωγῆς
τρόπον. ἐπεὶ γὰρ ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος πιστοῦσθαι βού-
λονται δι' αὐτῆς τὸ καθόλου, ἦτοι πάντα ἐπιόντες τὰ 25
κατὰ μέρος τοῦτο ποιήσουσιν ἢ τινά. ἀλλ' εἰ μὲν τινά, ἀβέβαιος
ἔσται ἡ ἐπαγωγή, ἐνδεχομένου τοῦ ἐναντιοῦσθαι τῷ καθόλου
τινὰ τῶν παραλειπομένων κατὰ μέρος ἐν τῇ ἐπαγωγῇ· εἰ δὲ
πάντα, ἀδύνατα μοχθήσουσιν, ἀπείρων ὄντων τῶν κατὰ
μέρος καὶ ἀπεριορίστων. ὥσθ' οὕτως ἐκατέρωθεν, οἶμαι, 30
συμβαίνει σαλεύεσθαι τὴν ἐπαγωγήν.

ισ' περὶ ὄρων.

205 Ἄλλα καὶ ἐπὶ τῇ περὶ ὄρων δὴ τεχνολογία μέγα φρονοῦσιν
οἱ δογματικοί, ἦν τῷ λογικῷ μέρει τῆς καλουμένης
φιλοσοφίας ἐγκαταλέγουσιν. φέρε οὖν καὶ περὶ ὄρων 105
ὀλίγα ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶπωμεν.

Πρὸς πολλὰ τοίνυν χρησιμεύειν τοὺς ὄρους τῶν δογμα-
τικῶν δοκούντων, δύο τὰ ἀνωτάτω κεφάλαια <ᾗ> περιληπτικὰ
206 πάσης λέγουσιν ἀναγκαιότητος αὐτῶν ἴσως εὐρήσεις· ἢ γὰρ 5
ὡς πρὸς κατάληψιν ἢ ὡς πρὸς διδασκαλίαν ἐν πᾶσι
παραδεικνύουσι τοὺς ὄρους ἀναγκαίους. εἰ οὖν ὑπο-
μνήσωμεν, ὅτι πρὸς οὐδέτερον τούτων χρησιμεύουσι, περιτρέ-
ψομεν, οἶμαι, πᾶσαν τὴν γεγεννημένην περὶ αὐτῶν παρὰ
207 τοῖς δογματικοῖς ματαιοπονίαν. εὐθέως οὖν, εἰ ὁ μὲν 10
ἀγνοῶν τὸ ὀριστὸν οὐχ οἶός τέ ἐστι τὸ μὴ γινωσκόμενον
αὐτῷ ὀρίσασθαι, ὁ δὲ γινώσκων, εἴθ' ὀριζόμενος οὐκ ἐκ
τοῦ ὄρου τὸ ὀριστὸν κατέληφεν ἀλλ' ἐπὶ προκατελημ-

18 παλίνδρομον T (propter retrocedentiam): παλινδρομεῖν G
(μεῖν comp. script.) 23/24 καὶ τὸν τῆς ἐπαγωγῆς τρόπον T
(et inductionis modum) 4 ἄ add. T (que) 5 post πάσης add.
ἦς Gen. 8 χρησιμεύουσι LT (utiles sunt): χρησιμεύουσιν MEAB

105

μένω τούτω τὸν ὄρον ἐπισυντέθεικεν, πρὸς κατάληψιν τῶν
 15 πραγμάτων ὁ ὄρος οὐκ ἔστιν ἀναγκαῖος. καὶ γὰρ ἐπεὶ
 πάντα μὲν ὀρίζεσθαι θέλοντες καθάπαξ οὐδὲν ὀρισόμεθα
 διὰ τὴν <εἰς> ἄπειρον ἔκπτωσιν, τινὰ δὲ καταλαμβάνεσθαι
 καὶ δίχα τῶν ὄρων ὁμολογοῦντες οὐκ ἀναγκαίους πρὸς
 20 κατάληψιν τοὺς ὄρους ἀποφαίνομεν, καθ' ὃν τρόπον τὰ
 μὴ ὀρισθέντα κατελήφθη, δυναμένων ἡμῶν πάντα χωρὶς
 τῶν ὄρων καταλαμβάνειν, ἢ καθάπαξ οὐδὲν ὀρισόμεθα 208
 [διὰ τὴν εἰς ἄπειρον ἔκπτωσιν] ἢ οὐκ ἀναγκαίους τοὺς
 ὄρους ἀποφανοῦμεν. διὰ δὲ ταῦτα οὐδὲ πρὸς διδασκαλίαν
 αὐτοὺς εὐροίμεν ἂν ἀναγκαίους· ὡς γὰρ ὁ πρῶτος τὸ
 25 πρᾶγμα γνοὺς ἔγνω τοῦτο χωρὶς ὄρου, κατὰ τὸ παραπλή-
 σιον καὶ ὁ διδασκόμενος αὐτὸ δύναται χωρὶς ὄρου διδα-
 χθῆναι. ἔτι ἀπὸ τῶν ὀριστῶν ἐπικρίνουσι τοὺς 209
 ὄρους, καὶ φασὶ μοχθηροὺς ὄρους εἶναι τοὺς πε-
 ριέχοντάς τι τῶν μὴ προσόντων τοῖς ὀριστοῖς,
 30 ἢ τοὶ πᾶσιν ἢ τισίν. διόπερ ὅταν εἴπη τις τὸν ἄνθρω-
 πον εἶναι ζῶον λογικὸν ἀθάνατον ἢ ζῶον λογικὸν
 θνητὸν γραμματικόν, ὅπου μὲν μηδενὸς ὄντος ἄν-
 θρώπου ἀθανάτου, ὅπου δὲ τινῶν μὴ γραμματικῶν
 ὄντων, φασὶ μοχθηρὸν εἶναι τὸν ὄρον. τάχα δὲ καὶ 210
 106 ἀνεπίκριτοὶ εἶσιν οἱ ὄροι διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν κατὰ μέ-
 ρος, ἐξ ὧν ἐπικρίνεσθαι ὀφείλουσιν· εἶτα οὐκ ἂν κατα-
 ληπτικοὶ τε καὶ διδακτικοὶ τούτων εἶεν ἐξ ὧν ἐπικρίνονται
 δηλονότι προεπεγνωσμένων, εἴγε ἄρα, καὶ προκατειλημμέ-
 5 νων. πῶς δὲ οὐκ ἂν εἴη γελοῖον τὸ λέγειν ὡς οἱ ὄροι
 χρησιμεύουσι πρὸς κατάληψιν ἢ διδασκαλίαν ἢ σαφήνειαν
 ὅλως, ἀσάφειαν ἡμῖν ἐπεισκευλοῦντες τσαύτην; οἷον γοῦν, 211
 ἵνα τι καὶ παίζωμεν, εἴ τις παρὰ τοῦ βουλούμενος πυθέ-
 σθαι εἰ ἀπήντηται αὐτῷ ἄνθρωπος ἐπὶ ἵππου ὀχοῦμενος
 10 καὶ κύνα ἐφελκόμενος, τὴν ἐρώτησιν οὕτω ποιήσαιο ὅ

16 ὀρισόμεθα MEABT (*diffinemus*): ὀρίζόμεθα L 17 εἰς
 add. T (*in infinitum*) || ἄπορον EAB 19 καθ' ὃν τρόπον G:
quemadmodum enim T 22 secl. Bekk. 27 ἐπικρίνουσι MEABT
 (*iudicant*): ἐπικρινοῦσι L 34 δὲ T (*fortassis autem et*): μὲν G
 2/3 καταληπτοὶ EAB 3 ἐξ T (*a quibus ut v. 2*): ἐφ' G 6 χρη-
 σιμεύουσι MEAB cf. ad p. 105, 8. 9 *obviavit* T

ζῶον λογικὸν θνητόν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, ἀπήν-
 τητό σοι ζῶον γελαστικὸν πλατυώνυχον, ἐπιστήμης πολιτι-
 κῆς δεκτικόν, ζῶον θνητῶ χρεμετιστικῶ τὰ σφαιρώματα ἐφη-
 δρακός, ἐφελκόμενον ζῶον τετράπουν ὑλακτικόν; πῶς οὐκ
 ἂν εἴη καταγέλαστος, εἰς ἀφασίαν οὕτω γνωρίζου προάγμα- 15
 212 στον εἶναι τὸν ὄρον ὅσον ἐπὶ τούτοις λεκτέον, εἴτ' οὖν
 λόγος εἶναι λέγοιτο διὰ βραχείας ὑπομνήσεως εἰς
 ἔννοιαν ἡμᾶς ἄγων τῶν ὑποτεταγμένων ταῖς φω-
 ναῖς πραγμάτων, ὡς δῆλόν γε (οὐ γάρ;) ἐκ τῶν μικρῶ 20
 πρόσθεν ἡμῖν εἰρημένων, εἴτε λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι
 δηλῶν, εἴτε ὁ βούλεται τις. καὶ γὰρ τί ἐστὶν ὁ ὄρος βουλό-
 μενοι παριστᾶν εἰς ἀνήνυτον ἐμπίπτουσι διαφωνίαν, ἣν διὰ
 τὴν προαίρεσιν τῆς γραφῆς παρήμι νῦν, εἶγε καὶ δοκεῖ
 διατρέπειν τοὺς ὄρους <ὅσα ἐν τούτοις περὶ τοῦ ἄχρηστον 24^a
 εἶναι τὸν ὄρον ἐλέγομεν>. Τοσαῦτα μὲν καὶ περὶ ὄρων ἀπό- 25
 ρη μοι νῦν λελέχθαι.

εἰς' περὶ διαιρέσεως.

213 Ἐπεὶ δέ τινες τῶν δογματικῶν τὴν διαλεκτικὴν
 εἶναι φασιν ἐπιστήμην συλλογιστικὴν ἐπαγωγικὴν
 ὀριστικὴν <διαιρετικὴν>, διελέχθημεν δὲ ἡμεῖς ἤδη, μετὰ
 τοὺς περὶ τοῦ κριτηρίου καὶ τοῦ σημείου καὶ τῆς ἀποδείξεως 30
 λόγους, περὶ τε συλλογισμῶν καὶ ἐπαγωγῆς καὶ περὶ ὄρων, οὐκ
 ἄτοπον ἡγούμεθα εἶναι καὶ περὶ διαιρέσεως βραχέα διαλα- 107
 βεῖν. γίνεσθαι τοίνυν τὴν διαίρεσιν φασὶ τετραχῶς·
 ἢ γὰρ ὄνομα εἰς σημαϊνόμενα διαιρεῖσθαι ἢ ὄλον
 εἰς μέρη ἢ γένος εἰς εἶδη ἢ εἶδος εἰς τὰ καθ' ἕκα-
 στον. ὅτι δὲ οὐδενὸς τούτων ἐστὶν ἐπιστήμη διαιρετικὴ, 5
 ὁράδιον ἴσως ἐπελθεῖν.

11/12 ἀπήντηται con. Bekk.: ἀπήντημεν Kayser coll.
 p. 495, 28: *obviavit* T (cf. ad v. 9) 15 fors. ἀσάφειαν 16 οὐ-
 κοῦν — 17 λεκτέον om. T 18 *creditur* T 20 ὡς — 21 εἶρ. om. T
 20 οὐ ML: οὐδὲ EAB 24 εἶγε scripsi (*licet videtur* T): εἰ G 24^a
 suppl. T *secutus (destruere diffinitiones quantum in hiis inutilem
 esse diffinitionem dicimus. Tot)* 25 ὄρων MEAB: ὄρον L 28
 ἐπαγωγικὴν om. T 29 διαιρετικὴν T (*divisivam*): om. G 3 *di-
 vidunt* T

ἢ περὶ τῆς ὀνόματος εἰς σημαίνόμενα διαιρέσεως.

Εὐθέως οὖν τὰς ἐπιστήμας τῶν φύσει φασὶν εἶ- 214
 ναι, τῶν θέσει δὲ οὐδαμῶς, καὶ εἰκότως. ἡ μὲν γὰρ
 ἐπιστήμη βέβαιόν τι καὶ ἀμετάπτωτον πρᾶγμα εἶναι θέλει, τὰ
 10 δὲ θέσει ἁρδίαν ἔχει καὶ εὐμετάπτωτον τὴν μεταβολήν, ταῖς
 ἐναλλαγαῖς τῶν θέσεων, αἷ εἰσιν ἐφ' ἡμῖν, ἑτεροιούμενα.
 ἐπεὶ οὖν τὰ ὀνόματα θέσει σημαίνει καὶ οὐ φύσει (πάντες
 γὰρ ἂν συνίεσαν πάντα τὰ ὑπὸ τῶν φωνῶν σημαίνόμενα,
 ὁμοίως Ἑλληνῆς τε καὶ βάρβαροι, πρὸς τῷ καὶ ἐφ' ἡμῖν
 15 εἶναι τὰ σημαίνόμενα οἷς ἂν βουλούμεθα ὀνόμασιν <καὶ> ἑτέροις
 αἰεὶ δηλοῦν τε καὶ σημαίνειν), πῶς ἂν δυνατὸν εἴη διαιρε-
 τικὴν ὀνόματος εἰς σημαίνόμενα ἐπιστήμην εἶναι; ἢ πῶς
 ἐπιστήμη σημαίνοντων τε καὶ σημαينوμένων, ὡς
 οἴονται τινες, ἡ διαλεκτικὴ δύναται' ἂν ὑπάρχειν;

ἢ περὶ ὅλου καὶ μέρους.

Περὶ δὲ ὅλου καὶ μέρους διαλεξόμεθα μὲν καὶ ἐν τοῖς 215
 φυσικοῖς δὴ λεγομένοις (= III 98 sqq.), ἐπὶ δὲ τοῦ παρόν-
 τος περὶ τῆς λεγομένης διαιρέσεως τοῦ ὅλου εἰς τὰ μέρη αὐτοῦ
 τάδε λεκτέον. ὅταν λέγη τις διαιρεῖσθαι τὴν δεκάδα εἰς μονάδα
 καὶ δύο καὶ τρία καὶ τέσσαρα, οὐ διαιρεῖται εἰς ταῦτα ἡ
 25 δεκάς. ἓμα γὰρ τῷ τὸ πρῶτον αὐτῆς ἀρθῆναι μέρος, ἵνα
 κατὰ συγχώρησιν νῦν τοῦτο δῶμεν, οἷον τὴν μονάδα,
 οὐκέτι ὑπόκειται ἡ δεκάς, ἀλλ' ἐννέα καὶ ὅλως ἑτερόν τι
 παρὰ τὴν δεκάδα. ἡ οὖν τῶν λοιπῶν ἀφαίρεσις τε καὶ 216
 διαίρεσις οὐκ ἀπὸ τῆς δεκάδος γίνεται ἀλλ' ἀπὸ τινῶν ἄλ-
 30 λων, καθ' ἑκάστην ἀφαίρεσιν ἑτεροιοιούμενων. τάχα οὖν
 οὐκ ἐνδέχεται τὸ ὅλον διαιρεῖν εἰς τὰ λεγόμενα εἶναι αὐ-
 τοῦ μέρος. καὶ γὰρ εἰ διαιρεῖται τὸ ὅλον εἰς μέρη, φιλεῖ
 τὰ μέρη ἐμπεριέχεσθαι τῷ ὅλῳ πρὸ τῆς διαιρέσεως, οὐ
 108 περιέχεται δὲ ἴσως. οἷον γοῦν, ἵνα ἐπὶ τῆς δεκάδος στή-
 σωμεν πάλιν τὸν λόγον, τῆς δεκάδος μέρος φασὶ πάντως
 εἶναι τὰ ἐννέα· διαιρεῖται γὰρ εἰς ἓν καὶ ἐννέα. ἀλλὰ καὶ

15 καὶ add. T (et semper diversis) 23 μονάδα T (in unum ut v. 26): μίαν G 31 εἶναι om. T cf. v. 22 3 γὰρ T (enim): οὖν G (quod v. 6 igitur T): γοῦν Bekk.

τὰ ὀκτὼ ὁμοίως· διαιρεῖται γὰρ εἰς ὀκτὼ καὶ δύο. καὶ τὰ
 ἑπτὰ ὁμοίως καὶ ἕξ καὶ πέντε καὶ τέσσαρα καὶ τρία καὶ 5
 217 δύο καὶ ἓν. εἰ οὖν ταῦτα πάντα ἐν τῇ δεκάδι περιέχεται
 καὶ συντιθέμενα μετ' αὐτῆς πεντεκαιπεντήκοντα γίνεται,
 ἐν τοῖς δέκα περιέχεται πεντεκαιπεντήκοντα· ὅπερ ἄτοπον.
 οὐκοῦν οὔτε περιέχεται ἐν τῇ δεκάδι τὰ λεγόμενα αὐτῆς
 εἶναι μέρη, οὔτε ἡ δεκάς εἰς ἐκεῖνα διαιρεῖσθαι δύναται 10
 218 ὡς ὅλον εἰς μέρη, ἃ μὴδὲ ὅλως ἐν αὐτῇ θεωρεῖται. τὰ δὲ
 αὐτὰ ἀπαντήσεται καὶ ἐπὶ τῶν μεγεθῶν, ὅταν τὸ δεκάπηχον
 μέγεθος, εἰ τύχοι, διαιρεῖν ἐθέλοι τις. οὐκ ἐνδέχεται οὖν
 ἴσως διαιρεῖν οὐδὲ ὅλον εἰς μέρη.

κ' περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν.

219 Οὐκοῦν ὁ περὶ τῶν γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν ὑπολείπεται 15
 λόγος, περὶ οὗ πλατύτερον μὲν ἐν ἄλλοις διαλεξόμεθα
 (cf. p. XXVII), ὡς ἐν συντόμῳ δὲ νῦν ταῦτα λέξομεν. εἰ μὲν
 ἐννοήματα εἶναι τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη λέγουσιν, αἱ κατὰ τοῦ
 ἡγεμονικοῦ καὶ τῆς φαντασίας ἐπιχειρήσεις αὐτοὺς διατρέ-
 πουσιν· εἰ δὲ ἰδίαν ὑπόστασιν αὐτοῖς ἀπολείπουσιν, τί πρὸς 20
 220 τοῦτο ἐροῦσιν; εἰ ἔστι τὰ γένη, ἦτοι τοσαῦτά ἐστιν ὅσα τὰ
 εἶδη, ἢ ἓν ἐστι κοινὸν πάντων τῶν εἰδῶν αὐτοῦ λεγομένων
 εἶναι [εἰδος ἡγουν] γένος. εἰ μὲν οὖν τοσαῦτά ἐστι τὰ γένη ὅσα
 τὰ εἶδη αὐτῶν, οὐκέτ' ἂν εἶη κοινὸν γένος, ὃ εἰς αὐτὰ διαι-
 ρεθῆσεται. εἰ δὲ ἓν εἶναι λέγοιτο ἐν πᾶσι τοῖς εἶδεσιν αὐτοῦ 25
 γένος, ἦτοι ὅλου αὐτοῦ ἕκαστον εἶδος αὐτοῦ μετέχει ἢ μέ-
 ρους αὐτοῦ. ἀλλ' ὅλου μὲν οὐδαμῶς· ἀμήχανον γὰρ ἐστὶν
 ἐν τι ὑπάρχον <ἐν> ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ κατὰ ταῦτό περιέχεσθαι οὐ-
 τως ὡς ὅλον ἐν ἑκάστῳ θεωρεῖσθαι τῶν ἐν οἷς εἶναι λέγε-
 ται. εἰ δὲ μέρους, πρῶτον μὲν οὐκ ἀκολουθήσει τῷ εἶδει 30
 τὸ γένος πᾶν, ὡς ὑπολαμβάνουσιν, οὐδὲ ὁ ἄνθρωπος ἐστὶν
 ζῶον ἀλλὰ μέρος ζῶου, οἶον οὐσία, οὔτε δὲ ἔμψυχος οὔτε
 221 αἰσθητική. εἶτα μέντοι καὶ ἦτοι ταῦτοῦ λέγοιτο ἂν μετ- 109
 εσχηκέναι πάντα τὰ εἶδη μέρους τοῦ γένους αὐτῶν, ἢ ἐτέρου

10 εἶναι om. T cf. ad p. 107, 31. 15 ἀπολείπεται EAB
 23 om. T del. Bekk. 25 αὐτοῦ del. Kayser 26 γένος ML:
 τὸ γένος EAB 28 ἐν add. T || κατὰ ταῦτό MEABT (secundum
 idem): κατ' αὐτό L 1 καὶ om. T

καὶ ἑτέρου. ἀλλὰ ταύτου μὲν οὐκ ἐνδέχεται διὰ τὰ προ-
 ειρημμένα. εἰ δὲ ἄλλου καὶ ἄλλου, οὔτε ὅμοια ἀλλήλοις
 5 ἔσται τὰ εἶδη κατὰ γένος, ὅπερ οὐ προσδέξονται, ἄπειρόν
 τε ἔσται γένος ἕκαστον εἰς ἄπειρα τεμνόμενον (οὐ μόνον
 τὰ εἶδη ἀλλὰ καὶ τὰ καθ' ἕκαστον, ἐν οἷς καὶ αὐτοῖς μετὰ
 τῶν εἰδῶν αὐτοῦ θεωρεῖται· οὐ γὰρ μόνον ἄνθρωπος ἀλλὰ
 καὶ ζῶον ὁ Δίων εἶναι λέγεται). εἰ δὲ ταῦτα ἄτοπα, οὐδὲ
 10 κατὰ μέρος μετέσχηκε τὰ εἶδη τοῦ γένους αὐτῶν ἑνὸς ὄν-
 τος. εἰ δὲ μήτε ὅλου μετέσχηκεν ἕκαστον εἶδος τοῦ γένους 222
 μήτε μέρους αὐτοῦ, πῶς ἂν λέγοιτο ἐν εἶναι γένος ἐν πᾶσι
 τοῖς εἶδεσιν αὐτοῦ, ὥστε καὶ εἰς αὐτὰ διαιρεῖσθαι; τάχα
 οὐκ ἂν ἔχοι τις λέγειν μὴ οὐχὶ ἀναπλάσσωσιν τινὰς εἰδω-
 15 λοποιήσεις, αἱ ταῖς ἐκείνων αὐτῶν ἀνεπικρίτοις διαφωνίαις
 κατὰ τὰς σκεπτικὰς ἐφόδους περιτραπήσονται.

Πρὸς δὲ τούτοις κάκεινο λεκτέον. τὰ εἶδη τοῖα ἢ 223
 τοῖα ἔστιν· τούτων τὰ γένη ἦτοι καὶ τοῖα καὶ τοῖα, ἢ τοῖα
 μὲν τοῖα δὲ οὐ, ἢ οὔτε τοῖα οὔτε τοῖα. οἷον ἐπεὶ τῶν
 20 τινῶν τὰ μὲν ἔστι σώματα τὰ δὲ ἀσώματα, καὶ τὰ μὲν
 ἀληθῆ καὶ δὲ ψευδῆ, καὶ ἔνια μὲν λευκά, εἰ τύχοι, ἔνια δὲ
 μέλανα, καὶ ἔνια μὲν μέγιστα ἔνια δὲ μικρότατα, καὶ τὰ
 ἄλλα ὁμοίως, τὸ τί λόγου ἔνεκεν, ὃ φασιν εἶναι τινες γενι-
 κώτατον, ἢ πάντα ἔσται ἢ τὰ ἕτερα ἢ οὐδέν. ἀλλ' εἰ μὲν 224
 25 οὐδέν ἔστιν ὅλως τὸ τί, οὐδὲ τὸ γένος, πέρας ἔχει ἢ ζή-
 τησις. εἰ δὲ πάντα εἶναι ὀφθαίη, πρὸς τῷ ἀδύνατον εἶναι
 τὸ λεγόμενον, καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν καθ' ἕκαστον ἐν οἷς
 ἔστι δεῆσει πάντα εἶναι. ὡς γὰρ, ἐπεὶ τὸ ζῶον, ὡς φασίν,
 οὐσία ἔστιν ἔμψυχος αἰσθητική, ἕκαστον τῶν εἰδῶν
 30 αὐτοῦ καὶ οὐσία εἶναι λέγεται καὶ ἔμψυχος καὶ αἰσθητική,
 οὕτως εἰ τὸ γένος καὶ σῶμά ἔστι καὶ ἀσώματον καὶ ψευδὲς
 καὶ ἀληθὲς καὶ μέλαν, εἰ τύχοι, καὶ λευκὸν καὶ μικρότατον
 καὶ μέγιστον καὶ ἄλλα πάντα, ἕκαστον τῶν εἰδῶν καὶ τῶν
 110 καθ' ἕκαστον πάντα ἔσται· ὅπερ οὐ θεωρεῖται. ψεῦδος
 οὔν καὶ τοῦτο. εἰ δὲ τὰ ἕτερα μόνα ἔστί, τούτων τὸ γέ- 225

7 αὐτὰ T (et ipsa) 8 αὐτῶν T (eorum considerantur) 8 οὐ
 γὰρ — 9 λέγεται om. T 19/20 τῶν τινῶν G: quorundam T
 (τινῶν?) 25 ἔχοι AB 26 τῷ MET (cum eo quod): τὸ LAB
 28 δεῆσει δὲ T (oportet autem)

νος τῶν λοιπῶν οὐκ ἔσται γένος, οἷον εἰ σῶμα τὸ τί, τῶν
 ἀσώματων, καὶ εἰ λογικὸν τὸ ζῶον, τῶν ἀλόγων, ὡς μήτε
 ἀσώματόν τι εἶναι ζῶον μήτε ἄλογον, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων 5
 ὁμοίως· ὅπερ ἄτοπον. οὐκοῦν οὔτε καὶ τοῖον καὶ τοῖον
 τὸ γένος, οὔτε τοῖον μὲν τοῖον δὲ οὔ, οὔτε μὴν οὔτε τοῖον
 οὔτε τοῖον δύναται εἶναι [γένος]· εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲ ἔστιν
 ὅλως τὸ γένος. εἰ δὲ λέγοι τις ὅτι δυνάμει πάντα ἔστι
 τὸ γένος, λέξομεν, ὡς τὸ δυνάμει τι ὄν δεῖ τι καὶ ἐνεργεῖα 10
 εἶναι, οἷον οὐ δύναται τις γραμματικὸς εἶναι εἰ μὴ καὶ
 ἐνεργεῖα. καὶ τὸ γένος οὖν εἰ δυνάμει πάντα ἔστιν, ἐρω-
 τῶμεν αὐτοὺς τί ἔστιν ἐνεργεῖα, καὶ οὕτω μένουσιν αἱ
 αὐταὶ ἀπορίαι. τὰναντία μὲν γὰρ πάντα ἐνεργεῖα εἶναι οὐ
 226 δύναται. ἀλλ' οὐδὲ τὰ μὲν καὶ ἐνεργεῖα τὰ δὲ δυνάμει 15
 μόνον, οἷον σῶμα μὲν ἐνεργεῖα, δυνάμει δὲ ἀσώματον.
 δυνάμει γὰρ ἔστιν ὃ οἷον τέ ἔστιν ἐνεργεῖα ὑποστῆναι,
 τὸ δὲ σῶμα ἐνεργεῖα (<ὄν> ἀδύνατόν ἐστιν ἀσώματον γενέσθαι
 κατ' ἐνεργεῖαν, ὥστε εἰ λόγου χάριν σῶμά <τι> ἔστιν ἐνεργεῖα,
 οὐκ ἔστιν ἀσώματον δυνάμει, καὶ τὸ ἀνάπαλιν. οὐκοῦν 20
 οὐκ ἐνδέχεται τὸ γένος τὰ μὲν ἐνεργεῖα εἶναι τὰ δὲ δυνά-
 μει μόνον. εἰ δὲ οὐδὲν ὅλως ἔστιν ἐνεργεῖα, οὐδὲ ὑφέστη-
 κεν. οὐκοῦν οὐδὲν ἔστι τὸ γένος, ὃ διαιρεῖν εἰς τὰ εἶδη λέ-
 227 γουσιν. ἔτι καὶ τοῦτο θεάσασθαι ἄξιον. ὥσπερ γὰρ, ἐπεὶ
 ὁ αὐτὸς ἔστιν Ἀλέξανδρος καὶ Πάρις, οὐκ ἐνδέχεται τὸ 25
 μὲν 'Ἀλέξανδρος περιπατεῖ' ἀληθὲς εἶναι, τὸ δὲ 'Πάρις
 περιπατεῖ' ψεῦδος, οὕτως εἰ τὸ αὐτὸ ἔστι τὸ ἄνθρωπον
 εἶναι Θέωνι καὶ Δίῳ, εἰς σύνταξιν ἀξιώματος ἀγομένη ἢ
 'ἄνθρωπος' προσηγορία ἢ ἀληθὲς ἢ ψεῦδος ἐπ' ἀμφοτέρων
 ποιήσει τὸ ἀξιῶμα. οὐ θεωρεῖται δὲ τοῦτο· τοῦ μὲν γὰρ 30
 Δίῳνος καθημένου Θέωνος δὲ περιπατοῦντος τὸ 'ἄνθρω-
 πος περιπατεῖ' ἐφ' οὗ μὲν λεγόμενον ἀληθὲς ἔστιν, ἐφ' οὗ

6 καὶ τοῖον alt. G: est T 8 γένος del. Bekk. 9 λέγοι
 EABT (dicat): λέγοιτο M: λέγει L 11 εἰ μὴ καὶ T (nisi et
 actu): μὴ τις G: μὴ τις ὄν Gen. 15 τὰ δὲ — 16 ἐνεργεῖα
 om. T 18 ὄν add. e T (corpus autem quod est actu) 19 τι
 add. (fortasse excidit exemplum) 25 ὁ αὐτὸς T (idem): αὐτὸς
 G 27 τὸ ἄνθρωπον T (hominem esse), conl. Pappenheim: τῷ
 ἀνθρώπῳ G

δὲ ψεῦδος. οὐκ ἄρα κοινή ἐστὶν ἀμφοτέρων ἢ ἄνθρω-
 111 πος' προσηγορία, οὐδὲ ἢ αὐτὴ ἀμφοῖν, ἀλλ' εἰ ἄρα, ἰδία
 ἑκατέρου.

κα' περὶ κοινῶν συμβεβηκότων.

Παραπλήσια δὲ λέγεται καὶ περὶ τῶν κοινῶν συμβε- 228
 βηκότων. εἰ γὰρ ἔν καὶ τὸ αὐτὸ συμβέβηκε Δίωσί τε καὶ
 5 Θέωνι τὸ ὄρᾶν, ἔάν καθ' ὑπόθεσιν φθαροῦ μὲν Δίων,
 Θέων δὲ περιῆ καὶ ὄρᾶ, ἦτοι τὴν ὄρασιν τοῦ ἐφθαρομένου
 Δίωνος ἀφθαρτον μένειν ἐροῦσιν, ὕπερ ἀπεμφαίνει, (<ἦ> τὴν
 αὐτὴν ὄρασιν ἐφθάρθαι τε καὶ μὴ ἐφθάρθαι λέξουσιν,
 ὕπερ ἄτοπον· οὐκ ἄρα ἢ Θέωνος ὄρασις ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῆ
 10 Δίωνος, ἀλλ' εἰ ἄρα, ἰδία ἑκατέρου. καὶ γὰρ εἰ ταῦτόν
 συμβέβηκε Δίωσί τε καὶ Θέωνι τὸ ἀναπνεῖν, οὐκ ἐνδέχε-
 ται τὴν ἐν Θέωνι ἀναπνοὴν εἶναι, τὴν ἐν Δίωσι δὲ μὴ
 εἶναι· ἐνδέχεται δὲ τοῦ μὲν φθαρόντος τοῦ δὲ περιόντος·
 οὐκ ἄρα ἢ αὐτὴ ἐστὶν.
 15 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἐπὶ τοσοῦτον νῦν ἀρκέσει συν-
 τόμως λελέχθαι.

κβ' περὶ σοφισμάτων.

Οὐκ ἄτοπον δὲ ἴσως καὶ τῷ περὶ τῶν σοφισμάτων ἐπι- 229
 στῆσαι λόγῳ διὰ βραχέων, ἐπεὶ καὶ εἰς τὴν τούτων διάλυσιν
 ἀναγκαίαν εἶναι λέγουσι τὴν διαλεκτικὴν οἱ σεμνύνοντες
 10^a αὐτήν. εἰ γὰρ τῶν τε ἀληθῶν καὶ ψευδῶν λόγων,
 20 φασίν, ἐστὶν αὕτη διαγνωστικὴ, ψευδεῖς δὲ λόγοι
 καὶ τὰ σοφίσματα, καὶ τούτων ἂν εἴη διακριτικὴ
 λυμαινομένων τὴν ἀλήθειαν φαινομέναις πιθανό-
 τησιν. ὅθεν ὡς βοηθοῦντες οἱ διαλεκτικοὶ σαλεύοντι τῷ
 βίῳ καὶ τὴν ἔννοιαν καὶ τὰς διαφορὰς καὶ τὰς ἐπιλύσεις δὴ
 25 τῶν σοφισμάτων μετὰ σπουδῆς ἡμᾶς πειροῦνται διδάσκειν,
 λέγοντες σόφισμα εἶναι λόγον πιθανόν καὶ δεδολιευ-
 μένον ὥστε προσδέξασθαι τὴν ἐπιφορὰν ἥτοι ψευδῆ
 ἢ ὁμοιωμένην ψευδεῖ ἢ ἀδηλον ἢ ἄλλως ἀπρόσ-

1 οὐδὲ T (nec): καὶ G 7 ἦ add. T 12 τὴν <μὲν> ἐν
 Θέωνι: Bekk. dubit. || δὲ MLT (autem): καὶ EAB 17 τῷ EAB:
 τὸ L: om. M(T?) 18 λόγον T (instare rationem) || τὴν om. L
 20 φασίν om. EAB 23/24 τῷ βίῳ Gen.: τὸν βίον G: adiu-
 vantes concussam vitam T 24 δὴ om. T 28 ψευδεῖ EABT
 (false): ψευδῆ ML

- 230 δεκτον, οἷον ψευδῆ μὲν ὡς ἐπὶ <τούτου> τοῦ σοφί-
 σματος ἔχει· οὐδεὶς δίδωσι κατηγορημα πειῖν· κατη- 29^a
 γόρημα δέ ἐστι τὸ ἀψίνθιον πειῖν· οὐδεὶς ἄρα δί- 30
 δωσιν ἀψίνθιον πειῖν, ἔτι δὲ ὅμοιον ψευδεῖ ὡς
 ἐπὶ τούτου· ὃ μήτε ἐνεδέχεται μήτε ἐνδέχεται, τοῦτο
 οὐκ ἔστιν ἄτοπον· οὔτε δὲ ἐνεδέχεται οὔτε ἐνδέχεται 112
 τὸ ὁ ἱατρός, καθὸ ἱατρός ἐστι, φονεύει· <οὐκ ἄρα
 231 ἄτοπὸν ἐστι τὸ ὁ ἱατρός, καθὸ ἱατρός ἐστι, φονεύει>. ἔτι δὲ 2^a
 ἄδηλον οὕτως· οὐχὶ καὶ ἠρώτηκά τί σε πρῶτον, καὶ
 οὐχὶ οἱ ἀστέρες ἄρτιοί εἰσιν· ἠρώτηκα δέ τί σε πρῶ- 5
 τον· οἱ ἄρα ἀστέρες ἄρτιοί εἰσιν'. ἔτι δὲ ἀπρός- 5
 δεκτον ἄλλως, ὡς οἱ λεγόμενοι σολοικίζοντες λό-
 γοι, οἷον· ὃ βλέπεις, ἔστιν· βλέπεις δὲ φρενιτικόν·
 ἔστιν ἄρα φρενιτικόν'. ὃ ὄρᾶς, ἔστιν· ὄρᾶς δὲ φλεγ-
 μαίνοντα τόπον· ἔστιν ἄρα φλεγμαίνοντα τόπον'.
 232 εἶτα μέντοι καὶ τὰς ἐπιλύσεις αὐτῶν [ὄρᾶν ἦτοι] πα- 9^a
 ριστᾶν ἐπιχειροῦσι, λέγοντες ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου σο- 10
 φίσματος, ὅτι ἄλλο διὰ τῶν λημμάτων συγκεχώρη-
 ται καὶ ἄλλο ἐπενήνεκται. συγκεχώρηται γὰρ τὸ
 μὴ πίνεσθαι κατηγορημα, καὶ εἶναι κατηγορημα τὸ
 ἀψίνθιον πίνειν, οὐκ αὐτὸ τὸ ἀψίνθιον. διὸ δέον
 ἐπιφέρειν· οὐδεὶς ἄρα πίνει τὸ ἀψίνθιον πίνειν', 15
 ὅπερ ἐστὶν ἀληθές, ἐπενήνεκται· οὐδεὶς ἄρα ἀψίν-
 θιον πίνει', ὅπερ ἐστὶ ψεῦδος, οὐ συναγόμενον ἐκ
 233 τῶν συγκεχωρημένων λημμάτων. ἐπὶ δὲ τοῦ δευ-
 τέρου, ὅτι δοκεῖ μὲν ἐπὶ ψεῦδος ἀπάγειν ὡς ποιεῖν
 τοὺς ἀνεπιστάτους ὀκνεῖν αὐτῶν συγκατατίθεσθαι, 19^a
 συνάγει δὲ ἀληθές, τὸ· οὐκ ἄρα ἄτοπὸν ἐστι τὸ ὁ 20
 ἱατρός, καθὸ ἱατρός ἐστι, φονεύει'. οὐδὲν γὰρ
 ἀξίωμα ἄτοπὸν ἐστίν, ἀξίωμα δέ ἐστι τὸ· ὁ ἱατρός,
 καθὸ ἱατρός ἐστι, φονεύει'. διὸ οὐδὲ τοῦτο ἄτοπον.

29 τούτου add. T (*sicut in hoc sophismate*) 29^a ποιεῖν
 EAB 31 ἔτι δὲ Gen.: ἐπὶ δὲ G: om. T (*similis autem false*)
 1 δὲ om. L 2 ὁ EAB: om. ML 2—2^a suppl. Bekk. coll. v
 20/1 2^a ἔτι δὲ ut p. 111, 31 4 ἠρώτηκα — 5 εἰσιν om. M
 5 οἱ LT: εἰ EAB || ἔτι δὲ ut p. 111, 31 (*aliter autem inaccep-
 tabiles T*) 9^a ὄρᾶν ἦτοι om. T

ἢ δὲ ἐπὶ τὸ ἄδηλον ἀπαγωγή, φασίν, ὅτι ἐκ τοῦ γέ- 234
 24^a νους τῶν μεταπιπτόντων ἐστίν. μηδενοῦς γὰρ προ-
 25 ηρωτημένου κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τὸ ἀποφατικὸν τῆς
 συμπλοκῆς ἀληθὲς γίνεται, ψευδοῦς τῆς συμπλο-
 κῆς οὕσης παρὰ τὸ ἐμπεπλέχθαι ψεῦδος τὸ ἠρώ-
 τηκὰ τί σε προῶτον' ἐν αὐτῇ. μετὰ δὲ τὸ ἐρωτηθῆ-
 29^a ναι τὸ ἀποφατικὸν τῆς συμπλοκῆς, τῆς προσλήψεως
 ἀληθοῦς γενομένης ἠρώτηκα δὲ τί σε προῶτον', διὰ
 30 τὸ ἠρωτηθῆσαι πρὸ τῆς προσλήψεως τὸ ἀποφατικὸν
 τῆς συμπλοκῆς ἢ τοῦ ἀποφατικοῦ τῆς συμπλοκῆς
 113 πρότασις γίνεται ψευδῆς τοῦ ἐν τῷ συμπεπλεγμέ-
 νῳ ψεύδους γενομένου ἀληθοῦς· ὡς μηδέποτε δύ-
 νασθαι συναχθῆναι τὸ συμπέρασμα μὴ συνυπάρ-
 χουτος τοῦ ἀποφατικοῦ τῆς συμπλοκῆς τῇ προσλή-
 5 ψει. τοὺς δὲ τελευταίους, φασίν ἔνιοι, τοὺς σολοι- 235
 5^a κίζοντας λόγους, ἀτόπως ἐπάγεσθαι παρὰ τὴν συν-
 ἡθειαν.

Τοιαῦτα μὲν οὖν τινες διαλεκτικοὶ φασὶ περὶ σοφι-
 σμάτων (καὶ γὰρ ἄλλοι ἄλλα λέγουσιν)· ταῦτα δὲ τὰς μὲν τῶν
 εἰκαιότερων ἀκοὰς ἴσως δύναται γαργαλίζειν, περιττὰ δὲ
 10 ἐστὶ καὶ μάτην αὐτοῖς πεπονημένα. καὶ τοῦτο δυνατὸν μὲν
 ἴσως καὶ ἀπὸ τῶν ἤδη λελεγμένων ἡμῖν ὁρᾶν· ὑπεμνή-
 σαμεν γάρ, ὅτι μὴ δύναται τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος κατὰ
 τοὺς διαλεκτικούς καταλαμβάνεσθαι, ποικίλως τε ἄλλως
 καὶ τῷ τὰ μαρτύρια τῆς συλλογιστικῆς δυνάμεως αὐτῶν,
 15 τὴν ἀπόδειξιν καὶ τοὺς ἀναποδείκτους διατρέπεσθαι λόγους.
 εἰς δὲ τὸν προκείμενον τόπον ἰδίως καὶ ἄλλα μὲν πολλὰ 236
 λέγειν ἔνεστιν, ὡς δὲ ἐν συντόμῳ νῦν τόδε λεκτέον. ὅσα
 μὲν σοφίσματα ἰδίως ἢ διαλεκτικῆ δύνασθαι δοκεῖ δι-
 ελέγχειν, τούτων ἢ διάλυσις ἀχρηστός ἐστίν· ὅσων δὲ ἢ διά-
 20 λυσις χρησιμεύει, ταῦτα ὁ μὲν διαλεκτικὸς οὐκ ἂν διαλύ-

24 ἐπαγωγή Gen. 28 δὲ om. L 29 τῆς προσλήψεως om.
 EAB 29^a γενομένης ML: γινομένης EAB 30 προσλήψεως
 Bekk.: προλ. G: assumptionem T ut v. 29 5 τοὺς — 6
 συνήθ. corrupta esse putat Pappenh., qui αὐτοὺς vel aliud de-
 siderat 5 ἔνιοι MEABT (quidam): ἔνθα L 5^a ἐπάγεσθαι T
 (induci): ἐπάγειν G 7 τινες om. T 9 οἰκειότερων L 14 δυ-
 νάμεως om. L

- σειεν, οἱ δὲ ἐν ἐκάστη τέχνῃ τὴν ἐπὶ τῶν πραγμάτων
 237 παρακολούθησιν ἐσχημότες. εὐθέως γοῦν, ἵνα ἐνὸς ἢ
 δευτέρου μνησθῶμεν παραδείγματος, ἐρωτηθέντος [ἱατρῶ]
 τοιούτου σοφίσματος 'κατὰ τὰς νόσους ἐν ταῖς παρακμαῖς
 τὴν τε ποικίλην διαίταν καὶ τὸν οἶνον δοκιμαστέον' ἐπὶ 25
 πάσης δὲ τυπώσεως νόσου πρὸ τῆς πρώτης διατρίτου πάν-
 τως γίνεται παρακμῆ· ἀναγκαῖον ἄρα πρὸ τῆς πρώτης
 διατρίτου τὴν τε ποικίλην διαίταν καὶ τὸν οἶνον ὡς τὸ
 πολὺ παραλαμβάνειν' ὁ μὲν διαλεκτικὸς οὐδὲν ἂν εἰπεῖν
 238 ἔχοι πρὸς διάλυσιν τοῦ λόγου, καίτοι χρησίμην οὔσαν, ὁ 30
 δὲ ἱατρὸς διαλύσεται τὸ σόφισμα, εἰδὼς ὅτι παρακμῆ λέ-
 γεται διχῶς, ἢ τε τοῦ ὅλου νοσήματος καὶ ἢ ἐκάστης ἐπι-
 τάσεως μερικῆς ἀπὸ τῆς ἀκμῆς ῥοπή πρὸς τὸ κρείσσον,
 καὶ πρὸ μὲν τῆς πρώτης διατρίτου ὡς τὸ πολὺ γίνεται 114
 παρακμῆ ἢ τῆς ἐπιτάσεως τῆς μερικῆς, τὴν δὲ ποικίλην
 διαίταν οὐκ ἐν ταύτῃ δοκιμάζομεν ἀλλ' ἐν τῇ παρακμῇ
 τοῦ ὅλου νοσήματος. ὅθεν καὶ διηρητῆσθαι λέξει τὰ λήμ-
 ματα τοῦ λόγου, ἑτέρας μὲν παρακμῆς ἐν τῷ προτέρῳ 5
 λήμματι λαμβανομένης, τουτέστι τῆς τοῦ ὅλου πά-
 θους, ἑτέρας δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ, τουτέστι τῆς μερικῆς.
 239 πάλιν τε ἐπὶ τινος πυρέσσοντος κατὰ πύκνωσιν ἐπιτεταμέ-
 νην ἐρωτηθέντος τοῦ τοιούτου λόγου 'τὰ ἐναντία τῶν
 ἐναντίων ἰάματά ἐστιν' ἐναντίον δὲ τῇ ὑποκειμένη πν- 10
 ρώσει τὸ ψυχρόν· κατάλληλον ἄρα τῇ ὑποκειμένη πυρώ-
 240 σει τὸ ψυχρόν' ὁ μὲν διαλεκτικὸς ἡσυχάσει, ὁ δὲ ἱατρὸς,
 εἰδὼς τίνα μὲν ἐστὶν προηγουμένως προσεχῆ πάθη, τίνα
 δὲ συμπτώματα τούτων, ἐρεῖ μὴ ἐπὶ τῶν συμπτωμάτων
 προκόπτειν τὸν λόγον (ἀμέλει γοῦν πρὸς τὴν ἐπίχυσιν τοῦ 15
 ψυχροῦ πλείονα γίνεσθαι συμβαίνειν τὴν πύκνωσιν) ἀλλ'
 ἐπὶ τῶν προσεχῶν παθῶν, καὶ τὴν μὲν στέγνωσιν εἶναι
 προσεχῆ, ἥτις οὐ τὴν πύκνωσιν ἀλλὰ τὸν χαλαστικὸν τρό-
 πον τῆς ἐπιμελείας ἀπαιτεῖ, τὸ δὲ τῆς ἐπακολουθοῦσης

21 ἐπὶ om. T 23 ἱατρῶ secl., fort. leg. τοῦ τοιούτου σο-
 φίσματος coll. p. 114, 9 aut ἱατρικοῦ σοφίσματος 26 ante pri-
 mum tertiane T 27/28 ante primam paroxisim tertiane T 1
 ante primam quidem tertiane T 4 καὶ om. T 9 τοῦ τοιούτου
 λόγου ML: τοῦ λόγου τοῦ τοιούτου EAB: huiusmodi ratione T

114

20 θερμασίας οὐ προηγουμένως προσεχές, ὅθεν μηδὲ τὸ
κατάλληλον εἶναι δοκοῦν αὐτῇ. καὶ οὕτως μὲν ἐπὶ τοῖς 241
σοφίσμασι τοῖς χρησίμως ἀπαιτοῦσι τὴν διάλυσιν οὐδὲν
ἔξει λέγειν ὁ διαλεκτικός, ἐρωτήσας δὲ ἡμᾶς τοιούτους
λόγους 'εἰ οὐχὶ καὶ καλὰ κέρατα ἔχεις καὶ κέρατα
25 ἔχεις, κέρατα ἔχεις· οὐχὶ δὲ καλὰ κέρατα ἔχεις καὶ
κέρατα ἔχεις· κέρατα ἄρα ἔχεις.' 'εἰ κινεῖται τι, ἦτοι 242
ἐν ᾧ ἔστι τόπω κινεῖται, ἢ ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν· οὔτε δὲ
ἐν ᾧ ἔστιν (μένει γάρ), οὔτε [δὲ] ἐν ᾧ μὴ ἔστιν (πῶς
γάρ ἂν ἐνεργοίη τι ἐν ἐκείνῳ, ἐν ᾧ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν
29^a ἔστιν;) οὐκ ἄρα κινεῖται τι.' 'ἦτοι τὸ ὄν γίνεται ἢ 243
30 τὸ μὴ ὄν. τὸ μὲν οὖν ὄν οὐ γίνεται (ἔστι γάρ)· ἀλλ'
οὐδὲ τὸ μὴ ὄν· (τὸ μὲν γάρ γινόμενον πάσχει τι,
τὸ δὲ μὴ ὄν οὐ πάσχει)· οὐδὲν ἄρα γίνεται.' 'ἢ 244
χιῶν ὕδωρ ἐστὶ πεπηγός· μέλαν δὲ τὸ ὕδωρ ἐστίν.
μέλαινα ἄρα ἐστὶν ἢ χιῶν.' καὶ τοιούτους τινὰς ἀθροίσας
115 ὕθλους συνάγει τὰς ὀφρῦς, καὶ προχειρίζεται τὴν διαλε-
κτικὴν, καὶ πάνυ σεμνῶς ἐπιχειρεῖ κατασκευάζειν ἡμῖν δι'
ἀποδείξεων συλλογιστικῶν, ὅτι γίνεται τι, καὶ ὅτι κινεῖται τι,
καὶ ὅτι ἢ χιῶν ἐστὶ λευκὴ, καὶ ὅτι κέρατα οὐκ ἔχομεν,
5 καίτοι γε ἀρκοῦντος ἴσως τοῦ τὴν ἐνάργειαν αὐτοῖς ἀντι-
τιθέσθαι πρὸς τὸ θραύεσθαι τὴν διαβεβαιωτικὴν θέσιν
αὐτῶν διὰ τῆς ἐκ τῶν φαινομένων ἰσοσθενοῦς αὐτῶν ἀντι-
μαρτυρήσεως. ταῦτά τοι καὶ ἐρωτηθεὶς φιλόσοφος <τις> τὸν
κατὰ τῆς κινήσεως λόγον σιωπῶν περιεπάτησεν, καὶ οἱ
10 κατὰ τὸν βίον ἄνθρωποι πεζὰς τε καὶ διαπουτίους στέλ-
λονται πορείας κατασκευάζουσί τε ναῦς καὶ οἰκίας καὶ παι-
δοποιοῦνται τῶν κατὰ τῆς κινήσεως καὶ γενέσεως ἀμελοῦν-

20 <ἔστι> προσεχές T 20/21 τὸ <ψυχρὸν τὸ> κατ. εἶναι δο-
κεῖν αὐτῇ Pappenheim 23 ἐρωτήσεις EAB || ἡμᾶς T (interro-
gans autem nos): ἡμῖν G 24/25 et 25/26 καὶ κέρατα ἔχεις
del. E. Weber 28 μενεῖ Kayser || μένει γάρ <ἐν αὐτῷ,
εἴπερ ἐν αὐτῷ ἔστιν> E. Weber coll. p. 137, 26 || δὲ om. T
5 ἐνάργειαν Fabr.: ἐνέργειαν G: ad manifestam T 7 αὐτῶν
οἷς

alt. EAB: αὐτοῦ L: αὐτῶν M: eis T 8 τις add. T (quidam
phil.) cf. p. 136, 25. || ad phil. rubr. in L add. in mrg. ὁ ἀντι-
σθένης 9 κατὰ om. T (rationem motus) 12 κατὰ G: de T

- 245 τες λόγων. φέρεται δὲ καὶ Ἡροφίλου τοῦ ἰατροῦ χαρίεν
 <τι> ἀπομνημόνευμα· συνεχρόνισε γὰρ οὗτος Διοδώρῳ, ὃς
 ἐναπειροκαλῶν τῇ διαλεκτικῇ λόγους διεξῆρει σοφιστικούς 15
 κατὰ τε ἄλλων πολλῶν καὶ τῆς κινήσεως. ὥς οὖν ἐκβα-
 λῶν ποτε ὦμον ὁ Διοδώρος ἦκε θεραπευθῆσόμενος ὡς τὸν
 Ἡροφίλου, ἐχαριεντίσατο ἐκεῖνος πρὸς αὐτὸν λέγων ἦτοι
 ἐν ᾧ ἦν τόπω ὁ ὦμος ἂν ἐκπέπτωκεν, ἢ ἐν ᾧ οὐκ ἦν·
 οὔτε δὲ ἐν ᾧ ἦν οὔτε ἐν ᾧ οὐκ ἦν· οὐκ ἄρα ἐκπέπτωκεν', 20
 ὡς τὸν σοφιστὴν λιπαρεῖν ἔαν μὲν τοὺς τοιοῦτους λόγους,
 τὴν δὲ ἐξ ἰατρικῆς ἀρμόζουσαν αὐτῷ προσάγειν θερα-
 246 πείαν. ἀρκεῖ γάρ, οἶμαι, τὸ ἐμπείρως τε καὶ ἀδοξάστως
 κατὰ τὰς κοινὰς τηρήσεις τε καὶ προλήψεις βιοῦν, περὶ
 τῶν ἐκ δογματικῆς περιεργίας καὶ μάλιστα ἕξω τῆς βιωτι- 25
 κῆς χρείας λεγομένων ἐπέχοντας. εἰ οὖν ὅσα μὲν εὐχρηστώ-
 ῶς ἐπιλυθεῖν, ταῦτα οὐκ ἂν διαλύσαιο ἢ διαλεκτικῇ, ὅσα
 δὲ ἐπιλύεσθαι δοίη τις ἂν ἴσως ὑπ' αὐτῆς σοφίσματα,
 τούτων ἢ διάλυσις ἀχρηστός ἐστιν, ἀχρηστός ἐστὶ κατὰ
 τὴν ἐπίλυσιν τῶν σοφισμάτων ἢ διαλεκτικῇ. 30
- 247 Καὶ ἀπ' αὐτῶν δὲ τῶν παρὰ τοῖς διαλεκτικοῖς λεγο-
 μένων ὀρμώμενός τις οὕτως ἂν συντόμως ὑπομνήσειε
 περιττὰ εἶναι τὰ περὶ τῶν σοφισμάτων παρ' αὐτοῖς δὴ τε- 116
 χνολογούμενα. ἐπὶ τὴν τέχνην τὴν διαλεκτικὴν φασιν
 ὠρμηκῆναι οἱ διαλεκτικοὶ οὐχ ἀπλῶς ὑπὲρ τοῦ γινῶναι
 τί ἐκ τίνος συνάγεται, ἀλλὰ προηγουμένως ὑπὲρ
 τοῦ δι' ἀποδεικτικῶν λόγων τὰ ἀληθῆ καὶ τὰ ψευδῆ 5
 κρίνειν ἐπίστασθαι· λέγουσι γοῦν εἶναι τὴν διαλε-
 κτικὴν ἐπιστήμην ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέ-
 248 ρων. ἐπεὶ τοίνυν αὐτοὶ φασιν ἀληθῆ λόγον εἶναι τὸν
 δι' ἀληθῶν λημμάτων ἀληθῆς συνάγοντα συμπέ-
 ρασμα, ἅμα τῷ ἐρωτηθῆναι λόγον ψεῦδος ἔχοντα τὸ συμ- 10
 πέρασμα εἰσόμεθα ὅτι ψευδῆς ἐστὶν καὶ οὐ συγκαταθησόμεθα

14 τι add. T (*gratum quid*) 15 ἐναπειροκαλῶν Bekk.:
 ἐν ἀπειροκάλω G: *in dialectica inexpertus* T 16 κατὰ G: *de* T
 18 ad ἔχαρ. L habet in marg. εὐτραπελίσατο, ἔσχοψεν || λέγων T
 (*dicens*): λέγω G 19 ὦν om. T 24 βιοῦν T (*vivere*): βίου G
 26 λεγομένων om. T 29 κατὰ GT (*secundum*): fort. πρὸς
 31 δὲ MEAB: om LT 6 λέγουσι γοῦν Bekk.: λέγουσιν οὖν G:
dicunt enim T 8 τὸν L: τῶν MEAB

αὐτῶ. ἀνάγκη γὰρ καὶ αὐτὸν τὸν λόγον ἦτοι μὴ εἶναι συν-
 ακτικὸν ἢ μηδὲ τὰ λήμματα ἔχειν ἀληθῆ. καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ 249
 τῶνδε. ἦτοι ἀκολουθεῖ τὸ ἐν τῷ λόγῳ ψευδὲς συμπέρασμα
 15 τῆ δια τῶν λημμάτων αὐτοῦ συμπλοκῆ ἢ οὐκ ἀκολουθεῖ. ἀλλ'
 15^a εἰ μὲν οὐκ ἀκολουθεῖ, οὐδὲ συνακτικὸς λόγος ἔσται· λέγουσι
 γὰρ (Stoic. fr. II 239 A.) συνακτικὸν γίνεσθαι λόγον,
 ὅταν ἀκολουθῆ τῆ δια τῶν λημμάτων αὐτοῦ συμ-
 πλοκῆ τὸ ἐν αὐτῷ συμπέρασμα. εἰ δὲ ἀκολουθεῖ, ἀνάγκη
 καὶ τὴν δια τῶν λημμάτων συμπλοκὴν εἶναι ψευδῆ κατὰ τὰς
 20 αὐτῶν ἐκείνων τεχνολογίας· φασὶ γὰρ ὅτι τὸ ψεῦδος ψεύ-
 δει μὲν ἀκολουθεῖ, ἀληθεῖ δὲ οὐδαμῶς. ὅτι δὲ ὁ μὴ 250
 συνακτικὸς ἢ μὴ ἀληθῆς λόγος κατὰ αὐτοὺς οὐδὲ ἀποδεικτι-
 κὸς ἔστιν, δῆλον ἐκ τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων. εἰ τοίνυν
 ἐρωτηθέντος λόγου, ἐν ᾧ ψεῦδος ἔστι τὸ συμπέρασμα,
 25 αὐτόθεν γινώσκωμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀληθῆς οὐδὲ συνακτι-
 κὸς ὁ λόγος, ἐκ τοῦ συμπέρασμα ἔχειν ψευδές, οὐ συγκα-
 ταθησόμεθα αὐτῷ, κἂν μὴ γινώσκωμεν παρὰ τί τὸ ἀπα-
 τηλὸν ἔχει. ὥσπερ γὰρ οὐδ' ὅτι ἀληθῆ ἔστι τὰ ὑπὸ τῶν
 ψηφοποιαικῶν γινόμενα συγκατατιθέμεθα, ἀλλ' ἴσμεν ὅτι
 30 ἀπατῶσιν, κἂν μὴ γινώσκωμεν ὅπως ἀπατῶσιν, οὕτως οὐδὲ
 τοῖς ψευδέσι μὲν, πιθανοῖς δὲ εἶναι δοκοῦσι λόγοις πειθό-
 μεθα, κἂν μὴ γινώσκωμεν ὅπως παραλογίζονται. ἢ ἐπεὶ 251
 117 οὐ μόνον ἐπὶ ψεῦδος ἀπάγειν τὸ σόφισμά φασιν,
 ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλας ἀτοπίας, κοινότερον οὕτω συνερωτη-
 τέον. ὁ ἐρωτώμενος λόγος ἦτοι ἐπὶ τι ἀπρόσδεκτον ἡμᾶς ἄγει
 ἢ ἐπὶ τι τοιοῦτον ὡς χρῆναι αὐτὸ προσδέχεσθαι. ἀλλ' εἰ μὲν
 5 τὸ δεύτερον, οὐκ ἀτόπως αὐτῷ συγκαταθησόμεθα· εἰ δὲ ἐπὶ
 τι ἀπρόσδεκτον, οὐχ ἡμᾶς τῆ ἀτοπία δεήσει συγκατατίθε-
 σθαι προπετῶς διὰ τὴν πιθανότητα, ἀλλ' ἐκείνους ἀφίστα-
 σθαι τοῦ λόγου τοῦ τοῖς ἀτόποις ἀναγκάζοντος συγκα-
 τατίθεσθαι, εἶγε μὴ ληρεῖν παιδαριωδῶς, ἀλλὰ τέληθῆ
 10 ζητεῖν, ὡς ὑπισχνοῦνται, προήρηται. ὥσπερ γὰρ εἰ ὁδὸς 252

15 αὐτοῦ om. T 22 ἢ μὴ G: μήτε T (nec) 27 περὶ T
 (circa) 31 μὲν MLT (quidem): μὴ EAB 32 ἢ ἐπεὶ G: quod
 autem T (ἐπειδὴ δὲ?) 1 ἀπάγειν τὸ σόφισμά φασιν ἀλλὰ καὶ
 scripsi sec. T (in falsum deducit sophisma dicunt quidem
 etiam): ἀπάγειν τοῖς σοφίσμασιν ἀλλὰ καὶ G

- εἴη ἐπί τινα κρημνὸν φέρουσα, οὐκ ὠθοῦμεν αὐτοὺς εἰς τὸν κρημνὸν διὰ τὸ ὁδὸν τινα εἶναι φέρουσαν ἐπ' αὐτόν, ἀλλ' ἀφιστάμεθα τῆς ὁδοῦ διὰ τὸν κρημνόν, οὕτω καὶ εἰ λόγος εἴη ἐπὶ τι ὁμολογουμένως ἄτοπον ἡμᾶς ἀπάγων, οὐχὶ τῷ ἀτόπῳ συγκαταθησόμεθα διὰ τὸν λόγον, ἀλλ' 15
- 253 ἀποστησόμεθα τοῦ λόγου διὰ τὴν ἀτοπίαν. ὅταν οὖν οὕτως ἡμῖν συνερωτᾶται λόγος, καθ' ἑκάστην πρότασιν ἐφέξομεν, εἶτα τοῦ ὅλου συνερωτηθέντος λόγου τὰ <ἡμῖν> δοκοῦντα ἐπάξομεν. καὶ εἶγε οἱ περὶ τὸν Χρύσιππον δογματικοὶ (fr. II 275 A.) ἐν τῇ συνερωτήσει τοῦ 20 σωρίτου προϊόντος τοῦ λόγου φασὶ δεῖν ἴστασθαι καὶ ἐπέχειν, ἵνα μὴ ἐκπέσωσιν εἰς ἀτοπίαν, πολὺ δῆπου μᾶλλον ἂν ἡμῖν ἀρμόζον εἴη σκεπτικοῖς οὔσιν, ὑποπεύουσιν ἀτοπίαν, μὴ προπίπτειν κατὰ τὰς συνερωτήσεις τῶν λημμάτων, ἀλλ' ἐπέχειν καθ' ἕκαστον ἕως τῆς ὅλης 24a
- 254 συνερωτήσεως τοῦ λόγου. καὶ ἡμεῖς μὲν ἀδοξάστως ἀπὸ τῆς 25 βιωτικῆς τηρήσεως ὀρμώμενοι τοὺς ἀπατηλοὺς οὕτως ἐκκλίνομεν λόγους, οἱ δογματικοὶ δὲ ἀδυνάτως ἔξουσι διακρίναι τὸ σόφισμα ἀπὸ τοῦ δεόντως δοκοῦντος ἐρωτᾶσθαι λόγου, εἶγε χρὴ δογματικῶς αὐτοὺς ἐπικρίναι, καὶ ὅτι συνακτικόν ἐστὶ τὸ σχῆμα τοῦ λόγου καὶ ὅτι τὰ λήμματα 30
- 255 ἐστὶν ἀληθῆ ἢ οὐχ οὕτως ἔχει· ὑπεμνήσαμεν γὰρ ἔμπροσθεν, ὅτι οὔτε τοὺς συνακτικοὺς λόγους δύνανται καταλαμβάνειν οὔτε ἀληθῆς εἶναι τι κρίνειν οἷοί τε εἰσι, μῆτε κριτήριον μῆτε ἀπόδειξιν ὁμολογουμένως ἔχοντες, ὡς 118
- ἐκ τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων ὑπεμνήσαμεν. παρέλκει οὖν ὅσον ἐπὶ τούτοις ἢ θρυλουμένη παρὰ τοῖς διαλεκτικοῖς περὶ τῶν σοφισμάτων τεχνολογία.
- 256 Παραπλήσια δὲ καὶ ἐπὶ τῆς διαστολῆς τῶν ἀμφιβολιῶν 5 λέγομεν. εἰ γὰρ ἡ ἀμφιβολία λέξις ἐστὶ δύο ἢ πλείω σημαίνουσα καὶ αἱ λέξεις σημαίνουσι θέσει, ὅσας μὲν χρήσιμόν ἐστὶν ἀμφιβολίας διαλύεσθαι, τουτέστι τὰς ἐν τινι

17 οὕτως GT (sic): οὗτός τις Rüstow: οὗτος? 18 ἡμῖν add. T (que videntur nobis) 22 καὶ ἐπέχειν om. T 24 προπίπτειν Bekk.: προσπίπτειν G: concedere T 6 ἢ T (duo aut plura): καὶ G: ἢ καὶ coniecerat Pappenheim coll. Diog. Laert. VII 62.

- τῶν ἐμπειριῶν, ταύτας οἱ καθ' ἑκάστην τέχνην ἐγγεγυ-
 10 μνασμένοι διαλύσονται, τὴν ἐμπειρίαν ἔχοντες αὐτοὶ τῆς
 ὑπ' αὐτῶν πεπονημένης θετικῆς χρήσεως τῶν ὀνομάτων
 κατὰ τῶν σημαινομένων, ὁ δὲ διαλεκτικὸς οὐδαμῶς, οἶον 257
 ὡς ἐπὶ ταύτης τῆς ἀμφιβολίας 'ἐν ταῖς παρακμαῖς τὴν
 ποικίλην δίαυταν καὶ τὸν οἶνον δοκιμαστέον'. ἤδη δὲ καὶ
 15 κατὰ τὸν βίον ἄχρι καὶ τοὺς παῖδας ὀρῶμεν διαστελλο-
 μένους ἀμφιβολίας, ὧν ἡ διαστολὴ χρησιμεύειν αὐτοῖς
 δοκεῖ. εἰ γοῦν τις ὁμωνύμους οἰκέτας ἔχων κελεύει παιδίον
 κληθῆναι αὐτῷ τὸν Μάνην, εἰ τύχοι (τοῦτο γὰρ τοῦνομα
 τοῖς οἰκέταις ἔστω κοινόν), πεύσεται ὁ παῖς ποίου. καὶ εἰ
 20 πλείονας καὶ διαφόρους τις οἶνους ἔχων λέγοι τῷ παιδίῳ
 'ἔρχεόν μοι τοῦ οἴνου πιεῖν', ὁμοίως ὁ παῖς πεύσεται
 ποίου. οὕτως ἢ ἐν ἑκάστοις ἐμπειρία τοῦ χρησίμου τὴν 258
 διαστολὴν εἰσάγει. ὅσαι μέντοι μὴ ἐν τινι τῶν βιωτικῶν
 ἐμπειριῶν εἰσὶν ἀμφιβολίαι, ἀλλ' ἐν δογματικαῖς οἰήσεσι
 25 κεῖνται καὶ εἰσὶν ἴσως ἄχρηστοι πρὸς τὸ ἀδοξάστως βιοῦν,
 περὶ ταύτας ἰδίως ὁ διαλεκτικὸς ἔχων ἀναγκασθήσεται καὶ
 ἐν αὐταῖς ὁμοίως ἐπέχειν κατὰ τὰς σκεπτικὰς ἐφόδους,
 καθὸ πράγμασιν ἀδήλοις καὶ ἀκαταλήπτοις ἢ καὶ ἀνυπο-
 στάτοις ἴσως εἰσὶ συνεξενγόμεναι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων 259
 30 καὶ εἰσαυθις διαλεξόμεθα (cf. p. XXVII): εἰ δέ τις δογ-
 ματικὸς πρὸς τι τούτων ἀντιλέγειν ἐπιχειροῖη, κρατυνεῖ τὸν
 σκεπτικὸν λόγον, ἐκ τῆς ἐκατέρωθεν ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς
 ἀνεπικρίτου διαφωνίας τὴν περὶ τῶν ζητουμένων ἐποχὴν
 καὶ αὐτὸς βεβαιῶν.
- 119 Τοσαῦτα καὶ περὶ ἀμφιβολιῶν εἰπόντες αὐτοῦ που περι-
 γράφομεν καὶ τὸ δεύτερον τῶν ὑποτυπώσεων σύνταγμα.

10 ἔχοντες — 14 δὲ om. T 17 παιδίων M 18 εἰ τύχοι
 om. T 20 οἶνους τις EAB || λέγοι T (dicat): λέγει G 31 κρα-
 τυνεῖ Bekk.: κρατύνει GT (confirmat) 1 αὐτοῦ που suspecta
 Pappenheimio

ΠΥΡΡΩΝΕΙΩΝ ΥΠΟΤΥΠΩΣΕΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Πυρρωνείων
ὑποτυπώσεων.

α'	περὶ τοῦ φυσικοῦ μέρους	
β'	περὶ ἀρχῶν δραστικῶν	
γ'	περὶ θεοῦ	5
δ'	περὶ αἰτίου	
ε'	εἴ ἐστι τί τινὸς αἴτιον	
ς'	περὶ ἀρχῶν ὕλικῶν	
ζ'	εἰ καταληπτὰ τὰ σώματα	
η'	περὶ κρᾶσεως	10
θ'	περὶ κινήσεως	
ι'	περὶ τῆς μεταβατικῆς κινήσεως	
ια'	περὶ ἀυξήσεως καὶ μειώσεως	
ιβ'	περὶ ἀφαιρέσεως καὶ προσθέσεως	
ιγ'	περὶ μεταθέσεως	15
ιδ'	περὶ ὄλου καὶ μέρους	
ιε'	περὶ φυσικῆς μεταβολῆς	
ισ'	περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς	
ιζ'	περὶ μονῆς	
ιη'	περὶ τόπου	20
ιθ'	περὶ χρόνου	
κ'	περὶ ἀριθμοῦ	
κα'	περὶ τοῦ ἡθικοῦ μέρους	
κβ'	τί ἐστι φύσει ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ ἀδιάφορον	
κγ'	εἴ ἐστι τι τούτων φύσει	25
κδ'	τί ἐστὶν ἡ λεγομένη τέχνη περὶ βίον	
κε'	εἴ ἐστι τέχνη περὶ βίον	
κς'	εἴ γίνεται ἐν ἀνθρώποις ἡ περὶ τὸν βίον τέχνη	
κζ'	εἴ διδακτὴ ἐστὶν ἡ περὶ τὸν βίον τέχνη	

- 30 κη' εἰ ἔστι τι διδασκόμενον
 κθ' εἰ ἔστιν ὁ διδάσκων καὶ ὁ μανθάνων
 λ' εἰ ἔστι τις μαθήσεως τρόπος
 λα' εἰ ὠφελεῖ ἢ περὶ τὸν βίον τέχνη τὸν ἔχοντα αὐτήν
 λβ' διὰ τί ὁ σκεπτικὸς ἐνίοτε ἀμυδροῦς ταῖς πιθανότησιν
 ἐρωτᾶν ἐπιτηθεύει λόγους.

119

- 5 Περὶ μὲν <οὖν> τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς λεγομένης φιλο- 1
 σοφίας ὡς ἐν ὑποτυπώσει τοιαῦτα ἀρκούντως λέγοιτο ἄν·

α' περὶ τοῦ φυσικοῦ μέρους.

- Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον τῆς συγγραφῆς καὶ τὸ φυσικὸν
 μέρος αὐτῆς ἐπιόντες οὐ πρὸς ἕκαστον τῶν λεγομένων
 αὐτοῖς κατὰ τόπον ἀντεροῦμεν, ἀλλὰ τὰ καθολικώτερα κί-
 10 νεῖν ἐπιχειρήσομεν, οἷς συμπεριγράφεται καὶ τὰ λοιπά.
 ἀρξώμεθα δὲ ἀπὸ τοῦ περὶ ἀρχῶν λόγου.

β' περὶ ἀρχῶν δραστικῶν.

- Καὶ ἐπειδὴ παρὰ τοῖς πλείστοις συμπεφώνηται τῶν ἀρχῶν
 τὰς μὲν ὑλικὰς εἶναι, τὰς δὲ δραστικὰς, ἀπὸ τῶν δραστικῶν
 τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιησόμεθα· ταύτας γὰρ καὶ κυριώ-
 15 τέρως τῶν ὑλικῶν φασιν εἶναι.

γ' περὶ Θεοῦ.

- Οὐκοῦν ἐπεὶ θεὸν εἶναι δραστικώτατον αἴτιον οἱ πλείους 2
 ἀπεφήναντο, πρότερον περὶ Θεοῦ σκοπήσωμεν, ἐκεῖνο προει-

§ 1 ~ adv. dogm. III 4—12.

§ 2 — λέγομεν ~ adv. dogm. III 49.

30 τι om. B 32 τις om. B 34 τοὺς πιθανοὺς B ||
 5 οὖν add. T (*quidem igitur*) 6 τοιαῦτα G: ταῦτα T (*hec*): το-
 σαῦτα Gen. 9 ab eis T (παρ' αὐτοῖς?) || τόπον L: τὸν τόπον
 MEAB: *localiter* T, fort. κατὰ <τοῦτον> τὸν τόπον cf. p 391, 16.
 392, 15. 11 ἀρξώμεθα MEABT (*incipiamus*): ἀρξόμεθα L
 11a et 15a tituli inverso ordine exstant in L 13 δραστι-
 κὰς EAB: *δραστηρίους* ML

πόντες, ὅτι τῷ μὲν βίῳ κατακολουθοῦντες ἀδοξάστως φαμὲν εἶναι θεοὺς καὶ σέβομεν θεοὺς καὶ προνοεῖν αὐτούς φαμεν, πρὸς δὲ τὴν προπέτειαν τῶν δογματικῶν τάδε λέγομεν. 20

Τῶν ἐννοουμένων ἡμῖν πραγμάτων τὰς οὐσίας ἐπινοεῖν ὀφείλομεν, οἷον εἰ σώματά ἐστιν ἢ ἀσώματα. ἀλλὰ καὶ τὰ εἶδη· οὐ γὰρ ἂν τις ἵππον ἐννοῆσαι δύναιτο μὴ οὐχὶ πρότερον τὸ εἶδος τοῦ ἵππου μαθῶν. τό τε ἐννοούμενον 3 ἐννοεῖσθαι πον ὀφείλει. ἐπεὶ οὖν τῶν δογματικῶν οἱ μὲν 25 σῶμά φασι εἶναι τὸν θεόν, οἱ δὲ ἀσώματον, καὶ οἱ μὲν ἀνθρωποειδῆ, οἱ δὲ οὐ, καὶ οἱ μὲν ἐν τόπῳ, οἱ δὲ οὐ, καὶ τῶν ἐν τόπῳ οἱ μὲν ἐντὸς κόσμου, οἱ δὲ ἐκτός, πῶς δυνησόμεθα ἐννοίαν θεοῦ λαμβάνειν μῆτε οὐσίαν ἔχοντες αὐτοῦ ὁμο- λογουμένην μῆτε εἶδος μῆτε τόπον ἐν ᾧ εἶη; πρότερον γὰρ 30 ἐκεῖνοι ὁμολογησάτωσάν τε καὶ συμφωνησάτωσαν, ὅτι τοιόσδε ἐστὶν ὁ θεός, εἶτα ἡμῖν αὐτὸν ὑποτυπωσάμενοι οὕτως 120 ἀξιούτωςαν ἡμᾶς ἐννοίαν θεοῦ λαμβάνειν. ἐς ὅσον δὲ ἀνεπικρίτως διαφωνοῦσιν, τί νοήσομεν ἡμεῖς ὁμολογου- 4 μένως παρ' αὐτῶν οὐκ ἔχομεν. ἀλλ' ἄφθαρτόν τι, φασί, καὶ μακάριον ἐννοήσας, τὸν θεὸν εἶναι τοῦτο νόμιξε. τοῦτο 5 δὲ ἐστὶν εὐήθες· ὥσπερ <γὰρ> ὁ μὴ εἰδὼς τὸν Δίωνα οὐδὲ τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ ὡς Δίῳ δύναται νοεῖν, οὕτως ἐπεὶ οὐκ ἴσμεν τὴν οὐσίαν τοῦ θεοῦ, οὐδὲ τὰ συμβεβη- 5 κότα αὐτῷ μαθεῖν τε καὶ ἐννοῆσαι δυνησόμεθα. χωρὶς δὲ τούτων εἰπάτωσαν ἡμῖν, τί ἐστὶ τὸ μακάριον, πότερον 10 τὸ ἐνεργοῦν κατὰ ἀρετὴν καὶ προνοούμενον τῶν ὑφ' ἑαυτὸ τεταγμένων, ἢ τὸ ἀνεύρηγον καὶ μῆτε αὐτὸ πράγματα ἔχον μῆτε ἐτέρῳ παρέχον· καὶ γὰρ καὶ περὶ τούτου δια- φωνήσαντες ἀνεπικρίτως ἀεννόητον ἡμῖν πεποιήκασι τὸ μακάριον, διὰ δὲ τοῦτο καὶ τὸν θεόν. 15

6 Ἴνα δὲ καὶ ἐπινοῆται ὁ θεός, ἐπέχειν ἀνάγκη περὶ

19 *providere ipsos nobis* T 24 εἰδωλοποιεῖσθαι Kayser coll. p. 109, 14 || τε: *igitur* T 25 πον ML: του EAB: *intelligi alicui* (fort. pro *alicubi* cf. p. 134, 15) T 26 τὸν θεὸν εἶναι L 2 δὲ om. EAB 4 αὐτῶν <ἐπινοηθῆν> Kayser 5 τοῦτο EABT (*hoc*): τοῦτον L: om. M 6 γὰρ add. T (*quemadmodum enim qui*) 16/17 περὶ τοῦ πότερον G: *de hoc prius utrum* T

120

τοῦ πρότερον ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν, ὅσον ἐπὶ τοῖς δογματικοῖς. τὸ γὰρ εἶναι τὸν θεὸν προδήλον μὲν οὐκ ἔστιν. εἰ γὰρ ἐξ ἑαυτοῦ προσέπιπτεν, συνεφώνησαν ἂν οἱ δογματικοί, τίς 20 ἔστι καὶ ποδαπὸς καὶ ποῦ· ἢ ἀνεπίκριτος δὲ διαφωνία πεποιήκειν αὐτὸν ἄδηλον ἡμῖν εἶναι δοκεῖν καὶ ἀποδείξεως δεόμενον. ὁ μὲν οὖν <ἀποδεικνύων> ὅτι ἔστι θεός, ἦτοι 7 διὰ προδήλου τοῦτο ἀποδείκνυσιν ἢ δι' ἀδήλου. διὰ προδήλου μὲν οὖν οὐδαμῶς· εἰ γὰρ ἦν προδήλον τὸ ἀποδεικνύον ὅτι ἔστι θεός, ἐπεὶ τὸ ἀποδεικνύομενον πρὸς τῷ ἀποδεικνύντι νοεῖται, διὸ καὶ συγκαταλαμβάνεται αὐτῷ, καθὼς καὶ παρεστήσαμεν, προδήλον ἔσται καὶ τὸ εἶναι θεόν, συγκαταλαμβανόμενον τῷ ἀποδεικνύντι αὐτὸ προδήλῳ ὄντι. οὐκ ἔστι δὲ προδήλον, ὥς ὑπεμνήσαμεν· οὐδὲ 30 ἀποδείκνυται ἄρα διὰ προδήλου. ἀλλ' οὐδὲ δι' ἀδήλου. 8 τὸ γὰρ ἄδηλον τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ εἶναι θεόν, ἀποδείξεως χρῆζον, εἰ μὲν διὰ προδήλου λέγοιτο ἀποδείκνυσθαι, οὐκέτι 121 ἄδηλον ἔσται ἀλλὰ προδήλον [τὸ εἶναι θεόν]. οὐκ ἄρα τὸ ἀποδεικτικὸν αὐτοῦ ἄδηλον διὰ προδήλου ἀποδείκνυται. ἀλλ' οὐδὲ δι' ἀδήλου· εἰς ἄπειρον γὰρ ἐκπεσεῖται ὁ τοῦτο λέγων, αἰτούντων ἡμῶν ἐεὶ ἀπόδειξιν τοῦ φερομένου 5 ἀδήλου πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ προεκκειμένου. οὐκ ἄρα ἐξ ἑτέρου δύναται ἀποδείκνυσθαι τὸ εἶναι θεόν. εἰ δὲ μήτε ἐξ ἑαυτοῦ ἔστι προδήλον μήτε ἐξ ἑτέρου ἀποδείκνυται, ἀκατάληπτον ἔσται εἰ ἔστι θεός.

Ἔτι καὶ τοῦτο λεκτέον. ὁ λέγων εἶναι θεὸν ἦτοι προ- 10 νοεῖν αὐτὸν τῶν ἐν κόσμῳ φησὶν ἢ οὐ προνοεῖν, καὶ εἰ μὲν προνοεῖν, ἦτοι πάντων ἢ τινων. (Epic. fr. 374 Us.) ἀλλ' εἰ μὲν πάντων προνοοεῖ, οὐκ ἦν ἂν οὔτε κακόν τι οὔτε κακία ἐν τῷ κόσμῳ· κακίας δὲ πάντα μεστὰ εἶναι λέγουσιν· οὐκ ἄρα πάντων προνοεῖν λεχθῆ-

19 προσέπιπτεν Bekk.: προέπιπτεν G: *incideret* T 22 add. T (*qui enim demonstrat*) cf. v. 24 25 ἀποδεικνύομενον ML: ἀποδεικνύομενον EAB 29 post προδήλου add. Pappenheim τὸ εἶναι θεόν, quod fors. e p. 121,1 huc transponendum censet 1 del. Pappenheim 5 προεκκειμένου GT (*pre-existentis*): προκειμένου edd. 11 sqq. Epicuri fragm. agnovit Pasquali 13 δὲ G: γὰρ T (*enim*)

- 10 σεται ὁ θεός. εἰ δέ τινων προνοεῖ, διὰ τί τῶνδε ^{14a}
 μὲν προνοεῖ, τῶνδε δὲ οὐ; ἦτοι γὰρ καὶ βούλε- 15
 ται καὶ δύναται πάντων προνοεῖν, ἢ βούλεται
 μὲν, οὐ δύναται δέ, ἢ δύναται μὲν, οὐ βούλεται
 δέ, ἢ οὔτε βούλεται οὔτε δύναται. ἀλλ' εἰ μὲν καὶ
 ἠβούλετο καὶ ἠδύνατο, πάντων ἂν προνοεῖ· οὐ
 προνοεῖ δὲ πάντων διὰ τὰ προειρημένα· οὐκ ἄρα ²⁰
 καὶ βούλεται καὶ δύναται πάντων προνοεῖν. εἰ δὲ
 βούλεται μὲν, οὐ δύναται δέ, ἀσθενέστερός ἐστι
 τῆς αἰτίας δι' ἣν οὐ δύναται προνοεῖν ὧν οὐ προ-
 11 νοεῖ· ἐστι δὲ παρὰ τὴν θεοῦ ἐπίνοιαν τὸ ἀσθενέστε-
 ρον εἶναι τινος αὐτόν. εἰ δὲ δύναται μὲν πάντων ^{24a}
 προνοεῖν, οὐ βούλεται δέ, βάσκανος ἂν εἶναι νομι- 25
 σθείη. εἰ δὲ οὔτε βούλεται οὔτε δύναται, καὶ βάσκα-
 νός ἐστι καὶ ἀσθενής, ὅπερ λέγειν περὶ θεοῦ ἀσε-
 βούντων ἐστίν. οὐκ ἄρα προνοεῖ τῶν ἐν κόσμῳ ὁ
 θεός. εἰ δὲ οὐδενὸς πρόνοιαν ποιεῖται οὐδὲ ἔστιν αὐτοῦ ἔργον
 οὐδὲ ἀποτέλεσμα, οὐχ ἔξει τις εἰπεῖν, πόθεν καταλαμβάνεται ³⁰
 ὅτι ἐστι θεός, εἴγε μήτε ἐξ ἑαυτοῦ φαίνεται μήτε δι' ἀπο-
 τελεσμάτων τινῶν καταλαμβάνεται. καὶ διὰ ταῦτα ἄρα
 12 ἀκατάληπτόν ἐστιν εἰ ἔστι θεός. ἐκ δὲ τούτων ἐπιλογι-
 ζόμεθα, ὅτι ἴσως ἀσεβεῖν ἀναγκάζονται οἱ διαβεβαιωτικῶς ¹²²
 λέγοντες εἶναι θεόν· πάντων μὲν γὰρ αὐτόν προνοεῖν
 λέγοντες κακῶν αἴτιον τὸν θεὸν εἶναι φήσουσιν, τινῶν δὲ
 ἢ καὶ μηδενὸς προνοεῖν αὐτόν λέγοντες ἦτοι βάσκανον τὸν
 θεὸν ἢ ἀσθενῆ λέγειν ἀναγκασθήσονται, ταῦτα δὲ ἐστίν ⁵
 ἀσεβούντων προδήλως.

δ' περὶ αἰτίου.

- 13 Ἴνα δὲ μὴ καὶ ἡμᾶς βλασφημεῖν ἐπιχειρήσωσιν οἱ
 δογματικοὶ δι' ἀπορίαν τοῦ πραγματικῶς ἡμῖν ἀντιλέγειν,

14^a ἀεὶ post προνοεῖ add. T (providet semper) 29 οὐδὲν
 L 30 καταλαμβάνεται T (apprehenditur): καταλαμβάνει G
 1 ἀσεβεῖν ML: ἀσεβεῖς EAB: impii T || ὀνομάζονται T (ar-
 pellantur) 7 ἀναγκάσωσιν T (compellant)

κοινότερον περὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ αἰτίου διαφορήσομεν, πρό-
 10 τερον ἐπιστῆσαι πειραθέντες τῇ τοῦ αἰτίου ἐπινοίᾳ. ὅσον
 μὲν οὖν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τῶν δογματικῶν οὐδ' ἂν
 ἐννοῆσαι τις τὸ αἴτιον δύναιτο, εἶγε πρὸς τῷ διαφώνους
 καὶ ἀλλοκότους ἐννοίας τοῦ αἰτίου <ἀποδίδοσθαι> ἔτι καὶ τὴν
 15 ὑπόστασιν αὐτοῦ πεποιήκασιν ἀνεύρετον διὰ τὴν περὶ αὐτὸ
 διαφωνίαν. οἱ μὲν γὰρ σῶμα, οἱ δὲ ἀσώματον τὸ αἴτιον 14
 εἶναι φασιν. δόξαι δ' ἂν αἴτιον εἶναι κοινότερον κατ'
 αὐτοὺς δι' ὃ ἐνεργοῦν γίνεται τὸ ἀποτέλεσμα, οἷον
 ὡς ὁ ἥλιος ἢ ἡ τοῦ ἡλίου θερμότης τοῦ χεῖσθαι τὸν κηρὸν
 ἢ τῆς χύσεως τοῦ κηροῦ. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ διαπεφωνή-
 20 κασιν, οἱ μὲν προσηγοριῶν αἴτιον εἶναι τὸ αἴτιον
 φάσκοντες, οἷον τῆς χύσεως, οἱ δὲ κατηγορημάτων,
 οἷον τοῦ χεῖσθαι. διό, καθάπερ εἶπον, κοινότερον ἂν
 εἶη τὸ αἴτιον τοῦτο δι' ὃ ἐνεργοῦν γίνεται τὸ ἀποτέλεσμα.
 τούτων δὲ τῶν αἰτίων οἱ μὲν πλείους ἡγοῦνται τὰ μὲν 15
 25 συνεκτικὰ εἶναι, τὰ δὲ συναίτια, τὰ δὲ συνεργά, καὶ
 συνεκτικὰ μὲν ὑπάρχειν ὧν παρόντων πάρεστι τὸ
 ἀποτέλεσμα καὶ αἰρομένων αἴρεται καὶ μειουμένων
 μειοῦται (οὕτω γὰρ τὴν περίθεσιν τῆς στραγγάλης
 αἴτιον εἶναι φασὶ τοῦ πνιγμοῦ), συναίτιον δὲ ὃ τὴν
 29^a ἴσην εἰσφέρεται δύναμιν ἐτέρῳ συναίτιῳ πρὸς τὸ
 30 εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα (οὕτω <γὰρ> ἕκαστον τῶν
 30^a ἔλκόντων τὸ ἄροτρον βοῶν αἴτιον εἶναι φασὶ
 τῆς ὀλκῆς τοῦ ἄρότρου), συνεργὸν δὲ ὃ βραχεῖαν
 εἰσφέρεται δύναμιν καὶ πρὸς τὸ μετὰ ἄστυνης
 123^a ὑπάρχειν τὸ ἀποτέλεσμα, οἷον ὅταν δυοῖν βάρους
 16
 5 παρητήσαντο, ἐπειδὴ τὸ αἴτιον πρὸς τι ὑπάρχον καὶ πρὸς

9 κοινῶς Pappenheim dubit. 13 add. T (de causa assignant) cf. p. 123, 23. 14 περὶ αὐτοῦ Kayser 20 τὸ αἴτιον Gen.: τὸ ἀγγελῖον GT (vas) 29 αἴτιον T (causam): αἴτιος G 30 γὰρ add. T (sic enim) cf. v. 28 30* συναίτιον Kayser, at cf. v. 29 1 τι et τις om. T

τὸ ἀποτέλεσμα ὃν οὐ δύναται προηγεῖσθαι αὐτοῦ ὡς αἴτιον.
ἐν δὲ τῇ περι αὐτῶν διαφορῆσει τοιαύδε λέγομεν.

ε' εἴ ἐστι τὶ τινὸς αἴτιον.

- 17 Πιθανόν ἐστιν εἶναι τὸ αἴτιον· πῶς γὰρ ἂν αὐξήσις
γένοιτο, μείωσις, γένεσις, φθορά, καθόλου κίνησις, τῶν
φυσικῶν τε καὶ ψυχικῶν ἀποτελεσμάτων ἕκαστον, ἢ τοῦ 10
παντὸς κόσμου διοίκησις, τὰ ἄλλα πάντα, εἰ μὴ κατὰ τινα
αἰτίαν; καὶ γὰρ εἰ μηδὲν τούτων ὡς πρὸς τὴν φύσιν ὑπάρ-
χει, λέξομεν ὅτι διὰ τινα αἰτίαν πάντως φαίνεται ἡμῖν
18 τοιαῦτα, ὅποια οὐκ ἐστίν. ἀλλὰ καὶ πάντα ἐκ πάντων καὶ
ὡς ἔτυχεν ἂν ἦν μὴ οὔσης αἰτίας. οἶον ἵπποι μὲν ἐκ 15
μυῶν, εἰ τύχοι, γεννηθήσονται, ἐλέφαντες δὲ ἐκ μυρμηκῶν
καὶ ἐν μὲν ταῖς Αἰγυπτίαις Θήβαις ὄμβροι ποτὲ ἐξαίσιοι
καὶ χιόνες ἂν ἐγίνοντο, τὰ δὲ νότια ὄμβρων οὐ μετεῖχεν,
εἰ μὴ αἰτία τις ἦν, δι' ἣν τὰ μὲν νότιά ἐστι δυσχείμερα,
19 αὐχμηρὰ δὲ τὰ πρὸς τὴν ἑω. καὶ περιτρέπεται δὲ ὁ λέγων 20
μηδὲν αἴτιον εἶναι· εἰ μὲν γὰρ ἀπλῶς καὶ ἄνευ τινὸς
αἰτίας τοῦτό φησι λέγειν, ἄπιστος ἔσται· εἰ δὲ διὰ τινα
αἰτίαν, βουλόμενος ἀναιρεῖν τὸ αἴτιον τίθησιν, ἀποδιδόσθω
αἰτίαν δι' ἣν οὐκ ἔστιν αἴτιον.

Διὰ ταῦτα μὲν οὖν πιθανόν ἐστίν εἶναι τὸ αἴτιον· 25
20 ὅτι δὲ καὶ τὸ λέγειν μὴ εἶναι τινὸς τι αἴτιον πιθανόν
ἐστίν, φανερόν ἐστι λόγους ἡμῶν ἐκθεμένων ὀλίγους ἀπὸ
πολλῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος πρὸς τὴν τούτου ὑπόμνησιν.
οἶον γοῦν ἀδύνατόν ἐστι τὸ αἴτιον ἐννοῆσαι πρὶν τὸ ἀπο-

§§ 17—19 ~ adv. dogm. III 200—204.

17 ὄμβροι <κατὰ τύχην> EAB 18 χιόνες <ὡς ἔτυχεν>
et ὄμβρων <ἐπεὶ μετέχει> EAB || ἐγίνοντο Bekk.: ἐγένοντο G
19 ἐστι om. L 22 φήσει Kayser || λέγειν G: εἶναι T (esse)
23 τίθησι GT (ponit): θήσει Kayser || ἀποδιδούς Kayser: ἀπο-
δίδωσι γοῦν Bekk.: fort. locus sic reficiendus τὸ αἴτιον, <αί-
τιόν τι> τίθησιν ἀποδιδούς cf. p. 433, 13sq. 23 ἀποδιδόσθω—
24 αἴτιον: causam causam T 25 διὰ—οὖν om. M 25 εἶναι—
27 ἐστι om. M 26 τι om. EABT

30 τέλεσμα τούτου καταλαβεῖν ὡς ἀποτέλεσμα αὐτοῦ· τότε
 γὰρ γνωρίζομεν, ὅτι αἰτίον ἔστι τοῦ ἀποτελέσματος, ὅταν
 124 ἐκεῖνο ὡς ἀποτέλεσμα καταλαμβάνωμεν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἀπο- 21
 τέλεσμα τοῦ αἰτίου ὡς ἀποτέλεσμα αὐτοῦ καταλαβεῖν δυ-
 νάμεθα, ἐὰν μὴ καταλάβωμεν τὸ αἷτιον τοῦ ἀποτελέσμα-
 τος ὡς αἷτιον αὐτοῦ· τότε γὰρ καὶ ὅτι ἀποτέλεσμά ἐστιν
 5 αὐτοῦ γινώσκειν δοκοῦμεν, ὅταν τὸ αἷτιον αὐτοῦ ὡς αἷτιον
 αὐτοῦ καταλάβωμεν. εἰ οὖν, ἵνα μὲν ἐννοήσωμεν τὸ αἷτιον, 22
 δεῖ προεπιγνῶναι τὸ ἀποτέλεσμα, ἵνα δὲ τὸ ἀποτέλεσμα γνῶ-
 μεν, (ὡς) ἔφην, δεῖ προεπίστασθαι τὸ αἷτιον, ὃ διάλλη-
 λος τῆς ἀπορίας τρόπος ἄμφω δείκνυσιν ἀνεπινώτητα, μήτε
 10 τοῦ αἷτιου ὡς αἷτιου μήτε τοῦ ἀποτελέσματος ὡς ἀποτε-
 λέσματος ἐπινοεῖσθαι δυναμένου· ἐκατέρου γὰρ αὐτῶν
 δεομένου τῆς παρὰ θατέρου πίστεως, οὐχ ἔξομεν ἀπὸ
 τίνος αὐτῶν ἀρξόμεθα τῆς ἐννοίας. διόπερ οὐδὲ ἀποφαί-
 νεσθαι δυνασόμεθα, ὅτι ἔστι τὶ τινὸς αἷτιον. ἵνα δὲ καὶ 23
 15 ἐννοεῖσθαι δύνασθαι τὸ αἷτιον συγχωρήσῃ τις, ἀκατάλη-
 πτον ἂν εἶναι νομισθεῖη διὰ τὴν διαφωνίαν. οἱ μὲν γὰρ
 16^a φασιν (εἶναι τὶ τινὸς αἷτιον, οἱ δὲ μὴ εἶναι, οἱ δ' ἐπέσχον.
 ὅς γὰρ φησιν) εἶναι (τὶ) τινὸς αἷτιον, ἦτοι ἀπλῶς καὶ ἀπὸ
 μηδεμιᾶς ὁρμώμενος αἷτίας εὐλόγου τοῦτό φησι λέγειν, ἢ
 διὰ τινος αἷτίας ἐπὶ τὴν συγκατάθεσιν ταύτην ἰέναι λέξει.
 20 καὶ εἰ μὲν ἀπλῶς, οὐκ ἔσται πιστότερος τοῦ λέγοντος ἀπλῶς
 μηδὲν εἶναι μηδενὸς αἷτιον· εἰ δὲ αἷτίας λέξει δι' ἃς εἶναι
 (τὶ) τινὸς αἷτιον νομίζει, τὸ ζητούμενον διὰ τοῦ ζητου-
 μένου παριστᾶν ἐπιχειρήσει· ζητούντων γὰρ ἡμῶν, εἴ ἔστι
 25 αἷτιον εἶναι φησίν. καὶ ἄλλως, ἐπεὶ περὶ τῆς ὑπάρξεως 24
 τοῦ αἷτιου ζητοῦμεν, δεήσει πάντως αὐτὸν καὶ τῆς αἷτίας
 τοῦ εἶναι τι αἷτιον αἷτιαν παρασχεῖν, κακείνης ἄλλην, καὶ

5 αὐτοῦ prius om. T 8 add. T (ut dixi) 16^a—17 add.
 T (hii quidem igitur esse aliquid alicuius causam. hii autem
 non esse. hii vero destiterunt qui dicit igitur) 17 τι add. T
 18 λέγειν om. T 21 δὲ MLT: καὶ EAB: δὲ καὶ Gen. 22 τι
 add. Bekk. || νομίζει Bekk.: νομίζοι GT (estimet) 24 τοῦ εἶναι
 T (essentie cause), Stephanus: τὸ εἶναι G

- μέχρις ἀπείρου. ἀδύνατον δὲ ἀπείρους αἰτίας παρασχεῖν·
 ἀδύνατον ἄρα διαβεβαιωτικῶς ἀποφῆναι, ὅτι ἐστὶ τὶ τινὸς
 25 αἴτιον. πρὸς τούτοις ἦτοι ὄν καὶ ὑφεστὼς ἤδη αἴτιον τὸ 30
 αἴτιον ποιεῖ τὸ ἀποτελεσμα, ἢ μὴ ὄν αἴτιον. καὶ μὴ ὄν
 μὲν οὐδαμῶς· εἰ δὲ ὄν, δεῖ αὐτὸ πρότερον ὑποστῆναι
 καὶ προγενέσθαι αἴτιον, εἴθ' οὕτως ἐπάγειν τὸ ἀποτελεσμα, 125
 ὅπερ ὑπ' αὐτοῦ ἀποτελεῖσθαι λέγεται ὄντος ἤδη αἰτίου. ἀλλ'
 ἐπεὶ πρὸς τι ἐστὶ τὸ αἴτιον καὶ πρὸς τὸ ἀποτελεσμα, σαφὲς
 ὅτι μὴ δύναται τούτου ὡς αἴτιον προὑποστῆναι· οὐδὲ ὄν ἄρα
 26 αἴτιον τὸ αἴτιον ἀποτελεῖν δύναται τὸ οὐ ἔστιν αἴτιον. εἰ 5
 δὲ μήτε μὴ ὄν αἴτιον ἀποτελεῖ τι μήτε ὄν, οὐδὲ ἀποτελεῖ τι·
 διὸ οὐδὲ αἴτιον ἔσται· ἄνευ γὰρ τοῦ ἀποτελεῖν τι τὸ αἴτιον
 οὐ δύναται ὡς αἴτιον νοεῖσθαι. ὅθεν κάκεινο λέγουσί τινες·
 τὸ αἴτιον ἦτοι συνυφίστασθαι δεῖ τῷ ἀποτελέσματι ἢ προϋ-
 φίστασθαι τούτου ἢ <εἶναι> μετὰ τὸ γίνεσθαι <ἀποτελεσμα>. 10
 τὸ μὲν οὖν λέγειν, ὅτι τὸ αἴτιον εἰς ὑπόστασιν ἄγεται μετὰ
 τὴν γένεσιν τοῦ ἀποτελέσματος αὐτοῦ μὴ καὶ γελοῖον ἦ.
 ἀλλ' οὐδὲ προϋφίστασθαι δύναται τούτου· πρὸς αὐτὸ γὰρ
 27 νοεῖσθαι λέγεται, τὰ δὲ πρὸς τι φασὶν αὐτοί, καθὸ πρὸς
 τι ἐστίν, συνυπάρχειν καὶ συννοεῖσθαι ἀλλήλοις. ἀλλ' οὐδὲ 15
 συνυφίστασθαι· εἰ γὰρ ἀποτελεστικὸν αὐτοῦ ἐστίν, τὸ δὲ
 γινόμενον ὑπὸ ὄντος ἤδη γίνεσθαι χρή, πρότερον δεῖ τὸ
 αἴτιον γενέσθαι αἴτιον, εἴθ' οὕτως ποιεῖν τὸ ἀποτελεσμα.
 εἰ οὖν τὸ αἴτιον μήτε προϋφίσταται τοῦ ἀποτελέσματος
 αὐτοῦ μήτε συνυφίσταται τούτῳ, ἀλλ' οὐδὲ <τὸ ἀποτελεσμα> 20
 πρὸ αὐτοῦ γίνεται, μήποτε οὐδὲ ὑποστάσεως ὅλως μετέχει.
 28 σαφὲς δὲ ἴσως ὅτι καὶ διὰ τούτων ἢ ἐπίνοια τοῦ αἰτίου
 πάλιν περιτρέπεται. εἰ γὰρ τὸ αἴτιον ὡς μὲν πρὸς τι οὐ
 δύναται τοῦ ἀποτελέσματος αὐτοῦ προεπινοηθῆναι, ἵνα δὲ
 ὡς αἴτιον τοῦ ἀποτελέσματος αὐτοῦ νοηθῆ, δεῖ αὐτὸ προ- 25

§§ 26—28 ~ adv. dogm. III 232—236.

10 suppl. e T (*aut esse postquam fiat effectus*) 11 λέ-
 γειν G: *differre* T 20 add. T (*sed neque effectus est ante eam*),
 coniecerat Kayser

επινοεῖσθαι τοῦ ἀποτελέσματος αὐτοῦ, ἀδύνατον δὲ προ-
επινοηθῆναι τι ἐκείνου οὐ προεπινοηθῆναι [τι] οὐ δύναται,
ἀδύνατόν ἐστιν ἐπινοηθῆναι τὸ αἷτιον.

Ἐκ τούτων οὖν λοιπὸν ἐπιλογιζόμεθα, ὅτι <εἰ> 29
30 νοὶ μὲν εἰσιν οἱ λόγοι καθ' οὓς ὑπεμνήσαμεν ὡς χρῆ λέγειν
αἷτιον εἶναι, πιθανοὶ δὲ καὶ οἱ παριστάντες, ὅτι μὴ προσ-
ῆκει αἷτιον εἶναι τι ἀποφαίνεσθαι, καὶ τούτων προκρίνειν
τινάς οὐκ ἐνδέχεται, μήτε σημεῖον μήτε κριτήριον μήτε
126 ἀπόδειξιν ὁμολογουμένως ἡμῶν ἔχόντων, ὡς ἔμπροσθεν
παρεστήσαμεν, ἐπέχειν ἀνάγκη καὶ περὶ τῆς ὑποστάσεως
τοῦ αἷτιου, μὴ μᾶλλον εἶναι ἢ μὴ εἶναι τι αἷτιον λέγον-
τας ὅσον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τῶν δογματικῶν.

5' περὶ ὕλικῶν ἀρχῶν.

5 Περὶ μὲν οὖν τῆς δραστηκῆς τοσαῦτα νῦν ἀρκέσει 30
λελέχθαι· συντόμως δὲ καὶ περὶ τῶν ὕλικῶν καλουμένων
ἀρχῶν λεκτέον. ὅτι τοίνυν αὐταὶ εἰσιν ἀκατάληπτοι, ῥᾷδιον
συνιδεῖν ἐκ τῆς περὶ αὐτῶν γεγενημένης διαφωνίας παρὰ
τοῖς δογματικοῖς. Φερεκύδης μὲν γὰρ ὁ Σύριος γῆν
10 εἶπε τὴν πάντων εἶναι ἀρχήν, Θαλῆς δὲ ὁ Μιλήσιος
ὔδωρ, Ἀναξίμανδρος δὲ ὁ ἀκουστής τούτου τὸ ἄπει-
ρον, Ἀναξίμενης δὲ καὶ Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης
ἀέρα, Ἴππασος δὲ ὁ Μεταποντῖνος πῦρ, Ξενοφάνης
δὲ ὁ Κολοφώνιος γῆν καὶ ὔδωρ, Οἰνοπίδης δὲ ὁ
14^a Χῖος πῦρ καὶ ἀέρα, Ἴππων δὲ ὁ Ῥηγῖνος πῦρ καὶ
15 ὔδωρ, Ὀνομάκριτος δὲ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς πῦρ καὶ
ὔδωρ καὶ γῆν, οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα καὶ τοὺς 31

§§ 30—32 ~ adv. dogm. III 359—364 (cf. Doxogr. p. 248 sqq. Diels).

27 τι del. Bekk. 28 <ἄρα> ἐστὶν Gen. 29 λοιπὸν
om. MT || εἰ T (quod si): ἐπεὶ Bekk.: om. G 5 δραστηκῆς
<αἷτίας> T (de . . . agenti causa) 9 γὰρ om. EAB 16 καὶ
τοὺς T (qui autem circa empedoclem et stoicos) A: πρὸς τοὺς
MLEB cf. p. 462, 3.

Στωικὸν πῦρ ἀέρα ὕδωρ γῆν — περὶ γὰρ τῆς τερατο-
 λογουμένης ἀπολοῦ παρὰ τισιν ὕλης, ἣν οὐδὲ αὐτοὶ κατα-
 λαμβάνειν διαβεβαίουνται, τί δεῖ καὶ λέγειν; οἱ δὲ περὶ
 Ἀριστοτέλην τὸν Περιπατητικὸν πῦρ ἀέρα ὕδωρ γῆν τὸ 20
 32 κυκλοφορητικὸν σῶμα, Δημόκριτος δὲ καὶ Ἐπί-
 κουρος ἀτόμους, Ἀναξαγόρας δὲ ὁ Κλαζομένιος
 ὁμοιομερείας, Διόδωρος δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Κρόνος
 ἐλάχιστα καὶ ἀμερῆ σώματα, Ἡρακλείδης δὲ ὁ
 Ποντικὸς καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Βιθυνὸς ἀνάμους 24a
 ὄγκους, οἱ δὲ περὶ Πυθαγόραν τοὺς ἀριθμούς, οἱ 25
 δὲ μαθηματικοὶ τὰ πέρατα τῶν σωμάτων, Στράτων
 33 δὲ ὁ φυσικὸς τὰς ποιότητας. τοσαύτης τοίνυν καὶ ἔτι
 πλείονος διαφωνίας γεγενημένης περὶ τῶν ὑλικῶν ἀρχῶν
 παρ' αὐτοῖς, ἦτοι πάσαις συγκαταθησόμεθα ταῖς κειμέναις
 στάσεσι καὶ ταῖς ἄλλαις ἢ τισίν. ἀλλὰ πάσαις μὲν οὐ δυνατόν· 30
 οὐ γὰρ δήπου δυνασόμεθα καὶ τοῖς περὶ Ἀσκληπιάδην
 συγκατατίθεσθαι, θραυστὰ εἶναι τὰ στοιχεῖα λέ-
 γουσι καὶ ποιὰ, καὶ τοῖς περὶ Δημόκριτον, ἄτομα 127
 ταῦτα εἶναι φάσκουσι καὶ ἄποια, καὶ τοῖς περὶ Ἀνα-
 ξαγόραν, πᾶσαν αἰσθητὴν ποιότητα περὶ ταῖς
 34 ὁμοιομερείαις ἀπολείπουσιν. εἰ δὲ τίνα στάσιν τῶν
 ἄλλων προκρινούμεν, ἦτοι ἀπλῶς καὶ ἄνευ ἀποδείξεως προ- 5
 κρινούμεν ἢ μετὰ ἀποδείξεως. ἄνευ μὲν οὖν ἀποδείξεως οὐ
 συνθησόμεθα· εἰ δὲ μετὰ ἀποδείξεως, ἀληθῆ δεῖ τὴν ἀπό-
 δεῖξιν εἶναι. ἀληθῆς δὲ οὐκ ἂν δοθεῖη μὴ οὐχὶ κεκριμένη
 κριτηρίῳ ἀληθεῖ, ἀληθὲς δὲ κριτήριον εἶναι δείκνυται δι'
 35 ἀποδείξεως κεκριμένης. εἰ τοίνυν, ἵνα μὲν ἢ ἀπόδειξις ἢ 10
 προκρίνουσά τίνα στάσιν ἀληθῆς εἶναι δειχθῆ, δεῖ τὸ κρι-
 τήριον αὐτῆς ἀποδεδείχθαι, ἵνα δὲ τὸ κριτήριο ἀποδειχθῆ,
 δεῖ τὴν ἀπόδειξιν αὐτοῦ προκεκρισθαι, ὁ διάλληλος εὐρί-
 σκεται τρόπος, ὃς οὐκ ἔασει προβαίνειν τὸν λόγον, τῆς μὲν
 ἀποδείξεως ἀεὶ κριτηρίου δεομένης ἀποδεδειγμένου, τοῦ 15
 36 κριτηρίου δὲ ἀποδείξεως κεκριμένης. εἰ δὲ ἀεὶ τὸ κριτήριο

30 ἄλλαις ML: ὄλαις EAB: *et aliis etiam* T 1 ποιὰ Gen.:
 τοῖα GT (*talía*) 3 περὶ G: ἐν T (*in*) 6 οὐ — 7 ἀποδείξεως
 G: *manifestum est qui* (i. e. *quia*?) T 7 συγκαταθησόμεθα
 Bekk. dubit. 11 ἀληθῆς EABT (*vera*): ἀληθῆς ML

κριτηρίῳ κρίνειν καὶ τὴν ἀπόδειξιν ἀποδείξει ἀποδεικνύου-
 βούλοιτό τις, εἰς ἄπειρον ἐκβληθήσεται. εἰ τοίνυν μήτε
 πάσαις ταῖς περὶ στοιχείων στάσεσι δυνάμεθα συγκατατί-
 20 θεσθαι μήτε τινὲ τούτων, ἐπέχειν προσήκει περὶ αὐτῶν.

Δυνατὸν μὲν οὖν ἴσως ἐστὶ καὶ διὰ τούτων μόνων 37
 ὑπομνησκειν τὴν τῶν στοιχείων καὶ τῶν ὕλικῶν ἀρχῶν
 ἀκαταληψίαν· ἵνα δὲ καὶ ἀμφιλαφέστερον τοὺς δογματι-
 κοὺς ἐλέγχειν ἔχωμεν, ἐνδιατρίψωμεν συμμέτρως τῷ τόπῳ.
 25 καὶ ἐπεὶ πολλοὶ καὶ σχεδὸν ἄπειροὶ τινὲς εἰσιν αἱ περὶ
 στοιχείων δόξαι, καθὼς ὑπεμνήσαμεν, τὸ μὲν πρὸς ἐκά-
 στην λέγειν εἰδικῶς νῦν παραιτησόμεθα διὰ τὸν χαρακτηῖρα
 τῆς συγγραφῆς, δυνάμει δὲ πρὸς πάσας ἀντεροῦμεν. ἐπεὶ
 γὰρ ἦν ἂν τις εἶπη περὶ στοιχείων στάσιν, ἥτοι ἐπὶ σώματα
 30 κατενεχθήσεται ἢ ἐπὶ ἀσώματα, ἀρκεῖν ἡγούμεθα ὑπο-
 μνησαι, ὅτι ἀκατάληπτα μὲν ἐστὶ τὰ σώματα, ἀκατάληπτα
 128 δὲ τὰ ἀσώματα· διὰ γὰρ τούτου σαφὲς ἔσται, ὅτι καὶ τὰ
 στοιχεῖά ἐστιν ἀκατάληπτα.

ξ' εἰ καταληπτὰ τὰ σώματα.

Σῶμα τοίνυν λέγουσιν εἶναί τινες ὃ οἶόν τε ποι- 38
 εῖν ἢ πάσχειν. ὅσον δὲ ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἐπινοίᾳ ἀκατάληπτόν
 5 ἐστὶ τοῦτο. τὸ μὲν γὰρ αἴτιον ἀκατάληπτόν ἐστι, καθὼς
 ὑπεμνήσαμεν· μὴ ἔχοντες δὲ εἰπεῖν εἰ ἔστι τι αἴτιον, οὐδὲ
 εἰ ἔστι τι πάσχον εἰπεῖν δυνάμεθα· τὸ γὰρ πάσχον πάντως
 ὑπὸ αἰτίου πάσχει. ἀκατάληπτου δὲ ὄντος καὶ τοῦ αἰτίου
 καὶ τοῦ πάσχοντος, διὰ ταῦτα ἀκατάληπτον ἔσται καὶ τὸ
 10 σῶμα. τινὲς δὲ σῶμα εἶναι λέγουσι τὸ τριχῆ δια- 39
 στατὸν μετὰ ἀντιτυπίας. σημεῖον μὲν γὰρ φασιν οὗ

§ 37 ~ adv. dogm. III 365.

§ 38 ~ adv. dogm. III 366.

§ 39 cf. adv. dogm. III 367. adv. math. III 19—20.

17 ἀποδείξει MLT (demonstratione): ἀποδείξεως EAB, unde editorum error δι' ἀποδείξεως 18 ἐκβληθήσεται olim tentatum a Nauckio T (eicietur): ἐμβλ. G vide ad p. 132, 28. 23 καὶ om. T 24 ἐνδιατρίψωμεν GT (retardemus): ἐνδιατρίψωμεν edd. 29 ἂν Bekk.: ἐάν G: quamcumque si quis T 2 ἐστὶν T (sunt): ἔσται G 11 μὲν om. L || φασιν om. T

μέρος οὐθέν, γραμμὴν δὲ μῆκος ἀπλατές, ἐπιφάνειαν δὲ μῆκος μετὰ πλάτους· ὅταν δὲ αὕτη καὶ βάθος προσλάβῃ καὶ ἀντιτυπίαν, σῶμα εἶναι, περὶ οὗ νῦν ἔστιν ἡμῶν ὁ λόγος, συνεστῶς ἕκ τε μήκους καὶ 15
 40 πλάτους καὶ βάθους καὶ ἀντιτυπίας. εὐμαρῆς μέντοι καὶ ὁ πρὸς τούτους λόγος. τὸ γὰρ σῶμα ἦτοι οὐδὲν παρὰ ταῦτα εἶναι λέξουσιν ἢ ἕτερόν τι παρὰ τὴν συνέλευσιν τῶν προειρημένων. καὶ ἔξωθεν μὲν τοῦ μήκους τε καὶ τοῦ πλάτους καὶ τοῦ βάθους καὶ τῆς ἀντιτυπίας οὐδὲν ἂν εἴη τὸ 20
 σῶμα· εἰ δὲ ταῦτά ἐστι τὸ σῶμα, ἐὰν δείξῃ τις, ὅτι ἀνύπαρκτά ἐστιν, ἀναιροίη ἂν καὶ τὸ σῶμα· τὰ γὰρ ὅλα συναναιρεῖται τοῖς ἑαυτῶν πᾶσι μέρεσιν. ποικίλως μὲν οὖν ἔστι ταῦτα ἐλέγχειν· τὸ δὲ νῦν ἀρκέσει λέγειν, ὅτι εἰ ἔστι τὰ
 41 πέρατα, ἦτοι γραμμαῖα εἰσιν ἢ ἐπιφάνειαι ἢ σώματα. εἰ μὲν οὖν ἐπιφάνειάν τινα ἢ γραμμὴν εἶναι λέγοι τις, καὶ τῶν προειρημένων ἕκαστον ἦτοι κατὰ ἰδίαν ὑφεστάναι δύνασθαι λεχθήσεται ἢ μόνον περὶ τοῖς λεγομένοις σώμασι θεωρεῖσθαι. ἄλλα καθ' ἑαυτὴν μὲν ὑπάρχουσαν ἦτοι γραμμὴν ἢ ἐπιφάνειαν ὄνειροπολεῖν ἴσως εὐήθες. εἰ δὲ περὶ τοῖς σώ- 30
 μασι θεωρεῖσθαι λέγοιτο μόνον καὶ μὴ καθ' ἑαυτὸ ὑφεστάναι τούτων ἕκαστον, πρῶτον μὲν αὐτόθεν δοθήσεται τὸ μὴ ἐξ αὐτῶν γεγρονέναι τὰ σώματα (ἐχρῆν γὰρ, οἴμαι, ταῦτα πρότερον ὑπόστασιν καθ' ἑαυτὰ ἐσχημέναι, καὶ οὕτω συνελ- 120
 42 θόντα πεποιηκέναι τὰ σώματα), εἴτα οὐδὲ ἐν τοῖς καλουμένοις σώμασιν ὑφέστηκεν. καὶ τοῦτο διὰ πλειόνων μὲν ἔστιν ὑπομιμνήσκειν, ἀρκέσει δὲ νῦν τὰ ἐκ τῆς ἀφῆς ἀπορούμενα λέγειν. εἰ γὰρ ἀπτεται ἀλλήλων τὰ παρατιθέμενα 5
 σώματα, τοῖς πέρασιν αὐτῶν, οἷον ταῖς ἐπιφανείαις, ψαύει ἀλλήλων. αἱ οὖν ἐπιφάνειαι ὅλαι μὲν δι' ὅλων ἀλλήλαις οὐχ ἐνωθήσονται κατὰ τὴν ἀφήν, ἐπεὶ σύγχυσις ἔσται ἢ ἀφή καὶ ὁ χωρισμὸς τῶν ἀπτομένων διασπασμὸς· ὅπερ οὐ

§ 40 ~ adv. dogm. III 368. adv. math. III 83.

§§ 41—44 ~ adv. dogm. III 434.

129

10 θεωρεῖται. εἰ δὲ ἄλλοις <μὲν> μέρεσιν ἢ ἐπιφάνεια ἄπτε- 43
 ται τῆς τοῦ παρατιθεμένου αὐτῇ σώματος ἐπιφανείας,
 ἄλλοις δὲ συνήνεται τῷ σώματι οὐ ἔστι πέρας, <οὐκ ἔστι
 12^a ἀβαθῆς, διαφόρων τῶν αὐτῆς μερῶν νοουμένων κατὰ βά-
 12^bθος, τοῦ μὲν τοῦ παρατιθεμένου ἀπτομένου, τοῦ δὲ καθ’
 12^c ὃ συνήνεται τῷ σώματι οὐ ἔστι πέρας>. οὐκ ἄρα οὐδὲ
 περὶ σώματι θεωρῆσαι δύναται τις μῆκος καὶ πλάτος
 ἀβαθῆς, ὅθεν οὐδὲ ἐπιφάνειαν. ὁμοίως δὲ καὶ δύο ἐπι-
 15 φανεῖων καθ’ ὑπόθεσιν παρατιθεμένων ἀλλήλαις κατὰ τὰ
 πέρατα αὐτῶν εἰς ἃ λήγουσι, κατὰ τὸ λεγόμενον αὐτῶν
 μῆκος εἶναι, τουτέστι κατὰ γραμμάς, αἱ γραμμαὶ αὗται,
 δι’ ὧν ἄπτεσθαι λέγονται ἀλλήλων αἱ ἐπιφάνειαι, οὐχ
 ἐνωθήσονται μὲν ἀλλήλαις (συγχυθεῖεν γὰρ ἂν). εἰ δὲ
 20 ἐκάστη αὐτῶν ἄλλοις μὲν μέρεσι τοῖς κατὰ πλάτος ἄπτεται
 τῆς παρατιθεμένης αὐτῇ γραμμῆς, ἄλλοις δὲ συνήνεται
 τῇ ἐπιφανείᾳ ἣς ἔστι πέρας, οὐκ ἔστι ἀπλατής, ὅθεν οὐδὲ
 γραμμῆ. εἰ δὲ μήτε γραμμῆ ἔστιν ἐν σώματι μήτε ἐπι-
 φάνεια, οὐδὲ μῆκος ἢ πλάτος ἢ βάθος ἔστι ἐν σώματι.
 25 εἰ δὲ τις σώματα εἶναι λέγοι τὰ πέρατα, σύντομος ἔστι 44
 ἢ πρὸς αὐτὸν ἀπόκρισις. εἰ γὰρ τὸ μῆκος σῶμα ἐστίν,
 δεήσει τοῦτο εἰς τας τρεῖς αὐτοῦ μερίζεσθαι διαστάσεις,
 ὧν ἐκάστη σῶμα οὔσα πάλιν αὐτῇ διαμεθεθήσεται εἰς δια-
 στάσεις ἄλλας τρεῖς, αἱ ἔσονται σώματα, καὶ ἐκεῖναι εἰς
 30 ἄλλας ὁμοίως, καὶ τοῦτο μέχρις ἀπείρου, ὡς ἀπειρομέγεθες
 γίνεσθαι τὸ σῶμα εἰς ἄπειρα μεριζόμενον· ὅπερ ἄτοπον·
 οὐδὲ σώματα ἄρα εἰσὶν αἱ προειρημέναι διαστάσεις. εἰ
 130 δὲ μήτε σώματά εἰσι μήτε γραμμαὶ ἢ ἐπιφάνειαι, οὐδὲ
 εἶναι νομισθήσονται.

Ἀκατάληπτος δὲ ἔστι καὶ ἡ ἀντιτυπία. αὕτη γὰρ 45

§§ 45—46 ~ adv. dogm. III 259—261.

10 μὲν add. T (*quidem*) 12^{a-c} suppl. *verboten* e T (*terminus non erit sine profunditate differentibus eius partibus intellectis secundum profunditatem hac quidem cui opponitur tangenti hac autem secundum <quod> coniungitur corpori cuius est terminus. Non ergo*) 25 σώματα LT: σώματος MEAB || λέγοι τὰ πέρατα MEABT (*si autem aliquis est corpora esse dicat terminos*): τὰ πέρατα λέγοι L 32 σώματα om. T

εἶπερ καταλαμβάνεται, ἀφῆ καταλαμβάνοιτο ἄν. ἐὰν οὖν
 δείξωμεν, ὅτι ἀκατάληπτός ἐστιν ἡ ἀφή, σαφὲς ἔσται ὅτι 5
 οὐχ οἷόν τε ἔστι καταλαμβάνεσθαι τὴν ἀντιτυπίαν. ὅτι
 δὲ ἀκατάληπτός ἐστιν ἡ ἀφή, διὰ τούτων ἐπιλογισόμεθα.
 τὰ ἀπτόμενα ἀλλήλων ἦτοι μέρεσιν ἀλλήλων ἀπτεται ἢ ὅλα
 ὅλων. ὅλα μὲν οὖν ὅλων οὐδαμῶς· ἐνωθήσεται γὰρ οὕτω καὶ
 οὐχ ἄψεται ἀλλήλων. ἀλλ' οὐδὲ μέρεσι μερῶν· τὰ γὰρ 10
 μέρη αὐτῶν ὡς μὲν πρὸς τὰ ὅλα μέρη ἐστίν, ὡς δὲ πρὸς
 τὰ μέρη ἑαυτῶν ὅλα. ταῦτα οὖν τὰ ὅλα, <ᾧ> ἐστὶν ἐτέρων
 46 μέρη, ὅλα μὲν ὅλων οὐχ ἄψεται διὰ τὰ προειρημένα, ἀλλ'
 οὐδὲ μέρεσι μερῶν· καὶ γὰρ τὰ τούτων μέρη ὡς πρὸς τὰ
 ἑαυτῶν μέρη ὅλα ὄντα οὔτε ὅλα ὅλων ἄψεται οὔτε μέρεσι 15
 μερῶν. εἰ δὲ μήτε κατὰ ὁλότητα μήτε κατὰ μέρη γινο-
 μένην ἀφήν καταλαμβάνομεν, ἀκατάληπτος ἔσται ἡ ἀφή.
 διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἡ ἀντιτυπία. ὅθεν καὶ τὸ σῶμα· εἰ
 γὰρ οὐδέν ἐστι τοῦτο παρὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις καὶ τὴν
 ἀντιτυπίαν, ἐδείξαμεν δὲ ἀκατάληπτον τούτων ἕκαστον, 20
 καὶ τὸ σῶμα ἔσται ἀκατάληπτον.

Οὕτω μὲν οὖν, ὅσον ἐπὶ τῇ ἐννοίᾳ τοῦ σώματος, ἀκα-
 47 τάληπτόν ἐστιν, εἰ ἔστι τι σῶμα· λεκτέον δὲ καὶ τοῦτο εἰς
 τὸ προκειμένον. τῶν ὄντων τὰ μὲν φασιν εἶναι αἰσθητά,
 τὰ δὲ νοητά, καὶ τὰ μὲν τῇ διανοίᾳ καταλαμβάνεσθαι, τὰ 25
 δὲ ταῖς αἰσθήσεσιν, καὶ τὰς μὲν αἰσθήσεις ἀπλοπαθεῖς
 εἶναι, τὴν δὲ διάνοιαν ἀπὸ τῆς τῶν αἰσθητῶν καταλήψεως
 ἐπὶ τὴν κατάληψιν τῶν νοητῶν ἵεναι. εἰ οὖν ἔστι τι
 σῶμα, ἦτοι αἰσθητόν ἐστιν ἢ νοητόν. καὶ αἰσθητόν μὲν
 οὐκ ἔστιν· κατὰ γὰρ συναθροισμὸν μήκους καὶ βάθους 30
 καὶ πλάτους καὶ ἀντιτυπίας καὶ χρώματος καὶ ἄλλων τινῶν
 καταλαμβάνεσθαι δοκεῖ, σὺν οἷς θεωρεῖται· αἱ δὲ αἰσθήσεις
 48 ἀπλοπαθεῖς εἶναι λέγονται παρ' αὐτοῖς. <...> εἰ δὲ νοητόν

§§ 47—48 ~ adv. dogm. III 437—439.

12 & add. Bekk. 14 καὶ — 16 μερῶν om. T 17 ἔσται
 om. T 18 non soliditas T 26 ἀπλοπαθεῖς Stephanus: ἀπλο-
 παθείας GT (simplices passiones) cf. v. 33 et p. 146, 7 33
 simpliciter passibiles T || excidit totum enuntiatum, quod ex
 p. 146, 7 sic fere expleverim <ὥστε τούτων πάντων συμμημῶ-
 νευσιν ἔχειν οὐ δυνήσονται>, plura excidisse putat Pasquali

131 εἶναι λέγεται τὸ σῶμα, δεῖ τι πάντως ὑπάρχειν ἐν τῇ φύσει
 τῶν πραγμάτων αἰσθητόν, ἀφ' οὗ ἢ τῶν σωμάτων νοητῶν
 ὄντων ἔσται νόησις. οὐδὲν δὲ ἔστι παρὰ τὸ σῶμα καὶ
 τὸ ἀσώματον, ὧν τὸ μὲν ἀσώματον αὐτόθεν νοητόν ἐστι,
 5 τὸ δὲ σῶμα οὐκ αἰσθητόν, ὡς ὑπεμνήσαμεν. μὴ ὄντος
 οὖν ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων αἰσθητοῦ τινος ἀφ' οὗ
 ἢ νόησις ἔσται τοῦ σώματος, οὐδὲ νοητὸν ἔσται τὸ σῶμα.
 εἰ δὲ μήτε αἰσθητόν ἐστι μήτε νοητόν, παρὰ δὲ ταῦτα
 οὐδὲν ἔστι, λεκτέον ὅσον ἐπὶ τῷ λόγῳ μηδὲν εἶναι τὸ σῶμα.
 10 διὰ ταῦτα οὖν ἡμεῖς ἀντιτιθέντες τοὺς κατὰ τοῦ σώματος 49
 λόγους τῷ φαίνεσθαι [δοκεῖν] ὑπάρχον τὸ σῶμα, συνάγομεν
 τὴν περὶ τοῦ σώματος ἐποχὴν.

Τῇ δὲ τοῦ σώματος ἀκαταληψία συνεισάγεται καὶ τὸ
 ἀκατάληπτον εἶναι τὸ ἀσώματον. αἱ γὰρ στερήσεις τῶν
 15 ἔξεων νοοῦνται στερήσεις, οἷον ὀράσεως τυφλότης καὶ ἀκοῆς
 κωφότης καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παραπλησίως. διόπερ ἵνα
 στέρησιν καταλάβωμεν, δεῖ τὴν ἔξιν ἡμᾶς προκατεληφέναι,
 ἧς λέγεται στέρησις εἶναι ἢ στέρησις· ἀνευνόητος γὰρ τις
 ὢν τῆς ὀράσεως οὐκ ἂν δύναιτο λέγειν, ὅτι ὄρασιν ὅδε οὐκ
 20 ἔχει, ὅπερ ἐστὶ τὸ τυφλὸν εἶναι. εἰ οὖν στέρησις σώμα- 50
 τὸς ἐστὶ τὸ ἀσώματον, τῶν δὲ ἔξεων μὴ καταλαμβανο-
 μένων ἀδύνατον τὰς στερήσεις αὐτῶν καταλαμβάνεσθαι,
 καὶ δέδεικται ὅτι τὸ σῶμα ἀκατάληπτόν ἐστιν, ἀκατάληπτον
 ἐστὶ καὶ τὸ ἀσώματον. καὶ γὰρ ἦτοι αἰσθητόν ἐστιν ἢ νοη-
 25 τόν. εἴτε δὲ αἰσθητόν ἐστιν, ἀκατάληπτόν ἐστι διὰ τὴν διαφο-
 ρὰν τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν αἰσθήσεων καὶ
 τῶν περιστάσεων καὶ παρὰ τὰς ἐπιμιξίας καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
 προειρημένων ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τῶν δέκα τρόπων
 (I 36—163)· εἴτε νοητόν, μὴ διδομένης αὐτόθεν τῆς τῶν
 30 αἰσθητῶν καταλήψεως, ἀφ' ἧς ὀρμώμενοι τοῖς νοητοῖς ἐπι-
 βάλλειν δοκοῦμεν, οὐδὲ ἢ τῶν νοητῶν αὐτόθεν κατάληψις
 δοθήσεται, διόπερ οὐδὲ ἢ τοῦ ἀσωμάτου. ὅ τε φάσκων κατα- 51
 λαμβάνειν τὸ ἀσώματον ἦτοι αἰσθήσει τοῦτο παραστήσει

3 ὄντων om. T 6 ἀφ' οὗ om. T 9 μηδὲν scr. coll.
 p. 476, 4: μηδὲ G 10 <μὲν> οὖν T (quidem igitur) 11 δο-
 κεῖν del. T secutus (quod videtur existens) 31 δοκοῦσιν EAB
 32 ὁ γὰρ T (qui enim)

καταλαμβάνειν ἢ διὰ λόγου. καὶ αἰσθήσει μὲν οὐδαμῶς, ¹³²
 ἐπειδὴ αἱ μὲν αἰσθήσεις κατὰ ἐπέρεισιν καὶ νύξιν ἀντιλαμ-
 βάνεσθαι δοκοῦσι τῶν αἰσθητῶν, οἷον ἡ ὄρασις, ἐάν τε
 κατὰ ἔντασιν γίνηται κώνου, ἐάν τε κατὰ εἰδώλων ἀπο-
 κρίσεις τε καὶ ἐπικρίσεις, ἐάν τε <κατ'> ἀκτίνων ἢ χρωμάτων ⁵
 ἀποχύσεις, καὶ ἢ ἀκοὴ δέ, ἣν τε ὁ πεπληγμένος ἀήρ, ἣν τε
 τὰ μόρια τῆς φωνῆς φέρεται περὶ τὰ ὄτα καὶ πλήττη
 τὸ ἀκουστικὸν πνεῦμα ὥστε τὴν ἀντίληψιν τῆς φωνῆς
 ἀπεργάζεσθαι. ἀλλὰ καὶ αἱ ὀδομαὶ τῇ ὀνὶ καὶ οἱ χυμοὶ
 αὖ τῇ γλώττῃ προσπίπτουσιν, καὶ τὰ τὴν ἀφήν κινοῦντα ¹⁰
⁵² ὁμοίως τῇ ἀφῆ. τὰ δὲ ἀσώματα ἐπέρεισιν τοιαύτην ὑπομένειν
 οὐχ οἷά τε ἐστίν, ὥστε οὐκ ἂν δύναιτο τῇ αἰσθήσει <ταῦτα>
 καταλαμβάνεσθαι. ἀλλ' οὐδὲ διὰ λόγου. εἰ μὲν γὰρ λεκτὸν
 ἐστὶν ὁ λόγος καὶ ἀσώματος, ὡς οἱ Στωικοὶ φασιν (fr.
 II 166 A.), ὁ λέγων διὰ λόγου καταλαμβάνεσθαι τὰ ἀσώματα ¹⁵
 τὸ ζητούμενον συναρπάξει. ζητούντων γὰρ ἡμῶν, εἰ δύνα-
 ταί τι ἀσώματον καταλαμβάνεσθαι, αὐτὸς ἀσώματόν τι λα-
 βῶν ἀπλῶς διὰ τούτου τὴν κατάληψιν τῶν ἀσωμάτων ποι-
 εῖσθαι θέλει. καίτοι αὐτὸς ὁ λόγος, εἴπερ ἀσώματός ἐστι,
⁵³ τῆς τῶν ζητουμένων ἐστὶ μοίρας. πῶς οὖν ἀποδείξει τις, ²⁰
 ὅτι πρότερον τοῦτο τὸ ἀσώματον καταλαμβάνεται (φημί δὲ
 τὸν λόγον); εἰ μὲν γὰρ δι' ἄλλου ἀσωμάτου, κάκεινον ζη-
 τήσομεν τὴν ἀπόδειξιν τῆς καταλήψεως, καὶ μέχρις ἀπεί-
 ρου· εἰ δὲ διὰ σώματος, ζητεῖται καὶ περὶ τῆς κατα-
 λήψεως τῶν σωμάτων· διὰ τίνος οὖν δείξομεν, ὅτι κατα- ²⁵
 λαμβάνεται τὸ σῶμα τὸ εἰς ἀπόδειξιν τῆς καταλήψεως τοῦ
 ἀσωμάτου λόγου λαμβανόμενον; εἰ μὲν διὰ σώματος, εἰς
 ἀπειρον ἐκβαλλόμεθα· εἰ δὲ δι' ἀσωμάτου, εἰς τὸν διάλ-

4 ἔντασιν Kayser coll. Diog. Laert. VII 157. Doxogr. p. 406, 4 Diels: ἔντασιν GT (*instantiam*) || γίνηται Bekk.: γένηται G ⁵ suppl. T (*sive secundum fluxus radiorum*) ⁷ τὰ pr. om. L || περὶ L: πρὸς MEABT (*ad*) ⁹ καὶ οἱ χυμοὶ — ¹⁰ καὶ om. T ¹⁰ αὖ τῇ Bekk.: αὐτῇ G ¹² add. T (*sensu hec apprehendi*) ¹⁵ καταλαμβάνεσθαι T (*apprehendi*): λαμβάνεσθαι G ¹⁶ γὰρ G: δὲ T (*autem*) ¹⁷ τι ἀσ. MEABT (*aliquid incorporatum*): τι ἀσ. τι L ²⁰ ἀποδείξει T (*demonstrabit*): ἐπιδείξει G ²³ post καὶ add. EAB τοῦτο ²⁸ ἐμβαλλ. AB (*eicimur* T) vide ad p. 127, 18

ληλον τρόπον ἐκπίπτομεν. μένοντος οὖν οὕτως ἀκατα-
 30 λήπτου τοῦ λόγου, εἶπερ ἀσώματος ἐστίν, οὐκ ἂν δύναϊτό
 τις λέγειν δι' αὐτοῦ καταλαμβάνεσθαι τὸ ἀσώματον. εἰ δὲ 54
 σῶμά ἐστίν ὁ λόγος, ἐπεὶ καὶ περὶ τῶν σωμάτων δια-
 133 πεφώνηται, πότερον καταλαμβάνεται ἢ οὐ, διὰ τὴν λεγο-
 μένην συνεχῆ ἰσῦσιν αὐτῶν, ὡς μηδὲ τὴν 'τόδε' δεῖξιν ἐπι-
 δέχεσθαι, μηδὲ εἶναι νομίζεσθαι, παρὸ καὶ ὁ Πλάτων (Theaet.
 p. 152 E) γινόμενα μὲν, ὄντα δὲ οὐδέποτε καλεῖ τὰ
 5 σῶματα, ἀποροῶ πῶς ἐπικριθήσεται ἢ περὶ τοῦ ἀσωμάτου
 διαφωνία, μήτε σῶματι μήτε ἀσωμάτῳ ταύτην ὁρῶν ἐπι-
 κρίνεσθαι δυναμένην διὰ τὰς μικρῶ πρόσθεν εἰρημέναις
 ἀτοπίας. οὐκοῦν οὐδὲ λόγῳ δυνατόν ἐστι καταλαμβάνειν
 τὰ ἀσώματα. εἰ δὲ μήτε αἰσθήσει ὑποπίπτει μήτε διὰ λόγου 55
 10 καταλαμβάνεται, οὐδ' ἂν ὅλως καταλαμβάνοιτο.

Εἰ τοίνυν μήτε περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ σώματος μήτε
 περὶ τῶν ἀσωμάτων οἶόν τέ ἐστι διαβεβαιώσασθαι, καὶ
 περὶ τῶν στοιχείων ἐστὶν ἐφεκτέον, τάχα δὲ καὶ περὶ τῶν
 μετὰ τὰ στοιχεῖα, εἶγε τούτων τὰ μὲν σῶματα, τὰ δὲ ἀσώ-
 15 ματα, καὶ περὶ ἀμφοτέρων ἠπόρηται. πλὴν ἀλλὰ τῶν τε
 δραστικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ὑλικῶν διὰ ταῦτα ἐφεκτῶν οὐσῶν
 ἀπορός ἐστίν ὁ περὶ ἀρχῶν λόγος.

η' περὶ κράσεως.

Ἴνα δὲ καὶ ταῦτα παραλίπη τις, πῶς ἄρα καὶ γίνε- 56
 σθαί φασὶ τὰ συγκρίματα ἐκ τῶν πρώτων στοιχείων, μήτε
 20 θίξεως καὶ ἀφῆς ὑπαρχούσης μήτε κράσεως ἢ μίξεως ὅλως;
 ὅτι μὲν γὰρ οὐδέν ἐστίν ἡ ἀφή, μικρῶ πρόσθεν ὑπ-
 ἐμνησα (§ 45—46), ὅτε περὶ τῆς ὑποστάσεως τοῦ σώματος
 διελεγόμην· ὅτι δὲ οὐδὲ ὁ τρόπος τῆς κράσεως ὅσον ἐπὶ τοῖς
 λεγομένοις ὑπ' αὐτῶν δυνατός ἐστι, διὰ βραχέων ἐπιστήσω.
 25 πολλὰ μὲν γὰρ λέγεται περὶ κράσεως, καὶ σχεδὸν ἀνήνυτοι
 περὶ τοῦ προκειμένου σκέμματός εἰσι παρὰ τοῖς δογματι-

2 τόδε Apelt coll. Plat. Tim. 49de: quocum consentire videtur T (ut neque eam que est hoc possit demonstrationem accipere): τότε G 5 ἀσωμάτου scripsi: σώματος GT (de corpore) 9 corpora T 12 ἔσται Bekk. dubitanter 15 dubitandum est T 21 <καὶ> μικρῶ Gen.

κοῖς στάσεις· ὅθεν εὐθέως ἅμα τῇ ἀνεπικρίτῳ διαφωνίᾳ καὶ τὸ ἀκατάληπτον τοῦ σκέμματος συνάγοιτ' ἄν. ἡμεῖς δὲ νῦν τὴν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἀντίρρῳσιν παραιτησάμενοι διὰ τὴν πρόθεσιν τῆς συγγραφῆς, τάδε λέξιν ἐπὶ 30 τοῦ παρόντος ἀποχρόντως ὑπολαμβάνομεν.

- 57 Τὰ κινούμενα ἐξ οὐσίας καὶ ποιότητων συγκεῖσθαι φασίν. ἦτοι οὖν τὰς μὲν οὐσίας αὐτῶν μίγνυσθαι φήσεται, τὰς δὲ ποιότητος μηδαμῶς, ἢ τὰς μὲν ποιότητος ἀναμίγνυσθαι, μηκέτι δὲ τὰς οὐσίας, ἢ μηθέτερον ἀναμίγνυσθαι θατέρω, ἢ ἀμφοτέρω ἐνοῦσθαι ἀλλήλοις. ἀλλ' εἰ μὲν οὔτε αἱ ποιότητες οὔτε αἱ οὐσῖαι ἀναμίγνυνται ἀλλήλοις, ἀνεπινόητος ἔσται ἡ κρᾶσις· πῶς γὰρ μία αἴσθησις ἀπὸ τῶν κινουμένων γίνεσθαι συμβήσεται, εἴγε κατὰ μηδὲν 5
- 58 τῶν προειρημένων μίγνυνται ἀλλήλοις τὰ κινούμενα; εἰ δὲ αἱ μὲν ποιότητες ἀπλῶς παρακεῖσθαι λεχθεῖεν ἀλλήλαις, αἱ δὲ οὐσῖαι μίγνυσθαι, καὶ οὕτως ἄτοπον ἂν εἴη τὸ λεγόμενον· οὐ γὰρ κεχωρισμένων τῶν ποιότητων τῶν ἐν ταῖς κρᾶσεσιν ἀντιλαμβανόμεθα, ἀλλ' ὡς μιᾶς ἀπὸ τῶν 10 κινουμένων ἀποτελουμένης αἰσθανόμεθα. εἰ δὲ τὰς μὲν ποιότητος μίγνυσθαι λέγοι τις, τὰς δὲ οὐσίας μηδαμῶς, ἀδύνατα λέξει· ἢ γὰρ τῶν ποιότητων ὑπόστασις ἐν ταῖς οὐσίαις ἔστιν, διόπερ γελοῖον ἂν εἴη λέγειν, ὡς αἱ μὲν ποιότητες χωριθεῖσαι τῶν οὐσιῶν [καὶ] ἰδίᾳ μίγνυνται 15
- 59 ἀλλήλαις, ἄποιοι δὲ αἱ οὐσῖαι χωρὶς ὑπολείπονται. λείπεται λέγειν, ὅτι καὶ αἱ ποιότητες τῶν κινουμένων καὶ αἱ οὐσῖαι χωροῦσι δι' ἀλλήλων καὶ μίγνύμεναι τὴν κρᾶσιν ἀποτελοῦσιν. ὃ τῶν προειρημένων ἔστιν ἀτοπώτερον· ἀδύνατος γὰρ ἔστιν ἡ τοιαύτη κρᾶσις. οἶον γοῦν ἐὰν δέκα κοτύλαις ὕδατος κωνείου χυλοῦ κοτύλη μιχθῇ, παντὶ τῷ ὕδατι 20 συνανακίρνασθαι ἂν λέγοιτο τὸ κώνειον· εἰ γοῦν καὶ τι βραχύτατον μέρος τοῦ μίγματος λάβοι τις, εὐρήσει πεπληρωμένον αὐτὸ τῆς τοῦ κωνείου δυνάμεως. εἰ δὲ ἐπιμίγνυνται τὸ κώνειον παντὶ μέρει τοῦ ὕδατος καὶ παρεκτείνεται 25 αὐτῷ ὅλον ὅλῳ κατὰ τε τὴν τῶν οὐσιῶν καὶ τῶν ποιότητων

¶ 14 <διαφορὰς> λέγειν T (*differentias dicere*) 15 καὶ om. T, del. Kayser || *alicui* T cf. ad p. 119, 25 22 τοι AB

134

αὐτῶν δι' ἀλλήλων δίοδον, ἵν' οὕτως ἡ κρᾶσις γένηται, τὰ δὲ παρεκτεινόμενα ἀλλήλοις καθ' ἅπαν μέρος τὸν ἴσον ἐπέχει τόπον, διὸ καὶ ἴσα ἀλλήλοις ἐστίν, ἴση ἔσται ἡ κο-
 30 τύλη τοῦ κωνείου ταῖς δέκα κοτύλαις τοῦ ὕδατος, ὡς εἴκοσι κοτύλας ὀφείλειν εἶναι τὸ μίγμα ἢ δύο μόναις, ὅσον ἐπὶ τῆδε τῇ ὑποθέσει τοῦ τρόπου τῆς κρᾶσεως· καὶ κοτύλης πάλιν ὕδατος ταῖς εἴκοσι κοτύλαις ὅσον ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς
 135 ὑποθέσεως ἐπεμβληθείσης τεσσαράκοντα κοτυλῶν ὀφείλει τὸ μέτρον εἶναι ἢ πάλιν δύο μόνων, ἐπειδὴ καὶ τὴν κοτύλην εἴκοσι κοτύλας ἐνδέχεται νοεῖν, ὅσαις παρεκτείνεται, καὶ τὰς εἴκοσι κοτύλας μίαν, ἣ συνεξισοῦνται. δυνατὸν 61
 5 δὲ οὕτω κατὰ μίαν κοτύλην ἐπεμβάλλοντα καὶ ὁμοίως συλλογισόμενον συνάγειν, ὅτι αἱ εἴκοσιν ὁρώμεναι τοῦ μίγματος κοτύλαι δισμύριαί που καὶ πρὸς ὀφείλουσιν εἶναι ὅσον ἐπὶ τῇ ὑποθέσει τοῦ τρόπου τῆς κρᾶσεως, αἱ δὲ αὐταὶ καὶ δύο μόναι· ὅπερ ἀπεμφάσεως ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολέ-
 10 λωπειν. οὐκοῦν ἄτοπός ἐστι καὶ αὕτη ἢ ὑπόθεσις τῆς κρᾶσεως. εἰ δὲ οὔτε τῶν οὐσιῶν μόνων μιγνυμένων ἀλλή- 62
 λαις οὔτε τῶν ποιότητων μόνων οὔτε ἀμοτερῶν οὔτε οὐθετέρου δύναται γίνεσθαι κρᾶσις, παρὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν οἶόν τέ ἐστιν ἐπινοεῖν, ἀνεπινόητος ὁ τρόπος τῆς τε
 15 κρᾶσεως καὶ ὅλως τῆς μίξεως ἐστίν. διόπερ εἰ μήτε κατὰ θίξιν παρατιθέμενα ἀλλήλοις τὰ καλούμενα στοιχεῖα μήτε ἀνακιρνώμενα ἢ μιγνύμενα ποιητικὰ τῶν συγκριμάτων εἶναι δύναται, ἀνεπινόητός ἐστιν ἢ κατὰ τοὺς δογματικούς φυσιογία καὶ ὅσον ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ.

θ' περὶ κινήσεως.

20 Πρὸς δὲ τοῖς προειρημένοις ἦν ἐπιστῆσαι τῷ περὶ τῶν 63
 κινήσεων λόγῳ, καὶ ὡς ἀδύνατος ἂν εἶναι νομισθεῖν ἢ κατὰ τοὺς δογματικούς φυσιογία. πάντως γὰρ κατὰ τινα κίνησιν τῶν τε στοιχείων καὶ τῆς δραστηκῆς ἀρχῆς ὀφείλει γίνεσθαι τὰ συγκρίματα. εἰ οὖν ὑπομνήσωμεν, ὅτι μηδὲν

1 ὀφείλη L 4 συνεξισοῦνται Gen.: συνεξισοῦται GT (coequatur) 6 κινώμεναι Kayser coll. v. 17 7 πον G: τε T (quoque) 8 προθέσει EAB 14 <ἄλλο> ἐπινοεῖν T (aliud intellegere) 21 καὶ om. Stephanus: fort. καὶ οὕτως? || ἀδύνατον AB

εἶδος κινήσεως ὁμολογεῖται, σαφὲς ἔσται ὅτι καὶ διδομένων 25
καθ' ὑπόθεσιν τῶν προειρημένων ἀπάντων μάτην ὁ κα-
λούμενος φυσικὸς λόγος τοῖς δογματικοῖς διεξώδευται.

ι' περὶ τῆς μεταβατικῆς κινήσεως.

- 64 Φασὶ τοίνυν οἱ δοκοῦντες ἐντελέστερον περὶ κιν-
νήσεως διειληφέναι (Aristot. Cat. p. 15 a 13) ἕξ εἶδη
ταύτης ὑπάρχειν, τοπικὴν μετάβασιν, φυσικὴν 29a
μεταβολήν, αὔξησιν, μείωσιν, γένεσιν, φθοράν. 30
ἡμεῖς οὖν ἐκάστῳ τῶν προειρημένων εἰδῶν τῆς κινήσεως
κατ' ἰδίαν ἐπιστήσομεν, ἀπὸ τῆς τοπικῆς μεταβάσεως ἀρ-
ξάμενοι. ἔστιν οὖν αὕτη κατὰ τοὺς δογματικοὺς καθ' ἣν
τόπον ἐκ τόπου μετέρχεται τὸ κινούμενον ἥτοι 136
καθ' ὁλότητα ἢ κατὰ μέρος, <καθ'> ὅλον μὲν ὡς
ἐπὶ τῶν περιπατούντων, κατὰ μέρος δὲ ὡς ἐπὶ τῆς
περὶ κέντρον κινουμένης σφαίρας· ὅλης γὰρ αὐτῆς
μενούσης ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τὰ μέρη τοὺς τόπους 4a
65 ἀμείβει. τρεῖς δέ, οἶμαι, γέγονασιν αἱ ἀνωτάτω περὶ κινή- 5
σεως στάσεις. ὁ μὲν γὰρ βίος καὶ τινες τῶν φιλοσόφων
εἶναι κίνησιν ὑπολαμβάνουσιν, μὴ εἶναι δὲ Παρμενίδης
τε καὶ Μέλισσος καὶ ἄλλοι τινές, μὴ μᾶλλον δὲ εἶναι ἢ
μὴ εἶναι ἔφασαν οἱ σκεπτικοί· ὅσον μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς
φαινομένοις δοκεῖν εἶναι κίνησιν, ὅσον δὲ ἐπὶ τῷ φιλοσόφῳ 10
λόγῳ μὴ ὑπάρχειν. ἡμεῖς οὖν ἐκθέμενοι τὴν ἀντίρροσιν
τῶν τε εἶναι κίνησιν ὑπολαμβάνόντων καὶ τῶν μηδὲν εἶναι
κίνησιν ἀποφαινομένων, εἰάν τὴν διαφωνίαν εὐρίσκωμεν
ἰσοσθενῆ, μὴ μᾶλλον εἶναι ἢ μὴ εἶναι κίνησιν λέγειν
66 ἀναγκασθησόμεθα ὅσον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις. ἀρξώμεθα δὲ 15
ἀπὸ τῶν ὑπάρχειν αὐτὴν λεγόντων.

§ 64 ~ adv. dogm. IV 37—41.

§ 65 ~ adv. dogm. IV 45—49.

§ 66 ~ adv. dogm. IV 67—68.

1 μετέρχεται scripsi coll. p. 139, 11. 484, 24: περιέρχεται G:
transit T 2 add. T (secundum totum) 6 βίος T (vita): Βίος G
cf. p. 485, 19 9 εἶναι T (esse): κίνησιν G 15 ὅσον — λεγο-
μένοις om. T || ἀρξώμεθα T (incipiamus): ἀρξόμεθα G

Οὗτοι δὴ τῇ ἐναργείᾳ μάλιστα ἐπερείδονται· εἰ γὰρ μὴ ἔστι, φασί, κίνησις, πῶς μὲν ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς ὁ ἥλιος φέρεται, πῶς δὲ τὰς τοῦ ἔτους ὥρας 20 ποιεῖ, παρὰ τοὺς πρὸς ἡμᾶς συνεγγισμοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς ἀφ' ἡμῶν ἀποστάσεις γιγνομένας; ἢ πῶς νῆες ἀπὸ λιμένων ἀναχθεῖσαι καταίρουσιν ἐπὶ λιμένας ἄλλους πάμπολυ τῶν προτέρων ἀφεστῶτας; τίνα δὲ τρόπον ὁ τὴν κίνησιν ἀναιρῶν πρόεισι τῆς 24^a οἰκίας καὶ αὐθις ἀναστρέφει; ταῦτα δὴ τελέως 25 ἀναντίρρητα εἶναι. διὸ καὶ τῶν κυνικῶν τις ἐρωτηθεὶς <τὸν> κατὰ τῆς κινήσεως λόγον οὐδὲν ἀπεκρίνατο, ἀνέστη δὲ καὶ ἐβάδισεν, ἔργω καὶ διὰ τῆς ἐναργείας παριστάς, ὅτι ὑπαρκτὴ ἔστιν ἡ κίνησις.

Οὗτοι μὲν οὖν οὕτω δυσωπεῖν ἐπιχειροῦσι τοὺς τῆς 30 ἐναντίας αὐτοῖς στάσεως ὄντας· οἱ δὲ τὴν ὑπαρξιν τῆς 67 κινήσεως ἀναιροῦντες λόγοις ἐπιχειροῦσι τοιούτοις. εἰ κινεῖται τι, ἦτοι ὑφ' ἑαυτοῦ κινεῖται ἢ ὑφ' ἑτέρου. ἀλλ' 137 εἰ μὲν ὑφ' ἑτέρου, <.....>. τὸ γὰρ λεγόμενον ὑφ' ἑτέρου κινεῖσθαι ἦτοι ἀναιτίως κινήθησεται ἢ κατὰ τινα αἰτίαν. ἀναιτίως μὲν οὐδὲν φασὶ γίνεσθαι· εἰ δὲ κατὰ τινα αἰτίαν κινεῖται, ἢ αἰτία, καθ' ἣν κινεῖται, κινήτικὴ αὐτοῦ γενή- 5 σεται, ὅθεν εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει κατὰ τὴν μικρῶν πρόσθεν εἰρημένην ἐπιβολήν. ἄλλως τε καὶ εἰ τὸ κινεῖν ἐνεργεῖ, 68 τὸ δὲ ἐνεργοῦν κινεῖται, κἀκεῖνο δεήσεται κινεῖντος ἑτέρου, καὶ τὸ δεύτερον τρίτου, καὶ μέχρις ἀπείρου, ὡς ἀναρχον γίνεσθαι τὴν κίνησιν· ὅπερ ἄτοπον. οὐκ ἄρα πᾶν τὸ 10 κινούμενον ὑφ' ἑτέρου κινεῖται. ἀλλ' οὐδὲ ὑφ' ἑαυτοῦ. ἐπεὶ <γὰρ> πᾶν τὸ κινεῖν ἦτοι προωθοῦν κινεῖ ἢ ἐπισπώμενον

§ 67 ~ adv. dogm. IV 70—76.

§ 68 ἀλλ' οὐδὲ — 69 ~ adv. dogm. IV 83—84.

17 δὴ MEAB: δὲ LT (autem) 21 <αὐτοῦ> γιγνομένας T (eius factas) 24 secundum quem autem modum T 25 ἔστι T (sunt) || ὁ ἀντισθένης in mrg. G 26 addidi coll. p. 115, 8. 490, 3. 1 lacunam quam statui sic fere expleverim <οὐκ ἔσται κίνησις>, sed plura excidisse monet forsitan v. 6 ἐπιβολήν: 6 ἄλλως — 9 κίνησιν hunc in locum transferri iubet Pasquali || ἑτέρου alt. T (ab alio): ἑαυτοῦ G 3 μὲν <οῦν> Bekk. 11 γὰρ add. Gen.

- ἢ ἀνωθοῦν ἢ ἐνθλιβρον, δεήσει τὸ ἑαυτὸ κινοῦν κατὰ τινὰ
 69 τῶν προειρημένων τρόπων ἑαυτὸ κινεῖν. ἀλλ' εἰ μὲν
 προωστικῶς ἑαυτὸ κινεῖ, ἔσται ἐξόπισθεν ἑαυτοῦ, εἰ δὲ
 ἐπισπαστικῶς, ἔμπροσθεν, εἰ δὲ ἀνωστικῶς, ὑποκάτω, εἰ 15
 δὲ ἐνθλιπτικῶς, ἐπάνω. ἀδύνατον δὲ αὐτό τι ἑαυτοῦ
 ἐπάνω εἶναι ἢ ἔμπροσθεν ἢ ὑποκάτω ἢ ὀπίσω· ἀδύνατον
 ἄρα ὑφ' ἑαυτοῦ τι κινεῖσθαι. εἰ δὲ μήτε ὑφ' ἑαυτοῦ τι
 70 κινεῖται μήτε ὑφ' ἑτέρου, οὐδὲ κινεῖται τι. εἰ δέ τις ἐπὶ
 τὴν ὀρμὴν καὶ τὴν προαίρεσιν καταφεύγοι, ὑπομνηστέον 20
 αὐτὸν τῆς περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν διαφωνίας, καὶ ὅτι ἀνεπίκρι-
 τος αὕτη καθέστηκεν, κριτήριον ἡμῶν τῆς ἀληθείας ἄχρι
 νῦν οὐχ εὐρηκότων.
- 71 Ἐτι κἀκεῖνο λεκτέον. εἰ κινεῖται τι, ἦτοι ἐν ᾧ ἔστι
 τόπῳ κινεῖται ἢ ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν. οὔτε δὲ ἐν ᾧ ἔστιν· 25
 μένει γὰρ ἐν αὐτῷ, εἴπερ ἐν αὐτῷ ἔστιν· οὔτε ἐν
 ᾧ μὴ ἔστιν· ὅπου γὰρ τι μὴ ἔστιν, ἐκεῖ οὐδὲ δρα-
 σαί τι οὐδὲ παθεῖν δύναται. οὐκ ἄρα κινεῖται τι.
 οὔτος δὲ ὁ λόγος ἔστι μὴν Διοδώρου τοῦ Κρόνου,
 πολλῶν δὲ ἀντιρρήσεων τετύχηκεν, ὧν τὰς πληκτικωτέ- 29 a
 ρας διὰ τὸν τρόπον τῆς συγγραφῆς ἐκθησόμεθα μετὰ 30
- 72 τῆς φαινομένης ἡμῖν ἐπικρίσεως. φασὶν οὖν τινες,
 ὅτι δύναται τι ἐν ᾧ ἔστι τόπῳ κινεῖσθαι· τὰς
 γοῦν περὶ τοῖς κέντροις περιδινουμένας σφαίρας ἐν 138
 τῷ αὐτῷ μενούσας τόπῳ κινεῖσθαι. πρὸς οὓς μεταφέ-
 ρειν χρὴ τὸν λόγον ἐφ' ἕκαστον τῶν μερῶν τῆς σφαίρας, καὶ
 ὑπομνησκοντας, ὅτι ὅσον ἐπὶ τῷ λόγῳ μηδὲ κατὰ μέρη κινεῖ-
 73 ται, συνάγειν ὅτι μηδὲ ἐν ᾧ ἔστι τόπῳ κινεῖται τι. τὸ δὲ αὐτὸ 5
 ποιήσομεν καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι τὸ κινούμενον
 δυεῖν ἔχεται τόπων, τοῦ τε ἐν ᾧ ἔστι καὶ τοῦ εἰς
 ὃν φέρεται. πευσόμεθα γὰρ αὐτῶν, πότε φέρεται τὸ κινού-

§ 71 ~ adv. dogm. IV 87.

§ 72 ~ adv. dogm. IV 93. 103—104.

§ 73 ~ adv. dogm. IV 94. 105—107.

12 κινοῦν T (*quod se movet*): ἀγνωθοῦν ML: ὠθοῦν EAB
 13 τρόπων T (*modorum*): τρόπων G 26 οὔτε T (*neque*): οὔτε
 δὲ G 2 <καὶ> μεταφέρειν T (*et circumferre*) 7 duo tenet loca T

μενον ἀπὸ τοῦ ἐν ᾧ ἔστι τόπου εἰς τὸν ἕτερον, ἄρα ὅτε
 10 ἐν τῷ πρώτῳ τόπῳ ἔστιν ἢ ὅτε ἐν τῷ δευτέρῳ. ἀλλ' ὅτε
 μὲν ἐν τῷ πρώτῳ τόπῳ ἔστιν, οὐ μετέρχεται εἰς τὸν δεύ-
 τερον· ἔτι γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ ἔστιν· ὅτε δὲ οὐκ ἔστιν ἐν
 τούτῳ, οὐ μετέρχεται ἀπ' αὐτοῦ. πρὸς τῷ καὶ συναρπά- 74
 ζεσθαι τὸ ζητούμενον· ἐν ᾧ γὰρ μὴ ἔστιν, οὐδὲ ἐνεργεῖν
 15 ἐν αὐτῷ δύναται· οὐ γὰρ δήπου φέρεσθαι εἰς τινὰ τόπον
 συγχωρήσει τις ἐκεῖνο ἀπλῶς ὃ μὴ δίδωσι κινεῖσθαι. τινὲς 75
 μέντοι κάκεινο φασίν· τόπος λέγεται διχῶς, ὃ μὲν ἐν
 πλάτει, οἷον ὡς ἐμοῦ ἢ οἰκία, ὃ δὲ πρὸς ἀκρίβειαν,
 ὡς λόγου χάριν ὃ περιτετυπωκῶς μου τὴν ἐπιφά-
 20 νειαν τοῦ σώματος ἀήρ. λέγεται οὖν ἐν τόπῳ κινεῖ-
 σθαι τὸ κινούμενον οὐκ ἐν τῷ πρὸς ἀκρίβειαν ἀλλ'
 ἐν τῷ κατὰ πλάτος. πρὸς οὓς ἐνεστιν ὑποδιαιροῦντας τὸν
 ἐν πλάτει τόπον λέγειν, ὅτι τούτου ἐν ᾧ μὲν ἔστι κυρίως τὸ
 κινεῖσθαι λεγόμενον σῶμα, ὡς ἐν τῷ πρὸς ἀκρίβειαν αὐτοῦ
 25 τόπῳ, ἐν ᾧ δὲ οὐκ ἔστιν, ὡς ἐν τοῖς λοιποῖς μέρεσι τοῦ κατὰ
 πλάτος τόπου· εἶτα συνάγοντας, ὅτι μήτε ἐν ᾧ ἔστι τόπῳ κινεῖ-
 σθαι τι δύναται μήτε ἐν ᾧ μὴ ἔστιν, ἐπιλογίζεσθαι, ὅτι μηδὲ
 ἐν τῷ κατὰ πλάτος καταχρηστικῶς λεγομένῳ τόπῳ κινεῖσθαι
 τι δύναται· συστατικὰ γὰρ ἔστιν αὐτοῦ τό τε ἐν ᾧ ἔστι
 30 πρὸς ἀκρίβειαν καὶ ἐν ᾧ πρὸς ἀκρίβειαν οὐκ ἔστιν, ὧν ἐν
 οὐδέτερόν κινεῖσθαι τι δύνασθαι δέδεικται.

Ἐρωτητέον δὲ κάκεινον τὸν λόγον. εἰ κινεῖται τι, ἥτοι 76
 κατὰ τὸ πρότερον <πρότερον> κινεῖται ἢ κατὰ ἄθρου
 139 μεριστὸν διάστημα· οὔτε δὲ κατὰ τὸ πρότερον πρότερον
 δύναται τι κινεῖσθαι, οὔτε κατὰ τὸ ἄθρου μεριστὸν διά-
 στημα, ὡς δείξομεν· οὐδὲ κινεῖται τι ἄρα. ὅτι μὲν οὖν
 κατὰ τὸ πρότερον πρότερον οὐκ ἐνδέχεται τι κινεῖσθαι,
 5 αὐτόθεν δῆλον. εἰ μὲν γὰρ εἰς ἄπειρον τέμνονται τὰ
 σώματα καὶ οἱ τόποι καὶ οἱ χρόνοι οἷς κινεῖσθαι λέγεται

§ 75 ~ adv. dogm. IV 95. 108—110.

§ 76 ~ adv. dogm. IV 139—141.

14 ἐν ᾧ — 15 δύναται secl. Kayser 23 τὸ κυρίως κιν.
 Kayser 33 προτ. add. T (prius primo) 3 ὡς δείξομεν om. T

τὰ σώματα, οὐ γενήσεται κίνησις, ἀδυνάτου ὄντος τοῦ
 77 πρῶτόν τι ἐν ἀπειροῖς εὐρεθῆναι, ἀφ' οὗ πρώτου κινήσε-
 ται τὸ κινεῖσθαι λεγόμενον. εἰ δὲ εἰς ἄμερῆς καταλήγει
 τὰ προειρημένα, καὶ ἕκαστον τῶν κινουμένων ὁμοίως τὸ 10
 πρῶτον ἄμερῆς τοῦ τόπου τῷ πρώτῳ ἑαυτοῦ ἄμερῆι μετ-
 ἔρχεται χρόνῳ, πάντα τὰ κινούμενα ἔστιν ἰσοταχῆι, οἷον
 ὁ ταχύτατος ἵππος καὶ ἡ χελώνη· ὅπερ τοῦ προτέρου
 ἔστιν ἀτοπώτερον. οὐκ ἄρα κατὰ τὸ πρότερον πρότερον
 78 γίνεται ἡ κίνησις. ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὸ ἄθρονον μεριστὸν διά- 15
 στημα. εἰ γὰρ ἀπὸ τῶν φαινομένων, ὥς φασιν, μαρτυ-
 ρεῖσθαι τὰ ἄδηλα χρή, ἐπεὶ, ἵνα τις ἀνύσῃ σταδιαῖον
 διάστημα, δεῖ πρότερον αὐτὸν ἀνύσαι τὸ πρῶτον τοῦ
 σταδίου μέρος καὶ τὸ δεύτερον δεύτερον καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως,
 οὕτω καὶ πᾶν τὸ κινούμενον κατὰ τὸ πρότερον πρότερον 20
 κινεῖσθαι προσήκει, ἐπεὶ τοί γε εἰ ἀθρόως διεῖναι τὸ
 κινούμενον λέγοιτο πάντα τὰ μέρη τοῦ τόπου ἐν ᾧ κινεῖ-
 σθαι λέγεται, ἐν πᾶσιν ἅμα ἔσται τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ,
 καὶ εἰ τὸ μὲν ψυχρὸν εἴη μέρος, τὸ δὲ θερμὸν τοῦ δι' οὗ
 ποιεῖται τὴν κίνησιν, ἢ τὸ μὲν, εἰ τύχοι, μέλαν, τὸ δὲ 25
 λευκὸν ὥστε καὶ χρώζειν τὰ ἐντυγχάνοντα δύνασθαι, τὸ
 κινούμενον ἔσται θερμὸν τε ἅμα καὶ ψυχρὸν καὶ μέλαν
 79 καὶ λευκόν· ὅπερ ἄτοπον. εἴτα καὶ πόσον ἀθρόως διέξεισι
 τόπον τὸ κινούμενον, εἰπάτωσαν. εἰ μὲν γὰρ ἀόριστον
 τοῦτον εἶναι φήσουσιν, προσδέξονται τι κινεῖσθαι διὰ πά- 30
 σης τῆς γῆς ἀθρόως· εἰ δὲ τοῦτο φεύγουσιν, ὀρισάτωσαν
 ἡμῶν τὸ μέγεθος τοῦ τόπου. τὸ μὲν γὰρ πρὸς ἀκρίβειαν
 ἐπιχειρεῖν ὀρίζειν τὸν τόπον, οὗ πλέον διάστημα οὐδὲ κατὰ
 τὸ ἀκαριαῖον δυνήσεται διελθεῖν τὸ κινούμενον ἀθρόως, 140
 πρὸς τῷ ἀποκληρωτικῶν καὶ προπετῆς ἢ καὶ γελοῖον ἴσως
 εἶναι, εἰς τὴν ἀρχῆθεν ἀπορίαν ἐμπίπτει· πάντα γὰρ

§ 77 ~ adv. dogm. IV 154.

§ 78 ~ adv. dogm. IV 124—126.

10 καθ' ἕκαστον EAB 11 ἄμερῆι <ἄμερῆι> conī. Kayser, malim <μέρῆι> ἄμερῆι 19 σταδίον LT (stadīū): σταδιαῖον MEAB 25 τύχοι AB Par. suppl. 133: τύχη MLE: si contingit T 33 κατὰ om. EAB 2 τῷ MEABT (cum eo quod): τὸ L

140

ἔσται ἰσοταχῆ, εἶγε ἕκαστον αὐτῶν ὁμοίως κατὰ περι-
 5 ωρισμένους τόπους τὰς μεταβάσεις τῶν κινήσεων ποιεῖται.
 εἰ δὲ φήσουσιν, ὅτι μικρὸν μὲν, οὐ πρὸς ἀκριβειαν δὲ περ- 80
 ωρισμένον τόπον ἀθρόως κινεῖται τὸ κινούμενον, ἐνέσται
 ἡμῖν κατὰ τὴν σωριτικὴν ἀπορίαν ἀεὶ τῷ ὑποτεθέντι με-
 γέθει ἀκαριαῖον προστιθέναι μέγεθος τόπου. εἰ μὲν γὰρ
 10 στήσονται που τοιαύτην ποιουμένων ἡμῶν συνερώτησιν,
 πάλιν εἰς τὸν ἀκριβῆ περιορισμὸν καὶ τὴν τερατείαν ἐκεί-
 νην ἐμπесοῦνται· εἰ δὲ προσήσονται τὴν παραύξησιν,
 ἀναγκάσομεν αὐτοὺς συγχωρεῖν ἀθρόως τι δύνασθαι κινη-
 θῆναι διὰ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς ἀπάσης. ὥστε οὐδὲ <κατὰ>
 15 ἄθροον μεριστὸν διάστημα κινεῖται τὰ κινεῖσθαι λεγόμενα.
 εἰ δὲ μήτε κατὰ ἄθροον μεριστὸν τόπον μήτε κατὰ τὸ 81
 πρότερον <πρότερον> κινεῖται τι, οὐδὲ κινεῖται τι.

Ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἔτι πλείω τούτων φασὶν οἱ τὴν
 μεταβατικὴν κίνησιν ἀναιροῦντες. ἡμεῖς δὲ μήτε τοὺς
 20 λόγους τούτους μήτε τὸ φαινόμενον, ᾧ κατακολουθοῦντες
 εἰσάγουσι τὴν ὑπόστασιν τῆς κινήσεως, δυνάμενοι διατρέ-
 πειν, ὅσον ἐπὶ τῇ ἀντιθέσει τῶν τε φαινομένων καὶ τῶν
 λόγων, ἐπέχομεν περὶ τοῦ πότερον ἔστι κίνησις ἢ οὐκ ἔστιν.

ἰ' περὶ αὐξήσεως καὶ μειώσεως.

Τῷ δὲ αὐτῷ χρόμειοι λογισμῶ καὶ περὶ αὐξήσεώς 82
 25 τε καὶ περὶ μειώσεως ἐπέχομεν· ἢ γὰρ ἐνάργεια δοκεῖ
 τὴν ὑπόστασιν αὐτῶν εἰσάγειν, ἢν οἱ λόγοι διατρέπειν
 δοκοῦσιν. ἢ θέασαι γοῦν· τὸ αὐξόμενον ὃν καὶ ὑφεστῶς
 εἰς μέγεθος ἐπιδιδόναι προσήκει, ὡς εἶγε ἐτέρω προσθέσεως
 γενομένης ἕτερον ἠϋξηκέναι τις λέγοι, ψεύσεται. ἐπεὶ τοί-
 30 νυν ἢ οὐσία οὐδέποτε ἔστηκεν, ἀλλ' ἀεὶ ῥεῖ τε καὶ ἕτερα
 ἀνθ' ἑτέρας ἐπεισιζίνεται, τὸ ἠϋξηκέναι λεγόμενον οὐκ
 ἔχει τὴν προτέραν οὐσίαν καὶ μετὰ ταύτης ἄλλην τὴν
 προστεθειῖσαν ἀλλ' ὅλην ἕτεραν. ὥσπερ οὖν εἰ, λόγου 83

6 <κατὰ> μικρὸν Kayser 8 σωριτικὴν L 12 producent T
 (προσοῖσονται?) 14 κατὰ add. Gen. 17 πρότ. add. Gen. 28 in
 alio T (ἐν ἑτέρω?) 29 γενομένης Bekk.: γινομένης G

χάριν, ξύλον τριπήχεος ὄντος δεκάπηχυν ἕτερον ἀγαγών τις ¹⁴¹
 ἠύξημέναι τὸ τρίπηχυν λέγοι, ψεύσεται διὰ τὸ ὅλον ἕτερον
 εἶναι τοῦτο ἐκείνου, οὕτω καὶ ἐπὶ παντὸς τοῦ αὐξέσθαι
 λεγομένου, τῆς προτέρας ὕλης ἀπορροεύσης καὶ ἑτέρας
 ἐπεισιούσης, εἰ προστίθεται τὸ προστίθεσθαι λεγόμενον, ⁵
⁸⁴ οὐκ ἂν αὐξήσιν τις εἴποι τὸ τοιοῦτον εἶναι, ἀλλ' ἐξ ὅλου
 ἕτεροίωσιν. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ περὶ τῆς μειώσεως λόγος·
 τὸ γὰρ μὴ ὑπεστῶς ὅλως πῶς ἂν μειωῖσθαι λέγοιτο;
 πρὸς δὲ τούτοις, εἰ ἢ μὲν μείωσις γίνεται κατὰ ἀφαί-
 ρεσιν, ἢ δὲ αὐξήσις κατὰ πρόσθεσιν, οὐδὲν δὲ ἔστιν οὔτε ¹⁰
 ἀφαιρέσεις οὔτε πρόσθεσις, οὐκοῦν οὐδὲ ἢ μείωσις οὐδὲ
 ἢ αὐξήσις ἔστι τι. 11 a

ιβ' περὶ ἀφαιρέσεως καὶ προσθέσεως.

⁸⁵ Ὅτι δὲ οὐδὲν ἔστιν ἀφαιρέσεις, ἐντεῦθεν ἐπιλογίζονται.
 εἰ ἀφαιρεῖται τι ἀπὸ τινος, ἦτοι τὸ ἴσον ἀπὸ τοῦ ἴσου ἀφαι-
 ρεῖται ἢ τὸ μείζον ἀπὸ τοῦ ἐλάσσονος ἢ τὸ ἔλασσον ἀπὸ
 τοῦ μείζονος. κατὰ οὐδένα δὲ τῶν τρόπων τούτων ἀφαί- ¹⁵
 ρεσις γίνεται, ὡς παραστήσομεν· ἀδύνατος ἄρα ἔστιν ἢ
 ἀφαιρέσεις. ὅτι δὲ κατ' οὐδένα τῶν προειρημένων τρόπων ἢ
 ἀφαιρέσεις γίνεται, δῆλον ἐντεῦθεν. τὸ ἀφαιρούμενον
 ἀπὸ τινος ἐμπεριέχεσθαι χρῆ πρὸ τῆς ἀφαιρέσεως τῆ
⁸⁶ ἀφ' οὗ ἀφαιρεῖται. οὔτε δὲ τὸ ἴσον ἐν τῷ ἴσῳ περιέχε- ²⁰
 ται, οἷον τὰ ἕξ ἐν τοῖς ἕξ· μείζον γὰρ εἶναι δεῖ τὸ πε-
 ριέχον τοῦ περιεχομένου καὶ τὸ ἀφ' οὗ ἀφαιρεῖται
 τι τοῦ ἀφαιρουμένου, ἵνα μετὰ τὴν ἀφαιρέσιν ὑπολείπηται
 τι· τούτῳ γὰρ διαφέρειν δοκεῖ τῆς παντελοῦς ἄρσεως ἢ
 ἀφαιρέσεις· οὔτε τὸ μείζον ἐν τῷ μικροτέρῳ, οἷον τὰ ἕξ ²⁵
⁸⁷ <ἐν> τοῖς πέντε· ἀπεμφαίνει γὰρ. διὰ δὲ τοῦτο οὐδὲ τὸ
 ἔλασσον ἐν τῷ μείζονι. εἰ γὰρ ἐν τοῖς ἕξ περιέχεται τὰ
 πέντε ὡς ἐν πλείοσιν ἐλάσσονα, καὶ ἐν τοῖς πέντε περι-
 σχεθήσεται τὰ τέσσαρα καὶ ἐν τοῖς τέτταρσι τὰ τρία καὶ

§§ 85—88 ~ adv. dogm. III 297—307.

1 ἕτερον ἀγαγών τις G: aliud aliud differens aliquid T:
 ἀλλάστων e. g. Apelt 23 ὑπολείπηται G: corr. Bekk. 24 τού-
 τῳ ser.: τοῦτο G: hoc T 26 ἐν add. T (in quinque) 29 τετραῶσι G

141

- 30 ἐν τοῖς τρισὶ τὰ δύο καὶ ἐν τούτοις τὸ ἕν. ἔξει οὖν τὰ
 ἕξ πέντε τέσσαρα τρία δύο ἕν, ὧν συντεθέντων γίνεται ὁ
 πεντεκαίδεκα ἀριθμὸς, ὃς ἐν τῷ ἕξ περιέχεται συνάγεται
 142 διδομένου τοῦ τὸ ἔλασσον ἐν τῷ μείζονι περιέχεται.
- Ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ πεντεκαίδεκα τῷ ἐν τῷ ἕξ ἐμπεριεχο-
 μένῳ ὁ τριακοντακαίπεντε ἀριθμὸς περιέχεται καὶ κατὰ
 ὑπόβασιν ἄπειροι. ἄτοπον δὲ τὸ λέγειν ἀπείρους ἀριθμοὺς
 ἐμπεριέχεται τῷ ἕξ ἀριθμῷ· ἄτοπον ἄρα καὶ τὸ λέγειν,
 5 ὅτι ἐν τῷ μείζονι περιέχεται τὸ ἔλασσον. εἰ οὖν χροῖ τὸ 88
 ἀφαιρούμενον ἀπὸ τινος περιέχεται ἐν ἐκείνῳ ἀφ' οὗ
 ἀφαιρεῖσθαι μέλλει, οὔτε δὲ τὸ ἴσον ἐν τῷ ἴσῳ περιέχεται
 οὔτε τὸ μείζον ἐν τῷ μικροτέρῳ οὔτε τὸ μικρότερον ἐν
 τῷ μείζονι, οὐδὲ ἀφαιρεῖται τι ἀπὸ τινος.
- 10 Καὶ μὴν εἰ ἀφαιρεῖται τι ἀπὸ τινος, ἢ ὅλον ἀπὸ ὅλου
 ἀφαιρεῖται ἢ μέρος ἀπὸ μέρους ἢ ὅλον ἀπὸ μέρους ἢ
 μέρος ἀπὸ ὅλου. ὅλον μὲν οὖν ἀφαιρεῖσθαι λέγειν ἤτοι 89
 ἀπὸ ὅλου ἢ ἀπὸ μέρους ἀπεμφαίνει προδήλως. λείπεται
 δὴ λέγειν τὸ μέρος ἀφαιρεῖσθαι ἤτοι ἀπὸ ὅλου ἢ ἀπὸ μέ-
 15 ρους· ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον. οἷον γοῦν, ἵνα ἐπὶ ἀριθμῶν
 στήσωμεν τὸν λόγον τοῦ σαφοῦς ἔνεκα, ἔστω δεκάς, καὶ
 ἀπὸ ταύτης ἀφαιρεῖσθαι λεγέσθω μονάς. αὕτη οὖν ἡ
 μονάς οὔτε ἀπὸ ὅλης τῆς δεκάδος ἀφαιρεῖσθαι δύναται
 οὔτε ἀπὸ τοῦ λειπομένου μέρους τῆς δεκάδος, τουτέστι
 20 τῆς ἐννεάδος, ὡς παραστήσω· οὐκοῦν οὐδὲ ἀφαιρεῖται.
 εἰ γὰρ ἡ μονάς ἀπὸ ὅλης ἀφαιρεῖται τῆς δεκάδος, ἐπεὶ ἡ 90
 δεκάς οὔτε ἕτερόν τι ἐστὶ παρὰ τὰς δέκα μονάδας οὔτε τις
 τῶν μονάδων ἀλλ' ἡ συνέλευσις πασῶν τῶν μονάδων, ἀπὸ
 ἐκάστης μονάδος ἀφαιρεῖσθαι ὀφείλει ἡ μονάς, ἵνα ἀπὸ
 25 ὅλης ἀφαιρῆται τῆς δεκάδος. μάλιστα μὲν οὖν ἀπὸ μο-
 νάδος οὐδὲν δύναται ἀφαιρεῖσθαι· ἀδιαίρετοι γὰρ εἰσιν αἱ
 μονάδες, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἡ μονάς ἀπὸ
 τῆς δεκάδος οὕτως. εἰ δὲ καὶ δοίη τις ἀπὸ ἐκάστης τῶν 91
 μονάδων ἀφαιρεῖσθαι τὴν μονάδα, δέκα ἔξει μέρη ἡ μο-

§§ 88 (inde a καὶ μὴν) — 93 ~ adv. dogm. III 308—320.

3 <καὶ> ἄπειροι T (et infiniti) 10 καὶ — τινος om. MEAB
 14 δὴ scr.: δὲ GT (autem) 28 δοίη Bekk.: δώη G

- νάς, δέκα δὲ ἔχουσα μέρη δεκάς ἔσται. ἀλλὰ καὶ ἐπεὶ 30
 δέκα ἕτερα μέρη ἀπολέλειπται, ἀφ' ὧν ἀφήρηται τὰ τῆς
 μονάδος λεγομένης δέκα μέρη, ἔσται τὰ δέκα εἴκοσι. ἄτο-
 πον δὲ λέγειν τὸ ἐν δέκα εἶναι καὶ τὰ δέκα εἴκοσι καὶ τὸ
 ἀδιαίρετον κατὰ αὐτοὺς διαιρεῖσθαι. ἄτοπον ἄρα τὸ λέγειν 143
- 92 ἀπὸ ὅλης τῆς δεκάδος ἀφαιρεῖσθαι τὴν μονάδα. ἀλλ' οὐδὲ
 ἀπὸ τῆς ὑπολειπομένης ἐννεάδος ἀφαιρεῖται ἡ μονάς· τὸ
 μὲν γὰρ ἀφ' οὗ τι ἀφαιρεῖται οὐ μένει ὀλόκληρον, ἡ δὲ
 ἐννεὰς μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ἐκείνης τῆς μονάδος ὀλόκληρος 5
 μένει. καὶ ἄλλως, ἐπεὶ ἡ ἐννεὰς οὐδέν ἐστι παρὰ τὰς
 ἐννέα μονάδας, εἰ μὲν ἀπὸ ὅλης αὐτῆς λέγοιτο ἀφαιρεῖσθαι
 ἡ μονάς, ἐννεάδος ἀφαίρεσις ἔσται, εἰ δὲ ἀπὸ μέρους τῶν
 ἐννέα, εἰ μὲν ἀπὸ τῶν ὀκτώ, τὰ αὐτὰ ἄτοπα ἀκολουθήσει,
 εἰ δὲ ἀπὸ τῆς ἐσχάτης μονάδος, διαιρετὴν εἶναι φήσουσι 10
- 93 τὴν μονάδα, ὅπερ ἄτοπον. οὐκοῦν οὐδὲ ἀπὸ τῆς ἐννεάδος
 ἀφαιρεῖται ἡ μονάς. εἰ δὲ μήτε ἀπὸ ὅλης τῆς δεκάδος
 ἀφαιρεῖται μήτε ἀπὸ μέρους αὐτῆς, οὐδὲ μέρος ἀπὸ ὅλου
 ἢ μέρους ἀφαιρεῖσθαι δύναται. εἰ οὖν μήτε ὅλον ἀπὸ
 ὅλου τι ἀφαιρεῖται μήτε μέρος ἀπὸ ὅλου μήτε ὅλον ἀπὸ 15
 μέρους μήτε μέρος ἀπὸ μέρους, οὐδὲ ἀφαιρεῖται τι ἀπὸ
 τίνος.
- 94 Ἀλλὰ καὶ ἡ πρόσθεσις τῶν ἀδυνάτων εἶναι παρ' αὐτοῖς
 ὑπέλληπται. τὸ γὰρ προστιθέμενον, φασίν, ἦτοι ἑαυτῷ
 προστίθεται ἢ τῷ προὑποκειμένῳ ἢ τῷ ἐξ ἀμφοῖν συ- 20
 νεσιῶτι· τούτων δὲ οὐδέν ἐστιν ὑγιές· οὐκοῦν οὐδὲ προσ-
 τίθεται τι τινί. οἷον γοῦν ἔστω τι τετρακοτυλῖαιον πλη-
 θος, καὶ προστιθέσθω κοτύλη. ζητῶ τίνι προστίθεται·
 ἑαυτῇ μὲν γὰρ οὐ δύναται, ἐπεὶ τὸ μὲν προστιθέμενον
 ἕτερόν ἐστι τοῦ ᾧ προστίθεται, οὐδέν δὲ ἑαυτοῦ ἕτερόν 25
- 95 ἐστιν. ἀλλ' οὐδὲ τῷ ἐξ ἀμφοῖν, τοῦ τετρακοτυλῖαιου καὶ
 τῆς κοτύλης· πῶς γὰρ ἂν προστεθείη τι τῷ μηδέπω ὄντι;
 καὶ ἄλλως, εἰ τῷ τετρακοτυλῖαιῳ καὶ τῇ κοτύλῃ μίγνυται

§§ 94—96 cf. adv. dogm. III 321—325 et 326—327.

143

ἡ κοτύλη ἢ προστιθεμένη, ἕξακοτυλιαῖον ἔσται πλῆθος
 30 ἀπὸ τοῦ τετρακοτυλιαίου καὶ τῆς κοτύλης καὶ τῆς προστι-
 θεμένης κοτύλης. εἰ δὲ μόνῳ τῷ τετρακοτυλιαίῳ προστί- 96
 θεται ἡ κοτύλη, ἐπεὶ τὸ παρεκτεινόμενον τιμὴ ἴσον ἐστὶν
 ἐκείνῳ ᾧ παρεκτείνεται, τῷ τετρακοτυλιαίῳ πλήθει ἡ κο-
 144 τύλη παρεκτεινομένη διπλασιάσει τὸ τετρακοτυλιαῖον ὡς
 γίνεσθαι τὸ πᾶν πλῆθος ὀκτὼ κοτυλῶν· ὕπερ οὐ θεωρεῖται.
 εἰ οὖν μήτε ἑαυτῷ προστίθεται τὸ προστίθεσθαι λεγόμε-
 νον μήτε τῷ προὔποκειμένῳ μήτε τῷ ἐξ ἀμφοῖν τού-
 5 των, παρὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν ἔστιν, οὐδὲ προστίθεται οὐδὲν
 οὐδενί.

ιγ' περὶ μεταθέσεως.

Τῇ δὲ τῆς προσθέσεως καὶ τῆς ἀφαιρέσεως καὶ τῆς 97
 τοπικῆς κινήσεως ὑποστάσει συμπεριγράφεται καὶ ἡ μετά-
 θεσις (αὕτη γὰρ ἀπὸ τινος μὲν ἐστὶν ἀφαιρέσις τινὶ δὲ
 10 πρόσθεσις μεταβατικῶς),

ιδ' περὶ ὅλου καὶ μέρους.

Καὶ τὸ ὅλον δὲ καὶ τὸ μέρος. κατὰ μὲν γὰρ συνέ- 98
 λευσι καὶ πρόσθεσιν τῶν μερῶν τὸ ὅλον γίνεσθαι δοκεῖ,
 κατ' ἀφαιρέσιν δὲ τινος ἢ τινῶν παύεσθαι τοῦ ὅλου εἶναι.
 καὶ ἄλλως δέ, εἰ ἔστι τι ὅλον, ἦτοι ἕτερόν ἐστι παρὰ τὰ
 15 μέρη αὐτοῦ ἢ αὐτὰ τὰ μέρη αὐτοῦ <τὸ> ὅλον ἐστίν. ἕτερον 99
 μὲν οὖν τῶν μερῶν οὐδὲν φαίνεται τὸ ὅλον εἶναι· ἀμέ-
 λει γοῦν ἀναιρουμένων τῶν μερῶν οὐδὲν ὑπολείπεται, ἵνα
 ἕτερόν τι παρὰ ταῦτα λογισώμεθα τὸ ὅλον. εἰ δὲ αὐτὰ
 τὰ μέρη τὸ ὅλον ἐστίν, ὄνομα ἔσται μόνον τὸ ὅλον καὶ
 20 προσηγορία κενή, ὑπόστασιν δὲ ἰδίαν οὐχ ἔξει, καθάπερ
 οὐδὲ διάστασις ἐστὶ τι παρὰ τὰ διεστῶτα οὐδὲ δόκωσις
 παρὰ τὰ δεδοκωμένα. οὐκ ἄρα ἔστι τι ὅλον. ἀλλ' οὐδὲ 100

§§ 98—101 ~ adv. dogm. III 338—349.

32 ἐστὶν T (est): ἔσται G 13 ὅλον LEABT (totum): ὅλον M
 15 τὸ add. Bekk.; inter αὐτοῦ et ὅλον spat. unius lit. M
 17 ἀναιρουμένων T (ablatis partibus) quod iam Bekker restituit:
 αἰρουμένων LE: αἰρομένων MAB cf. p. 458, 3. 22 ἔσται EAB

μέρη. εἰ γὰρ ἔστι μέρη, ἦτοι τοῦ ὅλου ταῦτά ἐστι μέρη ἢ ἀλλήλων ἢ ἑαυτοῦ ἕκαστον. οὔτε δὲ τοῦ ὅλου, ἐπεὶ μὴδὲ ἔστι τι παρὰ τὰ μέρη (καὶ ἄλλως τὰ μέρη οὕτως 25 ἔσται μέρη ἑαυτῶν, ἐπεὶ ἕκαστον τῶν μερῶν συμπληρωτικὸν εἶναι λέγεται τοῦ ὅλου), οὔτε ἀλλήλων, ἐπεὶ τὸ μέρος ἐμπεριέχεσθαι δοκεῖ ἐν ἐκείνῳ οὐδ' ἔστι μέρος, καὶ ἄτοπόν ἐστι λέγειν τὴν χειρᾶ, εἰ τύχοι, ἐν τῷ ποδὶ περιέχεσθαι.

101 ἀλλ' οὐδὲ ἕκαστον ἑαυτοῦ μέρος ἔσται· διὰ γὰρ τὴν πε- 30 ριοχὴν ἔσται τι ἑαυτοῦ μείζον καὶ ἔλαττον. εἰ οὖν μῆτε τοῦ ὅλου μῆτε ἑαυτῶν μῆτε ἀλλήλων μέρη ἔσθι τὰ λεγόμενα εἶναι μέρη, οὐδενός ἐστι μέρος. εἰ δὲ μηδενός ἐστι μέρος, οὐδὲ ἔστι μέρος· τὰ γὰρ πρὸς τι ἀλλήλοις συν- 145 ἀναίρεται. Ταῦτα μὲν οὖν ἄλλως εἰρησθῶ κατὰ παρέμβασιν, ἐπειδὴ ἄπαξ ὅλου καὶ μέρους ἐπεμνήσθημεν.

ἰε' περὶ φυσικῆς μεταβολῆς.

102 Ἄνυπόστατον δὲ εἶναι λέγουσί τινες καὶ τὴν καλουμένην 5 φυσικὴν μεταβολήν, λόγοις ἐπιχειροῦντες τοιούτοις. εἰ μεταβάλλει τι, ἦτοι σῶμά ἐστι τὸ μεταβάλλον ἢ ἀσώματον· ἕκαστερον δὲ τούτων ἠπόρηται· ἄπορος ἄρα ἔσται καὶ ὁ περὶ

103 τῆς μεταβολῆς λόγος. εἰ μεταβάλλει τι, κατὰ τινας ἐνεργείας αἰτίου καὶ πάσχον μεταβάλλει. < . . . > διατρέπεται 10 γὰρ ἢ τοῦ αἰτίου ὑπόστασις· ᾧ τὸ πάσχον συμπεριτρέπεται

104 μὴ ἔχον ὑπὸ ὅτου πάθη. οὐδὲ μεταβάλλει τι ἄρα. εἰ μεταβάλλει τι, ἦτοι τὸ ὄν μεταβάλλει ἢ τὸ μὴ ὄν. τὸ μὲν οὖν μὴ ὄν ἀνυπόστατόν ἐστι καὶ οὔτε πάσχειν τι οὔτε δοῦν δύναται, ὥστε οὐδὲ μεταβολὴν ἐπιδέχεται. εἰ 15 δὲ τὸ ὄν μεταβάλλει, ἦτοι καθὸ ὄν ἐστι μεταβάλλει ἢ

§§ 104—105 cf. adv. dogm. III 267—268.

25 περὶ AB 145, 1 τὰ γὰρ — 160, 20 om. T (vide p. XI)
 2 παρέμβασιν L: παρέμβασιν M: παρέκτασιν EAB 10 lacunam quam statuit Apelt sic fere explet <ὁ ἀδύνατον>, melius fort. <ὅπερ ἀδύνατον> Pasquali, at malim <κατὰ μὲν οὖν τινας ἐνεργείας αἰτίου οὐ μεταβάλλει> coll. p. 148, 8. 155, 13. 12 ante εἰ L inser. ὁ

145

καθὸ μὴ ὄν ἐστιν. καθὸ μὲν οὖν μὴ ὄν ἐστιν, οὐ με- 105
 ταβάλλει· οὐδὲ γὰρ οὐκ ὄν ἐστιν· εἰ δὲ καθὸ ὄν ἐστι
 μεταβάλλει, ἕτερον ἔστι τοῦ ὄν εἶναι, τουτέστιν οὐκ ὄν
 20 ἔσται. ἄτοπον δὲ τὸ λέγειν τὸ ὄν οὐκ ὄν γίνεσθαι· οὐκ
 ἄρα οὐδὲ τὸ ὄν μεταβάλλει. εἰ δὲ μήτε τὸ ὄν μεταβάλλει
 μήτε τὸ μὴ ὄν, παρὰ ταῦτα δὲ οὐδὲν ἔστι, λείπεται λέγειν
 ὅτι οὐδὲν μεταβάλλει. ἔτι καὶ ταῦτά φασί τινες. τὸ 106
 μεταβάλλον ἐν τινι χρόνῳ μεταβάλλειν ὀφείλει· οὔτε δὲ
 25 ἐν τῷ παρωχηκότι χρόνῳ μεταβάλλει τι οὔτε ἐν τῷ μέλ-
 λοντι, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῷ ἐνεστῶτι, ὡς δειξόμεν· οὐκ ἄρα
 μεταβάλλει τι. ἐν μὲν οὖν τῷ παρεληλυθότι ἢ μέλλοντι
 χρόνῳ οὐδὲν μεταβάλλει· τούτων γὰρ οὐδέτερος ἐνεστη-
 κεν, ἀδύνατον δὲ ἐστι δρᾶν τι ἢ πάσχειν ἐν τῷ μὴ ὄντι
 30 καὶ ἐνεστηκότι χρόνῳ. ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῷ ἐνεστῶτι. ὁ γὰρ 107
 ἐνεστῶς χρόνος ἴσως μὲν καὶ ἀνύπαρκτός ἐστιν, ἵνα δὲ
 τοῦτο νῦν ὑπερθώμεθα, ἀμερῆς ἐστιν· ἀδύνατον δὲ
 146 ἔστιν <ἐν> ἀμερεῖ χρόνῳ νομίζειν τὸν σίδηρον, εἰ τύχοι, ἀπὸ
 τῆς σκληρότητος εἰς μαλακότητα μεταβάλλειν ἢ τῶν ἄλλων
 μεταβολῶν ἐκάστην γίνεσθαι· παρατάσεως γὰρ αὗται
 φαίνονται χορήξιν. εἰ οὖν μήτε ἐν τῷ παρεληλυθότι
 5 χρόνῳ μεταβάλλει τι μήτε ἐν τῷ μέλλοντι <μήτε ἐν τῷ
 ἐνεστῶτι, οὐδὲ> μεταβάλλειν τι ῥητέον. πρὸς τούτοις, εἰ 108
 ἔστι τις μεταβολή, ἦτοι <.....> αἰσθήσεις ἀπλοπαθεῖς εἰσιν, ἢ δὲ
 μεταβολὴ συμμνημόνευσιν ἔχειν δοκεῖ τοῦ τε ἐξ οὗ μετα-
 βάλλει καὶ εἰς ὃ μεταβάλλειν λέγεται· εἰ δὲ νοητὴ ἐστιν,
 10 ἐπεὶ περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν νοητῶν ἀνεπίκριτος γέγονε
 παρὰ τοῖς παλαιοῖς διαφωνία, καθάπερ ἤδη πολλάκις ὑπε-
 μνήσαμεν, οὐδὲν ἔξομεν λέγειν οὐδὲ περὶ τῆς ὑπάρξεως
 τῆς μεταβολῆς.

§§ 106—107 cf. 144—145. (ad 107 cf. adv. dogm. III 271 sqq.)

19 ἔστι G: ἔσται edd. 1 ἐν add. Bekk. || ἀμερῆ L 2 μαλ-
 θακότητα EB: μαλκακότητα A (sic) 5 μήτε — 6 οὐδὲ add.
 Fabr. qui οὐ scripsit, quod correxit Pasquali 6 μεταβάλλειν
 Fabr.: μεταβάλλει G 7 τις EAB: τι ML || lacunam quam sta-
 tuit sic fere explendam censet Bekker ἦτοι <αἰσθητὴ ἐστιν ἢ
 νοητὴ. καὶ αἰσθητὴ μὲν οὐκ ἐστιν· αἰ μὲν γὰρ> αἰσθήσεις

15' περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς.

- 109 Συμπεριτρέπεται μὲν οὖν καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ τῇ προσθέσει καὶ τῇ ἀφαιρέσει καὶ τῇ φυσικῇ μεταβολῇ· 15
χωρὶς γὰρ τούτων οὔτε γένοιτο ἂν τι οὔτε φθαρεῖη, οἷον γοῦν ἀπὸ τῆς δεκάδος φθειρομένης, ὡς φασίν, ἐννεάδα γίνεσθαι συμβαίνει κατὰ ἀφαίρεσιν μονάδος, καὶ τὴν δεκάδα ἀπὸ τῆς ἐννεάδος φθειρομένης κατὰ πρόσθεσιν τῆς μονάδος, καὶ τὸν ἰὸν ἀπὸ τοῦ χαλκοῦ φθειρομένου κατὰ 20 μεταβολήν. ὥστε ἀναιρουμένων τῶν προειρημένων κινήσεων ἀναιρεῖσθαι καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν ἴσως
- 110 ἀνάγκη. οὐδὲν δὲ ἤττον τινες ἀκείνα φασίν. εἰ ἐγεννήθη Σωκράτης, <ἦτοι> ὅτε οὐκ ἦν Σωκράτης ἐγένετο Σωκράτης, ἢ ὅτε ἦν ἤδη Σωκράτης. ἀλλ' εἰ μὲν ὅτε ἦν ἤδη γεγε- 25 νῆσθαι λέγοιτο, δις ἂν εἴη γεγενημένος· εἰ δὲ ὅτε οὐκ ἦν, ἅμα καὶ ἦν Σωκράτης καὶ οὐκ ἦν. ἦν μὲν τῷ γε- 111 γονέναι, οὐκ ἦν δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν. καὶ εἰ ἀπέθανε Σωκράτης, ἦτοι ὅτε ἔζη ἀπέθανεν ἢ ὅτε ἀπέθανεν. καὶ ὅτε μὲν ἔζη, οὐκ ἀπέθανεν, ἐπεὶ ὁ αὐτὸς ἂν καὶ ἔζη καὶ 30 ἔτεθνήκει· ἀλλ' οὐδὲ ὅτε ἀπέθανεν, ἐπεὶ δις ἂν εἴη τεθνηκώς. οὐκ ἄρα ἀπέθανε Σωκράτης. τοῦτον δὲ τὸν λόγον 147 οἷόν τε ἔστιν ἐφ' ἐκάστου τῶν γίνεσθαι ἢ φθείρεσθαι λεγομένων ἰστάντα ἀναιρεῖν τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν.
- 112 ἔτιοι δὲ καὶ οὕτω συνερωτῶσιν. εἰ γίνεται τι, ἦτοι τὸ ὄν γίνεται ἢ τὸ μὴ ὄν. οὔτε δὲ τὸ μὴ ὄν γίνεται· τῷ γὰρ 5 μὴ ὄντι οὐδὲν συμβεβηκέναι δύναται, ὥστε οὐδὲ τὸ γίνεσθαι. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὄν. εἰ γὰρ γίνεται τὸ ὄν, ἦτοι καθὸ ὄν ἐστι γίνεται ἢ καθὸ οὐκ ὄν ἐστιν. καθὸ μὲν οὖν οὐκ ὄν ἐστιν, οὐ γίνεται. εἰ δὲ καθὸ ὄν ἐστι γίνεται, ἐπεὶ τὸ γινόμενον ἕτερον ἐξ ἑτέρου φασὶ γίνεσθαι, ἕτερον 10 ἔσται τοῦ ὄντος τὸ γινόμενον, ὅπερ ἐστὶν οὐκ ὄν. τὸ 113 ἄρα γινόμενον οὐκ ὄν ἔσται, ὅπερ ἀπεμφαίνει. εἰ οὖν

§ 109 ~ adv. dogm. IV 323.

§ 111 ~ adv. dogm. III 269. IV 346.

§ 112 ~ adv. dogm. IV 326—327.

§§ 113—114 ~ adv. dogm. IV 344—345.

23 ἐγενήθη L. 24 ὁ σωκρ. post ἐγενν. EAB || ἦτοι add. Bekk.
28 ὑπόθεσιν. <οὐκ ἄρα ἐγένετο Σωκράτης> E. Weber

147

μήτε τὸ μὴ ὄν γίνεται μήτε τὸ ὄν, οὐδὲ γίνεται τι.
κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ οὐδὲ φθίρεται. εἰ γὰρ φθίρεται τι,
15 ἦτοι τὸ ὄν φθίρεται ἢ τὸ μὴ ὄν. τὸ μὲν οὖν οὐκ ὄν οὐ
φθίρεται· πάσχειν γὰρ τι δεῖ τὸ φθειρόμενον. ἀλλ' οὐδὲ
τὸ ὄν. ἦτοι γὰρ μένον ἐν τῷ ὄν εἶναι φθίρεται ἢ μὴ
μένον. καὶ εἰ μὲν μένον ἐν τῷ ὄν εἶναι, ἔσται τὸ αὐτὸ
ἄμα καὶ ὄν καὶ οὐκ ὄν· ἐπεὶ γὰρ οὐ φθίρεται καθὸ μὴ 114
20 ὄν ἔστιν, ἀλλὰ καθὸ ὄν ἔστιν, καθὸ μὲν ἐφθάρθαι λέγεται,
ἕτερον ἔσται τοῦ ὄντος καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ὄν, καθὸ δὲ μέ-
νον ἐν τῷ εἶναι φθίρεσθαι λέγεται, ὄν ἔσται. ἄτοπον
δὲ τὸ λέγειν τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ ὄν καὶ οὐκ ὄν· οὐκ ἄρα
25 τῷ εἶναι τὸ ὄν φθίρεται, ἀλλ' εἰς τὸ μὴ εἶναι περιίσταται
πρωτον, εἰθ' οὕτως φθίρεται, οὐκέτι τὸ ὄν, ἀλλὰ τὸ μὴ
ὄν φθίρεται· ὅπερ ἀδύνατον εἶναι ὑπεμνήσαμεν. εἰ
οὖν μήτε τὸ ὄν φθίρεται μήτε τὸ μὴ ὄν, παρὰ δὲ ταῦτα
οὐδὲν ἔστιν, οὐδὲ φθίρεται τι.

30 Ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἐν ὑποτυπώσει καὶ περὶ τῶν κινή-
σεων ἀρκέσει λελέχθαι, οἷς ἔπεται τὸ ἀνύπαρκτον εἶναι καὶ
ἀνεπινόητον τὴν κατὰ τοὺς δογματικοὺς φυσιολογίαν.

ἰς' περὶ μονῆς.

Ἐπομένως δὲ καὶ περὶ τῆς ὡς πρὸς τὴν φύσιν μονῆς 115
ἠπόρησάν τινες λέγοντες, ὅτι τὸ κινούμενον οὐ μένει,
35 πᾶν δὲ σῶμα διαρκῶς κινεῖται κατὰ τὰς τῶν δογματικῶν
148 ὑπολήψεις, ἔρεστην εἶναι λεγόντων τὴν οὐσίαν καὶ ἀεὶ
διαφορήσεις τε καὶ προσθέσεις ποιουμένην, ὡς τὸν
μὲν Πλάτωνα (cf. § 54) μηδὲ ὄντα λέγειν τὰ σώματα
ἀλλὰ γινόμενα μᾶλλον καλεῖν, τὸν δὲ Ἡράκλειτον
5 ὀξεία ποταμοῦ ῥύσει τὴν εὐκίνησιαν τῆς ἡμετέρας
ὑλῆς ἀπεικάζειν. οὐδὲν ἄρα σῶμα μένει. τὸ γε μὴν λεγόμενον 116
μένειν συνέχεσθαι δοκεῖ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτό, τὸ δὲ συνεχό-

§ 116 cf. adv. dogm. IV 246.

2 ἀφαιρέσεις in mrg. L (cf. p. 146, 15), quod probat
Kayser coll. p. 146, 15; at malim ἀποφορήσεις cf. p. 49, 19.

- μενον πάσχει· οὐδὲν δὲ ἔστι πάσχον, ἐπεὶ μηδὲ αἴτιον, ὡς ὑπεμνήσαμεν· οὐδὲ μένει τι ἄρα. ἐρωτῶσι δὲ τινες καὶ τοῦτον τὸν λόγον. τὸ μένον πάσχει, τὸ δὲ πάσχον κινεῖται· 10 τὸ ἄρα μένειν λεγόμενον κινεῖται· εἰ δὲ κινεῖται, οὐ μένει.
- 117 ἐκ δὲ τούτων φανερόν ἐστιν, ὅτι οὐδὲ τὸ ἀσώματον ἐνδέχεται μένειν. εἰ γὰρ τὸ μένον πάσχει, τὸ δὲ πάσχειν σώματων ἐστὶν ἴδιον, εἴπερ ἄρα, καὶ οὐχὶ ἀσωμάτων, οὐδὲν δὲ ἀσώματον οὔτε πάσχειν δύναται οὔτε μένειν, οὐδὲν 15 ἄρα μένει.
- 118 Τοσαῦτα μὲν καὶ περὶ μονῆς εἰρήσθω. ἐπεὶ δὲ ἕκαστον τῶν προειρημένων οὐκ ἄνευ τόπου ἢ χρόνου ἐπινοεῖται, μετιτέον ἐπὶ τὴν περὶ τούτων σκέψιν· ἐὰν γὰρ ταῦτα δείξῃ τις ἀνυπόστατα, ἀνυπόστατον ἔσται καὶ διὰ 20 ταῦτα ἐκείνων ἕκαστον. ἀρξώμεθα δὲ ἀπὸ τοῦ τόπου.

ιη' περὶ τόπου.

- 119 Τόπος τοίνυν λέγεται διχῶς, κυρίως καὶ καταχρηστικῶς, καταχρηστικῶς μὲν [ὡς] ὁ ἐν πλάτει, ὡς ἐμοῦ ἢ πόλις, κυρίως δὲ ὁ πρὸς ἀκρίβειαν κατέχων, ὑφ' οὗ περιέχομαι πρὸς ἀκρίβειαν. ζητοῦμεν οὖν περὶ τοῦ τόπου <τοῦ> 25 πρὸς ἀκρίβειαν. τοῦτον δὲ οἱ μὲν ἔθεσαν, οἱ δὲ ἀνείλον,
- 120 οἱ δὲ ἐπέσχον περὶ αὐτοῦ. ὧν οἱ μὲν ὑπάρχειν αὐτὸν φάσκοντες ἐπὶ τὴν ἐνάργειαν καταφεύγουσιν. τίς γὰρ ἂν, φασί, λέξειε μὴ εἶναι τόπον ὁρῶν τὰ μέρη τοῦ τόπου, οἶον τὰ δεξιὰ τὰ ἀριστερά, τὰ ἄνω τὰ κάτω, ἔμπρο- 29^a σθεν ὀπίσω, καὶ ἄλλοτε ἀλλαχοῦ γιγνόμενος, βλέ- 30 πων τε, ὅτι ἐνθα ὁ ὑφηγητῆς ὁ ἐμὸς διελέγετο, ἐνταῦθα ἐγὼ νῦν διαλέγομαι, τόπον τε διάφορον καταλαμβάνων τῶν κούφων φύσει καὶ

§§ 120—121 ~ adv. dogm. IV 7—12 (cf. Aristot. Metaph. p. 983a 26sq. Phys. 208b 11sq.)

23 ὡς del. Bekk. 24/25 περιέχομαι MEAB: περιέχο^μ L 25 πρὸς ἀκρ. secl. Kayser || τόπου secl. Bekk. || τοῦ addidi 26 τούτων EAB 28 ἂν om. MA 29 λέξεις Kayser: λέξει G 29/30 fort. <τὰ> ἔμπρ.<τὰ> ὀπ.? 33 καταλαμβάνων M || <εἶναι> τῶν Kayser

149 τῶν φύσει βαρέων, ἔτι καὶ τῶν ἀρχαίων ἀκούων 121
 λεγόντων ἤτοι μὲν γὰρ πρῶτα χάος ἐγένετο'. εἶναι
 γὰρ φασὶ χάος τὸν τόπον ἀπὸ τοῦ χωρητικὸν αὐτὸν
 εἶναι τῶν ἐν αὐτῇ γινομένων. εἶγε μὴν ἔστι τι
 5 σῶμα, φασίν, ἔστι καὶ ὁ τόπος· ἄνευ γὰρ τούτου
 5^a οὐκ ἂν εἶη τὸ σῶμα. καὶ εἰ ἔστι τὸ ὑφ' οὗ καὶ τὸ
 ἐξ οὗ, ἔστι καὶ τὸ ἐν ᾧ, ὅπερ ἐστὶν ὁ τόπος· τὸ δὲ
 πρῶτον ἐν ἑκατέρῳ· τὸ ἄρα δεύτερον ἐν ἀμφο-
 τέροις. οἱ δὲ ἀναιροῦντες τὸν τόπον οὔτε τὰ μέρη 122
 τοῦ τόπου διδῶσιν εἶναι· μηδὲν γὰρ εἶναι τὸν τόπον
 10 παρὰ τὰ τούτου μέρη, καὶ τὸν συνάγειν πειρώμενον, ὅτι
 ἔστιν ὁ τόπος ἐκ τοῦ τὰ μέρη αὐτοῦ ὡς ὄντα λαμβάνειν,
 τὸ ζητούμενον δι' ἑαυτοῦ κατασκευάζειν βούλεσθαι. ὁμοίως
 δὲ ληρεῖν καὶ τοὺς ἐν τινι τόπῳ γίνεσθαι τι ἢ γεγονένα
 φάσκοντας, ὅλως μὴ διδομένου τοῦ τόπου. συναρπάξειν
 15 δὲ αὐτοὺς καὶ τὴν τοῦ σώματος ὑπαρξιν μὴ διδομένην
 αὐτόθεν· καὶ τὸ ἐξ οὗ καὶ τὸ ὑφ' οὗ δεῖκνυσθαι ἀνύπαρκτα
 παραπλησίως τῷ τόπῳ. τὸν τε Ἡρόδοτον μὴ ἀξιόχρεον 123
 εἶναι κριτὴν τῶν κατὰ φιλοσοφίαν. καὶ οὕτω διακρουόμενοι
 τὰ εἰς κατασκευὴν φερόμενα τοῦ εἶναι τόπον, ἥδη καὶ
 20 ποικιλώτερον κατασκευάζουσιν, ὅτι ἀνύπαρκτός ἐστι, ταῖς
 ἐμβριθεστέραις εἶναι δοκούσαις τῶν δογματικῶν στάσεις
 περὶ τοῦ τόπου προσχρῶμενοι, τῇ τε τῶν Στωικῶν καὶ τῇ
 τῶν Περιπατητικῶν, τὸν τρόπον τοῦτον.

Οἱ Στωικοί (Stoic. fr. II 505 A.) φασὶ κενὸν μὲν 124
 25 εἶναι τὸ οἶόν τε ὑπὸ ὄντος κατέχεσθαι μὴ κατεχό-
 25^a μενον δέ, ἢ διάστημα ἔρημον σώματος, ἢ διά-
 στημα ἀκαθεκτούμενον ὑπὸ σώματος, τόπον δὲ

§§ 122—123 ~ adv. dogm. IV 13—19.

§ 124 ~ adv. dogm. IV 3—4.

1 ἀκούω M 5 ἔσται edd. 7 ἐν ἑκατέρῳ et ἐν ἀμφοτέροις
 del. Kayser 7/8 ἀμφοτέροις EAB: ἀμφοτέρων ML 8 fort.
 <οὔτε αὐτὸν τὸν τόπον οὔτε> add. post τόπον 16 τὸ <τὸ> ἐξ
 Bekk. dub. || ἀνύπαρκτα EAB: ἀνύπαρκτον ML 17 τε G: δὲ
 Gen. 21 ἐμβριθεστέραις G cf. p. 65, 11. 15. 18. 20. 27 et
 saepius: ἐμβριθεστάταις Bekk. 22 τῇ alt. om. L

διάστημα ὑπὸ ὄντος κατεχόμενον καὶ ἐξισαζόμε-
 νον τῷ κατέχοντι αὐτόν, νῦν δὲ καλοῦντες τὸ
 σῶμα, χώραν δὲ διάστημα κατὰ μὲν τι κατεχό-
 μενον ὑπὸ σώματος κατὰ δὲ τι ἀκαθεκτούμενον,^{29a}
 ἐνίων χώραν εἰπόντων εἶναι τὸν τόπον τοῦ μεγά- 30
 λου σώματος, ὡς ἐν μεγέθει τὴν διαφορὰν εἶναι
 125 τοῦ τε τόπου καὶ τῆς χώρας. λέγεται οὖν, ὅτι ἐπειδὴ διά-
 στημα ὑπὸ σώματος κατεχόμενόν φασιν εἶναι τὸν τόπον,¹⁵⁰
 πῶς καὶ λέγουσιν αὐτὸν εἶναι διάστημα; πότερον τὸ
 μῆκος τοῦ σώματος ἢ τὸ πλάτος ἢ τὸ βάθος μόνον ἢ
 τὰς τρεῖς διαστάσεις; εἰ μὲν γὰρ μίαν διάστασιν, οὐκ
 ἐξισάζεται ὁ τόπος τῷ οὗ τόπος ἐστίν, πρὸς τῷ καὶ μέρος 5
 τοῦ περιεχομένου τὸ περιέχον εἶναι, ὃ παντάπασι ἀπεμ-
 126 φαίνει. εἰ δὲ αἱ τρεῖς διαστάσεις, ἐπεὶ οὔτε κενὸν ὑπό-
 κείται ἐν τῷ λεγομένῳ τόπῳ οὔτε ἄλλο σῶμα διάστασιν
 ἔχον, μόνον δὲ τὸ ἐν τόπῳ λεγόμενον εἶναι σῶμα οὐ συ-
 νέστηκεν ἐκ τῶν διαστάσεων (ἐστὶ γὰρ τοῦτο μῆκος καὶ 10
 πλάτος καὶ βάθος καὶ ἀντιτυπία, ἢ δὴ συμβεβηκέναι λέ-
 γεται ταῖς διαστάσεσι ταῖς προειρημέναις), αὐτὸ τὸ σῶμα
 ἔσται ἑαυτοῦ τόπος, καὶ τὸ αὐτὸ περιέχον καὶ περιεχόμε-
 νον, ὅπερ ἄτοπον. οὐκ ἄρα ἔστι τις διάστασις τόπου
 127 ὑποκειμένου. διὰ δὲ τοῦτο οὐδὲ ἔστι τι ὁ τόπος. ἐρω- 15
 τᾶται δὲ καὶ οὗτος ὁ λόγος. ἐπεὶ διπλαῖ αἱ διαστάσεις οὐ
 θεωροῦνται καθ' ἕκαστον τῶν ἐν τόπῳ εἶναι λεγομένων,
 ἀλλ' ἐν μῆκος καὶ ἐν πλάτος καὶ ἐν βάθος, πότερον μόνου
 τοῦ σώματος εἰσιν αἱ διαστάσεις αὗται ἢ μόνου τοῦ τόπου
 ἢ ἀμφοτέρων; ἀλλ' εἰ μὲν μόνου τοῦ τόπου, οὐκ ἔξει τὸ 20
 σῶμα ἴδιον μῆκος οὐδὲ πλάτος οὐδὲ βάθος οὐθέν, ὥστε
 128 οὐδὲ σῶμα ἔσται τὸ σῶμα, ὅπερ ἄτοπον. εἰ δὲ ἀμφοτέρων,
 ἐπεὶ τὸ κενὸν οὐδεμίαν ὑπόστασιν ἔχει παρὰ τὰς διαστά-
 σεις, εἰ αἱ διαστάσεις αἱ τοῦ κενοῦ ὑπόκεινται ἐν τῷ σώ-
 ματι συστατικαὶ οὔσαι αὐτοῦ τοῦ σώματος, τὰ τοῦ κενοῦ 25
 συστατικὰ καὶ τοῦ σώματος ἔσται συστατικά. περὶ μὲν
 γὰρ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀντιτυπίας οὐκ ἔστι διαβεβαιώσα-

9 μόνον Pappenh. et Apelt coll. p. 62, 1. 574, 13: μένον G ||
 οὐ G: ὃ Pappenh. 11 ἢ δὴ L

150

σθαι, καθάπερ ἔμπροσθεν ὑπεμνήσαμεν (§ 45sq.)·
 μόνων δὲ τῶν διαστάσεων φαινομένων κατὰ τὸ λεγόμενον
 30 σῶμα, αἴπερ εἰσὶ τοῦ κενοῦ καὶ αἱ αὐτὰ τῷ κενῷ, κενὸν ἔσται
 τὸ σῶμα· ὕπερ ἄτοπον. εἰ δὲ μόνου τοῦ σώματός εἰσιν αἱ δια-
 στάσεις, οὐδεμία ἔσται διάστασις τόπου, διόπερ οὐδὲ ὁ τόπος.
 εἰ τοίνυν κατ' οὐδένα τῶν προειρημένων τρόπων εὐρίσκε-
 151 ται τόπου διάστασις, οὐδὲ ἔστιν ὁ τόπος. πρὸς τούτοις 129
 λέγεται, ὅτι ὅτε ἔπεισι τῷ κενῷ τὸ σῶμα καὶ γίνεται τόπος,
 ἤτοι ὑπομένει τὸ κενὸν ἢ ὑποχωρεῖ ἢ φθείρεται. ἀλλ' εἰ
 μὲν ὑπομένει, τὸ αὐτὸ ἔσται καὶ πλήρες καὶ κενόν· εἰ δὲ
 5 ὑποχωρεῖ κινούμενον μεταβατικῶς ἢ φθείρεται μεταβάλ-
 λον, σῶμα ἔσται τὸ κενόν· σώματος γὰρ ἰδιά ἐστι ταῦτα
 τὰ πάθη. ἄτοπον δὲ τὸ αὐτὸ λέγειν κενὸν καὶ πλήρες, ἢ
 ὅτι σῶμά ἐστι τὸ κενόν. ἄτοπον ἄρα τὸ λέγειν οἶόν τε
 εἶναι τὸ κενὸν ὑπὸ σώματος κατασχεθῆναι καὶ γενέσθαι
 10 τόπον. διὰ δὲ ταῦτα καὶ τὸ κενὸν ἀνυπόστατον εὐρίσκε- 130
 ται, εἶγε μὴ δυνατόν ἐστίν αὐτὸ κατασχεθῆναι ὑπὸ σώμα-
 τος καὶ γενέσθαι τόπον· ἐλέγετο γὰρ κενὸν εἶναι ὃ οἶόν
 τε ὑπὸ σώματος κατασχεθῆναι. συμπεριτρέπεται δὲ τού-
 τοις καὶ ἡ χώρα· εἴτε γὰρ ὁ μέγας τόπος ἐστὶ χώρα,
 15 συμπεριγράφεται τῷ τόπῳ, εἴτε ἢ κατὰ μὲν τι ὑπὸ σώ-
 ματος κατεχομένη, κατὰ δέ τι κενὴ διάστασις, ἀμφο-
 τέροις συναναιρεῖται.

Ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἔτι πλείω πρὸς τὴν στάσιν τῶν Στωικῶν 131
 περὶ τοῦ τόπου λέγεται· οἱ δὲ Περιπατητικοί (cf. Aristot.
 20 Phys. 212 a 6) φασιν εἶναι τόπον τὸ πέρας τοῦ περι-
 έχοντος, καθὸ περιέχει, ὡς ἐμοῦ τόπον εἶναι τὴν
 ἐπιφάνειαν τοῦ ἀέρος τὴν περιτετυπωμένην τῷ
 ἐμῷ σώματι. ἀλλ' εἴπερ τοῦτό ἐστίν ὁ τόπος, τὸ αὐτὸ καὶ
 ἔσται καὶ οὐκ ἔσται. ὅτε γὰρ μέλλει ἔν τινι τόπῳ γίνεσθαι
 25 τὸ σῶμα, καθὸ μὲν οὐδὲν δύναται γενέσθαι ἐν τῷ μὴ ὑπάρ-

§ 129 adv. dogm. IV 21—23.

§ 131 cf. adv. dogm. IV 30

1 ante πρὸς lac. exst. in M || περὶ κενοῦ ML i. mrg.
 5 κινούμενον Bekk.: κενούμενον G 9 εἶναι Gen: ἐστι G
 10 διὰ — 12 τόπον bis EAB: om. M

- χοντι, δεῖ προὔπαρχειν τὸν τόπον, ἵνα οὕτως ἐν αὐτῷ γένηται τὸ σῶμα, καὶ διὰ τοῦτο ἔσται ὁ τόπος πρὶν ἐν αὐτῷ γενέσθαι τὸ ἐν τῷ τόπῳ σῶμα. καθὸ δὲ περιτυπουμένης τῆς τοῦ περιέχοντος ἐπιφανείας τῷ περιεχομένῳ ἀποτελεῖται, οὐ δύναται ὑποστῆναι ὁ τόπος πρὸ τοῦ ἐν αὐτῷ γενέσθαι τὸ σῶμα, καὶ 30 διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται τότε. ἄτοπον δὲ τὸ αὐτὸ λέγειν καὶ εἶναι τι καὶ μὴ εἶναι· οὐκ ἄρα ἐστὶ τόπος τὸ πέρασ τοῦ περιέχοντος, καθὸ περιέχει. πρὸς τούτοις, εἴ ἐστὶ τι ὁ τόπος, ἦτοι γεννητός ἐστιν ἢ ἀγέννητος. ἀγέννητος μὲν οὖν οὐκ 152 ἐστίν· περιτυπούμενος γάρ, φασίν, τῷ ἐν αὐτῷ σώματι ἀποτελεῖται. ἀλλ' οὐδὲ γεννητός· εἰ γάρ ἐστι γεννητός, ἦτοι ὅτε ἐν τόπῳ ἐστὶ τὸ σῶμα, τότε γίνεται ὁ τόπος ἐν ᾧ ἤδη λέγεται εἶναι τὸ ἐν τόπῳ, ἢ ὅτε οὐκ ἐστίν ἐν αὐτῷ. 5
- 133 οὔτε δὲ ὅτε ἐν αὐτῷ ἐστίν (ἐστὶ γὰρ ἤδη τοῦ ἐν αὐτῷ σώματος ὁ τόπος) οὔτε ὅτε οὐκ ἐστίν ἐν αὐτῷ, εἴγε περιτυποῦται μὲν, ὡς φασίν, τῷ περιεχομένῳ τὸ περιέχον καὶ οὕτω γίνεται τόπος, τῷ δὲ μὴ ἐν αὐτῷ ὄντι οὐδὲν δύναται περιτυπωθῆναι. εἰ δὲ μήτε ὅτε ἐν τόπῳ ἐστὶ τὸ σῶμα, 10 μήτε ὅτε οὐκ ἐστίν ἐν αὐτῷ, γίνεται ὁ τόπος, παρὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν ἔστιν ἐπινοεῖν, οὐδὲ γεννητός ἐστίν ὁ τόπος. εἰ δὲ μήτε γεννητός ἐστὶ μήτε ἀγέννητος, οὐδὲ ἔστιν.
- 134 κοινότερον δὲ καὶ ταῦτα δύναται λέγεσθαι. εἴ ἐστὶ τι ὁ τόπος, ἦτοι σῶμά ἐστιν ἢ ἀσώματον· ἐκάτερον δὲ τούτων 15 ἀπορεῖται, ὡς ὑπεμνήσαμεν· καὶ ὁ τόπος ἄρα ἐστίν ἀπορος. ὁ τόπος πρὸς τῷ σώματι νοεῖται, οὗ ἐστὶ τόπος· ἀπορος δὲ ἐστίν ὁ περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ σώματος λόγος· καὶ ὁ περὶ τοῦ τόπου ἄρα. ὁ τόπος ἐκάστου αἰδῖος μὲν οὐκ ἐστίν, γίνεσθαι δὲ λεγόμενος ἀνυπόστατος εὐρίσκεται 20 γενέσεως μὴ ὑπαρχούσης.
- 135 Ἐνεστί δὲ καὶ ἄλλα πλείω λέγειν. ἀλλ' ἵνα μὴ τὸν λόγον μηκύνωμεν, ἐκεῖνο ἐπακτέον, ὅτι τοὺς σκεπτικοὺς ἐντρέπουσι μὲν οἱ λόγοι, δυσωπεῖ δὲ καὶ ἡ ἐνάργεια. διόπερ οὐθετέρῳ προστιθέμεθα ὅσον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις ὑπὸ 25 τῶν δογματικῶν, ἀλλ' ἐπέχομεν περὶ τοῦ τόπου.

ιδ' περι χρόνου.

Τὸ δὲ αὐτὸ πάσχομεν καὶ ἐν τῇ περὶ τοῦ χρόνου 136
 ζητήσῃ· ὅσον μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς φαινομένοις δοκεῖ
 τι εἶναι ὁ χρόνος, ὅσον δὲ ἐπὶ τοῖς περὶ αὐτοῦ λεγο-
 30 μένοις ἀνυπόστατος φαίνεται. χρόνον γὰρ εἶναι φασιν
 οἱ μὲν διάστημα τῆς τοῦ ὅλου κινήσεως (ὅλον
 δὲ λέγω τὸν κόσμον), οἱ δὲ αὐτὴν τὴν κίνησιν
 τοῦ κόσμου, Ἀριστοτέλης δέ, ἢ ὡς τινες Πλάτων,
 33^a ἀριθμὸν τοῦ ἐν κινήσει προτέρου καὶ ὑστέ-
 153^oρου, Στράτων δέ, ἢ ὡς τινες Ἀριστοτέλης, μέτρον 137
 κινήσεως καὶ μονῆς, Ἐπίκουρος (p. 126, 12 Us.)
 δέ, καθὼς Δημήτριος ὁ Λάκων φησί, σύμπτωμα
 συμπτωμάτων, παρεπόμενον ἡμέραις τε καὶ νυξί
 4^a καὶ ὥραις καὶ πάθεσι καὶ ἀπαθείαις καὶ κινήσε-
 5^aσι καὶ μοναῖς. κατ' οὐσίαν τε οἱ μὲν σῶμα αὐτὸν 138
 ἔφασαν εἶναι, ὡς οἱ περὶ τὸν Αἰνησίδημον (μηδὲν
 γὰρ αὐτὸν διαφέρειν τοῦ ὄντος καὶ τοῦ πρώτου σώματος),
 οἱ δὲ ἀσώματον. ἦτοι οὖν πᾶσαι αἱ στάσεις αὐταὶ εἰσιν
 ἀληθεῖς, ἢ πᾶσαι ψευδεῖς, ἢ τινὲς μὲν ἀληθεῖς, τινὲς
 10 δὲ ψευδεῖς· οὔτε δὲ πᾶσαι ἀληθεῖς ὑπάρχειν δύναται
 (μάχονται γὰρ αἱ πλεῖστοι) οὔτε πᾶσαι ψευδεῖς εἶναι δοθή-
 σονται ὑπὸ τῶν δογματικῶν. καὶ ἄλλως· εἰ δοθείη ψευ- 139
 δος μὲν εἶναι τὸ σῶμα εἶναι τὸν χρόνον, ψεῦδος δὲ καὶ
 τὸ ὅτι ἀσώματος ἔστιν, αὐτόθεν δοθῆται ἢ τοῦ χρόνου
 15 ἀνυπαρξία· παρὰ γὰρ ταῦτα οὐδὲν εἶναι δύναται ἕτε-
 ρον. οὔτε τίνες μὲν εἰσιν ἀληθεῖς, τίνες δὲ ψευδεῖς
 δυνατὸν καταλαβεῖν διὰ τε τὴν ἰσοσθενῆ διαφωνίαν καὶ
 τὴν ἀπορίαν τὴν κατὰ <τὸ> κριτήριόν τε καὶ τὴν ἀπόδειξιν.
 ὥστε διὰ ταῦτα οὐδὲν ἔξομεν περὶ χρόνου διαβεβαιώσα- 140
 20 σθαι. εἶτα, ἐπεὶ οὐκ ἄνευ κινήσεως ἢ καὶ μονῆς

§§ 136—137 ~ adv. dogm. IV 170. 176. 181 (ubi singulis placitis continuo additur ἢ ἀντίρρησις). 219. 228.

§§ 138 ~ adv. dogm. IV 216.

31 ὅλου et ὅλον Bekk.: χρόνου et χρόνον G 2 μονῆς
 Gen. et A corr.: μόνης MLEB 11 fort. γὰρ <ἀλλήλαις>?
 14 τὸ om. L 18 τὸ addidi || τὴν tert. om. EAB

- ὁ χρόνος ὑφ'εστάναι δοκεῖ, τῆς κινήσεως ἀναιρουμένης, ὁμοίως δὲ καὶ τῆς μονῆς, ἀναιρεῖται ὁ χρόνος. οὐδὲν δὲ ἦντιον καὶ τάδε φασὶ τινες κατὰ τοῦ χρόνου. εἴ ἐστὶ <τι>
- 141 χρόνος, ἦτοι πεπερασταὶ ἢ ἀπειρός ἐστιν. ἀλλ' εἰ μὲν πεπερασταὶ, ἀπὸ τινος χρόνου ἤρξατο καὶ εἰς τινα χρόνον 25 λήξει· διὰ δὲ τοῦτο ἦν ποτε χρόνος, ὅτε οὐκ ἦν χρόνος (πρὸ τοῦ ἀρξασθαι αὐτόν), καὶ ἔσται ποτὲ χρόνος ὅτε οὐκ ἔσται χρόνος (μετὰ τὸ λήξαι αὐτόν)· ὅπερ ἄτοπον. οὐ
- 142 τοίνυν πεπερασταὶ ὁ χρόνος. εἰ δὲ ἀπειρός ἐστιν, ἐπεὶ τὸ μὲν τι αὐτοῦ λέγεται παρωχηκός, τὸ δὲ ἐνεστώς, τὸ δὲ 30 μέλλον, ὁ μέλλον καὶ ὁ παρωχηκός ἦτοι εἰσὶν ἢ οὐκ εἰσὶν. ἀλλ' εἰ οὐκ εἰσὶν, μόνου τοῦ ἐνεστῶτος ὑπολειπομένου, ὅς ἐστιν ἀκαριαῖος, πεπερασμένος ἔσται ὁ χρόνος καὶ ἀκολουθήσουσιν αὐτῷ ἀρχῆθεν ἀπορίαι· εἰ δὲ ὁ παρωχηκός ἐστὶ 154 καὶ ὁ μέλλον ἐστιν, ἐνεστώς ἔσται ἐκάτερος αὐτῶν. ἄτοπον δὲ τὸ λέγειν ἐνεστῶτα τὸν παρωχηκότερα καὶ τὸν μέλλοντα χρόνον· οὐκοῦν οὐδὲ ἀπειρός ἐστιν ὁ χρόνος. εἰ δὲ μήτε ἀπειρός μήτε πεπερασμένος, οὐδὲ ἔστιν ὅλως 5
- 143 χρόνος. πρὸς τούτοις, εἰ ἔστιν ὁ χρόνος, ἦτοι μεριστός ἐστιν ἢ ἀμεριστός· ἀμεριστός μὲν οὐκ οὐκ ἐστιν· διαιρεῖται γὰρ εἰς τε τὸν ἐνεστῶτα καὶ εἰς τὸν παρωχηκότερα καὶ εἰς τὸν μέλλοντα, ὡς αὐτοὶ φασιν. ἀλλ' οὐδὲ μεριστός. ἕκαστον γὰρ τῶν μεριστῶν καταμετρεῖται ὑπὸ τινος ἑαυτοῦ 10 μέρους, καθ' ἕκαστον μέρος τοῦ μετρούμενου γινομένου τοῦ μετροῦντος, ὡς ὅταν δακτύλῳ πῆχυν μετροῦμεν. ὁ δὲ χρόνος οὐ δύναται καταμετρεῖσθαι ὑπὸ τινος ἑαυτοῦ μέρους. εἰ γὰρ ὁ ἐνεστῶς λόγου χάριν καταμετρεῖ τὸν παρωχηκόμενον, ἔσται κατὰ τὸν παρωχηκότερα καὶ διὰ τοῦτο 15 παρωχηκός, καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ὁμοίως μέλλον. καὶ ὁ μέλλον εἰ καταμετροῖ τὸν παρωχηκόμενον, ἐνεστῶς ἔσται καὶ παρωχηκός, καὶ ὁ παρωχηκός παραπλησίως μέλλον ἔσται καὶ ἐνεστῶς· ὅπερ ἀπεμφαίνει. οὐκοῦν οὐδὲ μεριστός

§§ 141—142 ~ adv. dogm. IV 189—192.

§ 143 ~ adv. dogm. IV 193—195.

154

20 ἔστιν. εἰ δὲ μήτε ἀμέριστος μήτε μεριστός, οὐδὲ ἔστιν.
 ὅ τε χρόνος λέγεται τριμερῆς εἶναι, καὶ τὸ μὲν παρωχη- 144
 κῶς, τὸ δὲ ἐνεστῶς, τὸ δὲ μέλλον. ὧν ὁ μὲν παρωχηκῶς
 καὶ ὁ μέλλον οὐκ εἰσίν· εἰ γὰρ εἰσὶ νῦν ὅ τε παρωχη-
 κῶς καὶ ὁ μέλλον χρόνος, ἔσται ἐνεστῶς ἐκάτερος αὐτῶν.
 25 ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἐνεστῶς· εἰ γὰρ ἔστιν ὁ ἐνεστῶς χρόνος,
 ἦτοι ἀμέριστός ἐστιν ἢ μεριστός. ἀμέριστος μὲν οὖν οὐκ
 ἔστιν· ἐν γὰρ τῷ ἐνεστῶτι χρόνῳ λέγεται τὰ μεταβάλ-
 λοντα μεταβάλλειν, οὐδὲν δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ μεταβάλλει,
 οἷον ὁ σίδηρος εἰς μαλακότητα ἢ τῶν ἄλλων ἕκαστον. ὥστε
 30 οὐκ ἔστιν ἀμέριστος ὁ ἐνεστῶς χρόνος. ἀλλ' οὐδὲ μερι- 145
 στός· εἰς ἐνεστῶτας μὲν γὰρ οὐκ ἂν μερισθείη, ἐπεὶ διὰ
 τὴν ὀξεῖαν ῥύσιν τῶν ἐν κόσμῳ ἀνεπινοήτως ὁ ἐνεστῶς
 εἰς παρωχηκῶτα μεταβάλλειν λέγεται· ἀλλ' οὐδ' εἰς παρω-
 155 χηκῶτα καὶ μέλλοντα· ἔσται γὰρ οὕτως ἀνύπαρκτος, τὸ
 μὲν τι μηκέτι ὄν ἔχων μέρος ἑαυτοῦ, τὸ δὲ μηδέπω ὄν.
 ὅθεν οὐδὲ τέλος τοῦ παρωχημένου καὶ ἀρχὴ τοῦ μέλλον- 146
 τος εἶναι δύναται ὁ ἐνεστῶς, ἐπεὶ καὶ ἔσται καὶ οὐκ ἔσται.
 5 ἔσται μὲν [οὔν] ὡς ἐνεστῶς, οὐκ ἔσται δὲ ἐπεὶ μὴ ἔστιν
 αὐτοῦ τὰ μέρη. οὐκοῦν οὐδὲ μεριστός ἐστιν. εἰ δὲ μήτε
 ἀμέριστός ἐστιν ὁ ἐνεστῶς μήτε μεριστός, οὐδὲ ἔστιν. μὴ
 ὄντος δὲ τοῦ ἐνεστῶτος μηδὲ τοῦ παρωχημένου μηδὲ τοῦ
 μέλλοντος, οὐδέ ἐστὶ τι χρόνος· τὸ γὰρ ἐξ ἀνυπάρχων
 10 συνεστῶς ἀνύπαρκτόν ἐστιν.

Λέγεται κατὰ τοῦ χρόνου ἀκκεῖνος ὁ λόγος. εἰ ἔστι 147
 χρόνος, ἦτοι γενητός ἐστι καὶ φθαρτός ἢ ἀγένητος καὶ
 ἀφθαρτος. ἀγένητος μὲν οὖν καὶ ἀφθαρτος οὐκ ἔστιν,
 εἶγε αὐτοῦ τὸ μὲν παρωχημέναι λέγεται καὶ μηκέτι εἶναι,
 15 τὸ δὲ μέλλειν καὶ μηδέπω εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ γενητός καὶ 148
 φθαρτός. τὰ γὰρ γινόμενα ἔκ τινος ὄντος γίνεσθαι δεῖ

§§ 144—145 ~ adv. dogm. IV 197—199.

§ 146 ~ adv. dogm. IV 200—202.

§§ 147—148 ~ adv. dogm. IV 203—205.

31 ἐνεστῶτα M 32 ἀνεπινοήτως Kayser: ἀπερινοήτως G
 1 fort. <καὶ> οὔτως 5 οὖν del. Bekk. coll. p. 146, 27; fort. γὰρ
 9 ἔσται M || τι om. L || ἀνυπάρχων Kayser: ἀνυπάρκτων G

καὶ τὰ φθειρόμενα εἰς τι ὄν φθείρεσθαι κατὰ τὰς τῶν
 δογματικῶν αὐτῶν ὑποθέσεις. εἰ οὖν εἰς τὸν παρωχημέ-
 νον φθείρεται, εἰς οὐκ ὄν φθείρεται, καὶ εἰ ἐκ τοῦ μέλ-
 λοντος γίνεται, ἐξ οὐκ ὄντος γίνεται· οὐδέτερος γὰρ αὐ- 20
 τῶν ἔστιν. ἄτοπον δὲ τὸ λέγειν τι ἐξ οὐκ ὄντος γίνεσθαι
 ἢ εἰς τὸ μὴ ὄν φθείρεσθαι. οὐκ ἄρα γενητός καὶ φθα-
 ρτός ἐστιν ὁ χρόνος. εἰ δὲ μήτε ἀγένητος καὶ ἀφθαρτός
 ἔστι μήτε γενητός καὶ φθαρτός, οὐδὲ ὕλως ἔστιν.

- 149 Πρὸς τούτοις, ἐπεὶ πᾶν τὸ γινόμενον ἐν χρόνῳ γίνε- 25
 σθαι δοκεῖ, εἰ γίνεται ὁ χρόνος, ἐν χρόνῳ γίνεται. ἤτοι
 οὖν αὐτός ἐν ἑαυτῷ γίνεται ἢ ἕτερος ἐν ἐτέρῳ. ἀλλ' εἰ
 μὲν αὐτός ἐν ἑαυτῷ, τὸ αὐτὸ καὶ ἔσται καὶ οὐκ ἔσται.
 ἐπεὶ γὰρ τὸ ἐν ᾧ τι γίνεταί τοῦ ἐν αὐτῷ γιγνομένου
 ὀφείλει προϋπάρχειν, ὁ γιγνόμενος ἐν ἑαυτῷ χρόνος, εἰ 30
 μὲν γίνεται, οὐδέπω ἔστιν, εἰ δὲ ἐν ἑαυτῷ γίνεται, ἤδη
 150 ἔστιν. ὥστε οὐδὲ γίνεται ἐν ἑαυτῷ. ἀλλ' οὐδ' ἐν ἐτέρῳ
 ἕτερος. εἰ γὰρ ὁ ἐνεστὼς ἐν τῷ μέλλοντι γίνεταί, μέλλον 150
 ἔσται ὁ ἐνεστὼς, καὶ εἰ ἐν τῷ παρωχηκότι, παρωχηκῶς.
 τὰ δὲ αὐτὰ λεκτέον καὶ περὶ τῶν ἄλλων χρόνων. ὥστε
 οὐδὲ ἕτερος χρόνος ἐν ἐτέρῳ γίνεται χρόνῳ. εἰ δὲ μήτε
 αὐτός ἐν ἑαυτῷ γίνεται μήτε ἕτερος ἐν ἐτέρῳ, οὐδὲ γενη- 5
 τός ἐστιν ὁ χρόνος. ἐδείκνυτο δέ, ὅτι οὐδὲ ἀγένητός ἐστιν.
 μήτε οὖν γενητός ὄν μήτε ἀγένητος οὐδ' ὕλως ἔστιν·
 ἕκαστον γὰρ τῶν ὄντων ἤτοι γενητὸν ἢ ἀγένητον εἶναι
 προσήκει.

κ' περὶ ἀριθμοῦ.

- 151 Ἐπεὶ δὲ ὁ χρόνος δοκεῖ μὴ ἄνευ ἀριθμοῦ θεωρεῖσθαι, 10
 οὐκ ἂν εἶη ἄτοπον καὶ περὶ ἀριθμοῦ βραχεία διεξελθεῖν.
 ὅσον μὲν γὰρ ἐπὶ τῇ συνηθείᾳ καὶ ἀδοξάστως ἀριθμεῖν
 τι φαμέν καὶ ἀριθμὸν εἶναι τι ἀκούομεν· ἢ δὲ τῶν
 δογματικῶν περιεργία καὶ τὸν κατὰ τούτου κεκίνηκε λόγον.

§§ 149—150 ~ adv. dogm. IV 206—211.

29 αὐτῷ Bekk.: ᾧ G 32 οὐδὲ Stephanus: οὔτε G 7 μήτε
 alt. Gen.: μηδὲ G

156

15 αὐτίκα γοῦν οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου καὶ στοιχεῖα τοῦ 152
κόσμου τοὺς ἀριθμοὺς εἶναι λέγουσιν. φασὶ γοῦν, ὅτι
τὰ φαινόμενα ἔκ τινος συνέστηκεν, ἀπλᾶ δὲ εἶναι δεῖ τὰ
στοιχεῖα· ἄδηλα ἄρα ἐστὶ τὰ στοιχεῖα. τῶν δὲ ἀδῆλων τὰ
μὲν ἐστὶ σώματα, ὡς οἱ ἀτμοὶ καὶ οἱ ὄγκοι, τὰ δὲ ἀσώ-
20 ματα, ὡς σχήματα καὶ ιδέαι καὶ ἀριθμοί. ὧν τὰ
μὲν σώματά ἐστι σύνθετα, συνεσιῶτα ἔκ τε μή-
κους καὶ πλάτους καὶ βάρους καὶ ἀντιτυπίας ἢ
καὶ βάρους (cf. Epic. 276 Us.). οὐ μόνον ἄρα ἄδηλα,
ἀλλὰ καὶ ἀσώματά ἐστὶ τὰ στοιχεῖα. ἀλλὰ καὶ τῶν ἀσώ- 153
24^a μάτων ἕκαστον ἐπιθεωρούμενον ἔχει τὸν ἀριθμόν· ἢ
25 γὰρ ἓν ἐστὶν ἢ δύο ἢ πλείω. δι' ὧν συνάγεται, ὅτι τὰ
στοιχεῖα τῶν ὄντων εἰσὶν οἱ ἀδῆλοι καὶ ἀσώματοι καὶ πᾶ-
σιν ἐπιθεωρούμενοι ἀριθμοί. καὶ οὐχ ἀπλῶς, ἀλλ' ἢ τε
μονὰς καὶ ἢ κατὰ ἐπισύνθεσιν τῆς μονάδος γινομένη
ἀόριστος δυάς, ἥς κατὰ μετουσίαν αἱ κατὰ μέρος γίνον-
30 ται δυάδες δυάδες. ἐκ τούτων γὰρ καὶ τοὺς ἄλλους γίνε- 154
σθαι ἀριθμούς, τοὺς ἐπιθεωρουμένους τοῖς ἀριθμητοῖς,
καὶ τὸν κόσμον κατασκευάζεσθαι λέγουσιν. τὸ μὲν γὰρ
157 σημεῖον τὸν τῆς μονάδος ἐπέχειν λόγον, τὴν δὲ γραμμὴν
τὸν τῆς δυάδος (δύο γὰρ σημείων μεταξὺ θεωρεῖσθαι ταύ-
την), τὴν δὲ ἐπιφάνειαν τὸν τῆς τριάδος (ῥύσιν γὰρ εἶναι
φασὶ τῆς γραμμῆς εἰς πλάτος ἐπ' ἄλλο σημεῖον ἐκ πλαγίου
5 κείμενον), τὸ δὲ σῶμα τὸν τῆς τετράδος· ἐπανάστασιν
γὰρ γίνεσθαι τῆς ἐπιφανείας ἐπὶ τι σημεῖον ὑπερκείμενον.
καὶ οὕτω τὰ τε σώματα καὶ ὅλον τὸν κόσμον ἀνειδωλο- 155
ποιουσιν, ὅντινα καὶ διοικεῖσθαι φασὶ κατὰ ἀρμονικοὺς
λόγους, τὸν τε διὰ τεσσάρων, ὅς ἐστὶν ἐπίτριτος, ὡς ἔχει
10 πρὸς τὰ ἕξ τὰ ὀκτώ, καὶ τὸν διὰ πέντε, ὅς ἐστὶν ἡμιόλιος,
ὡς ἔχει πρὸς τὰ ἕξ τὰ ἐννέα, καὶ τὸν διὰ πασῶν, ὅς ἐστὶ
διπλάσιος, ὡς ἔχει πρὸς τὰ ἕξ τὰ δώδεκα. ταῦτά τε οὖν 156

§ 153 cf. adv. dogm. I 104.

§ 154 ~ adv. dogm. I 99—100 adv. math. IV 4—5.

§ 155 ~ adv. dogm. I 95—97 IV 283.

15 τοῦ Πυθ. Bekk.: τῶν Πυθ. G 19 αἱ ἄτομοι Pappenheim coll. p. 527, 7 23 ἄρα ML: γὰρ EAB 29 ἀόριστος Fabr.: ἄριστος G: om. Stephanus 30 δυάδες alt. om. M 5 τριάδος EAB

ὄνειροπολοῦσιν, καὶ ὅτι ἕτερόν τι ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς παρὰ
 τὰ ἀριθμητὰ κατασκευάζουσι, λέγοντες ὅτι εἰ τὸ ζῶον κατὰ
 τὸν ἑαυτοῦ λόγον ἐστίν, εἰ τύχοι, ἓν, τὸ φυτόν, ἐπεὶ μὴ ἐστὶ 15
 ζῶον, οὐκ ἔσται ἓν· ἐστὶ δὲ καὶ <τὸ> φυτόν ἓν· οὐκ ἄρα τὸ
 ζῶον, <ὡς ζῶον>, ἓν ἐστίν, ἀλλὰ κατὰ τι ἕτερον ἐπιθεωρούμε-
 νον ἕξωθεν αὐτῶ, οὗ μετέχει ἕκαστον καὶ γίνεται δι' αὐτὸ
 ἓν. καὶ εἰ τὰ ἀριθμητὰ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς, ἐπειδὴ ἀν-
 θρωποὶ εἰσὶν οἱ ἀριθμητοὶ καὶ βόες, εἰ τύχοι, καὶ ἵπποι, 20
 ἀνθρώποι καὶ βόες καὶ ἵπποι ἔσται ὁ ἀριθμὸς, καὶ λευκὸς
 ἀριθμὸς καὶ μέλας καὶ γενειήτης, εἰ τύχοιεν τοιοῦτοι
 157 ὄντες οἱ μετρούμενοι. ταῦτα δὲ ἐστὶν ἄτοπα· οὐκ ἄρα
 τὰ ἀριθμητὰ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς, ἀλλ' ἰδίαν ὑπόστασιν ἔχει
 παρὰ ταῦτα, καθ' ἣν καὶ ἐπιθεωρεῖται τοῖς ἀριθμητοῖς καὶ 25
 ἐστὶ στοιχεῖον.

Οὕτως οὖν ἐκείνων συναγαγόντων, ὅτι ἀριθμὸς οὐκ
 ἐστὶ τὰ ἀριθμητὰ, παρεισήλθεν ἢ κατὰ τοῦ ἀριθμοῦ ἀπο-
 ρία. λέγεται γάρ, ὅτι εἰ ἔστιν ἀριθμὸς, ἦτοι αὐτὰ τὰ
 ἀριθμητὰ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς ἢ ἕτερόν τι παρὰ ταῦτα ἕξω- 30
 θεν· οὔτε δὲ αὐτὰ τὰ ἀριθμητὰ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς, ὡς
 ἀπέδειξαν οἱ Πυθαγορικοί, οὔτε ἕτερόν τι παρὰ ταῦτα,
 158 ὡς ὑπομνήσομεν· οὐδὲν ἄρα ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς. ὅτι δὲ 158
 οὐδὲν ἕξωθέν ἐστὶ παρὰ τὰ ἀριθμητὰ ὁ ἀριθμὸς, παρα-
 στήσομεν ἐπὶ τῆς μονάδος τὸν λόγον στήσαντες εὐσήμου
 διδασκαλίας ἔνεκεν. εἰ γὰρ ἔστι τι καθ' ἑαυτὴν ἢ μονάς,
 ἧς μετέχον ἕκαστον τῶν μετεχόντων αὐτῆς γίνεται ἓν, ἦτοι 5
 μία ἔσται αὐτὴ ἢ μονάς ἢ τοσαῦται ὅσα τὰ μετέχοντα
 αὐτῆς ἐστίν. ἀλλ' εἰ μὲν μία ἐστίν, πότερον ὅλης αὐτῆς
 μετέχει ἕκαστον τῶν μετέχειν αὐτῆς λεγομένων ἢ μέρους
 αὐτῆς; εἰ μὲν γὰρ πᾶσαν ἔχει τὴν μονάδα, εἰ τύχοι, ὁ
 εἷς ἄνθρωπος, οὐκέτι ἔσται μονάς ἧς μετέξει ὁ εἷς ἵππος 10

§ 156 ~ adv. dogm. IV 285—287. adv. math. IV 11—13.

§§ 158—162 ~ adv. dogm. IV 293—298.

16 τὸ add. Rüstow 17 lac., quam stat. Gen. explevi:
 κατὰ τὸν ἑαυτοῦ λόγον Gen.: καθὸ ζῶόν ἐστιν Bekk. 20 οἱ del.
 Kayser 21 ὁ EAB: om. ML 22 ἀριθμὸς om. M (fors. recte) ||
 τύχοιεν Gen.: τύχοισαν G 23 ὄντες scr. Sexti variandi studium
 respiciens coll. p. 102, 3. 160, 12: τυγχάνοντες G 29 εἰ om.
 EAB 6 αὐτὴ Gen.: αὐτῆ G

ἢ ὁ εἷς κύων ἢ τῶν ἄλλων ἕκαστον ὃ λέγομεν εἶναι ἕν,
 ὥσπερ καὶ πολλῶν ὑποτεθέντων γυμνῶν ἀνθρώπων, ἐνὸς 159
 δὲ ὄντος ἱματίου καὶ τοῦτο ἐνὸς ἀμφιασαμένου, γυμνοὶ
 μενοῦσιν οἱ λοιποὶ καὶ χωρὶς ἱματίου. εἰ δὲ μέρους αὐτῆς
 15 μετέχει ἕκαστον, πρῶτον μὲν ἕξει μέρος τι ἢ μονάς, καὶ
 ἄπειρά γε ἕξει μέρη, εἰς ἃ διαιρεῖται ὅπερ ἄτοπον. εἶτα
 ὡς τὸ μέρος τῆς δεκάδος, οἶον ἢ δυνάς, οὐκ ἔστι δεκάς,
 οὕτως οὐδὲ τὸ μέρος τῆς μονάδος ἔσται μονάς, διὰ δὲ
 τοῦτο οὐδὲ μετέξει τι τῆς μονάδος. ὥστε οὐκ ἔστι μία ἢ
 20 μονάς ἧς μετέχειν λέγεται τὰ κατὰ μέρος. εἰ δὲ ἰσαρίθμοι 160
 τοῖς ἀριθμητοῖς, ἐφ' ὧν λέγεται τὸ ἕν, αἱ μονάδες εἰσὶν,
 ὧν κατὰ μετοχὴν ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος λέγεται ἕν,
 ἄπειροί ἔσονται αἱ μετεχόμεναι μονάδες. καὶ αὗται ἦτοι
 μετέχουσιν ἐπαναβεβηκυίας μονάδος ἢ μονάδων ἰσαρίθμων
 25 αὐταῖς (καὶ διὰ τοῦτο εἰσι μονάδες) ἢ οὐ μετέχουσιν, ἀλλὰ
 χωρὶς τινος μετοχῆς μονάδες εἰσὶν. <...> εἰ μὲν γὰρ χωρὶς 161
 μετοχῆς μονάδες εἶναι δύνανται αὗται, δυνήσεται καὶ τῶν
 αἰσθητῶν ἕκαστον χωρὶς μονάδος μετοχῆς ἕν εἶναι, καὶ
 αὐτόθεν περιτρέπεται ἢ καθ' ἑαυτὴν θεωρεῖσθαι λεγομένη
 30 μονάς. εἰ δὲ ἀπὸ μετοχῆς κἀκεῖναι μονάδες εἰσὶν, ἦτοι
 μιᾶς μετέχουσι πᾶσαι ἢ μία ἐκάστη ἰδίας. καὶ εἰ μὲν
 πᾶσαι μιᾶς, ἦτοι κατὰ μέρος ἐκάστη ἢ ὅλης λεχθήσεται
 159 μετέχειν, καὶ μένουσιν αἱ ἀρχῆθεν ἄτοπαι· εἰ δὲ ἐκάστη 162
 ἰδίας, καὶ ἐκείνων τῶν μονάδων ἐκάστη μονάδα ἐπιθεω-
 ρεῖσθαι δεῖ, καὶ ταῖς ἐπιθεωρουμέναις ἐκείναις ἄλλας, καὶ
 μέχρις ἀπίρου. εἰ οὖν ἵνα καταλάβωμεν, ὅτι εἰσὶ τινες
 5 καθ' ἑαυτὰς μονάδες, ὧν κατὰ μετοχὴν ἕκαστον τῶν ὄντων
 ἔστιν ἕν, δεῖ κατελιγφέναι ἀπειράκις ἀπίρους νοητὰς μο-
 νάδας, ἀδύνατον δὲ καταλαβεῖν ἀπειράκις ἀπίρους μονά-
 δας νοητὰς, ἀδύνατον ἄρα ἔστιν ἀποφήνασθαι, ὅτι εἰσὶ
 τινες νοηταὶ μονάδες καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων ἔστιν ἕν
 10 κατὰ μετοχὴν ἰδίας μονάδος γινόμενον ἕν. ἄτοπον ἄρα 163
 τὸ λέγειν, ὅτι τοσαῦται εἰσὶν αἱ μονάδες ὅσα τὰ μετέχοντα

14 μενοῦσιν ser.: μένουσιν G 15 μέρος τι ML: τι μέρος
 EAB 18 μονάδος Stephanus: δεκάδος G 26 excidit ὅπερ
 ἀδύνατον vel simile quid || γὰρ G: οὖν Bekk. dubit. 2 ἐκάστη
 Bekk.: ἐκάστην G

αὐτῶν. εἰ δὲ μήτε μία ἐστὶν ἢ καθ' ἑαυτὴν λεγομένη
 μονὰς μήτε τοσαῦται ὅσα τὰ μετέχοντα αὐτῆς ἐστίν, οὐδὲ
 ἐστὶν ὅλως μονὰς καθ' ἑαυτήν. ὁμοίως δὲ οὐδὲ τῶν ἄλλων
 ἀριθμῶν ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν ἔσται· χρῆσθαι γὰρ ἔνεστιν 15
 ἐπὶ πάντων τῶν ἀριθμῶν τῷ λόγῳ παραδειγματικῶς νῦν
 ἐπὶ τῆς μονάδος ἠρωτημένῳ. ἀλλ' εἰ μήτε καθ' ἑαυτὸν
 ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς, ὡς ὑπεμνήσαμεν, μήτε αὐτὰ τὰ ἀρι-
 θμητὰ ὁ ἀριθμὸς ἐστίν, ὡς οἱ ἀπὸ Πυθαγόρου παρέ-
 στησαν, παρὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν ἔστι, λεκτέον μῆδὲ εἶναι 20
 ἀριθμὸν.

- 164 Πῶς δὲ καὶ γίνεσθαι φασιν ἐκ τῆς μονάδος τὴν δυάδα
 οἱ ἔξωθεν τι δοκοῦντες εἶναι τὸν ἀριθμὸν παρὰ τὰ ἀρι-
 θμητὰ; ὅτε γὰρ συντίθεμεν μονάδα ἑτέρα μονάδι, ἦτοι
 προστίθεται τι ταῖς μονάσιν ἔξωθεν, ἢ ἀφαιρεῖται τι 25
 ἀπ' αὐτῶν, ἢ οὔτε προστίθεται τι οὔτε ἀφαιρεῖται. ἀλλ'
 εἰ μὲν οὔτε προστίθεται <τι> οὔτε ἀφαιρεῖται, οὐκ ἔσται
 δυάς. οὔτε γὰρ χωρὶς ἀλλήλων οὔσαι αἱ μονάδες εἶχον
 τὴν δυάδα ἐπιθεωρουμένην αὐταῖς κατὰ τὸν ἴδιον αὐτῶν
 165 λόγον, οὔτε νῦν τι αὐταῖς ἔξωθεν προσγέγονεν, ὥσπερ οὐδὲ 30
 ἀφήρηται κατὰ τὴν ὑπόθεσιν. ὥστε οὐκ ἔσται δυάς ἢ
 σύνθεσις τῆς μονάδος πρὸς τὴν μονάδα, μήτε ἀφαιρέσεως
 μήτε προσθέσεως ἔξωθεν τινος γινομένης. εἰ δὲ ἀφαίρε-
 σις γίνεται, οὐ μόνον οὐκ ἔσται δυάς, ἀλλὰ καὶ μειωθή- 160
 σονται αἱ μονάδες. εἰ δὲ προστίθεται αὐταῖς ἔξωθεν ἢ
 δυάς, ἵνα ἐκ τῶν μονάδων γένηται δυάς, τὰ δύο δοκοῦντα
 εἶναι τέσσαρα ἔσται· ὑπόκειται γὰρ μονὰς καὶ ἑτέρα μο-
 νὰς, αἷς προστιθεμένης ἔξωθεν δυάδος ὁ τέσσαρα ἀρι- 5
 166 θμὸς ἀποτελοῖτο ἄν. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 ἀριθμῶν τῶν κατὰ σύνθεσιν ἀποτελεῖσθαι λεγομένων. εἰ
 οὖν μήτε κατὰ ἀφαίρεσιν μήτε κατὰ πρόσθεσιν μήτε ἄνευ
 ἀφαιρέσεως καὶ προσθέσεως γίνονται οἱ σύνθετοι λεγόμε-
 νοι εἶναι ἀριθμοὶ ἐκ τῶν ἐπαναβεβηκότων, ἀσύστατός 10
 ἐστὶν ἢ γένεσις τοῦ κατ' ἰδίαν καὶ παρὰ τὰ ἀριθμητὰ

§§ 164—165 ~ adv. math. IV 21—22 (e Platonis Phaedone
 96 E sqq. sumpta.)

27 τι add. Bekk. 29 δυάδα Kayser: μονάδα G 30 ὥσπερ
 Bekk.: ὥστε G 10 ἐκ τῶν LEAB: αὐτῶν M 11 παρὰ Bekk.: περι G

εἶναι λεγομένου ἀριθμοῦ. ὅτι δὲ οὐδὲ ἀγέννητοι τυγγάνου-
 σιν ὄντες οἱ κατὰ σύνθεσιν ἀριθμοί, δηλοῦσιν αὐτοὶ συν-
 τίθεσθαι τε αὐτοὺς καὶ γίνεσθαι φάσκοντες ἐκ τῶν ἐπα-
 15 ναβεβηκότων, οἷον τῆς τε μονάδος καὶ δυάδος τῆς ἀορί-
 στου. οὐκοῦν οὐχ ὑφέστηκε κατ' ἰδίαν ὁ ἀριθμὸς. εἰ 167
 δὲ μήτε κατ' ἰδίαν ὁ ἀριθμὸς θεωρεῖται μήτε ἐν τοῖς
 ἀριθμητοῖς ἔχει τὴν ὑπόστασιν, οὐδὲ ἔστι τι ὁ ἀριθμὸς
 ὅσον ἐπὶ ταῖς περιεργίαις ταῖς ὑπὸ τῶν δογματικῶν εἰσε-
 20 νηγεμέναις. τοσαῦτα μὲν καὶ περὶ τοῦ φυσικοῦ καλουμένου
 τῆς φιλοσοφίας μέρους ἀρκούντως ὡς ἐν ὑποτυπώσει λελέχθω.

κα' περὶ τοῦ ἠθικοῦ μέρους τῆς φιλοσοφίας.

Λείπεται δὲ τὸ ἠθικόν, ὅπερ δοκεῖ περὶ τὴν διάκρισιν τῶν 168
 τε καλῶν καὶ κακῶν καὶ ἀδιαφόρων καταγίνεσθαι. ἵνα
 25 οὖν κεφαλαιωδῶς καὶ περὶ τούτου διαλάβωμεν, περὶ τῆς
 ὑπάρξεως τῶν τε ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ ἀδιαφόρων ζητή-
 σωμεν, τὴν ἔννοιαν ἐκάστου προεικθήμενοι.

ιβ' περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ ἀδιαφόρων.

Φασὶν οὖν οἱ Στωικοὶ (Stoic. fr. III 75 A) ἀγαθὸν 169
 εἶναι ὠφέλειαν ἢ οὐχ ἕτερον ὠφελείας, ὠφέλειαν
 30 μὲν λέγοντες τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σπουδαίαν προᾶ-
 30α ξιν, οὐχ ἕτερον δὲ ὠφελείας τὸν σπουδαῖον ἄνθρω-
 πον καὶ τὸν φίλον. ἢ μὲν γὰρ ἀρετὴ πως ἔχου ἡγεμο-
 νικὸν καθεστηκυῖα καὶ ἢ σπουδαία προᾶξις ἐνέργειά
 τις οὔσα κατ' ἀρετὴν ἀντικρὺς ἐστὶν ὠφέλεια, ὁ δὲ
 169σπουδαῖος ἄνθρωπος καὶ ὁ φίλος οὐχ ἕτερος ὠφε-
 λείας. μέρος μὲν γὰρ τοῦ σπουδαίου ἐστὶν ὠφέ- 170
 λεια, τὸ ἡγεμονικὸν αὐτοῦ ὑπάρχουσα· τὰ δὲ ὅλα
 οὔτε τὰ αὐτὰ τοῖς μέρεσιν εἶναι λέγουσιν (οὐ γὰρ
 5 ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος χεῖρ), οὔτε ἕτερα παρὰ τὰ
 5α μέρη (οὐκ ἄνευ γὰρ τῶν μερῶν ὑφέστηκεν). διό-
 περ οὐχ ἕτερα τῶν μερῶν τὰ ὅλα λέγουσιν. ὅθεν

§ 168 ~ adv. dogm. V 2.

§§ 169—171 ~ adv. dogm. V 22—27.

20 inde a τοσαῦτα denuo incipit T (cf. ad p. 145, 1) 21
 ἀρκούντως T (sufficenter): ἀρκούντα G 25 <καὶ> περὶ T (et
 de) 26/27 ζητήσωμεν LEABT (queramus): ζητήσομεν M

τὸν σπουδαῖον ὄλον ὄντα ὡς πρὸς τὸ ἡγεμονικὸν
 ἑαυτοῦ, ὅπερ ἔφασαν ὠφελίαν, οὐχ ἕτερον ὠφελείας
 εἶναι λέγουσιν. ἐντεῦθεν καὶ τριχῶς τὸ ἀγαθὸν φασί
 171 λέγεσθαι. καθ' ἓνα μὲν γὰρ τρόπον φασὶν εἶναι 10
 ἀγαθὸν τὸ ὕφ' οὗ ἔστιν ὠφελεῖσθαι, ὃ δὴ ἀρχικώ-
 τατόν ἐστι καὶ ἀρετῆ, καθ' ἕτερον δὲ καθ' ὃ συμ-
 βαίνει ὠφελεῖσθαι, ὡς ἡ ἀρετῆ καὶ αἰ κατ' ἀρετὴν
 πράξεις, κατὰ τρίτον δὲ τρόπον τὸ οἶόν τε ὠφελεῖν,
 τοῦτο δὲ καὶ ἀρετὴν εἶναι καὶ <τὴν> κατὰ ἀρετὴν 14a
 προᾶξιν καὶ τὸν σπουδαῖον καὶ τὸν φίλον, θεοὺς τε 15
 καὶ σπουδαίους δαίμονας, ὡς τὸ μὲν δευτέρον ση-
 μαινόμενον τοῦ ἀγαθοῦ ἐμπεριληπτικὸν εἶναι τοῦ
 πρώτου σημαινομένου, τὸ δὲ τρίτον τοῦ δευτέρου
 172 καὶ τοῦ πρώτου. τινὲς δὲ φασιν (Stoic. fr. III 73
 Arn.) ἀγαθὸν εἶναι τὸ δι' ἑαυτὸ αἰρετόν, ἄλλοι δὲ 19a
 τὸ συλλαμβάνον πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ τὸ συμπλη- 19b
 ρωτικόν· εὐδαιμονία δὲ ἐστίν, ὡς οἱ Στωικοὶ φασιν, 20
 εὐροια βίου.

Τοιαῦτα μὲν τινα εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀγαθοῦ λέγε-
 173 ται. εἴτε δὲ τὸ ὠφελοῦν εἴτε τὸ δι' ἑαυτὸ αἰρετόν εἴτε τὸ
 συνεροῦν πρὸς εὐδαιμονίαν ἀγαθὸν τις εἶναι λέγοι, οὐχί
 τί ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν παρίστησιν, ἀλλὰ τι τῶν συμβεβηκότων 25
 αὐτῷ λέγει. ὅπερ ἐστὶ μάταιον. ἦτοι γὰρ μόνῳ τῷ ἀγα-
 θῷ συμβέβηκε τὰ προειρημένα ἢ καὶ ἑτέροις. ἀλλ' εἰ μὲν
 καὶ ἑτέροις, οὐκ ἐστὶ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀγαθοῦ κοινο-
 ποιούμενα· εἰ δὲ μόνῳ τῷ ἀγαθῷ, οὐκ ἐνδέχεται ἡμᾶς
 174 ἐπὶ τούτων νοεῖν τὸ ἀγαθόν· ὡς γὰρ ὁ ἀνευνόητος ἵππου 30
 οὔτε τὸ χρεμετίζειν τί ἐστὶν οἶδεν, οὔτε διὰ τούτου δύνα-
 ται εἰς ἔννοιαν ἐλθεῖν ἵππου, εἰ μὴ πρότερον ἵππῳ χρε-
 μετίζοντι ἐντύχοι, οὔτω <καὶ> ὁ διὰ τὸ μὴ εἰδέναί τὸ ἀγαθόν

§ 172 ~ adv. dogm. V 30.

§§ 173—174 ~ adv. dogm. V 35—39.

10 *reputari* T 14^a *τὴν* add. Kayser 15 *προᾶξιν* EAB:
προᾶξις ML 19^b *συλλαμβάνον* G: *collectivum* T: *συλλαμβανό-*
μενον Bekk. dub. coll. p. 551, 25: *συμβαλλόμενον* Kayser coll.
 p. 97, 13. 163, 1: fort. *συνεροῦν* coll. v. 24 22 *τινες* — *λέγουσι*
 T (*quidam—dicunt*) 24 *quod cooperatur* T 28/29 *habentia*
communitatem cum aliis T 33 οὔτω καὶ T (*ita et*): οὔτως G

162 ζητῶν τί ἐστὶν ἀγαθόν, οὐ δύναται γινώσκειν τὸ ἰδίως
 αὐτῷ καὶ μόνῳ ὑπάρχον, ἵνα δι' αὐτοῦ τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ
 νοῆσαι δυνηθῆ. πρότερον γὰρ δεῖ μαθεῖν τὴν αὐτοῦ τοῦ
 ἀγαθοῦ φύσιν, εἰθ' οὕτω συνεῖναι ὅτι ὠφελεῖ καὶ ὅτι
 5 δι' αὐτὸ αἰρετόν ἐστὶ καὶ ὅτι εὐδαιμονίας ποιητικόν. ὅτι δὲ 175
 τὰ προειρημένα συμβεβηκότα οὐκ ἐστὶν ἱκανὰ μνηῦσαι τὴν
 ἐπίνοιαν καὶ τὴν φύσιν τοῦ ἀγαθοῦ, δηλοῦσιν ἔργῳ οἱ δογ-
 ματικοί. ὥς μὲν γὰρ ὠφελεῖ τὸ ἀγαθὸν καὶ ὅτι αἰρετόν ἐστὶ,
 παρὸ καὶ ἀγαθὸν εἴρηται τὸ οἶονεὶ ἀγαστόν (Plat.
 10 Cratyl. 412 C), καὶ ὅτι εὐδαιμονίας ἐστὶ ποιητικόν, πάντες
 ἴσως συγχωροῦσιν· ἐρωτώμενοι δέ, τί ἐστὶν ᾧ ταῦτα συμβέβη-
 κεν, εἰς ἄπειστον ἐμπίπτουσι πόλεμον, οἱ μὲν ἀρετὴν
 λέγοντες, οἱ δὲ ἡδονήν, οἱ δὲ ἀλυπτίαν, οἱ δὲ ἄλλο τι.
 καίτοι εἰ ἐκ τῶν προειρημένων ὄρων ἐδεικνυτο τί ἐστὶ τὸ
 15 ἀγαθὸν αὐτό, οὐκ ἂν ἐστασίαζον ὡς ἀγνοουμένης τῆς τού-
 του φύσεως.

Οὕτω μὲν οὖν διαφέρονται περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀγα- 176
 θοῦ οἱ δοκιμώτατοι δοκοῦντες εἶναι τῶν δογματικῶν· ὁμοίως
 δὲ διημέχθησαν καὶ περὶ τοῦ κακοῦ, λέγοντες (Stoic. fr.
 20 III 77 Arn.) κακὸν εἶναι βλάβην ἢ οὐχ ἕτερον βλά-
 20^a βης, οἱ δὲ τὸ δι' ἑαυτὸ φευκτόν, οἱ δὲ τὸ κακοδαι-
 μονίας ποιητικόν. δι' ὧν οὐχὶ τὴν οὐσίαν τοῦ κακοῦ,
 ἀλλὰ τινα τῶν συμβεβηκότων ἴσως αὐτῷ φάσκοντες εἰς τὴν
 προειρημένην ἐμπίπτουσιν ἀπορίαν.

Τὸ δὲ ἀδιάφορόν φασὶ (Stoic. fr. III 122 Arn.) λέγε- 177
 25 σθαι μὲν τριχῶς, καθ' ἕνα μὲν τρόπον πρὸς ὃ μήτε
 25^a ὄρμη μῆτε ἀφορμὴ γίνεται, οἷόν ἐστι τὸ ἀρτίους
 εἶναι τοὺς ἀστέρας ἢ τὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τρί-
 χας· καθ' ἕτερον δὲ πρὸς ὃ ὄρμη μὲν ἢ ἀφορμὴ
 γίνεται, οὐ μᾶλλον δὲ πρὸς τόδε ἢ τόδε, οἷον
 ἐπὶ δυεῖν τετραδράχμων ἀπαραλλάκτων, ὅταν

§ 175 ~ adv. dogm. V 42—44 (ex Aenesidemo)

§ 176 ~ adv. dogm. V 40.

§ 177 ~ adv. dogm. V 59—61.

9 ἀγαστόν Fabr. coll. p. 553, 4 (idem Plato): ἀγωγὸν GT
 (agogon) 12 ἄπειστον Fabr.: ἄπιστον GT (incredibile) 15 16
 <αὐτοῦ> τούτου T (ipsius eius) 19 <οἱ μὲν> λέγ. Pappenheim

δέη τὸ ἕτερον αὐτῶν αἰρεῖσθαι· ὁρμὴ μὲν γὰρ 29^a
 γίνεται πρὸς τὸ αἰρεῖσθαι τὸ ἕτερον αὐτῶν, οὐ 30
 μᾶλλον δὲ πρὸς τόδε ἢ τόδε· κατὰ τρίτον δὲ τρώ-
 πον φασὶν ἀδιάφορον εἶναι τὸ μήτε πρὸς εὐδαι-
 μονίαν μήτε πρὸς κακοδαιμονίαν συμβαλλόμενον, 163
 ὡς ὑγίειαν πλοῦτον· ᾧ γὰρ ἔστιν ὅτε μὲν εὖ, ὅτε δὲ
 κακῶς χρήσασθαι, τοῦτο ἀδιάφορον εἶναι φασιν,
 περὶ οὗ μάλιστα ἐν τοῖς ἠθικοῖς διαλαμβάνειν λέ-
 178 γουσιν. τίνα μέντοι καὶ περὶ ταύτης τῆς ἐννοίας δεῖ φρονεῖν, 5
 δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων ἡμῖν περὶ τε ἀγαθῶν καὶ κακῶν.

Οὕτω μὲν οὖν σαφές ἐστιν, ὅτι οὐκ ἐπέστησαν ἡμᾶς
 τῇ ἐννοίᾳ τῶν προειρημένων ἐκάστου· οὐδὲν δὲ ἀπεικὸς
 πεπόνθασιν ἐν ἀνυποστάτοις τάχα πράγμασι σφαλλόμενοι.
 ὅτι γὰρ οὐδὲν τῇ φύσει ἔστιν ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ ἀδιάφο- 10
 ρον, ἐντεῦθεν τινες ἐπιλογίζονται.

κγ' εἰ ἔστι τι φύσει ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ ἀδιάφορον.

179 Τὸ πῦρ φύσει ἀλεαῖνον πᾶσι φαίνεται ἀλεαντικόν, καὶ ἡ
 χιὼν φύσει ψύχουσα πᾶσι φαίνεται ψυκτικὴ, καὶ πάντα τὰ
 φύσει κινουῦντα ὁμοίως πάντας κινεῖ τοὺς κατὰ φύ-
 σιν, ὡς φασίν, ἔχοντας. οὐδὲν δὲ τῶν λεγομένων ἀγαθῶν 15
 πάντας κινεῖ ὡς ἀγαθόν, ὡς ὑπομνήσομεν· οὐκ ἄρα ἔστι φύσει
 ἀγαθόν. ὅτι δὲ οὐδὲν τῶν λεγομένων ἀγαθῶν πάντας
 180 ὁμοίως κινεῖ, δῆλον, φασίν. ἵνα γὰρ τοὺς ἰδιώτας παρῶ-
 μεν, ὧν οἱ μὲν εὐεξίαν σώματος ἀγαθὸν εἶναι νομίζουσιν,
 οἱ δὲ τὸ λαγνεύειν, οἱ δὲ τὸ ἀδηφαγεῖν, οἱ δὲ οἴνοφλυγίαν, 20
 οἱ δὲ τὸ χοῆσθαι κύβοις, οἱ δὲ πλεονεξίαν, οἱ δὲ καὶ χεῖρω 20^a
 τινὰ τούτων, αὐτῶν τῶν φιλοσόφων τινὲς μὲν τρία
 γένη φασὶν εἶναι ἀγαθῶν, ὡς οἱ Περιπατητικοί
 (Div. Aristot. 1[5])· τούτων γὰρ τὰ μὲν εἶναι περὶ
 ψυχῆν ὡς τὰς ἀρετάς, τὰ δὲ περὶ σῶμα ὡς ὑγίειαν
 181 καὶ τὰ εἰοικότα, τὰ δὲ ἐκτὸς ὡς φίλους, πλοῦτον, 25

§ 179 ~ adv. dogm. V 69—71.

§§ 180—181 ~ adv. dogm. V 44—47. 73.

1 συλλαμβανόμενον? cf. p. 558, 21 6 καὶ post δῆλον
 add. EAB: fort. ἔστιν T (manifestum est) 20 ἀδηφαγεῖν G

163

25^a τὰ παραπλήσια. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Στοᾶς τριγένειαν
 μὲν καὶ αὐτοὶ φασιν (III 96 Arn.) εἶναι ἀγαθῶν·
 τούτων γὰρ τὰ μὲν εἶναι περὶ ψυχὴν ὡς τὰς
 ἀρετάς, τὰ δὲ ἐκτός ὡς τὸν σπουδαῖον καὶ <τὸν>
 φίλον, τὰ δὲ οὔτε περὶ ψυχὴν οὔτε ἐκτός, οἷον
 29^a τὸν σπουδαῖον ὡς πρὸς ἑαυτόν· τὰ μέντοι περὶ
 30 σῶμα [ἢ ἐκτός], ἃ φασιν οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου
 ἀγαθὰ εἶναι, οὐ φασιν ἀγαθὰ. ἔνιοι δὲ τὴν ἡδο-
 νὴν ἠσπάσαντο ὡς ἀγαθόν, τινὲς δὲ κακὸν αὐτῆν
 16⁴ ἀντικρὺς εἶναι φασιν, ὥστε καὶ τινα τῶν ἐκ φιλο-
 σοφίας ἀναφθέγγασθαι 'μανεῖην μᾶλλον ἢ ἠσθεῖην.'
 εἰ τοίνυν τὰ μὲν φύσει κινουῦντα πάντας ὁμοίως κινεῖ, ἐπὶ 182
 δὲ τοῖς λεγομένοις ἀγαθοῖς οὐ πάντες ὁμοίως κινούμεθα,
 5 οὐδὲν ἔστι φύσει ἀγαθόν. καὶ γὰρ οὔτε πάσαις ταῖς
 προεγκειμέναις στάσεσι πιστεύειν ἐνδέχεται διὰ τὴν μάχην
 οὔτε τι. ὁ γὰρ λέγων, ὅτι τῆδε μὲν πιστευτέον τῇ στάσει,
 τῆδε δὲ οὐδαμῶς, ἐναντιουμένους τοὺς παρὰ τῶν ἀντιδο-
 ξούντων λόγους αὐτῷ ἔχων, μέρος γίνεται <τῆς> διαφωνίας,
 10 καὶ τοῦ κρινούντος αὐτὸς δεήσεται διὰ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων,
 ἀλλ' οὐχ ἑτέρους κρινεῖ. μήτε οὖν κριτηρίου ὄντος ὁμο-
 λογουμένον μήτε ἀποδείξεως διὰ τὴν ἀνεπίκριτον καὶ
 περὶ τούτων διαφωνίαν, εἰς τὴν ἐποχὴν καταντήσει, καὶ διὰ
 τοῦτο οὐχ ἔξει διαβεβαιουῖσθαι, τί ἔστι τὸ φύσει ἀγαθόν.
 15 Ἔτι κάκεινο λέγουσί τινες, ὅτι ἀγαθόν ἔστιν ἡτοι 183
 τὸ αἰρεῖσθαι αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο ὃ αἰρούμεθα. τὸ μὲν οὖν
 αἰρεῖσθαι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν κατὰ τὸν ἴδιον λόγον· οὐ γὰρ
 ἂν ἐσπεύδομεν τυχεῖν ἐκείνου ὃ αἰρούμεθα, ἵνα μὴ ἐκπέσω-
 μεν τοῦ ἔτι αὐτὸ αἰρεῖσθαι, οἷον εἰ ἀγαθὸν ἦν τὸ ἀντι-
 20 ποιεῖσθαι ποτοῦ, οὐκ ἂν ἐσπεύδομεν ποτοῦ τυχεῖν· ἀπο-
 λαύσαντες γὰρ τούτου τῆς ἀντιποιήσεως αὐτοῦ ἀπαλλαττό-
 μεθα. καὶ ἐπὶ τοῦ πεινῆν ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐροᾶν καὶ
 τῶν ἄλλων. οὐκ ἄρα τὸ αἰρεῖσθαι δι' αὐτὸ αἰρετόν ἐστιν,
 εἰ μὴ γε καὶ ὄχληρόν· καὶ γὰρ ὁ πεινῶν σπεύδει μετα-

§§ 183—184 ~ adv. dogm. V 79—84.

28 τὸν addidi 30 ἢ ἐκτός vel ἢ del. Apelt 3 ἐπεὶ L
 S τῆδε LEAB: τῆ M 9 τῆς add. Bekk. 24 εἴγς μὴ A

- σχεῖν τροφῆς, ὅπως ἀπαλλαγῆ τῆς ἐκ τοῦ πεινῆν ὀχλή- 25
 184 σεως, καὶ ὁ ἐρῶν ὁμοίως καὶ ὁ διψῶν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ αἰρε-
 τὸν ἔστι τὸ ἀγαθόν. τοῦτο γὰρ ἦτοι ἕξωθεν ἔστιν ἡμῶν
 ἢ περὶ ἡμᾶς. ἀλλ' εἰ μὲν ἕξωθεν ἡμῶν, ἦτοι ποιεῖ περὶ
 ἡμᾶς ἀστείαν κίνησιν καὶ ἀποδεκτὸν κατάστημα καὶ ἀγα-
 στὸν πάθος, ἢ οὐδαμῶς ἡμᾶς διατίθησιν. καὶ εἰ μὲν οὐκ 30
 ἔστιν ἡμῶν ἀγαστόν, οὔτε ἀγαθὸν ἔσται οὔτε ἐπάξεται ἡμᾶς
 πρὸς τὸ αἰρεῖσθαι αὐτὸ οὔτε ὅλως αἰρετὸν ἔσται. εἰ δὲ
 γίνεται τι περὶ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἐκτός προσηνὲς κατά- 165
 στημα καὶ ἀσμενιστὸν πάθος, οὐχὶ δι' ἑαυτὸ αἰρετὸν
 ἔσται τὸ ἐκτός, ἀλλὰ διὰ τὴν περὶ ἡμᾶς ἐπ' αὐτῷ γινομέ-
 185 νην διάθεσιν· ὥστε οὐ δύναται τὸ δι' αὐτὸ αἰρετὸν ἐκτός
 εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ περὶ ἡμᾶς. ἦτοι γὰρ περὶ σῶμα εἶναι 5
 λέγεται μόνον ἢ περὶ ψυχὴν μόνην ἢ περὶ ἀμφοτέρω.
 ἀλλ' εἰ μὲν περὶ σῶμα μόνον, ἐκφεύζεται τὴν γνώσιν ἡμῶν·
 ψυχῆς γὰρ αἱ γνώσεις εἶναι λέγονται, τὸ δὲ σῶμα ἄλογον
 εἶναι φασιν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ. εἰ δὲ καὶ μέχρη τῆς ψυχῆς
 διατείνειν λέγοιτο, τῇ τῆς ψυχῆς ἀντιλήψει καὶ τῷ ταύτης 10
 ἀγαστῷ πάθει δοκοίη ἂν αἰρετὸν εἶναι· τὸ γὰρ κρινόμε-
 νον ὡς αἰρετὸν τῇ διανοίᾳ κρίνεται κατὰ αὐτοὺς καὶ οὐκ
 186 ἀλόγῳ σώματι. λείπεται λέγειν, ὅτι περὶ ψυχὴν μόνην τὸ ἀγα-
 θὸν ἔστιν. καὶ τοῦτο δὲ ἐξ ὧν οἱ δογματικοὶ λέγουσιν ἀδύνατόν
 ἔστιν. ἢ γὰρ ψυχὴ τάχα μὲν καὶ ἀνύπαρκτός ἐστιν· εἰ δε 15
 καὶ ὑπάρχει, ὅσον ἐφ' οἷς λέγουσιν οὐ καταλαμβάνεται, κα-
 θὼς ἐπελογισάμην ἐν τῷ περὶ κριτηρίου λόγῳ (II 31—
 33). πῶς δ' ἂν θαρροίη τις ἐν ἐκείνῳ τι γίνεσθαι λέγειν,
 187 ὃ μὴ καταλαμβάνει; ἵνα δὲ καὶ ταῦτα παραλείπωμεν, πῶς
 ἄρα καὶ λέγουσιν ἐν τῇ ψυχῇ τὸ ἀγαθὸν γίνεσθαι; εἰ γοῦν 20
 ὁ Ἐπίκουρος ἐν ἡδονῇ τίθεται τὸ τέλος καὶ φησι
 τὴν ψυχὴν, ἐπεὶ καὶ πάντα, ἐξ ἀτόμων συνεστάναι,

§§ 185—186 ~ adv. dogm. V 87—89.

29 fort. <τῆς σαρκὸς> κίνησιν coll. p. 48, 32. 1 γίνεται T (fit): ἐγγίνεται G 3 αὐτῷ MAB: αὐτὸ LET (ad ipsum) 6 ἢ περὶ ἀμφοτέρω del. Kayser coll. p. 166, 7/8. 9 ἑαυτῷ T (in se): ἑαυτὸ G 19 παραλείπωμεν ML: παραλίπομεν EAB

165

πῶς ἐν ἀτόμων σωρῶ δυνατὸν ἡδονὴν γίνεσθαι καὶ συγ-
κατάθεσιν ἢ κρίσιν τοῦ τότε μὲν αἰρετὸν εἶναι καὶ ἀγαθόν,
25 τότε δὲ φευκτὸν καὶ κακόν, ἀμήχανον εἰπεῖν.

κδ' τί ἐστὶν ἡ λεγομένη τέχνη περὶ βίου.

25^a Πάλιν οἱ Στωικοὶ (Stoic. fr. II 96 Arn.) περὶ ψυχὴν 188

ἀγαθὰ φασὶν εἶναι τέχνας τινάς, τὰς ἀρετάς· τέ-
χνην δὲ εἶναι φασὶ (Stoic. fr. I 73 Arn.) σύστημα ἐκ
καταλήψεων συγγεγυμνασμένων, τὰς δὲ καταλή-
ψεις γίνεσθαι περὶ τὸ ἡγεμονικόν. πῶς οὖν ἐν τῷ

29^a ἡγεμονικῷ, πνεύματι κατ' αὐτοὺς ὑπάρχοντι,

30 ἐναπόθεσις γίνεται καταλήψεων καὶ ἀθροισμὸς τοσοῦτων
ὡς γενέσθαι τέχνην, οὐχ οἶόν τε ἐννοῆσαι, τῆς ἐπιγι-
νομένης τυπώσεως αἰεὶ τὴν πρὸ αὐτῆς ἀπαλειφούσης,
ἐπεὶ χυτὸν τέ ἐστὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἐξ ὅλου κινεῖσθαι λέγε-
166 ται καθ' ἐκάστην τύπωσιν. τὸ γὰρ τὴν Πλάτωνος ἀνει- 189

δωλοποίησιν λέγειν ἐπιδεικτικὴν εἶναι δύνασθαι τοῦ ἀγαθοῦ,
φημί δὲ τὴν κρᾶσιν τῆς ἀμερίστου καὶ μεριστῆς
οὐσίας καὶ τῆς θατέρου φύσεως καὶ ταύτοῦ, ἢ τοὺς

5 ἀριθμούς, τέλεον ληρωδές ἐστίν. ὅθεν οὐδὲ περὶ ψυχὴν εἶναι
δύναται τὸ ἀγαθόν. εἰ δὲ μήτε τὸ αἰρεῖσθαι αὐτὸ ἀγαθόν 190
ἐστὶ, μήτε ἐκτὸς ὑπόκειται τὸ δι' αὐτὸ αἰρετὸν, μήτε περὶ
σῶμά ἐστι μήτε περὶ ψυχὴν, ὡς ἐπελογισάμην, οὐδ' ὅλως
ἔστι τι φύσει ἀγαθόν.

10 Διὰ δὲ τὰ προειρημένα οὐδὲ κακόν τι ἔστι φύσει.
τὰ γὰρ ἑτέροις δοκοῦντα εἶναι κακά, ταῦτα ἕτεροι διώκου-
σιν ὡς ἀγαθὰ, οἷον ἀσέλγειαν ἀδικίαν φιλαργυρίαν ἀκρα-
σίαν, τὰ ζοικότα. ὅθεν εἰ τὰ μὲν φύσει πάντας ὁμοίως
πέφνυκε κινεῖν, τὰ δὲ λεγόμενα εἶναι κακὰ οὐ πάντας ὁμοίως
15 κινεῖ, οὐδὲν ἐστὶ φύσει κακόν.

Ὁμοίως δὲ οὐδ' ἀδιάφορόν ἐστὶ τι φύσει διὰ τὴν περὶ 191

23 ἡδονὴ L 26 τινάς, τὰς ἀρετάς G: αἰρετάς T (artes
eligibiles) 1/2 ἀνειδωλοποίησιν G: ymaginum ydeas simula-
tionem T 2 ἐπιδεικτικὴν LT (susceptibilem): ἐπιδεικτικὴν
MEAB 4 ἢ om. L 8 μηδὲ Bekk. dubit. 16 οὐδ' ἀδιάφορόν
T (nec indifferentes): οὐ διάφορόν G || τι E in ras., T (aliquid):
τῇ ML: om. AB || περὶ om. T

τῶν ἀδιαφόρων διαφωνίαν. οἷον γοῦν οἱ μὲν Στωικοὶ
 (Stoic. fr. III 122 Arn.) τῶν ἀδιαφόρων φασὶ τὰ μὲν
 προηγημένα εἶναι, τὰ δὲ ἀποπροηγημένα, τὰ δὲ οὔτε
 προηγημένα οὔτε ἀποπροηγημένα, προηγημένα μὲν τὰ 19^a
 ἱκανὴν ἀξίαν ἔχοντα ὡς ὑγίειαν πλοῦτον, ἀπο- 20
 προηγημένα δὲ τὰ μὴ ἱκανὴν ἔχοντα ἀξίαν ὡς πενίαν
 νόσον, μήτε δὲ προηγημένα μήτε ἀποπροηγημένα ὡς
 192 τὸ ἐκτεῖναι ἢ συγκάμψαι τὸν δάκτυλον. τινὲς δὲ
 οὐδὲν τῶν ἀδιαφόρων φύσει προηγημένον ἢ ἀπο-
 προηγημένον εἶναι λέγουσιν· ἕκαστον γὰρ τῶν ἀδια- 24^a
 φόρων παρὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις ὅτε μὲν 25
 προηγημένον φαίνεσθαι, ὅτε δὲ ἀποπροηγημένον. εἰ
 γοῦν, φασίν, οἱ μὲν πλούσιοι ἐπιβουλεύονται ὑπὸ
 τυράννου οἱ δὲ πένητες εἰρηνεύονται, πᾶς ἔν
 ἔλοιτο εἶναι πένης μᾶλλον ἢ πλούσιος, ὡς ἀπο-
 193 προηγημένον γίνεσθαι τὸν πλοῦτον. ὥστε ἐπεὶ ἕκαστον 30
 τῶν λεγομένων ἀδιαφόρων οἱ μὲν ἀγαθὸν εἶναι φασιν, οἱ δὲ
 κακόν, ἅπαντες δ' ἂν ὁμοίως ἀδιάφορον αὐτὸ ἐνόμιζον εἶναι,
 εἴγε ἀδιάφορον ἦν φύσει, οὐδὲν ἔστι φύσει ἀδιάφορον.

Οὕτως καὶ εἴ τις φύσει αἰρετὴν εἶναι λέγοι τὴν ἀν- 107
 δρείαν διὰ τὸ τοὺς λέοντας φυσικῶς τολμᾶν καὶ ἀνδρῆ-
 ζεσθαι δοκεῖν καὶ ταύρους, εἰ τύχοι, καὶ ἀνθρώπους τινὰς
 καὶ ἀλεκτρούνας, λέγομεν, ὅτι ὅσον ἐπὶ τούτῳ καὶ ἡ δειλία
 τῶν φύσει αἰρετῶν ἔστιν, ἐπεὶ ἔλαφοι καὶ λαγῶ καὶ ἄλλα 5
 πλείονα ζῷα φυσικῶς ἐπ' αὐτὴν ὀρμᾶ. καὶ οἱ πλείστοι δὲ
 τῶν ἀνθρώπων δειλοὶ θεωροῦνται· σπανίως μὲν γὰρ τις
 ὑπὲρ πατρίδος ἑαυτὸν ἐπέδωκεν εἰς θάνατον βλακυσάμενος
 ἢ ἄλλως θερμόν τι τυφωθεὶς ἔδοξέ τις διαπράττεσθαι, ὁ
 δὲ πλείστος ὄμιλος τῶν ἀνθρώπων πάντα τὰ τοιαῦτα ἐκ- 10

§§ 191—192 ~ adv. dogm. V 62—66.

§ 193 ~ adv. dogm. V 99.

33 ἔστι om. AB 2 καὶ T (*quod leones naturaliter audaces sunt et videntur fortiter agere*): ἐπὶ τὸ G, unde Gen. ὀρμᾶν pro τολμᾶν coniecerunt 3 δοκεῖν MEAB: δοκεῖ L 5 λαγῶ ser.: λαγῶς MLE pr.: λαγωοὶ AB et E in ras., unde edd. 8 βλαν. post 10 τῶν ἀνθρώπων transponi iubet Apelt: *lasciviens quidem vel T 9 τυφωθεὶς MEABT (elatus): τυφλωθεὶς L*

κλίνει. ὅθεν καὶ οἱ Ἐπικούρειοι (Epicurea p. 274, 194
 25 Us.) δεικνύναι νομίζουσι φύσει αἰρετήν εἶναι
 τὴν ἡδονήν· τὰ γὰρ ζῷά φασιν ἅμα τῷ γενέσθαι,
 ἀδιάστροφα ὄντα, ὄρμαν μὲν ἐπὶ τὴν ἡδονήν, ἐκ-
 14^a κλίνειν δὲ ἀλγηδόνας. καὶ πρὸς τούτους δὲ ἔστι λέγειν, 195
 15 ὅτι τὸ ποιητικὸν κακοῦ οὐκ ἂν εἴη φύσει ἀγαθόν· ἡ δέ γε
 ἡδονὴ κακῶν ἐστὶ ποιητικὴ· πάσῃ γὰρ ἡδονῇ παραπέπηγεν
 ἀλγηδών, ἢ ἐστὶ κατ' αὐτούς (Epicurea p. 276, 23 Us.)
 φύσει κακόν. οἶον γοῦν ἡδεταὶ ὁ μέθυσος ἐμφορούμενος
 οἶνον καὶ ὁ γαστρίμαργος τροφῆς, καὶ ὁ λάγνος ἀφροδισίσις
 20 ἀμέτρως χρώμενος· ἀλλὰ ταῦτα καὶ πενίας καὶ νόσων
 ἐστὶ ποιητικά, ἅπερ ἀλγεινά ἐστὶ καὶ κακά, ὡς φασίν. οὐκ
 ἄρα φύσει ἀγαθὸν ἐστὶν ἡ ἡδονή. παραπλησίως δὲ καὶ 196
 τὸ ποιητικὸν ἀγαθοῦ οὐκ ἐστὶ φύσει κακόν, ἡδονὰς δὲ
 ἀποτελοῦσιν ἀλγηδόνες· καὶ γὰρ ἐπιστήμας ἀναλαμβάνο-
 25 μεν πονουῦντες, καὶ πλούτου καὶ ἐρωμένης οὕτως ἐγκρατῆς
 γίνεταί τις, καὶ ὑγίειαν περιποιοῦσιν αἱ ἀλγηδόνες. οὐκ
 ἄρα ὁ πόνος φύσει κακόν. καὶ γὰρ εἰ φύσει ἀγαθὸν μὲν
 ἦν ἡ ἡδονή, φαῦλον δὲ ὁ πόνος, πάντες ἂν ὁμοίως δι-
 ἔκειντο περὶ αὐτῶν, ὡς ἐλέγομεν· ὄρῳμεν δὲ πολλοὺς τῶν
 30 φιλοσόφων τὸν μὲν πόνον καὶ τὴν καρτερίαν αἰρουμένους,
 τῆς ἡδονῆς δὲ καταφρονοῦντας. ὁμοίως δ' ἂν περιτρέ- 197
 168 ποιντο καὶ οἱ τὸν ἐνάρετον βίον φύσει ἀγαθὸν εἶναι λέ-
 γοντες, ἐκ τοῦ τινὰς τῶν σοφῶν τὸν μεθ' ἡδονῆς αἰρεῖσθαι
 βίον, ὡς ἐκ τῆς παρ' αὐτοῖς ἐκείνοις διαφωνίας τὸ φύσει
 τι τοῖον ἢ τοῖον εἶναι διατρέπεσθαι.
 5 Οὐκ ἄτοπον δ' ἂν ἴσως εἴη πρὸς τούτοις καὶ εἰδικώ- 198
 τερον ἐπιστῆσαι διὰ βραχέων ταῖς ὑπολήψεσι ταῖς περὶ
 αἰσχροῶν καὶ οὐκ αἰσχροῶν, ἀθέσμων τε καὶ οὐ τοιούτων καὶ
 νόμων καὶ ἐθῶν καὶ τῆς εἰς θεοὺς εὐσεβείας καὶ τῆς περὶ
 τοὺς κατοικομένους ὁσιότητος καὶ τῶν ἐοικότων· καὶ γὰρ
 10 οὕτω περὶ τῶν πρακτέων ἢ μὴ πολλὴν εὐρήσομεν ἀνωμα-

§§ 194—196 ~ adv. dogm. V 96—98.

14^a ἐνεστι T (*inest*) 20 ἀμέτρως Nauck: ἀμέτροις GT
 (*inmoderatis*) 23 ἀγαθοῦ MLT (*boni*): ἀγαθὸν EAB: ἀγαθῶν
 edd. 28 ἢ AB: om. MLE 8 ἐθῶν GT (*consuetudinibus*): θεῶν
 Kayser 9 κατηγουμένους L

- 199 *λίαν. οἶον γοῦν παρ' ἡμῖν μὲν αἰσχρόν, μᾶλλον δὲ καὶ παράνομον νενόμισται τὸ τῆς ἀρρενομιξίας, παρὰ Γερμανοῖς δέ, ὡς φασίν, οὐκ αἰσχρόν, ἀλλ' ὡς ἐν τι τῶν συνήθων. λέγεται δὲ καὶ παρὰ Θηβαίοις τὸ παλαιὸν οὐκ αἰσχρόν τοῦτο εἶναι δόξα, καὶ τὸν Μηριόνην τὸν Κρηῖτα οὕτω κεκλησθαι* 15
φασί δι' ἔμφρασιν τοῦ Κρητῶν ἔθους, καὶ τὴν Ἀχιλλέως πρὸς Πάτροκλον διάπτρον φιλίαν εἰς τοῦτο ἐνάγουσί τινες.
- 200 *καὶ τί θαυμαστόν, ὅπου γε καὶ οἱ ἀπὸ τῆς κυνικῆς φιλοσοφίας καὶ οἱ περὶ τὸν Κιτιέα Ζήνωνα καὶ Κλεάνθην καὶ Χρῦσιππον (fr. Stoic. I, 256 Arn.) ἀδιάφορον* 20
τοῦτο εἶναι φασίν; καὶ τὸ δημοσίᾳ γυναικὶ μίγνυσθαι, καίτοι παρ' ἡμῖν αἰσχρόν εἶναι δοκοῦν, παρὰ τισι τῶν Ἰνδῶν οὐκ αἰσχρόν εἶναι νομίζεται· μίγνυνται γοῦν ἀδιαφόρως δημοσίᾳ, καθάπερ καὶ περὶ τοῦ φιλοσόφου Κράτητος
- 201 *ἀκηκόαμεν. ἀλλὰ καὶ τὸ τὰς γυναῖκας ἐταιρεῖν παρ' ἡμῖν* 25
μὲν αἰσχρόν ἐστὶ καὶ ἐπονείδιστον, παρὰ δὲ πολλοῖς τῶν Αἰγυπτίων εὐκλεές· φασὶ γοῦν, ὅτι αἱ πλείστοις συνιοῦσαι καὶ κόσμον ἔχουσι περισφύριον, σύνθημα τοῦ παρ' αὐταῖς σεμνολογήματος. παρ' ἐνόις δὲ αὐτῶν αἱ κόραι πρὸ τῶν γάμων τὴν προῖκα ἐξ ἐταιρήσεως συνάγουσαι γαμοῦνται. 30
- καὶ τοὺς Στωικοὺς (Stoic. fr. III, 755 Arn.) δὲ ὁρῶμεν οὐκ ἄτοπον εἶναι λέγοντας τὸ ἐταίρα συνοικεῖν ἢ*
- 202 *τὸ ἐξ ἐταίρας ἐργασίας διαζῆν. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐστίχθαι παρ' ἡμῖν μὲν αἰσχρόν καὶ ἄτιμον εἶναι δοκεῖ, πολλοὶ δὲ* 169
- 203 *Αἰγυπτίων καὶ Σαρματῶν στίζουσι τὰ γεννώμενα. τό τε ἑλλόβια ἔχειν τοὺς ἄρρενας παρ' ἡμῖν μὲν αἰσχρόν ἐστὶ, παρ' ἐνόις δὲ τῶν βαρβάρων, ὥσπερ καὶ Σύροις, εὐγενείας ἐστὶ σύνθημα. τινὲς δὲ ἐπιτείνοντες τὸ σύνθημα τῆς* 5
εὐγενείας, καὶ τὰς θῖνας τῶν παίδων τιτρώσκοντες κρείκους ἀπ' αὐτῶν ἀργυροῦς ἢ χρυσοῦς ἀπαρτῶσιν, ὃ παρ' ἡμῖν
- 204 *οὐκ ἂν ποιήσειέ τις, ὥσπερ οὐδὲ ἀνθοβαφῇ καὶ ποδήρη τις ἄρσην ἐνταῦθα (ἂν) ἀμφιέσαιτο ἐσθῆτα, καίτοι παρὰ Πέρσας εὐπρεπεσιάτου τοῦ παρ' ἡμῖν αἰσχροῦ τούτου* 10

12 Γερμανοῖς GT (*apud germanos*): Καρμανοῖς Fabricius cf. p. 35, 8 19 Κιτιέα Bekk.: Κιτιέα G: *citiensem* T 23 γοῦν ML: οῦν EAB 28 καὶ om. T 7 ἀπ' Gen.: om. G: *in eis dependent* T 9 ἂν add. Bekk. 10 τοῦ vel τούτου secl. Pasquali

169

δοκοῦντος εἶναι. καὶ παρὰ Διονυσίῳ δὲ τῷ τῆς Σικελίας
 τυράνῳ τοιαύτης ἐσθῆτος Πλάτωνι καὶ Ἀριστίππῳ τοῖς
 φιλοσόφοις προσενεχθείσης ὁ μὲν Πλάτων ἀπεπέμψατο,
 εἰπὼν (Eurip. Bacch. 836)

15 οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδύναϊ στολήν
 ἄρρην πεφυκώς,

ὁ δὲ Ἀριστίππος προσήκατο, φήσας (Bacch. 317)
 καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν

οὐδ' ἢ γε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται.

20 οὕτω καὶ τῶν σοφῶν ᾧ μὲν οὐκ αἰσχρὸν, ᾧ δὲ αἰσχρὸν
 ἐδόκει τοῦτο εἶναι. ἄθεσμον τέ ἐστι παρ' ἡμῖν μητέρα ἢ 205
 ἀδελφὴν ἰδίαν γαμεῖν. Πέρσαι δέ, καὶ μάλιστα αὐτῶν οἱ
 σοφίαν ἀσκεῖν δοκοῦντες, οἱ Μάγοι, γαμοῦσι τὰς μητέρας,
 καὶ Αἰγύπτιοι τὰς ἀδελφάς ἄγονται πρὸς γάμον, καὶ ὡς
 25 ὁ ποιητής φησιν (Σ 356),

Ζεὺς Ἥρην προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε.

ἀλλὰ καὶ ὁ Κιτιεύς Ζήνων (Stoic. fr. I, 256 Arn.) φησὶ
 μὴ ἄτοπον εἶναι τὸ μόριον τῆς μητρὸς τῷ ἑαυ-
 τοῦ μορίῳ τριῦσαι, καθάπερ οὐδὲ ἄλλο τι μέ-
 30 ρος τοῦ σώματος αὐτῆς τῇ χειρὶ τριῦσαι φαῦλον
 170 ἂν εἴποι τις εἶναι. καὶ ὁ Χρῦσιππος δὲ ἐν τῇ πολιτείᾳ
 (fr. Stoic. III, 745 Arn.) δογματίζει τὸν τε πατέρα
 ἐκ τῆς θυγατρὸς παιδοποιεῖσθαι καὶ τὴν μητέρα
 ἐκ τοῦ παιδὸς καὶ τὸν ἀδελφὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς.
 4a Πλάτων (Resp. IV 423 E sqq.) δὲ καὶ καθολικώτερον
 5 κοινὰς εἶναι τὰς γυναικὰς δεῖν ἀπεφῆνατο. τό 206
 τε αἰσχρουργεῖν ἐπάρατον ἔν παρ' ἡμῖν ὁ Ζήνων (Stoic.
 fr. I, 255 Arn.) οὐκ ἀποδοκιμάζει· καὶ ἄλλους δὲ ὡς
 ἀγαθῷ τιμὴ τούτῳ χορηγεῖται τῷ κακῷ πυνθανόμεθα. ἀλλὰ 207
 καὶ τὸ ἀνθρωπεῖον γενέσθαι σαρκῶν παρ' ἡμῖν μὲν
 9a ἄθεσμον, παρ' ὅλοις δὲ βαρβάροις ἔθνεσιν ἀδιάφορον
 10 ἐστίν. καὶ τί δεῖ τοὺς βαρβάρους λέγειν, ὅπου καὶ ὁ
 Τυδεὺς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ πολεμίου λέγεται φαγεῖν, καὶ

11 <οὕτω> καὶ T (sic et) cf. v. 20. 23 ἀσοῦντες δοκεῖν L
 27 Κιτιεύς Bekk : Κιτιεύς G 28, 29 τῷ ἑαυτοῦ μορίῳ MLT
 (suo membro conficcare): τῶν αὐτοῦ μορίων EAB 2 δοκι-
 μάζει Kayser 6 ἐπάρατον EAB 7 ἄλλοις EAB 8 τούτῳ om. T

οἱ ἀπὸ τῆς Στοῆς (Stoic. fr. I, 254 III, 748 Arn.) οὐκ ἄτο- 11a
 πον εἶναι φασὶ τὸ σάρκας τινὰ ἐσθλῆν ἄλλων τε
 208 ἀνθρώπων καὶ ἑαυτοῦ; τὸ τε ἀνθρωπεῖω μιάνειν αἵματι
 βωμὸν θεοῦ παρ' ἡμῖν μὲν τοῖς πολλοῖς ἄθεσμον, Λάκωνες
 δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Ὀρθωσίας Ἀρτέμιδος μαστίζονται 15
 πικρῶς ὑπὲρ τοῦ πολλὴν αἵματος ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς θεοῦ
 γενέσθαι ῥύσιν. ἀλλὰ καὶ τᾶ Κρόνω θύουσιν ἀνθρωπὸν
 τινες, καθάπερ καὶ Σκύθαι τῇ Ἀρτέμιδι τοὺς ξένους·
 ἡμεῖς δὲ χραίνεσθαι τὰ ἱερὰ δοκοῦμεν ἀνθρώπου φόνω.
 209 τοὺς γε μὴν μοιχοὺς κολάζει παρ' ἡμῖν νόμος, παρὰ δέ 20
 τισιν ἀδιάφορόν ἐστι ταῖς τῶν ἐτέρων γυναιξὶ μίγνυσθαι·
 καὶ φιλοσόφων δὲ τινές φασιν ἀδιάφορον εἶναι τὸ
 210 ἄλλοτρίᾳ γυναικὶ μίγνυσθαι. τοὺς πατέρας τε
 ὑπὸ τῶν παίδων ἐπιμελείας ἐξιοῦσθαι κελεύει παρ' ἡμῖν
 νόμος· οἱ Σκύθαι δὲ ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα ἔτη γενομένους 25
 αὐτοὺς ἀποσφάπτουσιν. καὶ τί θαυμαστόν, εἶγε ὁ μὲν
 Κρόνος τῇ ἄρπῃ τὰ αἰδοῖα ἐξέτεμε τοῦ πατρός, ὁ δὲ Ζεὺς
 τὸν Κρόνον κατεταράτρωσεν, ἢ δὲ Ἀθηναῖα μετὰ Ἥρας
 καὶ Ποσειδῶνος τὸν πατέρα δεσμεύειν ἐπεχείρησεν; ἀλλὰ
 211 καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ὁ Κρόνος ἀναιρεῖν ἔκρινεν, καὶ 30
 ὁ Σόλων Ἀθηναίοις τὸν περὶ τῶν ἀκρίτων νόμον ἔθετο,
 καθ' ὃν φονεύειν ἐκάστω τὸν ἑαυτοῦ παῖδα ἐπέτρεψεν·
 παρ' ἡμῖν δὲ τὸ τοὺς παῖδας φονεύειν ἀπαγορεύουσιν οἱ 17i
 νόμοι. οἳ τε Ῥωμαίων νομοθέται τοὺς παῖδας ὑποχειρίους
 καὶ δούλους τῶν πατέρων κελεύουσιν εἶναι, καὶ τῆς οὐσίας
 τῶν παίδων μὴ κυριεύειν τοὺς παῖδας ἀλλὰ τοὺς πατέρας,
 ἕως ἂν ἐλευθερίας οἱ παῖδες τύχωσι κατὰ τοὺς ἀργυρω- 5
 νήτους· παρ' ἐτέροις δὲ ὡς τυραννικὸν τοῦτο ἐκβέβληται.
 212 νόμος τέ ἐστι τοὺς ἀνδροφόνους κολάζεσθαι· οἱ μονο-
 μάχαι δὲ φονεύοντες πολλάκις καὶ τιμῆς τυγχάνουσιν.
 ἀλλὰ καὶ τὸ τύπτειν ἐλευθέρους οἱ νόμοι κωλύουσιν· οἱ
 ἀθληταὶ δὲ τύπτοντες ἐλευθέρους ἄνδρας, πολλάκις <δὲ> καὶ 10
 213 ἀναιροῦντες, τιμῶν καὶ στεφάνων ἀξιοῦνται. νόμος τε

18 σκόθας L 20 et 24 fort. <ὁ> παρ' ἡμῖν v. 21 ἐταί-
 ρων T (amicorum) 22 καὶ — 23 μίγνυσθαι om. EABT 5/6
 secundum mancipia T 8 fort. ἀλλήλους pro πολλάκις scrib.
 cf. p. 35, 32. 36, 2. 10 δὲ add. T (autem et)

171

παρ' ἡμῖν κελεύει μιᾷ συνοικεῖν ἕκαστον, Θρακῶν δὲ καὶ
Γαιτούλων (Λιβύων δὲ ἔθνος τοῦτο) πολλαῖς ἕκαστος
συνοικεῖ. τό τε ληστεύειν παρ' ἡμῖν μὲν παράνομον καὶ 214
15 ἄδικόν ἐστι, παρὰ δὲ πολλοῖς τῶν βαρβάρων οὐκ ἄτοπον.
φασὶ δέ, ὅτι καὶ εὐκλεῆς τοῦτο οἱ Κίλικες ἐνόμιζον εἶναι,
ὥς καὶ τοὺς ἐν ληστεία τελευτήσαντας τιμῆς ἀξίους εἶναι
δοκεῖν. καὶ ὁ Νέστωρ δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ, μετὰ τὸ φιλο-
φρονήσασθαι τοὺς περὶ τὸν Τηλέμαχον, φησὶ πρὸς αὐτοὺς

20 (γ 72) ἧ̄ μαψιδίως ἀλλάγησθε

οἶά τε ληστῆρες;

καίτοι εἰ ἄτοπον ἦν τὸ ληστεύειν, οὐκ ἂν οὕτως αὐτοὺς
φιλοφρονησάμενος διὰ τὸ ὑποπτεύειν, μὴ ἄρα τοιοῦτοί τι-
νες εἶεν. ἀλλὰ καὶ <τὸ> κλέπτειν παρ' ἡμῖν μὲν ἄδικον 215
25 καὶ παράνομόν ἐστιν· οἱ δὲ καὶ κλεπτίστατον εἶναι θεὸν
λέγοντες τὸν Ἑρμῆν οὐκ ἄδικον τοῦτο νομίζεσθαι ποιοῦσιν
(πῶς γὰρ ἂν θεὸς εἴη κακός;). φασὶ δέ τινες, ὅτι καὶ οἱ
Λάκωνες τοὺς κλέψαντας ἐκόλαζον οὐ διὰ τὸ κεκλοφέναι, ἀλλὰ
διὰ τὸ πεφωρᾶσθαι. ἀλλὰ καὶ ὁ δειλὸς καὶ ὁ ῥίψασπις 216
30 ἀνὴρ κολάζεται παρὰ πολλοῖς νόμῳ· διὸ καὶ ἡ τὴν ἐσπί-
δα τῷ παιδί ἐπὶ πόλεμον ἐξιόντι διδοῦσα Λάκαινα 'σὺ'
172 ἔφη, 'τέκνον, ἡ ταύταν ἢ ἐπὶ ταύταν'. Ἀρχίλοχος δέ,
ὥσπερ σεμννόμενος ἡμῖν ἐπὶ τῷ τὴν ἐσπίδα ῥίψας φν-
γεῖν, ἐν τοῖς ποιήμασι περὶ ἑαυτοῦ φησὶν (fr. 58 B.)

ἄσπίδι μὲν Σαίων τις ἀγάλλεται, ἦν παρὰ θάμνῳ

5 ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων,

αὐτὸς δ' ἐξέφυγον θανάτου τέλος.

αἱ δὲ Ἀμαζόνες καὶ ἐχόμενον τὰ ἄρρενα τῶν ὑπ' αὐ- 217
τῶν γεννωμένων ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἀνδρεῖον αὐτὰ ποιῆσαι
δύνασθαι, περὶ πόλεμον δὲ ἔσχον αὐταί, τοῦ ἐναντίου

23 post φιλοφρονησάμενος fort. inser. ὠνείδισε vel simile
quid coll. Thuc. I 5, 2 || διὰ τὸ ὑποπτεύειν G: sed propter id
quidem suspicabatur T 24 τὸ add. coll. p. 170, 5. 9. 13. 171, 14 ||
post κλέπτειν Gen. inser. μὲν 25 θεὸν om. M 28 κλέψαντας
MEAB: κλέπτας L 5 ἔντος Brunck: ἐντός G: interiorius T
κάλλιπον T (dimisi): κάλλιπεν G 7 ὑπ' αὐτῶν T (ab eis): περὶ
αὐτάς G: παρ' αὐταῖς Bekk. 9 ἔσχον G: habebant se T: εἶχον
vel ἐσχόλαζον Bekk. dub. at cf. p. 177, 13.

παρ' ἡμῖν καλῶς ἔχειν νενομισμένον. καὶ ἡ μήτηρ δὲ τῶν 10
θεῶν προσίεται τοὺς θηλυδρίας, οὐκ ἂν οὕτω κρίνασα ἢ
218 θεός, εἶγε φύσει φαῦλον ἦν τὸ μὴ ἀνδρεῖον εἶναι. οὕτω
καὶ τὰ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων καὶ τοῦ κατὰ τὴν
ἀνδρείαν καλοῦ πολλὴν ἀνωμαλίαν ἔχει.

Καὶ τὰ περὶ εὐσεβείας δὲ καὶ θεῶν <θεραπειας> πεπλή- 15
ρωται πολλῆς διαφωνίας. θεοὺς γὰρ οἱ μὲν πολλοὶ φασὶν
εἶναι, τινὲς δὲ οὐκ εἶναι, ὥσπερ οἱ περὶ Διαγόραν τὸν Μή-
λιον καὶ Θεόδωρον καὶ Κριτίαν τὸν Ἀθηναῖον. καὶ
τῶν εἶναι θεοὺς ἀποφηναμένων οἱ μὲν τοὺς πατέρας νομί-
ζουσι θεοὺς, οἱ δὲ τοὺς ἐν ταῖς δογματικαῖς ἀφέρεσιν ἀνα- 19 a
πλασσομένους, ὡς Ἀριστοτέλης (cf. fr. 26 Rose) μὲν ἀσώ- 20
ματον εἶπεν εἶναι τὸν θεὸν καὶ πέρας τοῦ οὐρανοῦ,
Στωικοὶ (Stoic. fr. I 159 et II 103 Arn.) δὲ πνεῦμα
διήκον καὶ διὰ τῶν εἰδεχθῶν, Ἐπίκουρος (p. 355, 7
Us.) δὲ ἀνθρωπόμορφον, Ξενοφάνης (cf. A 33 Diels)
219 δὲ σφαῖραν ἀπαθῆ. καὶ οἱ μὲν προνοεῖν τῶν καθ' ἡμᾶς, 24 a
οἱ δὲ μὴ προνοεῖν· τὸ γὰρ μακάριον καὶ ἄφθαρτον ὁ 25
Ἐπίκουρός (p. 71, 3 Us.) φησὶ μήτε αὐτὸ πράγματα
ἔχειν μήτε ἐτέροις παρέχειν. ὅθεν καὶ τῶν κατὰ τὸν
βίον οἱ μὲν ἕνα φασὶν εἶναι θεόν, οἱ δὲ πολλοὺς καὶ διαφό-
ρους ταῖς μορφαῖς, ὡς καὶ εἰς τὰς τῶν Αἰγυπτίων ὑπολήψεις
ἐμπίπτειν, κνυπροσώπους καὶ ἱερακομόρφους καὶ βόας καὶ 173
220 κροκοδείλους καὶ τί γὰρ οὐχὶ νομίζοντων τοὺς θεοὺς. ὅθεν
καὶ τὰ περὶ θυσιῶν καὶ τῆς περὶ τοὺς θεοὺς θρησκείας ὅλως
πολλὴν ἀνωμαλίαν ἔχει· ἃ γὰρ ἐν τισὶν ἱεροῖς <νομίζεται>
ὄσια, ταῦτα ἐν ἑτέροις ἀνόσια. καίτοι εἰ φύσει τὸ ὄσιον 5
καὶ τὸ ἀνόσιον ἦν, οὐκ ἂν τοῦτο ἐνομίσθη. οἶον γοῦν
Σαράπιδι χοῖρον οὐκ ἂν θύσειέ τις, Ἡρακλεῖ δὲ καὶ
Ἀσκληπιῷ θύουσιν. πρόβατον Ἴσιδι θύειν ἄθεσμον, τῇ
μητρὶ μέντοι λεγομένη τῶν θεῶν καὶ θεοῖς ἄλλοις καλλιερεῖ-
221 ται. < . . > τῷ Κρόνῳ θύουσιν ἀνθρώπον, ὃ τοῖς πλείστοις 10

15 *θεραπειας* vel *θρησκείας* add. e T (*de credulitate au-
tem atque pietate deorum*) cf. p. 173, 3. 174, 10. 21 τὸν θεὸν
εἶναι AB 1 ἐμπίπτειν T (*incidere*): ἐκπίπτειν G 4 add. T
(*in quibusdam sacris putantur sancta*) 6 τοῦτο om. T: τι
τοιούτου Kayser 10 *excidit* τινὲς δὲ vel *nomen proprium*
cf. p. 170, 17

173

ἀσεβῆς εἶναι νομίζεται. αἴλουρον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῷ Ὁρω
 θύουσι, καὶ Θέτιδι σίλφην· ὃ παρ' ἡμῖν οὐκ ἂν ποιήσειέ
 τις. ἵππον τῷ Ποσειδῶνι καλλιερουῖσιν· Ἀπόλλωνι δέ,
 ἐξαιρέτως τῷ Διδυμῶ, τὸ ζῶον ἀπεχθές. αἶγας Ἀρτέ-
 15 μιδι θύειν εὐσεβές, ἀλλ' οὐκ Ἀσκληπιῶ. καὶ ἄλλα δὲ 222
 τούτοις ὅμοια παμπληθῆ λέγειν ἔχων ἐῶ, τῆς συντομίας
 στοχαζόμενος. εἰ μέντοι τι ἦν ὅσιον φύσει θῦμα καὶ ἀνό-
 σιον, παρὰ πᾶσιν ἂν ὁμοίως ἐνομίζετο.

Παραπλήσια δὲ τούτοις ἔστιν εὐρεῖν καὶ τὰ ἐν τῇ
 20 κατὰ τὴν δίαίταν τῶν ἀνθρώπων θρησκείᾳ περὶ τοὺς θεοὺς.
 Ἰουδαῖος μὲν γὰρ ἢ ἱερεὺς Αἰγύπτιος θᾶττον ἂν ἀποθά- 223
 νοι ἢ χοίρειον φάγοι, Αἴβυς δὲ προβατείου γεύσασθαι
 κρέως τῶν ἀθεσμοτάτων εἶναι δοκεῖ, Σύρων δὲ τινες περι-
 στερᾶς, ἄλλοι δὲ ἱερείων. ἰχθῦς τε ἐν τισὶ μὲν ἱεροῖς
 25 θέμις ἐσθίειν, ἐν ἄλλοις δὲ ἀσεβές. Αἰγυπτίων τε τῶν
 σοφῶν εἶναι νενομισμένων οἱ μὲν κεφαλὴν ζῶου φαγεῖν
 ἀνίερρον εἶναι νομίζουσιν, οἱ δὲ ὠμοπλάτην, οἱ δὲ πόδα,
 οἱ δὲ ἄλλο τι. κρόμμυον δὲ οὐκ ἂν τις προσενέγκαιτο 224
 τῶν καθιερουμένων τῷ κατὰ Πηλούσιον Κασίῳ Δί, ὥσπερ
 30 οὐδὲ ἱερεὺς τῆς κατὰ Αἰβύην Ἀφροδίτης σκορόδου γεύσαιτο
 ἂν. ἀπέχονται δὲ ἐν <οῖς> μὲν ἱεροῖς μίνθης, ἐν οῖς δὲ
 174 ἡδυνόσμου, ἐν οῖς δὲ σελίνου. ἔνιοι δὲ θᾶττον ἂν τὰς
 κεφαλὰς φαγεῖν φασὶ τῶν πατέρων ἢ κνᾶμους. ἀλλὰ
 παρ' ἐτέροις ταῦτα ἀδιάφορα. κυνείων τε γεύσασθαι δο- 225
 κοῦμεν ἡμεῖς ἀνίερρον εἶναι, Θρακῶν δὲ ἔνιοι κνυοφαγεῖν
 5 ἴστοροῦνται. ἴσως δὲ καὶ παρ' Ἑλλησι τοῦτο ἦν σύνηθες·
 διόπερ καὶ Διοκλῆς ἀπὸ τῶν κατὰ τοὺς Ἀσκληπιάδας ὁρ-
 μώμενος τισὶ τῶν πασχόντων σκυλάκεια δίδοσθαι
 κελεύει κρέα. τινὲς δὲ καὶ ἀνθρώπων σάρκας, ὡς ἔφην,
 ἀδιαφόρως ἐσθίουσιν, ὕπερ ἀνίερρον παρ' ἡμῖν εἶναι νενόμι-

11 Ὁρω Fabr.: ἧρω G: γρω T 12 σίλφην GT (silfen)
 suspectum 16 ἐῶ MT (dimitto): ἐν ὧ LEAB 17 στοχαζόμενος
 Bekk.: παραστοχαζόμενος G: brevitatem considerans T 24 an-
 cipitres T (legit fors. ἱεράκων interpres) 26 νομιζόμενων
 EAB 28 κρόμμυον L 30 σκορόδου edd. et A 31 οῖς add.
 Bekk.: abstinentur autem in sacris quidam T 3 τε ML: δὲ
 EAB: om. T

226 σται. καίτοι εἶγε ἦν φύσει τὰ τῆς θρησκείας καὶ τῶν 10
ἀθέσμων, παρὰ πᾶσιν ἂν ὁμοίως ἐνομιζέτο.

Παραπλήσια δὲ ἔστι λέγειν καὶ περὶ τῆς εἰς τοὺς κα-
τοιχομένους ὁσιότητος. οἱ μὲν γὰρ ὀλοκλήρως περιστεί-
λαντες τοὺς ἀποθανόντας γῆ καλύπτουσιν, ἀσεβῆς εἶναι
νομίζοντες ἠλίω δεικνύειν αὐτούς· Αἰγύπτιοι δὲ τὰ ἔντερα 15
ἐξελόντες ταριχεύουσιν αὐτούς καὶ σὺν ἑαυτοῖς ὑπὲρ γῆς
227 ἔχουσιν. Αἰθιοπῶν δὲ οἱ ἰχθυοφάγοι εἰς τὰς λίμνας ἐμ-
βάλλουσιν αὐτούς, ὑπὸ τῶν ἰχθύων βρωθησομένους·
Ἰσραεταὶ δὲ κύνων αὐτούς ἐκτίθενται βοράν, Ἰνδοῶν δὲ
ἔνιοι γυνθίν. Τρωγλοδύτας δὲ φασιν ἐπὶ τινα γεώλοπον 20
ἀγειν τὸν ἀποθανόντα, εἶτα δεσμεύσαντας αὐτοῦ τὴν κε-
φαλήν πρὸς τοὺς πόδας λίθοις βάλλειν μετὰ γέλατος, εἶθ'
ὅταν χώσωσιν αὐτὸν τοῖς βαλλομένοις ἀπαλλάσσεσθαι.

228 τινὲς δὲ βάρβαροι τοὺς μὲν ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη γεγονότας
θύσαντες ἐσθίουσιν, τοὺς δὲ ἐν νεότητι ἀποθανόντας γῆ 25
κρύπτουσιν. ἔνιοι δὲ καίουσιν τοὺς τετελευτηκότας· ὧν
οἱ μὲν ἀναλαβόντες αὐτῶν τὰ ὀστέα κηδεύουσιν, οἱ δὲ
ἀφροντίστως καταλείπουσιν ἐρομιμένα. Πέρσας δὲ φασιν
ἀνασκοποπίζειν τοὺς ἀποθανόντας καὶ νίτρον ταριχεύειν,
εἶθ' οὕτω τελαμῶσι συνειλεῖν. ἄλλοι δὲ ὅσον πένθος ἐπὶ 30
229 τοῖς τελευτήσασιν ὑπομένουσιν ὀρωμεν. καὶ τὸν θάνατον
δὲ αὐτὸν οἱ μὲν δεινὸν καὶ φευκτὸν εἶναι νομίζουσιν, οἱ
δὲ οὐ τοιοῦτον. ὁ γοῦν Εὐριπίδης φησὶν (fr. 638 Nauck).

τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ἔστι κατθανεῖν, 175
τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν κάτω νομίζεται;

καὶ ὁ Ἐπίκουρος (p. 61, 6. 71, 6 Us.) δὲ φησὶν 'ὁ θά-
νατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ γὰρ διαλυθὲν ἀναι-
σθητεῖ, τὸ δὲ ἀναισθητοῦν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς.' φασὶ 4a
δὲ καὶ ὡς εἶπερ συνεστήκαμεν ἐκ ψυχῆς καὶ σώμα- 5
τος, ὁ δὲ θάνατος διάλυσίς ἐστι ψυχῆς καὶ σώμα-
τος, ὅτε μὲν ἡμεῖς ἐσμέν, οὐκ ἔστιν ὁ θάνατος (οὐ
γὰρ διαλυόμεθα), ὅτε δὲ ὁ θάνατος ἔστιν, οὐκ
ἐσμέν ἡμεῖς· τῷ γὰρ μηκέτι τὴν σύστασιν εἶναι τῆς

10/11 ea que putantur religiosa et que putantur illicita T
12 δέ <τούτοις> T (proxima autem hiis) || ἔστι om. EABT
κατοιχομένους L 20 γυνθίους L

175

10 ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος οὐδὲ ἡμεῖς ἐσμεν. ὁ δὲ 230
 Ἡράκλειτός (cf. B 88 Diels) φησιν, ὅτι καὶ τὸ ζῆν καὶ
 τὸ ἀποθανεῖν καὶ ἐν τῷ ζῆν ἡμᾶς ἐστὶ καὶ ἐν τῷ
 τεθνάναι· ὅτε μὲν γὰρ ἡμεῖς ζῶμεν, τὰς ψυχὰς
 ἡμῶν τεθνάναι καὶ ἐν ἡμῖν τεθάφθαι, ὅτε δὲ ἡμεῖς
 14 ἀποθνήσκομεν, τὰς ψυχὰς ἀναβιοῦν καὶ ζῆν. ἔνιοι
 15 δὲ καὶ βέλτιον εἶναι τὸ ἀποθανεῖν τοῦ ζῆν ἡμᾶς ὑπολαμ-
 βάνουσιν. ὁ γοῦν Εὐριπίδης φησὶν (fr. 449 Nauck)

ἐχρῆν γὰρ ἡμᾶς σύλλογον ποιουμένους
 τὸν φύντα θρηνεῖν, εἰς ὅσ' ἔρχεται κακά,
 τὸν δ' αὖ θανόντα καὶ κακῶν πεπαυμένον
 20 χαίρουστας εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν δόμων.

ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς ὑπολήψεως καὶ ταῦτα εἴρηται· (Theogn. 231
 425) ἀρχὴν μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,
 μηδ' εἰδεῖν ἀγὰς ὀξέος ἡελίου,
 φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἄϊδαο περῆσαι
 25 καὶ κεῖσθαι πολλὴν γαῖαν ἐφροσάμενον.

καὶ τὰ περὶ Κλέοβιν δὲ καὶ Βίτωνα ἴσμεν, ἃ φησιν ὁ Ἡρό-
 δοτος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀργείας ἱερείας λόγῳ (I 31).
 ἱστοροῦνται δὲ καὶ Θρακῶν ἔνιοι περικαθεσθέντες τὸν 232
 γεννηθέντα θρηνεῖν. οὐδὲ ὁ θάνατος οὖν τῶν φύσει δεινῶν
 30 εἶναι νομίζοιτο ἄν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ζῆν τῶν φύσει καλῶν.
 176 οὐδὲ τῶν προειρημένων τι ἐστὶ φύσει τοῖον ἢ τοῖον, νο-
 μιστὰ δὲ πάντα καὶ πρὸς τι.

Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τῆς ἐπιχειρήσεως μεταφέρειν 233
 ἐστὶ καὶ ἐφ' ἕκαστον τῶν ἄλλων, ἃ μὴ ἐξεθέμεθα νῦν διὰ
 5 τὴν συντομίαν τοῦ λόγου. εἰ δὲ καὶ περὶ τινῶν μὴ ἔχο-
 μεν εἰπεῖν αὐτόθεν ἀνωμαλίαν, λεκτέον, ὅτι ἐν τισὶν
 ἔθνεσιν ἀγνοουμένοις ἡμῖν ἐνδέχεται καὶ περὶ τούτων εἶναι
 διαφωνίαν. ὡς οὖν εἰ μὴ ἐγινώσκομεν, εἰ τύχοι, τὸ περὶ 234
 τοῦ τὰς ἀδελφὰς γαμεῖν τῶν Αἰγυπτίων ἔθος, οὐκ ἂν
 10 ὀρθῶς διέβεβαιούμεθα ὁμολογούμενον παρὰ πᾶσιν εἶναι
 τὸ μὴ δεῖν ἀδελφὰς γαμεῖν, οὕτως οὐδὲ περὶ τῶν πραγμά-
 των ἐκείνων, ἐν οἷς οὐχ ὑποπίπτουσιν ἡμῖν ἀνωμαλίαι, δια-

17 γὰρ om. L 20 gaudentes et benedicientes T 23 μηδ' εἰδεῖν Gen.: nec aspicere T: μὴ δὲ ἰδέειν G || ἡελίου L: ἡελίοιο MEAB 7 τούτων T (de hiis): αὐτῶν G

βεβαιούσθαι προσήκει μὴ εἶναι διαφωνίαν ἐν αὐτοῖς, ἐνδεχομένου, καθάπερ ἔφην, τοῦ παρά τισιν ἔθνεσι τῶν ἡμῖν μὴ γνωσκομένων τὴν περὶ αὐτῶν εἶναι διαφωνίαν.

15

235 Ὁ τοίνυν σκεπτικὸς τὴν τσοαύτην ἀνωμαλίαν τῶν πραγμάτων ὁρῶν ἐπέχει μὲν περὶ τοῦ φύσει τι ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ ὅλως πρακτέον εἶναι, κἀν τούτῳ τῆς δογματικῆς ἀφιστάμενος προπετείας, ἔπεται δὲ ἀδοξάστως τῇ βιωτικῇ τηρήσει, καὶ διὰ τοῦτο ἐν μὲν τοῖς δοξαστοῖς ἀπα- 20 θῆς μένει, ἐν δὲ τοῖς κατηναγκασμένοις μετριοπαθεῖ.

236 ὡς μὲν γὰρ ἄνθρωπος αἰσθητικὸς πάσχει, μὴ προσδοξάζων δέ, ὅτι τοῦτο ὃ πάσχει κακὸν ἐστὶ φύσει, μετριοπαθεῖ. τὸ γὰρ προσδοξάζειν τι τοιοῦτο χειρόν ἐστὶ καὶ αὐτοῦ τοῦ πάσχειν, ὡς ἐνίστε τοὺς μὲν τεμνομένους 25 ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο πάσχοντας φέρειν, τοὺς δὲ παρεστῶτας διὰ τὴν περὶ τοῦ γινομένου δόξαν ὡς φαύλου λειποψυχεῖν.

237 ὁ μέντοι γε ὑποθέμενος τὸ φύσει τι ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ ὅλως πρακτέον ἢ μὴ πρακτέον εἶναι ταράσσεται ποικίλως. καὶ γὰρ παρόντων αὐτῷ τούτων ἃ νομίζει φύσει κακὰ 30 εἶναι ποινηλατεῖσθαι δοκεῖ, καὶ τῶν φαινομένων ἀγαθῶν αὐτῷ γινόμενος ἐγκρατῆς ὑπὸ τε τοῦ τύφου καὶ τοῦ περὶ τὴν ἀποβολὴν αὐτῶν φόβου, [καὶ] εὐλαβούμενος μὴ πάλιν ἐν τοῖς φύσει κακοῖς νομιζομένοις παρ' αὐτῷ γένηται, 177

238 ταρχαῖς οὐχὶ ταῖς τυχούσαις περιπίπτει· τοὺς γὰρ ἀναπόβλητα εἶναι τὰ ἀγαθὰ λέγοντας ἐφέξομεν ἐκ τῆς ἀπορίας τῆς κατὰ τὴν διαφωνίαν. ὅθεν ἐπιλογιζόμεθα, ὅτι εἰ τὸ κακοῦ ποιητικὸν κακὸν ἐστὶ καὶ φευκτόν, ἢ δὲ πεποίθη- 5 σις τοῦ τάδε μὲν εἶναι φύσει ἀγαθὰ, τάδε δὲ κακὰ ταρχὰς ποιεῖ, κακὸν ἐστὶ καὶ φευκτόν τὸ ὑποτίθεσθαι καὶ πεποιθέναι φαῦλόν τι ἢ ἀγαθὸν ὡς πρὸς τὴν φύσιν εἶναι.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρεκεῖ λελέχθαι περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ ἀδιαφόρων·

9a

§§ 235—237 ~ I 25—27, adv. dogm. V 158—161.

18 post πρακτέον Gen. inser. ἢ μὴ πρακτέον 19 δὲ om. T
27 λιποψυχεῖν EB 33 καὶ om. T cf. p. 8, 23sq. 3 desistere
compellemus T

κέ' εἰ ἔστι τέχνη περὶ βίον.

10 Δῆλον δὲ ἐκ τῶν προειρημένων, ὅτι οὐδὲ τέχνη τις ἐν 239
 εἴη περὶ τὸν βίον. εἰ γὰρ ἔστι τοιαύτη τέχνη, περὶ τὴν
 θεωρίαν τῶν τε ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀδιαφόρων
 ἔχει· διὸ τούτων ἀνυπόκριτων ὄντων ἀνυπόκριτός ἐστι καὶ ἡ
 15 περὶ τὸν βίον τέχνη. καὶ ἄλλως, ἐπεὶ μὴ ὁμοφώνως μίαν
 ἀπολείπουνσι πάντες οἱ δογματικοὶ τέχνην περὶ βίον, ἀλλ'
 ἄλλοι ἄλλην ὑποτίθενται, ὑποπίπτουνσι τῇ διαφωνίᾳ καὶ
 τῷ ἀπὸ τῆς διαφωνίας λόγῳ, ὃν ἠρώτησα ἐν τοῖς περὶ
 τὰ γὰθοῦ λελεγμένοις ἡμῖν (§ 169 sqq.). εἰ μέντοι 240
 καὶ μίαν εἶναι πάντες λέγουσιν καθ' ὑπόθεσιν τὴν περὶ τὸν
 20 βίον τέχνην, οἷον τὴν αἰοιδίμον φρόνησιν, ἣτις ὄνειρο-
 πολεῖται μὲν παρὰ Στωικοῖς, μᾶλλον δὲ πληκτικωτέρα
 τῶν ἄλλων εἶναι δοκεῖ, καὶ οὕτως οὐδὲν ἤττον ἀτοπία
 παρακολουθήσουσιν. ἐπεὶ γὰρ φρόνησις ἐστὶν ἀρετὴ, τὴν δὲ
 ἀρετὴν μόνος εἶχεν ὁ σοφός, οἱ Στωικοὶ μὴ ὄντες σοφοὶ οὐχ
 25 ἔξουσι τὴν περὶ τὸν βίον τέχνην. ὅλως τε, ἐπεὶ μὴ δύναται 241
 κατ' αὐτοὺς ὑποστήναι τέχνη, οὐδὲ περὶ τὸν βίον ἔσται
 τέχνη τις ὅσον ἐφ' οἷς λέγουσιν. οἷον γοῦν τέχνην εἶναί
 φασι (Stoic. fr. I 73 Arn.) σύστημα ἐκ καταλήψεων,
 κατάληψιν δὲ καταληπτικῆ φαντασίᾳ συγκατάθε-
 30 σιν. ἀνεύρετος δὲ ἐστὶν ἡ καταληπτικὴ φαντασία· οὔτε
 γὰρ πᾶσα φαντασία καταληπτικὴ ἐστὶν, οὔτε ποία τις ἐστὶν
 ἀπὸ τῶν φαντασιῶν ἡ καταληπτικὴ φαντασία ἐπιγνωσθῆ-
 ναι δύναται, ἐπεὶ μήτε πάση φαντασίᾳ δυνάμεθα κρίνειν
 178: ἀπλῶς, τίς μὲν ἐστὶ καταληπτικὴ, τίς δὲ οὐ τοιαύτη, χορή-
 ζοντές τε καταληπτικῆς φαντασίας εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ
 ποία τις ἐστὶν ἡ καταληπτικὴ φαντασία εἰς ἀπειρον ἐκβαλ-
 λόμεθα, εἰς ἐπίγνωσιν τῆς λαμβανομένης ὡς καταληπτικῆς
 5 φαντασίας καταληπτικὴν φαντασίαν ἄλλην αἰτούμενοι. ταῦτά 242

§ 239 ~ adv. dogm. V 173—177.

§§ 240—242 ~ adv. dogm. V 180—183.

13 se habet T (cf. ad 172, 9) 18 τὰ γὰθοῦ Bekk.: ἀγα-
 θοῦ G 28 ἐκ καταλήψεων Bekk.: ἐγκατ. G: om. T 2 τε
 om. T 4 καταλαμβανομένης EAB

τοι καὶ οἱ Στωικοὶ (Stoic. fr. II 97 Arn.) ἐν τῇ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας ἐννοίας ἀποδόσει οὐχ ὕγιως φέρονται· καταληπτικὴν μὲν γὰρ φαντασίαν λέγοντες τὴν ἀπὸ ὑπάρχοντος γινομένην, ὑπάρχον δὲ εἶναι λέγοντες ὃ οἶόν τε κινεῖν καταληπτικὴν φαντασίαν, εἰς τὸν 10 διάλληλον ἐπίπτουσι τῆς ἀπορίας τρόπον. εἰ τοίνυν, ἵνα μὲν περὶ τὸν βίον ἢ τις τέχνη, δεῖ πρότερον εἶναι τέχνην, ἵνα δὲ ὑποστῇ τέχνη, κατάληψιν προϋφεστάται, ἵνα δὲ ὑποστῇ κατάληψις, καταληπτικῇ φαντασίᾳ συγκατάθεσιν κατειληφθαι, ἀνεύρετος δέ ἐστιν ἡ καταληπτικὴ φαντασία, 15 ἀνεύρετός ἐστιν ἡ περὶ τὸν βίον τέχνη.

- 243 Ἔτι κακεῖνο λέγεται. πᾶσα τέχνη ἐκ τῶν ἰδίως ὑπ' αὐτῆς ἀποδοδιμένων ἔργων καταλαμβάνεσθαι δοκεῖ, οὐδὲν δέ ἐστιν ἴδιον ἔργον τῆς περὶ τὸν βίον τέχνης· ὃ γὰρ ἂν ἔργον εἶναι ταύτης λέγη τις, τοῦτο κοινὸν εὐρίσκειται καὶ 20 τῶν ἰδιωτῶν, οἷον τὸ τιμᾶν γονεῖς, τὸ παραθήκας ἀποδιδόναι, τὰ ἄλλα πάντα. οὐκ ἄρα ἔστι τις περὶ τὸν βίον τέχνη. οὔτε γὰρ ἐκ τοῦ ἀπὸ φρονίμης διαθέσεως φαίνεσθαι γινόμενόν τι ὑπὸ τοῦ φρονίμου ἢ ποιούμενον (ὡς φασί τινες) ἐπιγνωσόμεθα, ὅτι τῆς φρονήσεως 25
- 244 ἔργον ἐστίν. αὐτὴ γὰρ ἡ φρονίμη διάθεσις ἀκατάληπτός ἐστι, μήτε ἐξ αὐτῆς ἀπλῶς καὶ αὐτόθεν φαινομένη μήτε ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς· κοινὰ γάρ ἐστι ταῦτα καὶ τῶν ἰδιωτῶν. τό τε λέγειν, ὅτι τῷ διομαλισμῷ τῶν πράξεων καταλαμβάνομεν τὸν ἔχοντα τὴν περὶ τὸν βίον τέχνην, 30 ὑπερφθεγγόμενων ἐστὶ τὴν ἀνθρώπων φύσιν καὶ εὐχομένον μᾶλλον ἢ τάληθῆ λέγοντων· (σ 136 sq.)

τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

179

οἷον ἐπ' ἤμαρ ἄγῃσι πατῆρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

§§ 243—244 ~ adv. dogm. V 188—189. 197—199. 207—209.

15 κατειληφθαι: γεγενῆσθαι Kayser coll. p. 580, 32. 19 ἂν T (utique): ἐὰν G 21 malim παρακαταθήκας coll. p. 584, 28. 23 οὐδὲ Pappenh. dubit. 24 γινόμενον GT (factum): λεγόμενον Stephanus coll. p. 185, 18; at hic γινόμενον pro locutione πραττόμενον usurpatur, quae differt a verbo ποιούμενον || τι Gen.: τε GT (quoque) 28 τῶν om. L 31 τὴν Bekk.: τῶν G

Λείπεται λέγειν, ὅτι ἐξ ἐκείνων <τῶν> ἔργων καταλαμβά- 245
 νεται ἢ περὶ τὸν βίον τέχνη, ἅπερ ἀναγράφουσιν ἐν ταῖς
 5 βίβλοις· ὧν πολλῶν καὶ παραπλησίων ἀλλήλοις ὄντων ὀλίγα
 ἐκθήσομαι παραδείγματος χάριν. οἷον γοῦν ὁ αἰρεσιάρχης
 αὐτῶν Ζήνων (Frgm. Stoic. I 250 Arn.) ἐν ταῖς διατριβαῖς
 φησι περὶ παίδων ἐργωγῆς ἄλλα τε ὅμοια καὶ τάδε· δια-
 μηρίζειν μηδὲν μᾶλλον μηδὲ ἤσσον παιδικὰ ἢ μὴ
 10 παιδικά, μηδὲ θήλεα ἢ ἄρρενα· οὐ γὰρ διαφέρει ἐν
 παιδικοῖς ἢ μὴ παιδικοῖς, οὐδὲ θηλείαις ἢ ἄρρε-
 σιν, ἀλλὰ ταῦτά πρέπει τε καὶ πρέποντά ἐστιν·
 περὶ δὲ τῆς εἰς τοὺς γονεῖς ὁσιότητος ὁ αὐτὸς ἀνήρ φησιν 246
 εἰς τὰ περὶ τὴν Ἰοκάστην καὶ τὸν Οἰδίποδα, ὅτι οὐκ ἦν
 14^a δεινὸν τρίβειν τὴν μητέρα (I 256 Arn.). 'καὶ εἰ μὲν
 15 ἀσθενοῦσαν ἕτερόν τι μέρος τοῦ σώματος τρίψας
 ταῖς χερσὶν ὠφέλει, οὐδὲν αἰσχρόν· εἰ δὲ ἕτερα
 μέρη τρίψας εὐφραίνειν, ὀδυνομένην παύσας, καὶ
 παῖδας ἐκ τῆς μητρὸς γενναίους ἐποίησεν, αἰσχρόν;'
 τούτοις δὲ ὁμογνωμονεῖ καὶ ὁ Χρῦσιππος· ἐν γοῦν τῇ
 19^a πολιτείᾳ φησὶ (III 745 Arn.) 'δοκεῖ δέ μοι καὶ ταῦτα οὕτω
 20 διεξάγειν, καθάπερ καὶ νῦν οὐ κακῶς παρὰ πολλοῖς
 εἴθισται, ὥστε καὶ τὴν μητέρα ἐκ τοῦ υἱοῦ τεκνο-
 ποιεῖσθαι καὶ τὸν πατέρα ἐκ τῆς θυγατρὸς καὶ τὸν
 ὁμομήτριον ἐκ τῆς ὁμομητρίας'. καὶ <συνεχῶς καὶ 247
 τὸ> ἀνθρωποφαγεῖν ἐν τοῖς αὐτοῖς συντάγμασιν
 24^a ἡμῖν ἐπεισάγει· φησὶ γοῦν (I 254 Arn.) 'καὶ ἐὰν τῶν ζών-
 25 των ἀποκοπῇ τι μέρος πρὸς τροφήν χρήσιμον, μήτε
 κατορύττειν αὐτὸ μήτε ἄλλως ῥίπτειν, ἀναλίσκειν
 δὲ αὐτό, ὅπως ἐκ τῶν ἡμετέρων ἕτερον μέρος
 γένηται'. ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ καθήκοντος περὶ τῆς τῶν 248

§§ 245—249 ~ adv. dogm. V 190—196.

3 add. Bekk. 8/9 διαμηρίζειν Gen.: διαμερίζειν G 10
 διαφέρει ἐν T (differt in): ἐστι G 11 <ἄλλα> ἢ μὴ edd. 19^a
 καὶ om. edd. 22 καὶ τὸν ὁμομήτριον — 23 ὁμομητρίας om. T
 23 suppl. e T (et continu<u>m etiam) 25 πρὸς — χρήσιμον
 om. T

γονέων ταφῆς ῥητῶς φησιν (III 752 Arn.) ἄπογενομένων
 δὲ τῶν γονέων ταφαῖς χρηστέον ταῖς ἀπλουστά- 29a
 ταις, ὡς ἂν τοῦ σώματος, καθάπερ ὀνύχων ἢ 30
 ὀδόντων ἢ τριχῶν, οὐδὲν ὄντος πρὸς ἡμᾶς, καὶ
 οὐδὲ ἐπιστροφῆς ἢ πολυωρίας προσδεομένων ἡμῶν 180
 τοιαύτης τινός. διὸ καὶ χρησίμων μὲν ὄντων τῶν
 κρεῶν τροφῆς χρῆσονται αὐτοῖς, καθάπερ καὶ τῶν
 ἰδίων μερῶν, οἶον ποδὸς ἀποκοπέντος, ἐπέβαλλε
 χρῆσθαι αὐτῷ καὶ τοῖς παραπλησίοις· ἀχρείων 4a
 δὲ ὄντων ἢ κατορύξαντες ἐάσουσιν, ἢ κατακαύ- 5
 σαντες τὴν τέφραν ἀφήσουσιν, ἢ μακρότερον θί-
 ψαντες οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπιστροφὴν ποιήσονται
 249 καθάπερ ὄνυχος ἢ τριχῶν· τοιαῦτα μὲν πλεῖστα ὅσα
 λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι· ἄπερ οὐκ ἂν τολμήσειαν διαπραττε-
 σθαι, εἴγε μὴ παρὰ Κύκλωψιν ἢ Λαιστρυγόσι πολιτεύοιντο. 10
 εἰ δὲ τούτων μὲν ἀνευέργητοι παντάπασιν εἰσιν, ἃ δὲ πράτ-
 τουσι, κοινὰ καὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐστίν, οὐδὲν ἴδιον ἔργον ἐστὶ
 τῶν ἔχειν ὑποπτευομένων τὴν περὶ τὸν βίον τέχνην. εἰ οὖν
 αἱ μὲν τέχναι πάντως ὀφείλουσιν ἐκ τῶν ἰδίων ἔργων κα-
 ταλαμβάνεσθαι, οὐδὲν δὲ ἴδιον ἔργον ὀραῖται τῆς περὶ τὸν 15
 βίον λεγομένης τέχνης, οὐ καταλαμβάνεται αὕτη. διόπερ
 οὐδὲ διαβεβαιουῖσθαι περὶ αὐτῆς δύναται τις, ὅτι ἐστὶν
 ὑπαρκτή.

κς' εἰ γίνεται ἐν ἀνθρώποις ἢ περὶ τὸν βίον
 τέχνην.

250 Καὶ μὴν εἰ γίνεται ἐν ἀνθρώποις ἢ περὶ τὸν βίον
 τέχνην, ἥτοι φύσει ἐγγίνεται αὐτοῖς ἢ διὰ μαθήσεως καὶ 20
 διδασκαλίας. ἀλλ' εἰ μὲν φύσει, ἥτοι καθὸ εἰσιν ἀνθρω-
 ποι ἐγγίνοιο ἂν αὐτοῖς ἢ περὶ τὸν βίον τέχνην, ἢ καθὸ
 οὐκ εἰσιν ἀνθρωποι. καθὸ μὲν οὖν οὐκ εἰσιν ἀνθρωποι,
 οὐδαμῶς· οὐδὲ γὰρ οὐκ εἰσιν ἀνθρωποι. εἰ δὲ καθὸ
 εἰσιν ἀνθρωποι, πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπῆρξεν ἂν ἢ φρόνησις, 25

1 οὐδὲ GT (nec): οὐδὲν edd. 4 ἐπέβαλλε Bekk.: ἐπέβαλε
 G: expedit T 5 <τὸ μνήμα> ἐάσ. Dyroff coll. p. 583, 28
 18 ὑπαρκτή MEAB: ὑπαρκτική L 25 ὑπῆρξεν Kayser

180

ὡς πάντας εἶναι φρονίμους τε καὶ ἐναρέτους καὶ σοφούς.
 φαύλους δὲ τοὺς πλείστους λέγουσιν. οὐκοῦν οὐδὲ καθό 251
 εἰσιν ἄνθρωποι ὑπάρξειεν ἂν αὐτοῖς ἢ περὶ τὸν βίον
 τέχνη. οὐδὲ φύσει ἄρα. καὶ ἄλλως, ἐπειδὴ (Stoic. fr. I 73
 30 Arn.) τὴν τέχνην σύστημα ἐκ καταλήψεων εἶναι
 30^a βούλονται συγγεγυμνασμένων, διὰ πείρας τέ τινος καὶ
 μαθήσεως ἐμφαίνουσι μᾶλλον ἀναλαμβάνεσθαι τὰς τε ἄλλας
 τέχνας καὶ ταύτην περὶ ἧς ὁ λόγος.

κζ' εἰ διδασκὴ ἐστὶν ἢ περὶ τὸν βίον τέχνη.

Ἄλλ' οὐδὲ διδασκαλία καὶ μαθήσει ἀναλαμβάνεται. 252
 181 ἵνα γὰρ ὑπόστασιν ἔχη ταῦτα, δεῖ τρία προωμολογησθαι, τὸ
 διδασκόμενον πρᾶγμα, τὸν διδάσκοντα καὶ τὸν μανθάνοντα,
 τὸν τρόπον τῆς μαθήσεως. οὐδὲν δὲ τούτων ὑφέστηκεν·
 οὐδὲ ἡ διδασκαλία ἄρα.

κη' εἰ ἔστι τι διδασκόμενον.

5 Οἷον γοῦν τὸ διδασκόμενον ἦτοι ἀληθές ἐστὶν ἢ ψεῦ- 253
 δος· καὶ εἰ μὲν ψεῦδος, οὐκ ἂν διδάσκοιτο· ἀνύπαρκτον
 γὰρ φασὶν εἶναι τὸ ψεῦδος, ἀνυπάρκτων δὲ οὐκ ἂν εἴη
 διδασκαλία. ἀλλ' οὐδ' εἰ ἀληθές εἶναι λέγοιτο· ὅτι γὰρ
 ἀνύπαρκτόν ἐστι τὸ ἀληθές, ὑπεμνήσαμεν ἐν τοῖς περὶ
 10 κριτηρίου (II 80 sqq.). εἰ οὖν μήτε τὸ ψεῦδος μήτε
 τὸ ἀληθές διδάσκεται, παρὰ δὲ ταῦτα διδακτὸν οὐδέν ἐστὶν
 (οὐ γὰρ δὴ τούτων ἀδιδάκτων ὄντων τοὺς ἀπόρους μόνους
 διδάσκειν ἐρεῖ τις), οὐδὲν διδάσκεται. τό τε διδασκόμενον 254
 πρᾶγμα ἦτοι φαινόμενόν ἐστὶν ἢ ἄδηλον. ἀλλ' εἰ μὲν φαι-
 14^a νόμενόν ἐστὶν, οὐκ ἔσται διδασκαλίας δεόμενον· τὰ γὰρ φαι-
 15 νόμενα πᾶσιν ὁμοίως φαίνεται. εἰ δὲ ἄδηλον, ἐπεὶ τὰ
 ἄδηλα διὰ τὴν ἀνεπίκριτον περὶ αὐτῶν διαφωνίαν ἀκατά-
 ληπτά ἐστὶν, ὡς πολλαῖς ὑπεμνήσαμεν, οὐκ ἔσται

§ 253 ~ adv. dogm. V 232.

§ 254 ~ adv. dogm. V 227—228.

30 ἐκ κατ. Bekk.: ἐγκατ. G 1 προωμολογησθαι M: -εἶσθαι
 L: -ομολογεῖσθαι EAB S λέγοιτο om. L 12 ἀπορομένους
 διδ. coni. Gen.: ambiguitates T

διδασκόν· ὃ γὰρ μὴ καταλαμβάνει τις, πῶς ἂν τοῦτο δι-
 δάσκειν ἢ μανθάνειν δύναιτο; εἰ δὲ μήτε τὸ φαινόμενον
 255 μήτε τὸ ἄδηλον διδάσκεται, οὐδὲν διδάσκεται. ἔτι τὸ δι- 20
 δασκόμενον ἦτοι σῶμά ἐστιν ἢ ἀσώματον, ἐκάτερον δὲ
 αὐτῶν ἦτοι φαινόμενον ἢ ἀδηλούμενον <ὄν> οὐ δύναται
 διδάσκεσθαι κατὰ τὸν μικρῶ πρόσθεν ἡμῖν εἰρημένον λόγον.
 256 οὐκ ἄρα διδάσκεται τι. πρὸς τούτοις ἦτοι τὸ ὄν διδάσκεται
 ἢ τὸ μὴ ὄν. τὸ μὲν οὖν μὴ ὄν οὐ διδάσκεται· εἰ γὰρ δι- 25
 δάσκεται τὸ μὴ ὄν, ἐπεὶ τῶν ἀληθῶν δοκοῦσιν εἶναι αἱ
 διδασκαλῖαι, ἀληθὲς ἔσται τὸ μὴ ὄν. ἀληθὲς δὲ ὄν
 καὶ ὑπάρξει· ἀληθὲς γὰρ εἶναι φασιν ὃ ὑπάρχει
 καὶ ἀντίκειται τι. ἄτοπον δὲ ἔστι λέγειν ὑπάρχειν
 257 τὸ μὴ ὄν· οὐκ ἄρα διδάσκεται τὸ μὴ ὄν. ἀλλ' οὐδὲ 30
 τὸ ὄν. εἰ γὰρ διδάσκεται τὸ ὄν, ἦτοι καθὸ ὄν ἔστι δι-
 δάσκεται ἢ κατ' ἄλλο τι. ἀλλ' εἰ μὲν, καθὸ <ἔστι> ὄν,
 ἔστι διδασκόν, τῶν ὄντων ἔσται, διὰ δὲ τοῦτο οὐδὲ δι-
 δασκόν· τὰς γὰρ διδασκαλίας ἐκ τινῶν ὁμολογουμένων 182
 καὶ ἀδιδάκτων γίνεσθαι προσήκει. οὐκ ἄρα τὸ ὄν καθὸ
 258 ὄν ἔστι διδασκόν ἔστιν. καὶ μὴν οὐδὲ κατ' ἄλλο τι. τὸ
 γὰρ ὄν οὐκ ἔχει ἄλλο τι συμβεβηκὸς αὐτῷ ὃ μὴ ὄν ἔστιν,
 ὥστε εἰ τὸ ὄν καθὸ ὄν ἔστιν οὐ διδάσκεται, οὐδὲ κατ' ἄλλο 5
 τι διδαχθήσεται· ἐκεῖνο γὰρ ὃ τι ποτέ ἐστι συμβεβηκὸς
 αὐτῷ, ὄν ἔστιν. καὶ ἄλλως, εἴτε φαινόμενον εἴη τὸ ὄν ὃ
 λέξουσιν διδάσκεσθαι, εἴτε ἄδηλον, ταῖς εἰρημέναις ἐπορίαις
 ὑποπίπτον ἀδιδασκόν ἔσται. εἰ δὲ μήτε τὸ ὄν διδάσκεται
 μήτε τὸ μὴ ὄν, οὐδὲν ἔστι τὸ διδασκόμενον. 10

καθ' εἰ ἔστιν ὃ διδάσκων καὶ ὃ μανθάνων.

259 Συμπεριτρέπεται μὲν οὖν τούτῳ ὃ τε διδάσκων καὶ
 ὃ μανθάνων, οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ κατὰ ἰδίαν ἐποροῦνται.

§ 255 ~ adv. dogm. V 224—231.

§§ 256—258 ~ adv. dogm. V 219—223.

§§ 259—265 ~ adv. dogm. V 234—238.

22 supplēvi 32 add. T (secundum quod est ens, est docibile) 4 ἄλλο om. T 8 inde ab ἄδηλον incipit P 10^a εἰ ἔστιν τις διδ. ἢ μανθ. P

182

ἦτοι γὰρ ὁ τεχνίτης τὸν τεχνίτην διδάσκει ἢ ὁ ἄτεχνος
τὸν ἄτεχνον ἢ ὁ ἄτεχνος τὸν τεχνίτην ἢ ὁ τεχνίτης τὸν
15 ἄτεχνον. ὁ μὲν οὖν τεχνίτης τὸν τεχνίτην οὐ διδάσκει·
οὐθέτερος γὰρ αὐτῶν, καθὼ ἐστὶ τεχνίτης, δεῖται μαθή-
σεως. ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἄτεχνος τὸν ἄτεχνον, ὥσπερ οὐδὲ τυφλὸν
ὁδηγεῖν δύναται τυφλός. οὐδὲ ὁ ἄτεχνος τὸν τεχνίτην·
γελοῖον γάρ. λείπεται λέγειν ὅτι ὁ τεχνίτης τὸν ἄτεχνον· 260
ὁ καὶ αὐτὸ τῶν ἀδυνάτων ἐστίν. ὅλως γὰρ ὑποπτεῖναι
τεχνίτην ἀδύνατον εἶναι λέγεται, ἐπεὶ μήτε αὐτοφουῶς τις
καὶ ἅμα τῷ γενέσθαι τεχνίτης ὑφιστάμενος βλέπεται μήτε
ἐξ ἀτέχνου γίνεται τις τεχνίτης. ἦτοι γὰρ ἔν θεώρημα
καὶ μία κατάληψις δύναται ποιῆσαι τὸν ἄτεχνον τεχνίτην
25 ἢ οὐδαμῶς. ἀλλ' εἰ μὲν κατάληψις μία τὸν ἄτεχνον τεχνί- 261
την ἀπεργάζεται, πρῶτον μὲν ἐνέσται λέγειν, ὅτι οὐκ ἐστὶ
σύστημα ἐκ καταλήψεων ἢ τέχνη· ὁ γὰρ μηδὲν ὅλως
εἰδώς, εἰ ἔν θεώρημα διδαχθεῖη τέχνης, τεχνίτης ἂν οὕτω
λέγοιτο εἶναι. εἶτα καὶ ἐὰν λέγη τις, ὡς ὁ τινὰ θεωρή-
30 ματα τέχνης ἀνειληφώς καὶ προσδεόμενος ἐνὸς ἔτι καὶ
διὰ τοῦτο ὦν ἄτεχνος, ἂν τὸ ἔν ἐκεῖνο προσλάβῃ, τεχνίτης
ἐξ ἀτέχνου ἀποτελεῖται ἐκ καταλήψεως μιᾶς, ἀποκληρω-
τικὸν λέξει. ἐπὶ γὰρ τῶν κατὰ μέρος οὐκ ἂν δύναίτο δεῖξαι 262
183 τινὰ ἄτεχνον μὲν ἔτι, τεχνίτην δὲ ἐσόμενον, ἐὰν ἔν τι
θεώρημα προσλάβῃ· οὐ γὰρ δήπου τὴν ἐξαρίθμησιν τῶν
θεωρημάτων ἐκάστης τέχνης ἐπίσταται τις, ὥστε ἀπαρι-
θμησάμενος τὰ ἐγνωσμένα θεωρήματα, πόσα λείπεται
5 πρὸς τὸν πλήρη τῶν θεωρημάτων τῆς τέχνης ἀριθμὸν
εἰπεῖν ἔχειν. οὐκοῦν ἐνὸς θεωρήματος γνώσις οὐ ποιεῖ
τὸν ἄτεχνον τεχνίτην. εἰ δὲ τοῦτό ἐστὶν ἀληθές, ἐπεὶ μὴ 263
πάντα ἀθρόως τὰ θεωρήματα τῶν τεχνῶν ἀναλαμβάνει
τις, ἀλλ' εἴπερ ἄρα, κατὰ ἔν ἕκαστον, ἵνα τις καὶ τοῦτο
10 καθ' ὑπόθεσιν διδῶ, ὁ κατὰ ἔν θεώρημα τῆς τέχνης ἀνα-
λαμβάνειν λεγόμενος οὐκ ἂν τεχνίτης γένοιτο· ὑπεμι-

17 ὥσπερ <γὰρ> P 18 ὁ P: om. G 21 λέγεται GT (dicitur): φαίνεται P 26 ἐνέσται GT (inerit): ἐνεστιν P 27 ἐκκα-
ταλήψεων P Paris suppl. 133: ἐγκατ G 29 λέγοι Gen. 33
δύναίτο om. L 4 ἐγνωσμένα <τῶ> P

μνήσκομεν γάρ, ὅτι οὐ δύναται θεωρήματος ἑνὸς γνώσις
 τὸν ἄτεχνον ποιῆσαι τεχνίτην. οὐδὲ ἐξ ἀτέχνου τοίνυν
 γίνεται τις τεχνίτης. ὥστε καὶ διὰ ταῦτα φαίνεται ἀνυ-
 πόστατος εἶναι ὁ τεχνίτης. διὰ δὲ τοῦτο καὶ ὁ διδάσκων. 15
 264 ἀλλ' οὐδὲ ὁ μανθάνειν λεγόμενος, ἄτεχνος ὢν, δύναται
 τὰ τῆς τέχνης θεωρήματα, ἧς ἐστὶν ἄτεχνος, μανθάνειν
 τε καὶ καταλαμβάνειν. ὡς γὰρ ὁ ἐκ γενετῆς πηρός, εἰς
 ὅσον ἐστὶ πηρός, οὐκ ἂν λάβοι χρωμάτων ἀντίληψιν, οὐδὲ
 ὁ ἐκ γενετῆς κωφὸς ὁμοίως φωνῆς, οὕτως οὐδὲ ὁ ἄτεχνος 20
 καταλάβοι ἂν τὰ τῆς τέχνης θεωρήματα ἧς ἐστὶν ἄτεχνος.
 καὶ γὰρ ἂν οὕτως ὁ αὐτὸς εἴη τεχνίτης τε καὶ ἄτεχνος
 τῶν αὐτῶν, ἄτεχνος μὲν ἐπεὶ οὕτως ὑπόκειται, τεχνίτης
 δὲ ἐπεὶ κατάληψιν ἔχει τῶν τῆς τέχνης θεωρημάτων.
 265 ὥστε οὐδὲ ὁ τεχνίτης τὸν ἄτεχνον διδάσκει. εἰ δὲ μήτε ὁ 25
 τεχνίτης τὸν τεχνίτην διδάσκει μήτε ὁ ἄτεχνος τὸν ἄτεχνον
 μήτε ὁ ἄτεχνος τὸν τεχνίτην μήτε ὁ τεχνίτης τὸν ἄτεχνον,
 παρὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν ἔστιν, οὔτε ὁ διδάσκων ἔστιν οὔτε
 ὁ διδασκόμενος.

λ' εἰ ἔστι τις μαθήσεως τρόπος.

Μῆ ὄντος δὲ μήτε τοῦ μανθάνοντος μήτε τοῦ διδά- 30
 266 σκοντος καὶ ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας παρέλκει. Οὐδὲν δὲ
 ἦττον καὶ <οὔτος> διὰ τούτων ἀπορεῖται. ὁ γὰρ τρόπος τῆς
 διδασκαλίας ἦτοι ἐναργεῖα γίνεται ἢ λόγῳ· οὔτε δὲ ἐναρ-
 γεῖα γίνεται οὔτε λόγῳ, καθάπερ παραστήσομεν· οὐδὲ δὲ 184
 τρόπος ἄρα τῆς μαθήσεώς ἐστὶν εὐπόρος. ἐναργεῖα μὲν
 οὖν οὐ γίνεται διδασκαλία, ἐπεὶ τῶν δεικνυμένων ἐστὶν ἡ
 ἐνάργεια. τὸ δὲ δεικνύμενον πᾶσιν ἔστι φαινόμενον· τὸ
 δὲ φαινόμενον, ἢ φαίνεται, πᾶσιν ἔστι ληπτόν· τὸ δὲ 5

§§ 266—269 ~ adv. dogm. V 239—243.

18 ἐς GP 19 ἂν λάβοι P: ἀναλάβοι GT (non assumeret)
 24 τῆς om. L 29^a tit. exst. in L et P; in M et EAB
 sectio nova incipit v. 31 Οὐδὲν κτλ. praefixo titulo: εἰ ἔστι
 μαθήσεως τρόπος 32 οὔτος addidi, κατὰ ἰδίαν Rüstow coll.
 p. 182, 12 33 ἐναργεῖα utrobique Fabr.: ἐνεργεῖα GPT (actu)

184

κοινῶς πᾶσι ληπτὸν ἀδίδακτον· οὐκ ἄρα τι ἐναργεῖα δι-
 δακτὸν ἔστιν. καὶ μὴν οὐδὲ λόγῳ διδάσκειται τι. οὗτος 267
 γὰρ ἦτοι σημαίνει τι ἢ οὐδὲν σημαίνει. ἀλλὰ μηδὲν μὲν
 σημαίνων οὐδὲ ἔσται τινὸς διδασκαλικός. εἰ δὲ σημαίνει
 10 τι, ἦτοι φύσει σημαίνει τι ἢ θέσει. καὶ φύσει μὲν οὐ
 σημαίνει διὰ τὸ μὴ πάντας πάντων ἀκούοντας συνιέναι,
 οἷον Ἑλλήνας βαρβάρων καὶ βαρβάρους Ἑλλήνων. θέσει 268
 δὲ εἰ σημαίνει, δῆλον ὡς οἱ μὲν προκατειληφότες καθ' ὧν
 αἱ λέξεις εἰσὶ τεταγμένοι ἀντιλήφονται τούτων, οὐκ ἔξ
 15 αὐτῶν διδασκόμενοι ἄπερ ἠγνόουν, ἀλλὰ ἀναμνησκόμενοι
 καὶ ἀνανεούμενοι ταῦτα ἄπερ ἠδεσαν, οἱ δὲ χορήζοντες τῆς
 τῶν ἀγνοουμένων μαθήσεως καὶ μὴ εἰδότες, καθ' ὧν εἰσιν
 αἱ λέξεις τεταγμένοι, οὐδενὸς ἀντίληψιν ἔξουσιν. διόπερ 269
 οὐδὲ ὁ τρόπος τῆς μαθήσεως ὑποστῆναι δύναίτο ἄν. καὶ
 20 γὰρ ὁ διδάσκων κατάληψιν τῶν θεωρημάτων τῆς διδασκο-
 μένης τέχνης ἐμποιεῖν ὀφείλει τῷ μανθάνοντι, ἵνα οὕτως
 ἐκεῖνος τὸ σύστημα τούτων καταλαβὼν τεχνίτης γένηται.
 οὐδὲν δὲ ἔστι κατάληψις, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑπε-
 μνήσαμεν (§ 264)· οὐκοῦν οὐδὲ ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας
 25 ὑφίσταται δύναται. εἰ δὲ μήτε τὸ διδασκόμενον ἔστι μήτε
 ὁ διδάσκων καὶ ὁ μανθάνων μήτε ὁ τρόπος τῆς μαθήσεως,
 οὔτε μάθησις ἔστιν οὔτε διδασκαλία.

Ταῦτα μὲν οὖν κοινότερον ἐπιχειρεῖται περὶ μαθήσεως 270
 καὶ διδασκαλίας· ἔνεστι δὲ ἀπορεῖν οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς λε-
 30 γομένης περὶ βίον εἶναι τέχνης. οἷον γοῦν τὸ μὲν διδασκό-
 μενον πρᾶγμα, τουτέστι τὴν φρόνησιν, ἀνυπόστατον ἐδεί-
 ξαμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν (§ 240)· ἀνυπόστατος δὲ ἔστι
 85 καὶ ὁ διδάσκων καὶ ὁ μανθάνων. ἦτοι γὰρ ὁ φρόνιμος
 τὸν φρόνιμον διδάξει τὴν περὶ τὸν βίον τέχνην ἢ ὁ ἄφρων
 τὸν ἄφρονα ἢ ὁ ἄφρων τὸν φρόνιμον ἢ ὁ φρόνιμος τὸν
 ἄφρονα· οὐδεὶς δὲ τούτων οὐδένα διδάσκει· οὐκ ἄρα διδά-
 5 σκεται ἢ περὶ τὸν βίον εἶναι λεγομένη τέχνη. καὶ περὶ μὲν 271

§§ 270—272 ~ adv. dogm. V 243—247.

8 μὲν add. P: om. GT 9 οὐδεὶς EAB 10 τι alt. om. P
 27 μάθησις <τις> P 30 περὶ <τὸν> Gen. 5 εἶναι om. L

- τῶν ἄλλων ἴσως περιττὸν καὶ λέγειν· εἰ δὲ ὁ φρόνιμος τὸν ἄφρονα διδάσκει τὴν φρόνησιν, ἢ δὲ φρόνησις ἐπιστήμη ἐστὶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ οὐθετέρων, ὁ ἄφρων μὴ ἔχων τὴν φρόνησιν ἄγνοϊαν ἔχει τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ οὐθετέρων, ἄγνοϊαν δὲ τούτων ἔχων πάντως δι- 10 δάσκοντος αὐτὸν τοῦ φρονίμου τὰ ἀγαθὰ καὶ κακὰ καὶ οὐθέτερα ἀκούσεται μόνον τῶν λεγομένων, οὐ γνώσεται δὲ ταῦτα. εἰ γὰρ ἀντιλαμβάνοιτο αὐτῶν ἐν ἀφροσύνῃ καθεστώς, ἔσται καὶ ἡ ἀφροσύνη τῶν τε ἀγαθῶν καὶ κακῶν 272 καὶ οὐθετέρων θεωρητικὴ. οὐχὶ δέ γε τούτων κατὰ αὐτοὺς 15 ἡ ἀφροσύνη θεωρητικὴ καθέστηκεν, ἐπεὶ ὁ ἄφρων ἔσται φρόνιμος. ὁ ἄρα ἄφρων οὐκ ἀντιλαμβάνεται τῶν ὑπὸ τοῦ φρονίμου λεγομένων ἢ πραττομένων κατὰ τὸν τῆς φρονήσεως λόγον. μὴ ἀντιλαμβανόμενος δὲ οὐκ ἂν διδάσκειτο ὑπ' αὐτοῦ, ἄλλως τε καὶ ἐπεὶ μήτε ἐναργεῖα μήτε διὰ λόγου 20 δύναται διδάσκεσθαι, καθὰ προειρήκαμεν. πλὴν ἄλλ' εἰ μήτε διὰ μαθήσεως καὶ διδασκαλίας ἐγγίνεται τινι ἢ περὶ τὸν βίον λεγομένη τέχνη μήτε φύσει, ἀνεύρετός ἐστιν ἢ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις θρυλουμένη τέχνη περὶ τὸν βίον.
- 273 Εἰ μέντοι καὶ δοίη τις ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος ἐγγί- 25 νεσθαί τινι τὴν ὄνειροπολουμένην τέχνην περὶ τὸν βίον, βλαβερὰ καὶ ταραχῆς αἰτία φανήσεται μᾶλλον τοῖς ἔχουσιν αὐτὴν ἢ ὠφέλιμος.

λα' εἰ ὠφελεῖ ἢ περὶ τὸν βίον τέχνη τὸν ἔχοντα αὐτήν.

Αὐτίκα γοῦν, ἵνα παραδείγματος ἕνεκεν ὀλίγα ἀπὸ πολλῶν εἴπωμεν, ὠφελεῖν ἂν δοκοίη τὸν σοφὸν ἢ περὶ 29a τὸν βίον τέχνη ἐγκράτειαν αὐτῷ παρεχομένη ἐν ταῖς 30 πρὸς τὸ καλὸν ὁρμαῖς καὶ ἐν ταῖς ἀπὸ τοῦ κακοῦ

§§ 273—277 ~ adv. dogm. V 210—215.

14 καὶ ante ἢ om. P 18/19 τῆς φρονήσεως scr. coll. p. 594, 4: τῆς ζητήσεως T (questionis): τήσεως G (in P vv. 18—21 oblitterati sunt): μαθήσεως Gen.: τῆς μαθήσεως Bekk. 23 λεγομένη τέχνη MLP: τέχνη λεγ. EAB 31 καλὸν P: κακὸν GT (malum)

185

ἀφορμαῖς. ὁ οὖν λεγόμενος κατ' αὐτοὺς ἐγκρατὴς σοφὸς 274
 186 ἦτοι κατὰ τοῦτο λέγεται ἐγκρατὴς, καθόσον ἐν οὐδεμιᾷ γί-
 νεται ὀρμῇ τῇ πρὸς τὸ κακὸν καὶ ἀφορμῇ τῇ ἀπὸ τοῦ
 ἀγαθοῦ, ἢ καθόσον εἶχε μὲν φαύλας ὀρμὰς καὶ ἀφορμὰς,
 περιεκράτει δὲ αὐτῶν τῷ λόγῳ. ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ μὴ 275
 5 γίνεσθαι ἐν φαύλαις κρίσεσιν οὐκ ἂν εἴη ἐγκρατὴς· οὐ
 γὰρ κρατῆσει οὐδ' οὐκ ἔχει. καὶ ὡς οὐκ ἂν εἴποι τις τὸν
 εὐνοῦχον ἐγκρατῆ πρὸς ἀφροδίσια καὶ τὸν κακοστομαχοῦντα
 πρὸς ἐδεσμάτων ἀπόλαυσιν (οὐδ' ὅπως γὰρ ἐπιζητήσις
 αὐτοῖς γίνεται τῶν τοιούτων, ἵνα καὶ ἐγκρατῶς κατεξα-
 10 ναστῶσι τῆς ἐπιζητήσεως), τῷ αὐτῷ τρόπῳ οὐδὲ τὸν σοφὸν
 ἐγκρατῆ φητέον διὰ τὸ μὴ φύεσθαι ἐν αὐτῷ πάθος οὐ
 ἔσται ἐγκρατὴς. εἰ δὲ κατὰ τοῦτο ἀξιώσουσιν αὐτὸν ὑπάρ- 276
 χειν ἐγκρατῆ καθόσον γίνεται μὲν ἐν φαύλαις κρίσεσιν,
 περιγίνεται δὲ αὐτῶν τῷ λόγῳ, πρῶτον μὲν δώσουσιν, ὅτι
 15 οὐδὲν ὠφέλησεν αὐτὸν ἢ φρόνησις, ἀκμὴν ἐν ταραχαῖς
 ὄντα καὶ βοηθείας δεόμενον, εἶτα καὶ κακοδαιμονέστερος
 τῶν φαύλων λεγομένων εὐρίσκειται. εἰ μὲν γὰρ ὀρμᾶ ἐπί-
 τι, πάντως ταράσσεται, εἰ δὲ περικρατεῖ τῷ λόγῳ, συνέχει
 ἐν ἑαυτῷ τὸ κακόν, καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον ταράσσεται τοῦ
 20 φαύλου ἐκείνου μηκέτι τοῦτο πάσχοντος· εἰ μὲν γὰρ ὀρμᾶ, 277
 ταράσσεται, εἰ δὲ τυγχάνει τῶν ἐπιθυμιῶν, παύεται τῆς
 ταραχῆς. οὐ τοίνυν ἐγκρατὴς γίνεται ὅσον ἐπὶ τῇ φρο-
 νήσει ὁ σοφός· ἢ εἴπερ γίνεται, πάντων ἀνθρώπων ἐστὶ
 κακοδαιμονέστατος, διόπερ οὐκ ὠφέλειαν, ἀλλὰ ταραχὴν αὐτῷ
 25 μερίστην ἢ περὶ τὸν βίον παρέσχε τέχνη. ὅτι δὲ ὁ νομί-
 ζων ἔχειν τὴν περὶ τὸν βίον τέχνην καὶ δι' αὐτῆς ἐπε-
 γνωκέναι, τίνα τέ ἐστὶν ἀγαθὰ ὡς πρὸς τὴν φύσιν καὶ τίνα
 φαῦλα, ταράσσεται σφόδρα καὶ τῶν ἀγαθῶν αὐτῷ παρόν-
 των καὶ τῶν κακῶν, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑπεμνήσαμεν.
 30 λεκτέον οὖν, ὅτι εἰ μήτε ἢ τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν καὶ 278
 ἀδιαφόρων ὑπόστασις ὁμολογεῖται, ἢ τε περὶ τὸν βίον

32 σοφὸς om. T, sed exstat quoque p. 587, 17. 3 φαύλων L
 6 οὐ om. P: ἦς A 9 τῶν τοιούτων GT (talium): τούτων P
 sicut p. 587, 25. 17 18 20 21 ἢ pro εἰ P sicut G ἢ p. 588, 1.
 2. 4. 5. 21 τῆς om. L 24 διόπερ P: ὥστε G: quod T 28
 ταρ. σφόδρα GT (turbatur valde): σφόδρα ταράττεται P

τέχνη τάχα μὲν καὶ ἀνυπόστατός ἐστιν, εἰ δὲ καὶ ὑφεστά-
 ναι δοθείη καθ' ὑπόθεσιν, οὐδεμίαν ὠφέλειαν τοῖς ἔχου-
 σιν αὐτὴν παρέχει, τούναντίον δὲ ταραχὰς αὐτοῖς ἐμποιεῖ 187
 μεγίστας, μάτην ὠφρῶσθαι δοκοῖεν ἂν οἱ δογματικοὶ κἂν
 τῷ λεγομένῳ ἡθικῷ μέρει τῆς καλουμένης φιλοσοφίας.

- 279 Τοσαῦτα καὶ περὶ τοῦ ἡθικοῦ τόπου συμμετρως ὡς
 ἐν ὑποτυπώσει διεξελθόντες, ἐνταῦθα περιγράφομεν καὶ 5
 τὸ τρίτον σύνταγμα καὶ τὸ πᾶν τῶν Πυρρωνείων ὑποτυ-
 πώσεων σπουδάσμα, ἐκεῖνο ἐπειπόντες·

λβ' διὰ τί ὁ σκεπτικὸς ἐνίοτε ἀμυδροὺς ταῖς
 πιθανότησιν ἐρωτᾶν ἐπιτηδεύει λόγους.

- 280 Ὁ σκεπτικὸς διὰ τὸ φιλάνθρωπος εἶναι τὴν τῶν δογμα-
 τικῶν οἰήσιν τε καὶ προπέτειαν κατὰ δύναμιν ἰᾶσθαι λόγῳ
 βούλεται. καθάπερ οὖν οἱ τῶν σωματικῶν παθῶν ἰατροὶ διά- 10
 φορα κατὰ μέγεθος ἔχουσι βοηθήματα, καὶ τοῖς μὲν σφοδρῶς
 πεπονθόσι τὰ σφοδρὰ τούτων προσάγουσι, τοῖς δὲ κούφως τὰ
 κουφότερα, καὶ ὁ σκεπτικὸς οὕτως διαφόρους ἐρωτᾶ [καὶ]
 281 κατὰ ἰσχὺν λόγους, καὶ τοῖς μὲν ἐμβριθέσι καὶ εὐτόνως ἀνα-
 σκευάζειν δυναμένοις τὸ τῆς οἰήσεως τῶν δογματικῶν πά- 15
 θος ἐπὶ τῶν σφοδρῶ τῇ προπετείᾳ κεκακωμένων χρῆται,
 τοῖς δὲ κουφοτέροις ἐπὶ τῶν ἐπιπόλαιον καὶ εὐλάτου ἐχόν-
 των τὸ τῆς οἰήσεως πάθος καὶ ὑπὸ κουφοτέρων πιθανο-
 τήτων ἀνασκευάζεσθαι δυναμένων. διόπερ ὅτε μὲν ἐμ-
 βριθεῖς ταῖς πιθανότησιν, ὅτε δὲ καὶ ἀμανροτέρους φαι- 20
 νομένους οὐκ ὀκνεῖ λόγους συνερωτᾶν ὁ ἀπὸ τῆς σκέψεως
 ὀρμώμενος, ἐπίτηδες, ὡς ἀρκοῦντας αὐτῷ πολλακίς πρὸς
 τὸ ἀνύειν τὸ προκείμενον.

11 post μέγεθος desin. P 13 καὶ sup. lin. M, del.
 Bekk. 16 σφοδρῶ scr. cum G et T (vehementi presumptuo-
 sitate): σφόδρα edd.

In fine codices (excepto M) addunt:

ᾠ Πύρρον μέγα θαῦμα πεφάσμενον ὡς πλεον οὐδέν.
 τῶν ἄλλων ἕτερον χοῦμά τι θαμβάλεον.
 εἰ μὲν ὑπερφιάλως κατ' ἐναντίον ἐλθέμεν ἔτλης,
 συμπάντων γε σοφῶν φεῦ ὅσον ἦσθα τάλας·
 5 εἰ δὲ κὲν ἰδυοσύνης τῆς ἀνδρομέης κατεγνοκῶς,
 τὰ πρῶτιστα φέρεις ὧν σοφίης κατέγνωνς.

Specimen Translationis latinae.

(III 30—36. p. 141—143 huiusce editionis.)

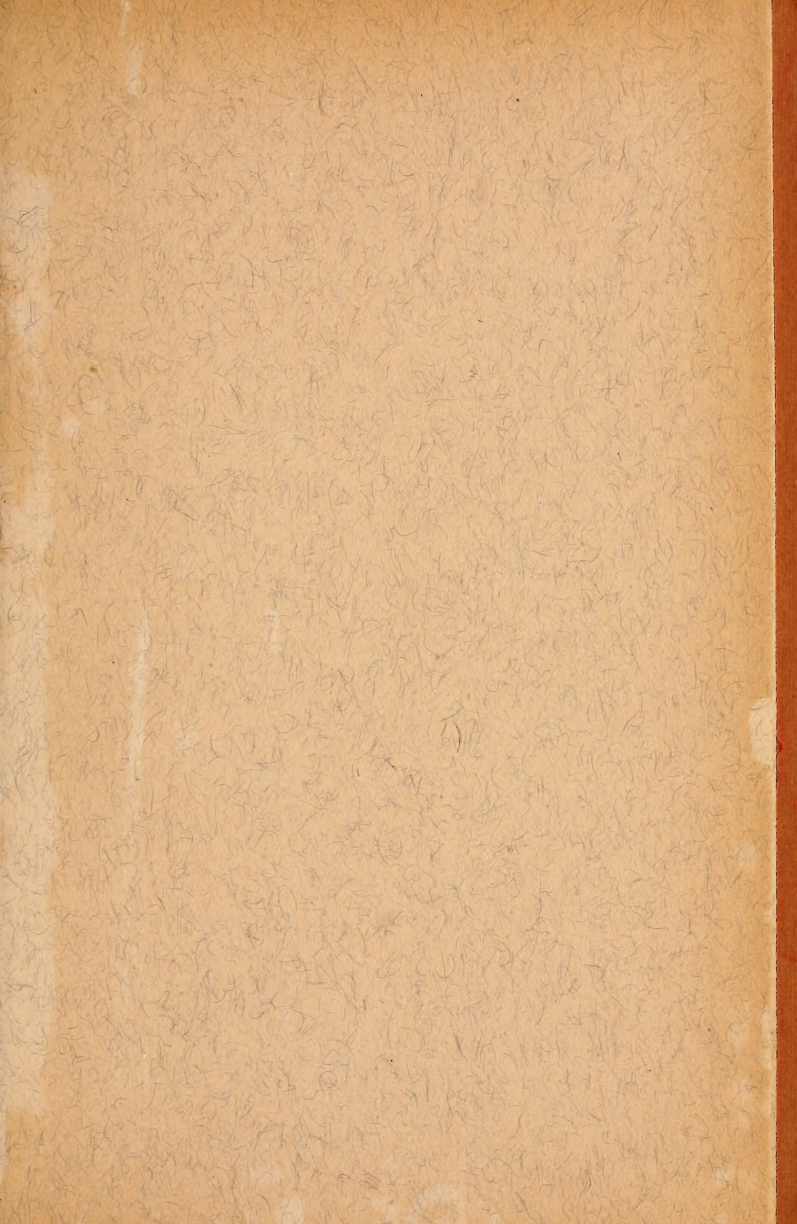
col. 119 r.
col. 1

De agenti quidem igitur causa tot · Nunc faciat dici
 compendiose autem et de principiis que materialia
 vocantur dicendum est quod enim ipsa sunt inconprehen-
 sibilis facile est considerare ex dissonantia facta de hiis
 a dogmaticis phereides quidem igitur syrus terram dixit 5
 esse principium omnium · thales autem millesius aquam ·
 anaximander autem auditor ipsius infinitum · anaximenes
 10 autem et diogenes apolloniates aerem ypasinus | autem
 metapontinus ignem exenophanes autem colophonius ter-
 ram et aquam oenopides autem chius ignem et aerem · yppo- 10
 reginus ignem et aquam onoma certus autem in orficis
 ignem et aquam et terram qui autem circa empedoclem
 et stoicos ignem aere<m> aquam terram de materia [aere
 aquam terram] quidem a quibusdam sine qualitate mon-
 struosa dicta [a]quam nec ipsi apprehendere affirmant 15
 quid oportet et dicere qui vero circa aristotelem pery-
 pateticum ignem aerem aquam terram circulariter motum
 corpus · democritus autem et epicurus · attoma · anaxago-
 ras autem clazomenius similium partes diodorus autem
 cui cognomen saturnius minima et indivisibilia corpora · 20
 eractides autem ponticus et asclepiades bithinensis ine-
 quales magnitudines pictagorici autem numeros · mathe-
 matici autem terminos corporum st<r>ato autem phisicus
 qualitates · tanta igitur et ad huc pluri dissonantia facta

col. 119 r.
col. 2

de materialibus principiis ab eis aut omnibus concedemus
 positis dissensionibus et aliis etiam aut quibusdam set
 omnibus quidem non est possibile . Non enim poterimus
 et hiis qui sunt circa asclepiadem concedere frangibilia
 5 esse elementa dicentibus et talia ex hiis qui circa demo-
 critum attoma ipsa esse dicentibus et non qualificata ex
 hiis que circa anax<ag>oram omnem sensibilem qualitatem
 in omiomeriis relinquentibus si autem aliquam opinionem
 ab aliis proponemus aut[em] simpliciter et sine demonstra-
 10 tione preferamus . aut cum demonstratione sine quidem
 igitur demonstratione manifestum est quia veram oportet
 demonstrationem esse vera aute<m> non utique | dabitur^{fol.119}
 non iudicata iudicio vero . verum autem iudicium esse^{col 1}
 ostenditur per demonstrationem iudicatam . Si quid
 15 ut demonstrationem quidem que preferat aliquam opinio-
 nem vera esse demonstratur . oportet iudicium ipsius de-
 monstratum esse . ut autem iudicium demonstratur oportet
 demonstrationem eius preferre qui per se invicem inveni-
 tur modus qui non dimittet procedere rationem demon-
 20 stratione quidem semper iudicio indigente demonstrato .
 iudicio autem demonstratione iudicata . Si autem semper
 iudicium iudicio iudicare et demonstrationem demonstra-
 tione demonstrare voluerit aliquis in infinitum eicietur .
 Si enim neque omnibus de elementis opinionibus possu-
 25 mus concedere neque alicui harum desistere convenit
 de hiis.

1 concedimus^e T 24 epimonibus T

UNIVERSITY OF FLORIDA

3 1262 04657 4439

